

**PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI
PËR TË DREJTAT E AUTORIT
DHE TË DREJTAT E TJERA
TË LIDHURA ME TO**

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Tiranë, 2021

ISBN: 978-9928-01-133-6

Adresa:

Rruga “Nikolla Jorga”

Tel/fax: +355 42 427005, 04 2427006

E-mail: info@qbz.gov.al,

Web: www.qbz.gov.al

PËRMBAJTJA

I. E drejta e autorit dhe pronësia intelektuale		5
Ligj nr. 8585, datë 15.3.2000	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në konventën “Për mbrojtjen e prodhuesve të fonogrameve kundër riprodhimit të paaautorizuar të tyre”	5
Ligj nr. 8838, datë 22.11.2001	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në “Traktatin e OBPI-së “Për të drejtën e autorit””	9
Ligj nr. 8993, datë 30.1.2003	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në “Konventën për themelimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale”	31
Ligj nr. 9129, datë 8.9.2003	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në “Konventën universale për të drejtën e autorit” dhe dy protokollet shtesë të saj	42
Ligj nr. 9950, datë 10.7.2008	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në ndryshimet e “Marrëveshjes së TRIPS-it (aspekte të tregtisë, që lidhen me pronësinë intelektuale)”	55
Ligj nr. 10 180, datë 29.10.2009	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në marrëveshjen për të drejtën e patentave të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale (WIPO)	60
Ligj nr. 35/2016, datë 31.3.2016	Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to	76
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 33, datë 18.1.2017	Për miratimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit	151
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 34, datë 18.1.2017	Për procedurat e regjistrimit, të organizimit dhe klasifikimit të veprave të të drejtave të autorit	153
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 35, datë 18.1.2017	Për mënyrën e funksionimit, të organizimit dhe të shpërblimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit (KKDA)	155
Udhëzim nr.385, datë 13.10.2020	Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave për marrjen e licencës për administrimin kolektiv të të drejtave të autorit, ripërtëritjen e saj, si dhe përcaktimin e kriterëve dhe procedurave për pezullimin dhe heqjen e licencës në zbatim të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” - ndryshuar me udhëzimin nr. 472, datë 19.11.2020 - ndryshuar me udhëzimin nr. 336, datë 10.6.2021	158
Vendim i Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit nr. 9, datë 11.5.2020	Për transferimin e funksionit të mbledhjes së tarifave për të gjitha kategoritë e mbajtësve të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, në administrimin kolektiv dhe drejtimin e sportelit unik të administrimit të së drejtës së autorit – SUADA -ndryshuar me vendimin nr. 10, datë 29.6.2020	165

	II. Pronësia industriale	168
Ligj nr. 9947, datë 7.7.2008	Për pronësinë industriale - <i>ndryshuar me ligjin nr. 10/2013, datë 14.2.2013, nr.55/2014, datë 29.5.2014, nr. 17/2017, datë 16.2.2017, nr. 96/2021, datë 7.7.2021)</i>	168
Ligj nr. 33/2018, datë 7.6.2018	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në marrëveshjen e Lokarnos “Për përcaktimin e një klasifikimi ndërkombëtar për disenjot industriale”	274

PJESA E PARË
E drejta e autorit dhe pronësia intelektuale

LIGJ
Nr. 8585, datë 15.3.2000

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË KONVENTËN “PËR
MBROJTJEN E PRODHUESVE TË FONOGRAMEVE KUNDËR RIPRODHIMIT
TË PAAUTORIZUAR TË TYRE”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës dhe të ligjit nr.8371, datë 9.7.1998 “Për lidhjen e traktateve dhe marrëveshjeve ndërkombëtare”, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në Konventën e 29 tetorit 1971 “Për mbrojtjen e prodhuesve të fonogrameve kundër riprodhimit të paautorizuar të tyre”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2576, datë 27.3.2000, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani.

KONVENTA
PËR MBROJTJEN E PRODHUESVE TË FONOGRAMEVE
KUNDËR RIPRODHIMIT JO TË AUTORIZUAR TË TYRE

29 tetor 1971

Shtetet kontraktuese,

Të preokupuara nga shtrirja në rritje e riprodhimit jo autorizues të fonogrameve e dëmi që rezulton në mbrojtjen e të drejtave të autorëve, artistëve interpretues e prodhuesve të fonogrameve;

Të bindur që mbrojtja e prodhuesve të fonogrameve kundërshtojë tilla veprimeve do t'i shërbejë gjithashtu interesave të artistëve interpretues dhe autorëve që, ekzekutimet si dhe veprat e tyre, janë regjistruar në të ashtuquajtura fonograme;

Duke njohur vlerën e punës së realizuar në këtë fushë nga Organizata e Shteteve të Bashkuara për edukimin, shkencën, kulturën e Organizatën Botërore të Pasurisë Intelektuale;

Të shqetësuar për mos zbatimin e marrëveshjeve ndërkombëtare në fuqi e veçanërisht zbatimin i Konventës së Romës së 26 tetorit 1961 që i jep një mbrojtje artistëve interpretues e organizmave radiodifuzuese, ashtu si dhe prodhuesve të fonogrameve;

Ranë dakord si më poshtë vijon:

Neni 1

Për qëllim të Marrëveshjes në fjalë, nënkupton me:

- a) “fonograme” çdo fiksion (vendosje) ekskluzivisht sonor i tingujve që rrjedhin nga tinguj të tjerë;
- b) “prodhues të fonogrameve”, një person fizik ose juridik i cili, për herë të parë fikson tingujt që vijnë nga ekzekutimi ose nga tinguj të tjerë;
- c) “kopje” mbajtëse të tingujve të marra direkt ose indirekt nga një fonogram e që përfshin totalin ose një pjesë substanciale të tingujve të fiksuara në fonograme;
- d) “shpërndarje në publik”, çdo veprim që kryhet për ofrimin e kopjeve, direkt ose indirekt publikut në përgjithësi ose në pjesë më të vogla.

Neni 2

Çdo shtet kontraktues angazhohet në mbrojtjen e prodhuesve të fonogrameve, që i përkasin vendeve të tjera kontraktuese, kundër kopjeve të prodhuara pa marrë pëlqimin e prodhuesit, kundër importimit të të tilla kopjeve, si dhe kundër shpërndarjes së këtyre kopjeve në publik.

Neni 3

Mënyra e aplikimit të Marrëveshjes në fjalë, i përket legjislacionit kombëtar të Shtetit kontraktues, disa nga këto mënyra janë si më poshtë:

- mbrojtja e dhënies së të drejtës së autorit ose të një të drejte tjetër specifike;
- mbrojtja nëpërmjet ligjit kundrejt një konkurrence jo të drejtë;
- mbrojtja nëpërmjet sanksioneve penale.

Neni 4

Kohëzgjatja e dhënies së mbrojtjes i nënshtrohet legjislacionit kombëtar të çdo shteti kontraktues. Gjithsesi, nëse ligji kombëtar parashikon një kohëzgjatje specifike për mbrojtjen, kjo kohëzgjatje nuk duhet të jetë më pak se 20 vjet, duke u nisur ose nga fundi i vitit gjatë të cilit tingujt e futur në fonograme janë fiksuar për herë të parë, ose të vitit gjatë të cilit fonogramet janë publikuar për herë të parë.

Neni 5

Në rast se një shtet kontraktues kërkon, sipas legjislacionit kombëtar, përmbushjen e formaliteteve lidhur me mbrojtjen e prodhuesve të fonogrameve, kërkesat e tij do të konsiderohen si të përmbushura nëse:

- të gjitha kopjet e autorizuar të fonogrameve që janë shpërndarë në publik ku këllëfi i mbajtësve përmban shenjë e shprehur me simbolin (P) të shoqëruar me treguesin e vitit të parë të publikimit, të vëna në mënyrë të qartë që mbrojtja është ruajtur (rezervuar);
- kopjet ku këllëfi i tyre nuk të lejon të identifikosh prodhuesin, personin që ka të drejtën ose zotëruesin e të drejtës (nëpërmjet një emri, marke ose çdo lloj shenje tjetër dalluese), shënon gjithashtu emrin e prodhuesit, që ka të drejtën, ose të zotëruesit (mbajtësit) të ekskluzivitetit të licencës.

Neni 6

Çdo shtet kontraktues, që siguron mbrojtjen, nëpërmjet mënyrave të cituara në nenin 3, mund që në legjislacionin e tij kombëtar, të krijojë limite në mbrojtjen e prodhuesve të fonogrameve, të të njëjtës natyre si të atyre të pranuar në fushën e mbrojtjes së autorëve të veprave letrare e

artistike. Gjithsesi, asnjë licencë e detyrueshme nuk mund të parashikohet vetëm në rast se plotësohen kushtet e mëposhtme:

- a) riprodhimi i destinohet përdorimit ekskluziv të arsimit, ose të kërkimeve shkencore;
- b) licenca vlen për riprodhim vetëm në territoret e shteteve kontraktuese ku autoriteti kompetent ka akorduar licencën dhe nuk mund të shtrihet për eksportim të kopjeve.
- c) riprodhimi i bërë nën ndikimin e licencës jep të drejtën e një pagese të drejtë që, fiksohet nga autoritetet, duke pasur parasysh midis të tjerë elementësh, numrin e kopjeve që do të realizohen.

Neni 7

1. Marrëveshja në fjalë, nuk duhet në asnjë mënyrë, të interpretohet si kujdes i mbrojtjes së autorëve, artistëve interpretues, prodhuesve të fonogrameve, ose të organizmave të radiodifuzionit, në bazë të ligjeve kombëtare ose të konventave ndërkombëtare.

2. Legjislacioni kombëtar i çdo shteti kontraktues do të përcaktojë, në rastin e duhur, zgjatjen e kohës mbrojtëse të artistëve interpretues, ekzekutimi i të cilëve është fiksuar në një fonogram, si dhe kushtet në të cilat ata kanë një mbrojtje të tillë.

3. Asnjë shtet kontraktues nuk detyrohet të aplikojë dispozitat e marrëveshjes në fjalë, përsa i përket fonogrameve të përcaktuara, para se këto të hyjnë në fuqi përsa i përket shtetit të përcaktuar.

4. Çdo shtet, legjislacioni kombëtar në fuqi i të cilit, më 29 tetor 1971 ju siguron, prodhuesve të fonogrameve një mbrojtje hartuar vetëm në funksion të vendit të fiksimit të parë mund, që nëpërmjet një njoftimi të depozituar pranë Drejtorit të Përgjithshëm të OMPI-së, të deklarojë që do të aplikojë këtë kriter në vend të atij të kombësisë së prodhuesit.

Neni 8

1. Zyra ndërkombëtare e OMPI-së mbledh e publikon informacione lidhur me mbrojtjen e fonogrameve. Çdo shtet kontraktues komunikon, sa është e mundur, në zyrën ndërkombëtare tekstet e çdo lloj ligji të ri që lidhet me këtë problem.

2. Zyra ndërkombëtare i jep çdo shtet kontraktues, në bazë të kërkesës së saj, këshilla lidhur me Marrëveshjen në fjalë. Ajo procedon gjithashtu, nëpërmjet studimeve dhe duke kryer shërbime të destinuara për lehtësimin e mbrojtjes së parashikuar në këtë Marrëveshje.

3. Zyra ndërkombëtare në bashkëpunim me Organizatën e Shteteve të Bashkuara për edukimin, shkencën e kulturën dhe Organizatën Ndërkombëtare të Punës ushtron funksionet të paraqitura sa më sipër në kryeradhën 1. dhe 2., për probleme të ngritura nga kompetencat e tyre respektive.

Neni 9

1. Marrëveshja në fjalë është depozituar pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara. Ajo qëndron e hapur deri më 30 prill 1972, me nënshkrimin e të gjithë shteteve anëtare të OKB-së, të një ndër instituteve të specializuara të lidhur me OKB-në ose të Agjencisë Ndërkombëtare të Energjisë Atomike ose pjesë e Statutit të Gjykatës së Drejtësisë Ndërkombëtare.

2. Marrëveshja në fjalë i nënshtrohet ratifikimit ose pranimi të Shteteve nënshkruese. Ajo mbetet e hapur deri në miratimin nga institucionet e parashtruara në pikën 1 të këtij neni.

3. Instrumentet e ratifikimit ose të pranimi depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të OKB-së.

4. Është e kuptueshme se, që nga momenti kur një shtet nënshkruan këtë Marrëveshje, duhet të jetë në gjendje, konform legjislacionit të tij të brendshëm, t'i japë jetë dispozitave të Marrëveshjes.

Neni 10

Asnjë rezervë nuk pranohet në Marrëveshjen në fjalë.

Neni 11

1. Marrëveshja hyn në fuqi tre muaj pas depozitimit të instrumentit të pestë të ratifikimit, pranimi ose të miratimit.

2. Përsa i përket çdo shteti ratifikues që pranon Marrëveshjen në fjalë ose që aderon pas depozitimit të instrumentit të pestë të ratifikimit, të pranimi apo aderimit, Marrëveshja në fjalë hyn në fuqi tre muaj pas datës që, Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale informon shtetet sipas nenit 13 pika 4 të depozitimit të instrumentit të tij.

3. Në momentin e ratifikimit, të pranimi, të aderimit ose në çdo moment të mëvonshëm, çdo shtet mund të njoftojë (deklarojë) me shkrim Sekretarin e Përgjithshëm të OKB-së, që Marrëveshja në fjalë është e aplikueshme në të gjitha ose në ndonjë nga territoret me të cilat ai ka marrëdhënie ndërkombëtare. Ky njoftim hyn në fuqi tre muaj pas datës së marrjes së tij (këtij njoftimi).

4. Gjithsesi, sa u citua më lart, nuk duhet në asnjë rast të interpretohet si implikim i njohjes apo i pranimi të heshtur, i ndonjë nga shteteve kontraktuese, i faktit që të gjithë territoret ku Marrëveshja në fjalë ka hyrë në fuqi nga një shtet tjetër kontraktues për arsye të pikës së tretë.

Neni 12

1. Çdo shtet kontraktues ka të drejtë të prishë Marrëveshjen në fjalë, si në emër të saj, ashtu edhe në emër të një ose të gjithë territoreve të përcaktuara në nenin 11 pika 3. Ky njoftim me shkrim i paraqitet Sekretarit të Përgjithshëm të OKB-së.

2. Prishja e Marrëveshjes hyn në fuqi 12 muaj pas datës së cilës Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së ka marrë njoftim.

Neni 13

1. Marrëveshja në fjalë nënshkruhet, në një kopje në gjuhët anglisht, spanjisht, frëngjisht e rusisht, ku të katër tekstet janë identikisht të barabartë.

2. Tekste zyrtare për gjuhët gjermanisht, arabisht, italisht, nederlandisht e portugalisht, hartohen nga Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, pas konsultimesh të bëra me Qeveritë e interesuara.

3. Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së njofton Drejtorin e Përgjithshëm të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, Drejtorin e Përgjithshëm të OKB-së për edukimin, shkencën e kulturën dhe Drejtorin e Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës për:

- a) nënshkrimet e Marrëveshjes në fjalë;
- b) depozitimin e instrumenteve të ratifikimit, pranimi ose aderimit;
- c) datën e hyrjes në fuqi të Marrëveshjes në fjalë;
- d) çdo njoftim me shkrim lidhur me nenin 11 pika 3;
- e) marrjen e njoftimeve lidhur me prishjen e Marrëveshjes.

4. Drejtori i Përgjithshëm i OMPI-së informon shtetet e përcaktuara në nenin 9 pika 1) mbi të rejat lidhur me aplikimin e pikës së mëparshme, si dhe deklaratimet e bëra për nenin 7, pika 4). Ai njofton gjithashtu për deklaratimet e bëra Drejtorin e Përgjithshëm të OKB-së për Edukimin,

Shkencën e Kulturën, si dhe Drejtorin e Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës.

5. Sekretari i Përgjithshëm i OKB i dërgon dy kopje të vërtetuara konform Marrëveshjes në fjalë, shteteve të parashikuara (kërkuara) në nenin 9 pika 1.

LIGJ
Nr. 8838, datë 22.11.2001

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “TRAKTARIN E OBPI-SË “PËR TË DREJTËN E AUTORIT””

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Traktatin e OBPI-së “Për të drejtën e autorit”

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3173, datë 10.12.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Mejdani

TRAKTATI

I OBPI-SË I TË DREJTAVE TË AUTORIT ME DEKLARATËN E MIRATUAR TË
KONFERENCËS DIPLOMATIKE QË ADAPTOI TRAKTATIN DHE DISPOZITAT E
KONVENTËS SË BERNËS (1971), TË CILAVE U REFEROHET TRAKTATI

OBPI
Gjenevë 1997

PARATHËNIA

Palët Kontraktuese,

Duke dëshiruar të zhvillojnë dhe të sigurojnë mbrojtjen e të drejtave të autorëve në punën e tyre letrare dhe artistike në një mënyrë sa më efektive dhe të barabartë që të jetë e mundur,

Duke njohur nevojën të prezantojnë rregulla të reja ndërkombëtare dhe të qartësojnë interpretimin e rregullave ekzistuese, në mënyrë që të mundësojnë zgjidhje të përshtatshme ndaj çështjeve të ngritura nga zhvillimet ekonomike, sociale, kulturore dhe teknologjike,

Duke njohur përpjekjet e thella të zhvillimit dhe konvergencën e teknikave të informimit dhe të komunikimit mbi prodhimin dhe shfytëzimin e veprave artistike apo letrare,

Duke theksuar rëndësinë e jashtëzakonshme të ruajtjes së të drejtës së autorit si një inkurajim për krijimtarinë artistike dhe letrare,

Duke njohur nevojën për të ruajtur një ekuilibër midis të drejtave të autorit me interesat e përgjithshme publike, veçanërisht në fushën e arsimit e të kërkimit shkencor dhe të hyrjes në informacion siç është pasqyruar në Konventën e Bernës,

Bien dakord për sa më poshtë:

Neni 1

Marrëdhënia me Konventën e Bernës

(1) Ky traktat është një marrëveshje e veçantë brenda kuptimit të nenit 20 të Konventës së Bernës për mbrojtjen e punëve artistike dhe letrare për Palët Kontraktuese që janë vende të Bashkimit Europian. Siç është vendosur në atë Konventë, ky Traktat nuk do të ketë asnjë lidhje me traktate të tjera, përveçse me Konventën e Bernës, gjithashtu nuk do të paragjykojë asnjë të drejtë apo detyrim të vendosur në traktate të tjera.

(2) Asgjë në këtë Traktat nuk do të devijojë nga detyrimet ekzistuese që Palët Kontraktuese kanë ndaj njëri-tjetrit në Konventën e Bernës, lidhur me mbrojtjen e punëve artistike dhe letrare.

(3) Që këtë e tutje, "Konventa e Bernës" do t'i referohet Aktit të Parisit të 24 korrikut 1971, të kësaj Konvente, për mbrojtjen e punëve artistike dhe letrare.

(4) Palët Kontraktuese do të bien dakord me nenet 1-21 dhe shtojcën e Konventës së Bernës.¹

Neni 2

Mundësia e mbrojtjes së të drejtave të autorit

E drejta e autorit shtrihet në të shprehur dhe jo në ide, procedura, metoda veprimi ose koncepte matematikore.

Neni 3

Zbatimi i neneve 2-6 të Konventës së Bernës

Palët Kontraktore mund të zbatojnë mutatis mutandis dispozitat e neneve 2-6 të Konventës së Bernës në funksion të mbrojtjes së parashikuar për to në këtë Traktat.²

Neni 4

Programet kompjuterike

Programet kompjuterike mbrohen si punë letrare brenda kuptimit të nenit 2 të Konventës së Bernës. Të tilla mbrojtje zbatohen në programet kompjuterike, sidoqoftë mënyra ose forma e shprehjes së tyre.³

1) Një deklaratë e pranuar që ka të bëjë me nenin 1(4): E drejta e riprodhimit, siç është përcaktuar në nenin 9 të Konventës së Bernës, në veçanti të përdorimi i veprave në forma dixhitale. Kuptohet që depozitimi i një vepre të ruajtur në një formë dixhitale në një mjedis elektronik përbën një prodhim në përmbushje me përmbajtjen e nenit 9 të Konventës së Bernës.

2) Deklaratë e miratuar që ka të bëjë me nenin 3: Kuptohet që në aplikimin e nenit 3 të këtij Traktati, shprehja "vend i Bashkimit" në nenin 2-6 të Konventës së Bernës do të lexohet sikur t'i referohej një Palë Kontraktuese të këtij Traktati, në aplikimin e këtyre neneve të Bernës në funksion të mbrojtjes së parashikuar në këtë Traktat. Gjithashtu, kuptohet që vend jashtë Bashkimit në këto nene të Konventës në të njëjtat kushte do të lexohet për Konventën e Bernës të këtij Traktati. Së fundmi, kuptohet se një referencë në nenin 3-6 të Konventës për një "kombëtare të një vendi të njërit prej vendeve të Bashkimit" kur këto nene janë të aplikuar në Traktat do të kuptohen në lidhje me një organizëm ndërqeveritar që është një Palë Kontraktuese në këtë Traktat, shtetas i njërit prej vendeve që është anëtar i kësaj organizme.

3) Deklaratë e miratuar që ka të bëjë me nenin 4: Mundësia e mbrojtjes të programeve kompjuterike nën nenin 4 të këtij Traktati përputhet me nenin 2 dhe është konsistent me Nenin 2 të Konventës së Bernës dhe baraz me dispozitat përkatëse të Marrëveshjes TRIPS.

Neni 5
Përpilimi i të dhënave (regjistrat)

Organizimi i të dhënave ose materialeve të tjera, në çdo formë, që si rezultat i seleksionimit ose organizimit të përmbajtjes konsiston në krijimtarinë intelektuale, mbrohen. Kjo mbrojtje nuk ka lidhje me të dhënat ose materialin në vetvete dhe nuk paragjykon asnjë të drejtë autorësie që ekziston në të dhënat ose materialet e përpilimit.¹

Neni 6

(1) Autorët e veprave letrare dhe artistike gëzojnë të drejtën ekskluzive për të autorizuar vënien në dispozicion të publikut të punëve të tyre origjinale ose të kopjeve nëpërmjet shitjes ose transferimit të pronësisë në një mënyrë tjetër.

(2) Asgjë në këtë Traktat nuk do të ndikojë në lirinë e Palëve Kontraktore për të përcaktuar kushtet, nëse ka, nën të cilat përdorimi i të drejtave në paragrafin (1) zbatohet pas shitjes së parë ose transferimit të pasurisë në një formë tjetër të origjinalit ose kopjes së veprës, me autorizimin e autorit.²

Neni 7
E drejta e qirasë

(1) Autorët e:
(i) programeve kompjuterike;
(ii) punëve kinematografike; dhe
(iii) punëve të trupëzuara në fonogram, siç përcaktohet në ligjin kombëtar të Palëve Kontraktuese, gëzojnë të drejtën ekskluzive për të autorizuar qiramarrjen tregtare në publik të origjinalit ose kopjes së veprave të tyre.

(2) Paragrafi (1) nuk zbatohet:

(i) në rastin e programeve kompjuterike, kur programi nuk është vetë objekti kryesor i qiramarrjes; dhe

(ii) në rastin e punëve kinematografike, në rast kur kjo qiramarrje tregtare ka shkaktuar përhapje të kopjeve të këtyre veprave, duke dëmtuar materialisht të drejtën ekskluzive të riprodhimit.

(3) Pa kundërshtuar dispozitat e paragrafit (1), Palët Kontraktuese, që në 15 prill 1994 vazhdojnë të kenë në fuqi një sistem të arsyeshëm shpërblimi të autorëve për marrjen me qira të kopjeve të punëve të tyre të shprehura në fonogram, mund ta mbajnë atë sistem në qoftë se qiramarrja e punëve të shprehura në fonogram nuk rrit dëmtimin material të së drejtës ekskluzive të riprodhimit të autorëve.^{3 4}

1) Deklaratë e miratuar që ka të bëjë me nenin 5: Mundësia e mbrojtjes për përpilimin e të dhënave (regjistrave) në bazë të nenit 5 të këtij Traktati në përputhje me nenin 2 të Konventës së Bernës dhe është baraz me dispozitat përgjegjëse të Marrëveshjes së TRIPS.

2) Deklaratë e miratuar që ka të bëjë me nenin 6-7: Siç përdoret në këto nene, shprehja "kopje" dhe "origjinale dhe kopje" duke qenë subjekt i të drejtës së shpërndarjes dhe të drejtës për qira në bazë të asaj që thuhet në nenet, i referohet vetëm kopjeve të përcaktuara që mund të vihen në qarkullim si objekte të prekshme.

3) Deklarata e miratuar që ka të bëjë me nenet 6,7 siç përdoren në këto nene, shprehjet "kopje" dhe "origjinal dhe kopje" duke qenë subjekt i të drejtës së shpërndarjes dhe të drejtës së qirasë në bazë të neneve, i referohen veçanërisht kopjeve të përcaktuara që duhet të dalin në qarkullim si objekte të prekshme.

4) Deklaratë e miratuar që ka të bëjë me nenin 7: Kuptohet që dispozitat për lehtësinë e mundësisimit të bërjes së një komunikimi nuk ka të bëjë me komunikimin brenda kuptimit të Traktatit të Konventës së Bernës. Kuptohet që asgjë në nenin 8 nuk pengon një palë kontraktuese të zbatojë nenin 11 të dytë.

Neni 8

E drejta e komunikimit me publikun

Pa paragjykuar dispozitat e nenit 11(1)(ii), 11 i dyti(1)(i) dhe (ii), 11 i treti(1)(i), 14(1) (ii) dhe 14 dyti(1) të Konventës së Bernës, autorët e veprave artistike dhe letrare gëzojnë të drejtën ekskluzive për të autorizuar çdo komunikim të veprave të tyre me publikun, me ose pa kabëll, duke përfshirë vënien në dispozicion të publikut të veprave të tyre, në atë mënyrë që anëtarët e publikut të kenë të mundur hyrjen në to nga vendi dhe koha e zgjedhur personalisht nga ta. ¹

Neni 9

Kohëzgjatja e mbrojtjes së veprave fotografike

Në lidhje me veprat fotografike, Palët Kontraktuese nuk do të zbatojnë dispozitat e nenit 7(4) të Konventës së Bernës.

Neni 10

Kufizimet dhe përjashtimet

(1) Palët Kontraktore mund të parashikojnë në legjislacionin e tyre kombëtar kufizime dhe përjashtime të të drejtave të autorëve për veprat artistike apo letrare të garantuara nga ky Traktat në disa raste të veçanta, por që nuk do të konfliktohen me shfrytëzimin normal të veprës dhe nuk do të paragjykojnë në mënyrë të paarsyeshme interesat e ligjshme të autorëve.

(2) Palët Kontraktore, kur zbatojnë Konventën e Bernës mund të përcaktojnë ndonjë kufizim ose përjashtim të të drejtave të parashikuara për ta në disa raste të veçanta që nuk konfliktohen me shfrytëzimin normal të punës dhe nuk paragjykojnë pa arsye interesat legjitime të autorit. ²

Neni 11

Detyrimet që i përkasin masave teknologjike

Palët Kontraktore do të parashikojnë mbrojtje të përshtatshme ligjore dhe sanksione ligjore efektive kundër shmangies nga masat teknologjike efektive, që janë përdorur nga autorët në lidhje me ushtrimin e të drejtave të tyre të njohura nga ky Traktat ose Konventa e Bernës dhe që kufizojnë veprime lidhur me punët e tyre, të cilat nuk janë të autorizuar nga autorët e lidhur apo të lejuar nga ligji.

Neni 12

Detyrimet që përmban informacioni i të drejtave të menaxhimit

(1) Palët Kontraktore duhet të sigurojnë sanksione ligjore efektive dhe të përshtatshme kundër çdo personi që, me dijeni, kryen cilëndo nga sjelljet e mëposhtme ose lidhur me sanksionet civile kur ka baza të arsyeshme të dijë që do të influencojë, mundësojë, lehtësojë ose do të fshehë një shkelje të çdo të drejte të mbuluar nga ky Traktat ose Konventa e Bernës:

(i) të zhvendosë ose të ndryshojë çdo informacion elektronik të së drejtës së menaxhimit pa autorizim;

1) Deklaratë e miratuar që ka të bëjë me nenin 8: Kuptohet që dispozitat për lehtësinë e mundësimin të bërjes së një komunikimi nuk ka të bëjë me komunikimin brenda kuptimit të Konventës së Bernës. Kuptohet që asgjë në nenin 8 nuk pengon një palë kontraktuese të zbatojë nenin 11 të dytë.

2) Kuptohet që dispozitat e nenit 10 lejojnë Palët Kontraktuese të çojnë përpara dhe të shtrijnë përkatësisht në mjedisin dixhital kufizime dhe përjashtime në ligjet e tyre kombëtare që janë konsideruar të pranueshme nën Konventën e Bernës. Kështu këto dispozita duhet të kuptohen që të lejohen Palët Kontraktuese të planifikojnë përjashtime dhe kufizime të reja që janë përjashtime në mjedisin e rrjetit dixhital.

(ii) të shpërndajë, importojë për shpërndarje, radiopërhapë ose komunikojë me publikun, pa patur autorizim, veprat ose kopje të veprave, duke ditur që informacioni elektronik i menaxhimit të të drejtave është zhvendosur ose ndryshuar pa autoritet.

(2) Siç është përdorur në këtë nen, "informacioni i së drejtës së menaxhimit" kupton informacionin që identifikon veprën, autorin e veprës, pronarin e ndonjë të drejte në vepër ose informacion rreth termave dhe kushteve të përdorimit të veprës, ose të ndonjë numri ose kodi që mban informacion të tillë, kur njëra nga këto pika të informacionit i bashkëngjitet kopjes së një vepre ose paraqitet në lidhje me komunikimin e veprës në publik ¹.

Neni 13

Zbatimi në kohë

Palët Kontraktore do të zbatojnë dispozitat e nenit 18 të Konventës së Bernës për të gjitha mbrojtjet e parashikuara prej këtij Traktati.

Neni 14

Dispozitat mbi hyrjen në fuqi të të drejtave

(1) Palët Kontraktore marrin përsipër të adaptojnë, në përputhje me sistemet e tyre ligjore, masat e nevojshme për të siguruar zbatimin e këtij Traktati.

(2) Palët Kontraktore do të sigurojnë që procedurat e hyrjes në fuqi do të jenë të vlefshme ndën ligjet e tyre, aq sa të lejojnë akte efektive përballë çdo shkeljeje të të drejtave të mbuluara nga ky Traktat, duke përfshirë sanksione për të ndaluar shkeljet dhe sanksione të vlefshme për shkelje të mëtejshme.

Neni 15

Asambleja

(1) (a) Palët Kontraktuese duhet të kenë një Asamble.

(b) Çdo Palë Kontraktore do të përfaqësohet nga një delegat që mund të ndihmohet nga delegatë të ndryshëm, këshilltarë dhe ekspertë.

(c) Shpenzimet e secilit delegacion do të mbulohen nga Palët Kontraktore që ka caktuar delegacionin. Asambleja mund t'i kërkojë Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, që këtej e tutje të quajtur OBPI), ndihmë financiare për të lehtësuar pjesëmarrjen e delegacioneve të Palëve Kontraktuese si vende në zhvillim, konform me praktikën e krijuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara ose që janë vende në tranzicion drejt ekonomisë së tregut.

(2) (a) Asambleja do të angazhohet me çështje lidhur me mbajtjen dhe zhvillimin e këtij Traktati dhe të zbatimit dhe veprimit të këtij Traktati.

(b) Asambleja do të kryejë funksionin e dhënë asaj nga neni 17 (2) në lidhje me aplikimin e disa organizatave ndërkombëtare për t'u bërë Palë në këtë Traktat.

(c) Asambleja do të vendosë mbledhjen e çdo Konferencë Diplomatike për rishikimin e këtij Traktati dhe i jep instruksionet e duhura Drejtorit të Përgjithshëm të OBPI-së për përgatitjen e Konferencave Diplomatike të tilla.

(3) (a) Çdo Palë Kontraktore që është një Shtet do të ketë vetëm një votë dhe do të votojë vetëm në emrin e tij.

1) Deklaratë e miratuar që ka të bëjë me nenin 10: Kuptohet që termi "shkelje e çdo të drejte mbuluar nga traktati" përfshin të dyja të drejtat ekskluzive dhe të drejtën e shpërbërimit. Më tej kuptohet që Palët Kontraktuese nuk do të bazohen tek ky nen për të planifikuar ose zbatuar sistemet menaxhuese të të drejtave që do të kishin influencë në imponimin e formaliteteve të cilat nuk janë të lejuara në këtë traktat ose në Konventën e Bernës, duke ndaluar lëvizjen e lirë të të mirave ose duke penguar gëzimin e të drejtave nga ky traktat.

(b) Çdo Palë Kontraktore që është një organizatë ndërqeveritare do të marrë pjesë në votim në vend të Shteteve të veta anëtare me një numër votash të barabarta me numrin e Shteteve të veta anëtare që janë Palë në këtë Traktat. Asnjë organizatë e tillë ndërqeveritare nuk do të marrë pjesë në votim nëse një nga Shtetet e saj anëtare do të ushtrojë të drejtat e saj për të votuar dhe anasjelltas.

(4) Asambleja do të mbledhet në sesione të zakonshme një herë në dy vjet, nën drejtimin e Drejtorit të Përgjithshëm të OBPI-së.

(5) Asambleja do të krijojë rregullat e veta procedurale, duke përfshirë drejtimin e mbledhjeve të sesioneve të jashtëzakonshme, kërkesën për kuorum dhe subjektet e dispozitave të këtij Traktati, shumicën e kërkuar për vendime të ndryshme.

Neni 16

Byroja Ndërkombëtare

Byroja Ndërkombëtare e OBPI-së do të kryejë detyrat administrative lidhur me Traktatin.

Neni 17

E drejta e zgjedhjes për t'u bërë Palë në Traktat

(1) Çdo Shtet anëtar i OBPI-së mund të bëhet Palë në Traktat.

(2) Asambleja mund të vendosë të pranojë si Palë në këtë Traktat çdo organizatë ndërqeveritare që deklaron se është kompetente në lidhje me të gjitha Shtetet anëtare dhe legjislacionin e tyre në çështjet e mbuluara nga ky Traktat dhe është e autorizuar me korrektesë, në përputhje me procedurat e veta të brendshme, për t'u bërë Palë në Traktat.

(3) Komuniteti Europian, duke bërë deklaratën sipas referimeve në paragrafin e mësipërm në Konferencën Diplomatike që adaptoi këtë Traktat, mund të bëhet Palë në këtë Traktat.

Neni 18

Të drejtat dhe detyrimet nën këtë Traktat

Kushtëzuar nga ndonjë dispozitë e veçantë në kundërshtim me këtë Traktat, çdo Palë Kontraktore gëzon të gjitha të drejtat dhe merr përsipër të gjitha detyrimet nën këtë Traktat.

Neni 19

Nënshkrimi i Traktatit

Ky Traktat është i hapur për nënshkrim deri në 31 dhjetor 1997 nga çdo Shtet anëtar i OBPI-së dhe nga Komuniteti Europian.

Neni 20

Hyrja në fuqi e Traktatit

Ky Traktat hyn në fuqi 3 muaj pas depozitimit të 30 instrumenteve të ratifikimit ose pranimit nga Shtetet, pranë Drejtorit të Përgjithshëm të OBPI-së.

Neni 21

Data efektive e bërjes palë në Traktat

Ky Traktat lidh:

(i) 30 Shtetet që i referohen nenit 20, nga data në të cilën ky Traktat ka hyrë në fuqi;

(ii) çdo Shtet tjetër, me kalimin e tre muajve nga data në të cilën Shteti ka depozituar instrumentin e tij pranë Drejtorit të Përgjithshëm të OBPI-së;

(iii) Komuniteti European, me kalimin e tre muajve nga depozitimi të instrumentit të ratifikimit ose pranimi, nëse instrumenti është depozituar para hyrjes në fuqi të këtij Traktati sipas nenit 20 ose tre muaj pas hyrjes në fuqi të këtij Traktati nëse ky instrument është depozituar para hyrjes në fuqi të këtij Traktati;

(iv) çdo organizatë ndërqeveritare që është pranuar Palë në Traktat, me kalimin e tre muajve pas depozitimit të instrumentit të tij të pranimi.

Neni 22

Mosrezervimet e Traktatit

Asnjë rezervim nuk pranohet në këtë Traktat.

Neni 23

Denoncimi i Traktatit

Ky Traktat mund të denoncohet nga çdo Palë Kontraktore me njoftimin e adresuar Drejtorit të Përgjithshëm të OBPI-së. Çdo denoncim do të ketë efekt një vit nga data që Drejtori i Përgjithshëm ka marrë njoftimin.

Neni 24

Gjuhët e Traktatit

(1) Ky Traktat është nënshkruar në një original të vetëm në gjuhët: anglisht, arabisht, kinezçe, franceze, ruse dhe spanjolle. Versionet në të gjitha këto gjuhë janë autentikisht të njëjta.

(2) Një tekst zyrtar në një gjuhë tjetër të ndryshme nga ato të cilave u referohet paragrafi i parë do të krijohet nga Drejtori i Përgjithshëm i OBPI-së me kërkesën e Palës së interesuar, pas konsultimit me të gjitha Palët e interesuara. Për qëllime të këtij paragrafi me "palë të interesuar" do të kuptojmë me çdo vend anëtar i OBPI – së, gjuha zyrtare e të cilit ose një nga gjuhët zyrtare është përfshirë, si edhe Komuniteti European dhe çdo organizatë ndërqeveritare që mund të jetë Palë në këtë Traktat, nëse është përfshirë një nga gjuhët e tij.

Neni 25

Depozitimi

Drejtori i Përgjithshëm i OBPI-së, është depozituesi i këtij Traktati.

Dispozitat e Konventës së Bernës për mbrojtjen e veprave artistike dhe letrare (1971), që i referohet traktatit të OBPI-së të të drejtave të autorit*

Vendet e Bashkimit, duke qenë njësoj të dëshiruar për të mbrojtur në një mënyrë efektive, të drejtë dhe të barabartë të mundur, të drejtat e autorëve në veprat e tyre letrare dhe artistike,

Duke njohur rëndësinë e punës së Konferencës së Revizionit të mbajtur në Stokholm më 1967,

Kanë vendosur të rishikojnë Aktin e adaptuar nga Konferenca e Stokholmit, ndërsa mbajnë pa ndryshuar nenet 1-20 dhe 22-26 të Aktit.

Si përfundim, të plotfuqishmit e poshtëshënuar, pasi kanë prezantuar fuqitë e tyre të plota të pranuar në formë të saktë dhe të duhur, kanë rënë dakord si më poshtë vijon:

* Dispozitat që përmenden këtu i referohen neneve 1(4) dhe 1(1), 2,3,8,9 dhe 13 të OBPI- së. Traktati për të drejtën e autorësisë.

Neni 1

[Krijimi i Bashkimit]**

Vendet në të cilat aplikohet kjo Konventë ndërtojnë një Bashkim për mbrojtjen e të drejtave të autorit në veprat e tyre letrare dhe artistike.

Neni 2

[Veprat e mbrojtura: 1. "Veprat artistike dhe letrare"; 2. Kërkesat e mundshme të fiksimit; 3. Veprat në vazhdim; 4. Tekstet zyrtare; 5. Mbledhjet; 6. Detyrimi për mbrojtje; Të mirat e mbrojtjes; 7. Veprat e artit të aplikuar dhe dizenjot industriale; 8. Të reja].

(1) Shprehja "vepra letrare dhe artistike" përfshin çdo prodhim në letërsi, shkencë dhe pronësi artistike, sidoqoftë mënyra apo forma e shprehjes së tij, si libra, pamflet dhe shkrime të tjera; leksione, adresa, predikime dhe vepra të tjera të së njëjtës natyrë; vepra dramatike ose muziko-dramatike; koreografi dhe argëtime në një spektakël memec; kompozime muzikore me ose pa fjalë; vepra kinematografike ku janë përvetësuar vepra të shprehura nga një proces analog me kinematografinë; vepra vizatimi, pikturë, arkitekture, skulpturë, gravurë dhe litografje, vepra fotografike ku janë përvetësuar vepra të shprehura nga një proces analog me fotografimin, vepra të artit të alikuar; ilustrime, harta, plane, skica, dhe vepra tredimensionale të lidhura me gjeografinë, topografinë, arkitekturën ose shkencën.

(2) Gjithsesi, do të jetë një çështje për legjislacionin e vendeve të Bashkimit për t'u përshkruar nëse ato vepra në përgjithësi ose një kategori specifike veprash nuk do të mbrohen nëse nuk kanë qenë të fiksuara në njëfarë forme materiale.

(3) Përkthimet, përshtatjet, rregullimet e muzikës dhe ndryshimet e tjera të veprave artistike ose letrare do të mbrohen si veprat origjinale pa paragjykuar të drejtën e autorit në veprën origjinale.

(4) Do të jetë një çështje për legjislacionin e vendeve të Unionit që të përcaktojnë mbrojtjen që do t'u jepet teksteve zyrtare të një natyre legjislative administrative dhe legale dhe përkthimeve zyrtare të këtyre teksteve.

(5) Koleksionet e veprave artistike ose letrare, të tilla si enciklopedi dhe antologji, të cilat për arsye të përzgjedhjes ose të rregullimit të përmbajtjeve të tyre përbëjnë krijime intelektuale, do të mbrohen si të tilla pa paragjykuar të drejtën e autorit secilës prej veprave që përbën pjesë të koleksioneve të tilla.

(6) Veprat e përmendura në këtë nen do të gëzojnë mbrojtje në të gjitha vendet e Bashkimit. Kjo mbrojtje do të veprojë për përfitim të autorit dhe vazhduesit të tij në titull.

(7) Kushtëzuar nga dispozitat e nenit 7(4) të kësaj Konvente, do të jetë një çështje për legjislacionin e vendeve të Bashkimit që të përcaktojnë hapësirën e aplikimit të ligjeve të tyre për veprat e artit të aplikuar dhe modeleve dhe dizenjove industriale, si dhe të kushteve nën të cilat do të mbrohen këto vepra, dizenjo dhe modele. Veprat e mbrojtura në vendin e origjinës, thjesht si dizenjo dhe modele, do të gëzojnë në një vend tjetër të Bashkimit vetëm një mbrojtje të tillë speciale si ajo që gëzojnë në atë vend dizenjot dhe modelet; gjithsesi, nëse një mbrojtje e tillë speciale nuk u jepet në atë vend, këto vepra do të mbrohen si vepra artistike.

(8) Mbrojtja nën këtë Konventë nuk do të aplikohet për lajmet e ditës ose për fakte të ndryshme të cilat kanë karakterin e temave të zakonshme të informacionit gazetaresk.

Neni 2 i dytë

Kufizime të mundshme të mbrojtjes së veprave të caktuara; 1. Fjalime të caktuara; 2. Përdorime të caktuara leksionesh dhe adresimesh (fjalimesh); 3. E drejta për të koleksionuar vepra të tilla

** Për çdo nen dhe shtojcë i është dhënë titull për të lehtësuar identifikimin e tyre; në tekstin e firmosur nuk ka tituj.

(1) Do të jetë çështje e legjislacionit të vendeve të Bashkimit që të përjashtojnë tërësisht ose pjesërisht nga mbrojtja e dhënë në nenin paraardhës, fjalime politike dhe fjalime të mbajtura gjatë proceseve ligjore.

(2) Është gjithashtu një çështje për legjislacionin e vendeve të Bashkimit që të përcaktojnë kushtet nën të cilat leksionet, adresimet dhe veprat e tjera të së njëjtës natyrë, të cilat i janë përhapur publikut, mund të riprodhohen nga shtypi, radiotelevizioni, t'i komunikohen publikut me tel dhe të bëhen subjekt i komunikimit publik, siç shqyrtohet në nenin 11 të dytë (1) të kësaj Konvente, kur një përdorim i tillë justifikohet nga qëllime informacioni.

(3) Gjithsesi, autori do të gëzojë të drejtën ekskluzive të formimit të një koleksioni të veprave të tij të përmendura në paragrafin e mësipërm.

Neni 3

Kriteret e së drejtës për mbrojtje: 1. Shtetësia e autorit; vendi i publikimit të veprës;

2. rezidenca e autorit; 3. veprat e papublikuara; 4. veprat e publikuara në të njëjtën kohë

(1) Mbrojtja e kësaj Konvente do të aplikohet tek:

(a) autorët të cilët janë shtetas të një vendi të Bashkimit për veprat e tyre të publikuara ose jo;

(b) autorët që nuk janë shtetas të njërit prej vendeve të Bashkimit për veprat e tyre të publikuara fillimisht në njërin prej vendeve të Bashkimit ose në të njëjtën kohë në një vend jashtë Bashkimit dhe në një vend të Bashkimit.

(2) Autorët që nuk janë shtetas të njërit prej vendeve të Bashkimit, por që kanë rezidencën e tyre në një prej tyre do të konsiderohen si shtetas të atij vendi për qëllimet e kësaj Konvente.

(3) Shprehja "vepra të publikuara" do të thotë vepra të publikuara me konsensusin e autorit të tyre çfarëdo qoftë mjeti i prodhimit të kopjeve, duke marrë parasysh se mundësimi i këtyre kopjeve ka qenë i tillë që të kënaqë kërkesat e arsyeshme të publikut duke marrë parasysh natyrën e punës. Shfaqjet e veprave dramatike, dramatiko-muzikore, kinematografike ose të veprave muzikore, recitimet publike të veprave letrare, komunikimi me kabëll ose radiotelevizion, i veprave artistike ose letrare, ekspozimi i veprës së artit dhe ndërtimi i një vepre ose arkitekture nuk do të përbëjnë publikim.

(4) Një vepër do të konsiderohet e publikuar njëkohësisht në disa vende, nëse ajo është publikuar në dy ose më shumë vende brenda 30 ditëve nga publikimi i saj i parë.

Neni 4

Kriteri i të drejtës për mbrojtjen e veprave kinematografike,

veprat e disa punëve artistike dhe arkitekturore

Mbrojtja e kësaj Konvente do të zbatohet edhe nëse kushtet e nenit 3 nuk plotësohen tek:

(a) autorët e veprave kinematografike, prodhuesi i të cilave ka rezidencën kryesore ose atë të zakonshme në një nga vendet e Bashkimit;

(b) autorët e veprave arkitekturore të ngritura në një nga vendet e Bashkimit ose të veprave të tjera artistike të përmbledhura në ndërtesa ose struktura të tjera të vendosura në vendet e Bashkimit.

Neni 5

Të drejtat e garantuara; 1. dhe 2. Jashtë vendit të origjinës;

3. Në vendin e origjinës; 4. "vendi i origjinës"

(1) Autorët, përsa i përket veprave për të cilat ata mbrohen nga kjo Konventë, në vendet e Bashkimit, përveçse në vendin e origjinës, gëzojnë të drejtat që do t'i japin shtetasve, tani e tutje, ligjet e tyre respektive.

(2) Gëzimi dhe ushtrimi i këtyre të drejtave nuk do të kushtëzohet nga asnjë formalitet; gëzime dhe ushtrime të tilla janë të pavarura nga shtrirja e mbrojtjes, në vendin e origjinës së veprës. Si pasojë, përveç dispozitave të kësaj Konvente, shtrirja e mbrojtjes aq sa mbështetja e dhënë autorit për të mbrojtur të drejtën e tij, do të qeveriset ekskluzivisht nga ligjet e vendit në të cilin është bërë mbrojtja.

(3) Mbrojtja në vendin e origjinës drejtohet nga ligje të brendshme. Gjithsesi, kur autori nuk është shtetas i vendit të origjinës së veprës për të cilën ai është nën mbrojtjen e kësaj Konvente, do të gëzojë në atë vend të njëjtat të drejta si autorët vendas.

(4) Vendi i origjinës do të konsiderohet:

(a) vendi i Bashkimit ku është publikuar vepra për herë të parë; në rastin e botimeve të njëkohëshme të veprave në disa vende të Bashkimit që japin kohëzgjatje të ndryshme, vendi me kohëzgjatje më të shkurtër.

(b) në rastin e veprave të botuara njëkohësisht në vendin jashtë Bashkimit dhe në vendin e Bashkimit - vendi i fundit;

(c) në rastin e veprave të pabotuara ose të veprave të botuara për herë të parë në një vend jashtë Bashkimit, pa publikim të njëkohshëm në vendin e Bashkimit, vendi i Bashkimit, shtetas i të cilit është autori, parashikon se:

(i) kur këto janë vepra kinematografike, bërësi i të cilave e ka selinë ose vendqëndrimin e zakonshëm në një nga vendet e Bashkimit, vendi i origjinës do të jetë ai vend, dhe

(ii) kur këto janë vepra arkitekturore të ngritura në një nga vendet e Bashkimit ose të veprave të tjera artistike të përmbledhura në një ndërtesë ose struktura të tëra të vendosura në një nga vendet e Bashkimit, vendi i origjinës do të jetë ai vend.

Neni 6

Kufizimet e mundshme të mbrojtjes së disa veprave të veçanta të shtetasve të disa vendeve jashtë Bashkimit: 1. Në vendin e publikimit fillestar dhe në vende të tjera;

2. Mos prapaveprimi; 3. Shënime

(1) Kur ndonjë vend jashtë Bashkimit nuk e mbron, në një mënyrë të përshtatshme për veprat e autorëve që janë shtetas të njërit prej vendeve të Bashkimit, Shteti i fundit mund të kufizojë mbrojtjen e dhënë veprave të autorëve që janë tashmë në datën e publikimit, shtetas të vendeve të tjera dhe nuk janë rezidentë të zakonshëm në një nga vendet e Bashkimit. Nëse vendi i publikimit të parë përfiton nga kjo e drejtë, vendeve të tjera të Bashkimit nuk do t'u kërkohej t'i japin veprave atë që kushtëzohet nga një trajtim i veçantë, një mbrojtje më të gjerë se ajo dhënë atyre në vendin e publikimit të parë.

(2) Asnjë kufizim i paraqitur sipas paragrafit të mësipërm nuk do të ndikojë në të drejtat të cilat një autor mund t'i ketë përfituar nga vepra të publikuara në një vend të Unionit para se këto kufizime të ishin në fuqi.

(3) Vendet e Bashkimit që kufizojnë mbrojtjen e të drejtës së autorit në përputhje me këtë nen do të njoftojnë Drejtorin e Përgjithshëm të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale (që këtej e tutje të quajtur "Drejtori i Përgjithshëm") me një deklaratë të shkruar, duke specifikuar vendet për të cilat është kufizuar mbrojtja dhe kufizimet për të cilat të drejtat e autorëve, që janë shtetas të këtyre vendeve, janë kushtëzuar. Drejtori i Përgjithshëm do të komunikojë menjëherë këtë deklaratë të gjitha vendeve të Bashkimit.

Neni 6 i dytë

Të drejtat morale: 1. Për të deklaruar autorësinë; Të kundërshtosh disa modifikime dhe veprime të tjera mohuese (deroguese); 2. Pas vdekjes së autorit;

3. Kuptimi i shpërblimit

(1) Pavarësisht nga të drejtat ekonomike të autorit dhe pas transferimit të të drejtave të pashkruara, autorët kanë të drejtë të deklarojnë autorësinë e veprave të tyre dhe të tregojnë shtrembërimin, shkatërrimin ose modifikimet e tjera ose veprimet e tjera mohuese (deroguese) në lidhje me veprat e pashkruara të cilat paragjykojnë për nderin ose reputacionin e tij.

(2) Të drejtat e garantuara të autorëve, pas vdekjes së tyre, në përputhje me paragrafin e mësipërm, do të mbahen të paktën deri në pushimin e të drejtave ekonomike dhe do të ushtrohen nga personat ose institucionet e autorizuar nga legjislacioni i vendit ku është deklaruar mbrojtja. Gjithsesi, ato vende legjislacioni i të cilave, në momentin e ratifikimit të tyre ose të pranimit në këtë Akt, nuk do të përfitojnë nga mbrojtja pas vdekjes së autorëve të gjitha të drejtat e parashikuara në paragrafin e mësipërm mund të parashikojnë që disa nga këto të drejta të mbarojnë së mbajturi pas vdekjes së tij.

(3) Kuptimi i shpërblimit për të ruajtur të drejtat e dhëna nga ky nen do të drejtohen (qeverisen) nga legjislacioni i vendit ku është deklaruar mbrojtja.

Neni 7

Kohëzgjatja e mbrojtjes: 1. Përgjithësim; 2. Për veprat kinematografike. 3. Për veprat anonime dhe veprat pseudonime; 4. Për veprat fotografike dhe veprat e artit të aplikuar; 5. Të dhënat fillestare të kompjuterizimit; 6. Afatgjatësia; 7. Afatshkurtësia;

8. Ligji i aplikuar, "krahësimi" i afatit (kohëzgjatja)

(1) Afati i mbrojtjes i dhënë nga kjo Konventë do të jetë jeta e autorit dhe 50 vjet pas vdekjes së tij.

(2) Megjithatë, në rastin e veprave kinematografike vendet e Bashkimit mund të parashikojnë që afati i mbrojtjes të mbarojë 50 vjet pasi vepra të jetë bërë e disponueshme për publikun me lejen e autorit ose duke rënë në ngjarje të tillë brenda 50 vjetëve nga bërja e një vepre të tillë, 50 vjet nga bërja.

(3) Në rastin e veprave anonime ose pseudonime, afati i mbrojtjes i njohur nga kjo Konventë do të mbarojë 50 vjet pas bërjes së veprës ligjërisht të disponueshme për publikun. Gjithsesi, kur një pseudonim i adaptuar nga autori nuk lë dyshime për identitetin e tij, afati i mbrojtjes do të jetë ai i parashikuar në paragrafin (1). Në qoftë se autori i një vepre anonime ose pseudonime zbulon identitetin e tij gjatë periudhës të më lartpërmendur, afati i mbrojtjes së zbatueshme do të jetë ai i parashikuar në paragrafin (1). Vendeve të Bashkimit nuk do t'u kërkohej të mbrojnë veprat anonime apo pseudonime kur është e arsyeshme të presupozohet që autori i tyre ka vdekur për 50 vjet.

(4) Do të jetë çështje e legjislacionit në vendet e Bashkimit të vendosin afatet e mbrojtjes së veprave fotografike dhe ato të veprave të artit të aplikuar aq sa ato janë të mbrojtura si vepra artistike; gjithsesi, ky afat do të zgjasë të paktën deri në fund të periudhës 25 - vjeçare nga bërja e veprave të tilla.

(5) Afati i mbrojtjes vazhdon me vdekjen e autorit dhe afati i parashikuar nga paragrafi (2), (3) dhe (4) do të fillojë nga dita e vdekjes ose e ngjarjes së referuar në këto paragrafë, por disa afate do të fillojnë gjithmonë në 1 janar të vitit që pason vdekjen apo ngjarje të tilla.

(6) Vendet e Bashkimit mund të japin një afat mbrojtjeje më të gjatë se ai i parashikuar në paragrafin e mësipërm.

(7) Ato vende të Bashkimit të lidhura me aktin e Romës së kësaj Konvente e cila u jep, në legjislacionin e tyre shtetëror në fuqi në kohën e nënshkrimit të këtij Akti, afat më të shkurtër mbrojtjeje se ajo e parashikuar në paragrafin e mësipërm do të ketë të drejtën të mbajnë afate të tilla kur të ratifikojnë apo pranojnë Aktin prezent.

(8) Në çdo rast, afati do të administrohet nga legjislacioni i vendit ku është deklaruar mbrojtja; megjithatë, deri sa legjislacioni i atij vendi të parashikojë ndryshe, nuk do të rritet afati i fiksuar në vendin e origjinës së veprës.

Neni 7 i dytë

[Afati i mbrojtjes së veprave të autorësisë tyë përbashkët]

Dispozitat e nenit paraardhës do të zbatohen edhe në rastin e veprave të autorësisë së përbashkët. Këtu parashikohet që afati i matur nga vdekja e autorit do të llogaritet nga vdekja e autorit të fundit të mbetur gjallë.

Neni 8

E drejta e përkthimit

Autorët e veprave letrare dhe artistike të mbrojtura nga kjo Konventë do të gëzojnë të drejtën ekskluzive të bërjes dhe të autorizimit të përkthimit të veprave të tyre nëpërmjet afateve të mbrojtjes të të drejtave të tyre në veprat origjinale.

Neni 9

E drejta e riprodhimit: 1. Përgjithësime; 2. Përfshirje të mundshme;

3. Regjistrime figurash dhe tingujsh

(1) Autorët e veprave letrare dhe artistike të mbrojtur nga kjo Konventë do të kenë të drejtën ekskluzive të autorizojnë riprodhimin e këtyre veprave, në çdo mënyrë ose formë.

(2) Do të jetë çështje e legjislacionit të vendeve të Bashkimit të lejojnë riprodhimin e veprave të tilla në disa raste të veçanta, që parashikojnë se riprodhime të tilla nuk konfliktohen me shfrytëzimin normal të veprave dhe nuk paragjykojnë pa arsye interesat legjitime të autorëve.

(3) Çdo regjistrim tingulli apo figure do të konsiderohet si një riprodhim për qëllime të kësaj Konvente.

Neni 10

Disa përdorime të lira të veprave: 1. Kuotimet; 2. Ilustrimet në mësimdhënie;

3. Tregimi i burimeve dhe autorëve

(1) Do të jetë e lejueshme të bëhen kuotatime nga veprat të cilat tashmë janë ligjërisht të disponueshme për publikun, kur parashikohet se bërja e tyre është në përputhje me praktika të nderhme dhe shtrirja e tyre nuk shtohet e justifikuar nga qëllimi, duke përfshirë kuotatimet nga artikujt në gazeta periodike në formë të përmbledhjeve të shtypura.

(2) Do të jetë çështje e legjislacionit në vendet e Bashkimit dhe e marrëveshjeve të veçanta të bëra mes tyre që do të lejojnë përdorimin e shtrirjes së justifikuar nga qëllimi i veprave letrare ose artistike, nga mënyra e ilustrimit në publikime, radiopërhapës ose regjistrime tingujsh apo pamjesh për mësimdhënie, në rat se një përdorim i tillë është i përshtatshëm me një praktikë të nderhme.

(3) Kur përdorimi është bërë nga punët në përputhje me paragrafin e mësipërm të këtij neni, përmendja do të bëhet nga burimi (fillimi) dhe në emër të autorit, nëse shfaqet aty.

Neni 10 i dytë

Përdorimi i mëtejshëm i përdorimit të lirë të mundshëm të veprave të disa artikujve dhe veprave radiopërhapëse; 2. Të veprave të para ose të dëgjuar në lidhje me ngjarje konkrete

(1) Do të jetë çështje e legjislacionit të vendeve të Bashkimit lejimi i riprodhimit nga shtypi, radiopërhapësi ose komunikimi me publikun me kabëll të artikujve të publikuar në gazeta ose periodikë për çështje aktuale politike, ekonomike, fetare dhe të veprave të radiopërhapura të të njëjtit karakter, në rastet në të cilat riprodhimi, radiopërhapja ose një komunikim i tillë muk është shprehimisht i rezervuar. Megjithatë, burimi duhet të jetë gjithmonë i treguar qartë. Pasojat legale

të thyerjes së këtyre detyrimeve do të përkufizohen nga legjislacioni i vendit ku është deklaruar mbrojtja.

(2) Gjithashtu, do të jetë çështje e legjislacionit të vendeve të Bashkimit të përcaktojë kushtet nën të cilat, për qëllim të raportimit të ngjarjeve aktuale në kuptimin e fotografisë, kinematografisë, radiopërhapjes ose komunikimit me kabëll publikut, punët artistike apo letrare të para ose të dëgjuara në kursin e ngjarjeve të lejuara, me shtrirje të justifikuar nga qëllimi i informimit, mund të riprodhohen dhe të bëhen të disponueshme për publikun.

Neni 11

Disa të drejta në vepra muzikore dhe dramatike; 1. E drejta e ekzekutimeve publike dhe e komunikimit publikut të ekzekutimeve; 2. Përsa i takon përkthimeve

(1) Autorët e veprave dramatike, dramatiko-muzikore dhe muzikore do të gëzojnë të drejtën ekskluzive për të autorizuar:

(i) ekzekutimin publik të veprave të tyre, duke përfshirë ekzekutime publike të tilla të çdo mënyre ose procesi;

(ii) çdo komunikim publikut të ekzekutimeve të veprave të tyre.

(2) Autorët e veprave dramatike, dramatiko-muzikore dhe muzikore do të gëzojnë gjatë kohës së plotë të të drejtave të tyre për veprat origjinale, të njëjtat të drejta që i takon për përkthimet e tyre.

Neni 11 i dytë

Të drejtat e radiopërhapjes dhe të tjera lidhur me to: 1. Radiopërhapja dhe komunikimet e tjera me kabëll, komunikimet publike të radiopërhapjes me kabëll ose riradiopërhapja, komunikimi publik i radiopërhapjes me zë ose instrumente analogë; 2. Licencat e detyrueshme; 3. Regjistrimet: regjistrimet afatshkurtra

(1) Autorët e veprave letrare dhe artistike do të gëzojnë të drejtën ekskluzive të autorizojnë:

(i) radiopërhapjen e veprave të tyre ose komunikimin e tyre publik me çdo metodë tjetër me kabëll përhapje të shenjave, tingujve ose imazheve;

(ii) çdo komunikim me kabëll publikut ose me radiopërhapje të radiopërhapjes së veprave, kur ky komunikim është bërë nga një organizatë, jo nga ajo origjinale;

(iii) komunikimi publikut me zë ose me mjet tjetër analog transmetimi, me shenja, tinguj ose imazhe, radiopërhapje e veprave.

(2) Do të jetë çështje e legjislacionit të vendeve të Bashkimit të vendosin kushtet nën të cilat të drejtat e përmendura në paragrafin paraardhës mund të ushtrohen, por këto kushte do të zbatohen vetëm në vendet ku ato janë paracaktuar. Ato nuk do të paragjykojnë, në asnjë rrethanë, të drejtat morale të autorit, as të drejtën e tij për të mbajtur shpërblim të drejtë i cili, në mungesë të marrëveshjes, do të fiksohet nga autoriteti kompetent.

(3) Në mungesë të ndonjë kushti (specifikimi) të kundërt, leja e dhënë në përputhje me paragrafin e parë të këtij neni nuk do të nënkuptojë lejen e regjistrimeve nga përdorimi i instrumenteve regjistruar të tingujve apo të imazheve, radiopërhapja e veprave. Sidoqoftë, do të jetë çështje e legjislacionit të vendeve të Bashkimit të përcaktojë rregullimin për regjistrime të shkurtëra të bëra nga organizata radiopërhapëse nga ndihma e lehtësirave të veta të përdorura për radiopërhapjen. Ruajtja e këtyre regjistrimeve në arkivat zyrtare, në bazë të karakterit të tyre dokumentar jo të zakonshëm, të autorizohen nga legjislacioni i tyre.

Neni 11 i tretë

Disa të drejta në veprat letrare; 1. E drejta e recitimit publik dhe e komunikimit publikut të recitimit; 2. Për përkthimet

- (1) Autorët e veprave publike do të gëzojnë të drejtën ekskluzive të autorizimit:
 - (i) recitimi publik i veprave të tyre, duke përfshirë disa recitime publike të çdo lloji;
 - (ii) çdo komunikim publikut të recitimeve të veprave të tyre.
- (2) Autorët e veprave letrare do të gëzojnë, gjatë gjithë kohëzgjatjes së të drejtave të tyre në veprat origjinale, të njëjtat të drejta që kanë të bëjnë me përkthimet e tyre.

Neni 12

E drejta e përshtatjes, rregullimit dhe ndryshimeve të tjera

Autorët e veprave artistike dhe letrare gëzojnë të drejtën ekskluzive të autorizimit për përshtatje, rregullim dhe ndryshime të tjera të veprave të tyre.

Neni 13

Kufizime të mundshme të të drejtës së regjistrimit të punëve muzikore dhe të çdo pune lidhur me to: 1. Licencat e detyruara; 2. Masat tranzitore; 3. Konfiskimi i importimit të kopjeve pa lejen e autorit

(1) Çdo vend i Bashkimit mund t'i imponojë vetes rezervime dhe kushte mbi të drejtat ekskluzive të garantuara autorëve të veprave muzikore dhe të autorëve të çdo fjale, regjistrimet e të cilëve bashkë me disa fjalë muzikore janë tashmë të autorizuar nga i fundit, të autorizojnë regjistrimet e tingujve të asaj vepre muzikore bashkë me disa fjalë nëse ka; por të gjitha këto rezervime dhe kushte do të zbatohen vetëm në vendin i cili ka imponuar ato dhe nuk do të paragjykojnë në asnjë situatë të drejtat e atyre autorëve të përfitojnë shpërblime të njëjta të cilat, në mungesë të marrëveshjeve do të fiksohen nga autoriteti kompetent.

(2) Regjistrimet e veprave muzikore të bëra në një vend të Bashkimit, në përputhje me nenin 13 (3) të Konventës, nënshkruar në Romë në 2 qershor 1982 dhe në Bruksel në 26 qershor 1948, mund të riprodhohet në atë vend pa lejen e autorit të veprës muzikore, deri në datën 2 vjet pas bashkimit të atij vendi me anë të këtij Akti.

(3) Regjistrimet e bëra në përputhje me paragrafin e (1) dhe (2) të këtij neni dhe të importuara pa lejen nga palët përkatëse të vendit ku ata janë trajtuar si regjistrime të paligjshme do të jenë të lejueshme të konfiskohen.

Neni 14

Të drejtat kinematografike dhe shoqëruese; 1. Përshtatja dhe riprodhimi kinematografik; Shpërndarja; Ekzekutimi, interpretimi publik dhe komunikimi me fill i veprave si rezultat i përshtatjes ose riprodhimit; 2. Përshtatja e prodhimeve kinematografike;

3. Licencat jo të detyrueshme

1. Autorët e veprave artistike dhe letrare do të kenë të drejtën ekskluzive të autorizimit:

(i) përshtatja prodhimeve kinematografike dhe riprodhimi i këtyre punëve dhe shpërndarja e veprave të përshtatura ose të riprodhuara;

(ii) ekzekutimet, intepretimet publike dhe komunikimet me publikun me kabëll të veprave që rezultojnë të përshtatura dhe riprodhuara.

(2) Përshtatja në çdo mënyrë tjetër artistike e prodhimeve kinematografike që rrjedhin nga vepra artistike ose letrare, pa paragjykuar autorizimin e autorit të prodhimeve kinematografike, i nënshtrohen autorizimit të autorëve të veprave origjinale.

(4) Dispozitat e nenit 13(1) nuk do të aplikohen.

Neni 14 i dytë

Dispozita të veçanta që kanë të bëjnë me veprat kinematografike: 1. Asimilimi me veprën "origjinale"; 2. Pronësia, kufizimi i disa të drejtave të disa kontribuesve;

3. Disa kontribues të tjerë

(1) Një vepër kinematografike do të mbrohet si një vepër origjinale pa paragjykuar të drejtën e autorit në çdo vepër, e cila mund të jetë e përshtatur ose e riprodhuar. Pronari i të drejtës së autorit në një vepër kinematografike do të gëzojë të gjitha të drejtat si autori i një veprë origjinale, që përfshin të drejtat që refrohen në nenin e mësipërm.

(2) (a) Pronësia e të drejtës së autorit në një vepër kinematografike do të jetë çështje e legjislacionit të vendit ku është shpallur mbrojtja.

(b) Megjithatë, në vendet e Bashkimit, të cilat sipas legjislacionit përfshin midis pronarëve të të drejtave të autorit në një vepër kinematografike autorë të cilët kanë sjellë kontributet e tyre në bërjen e veprës, autorë të tillë, në qoftë se kanë ndërmarrë të kontribuojnë nuk duhet të kundërshtojnë dhe në mungesë të kushteve speciale, riprodhimin, shpërndarjen, shfaqet publike, komunikimin me publikun me kabëll, radiopërhapjen ose çfarëdo komunikimi me publikun ose nëntitullimin dhe dublimin e tekstit të veprës.

(c) Çështja nëse forma e ndërmarrjes që referohet më lart për aplikimin e paragrafit të mësipërm (b), duhet ose nuk duhet të jetë në një marrëveshje të shkruar ose në një akt të shkruar të të njëjtit efekt, është një çështje për legjislacionin e vendit ku krijuesi i veprës kinematografike ka rezidencën e tij të zakonshme ose kryesore. Megjithatë, është çështje e legjislacionit të vendit të Bashkimit, ku është shpallur mbrojtja, të përcaktojë nëse ndërmarrja e thënë më lart duhet të jetë në marrëveshje të shkruar ose në akt të shkruar me të njëjtin efekt. Vendet që do e përcaktojnë në legjislacionin e tyre do të njoftojnë Drejtorin e Përgjithshëm me një Deklaratë me shkrim, e cila do të komunikohet nga ai menjëherë në vendet e tjera të Bashkimit.

(d) Me "kusht special ose të kundërt" do kuptojmë kufizimin e kushtit që është përkatës me ndërmarrjen e lartpërmendur.

(3) Po të mos sigurohet nga legjislacioni kombëtar e kundërta, dispozitat e paragrafit (2) (b) më sipër nuk do të jenë të zbatueshme për autorët e skenarëve, dialogëve dhe veprave muzikore të krijuara për bërjen e veprës kinematografike dhe për Drejtorin e Përgjithshëm të tyre. Megjithatë, ato vende të Bashkimit, legjislacioni i të cilave nuk përmban ligje që sigurojnë zbatimin e paragrafit (2) (b) për një drejtues të tillë, do të njoftojnë Drejtorin e Përgjithshëm me anë të një deklarate të shkruar, e cila do të komunikohet menjëherë nga ai tek të gjitha vendet e Bashkimit.

Neni 15

E drejta e përforcimit të të drejtave të mbrojtura

Kur emri i autorit tregohet ose kur pseudonimi nuk lë dyshime si për identitetin e autorit; 2. Në rastin e punëve kinematografike; 3. Në rastin e punëve anonime ose pseudonime; 4. Në rastin e disa punëve të papublikuara dhe autorëve të panjohur

1. Në rastin kur autori i veprave artistike ose letrare, mbrojtur nga kjo Konventë, në mungesë të provave të kundërta, merret parasysh si e tillë dhe rrjedhimisht merr përsipër të kryejë procedura shkeljeje në shtetet e Bashkimit do të jetë e mjaftueshme për emrin e tij të shfaqej në punët e ndryshme si zakonisht. Ky paragraf do të jetë i aplikueshëm edhe nëse ky emër do të jetë një pseudonim kur ky i fundit nuk lë dyshime për identitetin e tij.

2. Personi apo korporata, emri i së cilës shfaqet në një punë kinematografike në mënyrë të zakonshme, në mungesë të provave të kundërta, pranohet si prodhuesi i punës së thënë.

3. Në rastin e veprave anonime dhe pseudonimeve të tjera nga ato të paraqitura në paragrafin e mësipërm (1), publikuesi emri i të cilit shfaqet në punë, në mungesë të provave të kundërta gjykohet të prezantohet autori dhe në këtë mënyrë atij do t'i jepet e drejta të mbrojtje dhe përforcojë të drejtat e autorit. Dispozitat e këtij paragrafi do të pushojnë së zbatuari kur autori shfaq identitetin dhe vendos kërkesën e tij të autorësisë për veprën.

4. (a) Në rastin e punëve të papublikuara, kur identiteti i autorit është i panjohur, por kur të gjitha gjasat thonë se ai është një pjesëtar i vendeve të Bashkimit, do të jetë një çështje për legjislacionin e këtij vendi të emërojë autoritetin kompetent, i cili do të prezantojë autorin dhe do t'i jepet e drejta të përforcojë të drejtat në vendet e Bashkimit.

(b) Vendet e Bashkimit, të cilat bëjnë emërime të tilla nën termat e kësaj klauzole, do të njoftohet Drejtori i Përgjithshëm, i cili, me anë të një deklarate me shkrim, do të japë informacion të plotë në lidhje me autoritetin e emëruar. Ai do ta komunikojë menjëherë këtë deklaratë tek të gjitha vendet e Bashkimit.

Neni 16

Shkelja e kopjeve: 1. Konfiskimi; 2. Konfiskim në importim; 3. Ligji i aplikueshëm

1. Cenimi i kopjes së një vepre do të dëmtohet me konfiskim në çdo vend të Bashkimit ku vepra gëzon mbrojtje me ligj.

2. Dispozitat e paragrafit të mësipërm do të aplikohen edhe te riprodhimet që vijnë nga një vend ku puna nuk është e mbrojtur ose nuk ruhet më me ligj.

3. Konfiskimi do të kryhet në përputhje me legjislacionin e çdo vendi.

Neni 17

Mundësi kontrolli të qarkullimit, prezantimit apo ekspozimit të punës

Dispozitat e kësaj Konvente nuk munden në asnjë mënyrë të ndikojnë të drejtën e qeverisë së çdo vendi të Bashkimit të lejojë, kontrollojë apo ndalojë, me legjislacion apo me rregullore, qarkullimin, prezantimin apo paraqitjen e një pune në lidhje me të cilin autoriteti kompetent mund të shohë të nevojshme t'a përdorë atë të drejtë.

Neni 18

Veprat ekzistuese në kohën e hyrjes në fuqi të Konventës: 1. Mundësia e mbrojtjes kur mbrojtja nuk ka mbaruar ende në vendin e origjinës; 2. Mundësia e mbrojtjes kur mbrojtja ka mbaruar në vendin ku është deklaruar; 3. Zbatimi i këtyre parimeve;

4. Raste të veçanta

(1) Kjo Konventë do të zbatohet në të gjitha veprat të cilat, në momentin e hyrjes në fuqi, nuk kanë rënë në dorën e publikut në vendin e origjinës nëpërmjet mbarimit të afatit të mbrojtjes.

(2) Sidoqoftë, nëse nëpërmjet mbarimit të afatit të mbrojtjes, e cila ishte dhënë më parë, një vepër ka rënë në dorën e publikut të vendit ku mbrojtja është shpallur, vepra mos të mbrohet sërish.

(3) Zbatimi i këtyre parimeve do të jetë subjekt i dispozitave të mëparshme në konventa të veçanta i efekteve ekzistuese ose për t'u përfshirë mes vendeve të Bashkimit. Në mungesë të dispozitave të tilla, vendet respektive do të vendosin, secila aq sa i takon, kushtet e zbatimit të këtyre parimeve.

(4) Dispozitat e mësipërme, gjithashtu, do aplikohen në rast të pranimeve të reja në Bashkim dhe në rastet në të cilat mbrojtja është e përhapur nga aplikimi i nenit 7 ose nga abandonimi i rezervimeve.

Neni 19

Mbrojtja më e madhe se rezulton në Konventë

Dispozitat e kësaj Konvente nuk do të përjashtojnë bërjen e një deklarate për përfitimin e një mbrojtje më të madhe, e cila mund të fuqizohet nga legjislacioni i çdo vendi të Bashkimit.

Neni 20

Marrëveshje e veçantë mes vendeve të Bashkimit

Qeveritë e vendeve të Bashkimit ruajnë të drejtën të hyjnë në marrëveshje të veçanta mes tyre deri aty ku këto marrëveshje u garantojnë anëtarëve të tyre më shumë të drejta se ka dhënë Konventa ose mban dispozita të tjera jo në kundërshtim me Konventën. Dispozitat e marrëveshjeve ekzistuese të cilat kënaqin këto kushte mbeten të aplikueshme.

Neni 21

Dispozita të veçanta që u takojnë vendeve në zhvillim; 1. Referenca në shtojcë;

2. Pjesa shtojcë e Aktit

(1) Dispozita të veçanta përsa u përket vendeve në zhvillim janë përfshirë në shtojcë.

(2) Sipas dispozitave të nenit 28 (1) (b), shtojca formon një pjesë të këtij Akti.

SHTOJCË

DISPOZITA TË VEÇANTA PËR SA I PËRKET VENDEVE NË ZHVILLIM

Neni 1

Mundësitë e hapura për vendet në zhvillim; 1. Disponueshmëria e disa mundësive; Deklarimet; 2. Zgjatja e efekteve të deklarimeve; 3. Fundi i statusit të vendeve në zhvillim; 4. Stojet ekzistuese të kopjeve; 5. Deklaratat që u përkasin disa territoreve;

6. Kufijtë e reciprocitetit

(1) Çdo vend i deklaruar si një vend në zhvillim konform praktikës së krijuar të Asamblesë së Përgjithshme të Shteteve të Bashkuara, të cilat ratifikojnë ose pranohen në këtë Akt, nga të cilat ky apendiks formon një pjesë thelbësore dhe e cila, duke i përkatur situatës ekonomike dhe nevojave kulturore dhe sociale, nuk e konsideron veten menjëherë në një pozicion të bëjë dispozita për mbrojtjen të gjithë të drejtave siç parashikohen në këtë Akt, mundet nga një njoftim depozituar tek Drejtori i Përgjithshëm në kohën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit ose pranimit ose kushtëzuar nga neni V(1)(c), në çdo kohë, të deklarojë që mund të vihet në dispozicion të lehtësive të parashikuara në nenin II ose të lehtësive të parashikuara në nenin III, ose në të dy këto. Është e mundur që të bëjë një deklaratë në përputhje me nenin V(1)(a).

(2) (a) Çdo deklaratë nën paragrafin (1), njoftuar para mbarimit të periudhës prej 10 vjetësh nga hyrja në fuqi e nenit 1 deri 21 dhe këtij apendiksi në përputhje me nenin 28(2) do të ketë efekte deri në përfundim të periudhës që përmendëm. Çdo deklaratë e tillë mund të rinovohet e gjitha ose në një periudhë të pjesshme të 10 vjetëve secila me një njoftim depozituar te Drejtori i Përgjithshëm jo më shumë se 15 muaj dhe jo më pak se 3 muaj para mbarimit të periudhës 10-vjeçare të shpërndarjes.

(b) Çdo deklaratë nën paragrafin (1), njoftuar pas mbarimit të periudhës 10 vjet nga hyrja në fuqi e nenit 1-21 dhe kësaj shtojce në përputhje me nenin 28(2), do të jetë efektive deri në mbarim të periudhës 10-vjeçare të shpërndarjes. Çdo deklaratë e tillë mund të rinovohet siç parashikohet në fjalinë e dytë të nënparagrafit (a).

(3) Çdo vend i Bashkimit, i cili ka mbaruar së qeni vend në zhvillim siç parashikohet në paragrafin (1), nuk do të lejohet më të rinovojë deklaratën e vet siç parashikohet në paragrafin (2)

dhe patjetër do të revokojë deklaratën e vet, vende të tilla do të privohen nga përdorimi i mundësive, referuar në paragrafin (1) nga mbarimi i periudhës 10-vjeçare të shpërndarjes ose nga mbarimi i periudhës 3-vjeçare pasi të ketë mbaruar së konsideruari, si dhe në zhvillim, secila nga këto periudha mbaron më vonë.

(4) Kur, në kohën që deklarata e bërë nën paragrafin (1), (2) mbaron së qeni efektive, janë kopjet në stok, të cilat janë bërë nën licencën dhe në sajë të kësaj shtojce të tilla kopje mund të vazhdojnë të shpërndahen deri sa stoqet të mbarojnë.

(5) Çdo vend i cili lidhet nga dispozitat të këtij Akti e cila ka depozituar një deklaratë ose një njoftim në përputhje me nenin 31(1) në respekt të zbatimit të këtij Akti në një territor të caktuar, situata e të cilit është analoge me atë të vendeve referuar në paragrafin (1), mund në respekt të territoreve të tilla, të bëjë një deklaratë referuar paragrafit (1) dhe një njoftim të rinovuar referuar paragrafit (2). Për sa këto deklarata apo njoftime mbeten efektive, dispozitat e kësaj shtojce do të pranohen në territorin në lidhje me atë që është bërë.

(6) (a) Fakti që vendet vihen në dispozicion të çdo mundësie, siç referohet në paragrafin (1), nuk do të lejojë vendet e tjera të japin më pak mbrojtje sesa detyrohet të japë nën nenin 1-20.

(b) E drejta për të zbatuar trajtimin reciprok të parashikuar në nenin 30 (2) (b) fjalë e dytë, nuk do të, deri në datën në të cilën periudha e zbatueshme nën nenin 1 (3) mbaron, ushtrohet në lidhje me veprat, vendin e origjinës të së cilës është vendi i cili ka bërë një deklaratë në përputhje me nenin V(1) (a).

Neni II

Kufizimet e të drejtës së përkthimit; 1. Licencat e dhëna nga autoritetet kompetente; 2.Tek; 4. Kushtet që lejojnë dhënien e disa licencave; 5. Qëllimet për të cilat licencat mund të jepen; 6. Përfundimi i licencave; 7.Veprat të bëra kryesisht me ilustrime; 8. Veprat e dala jashtë qarkullimit; 9. Licencat për organizatat e radiopërhapjes

(1) Çdo vend që ka deklaruar se do vihet në dispozicion të mundësive të parashikuara në këtë nen do të autorizojë, për aq sa veprat e publikuara në formë të printuar ose analoge të riprodhimit të jenë të përfshira, për të zëvendësuar për të drejtën ekskluzive të riprodhimit të parashikuar në nenin 8 një sistem të licencave joekskluzive dhe jo të transferueshme, dhënë nga autoritetet kompetente nën kushtet vazhduese dhe kushtëzuar nga neni IV.

(2) (a) Kushtëzuar nga paragrafi (3), nëse pas mbarimit të periudhës prej 3 vjetësh ose të çdo periudhe të vendosur nga legjislacioni i vendit të pashkruar, duke filluar në datën e publikimit të parë të veprës, një përkthim i veprave të tilla nuk është publikuar në një gjuhë me përdorim të gjerë në atë vend nga pronari i të drejtës së përkthimit ose me autorizimin e tij, çdo shtetas i vendeve të tilla mund të marrë një licencë për të bërë një përkthim të veprave në gjuhën e thënë dhe të publikojnë përkthimin në formë të printuar ose analoge të riprodhimit.

(b) Licenca me kushtet e parashikuara nga ky nen mundet, gjithashtu, të jepet nëse të gjitha edicionet e përkthimit të publikuar në gjuhën përkatëse janë të papërdorshme.

(3) (a) Në rastin e përkthimit në një gjuhë e cila nuk është në përdorim të gjerë në një ose më shumë vende të zhvilluara të cilat janë anëtare të Bashkimit, një periudhë prej një viti do të zëvendësohet për një periudhë prej 3 vjetësh referuar paragrafit (2)(a).

(c) Çdo vend referuar paragrafit (1) mund, me një marrëveshje unanime të vendeve të zhvilluara që janë vende të Bashkimit dhe në të cilat e njëjta gjuhë është në përdorim të gjerë, zëvendëson, në rastin e përkthimit me atë gjuhë, për një periudhë prej 3 vjetësh referuar paragrafit (2)(a) një periudhë të shkurtër siç përcaktohet nga marrëveshje të tilla, por jo më pak se 1 një vit. Megjithatë, parashikimet e fjalive të mëparshme nuk do të zbatohen aty ku gjuha në tekst është anglisht, frëngjisht ose spanjisht. Drejtori i Përgjithshëm do të njoftohet për çdo marrëveshje të tillë nga Qeveritë të cilat e kanë bërë atë.

(4) (a) Asnjë licencë e marrë pas 3 vjetësh nuk do të jepet nën këtë nen derisa periudha e mëtejshme prej 6 muajsh të ketë pasuar dhe asnjë licencë e mbajtur pas një viti nuk do të jepet ndën këtë nen derisa periudha pasardhëse prej 9 muajsh të ketë pasuar:

- (i) nga data në të cilën aplikanti detyrohet, me kërkesën e përmendur në nenin IV(a) ose
- (ii) ku identiteti ose adresa e pronarëve të së drejtës së përkthyesit është e panjohur nga data në të cilën aplikanti sjell, si parashikohet në nenin IV(2), kopje të aplikimit të tij drejtuar autoritetit kompetent për të dhënë licencën.
- (b) Nëse, gjatë periudhës 6 ose 9 mujore, një përkthim në një gjuhë në lidhje me të cilën aplikimi i bërë është publikuar nga pronari i të drejtës së përkthimit ose me autorizimin e tij, asnjë licencë nën këtë nen nuk do të jepet.
- (5) Çdo licencë nën këtë nen do të jepet vetëm për qëllim mësimdhënieje, studimi, kërkimi.
- (6) Nëse një përkthim i një vepre është publikuar nga pronari i të drejtës së përkthimit ose me autorizimin e tij në një çmim të arsyeshëm, relativisht, me atë të vendit të vet për punë të krahasueshme, çdo licencë e dhënë nën këtë nen do të mbarojë, nëse një përkthim i tillë është në të njëjtën gjuhë dhe kryesisht me të njëjtin kontekst me përkthimin e publikuar nën licencë. Çdo kopje tashmë e bërë më parë mbarrimit të licencës mund të vazhdojë të shpërndahet derisa stoku i tyre të mbarojë.
- (7) Për veprat që janë ndërtuar kryesisht me ilustrime, një licencë për të bërë dhe publikuar një përkthim të një teksti dhe për të riprodhuar dhe publikuar ilustrimin mund të jepet vetëm nëse kushtet e nenit III janë tashmë të plotësuara.
- (8) Asnjë licencë nuk do të jepet nën këtë nen kur autori ka nxjerrë nga qarkullimi të gjitha kopjet e veprave të tij.
- (9) (a) Një licencë për të bërë një përkthim të veprës e cila është publikuar në formë të printuar ose analoge të riprodhimit mundet, gjithashtu, të jepet tek një organizatë radiopërhapëse duke patur një seli në vendin referuar HHN paragrafit (1), mbi një aplikim bërë organit kompetent të atij vendi nga organizata e thënë, parashikonte që të gjitha kushtet e mëtejshme të jenë takuar:
- (i) përkthimi është bërë një kopje e bërë dhe e kërkuar në përputhje me ligjet e vendeve të pashkruara;
- (ii) përkthimi është vetëm për përdorim në radioëpërhapës të destinuar ekskluzivisht për mësimdhënie ose për qarkullimin e rezultateve të kërkimeve teknike ose shkencore të specializuara nga ekspertë në profesione të veçanta;
- (iii) përkthimi është përdorur ekskluzivisht për qëllimet e referuara në kushtet e paragrafit (2) nëpërmjet radiopërhapjes, bërë ligjërisht dhe të destinuara për marrësin në territorin e vendit të thënë, duke përfshirë radiohapjen, bërë nëpërmjet mjedisit të regjistrimeve zanore dhe vizuale ligjërisht dhe ekskluzivisht bërë për qëllime të radiopërhapjeve të tilla;
- (iv) të gjitha përdorimet e përkthimeve janë pa ndonjë qëllim tregtar.
- (b) Regjistrimet e tingujve ose të figurave të përkthimeve të cilat ishin bërë nga organizata të radiopërhapjes nën licencën e dhënë nga ky paragraf mund, për qëllimin dhe kushtëzuar nga kushtet referuar në paragrafin paraardhës (a) dhe me marrëveshjen e asaj organizate, gjithashtu, të përdoren nga një tjetër organizatë radiopërhapje, duke pasur selinë e vet në vendin organi kompetent i të cilit jepte licencën në pyetje.
- (c) Parashikohet se të gjitha kushtet dhe kriteret, të parashtruara në paragrafin (a), janë takuar, një licencë mundet gjithashtu t'i jepet një organizate radiopërhapjeje për të përkthyer çdo tekst të përfshirë në një fiksion audio-vizual ku fiksion i tillë ishte përgatitur vetë dhe publikuar për qëllimin e vetëm të të qenit i përdorur në lidhje me aktivitete sistematike edukimi.
- (d) Kushtëzuar nga paragrafi (a) tek (c), dispozitat e paragrafëve më parë do të zbatohen në dhënien dhe ushtrimin të çdo licence të dhënë nën këtë paragraf.

Neni III

- Kufizimet mbi të drejtat e riprodhimit: 1. Licencat e dhëna nga autoritetet kompetente; 2. Tek;
5. Kushtet që lejojnë dhënien e licencave të tilla; 6. Mbarimi i licencave;
7. Veprat të cilat ky nen zbatohet
- (1) Çdo vend, i cili ka deklaruar që do të vihet në dispozicion të mundësive të parashikuara në

këtë nen, do të lejojë të zëvendësojë për një të drejtë ekskluzive të riprodhimit të parashikuar në nenin 9 një sistem të licencave joekskluzive dhe jo të transferueshme, të dhëna nga autoriteti kompetent nën kushtet e mëtejshme dhe kushtëzuar nga neni IV.

(2) (a) Nëse, në lidhje me veprat të cilat do të zbatohet ky nen nga paragrafi (70), pas mbarimit të:

(i) periudhës specifike përkatëse në paragrafin (3), duke filluar në datën e publikimit të parë të një edicioni të veçantë të veprës, ose

(ii) çdo periudhë e gjatë e vendosur nga legjislacioni shtetëror i vendit që i referohet paragrafit (1), duke filluar, në të njëjtën datë, kopje të botimeve të tilla nuk janë shpërndarë në atë vend publikut të gjerë ose në lidhje me aktivitete sistematike edukimi nga pronari i të drejtës së botimit ose me autorizimin e tij, me një çmim të arsyeshëm relativisht me atë normal të vendit për vepra të krahasueshme, çdo shtetas i vendeve të tilla mund të mbajnë një licencë për të riprodhuar dhe publikuar botime të tilla ose çmimin më të ulët për të përdorur në lidhje me aktivitetet sistematike edukative.

(b) Një licencë për të riprodhuar dhe publikuar një botim, i cili është shpërndarë siç përshkruhet në paragrafin (a), mund, gjithashtu, të jepet nën kushtet e parashikuara në këtë nen nëse, pas mbarimit të periudhës të zbatueshme, asnjë kopje e autorizuar i atij edicioni nuk ka qenë në shitje për një periudhë prej 6 muajsh në vendin përkatës tek publiku i gjerë ose në lidhje me aktivitetet sistematike edukative me çmimin e arsyeshëm me atë normal të vendit për punë të krahasueshme.

(3) Periudha referuar paragrafit (2) (a) (I) do të jetë 5 vjet me përjashtim të:

(i) për veprat të shkencave natyrore dhe fizike, duke përfshirë matematikën dhe të teknologjisë, periudha do të jetë 3 vjet;

(ii) për veprat e fiksuara, poezi, drama dhe muzikë dhe për librat e artit periudha do të jetë 7 vjet.

(4) (a) Asnjë licencë e mbajtshme pas tre vjetësh nuk do të jepet nën këtë nen derisa të mos ketë mbaruar periudha prej 6 muajsh:

(i) nga data në të cilën aplikanti mbaron me kërkesat e përmendura në nenin IV(1), ose

(ii) ku identiteti apo adresa a pronarit të së drejtës së riprodhuesit është e panjohur nga data në të cilën aplikanti e dërgon, siç parashikohet në nenin IV(2), kopje të aplikimeve të tyre dërguar autoriteteve kompetente për të dhënë licenca.

(b) Aty ku licencat mund të mbahen pas periudhave të tjera dhe aty ku mund të aplikohet neni IV (2), asnjë nuk do të jepet pasi të ketë mbaruar periudha tre mujore nga data e shpërndarjes së kopjeve të aplikimit.

(c) Nëse, gjatë periudhës tre ose 6-mujore që i referohet paragrafi (a) dhe (b) më sipër, shpërndarja siç parashikohet në paragrafin (2) (a) ka marrë pjesë, asnjë licencë nuk do të jepet nën këtë nen.

(d) Asnjë licencë nuk do të jepet nëse autori ka përjashtuar nga qarkullimi të gjitha kopjet e botimit për riprodhimin dhe publikimin e të cilit licenca është aplikuar.

(5) Një licencë për të riprodhuar dhe publikuar një përkthim nuk do të jepet nën këtë nen në rastet e mëposhtme:

(i) aty ku përkthimi nuk është publikuar nga pronari i të drejtës së përkthimit ose me autorizimin e tij; ose

(ii) aty ku përkthimi nuk është në një gjuhë me përdorim të gjerë në vendin në të cilin është aplikuar.

(6) Nëse kopjet e një botimi të një vepre janë shpërndarë në vendin referuar paragrafit (1) te publiku i gjerë ose në lidhje me aktivitetet sistematike edukative nga pronari i të drejtës së riprodhimit ose, me autorizimin e tij, me një çmim të arsyeshëm krahasuar me atë të vendit për vepra të krahasueshme, çdo licencë e dhënë nën këtë nen do të mbarojë nëse ky botim është në të njëjtën dhe me të njëjtin kontekst në përmbajtje si botimi i ri është publikuar nën licencën e folur. Çdo kopje e bërë para mbarimit të licencës mund të vazhdojë të shpërndahet derisa stoku i tyre të mbarojë.

(7) (a) Kushtëzuar nga paragrafi (b), veprat për të cilat ky nen zbatohet do të kufizohet të veprat e publikuara në formë të printuara ose analoge të riprodhimit.

(b) Ky nen do të zbatohet, gjithashtu, për riprodhimet në formë audio-vizuale të fiksimeve audivizuale të bëra ligjërisht duke përfshirë çdo vepër të mbrojtur të trupëzuar aty dhe për përkthimet e çdo teksti të trupëzuar në një gjuhë me përdorim të gjerë në vendin në të cilin licenca është zbatuar, gjithmonë parashikon që fiksime audio-vizuale në fjalë ishin përgatitur dhe publikuar për qëllimin e vetëm të të qenit të përdorur në lidhje me aktivitete sistematike edukative.

Neni IV

Dispozitat e mbledhura të licencave nën nenin II dhe III: 1. Dhe 2. Procedura;

3. Tregimi i autorit dhe titulli i veprës; 4. Eksportimi i kopjeve; 5. Shënime;

6. Kompensimi

(1) Një licencë nën nenin II ose III mund të jepet vetëm nëse aplikanti, në përputhje me procedurën e vendit përkatës, krijon tjetër nga ajo që ai ka kërkuar dhe është refuzuar, autorizimin nga pronari i së drejtës të bëjë dhe publikojë përkthimin ose të riprodhojë dhe publikojë botimin, siç mund të jetë rasti ose kujdesit të duhur nga ana e tij, ai ishte i pazoti të gjente pronarin e së drejtës. Në të njëjtën kohë të bërjes së kërkesës, aplikanti do të informojë çdo qendër informacioni kombëtare ose ndërkombëtare referuar paragrafit (2).

(2) Nëse pronari i së drejtës nuk mund të gjendet, aplikanti për një licencë do të dërgojë me postë të regjistruar kopjet e aplikimit të tij të më postë të regjistruar, tek autoriteti kompetent për të dhënë licencën, tek publikuesi emri i të cilit shfaqet në vepër dhe tek çdo qendër informacioni kombëtare ose ndërkombëtare, e cila mund të jetë shënuar në një njoftim të atij efekti të depozituar te Drejtori i Përgjithshëm, nga Qeveria e vendit në të cilin publikuesi mendohet se ka vendin e tij kryesor të biznesit.

(3) Emri i autorit do të tregohet në të gjitha kopjet e përkthimit ose riprodhimit publikuar nën një licencë të dhënë nën nenin II dhe III. Titulli i veprës do të shfaqet në të gjitha këto kopje. Në rastin e përkthimit, titulli origjinal i veprës do të shfaqet në çdo rast në të gjitha kopjet e dhëna.

(4) (a) Asnjë licencë e dhënë nën nenin II ose III do të shtrihet në eksportin e kopjeve dhe çdo licencë e tillë do të jetë e vlefshme vetëm për publikimin e përkthimeve ose të riprodhimit, mund të jetë rasti në territorin e vendit për të cilin ato zbatohen.

(b) Për qëllimet e paragrafit (a), nocioni i eksportit do të përmbajë dërgimin e kopjeve nga çdo territor në vendin i cili, në lidhje me atë territor, ka bërë një deklaratë nën nenin 1 (5).

(c) Kur një ent qeveritar ose ent tjetër pulik i një vendi i cili ka dhënë një licencë për të bërë përkthimin nën nenin II në një gjuhë tjetër përveç anglisht, frëngjisht ose spanjisht, dërgon kopjet e përkthimeve nën një licencë të tillë të një vendi, tjetër, të tilla dërgesa të kopjeve, për qëllim të këtij paragrafi, nuk do të konsiderohen për të ndërtuar eksport nëse nuk do të takohen të gjitha kushtet e mëposhtme:

(i) marrësit janë individët që janë shtetas të vendit autoriteti kompetent i të cilit u ka dhënë licencë ose organizata të grumbullimeve të këtyre individëve;

(ii) kopjet të jenë bërë për t'u përdorur vetëm për qëllim të mësimdhënies, kërkimeve, studimeve;

(iii) dërgimi i kopjeve dhe më te shpërndarja e tyre të marrësit është pa ndonjë qëllim tregtar; dhe

(iv) vendi në të cilin janë dërguar kopjet ka rënë dakort me vendin autoriteti kompetent i të cilit ka dhënë licencën për të lejuar marrjen ose shpërndarjen ose të dyja dhe Drejtori i Përgjithshëm është vënë në dijeni të Marrëveshjes nga qeveria e vendit në të cilin është dhënë licenca.

(5) Të gjitha kopjet e publikuara nën një licencë të dhënë në sajë të nenit II dhe (III) mund të bëjnë një njoftim në një gjuhë të përshtatshme, duke theksuar që kopjet janë të disponueshme për shpërndarje vetëm në vendin ose territorin në të cilin licenca e thënë aplikohet.

(6) (a) Dispozita të përshtatshme duhet të bëhen në nivel kombëtar për të siguruar:

(i) që licenca siguron, në favor të pronarit të së drejtës së përkthimit ose të riprodhuesit, sipas rastit, për kompensimin që është konsistent me standardet e operimit normal të supremacisë në licencat lehtësisht të negociueshme mes personave në të dy vendet përkatëse; dhe

(ii) pagesa dhe transmetimi i kompensimeve do të ndërhyjë në rregullimin kombëtar të banknotave, autoriteti kompetent do të bëjë të gjitha përpjekjet, me anë të përdorimit të mekanizmave ndërkombëtarë të sigurojë transmetimin në banknotat e këmbyeshme ndërkombëtare ose të ekuivalentëve të tyre.

(b) Dispozita të përshtatshme duhet të bëhen nga legjislacioni vendeve për të siguruar një përkthim korrekt të veprave ose një riprodhim të saktë të botimeve të veçanta sipas rastit.

Neni V

Mundësia alternative për kufizimin e së drejtës së përkthimeve

1. Regjimi i parashikuar nën aktin e 1886 dhe 1896; 2. Pamundësia e ndryshimit të regjimit nën nenin II; 3. Koha limit për të zgjedhur mundësinë alternative

(1) (a) Çdo vend i ngarkuar për të bërë një deklaratë që do të verë në dispozicion veten të lehtësive të parashikuara në nenin II mund në vend, në kohën e ratifikimit ose pranimin në këtë akt:

(i) nëse ai është vendi në të cilin nenin 30(2) aplikohet, të bëjë një deklaratë nën atë dispozitë aq sa e drejta e përkthimit është kërkuar;

(ii) nëse ai është vendi në të cilin neni 30(2) (a) nuk aplikohet dhe, edhe nëse nuk është vendi jashtë Bashkimit, të bëjë një deklaratë siç parashikohet në nenin 30(2) (b) fjalë e parë.

(b) Në rastin e vendit i cili mbaron së përkrituri vendit në zhvillim, siç parashikohet në nenin 1(1), një deklaratë e bërë sipas këtij paragrafi do të jetë efektive deri në datën në të cilën periudha e aplikueshme nën nenin 1(3) mbaron.

(c) Çdo vend i cili ka bërë një deklaratë në përputhje me këtë paragraf nuk mund si pasojë të verë në dispozicion lehtësitë e parashikuara në nenin II edhe nëse ai përjashton deklaratën e pashkruar.

(2) Kushtëzuar nga paragrafi (3), çdo vend i cili ka vënë në dispozicion lehtësitë e parashikuara në nenin II nuk mund, si pasojë, të bëjë një deklaratë në përputhje me paragrafin (1).

(3) Çdo vend i cili ka mbaruar së qeni vend në zhvillim, siç parashikohet në nenin 1(1), nuk mund, më vonë se 2 vjet para mbarimit të periudhës së zbtetshme nën nenin 1(3), të bëjë një deklaratë për efektet e parashikuara në nenin 30(2)(b) fjalë e parë, megjithë faktin që ai nuk është një vend jashtë Bashkimit. Të tilla deklarime do të kenë efekt në datën në të cilën periudha e zbatueshme nën nenin 1(3) mbaron.

Neni VI

Mundësitë e aplikimit ose pranimit të aplikimeve të disa dispozitave të shtojcës përpara bërjes së lidhjes nga ai: 1. Deklarata; 2. Depozitimi dhe data efektive e deklaratës

(1) Çdo vend i Bashkimit mund të deklarojë, që nga data e këtij Akti dhe në çdo kohë përpara lidhjes nga neni 1 tek 21 dhe kësaj shtojcë:

(i) nëse është një vend i cili është lidhur nga neni 1 tek 21 dhe kjo shtojcë do të ngarkohet të verë në dispozicion veten për lehtësitë siç referohet në nenin 1(1) që ai do të aplikojë dispozitat e nenit II ose të nenit III ose të të dy veprave, vendi i origjinës së të cilit është vendi i cili, në përputhje me paragrafin (ii) më lart, pranon aplikimin e atyre neneve të veprave të tilla ose i cili është lidhur nga neni 1 tek 21 dhe ky appendiks; deklarata të tilla mund, në vend të referimeve në nenin II, të referohen në nenin V;

(ii) që pranon aplikimet e kësaj shtojce për veprat të cilat është vendi i origjinës nga vendet të cilat kanë bërë një deklaratë nën paragrafin (I) më sipër ose një njoftim nën nenin 1.

(2) Çdo deklaratë e bërë nën paragrafin (1) do të jetë e shkruar dhe do të depozitohet pranë Drejtorit të Përgjithshëm. Deklarata do të jetë efektive nga data e depozitimit.

LIGJ
Nr. 8993, datë 30.1.2003

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “KONVENTËN PËR
THEMELIMIN E ORGANIZATËS BOTËRORE TË PRONËSISË
INTELEKTUALE”**

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Konventën për themelimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intellektuale”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3684, datë 10.2.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu.

KONVENTA
**PËR THEMELIMIN E ORGANIZATËS BOTËRORE TË PRONËSISË
INTELEKTUALE**

Nënshkruar në Stokholm, më 14 korrik 1967 dhe amenduar më 28 shtator 1979

Palët Kontraktuese:

Duke dëshiruar të kontribuojnë për një mirëkuptim dhe bashkëpunim më të mirë ndërmjet shteteve për përfitimin e tyre reciprok, mbi bazën e respektit për sovranitetin dhe barazinë e tyre;

Duke dëshiruar, me qëllim që të inkurajojnë aktivitetin krijues, për të nxitur mbrojtjen e pronësisë intelektuale në të gjithë botën;

Duke dëshiruar të modernizojnë dhe të bëjnë më shumë eficient administrimin e Bashkimeve, të themeluar në fushat e mbrojtjes së pronësisë intelektuale dhe mbrojtjen e veprave letrare e artistike, ndërsa duke respektuar plotësisht pavarësinë e secilit nga Bashkimet,

ranë dakord për sa vijon:

Neni 1 **Themelimi i Organizatës**

Themelohet Organizata Botërore e Pronësisë Intelektuale

Neni 2 **Përcaktime**

Për qëllime të kësaj Konvente:

- i) “Organizatë” do të kuptohet Organizata Botërore e Pronësisë Intelektuale (OBPI).
- ii) “Zyra Ndërkombëtare” do të kuptohet Zyra Ndërkombëtare e Pronësisë Intelektuale.
- iii) “Konventa e Parisit” do të kuptohet Konventa për Mbrojtjen e Pronësisë Intelektuale nënshkruar më 20 mars 1883, duke përfshirë secilin nga rishikimet e saj.
- iv) “Konventa e Bernës” do të kuptohet Konventa për Mbrojtjen e Veprave Letrare dhe Artistike të nënshkruar më 20 shtator 1886, duke përfshirë secilin nga rishikimet e saj.
- v) “Bashkimi i Parisit” do të kuptohet Bashkimi Ndërkombëtar i themeluar nga Konventa e Parisit.
- vi) “Bashkimi i Bernës” do të kuptohet Bashkimi Ndërkombëtar i themeluar nga Konventa e Bernës.
- vii) “Bashkimet” do të kuptohet Bashkimi i Parisit, Bashkimet dhe Marrëveshjet e veçanta të themeluara në lidhje me atë Bashkim, Bashkimi i Bernës dhe çdo marrëveshje tjetër ndërkombëtare e caktuar, që të nxisë mbrojtjen e pronësisë intelektuale, administrimi i së cilës është marrë përsipër nga Organizata sipas nenit 4 (iii).
- viii) “Pronësi Intelektuale” do të përfshijë të drejtat në lidhje me:
 - veprat letrare, artistike dhe shkencore,
 - shfaqjet artistike, fonogramet dhe transmetimet,
 - shpikjet në të gjitha fushat e veprimtarisë njerëzore,
 - zbulimet shkencore,
 - disenjot industriale,
 - markat tregtare, markat e shërbimit, emrat tregtarë dhe emërtimet e origjinës,mbrojtjen kundër konkurrencës së pandershme dhe të gjitha të drejtat e tjera që rezultojnë nga aktiviteti intelektual, në fushat industriale, shkencore, letrare ose artistike.

Neni 3 **Objektivat e Organizatës**

Objektivat e Organizatës janë:

- i) Të nxisë mbrojtjen e pronësisë intelektuale në të gjithë botën nëpërmjet kooperimit ndërmjet shteteve dhe, kur është e përshtatshme, në bashkëpunim me çdo organizatë tjetër ndërkombëtare.
- ii) Të sigurojë kooperimin administrativ ndërmjet shteteve.

Neni 4 **Funksionet**

Me qëllim që të arrijë objektivat e përshkruara në nenin 3, Organizata, përmes organeve të saj përkatëse dhe në përputhje me kompetencat e secilit prej Bashkimeve:

- i) do të nxisë zhvillimin e masave që synojnë të lehtësojnë mbrojtjen efiçente të pronësisë intelektuale në të gjithë botën dhe të harmonizojë legjislacionin kombëtar në këtë fushë;

- ii) do të kryejë detyra administrative të Bashkimit të Parisit, Bashkimeve të veçanta të themeluara në lidhje me këtë Bashkim dhe Bashkimit të Bernës;
- iii) mund të bjerë dakord të marrë përsipër ose të marrë pjesë në administrimin e çdo marrëveshjeje tjetër ndërkombëtare, që synon të nxisë mbrojtjen e pronësisë intelektuale;
- iv) do të inkurajojë përfundimin e marrëveshjeve ndërkombëtare që synojnë në nxisin mbrojtjen e pronësisë intelektuale;
- v) do t'u ofrojë kooperimin shteteve që kërkojnë asistencë tekniko-ligjore në fushën e pronësisë intelektuale;
- vi) do të mbledhë dhe përhapë informacione në lidhje me mbrojtjen e pronësisë intelektuale, do të kryejë dhe nxisë studime në këtë fushë dhe do të publikojë rezultatet e studimeve të tilla;
- vii) do të kryejë shërbimet që lehtësojnë mbrojtjen ndërkombëtare të pronësisë intelektuale dhe, kur është e përshtatshme, do të sigurojë regjistrimin në këtë fushë dhe do të publikojë të dhënat që kanë të bëjnë me regjistrimin;
- viii) do të marrë të gjitha veprimet e tjera të përshtatshme.

Neni 5 **Anëtarësimi**

1. Anëtarësimi në Organizatë do të jetë i hapur për çdo shtet, i cili është anëtar i secilit prej Bashkimeve siç përcaktohet në nenin 2 (vii).
2. Anëtarësimi në Organizatë do të jetë i hapur në mënyrë të barabartë për çdo shtet joanëtar i secilit prej Bashkimeve, vetëm në qoftë se:
 - i) është anëtar i Kombeve të Bashkuara, i çdo agjencie të specializuar që ka lidhje me Kombet e Bashkuara ose Agjencisë Ndërkombëtare të Energjisë Atomike ose është Palë në statutin e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë;
 - ii) ftohet nga Asambleja e Përgjithshme për t'u bërë Palë në këtë Konventë.

Neni 6 **Asambleja e Përgjithshme**

1. a) Do të ketë një Asamble të Përgjithshme të përbërë nga Shtetet Palë në këtë Konventë të cilët janë anëtarë të çdonjërit prej Bashkimeve.
- b) Qeveria e çdo shteti do të përfaqësohet nga një delegat, i cili mund të asistohet nga delegatë alternativë, këshilltarë dhe ekspertë.
- c) Shpenzimet e çdo delegacioni do të përballohen nga qeveria e cila e ka emëruar atë.
2. Asambleja e Përgjithshme:
 - i) do të caktojë Drejtorin e Përgjithshëm sipas emërimit të Komitetit të Koordinimit;
 - ii) do të rishikojë dhe aprovojë raportet e Drejtorit të Përgjithshëm në lidhje me Organizatën dhe t'i japë atij të gjitha udhëzimet e nevojshme;
 - iii) do të rishikojë dhe aprovojë raportet dhe aktivitetet e Komitetit të Koordinimit dhe t'i japë udhëzime këtij Komiteti;
 - iv) do të vendosë buxhetin 2-vjeçar të shpenzimeve të përbashkëta për Bashkimet;
 - v) do të aprovojë masat e propozuara nga Drejtori i Përgjithshëm në lidhje me administrimin e marrëveshjeve ndërkombëtare të përmendura në nenin 4 (iii);
 - vi) do të aprovojë rregulloret financiare të Organizatës;
 - vii) do të përcaktojë gjuhën e punës së sekretariatit, duke marrë parasysh praktikën e Kombeve të Bashkuara;
 - viii) do të ftojë shtetet e përmendura në nenin 5 (2) (ii) për t'u bërë Palë e kësaj Konvente;
 - ix) do të përcaktojë se cilat shtete joanëtare të Organizatës dhe cilat organizata ndërqeveritare dhe ndërkombëtare joqeveritare do të pranohen në takimet e saj si vëzhgues;
 - x) do të ushtrojë të tilla funksione të tjera që janë të përshtatshme sipas kësaj Konvente.

3. a) Çdo shtet, anëtar i njërit ose shumë Bashkimeve, do të ketë një votë në Asamblenë e Përgjithshme.

b) Gjysma e shteteve anëtare të Asamblesë së Përgjithshme do të përbëjë një kuorum.

c) Pavarësisht nga dispozitat e nënparagrafit (b), në qoftë se, në çdo sesion, numri i shteteve të përfaqësuara është më pak se gjysma, por i barabartë ose më shumë se një e treta e shteteve anëtare të Asamblesë së Përgjithshme, Asambleja e Përgjithshme mund të marrë vendime, por, me përjashtim të vendimeve që kanë të bëjnë me procedurën e vet, të gjitha këto vendime të cilat do të kenë efekt vetëm në rast se do të plotësohen kushtet që vijojnë. Zyra Ndërkombëtare do t'u komunikojë këto vendime shteteve anëtare të Asamblesë së Përgjithshme, të cilat nuk janë përfaqësuar dhe do t'i ftojë ata të shprehin me shkrim votën ose abstenimin e tyre brenda një periudhe prej tre muajsh nga data e komunikimit. Në qoftë se, me mbarimin e kësaj periudhe, numri i shteteve që kanë shprehur për këtë votën ose abstenimin e tyre, arrin numrin e shteteve që mungonte për arritjen e kuorumit në vetë sesionin, vendime të tilla do të kenë efekt me kusht që, në të njëjtën kohë, shumica e kërkuar të ekzistojë akoma.

d) Në varësi të dispozitës së nënparagrafëve (e) dhe (f), Asambleja e Përgjithshme do t'i marrë vendimet e saj me shumicë prej dy të tretave të votave.

e) Aprovimi i masave në lidhje me administrimin e marrëveshjeve ndërkombëtare të përmendura në nenin (4) (iii) do të kërkojë një shumicë të tre të katërtave të votave.

f) Miratimi i një marrëveshjeje me Kombet e Bashkuara, sipas neneve 57 dhe 63 të Kombeve të Bashkuara do të kërkojë një shumicë prej nëntë të dhjetave të votave.

g) Për emërimin e Drejtorit të Përgjithshëm paragrafi (2) (i), aprovimi i masave të propozuara nga Drejtori i Përgjithshëm, që ka të bëjë me administrimin e marrëveshjeve ndërkombëtare paragrafi (2) (v), dhe transferimi i selisë neni 10, shumica e kërkuar duhet të arrihet jo vetëm në Asamblenë e Përgjithshme, por gjithashtu në Asamblenë e Bashkimit të Parisit dhe Asamblenë e Bashkimit të Bernës.

h) Abstenimet nuk do të konsiderohen si vota.

i) Një delegat mund të përfaqësojë dhe votojë në emër vetëm të një shteti.

4) a) Asambleja e Përgjithshme do të mbledhet një herë në çdo vit të dytë kalendarik në sesion të zakonshëm, sipas thirrjes nga Drejtori i Përgjithshëm.

b) Asambleja e Përgjithshme do të mbledhet në sesion të jashtëzakonshëm sipas thirrjes nga Drejtori i Përgjithshëm ose me kërkesën e Komitetit të Koordinimit, ose me kërkesën e një të katërtës së shteteve anëtare të Asamblesë së Përgjithshme.

c) Mbledhjet do të mbahen në selinë e Organizatës.

5. Shtetet Palë në këtë Konventë, të cilët nuk janë anëtare të ndonjërit nga Bashkimet do të pranohen në mbledhjet e Asamblesë së Përgjithshme si vëzhgues.

6. Asambleja e Përgjithshme do të vendosë rregullat e veta të procedurës.

Neni 7

Konferenca

1) a) Do të ketë një Konferencë të përbërë nga Shtete Palë të kësaj Konvente qofshin anëtare ose jo të çdonjërit prej Bashkimeve.

b) Qeveria e çdo Shteti do të përfaqësohet nga një delegat, i cili mund të asistohet nga delegati alternativ, këshilltarë dhe ekspertë.

c) Shpenzimet e çdo delegacioni do të përballohen nga qeveria, e cila e ka emëruar atë.

2. Konferenca:

i) do të diskutojë çështje të interesit të përgjithshëm në fushën e pronësisë intelektuale dhe mund të adaptojë rekomandime në lidhje me çështje të tilla, që kanë të bëjnë me kompetencat dhe autonominë e Bashkimeve;

ii) do të adaptojë buxhetin dy-vjeçar të Konferencës;

iii) do të krijojë programin dyvjeçar të asistencës legalo-teknike brenda limiteve të buxhetit të Konferencës;

iv) do të adaptojë ndryshimet e kësaj Konvente siç parashikohet në nenin 17;

v) do të përcaktojë se cilat shtete joanëtare të Organizatës dhe cilat organizata ndërqeveritare dhe ndërkombëtare joqeveritare do të pranohen në takimet e saj si vëzhgues;

vi) do të ushtrojë të tilla funksione të tjera që janë të përshtatshme sipas kësaj Konvente.

3. a) Çdo shtet anëtar do të ketë një votë në Konferencë.

b) Një e treta e shteteve anëtare do të përbëjë një kuorum.

c) Në varësi të dispozitës së nenit 17, Konferenca do t'i marrë vendimet e saj me një shumicë prej dy të tretave të votave.

d) Shumat e kontributeve të Shteteve Palë të kësaj Konvente joanëtare të çdonjërit prej Bashkimeve, do të përcaktohet nga një votë në të cilën vetëm delegatët e këtyre shteteve kanë të drejtën e votës.

e) Abstenimet nuk do të konsiderohen si vota.

f) Një delegat mund të përfaqësojë dhe votojë në emër vetëm të një shteti.

4. a) Konferenca do të mbledhet në sesione të zakonshme sipas thirrjes nga Drejtori i Përgjithshëm, gjatë së njëjtës periudhë dhe në të njëjtin vend si dhe Asambleja e Përgjithshme.

b) Konferenca do të mbledhet në sesion të jashtëzakonshëm nga Drejtori i Përgjithshëm, me kërkesën e shumicës së shteteve anëtare.

5. Konferenca do të adaptojë rregullat e veta të procedurës.

Neni 8

Komiteti i Koordinimit

1. a) Do të ketë një Komitet Koordinimi të përbërë nga Shtetet Palë të kësaj Konvente, të cilët janë anëtarë të Komitetit Ekzekutiv të Bashkimit të Parisit ose Komitetit Ekzekutiv të Bashkimit të Bernës, ose i të dyjave. Sidoqoftë, në qoftë se secili nga këto Komitete Ekzekutive përbëhet prej më shumë se një e katërta e numrit të vendeve anëtare të Asamblesë të cilët zgjedhin atë, atëherë ky Komitet Ekzekutiv do të zgjedhë nga gjiri i anëtarëve të vet, shtetet të cilët do të jenë anëtarë të Komitetit të Koordinimit, në një mënyrë të tillë që numri i tyre të mos kapërcejë një të katërtën e referuar më sipër, duke nënkuptuar që vendi, në territorin e të cilit Organizata ka selinë, nuk do të përfshihet në llogaritjen e kësaj një të katërte.

b) Qeveria e çdo shteti do të përfaqësohet nga një delegat, i cili mund të asistohet nga delegati alternativ, këshilltar dhe ekspert.

c) Kurdoherë që Komiteti i Koordinimit shqyrton qoftë çështje të interesit direkt ndaj programit ose buxhetit të Konferencës dhe agjendës së saj, qoftë propozimet për ndryshimin e kësaj Konvente, e cila do të prekë të drejtat dhe detyrimet e shteteve Palë të kësaj Konvente joanëtare të çdonjërit prej Bashkimeve, një e katërta e shteteve të tilla do të marrë pjesë në takimet e Komitetit të Koordinimit me të njëjtat të drejta si anëtarët e atij Komiteti. Konferenca, në çdo sesion të zakonshëm të saj, do të caktojë këto shtete.

d) Shpenzimet e çdo delegacioni do të përballohen nga qeveria e cila e ka emëruar atë.

2. Në qoftë se Bashkimet e tjera të administruara nga Organizata dëshirojnë të përfaqësohen si të tillë në Komitetin e Koordinimit, përfaqësuesit e tyre duhet të emërohen nga gjiri i shteteve anëtare të Komitetit të Koordinimit.

3. Komiteti i Koordinimit:

i) do t'u japë këshilla organeve të Bashkimeve, Asamblesë së Përgjithshme, Konferencës dhe Drejtorit të Përgjithshëm, mbi të gjitha çështjet administrative, financiare dhe të tjera çështje të interesit të përbashkët qoftë dy ose më shumë Bashkimeve, ose dy ose më shumë Bashkimeve dhe Organizatës, dhe në veçanti mbi buxhetin e shpenzimeve të përbashkëta për Bashkimet;

ii) do të përgatisë draftagjendën e Asamblesë së Përgjithshme;

iii) do të përgatisë draftaxhendën, draftprogramin dhe buxhetin e Konferencës;

iv) [fshirë];

v) do të caktojë një kandidat për emërim në një pozicion të tillë nga Asambleja e Përgjithshme, kur afati i detyrës së Drejtorit të Përgjithshëm është duke përfunduar ose kur ka një vend vakant në postin e Drejtorit të Përgjithshëm; në qoftë se Asambleja e Përgjithshme nuk e emëron kandidatin, Komiteti i Koordinimit do të emërojë një kandidat tjetër; kjo procedurë do të përsëritet derisa kandidati i fundit të caktohet nga Asambleja e Përgjithshme;

vi) do të caktojë një Drejtor të Përgjithshëm të përkohshëm për afatin që paraprin marrjen e detyrës nga Drejtori i Përgjithshëm i ri, në qoftë se posti i Drejtorit të Përgjithshëm mbetet vakant ndërmjet dy sesioneve të Asamblesë së Përgjithshme;

vii) do të kryejë funksione të tjera të tilla siç i caktohen sipas kësaj Konvente.

4. a) Komiteti i Koordinimit do të mbledhet një herë në vit në sesion të zakonshëm, sipas thirrjes nga Drejtori i Përgjithshëm. Ai do të mbledhet normalisht në selinë e Organizatës.

b) Komiteti i Koordinimit do të mbledhet në seancë të jashtëzakonshme, sipas thirrjes nga Drejtori i Përgjithshëm ose me iniciativë të tij, ose me kërkesën e Kryetarit të tij, ose të një të katërtës së anëtarëve të vet.

5. a) Çdo shtet, qoftë ose joanëtar i njërit ose i të dy Komiteteve Ekzekutive të përmendur në paragrafin (1) (a), do të ketë një votë në Komitetin e Koordinimit.

b) Gjysma e anëtarëve të Komitetit të Koordinimit do të përbëjë një kuorum.

c) Një delegat mund të përfaqësojë dhe votojë në emër, vetëm të një shteti.

6. a) Komiteti i Koordinimit do të shprehë opinionet e tij dhe do të marrë vendimet e veta me një shumicë të thjeshtë të votave të hedhura. Abstenimet nuk do të konsiderohen si vota.

b) Edhe sikur një shumicë e thjeshtë të arrihet, çdo anëtar i Komitetit të Koordinimit, menjëherë pas votës, mundet të kërkojë që votat t'i nënshtrohen një rinumërimi të ri sipas kësaj mënyre: dy lista të ndara do të përgatiten, njëra që përmban emrat e shteteve anëtare të Komitetit Ekzekutiv të Bashkimit të Parisit dhe tjetra, emrat e shteteve anëtare të Komitetit Ekzekutiv të Bashkimit të Bernës; vota e çdo shteti do të shënohet përbri emrit të tij në secilën listë në të cilën shfaqet. Kur ky rinumërim special tregon se një shumicë e thjeshtë nuk është arritur në secilën prej këtyre listave, propozimi nuk do të konsiderohet si i kryer.

7. Çdo shtet anëtar i Organizatës, i cili nuk është anëtar i Komitetit të Koordinimit, mund të përfaqësohet në mbledhjet e Komitetit nga vëzhguesit që kanë të drejtën e pjesëmarrjes në debate, por pa të drejtë vote.

8. Komiteti i Koordinimit do të përcaktojë rregullat e veta të procedurës.

Neni 9

Zyra Ndërkombëtare

1. Zyra Ndërkombëtare do të jetë Sekretariati i Organizatës.

2. Zyra Ndërkombëtare do të drejtohet nga Drejtori i Përgjithshëm, i asistuar nga dy ose më shumë Zëvendësdyrëtorë të Përgjithshëm.

3. Drejtori i Përgjithshëm do të emërohet për një afat të caktuar, i cili nuk do të jetë më pak se gjashtë vjet. Ai gëzon të drejtën për riemërim për afate të caktuara. Periudha e emërimit të parë dhe emërimet e mundshme të mëtejshme, sikurse edhe të gjitha kushtet e tjera të emërimit, do të caktohen nga Asambleja e Përgjithshme.

4. a) Drejtori i Përgjithshëm do të jetë shefi ekzekutiv i Organizatës.

b) Ai do të përfaqësojë Organizatën.

c) Ai do t'i raportojë, konform udhëzimeve, Asamblesë së Përgjithshme në lidhje me çështjet e brendshme dhe të jashtme të Organizatës.

5. Drejtori i Përgjithshëm do të përgatisë programet, buxhetin dhe raportet periodike mbi aktivitetet. Ai do t'i transmetojë ato qeverive të shteteve të interesuara dhe organeve kompetente të Bashkimeve dhe Organizatës.

6. Drejtori i Përgjithshëm dhe çdo anëtar i stafit të caktuar prej tij do të marrë pjesë pa të drejtë vote, në të gjitha mbledhjet e Asamblesë së Përgjithshme, Konferencës, Komitetit të Koordinimit dhe çdo komiteti tjetër ose grupi pune. Drejtori i Përgjithshëm dhe çdo anëtar i stafit të caktuar prej tij do të jenë *ex officio* sekretari i këtyre organizmave.

7. Drejtori i Përgjithshëm do të caktojë stafin e nevojshëm për kryerjen e detyrave të Zyrës Ndërkombëtare. Ai do të caktojë Zëvendësdrejtorin e Përgjithshëm pas aprovimit nga Komiteti i Koordinimit. Kushtet e punësimit do të caktohen nga rregulloret e stafit të aprovuara nga Komiteti i Koordinimit me propozim të Drejtorit të Përgjithshëm. Konsiderata kryesore në punësimin e stafit dhe në përcaktimin e kushteve të shërbimit do të jetë nevoja e sigurimit të standardeve më të larta të efikasitetit, kompetencës dhe ndershmërisë. Kujdes i duhur do t'i kushtohet rëndësisë së rekrutimit të stafit mbi një bazë sa më të gjerë gjeografike që të jetë e mundur.

8. Natyra e përgjegjësisë të Drejtorit të Përgjithshëm dhe të stafit do të jetë ekskluzivisht ndërkombëtare. Në kryerjen e detyrave të tyre, ata nuk do të kërkojnë ose marrin udhëzime nga asnjë qeveri, ose nga asnjë autoritet i jashtëm nga Organizata. Ata nuk do të kryejnë asnjë veprim i cili mund të paragjykojë pozicionin e tyre si zyrtarë ndërkombëtarë. Çdo shtet anëtar merr përsipër të respektojë karakterin ekskluzivisht ndërkombëtar të përgjegjësisë të Drejtorit të Përgjithshëm dhe të stafit dhe nuk kërkon t'i influencojë ata në kryerjen e detyrave të tyre.

Neni 10

Selia

1. Selia e Organizatës do të jetë në Gjenevë.

2. Transferimi i saj mund të vendoset siç parashikohet në nenin 6 (3) (d) dhe (g).

Neni 11

Financat

1. Organizata do të ketë dy buxhete të ndara: buxheti i shpenzimeve të përbashkëta të Bashkimeve dhe buxheti i Konferencës.

2. a) Buxheti i shpenzimeve të përbashkëta të Bashkimeve do të përfshijë dispozita për shpenzimet e interesit ndaj disa Bashkimeve.

b) Ky buxhet do të financohet nga burimet e mëposhtme:

i) kontributet e Bashkimeve me kusht që shuma e kontributeve për çdo Bashkim do të caktohet nga Asambleja e atij Bashkimi, duke marrë parasysh interesin që Bashkimi ka në shpenzimet e përbashkëta;

ii) pagesat për shërbime të kryera nga Zyra Ndërkombëtare jo në lidhje direkte me ndonjërin nga Bashkimet ose jo të marra për shërbimet e bëra nga Zyra Ndërkombëtare në fushën e asistencës legalo-teknike;

iii) shitja ose pagesat e publikimeve të Zyrës Ndërkombëtare, që nuk lidhen direkt me asnjërin prej Bashkimeve;

iv) dhurata, sende të trashëguara dhe subvencione, të dhëna Organizatës, përveç atyre të përmendura në paragrafin (3) (b) (i);

v) qira, interesa dhe çdo e ardhur tjetër e ndryshme e Organizatës.

3. a) Buxheti i Konferencës do të përfshijë dispozita për shpenzimet e mbajtjes së sesioneve të Konferencës dhe për kostot e programit të asistencës legalo-teknike.

b) Ky buxhet do të financohet nga burimet e mëposhtme:

i) kontribute të shteteve anëtare të kësaj Konvente joanëtare të ndonjërit prej Bashkimeve;

ii) çdo shumë e vënë në dispozicion në këtë buxhet nga Bashkimet, me kusht që sasia e shumës së vënë në dispozicion nga çdo Bashkim do të caktohet nga Asambleja e Përgjithshme e atij Bashkimi dhe se çdo Bashkim do të jetë i lirë që të abstenojë nga kontributet e këtij buxheti;

iii) shuma të marra për shërbime të kryera nga Zyra Ndërkombëtare në fushën e asistencës legalo-teknike;

iv) dhurata, sende të trashëguara dhe subvencione të dhëna Organizatës, për qëllime të përmendura në nënparagrafin (a).

4. a) Për qëllimin e krijimit të kontributeve të veta ndaj buxhetit të Konferencës, çdo Shtet Palë e kësaj Konvente joanëtar i ndonjërit prej Bashkimeve, do t'i përkasë një klase dhe do të paguajë kontributet e veta vjetore mbi bazën e një numri njësisë të caktuara si vijon:

Klasa A.....10

Klasa B..... 3

Klasa C1

b) Çdo shtet, në përputhje me marrjen e masave siç parashikohet në nenin 14, do të tregojë klasën të cilës dëshiron t'i përkasë. Çdo shtet i tillë mund të ndryshojë klasë. Në qoftë se zgjedh një klasë më të ulët, shteti duhet t'ia deklarojë atë Konferencës në një nga sesionet e zakonshme të saj. Çdo ndryshim i tillë do të ketë efekt në fillim të vitit kalendarik që vijon sesionin.

c) Kontributi vjetor i çdo shteti do të jetë një sasi në të njëjtin proporcion me shumën totale të kontribuar në buxhetin e Konferencës nga të gjitha shtetet sa numri i njësive të tij është ndaj totalit të njësive të të gjithë këtyre shteteve.

d) Kontributet do të bëhen të pagueshme më një janar të çdo viti.

e) Në qoftë se buxheti nuk është adaptuar përpara fillimit të periudhës së re financiare, buxheti do të jetë në të njëjtin nivel si buxheti i vitit të mëparshëm, në përputhje me rregulloret financiare.

5. Çdo Shtet Palë e kësaj Konvente joanëtar i ndonjërit prej Bashkimeve, i cili është prapa në pagesën e kontributit të tij financiar sipas këtij neni dhe çdo Shtet Palë e kësaj Konvente anëtar i çdonjërit prej Bashkimeve, i cili është prapa në pagesën e kontributit të tij financiar ndaj çdonjërit prej Bashkimeve, nuk do të ketë votë në asnjë prej organizmave të Organizatës, anëtarë e së cilës është, në qoftë se shuma e prapambetur e tij është e barabartë ose tejkalon shumën e kontributeve që i detyrohet asaj për dy vite të mëparshme të plota.

6. Shuma e tarifave dhe pagesave të papaguara për shërbimet e bëra nga Zyra Ndërkombëtare në fushën e asistencës legalo-teknike do të përcaktohet dhe do t'i raportohet Komitetit të Koordinimit, nga Drejtori i Përgjithshëm.

7. Organizata, me aprovimin e Komitetit të Koordinimit, mund të pranojë dhurata, sende të trashëguara dhe subvencione, direkt nga qeveritë, institucionet publike e private, shoqatat ose persona privatë.

8. a) Organizata do të ketë një fond kapital pune, i cili do të përbëhet nga një pagesë e vetme nga Bashkimet dhe nga çdo Shtet Palë e kësaj Konvente joanëtar i ndonjërit prej Bashkimeve. Në qoftë se fondi bëhet i pamjaftueshëm, ai do të rritet.

b) Shuma e pagesës së vetme të çdonjërit Bashkim dhe pjesëmarrja e mundshme e tij në një rritje do të vendoset nga Asambleja e tij.

c) Shuma e pagesës së vetme të çdonjërit Shtet Palë e kësaj Konvente joanëtar i ndonjërit prej Bashkimeve dhe pjesa e tij në çdo rritje, do të jetë një proporcion i kontributeve të atij shteti për vitin në të cilin u krijua fondi ose u vendos rritja e tij. Proporcioni dhe termet e pagesës do të caktohen nga Konferenca me propozim të Drejtorit të Përgjithshëm dhe pasi është dëgjuar edhe këshilla e Komitetit të Koordinimit.

9. a) Në marrëveshjen për selinë, të përfunduar me shtetin në territorin e të cilit Organizata ka selinë e saj, do të parashikohet se sa herë që fondi kapital i punës është i pamjaftueshëm, ky shtet do të japë shuma paraprake. Shuma paraprake dhe kushtet në të cilat ato janë dhënë do të jenë subjekt i një marrëveshjeje të veçantë, në çdo rast, ndërmjet Shtetit dhe Organizatës. Për aq sa qëndron nën detyrimin për të dhënë paraprakisht, ky shtet do të ketë një vend *ex officio* në Komitetin e Koordinimit.

b) Shteti i përmendur në nënparagrafin (a) dhe Organizata do të kenë secili të drejtën për të denoncuar detyrimin për të dhënë shuma paraprake, sipas njoftimit me shkrim. Denoncimi do të ketë efekt tre vjet pas mbarimit të vitit në të cilin është bërë njoftimi.

10. Auditimi i llogarive do të kryhet nga një ose më shumë shtete anëtare ose nga auditorë të jashtëm, siç parashikohet në rregulloret financiare. Ata do të caktohen, me miratimin e tyre, nga Asambleja e Përgjithshme.

Neni 12

Kapaciteti ligjor, privilegjet dhe imunitetet

1. Organizata do të gëzojë në territorin e çdo shteti anëtar, në përputhje me ligjet e atij shteti, zotësi të tillë ligjore që të mund të jetë e nevojshme për përmbushjen e objektivave të Organizatës dhe për ushtrimin e funksioneve të saj.

2. Organizata mund të përfundojë një marrëveshje për selinë me Konfederatën Zvicerane dhe me çdo shtet tjetër në të cilin mund të vendoset më pas.

3. Organizata mund të përfundojë marrëveshje dypalëshe ose shumëpalëshe me shtetet e tjera anëtare me qëllim të gëzimit nga ana e Organizatës, zyrtarëve të saj dhe përfaqësuesve të të gjitha shteteve anëtare, të privilegjeve dhe imuniteteve të tilla sa të mund të jenë të nevojshme për përmbushjen e objektivave të saj dhe për ushtrimin e funksioneve të saj.

4. Drejtori i Përgjithshëm mund të negociojë dhe, pas miratimit të Komitetit të Koordinimit, do të përfundojë dhe do të nënshkruajë në emër të Organizatës marrëveshjen e përmendur në paragrafët (2) dhe (3).

Neni 13

Marrëdhëniet me organizata të tjera

1. Organizata, kur është e përshtatshme, do të vendosë marrëdhënie dhe do të koeporojë me organizata të tjera ndërqeveritare. Çdo marrëveshje e përgjithshme me efekt të tillë, e lidhur me këto organizata, do të përfundojë nga Drejtori i Përgjithshëm pas aprovimit nga Komiteti i Koordinimit.

2. Organizata, për çështje brenda kompetencave të saj, do të bëjë marrëveshje të përshtatshme për konsultimin dhe kooperimin me organizata joqeveritare dhe, me miratimin e Qeverisë së interesuar, me organizata kombëtare, qeveritare ose joqeveritare. Të tilla veprime do të bëhen nga Drejtori i Përgjithshëm pas aprovimit nga Komiteti i Koordinimit.

Neni 14

Bërja Palë e Konventës

1. Shtetet e përmendura në nenin 5 mund të bëhen Palë e kësaj Konvente dhe anëtarë të Organizatës me:

- i) nënshkrimin pa rezerva në lidhje me ratifikimin;
- ii) nënshkrimin në varësi të ratifikimit të ndjekur nga depozitimi i një instrumenti ratifikimi;
- iii) depozitimi i një instrumenti aderimi.

2. Pavarësisht nga çdo dispozitë tjetër e kësaj Konvente, një Shtet Palë e Konventës së Parisit, Konventës së Bernës ose të të dyja Konventave, mund të bëhet Palë e kësaj Konvente vetëm në qoftë se në të njëjtën kohë ratifikon ose pranon në, ose vetëm pasi ka ratifikuar ose aderuar në:

ose në Aktin – Ligjin e Stokholmit të Konventës së Parisit në tërësinë e vet ose vetëm me kufizimet e parashtruara në nenin 20 (1) (b) (i) të saj;

ose në Aktin – Ligjin e Stokholmit të Konventës së Bernës në tërësinë e vet ose vetëm me kufizimet e parashtruara në nenin 28 (1) (b) (i) të saj.

3. Instrumentet e ratifikimit ose të pranimi do të depozitohen pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

Neni 15

Hyrja në fuqi e Konventës

1. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi tre muaj pasi dhjetë shtete anëtarë të Bashkimit të Parisit dhe shtatë shtete anëtarë të Bashkimit të Bernës kanë marrë veprime siç parashikohet në nenin 14 (1), duke u nënkuptuar se, një shtet anëtar i të dy Bashkimeve do të numërohet në të dy grupet. Në atë datë, kjo Konventë do të hyjë në fuqi gjithashtu në lidhje me shtete të cilët, duke mos qenë anëtarë të asnjërit prej dy Bashkimeve, kanë marrë veprime siç parashikohet në nenin 14 (1) tre muaj ose më shumë përpara asaj dite.

2. Në lidhje me çdo shtet tjetër, kjo Konventë do të hyjë në fuqi tre muaj pas datës në të cilën ky shtet merr veprime siç parashikohet në nenin 14 (1).

Neni 16

Rezervat

Nuk lejohet asnjë rezervë ndaj kësaj Konvente.

Neni 17

Ndryshimet

1. Propozimet për ndryshimin e kësaj Konvente mund të fillohen nga shtetet anëtarë, nga Komiteti i Koordinimit ose nga Drejtori i Përgjithshëm. Këto propozime do t'u komunikohen shteteve anëtarë nga Drejtori i Përgjithshëm të paktën gjashtë muaj përpara konsiderimit të tyre nga Konferenca.

2. Ndryshimet do të adaptohen nga Konferenca. Kurdoherë që ndryshimet do të ndikojnë në të drejtat dhe detyrimet e shteteve Palë të kësaj Konvente joanëtarë të çdonjerit prej Bashkimeve, ky shtet gjithashtu do të votojë. Për të gjitha ndryshimet e tjera të propozuara, vetëm shtetet Palë të kësaj Konvente anëtarë të çdo Bashkimi do të votojnë. Ndryshimet do të adaptohen nga një shumicë e thjeshtë votash të hedhura, me kusht që Konferenca do të votojë vetëm mbi këto propozime për ndryshime siç është adaptuar më përpara nga Asambleja e Bashkimit të Parisit dhe Asambleja e Bashkimit të Bernës, sipas rregullave të aplikueshme prej tyre në lidhje me adaptimin e ndryshimeve ndaj dispozitave administrative të Konventave të tyre përkatëse.

3. Çdo ndryshim do të hyjë në fuqi një muaj pas lajmërimit me shkrim të pranimi, i kryer në përputhje me proceset e tyre përkatëse kushtetuese, që është marrë nga Drejtori i Përgjithshëm nga tre të katërtat e shteteve anëtarë të Organizatës, që kanë të drejtë të votojnë për propozimet për ndryshime sipas paragrafit (2), në kohën kur Konferenca adaptoi ndryshimin. Çdo ndryshim i pranuar në këtë mënyrë do të detyrojë të gjitha shtetet të cilët janë anëtarë të Organizatës në kohën, kur ndryshimi hyn në fuqi ose të cilët bëhen anëtarë në një datë të mëvonshme, me kusht që çdo ndryshim tjetër që rrit detyrimet financiare të shteteve anëtarë do të detyrojë vetëm ato shtete, të cilat e kanë njoftuar pranimin e tyre për një ndryshim të tillë.

Neni 18

Denoncimi

1. Çdo shtet anëtar mund të denoncojë këtë Konventë nëpërmjet njoftimit drejtuar Drejtorit të Përgjithshëm.

2. Denoncimi do të ketë efekt gjashtë muaj pas datës në të cilën Drejtori i Përgjithshëm ka marrë njoftim.

Neni 19
Njoftimet

Drejtori i Përgjithshëm do të njoftojë qeveritë e të gjitha shteteve anëtarë për:

- i) datën e hyrjes në fuqi të Konventës,
- ii) nënshkrimin dhe depozitimin e instrumenteve të ratifikimit ose pranimit,
- iii) pranimin e një ndryshimi të kësaj Konvente dhe datën në të cilin ky ndryshim hyn në fuqi,
- iv) denoncimet e kësaj Konvente.

Neni 20
Dispozita përfundimtare

1. a) Kjo Konventë do të nënshkruhet në një kopje të vetme në anglisht, frëngjisht, rusisht dhe spanjisht, duke qenë të gjithë tekstet në mënyrë të barabartë autentike dhe do të depozitohen pranë Qeverisë së Suedisë.

b) Kjo Konventë do të qëndrojë e hapur për nënshkrim në Stokholm deri më 13 janar 1968.

2. Tekstet zyrtare do të përcaktohen nga Drejtori i Përgjithshëm, pas konsultimit me qeveritë e interesuara, në gjuhët gjermanisht, italisht dhe portugalisht dhe çdo gjuhë tjetër siç mund ta caktojë Konferenca.

3. Drejtori i Përgjithshëm do t'i transmetojë dy kopje të vërtetuara të kësaj Konvente dhe të çdo ndryshimi të adaptuar nga Konferenca Qeverive të Shteteve Anëtare të Bashkimeve të Parisit ose Bernës, qeverisë së çdo shteti tjetër kur pranon këtë Konventë dhe me kërkesë, qeverisë së çdo shteti tjetër. Kopjet e teksteve të nënshkruara të Konventës transmetuar qeverive do të vërtetohen nga Qeveria e Suedisë.

4. Drejtori i Përgjithshëm do ta regjistrojë këtë Konventë pranë Sekretariatit të Kombeve të Bashkuara.

Neni 21
Dispozita tranzitore

1. Derisa Drejtori i parë i Përgjithshëm të marrë detyrën, referimet në këtë Konventë për Zyrën Ndërkombëtare ose të Drejtorit të Përgjithshëm do të konsiderohen se janë referime për Zyrën Ndërkombëtare të Bashkuar për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale, Letrare dhe Artistike (e quajtur gjithashtu Zyra Ndërkombëtare e Bashkuar për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale (BIRPI), ose Drejtorit të saj, përkatësisht.

2. a) Shtetet, të cilët janë anëtarë e çdonjërit prej Bashkimeve, por që nuk janë bërë Palë e kësaj Kontrate, për pesë vjet nga data e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, në rast se dëshirojnë, mund të ushtrojnë të njëjtat të drejta sikur ata të ishin bërë Palë e kësaj Konvente. Çdo shtet që dëshiron të ushtrojë të drejta të tilla do t'i japë njoftim me shkrim në lidhje me këtë Drejtorit të Përgjithshëm; ky njoftim do të bëhet efektiv në datën e marrjes së tij. Shtete të tilla do të konsiderohen se janë anëtarë të Asamblesë së Përgjithshme dhe Konferencës deri në përfundim të kësaj periudhe.

b) Pas përfundimit të kësaj periudhe pesë vjeçare, këto shtete nuk do të kenë të drejtë të votojnë në Asamblenë e Përgjithshme, Konferencë dhe në Komitetin e Koordinimit.

c) Pas bërjes Palë në këtë Konventë, këto shtete do të rifitojnë të drejtën e tyre të votës.

3. a) Për sa kohë ka shtete anëtarë të Bashkimeve të Parisit dhe Bernës, të cilët nuk janë bërë Palë e kësaj Konvente, Zyra Ndërkombëtare dhe Drejtori i Përgjithshëm do të funksionojnë gjithashtu si Zyra Ndërkombëtare e Bashkuar për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale, Letrare dhe Artistike dhe drejtori i saj përkatësisht.

b) Stafi në punësim pranë kësaj Zyre në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, gjatë periudhës transitorie të përmendur në nënparagrafin (a), do të konsiderohet gjithashtu si i punësuar nga Zyra Ndërkombëtare.

4. a) Kur të gjitha shtetet anëtare të Bashkimit të Parisit janë bërë anëtarë të Organizatës, të drejtat, detyrimet dhe pronat e zyrës së këtij Bashkimi do t'i kalojnë Zyrës Ndërkombëtare të Organizatës.

5. b) Kur të gjitha shtetet anëtarë të Bashkimit të Bernës janë bërë anëtarë të Organizatës, të drejtat, detyrimet dhe pronat e Zyrës së këtij Bashkimi do t'i kalojnë Zyrës Ndërkombëtare të Organizatës.

LIGJ
Nr. 9129 datë 8.9.2003

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË "KONVENTËN
UNIVERSALE PËR TË DREJTËN E AUTORIT" DHE DY PROTOKOLLET
SHITESË TË SAJ**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në "Konventën Universale për të drejtën e autorit" dhe dy protokollat shtesë të saj.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.3966, datë 29.9.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

KONVENTA UNIVERSALE
PËR TË DREJTËN E AUTORIT
Rishikuar në Paris, më 24 korrik 1971

Shtetet Kontraktuese:

me dëshirën për të siguruar në të gjitha vendet mbrojtjen e të drejtës së autorit për veprat letrare, shkencore dhe artistike;

të bindur që regjimi i mbrojtjes të së drejtës së autorit të përmirësuar në të gjitha vendet dhe të shprehura në një Konventë Universale, që i shtohet sistemeve ndërkombëtare tashmë në fuqi, pa i cenuar ato, bëhet për të siguruar respektimin e të drejtave të njeriut dhe për të favorizuar zhvillimin e letërsisë, shkencës dhe arteve;

të bindur që një regjim i tillë universal mbrojtjeje të të drejtave të autorëve do ta bëjë më të lehtë shpërndarjen e veprave krijuese dhe do të kontribujë në një mirëkuptim më të mirë ndërkombëtar, kanë vendosur të rishikojnë Konventën Ndërkombëtare mbi të drejtën e autorit të nënshkruar në Gjenevë, më 6 shtator 1952 (më poshtë e quajtur “Konventa e 1952”) dhe, si rrjedhim, shtetet bien dakord si më poshtë:

Neni 1

Çdo Shtet Kontraktues angazhohet të ndërmarrë të gjitha dispozitat e nevojshme për të siguruar një mbrojtje të mjaftueshme dhe efikase të të drejtave të autorëve dhe të gjithë titullarëve të këtyre të drejtave për veprat letrare, shkencore dhe artistike, si dhe veprat muzikore, dramatike e kinematografike, pikturës, gravurës e skulpturës.

Neni 2

1. Veprat e publikuara të shtetasve të huaj të çdo Shteti Kontraktues, si dhe veprat e publikuara për herë të parë në territorin e një shteti, gëzojnë të gjitha të drejtat, në të gjitha Shtetet Kontraktuese, mbrojtjen që ky shtet u jep veprave të shtetasve të huaj të publikuara për herë të parë në territorin e tij, si dhe mbrojtjen speciale që u jep Konventa në fjalë.

2. Veprat e papublikuara të shtetasve të huaj të çdo Shteti Kontraktues që gëzojnë të drejtën e mbrojtjes që ky shtet u jep veprave të papublikuara të shtetasve të tij, si dhe mbrojtjen speciale që i akordon Konventa në fjalë.

3. Çdo Shtet Kontraktues, mund që t'u sigurojë zbatimin e Konventës në fjalë, shtetasve të tij dhe të huaj rezidentë në shtetin e tij, nëpërmjet dispozitave të legjislacionit të tij të brendshëm.

Neni 3

1. Çdo Shtet Kontraktues, që sipas legjislacionit të brendshëm, me kusht mbrojtjen e të drejtave të autorëve, detyron plotësimin e formaliteteve, si: depozitën bankare, regjistrimin, vlerësimin, certifikatën noteriale, pagesat e taksave, fabrikimin ose publikimin në territorin kombëtar. Këto kërkesa duhet të konsiderohen si të vlefshme për çdo vepër të mbrojtur sipas afateve e kushteve të përcaktuara në Konventën në fjalë, edhe për veprat e publikuara për herë të parë jashtë territorit të këtij shteti, ku autori është shtetas i huaj që mban simbolin dhe të shoqëruar me emrin e titullarit të së drejtës së autorit, por kur vepra e tij e parë, në të gjitha kopjet e publikuara me autorizim të autorit ose të titullarit që ka të drejtat e autorit, si dhe të dhënat e vitit të parë të publikimit: simbolin, emrin dhe vitin, të cilat duhet të pasqyrohen në mënyrë të qartë që e drejta e autorit është rezervuar.

2. Dispozitat e pikës së parë nuk e pengojnë Shtetin Kontraktues të plotësojë disa kushte, me qëllim sigurimin, mbrojtjen e të drejtave të autorit, veprave të publikuara për herë të parë në territorin e tij ose veprat e shtetasve të huaj, kushdo qoftë vendi i publikimit të tyre.

3. Dispozitat e pikës së parë nuk e pengojnë Shtetin Kontraktues të kërkojë nga një person, i thirrur nga gjykata që të mund të mbrohet në procesin gjyqësor, t'u nënshtrohet rregullave dhe procedurave, si asistenca e avokatit të këtij shteti në vend të të pandehurit ose depozitimi nga i pandehuri i një kopjeje të veprës pranë gjykatës ose zyrave administrative apo në të dyja vendet njëkohësisht. Në rast të mospërmblidhjes së këtyre kërkesave nuk e prek vlefshmërinë e të drejtës së autorit. Asnjë nga këto kërkesa nuk mund t'i imponohet një shtetasi të huaj të një Shteti tjetër Kontraktues, në rast se kjo kërkesë nuk bëhet edhe për shtetas të shtetit, në të cilin kërkohet mbrojtja e të drejtës së autorit.

4. Në çdo Shtet Kontraktues duhet të sigurohen mjetet juridike për mbrojtjen, pa formalitete të veprave jo të publikuara të shtetasve të shteteve të tjera kontraktuese.

5. Në rast se një Shtet Kontraktues akordon më shumë se një periudhë mbrojtjeje dhe në qoftë se periudha e parë, ka një kohëzgjatje më shumë se minimumi i kohës së parashikuar në nenin 4 të Konventës në fjalë, ky shtet ka mundësinë e mosaplikimit të nënpikës 1 të këtij neni, lidhur me periudhën e dytë të mbrojtjes, si dhe për periudhat në vazhdim.

Neni 4

1. Kohëzgjatja e mbrojtjes së veprës rregullohet nëpërmjet ligjit të Shtetit Kontraktues, ku kërkohet mbrojtja, sipas dispozitave të nenit 2 dhe të dispozitave të mëposhtme.

2. a) Kohëzgjatja e veprave të mbrojtura nga Konventa në fjalë nuk do të jetë më e ulët se mosha e autorit duke i shtuar edhe njëzet e pesë vjet pas vdekjes. Megjithatë, Shteti Kontraktues, i cili, në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në territorin e tij, mund ta zvogëlojë këtë afat për një kategori veprash, duke u nisur në përllogaritje nga publikimi i parë i veprës. Gjithashtu shteti ka të drejtë t'i ruajë këto afate ose t'i shtrijë në kategori të tjera. Për të gjitha këto kategori, kohëzgjatja e mbrojtjes nuk do të jetë më shumë se njëzet e pesë vjet duke u nisur nga data e parë e publikimit të veprës.

b) Çdo Shtet Kontraktues, i cili, në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në territorin e tij, nuk e llogarit kohëzgjatjen e mbrojtjes mbi bazën e jetës së autorit, shteti ka të drejtë të përllogarisë kohëzgjatjen duke u nisur nga data e publikimit të parë të veprës ose, në rast nevojë, kohën e regjistrimit paraprak të publikimit; kohëzgjatja e mbrojtjes nuk do të jetë më pak se njëzet e pesë vjet duke u nisur nga data e parë e publikimit ose, në rast nevojë duke u nisur nga koha e regjistrimit paraprak të publikimit.

c) Në rast se Shteti Kontraktues parashikon dy ose më shumë periudha të njëpasnjëshme mbrojtjeje, kohëzgjatja e periudhës së parë nuk do të jetë më pak se kohëzgjatja minimale e njëres nga periudhat e përcaktuara në pikat (a) dhe (b) të lartpërmendura.

3. Dispozitat e pikës 2 nuk do të aplikohen njëllë për veprat fotografike dhe për veprat e artit të aplikuar. Megjithatë, për Shtetet Kontraktuese, që mbrojnë veprat fotografike, duke i konsideruar si vepra artistike edhe veprat e artit të aplikuar, kohëzgjatja për mbrojtjen e këtyre veprave nuk do të jetë më pak se dhjetë vjet.

4.a) Asnjë Shtet Kontraktues nuk do të sigurojë mbrojtjen e një vepre më gjatë sesa kohëzgjatja e fiksuar sipas kategorisë së veprave, që parashikon ligji i këtij shteti për autorët që janë shtetas të huaj. Kjo pikë aplikohet në rast se bëhet fjalë për një vepër të papublikuar dhe për veprat e publikuara për herë të parë sipas ligjit të Shtetit Kontraktues.

b) Me qëllim aplikimi të pikës (a) në rast se Shteti Kontraktues parashikon dy ose më shumë periudha të njëpasnjëshme mbrojtjeje, kohëzgjatja e mbrojtjes që aplikon ky shtet konsiderohet si shumë e këtyre periudhave. Megjithatë, në rast se për një arsye çfarëdo, një vepër e caktuar nuk është e mbrojtur nga shteti për periudhën e dytë ose një nga periudhat në vazhdim, shtetet e tjera kontraktuese nuk janë të detyruara ta mbrojnë veprën për këtë periudhë të pa mbrojtur.

5. Me qëllim aplikimi të nënpikës 4, vepra e një shtetasi të një Shteti Kontraktues, e publikuar për herë të parë në një shtet jokontraktues, do të konsiderohet si vepër e publikuar për herë të parë në këtë Shtet Kontraktues, autori i të cilit është shtetas i huaj.

6. Me qëllim aplikimi të nënpikës 4, cituar më lart, në rastet e publikimit të njëkohshëm në dy ose më shumë Shtete Kontraktuese, vepra do të konsiderohet si publikim për herë të parë në atë shtet, i cili aplikon mbrojtje me kohëzgjatje më të vogël. Publikimi i njëkohshëm në disa vende konsiderohet:

çdo vepër që del në qarkullim në tridhjetë ditët e para të publikimit të saj të parë, në dy ose më shumë vende.

Neni 4 bis

1. Të drejtat e parashikuara në nenin e parë përmbajnë të drejtat themelore, që sigurojnë mbrojtjen e të drejtave të trashëgimisë së autorit, veçanërisht të drejtën ekskluzive të autorizimit të riprodhimit me çdo lloj mjeti, paraqitjen dhe përdorimin publik dhe radiodifuzionin. Dispozitat e këtij neni aplikohen për veprat e mbrojtura nga kjo Konventë, si në formën e tyre origjinale, ashtu dhe në formën që njihet si e prejardhur nga vepra origjinale.

2. Megjithatë, çdo Shtet Kontraktues, me legjislacionin e tij kombëtar, mund të parashikojë përjashtime, por jo në kundërshtim me dispozitat e kësaj Konvente dhe të drejtave që parashikon nënpika 1 e këtij neni. Shtetet duke pasur këtë mundësi duhet, megjithatë, të bëjnë përjashtime në akordimin e të drejtave, me kusht që të ruajnë një nivel të arsyeshëm mbrojtjeje efektive.

Neni 5

1. Të drejtat e parashikuara në nenin 1 përfshijnë të drejtën ekskluzive të publikojnë dhe të autorizojnë për të publikuar përkthimin e veprave të mbrojtura sipas kësaj Konvente.

2. Megjithatë, çdo Shtet Kontraktues mund, që nëpërmjet legjislacionit të tij, të ngushtojë për shkrimet, të drejtën e përkthimit, por duke iu përshtatur dispozitave të mëposhtme:

a) Në rastet kur kalohet afati shtatë vjet, që nga data e publikimit të parë të një shkrimi dhe kur përkthimi i tij nuk është publikuar në një gjuhë të përdorimit të përgjithshëm në Shtetin Kontraktues nga titullari i të drejtës së përkthimit ose me autorizimin e tij, çdo qytetar i këtij Shteti Kontraktues mund të pajiset nga autoritetet kompetente të këtij shteti me një licencë joekskluzive për të përkthyer veprën në këtë gjuhë dhe për ta publikuar.

b) Kjo licencë i akordohet një kërkuesi, i cili, sipas dispozitave në fuqi të shtetit ku është bërë kërkesa, vërteton marrjen nga titullari i të drejtës së përkthimit, autorizimin e përkthimit dhe të botimit të tij.

Në të njëjtat kushte licenca mund t'i jepet kërkuesit, për një përkthim të botuar në një gjuhë të përdorshme të Shtetit Kontraktues, kur botimi ka mbaruar.

c) Në qoftë se titullari i të drejtës nuk arrin të marrë licencën nëpërmjet kërkesës, ai duhet t'i dërgojë kopjet e kërkesës botuesit të veprës dhe përfaqësuesit diplomatik ose konsullor të shtetit, kur titullari i të drejtës së përkthimit është qytetar i tyre. Në raste të tilla mund t'i drejtohesh edhe organizmave që përcaktohen nga qeveria e këtij shteti. Licenca nuk mund të jepet para afatit dy mujor, duke u nisur nga data e dërgimit të kërkesës.

d) Legjislacioni kombëtar do të adoptojë masat e duhura për t'i siguruar titullarit të së drejtës së përkthimit një shpërblim të paanshëm dhe pagesa e transfera e këtij shpërblimi duhet të jetë konform përdoruesve ndërkombëtarë, me qëllim që të garantohet një përkthim korrekt i veprës.

e) Titulli dhe emri i autorit të veprës origjinale duhet që të shtypet në të gjitha kopjet e përkthyer të botuara. Licenca është e vlefshme vetëm për botime brenda territorit të Shtetit Kontraktues. Importimi dhe shitja e kopjeve në një shtet tjetër kontraktues bëhet i mundur, në rast se ky shtet ka një përvojë të gjatë në përkthimin e veprave, nëse ligji i këtij shteti njeh licencën dhe, nëse asnjë nga dispozitat në fuqi në këtë shtet nuk kundërshton importimin dhe shitjen. Importimi dhe shitja në territoret e çdo Shteti Kontraktues, ku kushtet e parashtruara nuk funksionojnë, atëherë këto kushte i rezervohen legjislacionit të këtij shteti dhe marrëveshjeve që ka kryer ky shtet. Vetëm përfituesi mund të heqë dorë nga licenca.

f) Licenca nuk mund të jepet, në rast se autori tërheq nga qarkullimi kopjet e veprës.

Neni 5 bis

1. Çdo Shtet Kontraktues, që konsiderohet si vend në zhvillim, në konformitet me praktikën e aplikuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara mund, që nëpërmjet një njoftimi të paraqitur pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Organizatës së Kombeve të Bashkuara për

edukimin, shkencën dhe kulturën (më tej e quajtur Drejtori e Përgjithshme) në momentin e ratifikimit, të pranimit ose të aderimit të tij, ose përfundimisht, të mos pranojë të gjitha, një ose një pjesë të përjashtimeve të parashikuara në nenet 5 dhe 6.

2. Çdo njoftim i depozituar konform dispozitave të nënpikës 1 mbetet në fuqi për një periudhë dhjetëvjeçare duke u nisur nga data e hyrjes në fuqi të Konventës në fjalë ose për çdo pjesë të kësaj periudhe dhjetëvjeçare, duke u nisur gjithnjë nga data e depozitimit të njoftimit, dhe mund të rinovohet e gjitha ose në pjesë për periudha të tjera dhjetëvjeçare, kërkesë e cila bëhet pesë ose tre muaj para mbarimit të afatit dhjetëvjeçar që është në vazhdim. Shteti Kontraktues depoziton një kërkesë të re pranë Drejtorisë së Përgjithshme. Gjithashtu, njoftime mund të depozitohen për herë të parë edhe gjatë periudhave të reja dhjetëvjeçare konform dispozitave të këtij neni.

3. Me gjithë dispozitat e nenit 2, një Shtet Kontraktues që nuk quhet më shtet në zhvillim, nuk i njihet më lehtësia e rinovimit të njoftimit, që depoziton sipas nënpikave 1 dhe 2 dhe që ai ta anulojë ose jo këtë njoftim. Ky shtet humbet gjithashtu mundësitë për të parashikuar përjashtime që paraqiten në nenet 5 e 4 si për dhjetëvjeçarin në vazhdim, ashtu dhe për trevjeçarin që vazhdon të quhet vend në zhvillim, afat i fundit i cili aplikohet.

4. Kopjet e një vepre, tashmë të prodhuara sipas përjashtimeve të parashikuara në nenet 5 (të tretë) dhe V (të katërt) mund të vazhdojnë të jenë në qarkullim pas mbarimit të periudhës që njoftimet, për të cilat flet ky nen hyjnë në fuqi deri në mbarimin e tyre.

5. Çdo Shtet Kontraktues, që ka depozituar një kërkesë konform nenit 13 përta i përket aplikimit të kësaj Konvente në një vend ose territor të veçantë, ku situata mund të konsiderohet analoge me shtetin në zhvillim (të përcaktuar në nënpikën 1 të këtij neni), gjithashtu, mund të depozitojë njoftime përjashtimi dhe rinovimi duke u mbështetur në këtë nen. Gjatë kohës që këto njoftime janë në fuqi, dispozitat e neneve V (të tretë) dhe V (të katërt) mund të aplikohen në këto vende ose territore. Çdo dërgim kopjesh në provinca të këtyre vendeve ose territoreve të Shtetit Kontraktues do të konsiderohen si një eksportim sipas rregullave të parashtruara në nenet V (të tretë) dhe V (të katërt).

Neni 5 (i tretë)

1.a) Çdo Shtet Kontraktues në të cilin aplikohet nënpika 1 e nenit 5 bis mund të zëvendësojë periudhën e shtatë viteve të parashikuara në nënpikën 2 të nenit 5 me një periudhë tre vjeçare ose më të gjatë që përcaktohet në legjislacionin kombëtar.

Megjithatë, në rast të një përkthimi në një gjuhë jo shumë të përdorshme në një ose më shumë vende të zhvilluara, pjesë ose e kësaj Konvente, ose vetëm e Konventës së 1952, periudha e një viti zëvendësohet me periudhën e lartpërmendur trevjeçare.

b). Çdo Shtet Kontraktues, ku aplikohet nënpika 1 e nenit 5 bis mund, që në marrëveshje unanime me vendet e zhvilluara, nënshkruese të kësaj Konvente ose vetëm të 1952 dhe ku e njëjta gjuhë është e një përdorimi të gjerë, zëvendësuar në rastin e përkthimit në këtë gjuhë, periudha trevjeçare e parashikuar në nënpikën (a), me një periudhë tjetër konform marrëveshjes, periudha e re e përcaktuar nuk do të jetë më pak se një vit. Kjo dispozitë nuk aplikohet kur bëhet fjalë për gjuhët anglisht, spanjisht ose frëngjisht. Njoftimi i kësaj marrëveshjeje bëhet në Drejtorinë e Përgjithshme.

c) Licenca jepet vetëm në rast se kërkuesi, konform dispozitave në fuqi në shtetin ku është bërë kërkesa, justifikon ose që ka marrë autorizimin e titullarit të së drejtës së përkthimit, ose përpjekjet që ka bërë nga ana e tij dhe nuk ka mundur të kontaktojë titullarin e të drejtës ose marrjen e autorizimit. Në të njëjtën kohë që kërkuesi bën këtë kërkesë duhet të njoftojë Qendrën Ndërkombëtare të Informimit mbi të drejtën e autorit krijuar nga Organizata e Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë ose çdo qendër kombëtare apo rajonale informimi të njohura si të tilla me një notë, të depozituar për këtë qëllim, pranë Drejtorit të Përgjithshëm nga qeveria e shtetit, ku botuesit i është besuar pjesa më e madhe e këtyre aktiviteteve profesionale.

d) Në rast se kërkuksi nuk ka mundur të kontaktojë titullarin e të drejtës së përkthimit, ai duhet t'i adresohet, me postë të sigurt, duke i dërguar kopje të kërkesës së tij botuesit, si dhe të gjitha qendrave kombëtare ose rajonale të informimit të cituara në pikën (c). Në rast se ekzistenca e këtyre qendrave nuk njihet, kërkuksi i drejton gjithashtu një kopje të kërkesës Qendrës Ndërkombëtare të Informimit mbi të drejtën e autorit, qendër e krijuar nga Organizata e Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë.

2. a) Licenca nuk mund të jepet në bazë të këtij neni para mbarimit të afatit shtesë prej gjashtë muajsh, në rastin kur ajo mund të ishte dhënë me mbarimin e periudhës trevjeçare dhe afatin shtesë prej nëntë muajsh, në rastin kur licenca është marrë me mbarimin e periudhës njëvjeçare.

Afati shtesë fillon duke u nisur ose nga data e kërkesës së autorizimit për përkthim, siç shprehet në pikën (c) të nënpikës 1, ose, në rast se identiteti apo adresa e titullarit të së drejtës së përkthimit nuk janë të njohura, afati shtesë fillon që nga data e dërgimit të kopjeve të kërkesës, siç shprehet në pikën (d) të nënpikës 1, për marrjen e licencave.

b) Licenca nuk jepet në rast se një përkthim është botuar nga titullari i të drejtave ose me autorizim të tij gjatë afatit të shprehur më lart prej gjashtë ose nëntë muajsh.

3. Çdo licencë e dhënë sipas këtij neni konsiderohet përjashtim dhe nuk mund të jetë veçse për përdorim shkollor, universitar ose kërkimor.

4.a) Licenca nuk shtrihet për eksportimin e kopjeve dhe ajo është e vlefshme vetëm për botime brenda territorit të Shtetit Kontraktues, ku licenca është kërkuar.

b) Çdo kopje e botuar konform një licence të tillë, duhet të pajiset me një shënim në një gjuhë të njohur, ku precizohet, që kopjet vihen në dispozicion vetëm në Shtetin Kontraktues, i cili ka dhënë licencën. Në rast se vepra mban shënimin e precizuar në nënpikën 1 të nenit 3, kopjet e botuara në këtë mënyrë duhet të kenë të njëjtën shënim.

c) Ndalimi i eksportimit, siç parashikohet në pikën (a), nuk aplikohet kur një organizëm qeveritar ose çdo organizëm tjetër publik i një shteti, që ka akorduar një licencë për përkthimin e veprës në një gjuhë tjetër (jo anglisht, spanjisht apo frëngjisht), dërgohen kopje të përkthyer sipas licencës së marrë në një vend tjetër. Në këtë rast do të mbahet parasysh që:

- i) Destinuesit të jenë qytetarë të Shtetit Kontraktues, që ka dhënë licencën ose organizata që grupojnë këta shtetas.

- ii) Kopjet duhet të përdoren vetëm për përdorim shkollor, universitar ose kërkimor.

- iii) Dërgimi i kopjeve dhe shpërndarja e tyre përdoruesve nuk duhet të ketë karakter fitimprurës.

- iv) Një marrëveshje, e cila i njoftohet Drejtorit të Përgjithshëm nëpërmjet ndonjë personi të qeverive që e kanë konkluduar, të veprojnë në vendet, ku kopjet janë dërguar dhe ku Shteti Kontraktues duhet që t'i lejojë, t'i pranojë dhe t'i shpërndajë ato ose të ushtrojë njërin nga këto aktivitete.

5. Dispozitat e përshtatshme aplikohen në plan kombëtar me qëllim që:

a) Licenca të përmbajë një shpërblim të drejtë dhe konform shkallës së të ardhurave normale të derdhura në rastet e licencave të negociatave të lira ndërmjet dy palëve të interesuara ndërmjet dy vendeve përkatëse.

b) Shpërblimi për veprën paguhet. Në qoftë se ekziston një rregullore kombëtare në fushën e valutës, autoriteti kompetent nuk do të ketë asnjë problem në referimin e mekanizmave ndërkombëtarë për sigurimin e transmetimit të shpërblimit në monedhë ndërkombëtare të konvertueshme ose në ekuivalencën e saj.

6. Çdo licencë, dhënë nga një Shtet Kontraktues, mbaron afatin e veprimit, kur përkthimi i një vepre në të njëjtën gjuhë, esencialisht me të njëjtën përmbajtje të botimit, për të cilën është dhënë edhe licenca nga titullari i të drejtës së përkthimit ose me autorizimin e tij, duhet të shitet me një çmim të ngjashëm me atë të përdorimit në këtë shtet për vepra analoge. Kopjet e prodhuara para mbarimit të licencës mund të vazhdojnë të qarkullojnë deri në mbarim të tyre.

7. Për veprat, që janë kompozuar kryesisht me ilustrime, një licencë për përkthim të tekstit dhe për riprodhim të ilustrimeve mund të jepet vetëm nëse plotësohen kushtet që parashtron neni 5 (i katërt).

8. a) Një licencë për përkthim të një vepre të mbrojtur nga Konventa në fjalë, të publikuar në formë dorëshkrimi (me disenjo) ose në forma analoge riprodhimi, gjithashtu mund të akordohet nga një organizëm radiodifusioni, që e ka selinë në territorin e një Shteti Kontraktues ku aplikohet neni 5 bis. Kjo është e mundur, pasi t'i jetë bërë një kërkesë këtij shteti nga ky organizëm, me kushtet e mëposhtme:

i) Përkthimi duhet të bëhet duke u nisur nga një kopje e prodhuar konform ligjeve të Shtetit Kontraktues.

ii) Përkthimi duhet të përdoret vetëm për emisione të destinuara ekskluzivisht për mësimdhënie ose për përhapjen e informacioneve me karakter shkencor për ekspertë të një profesioni të caktuar.

iii) Përkthimi duhet të përdoret ekskluzivisht për qëllime të cituara në pikën (ii) më lart nga radiodifuzues legalë, që kanë qëllim përfitimi në territorin e Shtetit Kontraktues, ku nënkuptohen mënyrat e regjistrimeve zanore ose vizuale të realizuara ligjërisht dhe ekskluzivisht.

iv) Regjistrimet zanore ose vizuale të një vepre të përkthyer mund të bëhen objekt këmbimesh vetëm ndërmjet organizmave të radiodifuzionit, që kanë selinë e tyre në territorin e Shtetit Kontraktues, që ka dhënë një licencë të tillë.

v) Çdo përdorim i përkthimeve duhet të jetë i përjashtuar nga karakteri përfitues.

b) Në rezervën, që të gjitha kriteret dhe të gjitha kushtet e numëruara në nënpikën (a) që duhet të respektohen, një licencë mund t'i akordohet gjithashtu një organizmi radiodifuzues për përkthim të çdo teksti të integruar në regjistrime audiovizuale të botuara me qëllim përdorimi shkollor ose universitar.

c) Në rezervë të pikave (a) dhe (b), dispozitat e tjera të këtij neni janë të aplikueshme për marrjen dhe ushtrimin e një licence të tillë.

9. Në rezervë të dispozitave të këtij neni, çdo licencë e akorduar për këtë qëllim do të përcaktohet nga kërkesat e nenit 5 e do të vazhdojë të rregullohen nga dispozitat e nenit 5 e këtij neni edhe pas periudhës shtatëvjeçare të parashikuar në nënpikën 2 të nenit 5. Megjithatë, pas mbarimit të kësaj periudhe, titullari i licencës mund të kërkojë që t'i zëvendësohet me një licencë të përcaktuar ekskluzivisht nga neni 5.

Neni 5 (i katërt)

1. Çdo Shtet Kontraktues, ku aplikohet nënpika 1 e nenit 5 bis mund të adoptojë dispozitat e mëposhtme:

a) Në qoftë se, me mbarimin e afatit: (i) të periudhës së fiksuar në pikën (c) kalkuluar, që nga botimi i parë i një vepre të përcaktuar të një vepre letrare, shkencore ose artistike të parashikuara në nënpikën 3; ose (ii) të periudhës më të gjatë të fiksuar nga legjislacioni kombëtar i shtetit. Kur kopje të këtij botimi nuk gjenden në këtë shtet për t'iu përgjigjur nevojave ose të një publiku të gjerë, ose arsimit shkollor e universitar, me një çmim të ngjashëm me veprat analoge që janë në përdorim. Çdo shtetas i huaj i këtij vendi, nëpërmjet titullarit të së drejtës së riprodhimit ose me autorizimin e tij, mund të marrë nga autoritetet kompetente, një licencë joekskluzive për të publikuar këtë botim, me këtë çmim ose me një çmim më të ulët, për t'iu përgjigjur kërkesave të arsimit shkollor e universitar. Kjo licencë lëshohet kur vërtetohet që kërkuesi ka bërë përpjekje që të marrë autorizim nga titullari i të drejtës, për botimin e kësaj vepre. Në të njëjtën kohë që personi bën kërkesën, duhet të informojë gjithashtu Qendrën Ndërkombëtare të Informimit mbi të drejtën e autorit, krijuar nga Organizata e Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë, ose çdo qendër kombëtare ose rajonale informimi cituar në pikën (d).

b) Licenca mund të jepet gjithashtu edhe në rastet kur, gjatë një periudhe gjashtëmujore, kopjet e autorizuara për botim nuk kanë dalë në shitje në shtetin përkatës për t'iu përgjigjur nevojave të publikut të gjerë ose për arsim shkollor e universitar, me një çmim të krahasueshëm me atë të veprave analoge që janë në përdorim në këtë shtet.

c) Periudha së cilës i përket pika (a) parashikon një afat prej pesë vjetësh.

Rrjedhimisht:

i) Për veprat e shkencave ekzakte dhe natyrore dhe të teknologjisë, kjo periudhë do të jetë prej tre vitesh.

ii) Për veprat që i përkasin fushës së imagjinatës të tilla, si romane, vepra poetike, dramatike e muzikore dhe për librat e artit kjo periudhë do të jetë shtatë vjet.

d) Në qoftë se titullari i të drejtës së riprodhimit nuk ka mundur të kontaktojë me kërkuesin, ky i fundit duhet që t'i dërgojë me postë të sigurt, kopje të kërkesës botuesit, emri i të cilit figuron në vepër dhe në çdo qendër kombëtare ose rajonale informimi, të njohura si të tilla nga shteti, ku botuesi ushtron pjesën më të madhe të aktiviteteve të tij profesionale, pranë Drejtorisë së Përgjithshme.

Në mungesë të një njoftimi të tillë, ai dërgon gjithashtu një kopje të kërkesës në Qendrën Ndërkombëtare të Informimit mbi të drejtën e autorit, krijuar nga Organizata e Kombeve të Bashkuara për edukimin, kulturën dhe shkencën. Licenca nuk lëshohet para mbarimit të afatit tremujor duke filluar nga koha që është nisur kërkesa.

e) Licenca merret para mbarimit të këtij afati vetëm në emër të këtij neni:

i) Me mbarimin e afatit gjashtëmujor, nga koha e bërjes së kërkesës për autorizim, siç theksohet në pikën (a) ose në rastet kur nuk njihet adresa ose identiteti i titullarit të së drejtës së riprodhimit, ose sipas shpjegimeve të bëra në pikën (d) me qëllim marrjen e licencës.

ii) Në rast se gjatë kësaj periudhe nuk ka pasur qarkullim të kopjeve të botimit si në kushtet e parashtruara në pikën (a).

f) Emri i autorit dhe titulli i botimit të veprës duhet të shtypen në të gjitha kopjet e riprodhuara. Licenca nuk zgjatet në eksportimin e kopjeve, licenca është e vlefshme vetëm për botimin brenda territorit të Shtetit Kontraktues ku është kërkuar. Vetëm përfituesi mund të heqë dorë nga licenca.

g) Për të siguruar një riprodhim ekzakt të botimit, legjislacioni kombëtar duhet të adoptojë masa të përshtatshme.

h) Një licencë me qëllim riprodhimi dhe publikimi të përkthimit të një vepre nuk lëshohet, sipas këtij neni në rastet e mëposhtme:

i) në rast se përkthimi, për të cilin bëhet fjalë, nuk është publikuar nga titullari i të drejtës së autorit ose me autorizimin e tij;

ii) në rast se përkthimi nuk është në një gjuhë të përdorshme në shtetin që ka mundësinë e dhënies së licencës.

2. Dispozitat që duhen aplikuar për përjashtimet e parashikuara në nënpikën 1 të këtij neni:

a) Çdo kopje e publikuar konform licencës së akorduar sipas këtij neni, duhet të përmbajë një njoftim në gjuhë të përshtatshme, ku të precizohen, që kopjet vihen në dispozicion vetëm në Shtetin Kontraktues, ku kjo licencë është e aplikueshme; në qoftë se vepra mban njoftimin e përcaktuar në nënpikën 1 të nenit 3, kopjet e publikuara duhet të kenë të njëjtin shënim.

b) Dispozitat e përshtatshme do të merren duke u mbështetur në planin kombëtar që:

i) Licenca përmban një shpërblim të paanshëm dhe konform shkallës së taksave të derdhura në rastet e licencave të negociuara lirisht ndërmjet të interesuarve në të dy vendet përkatëse.

ii) Shpërblimi për veprën paguhet. Në qoftë se ekziston një rregullore kombëtare në fushën e valutës, autoriteti kompetent nuk do të ketë asnjë problem në referimin e mekanizmave ndërkombëtarë për sigurimin e transmetimit të shpërblimit në monedhë të konvertueshme ose në ekuivalentën e saj.

c) Në çdo rast që kopjet e botimit të një vepre janë vënë në shitje në Shtetin Kontraktues për t'iu përgjigjur nevojave ose të një publiku të gjerë, ose të arsimit shkollor dhe universitar, nga titullari i të drejtës së riprodhimit ose me autorizim të tij, me një çmim të ngjashëm me një vepër analoge që shitet në këtë shtet. Çdo licencë e dhënë në bazë të këtij neni përfundon në rast se botimi është në të njëjtën gjuhë të publikuar në bazë të licencës dhe në rast se përmbajtja është esencialisht e njëjtë. Kopjet tashmë të prodhuara mund të vazhdojnë të vihen në qarkullim deri në mbarimin e tyre.

d) Licenca nuk mund të jepet kur autori tërheq nga qarkullimi të gjitha kopjet e botimit.

3. a) Me rezervë dispozitat e pikës (d), veprat letrare, shkencore ose artistike për të cilat aplikohet ky nen janë të limituara për veprat e publikuara si libër ose në çdo formë tjetër riprodhimi.

b) Ky nen është gjithashtu i aplikueshëm për riprodhime audiovizuale, fiksime të ligjshme audiovizuale duke qenë se futen në vepra të mbrojtura. Përkthimi i tekstit që i shoqëron në një gjuhë të përdorshme në shtetin që jep licencën, duke qenë sigurisht që fiksime audiovizuale në fjalë bëhen dhe publikohen vetëm për qëllim përdorimi shkollor dhe universitar.

Neni 6

Fjala “botim” në këtë Konventë nënkupton riprodhimin në formë materiale dhe vënien në dispozicion të publikut të kopjeve të veprës për lexim ose për të marrë njohuri vizuale.

Neni 7

Kjo Konventë, nuk aplikohet për veprat ose për të drejtat mbi një vepër të cilat, në kohën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në Shtetin Kontraktues, ku mbrojtja është kërkuar, kanë përfunduar së qeni të mbrojtura në këtë shtet ose nuk kanë qenë asnjëherë të mbrojtura.

Neni 8

1. Kjo Konventë, që mban datën 24 korrik 1971, do të depozitohet pranë Drejtorisë së Përgjithshme e mbetet e hapur për nënshkrim nga të gjitha shtetet pjesëmarrëse të Konventës së 1952 për një periudhë njëzet vjetësh duke filluar nga data që mban Konventa. Ajo do t'i nënshtrohet ratifikimit ose pranimi të shteteve nënshkruese.

2. Çdo shtet që nuk ka nënshkruar këtë Konventë mund të aderojë.

3. Ratifikimi, pranimi ose aderimi hyn në veprim pas depozitimit të instrumenteve për këtë qëllim, pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

Neni 9

1. Kjo Konventë hyn në fuqi tre muaj pas depozitimit të dymbëdhjetë instrumenteve të ratifikimit, pranimi ose aderimit.

2. Pas kësaj, kjo Konventë hyn në fuqi, për çdo shtet, tre muaj pas depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimi ose aderimit specifik të këtij shteti.

3. Aderimi në këtë Konventë i një shteti jopjesëmarrës i Konventës së 1952 përbën njëkohësisht një aderim në të ashtuquajturën Konventë. Gjithsesi, në rast se instrumenti i tij i aderimit depozitohet para hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, aderimi i këtij shteti në Konventën e 1952 mund të vihet në varësi të hyrjes në fuqi të kësaj Konvente. Pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente asnjë shtet nuk mund të aderojë në Konventën e 1952.

4. Lidhjet midis shteteve pjesëmarrëse në Konventën në fjalë dhe shtetet që kanë marrë pjesë vetëm në Konventën e 1952 përcaktohen nga Konventa e 1952. Megjithatë, çdo shtet pjesëmarrës vetëm në Konventën e 1952 mund të deklarojë nëpërmjet një njoftimi të depozituar pranë Drejtorit të Përgjithshëm, që pranon aplikimin e Konventës së 1971 për veprat e shtetasve të tij ose veprave të publikuara për herë të parë në territorin e tij nga çdo shtet pjesëmarrës i kësaj Konvente.

Neni 10

1. Çdo Shtet Kontraktues angazhohet të marrë, konform dispozitave të kësaj Konvente, masat e nevojshme për aplikimin e saj.

2. Nënkuptohej që në datën kur kjo Konventë hyn në fuqi për një shtet, ky shtet duhet të jetë në gjendje, që sipas legjislacionit kombëtar, të aplikojë dispozitat e kësaj Konvente.

Neni 11

1. Është krijuar një komitet ndërqeveritar që ka atributet e mëposhtme:
 - a) të studiojë problemet lidhur me aplikimin dhe funksionimin e Konventës Universale;
 - b) të përgatisë përmbledhjet periodike të kësaj Konvente;
 - c) të studiojë çdo lloj problemi lidhur me mbrojtjen ndërkombëtare të së drejtës së autorit, në bashkëpunim me organizma të ndryshëm ndërkombëtarë të interesuar veçanërisht me Organizatën e Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë, Unioni Ndërkombëtar për mbrojtjen e veprave letrare dhe artistike dhe Organizatën e Shteteve Amerikane.
 - d) të njoftojë shtetet pjesëmarrëse të Konventës Universale mbi punët e tyre.
2. Komiteti është i përbërë nga përfaqësues të tetëmbëdhjetë shteteve pjesëmarrëse në këtë Konventë ose të asaj të 1952.
3. Komiteti përcaktohet duke u mbështetur në një ekuilibër të drejtë midis interesave kombëtare mbi bazën e pozicionit gjeografik të popullsisë, të gjuhëve dhe shkallës së zhvillimit.
4. Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë, Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale dhe Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Shteteve Amerikane ose përfaqësuesit e tyre mund të asistojnë në seancat e komitetit me zë konsulativ.

Neni 12

Komiteti ndërqeveritar thërret konferenca rishikimi, çdo herë, që ato e mendojnë të nevojshme ose në rast se mbledhja është kërkuar të paktën nga dhjetë shtete pjesëmarrëse të kësaj Konvente.

Neni 13

1. Çdo Shtet Kontraktues, mund që në momentin e depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose aderimit, apo në vazhdim deklaron, nëpërmjet një njoftimi të adresuar Drejtorit të Përgjithshëm, që Konventa në fjalë është e aplikueshme për të gjitha ose për një pjesë të vendeve apo territoreve që kanë marrëdhënie me vendet e huaja. Konventa do të aplikohet në vendet ose territoret e shënuara në njoftim duke u nisur nga koha e mbarimit të tremujorit të parashikuar në nenin 9. Në të kundërt kjo Konventë nuk aplikohet në këto vende apo territore.
2. Megjithatë, ky nen nuk mund të interpretohet si pranim i heshtur nga ndonjë Shtet Kontraktues, ku kjo Konventë është bërë e aplikueshme nga një Shtet Kontraktues në bazë të këtij neni.

Neni 14

1. Çdo Shtet Kontraktues do të ketë mundësi të denoncojë këtë Konventë në emrin e tij ose në emër të të gjitha ose të një pjese vendesh apo territoresh, të cilat bëjnë një njoftim të parashikuar në nenin 13. Kallëzimi bëhet nëpërmjet një njoftimi të adresuar Drejtorit të Përgjithshëm. Ky kallëzim aplikohet edhe në Konventën e 1952.
2. Ky denoncim, kundërshtet, vendit ose territorit në emër të të cilit ajo është bërë, ka efekt vetëm dymbëdhjetë muaj pas datës së marrjes së njoftimit.

Neni 15

Çdo ndryshim ndërmjet dy ose më shumë Shtetesh Kontraktuese lidhur me interpretimin ose aplikimin e kësaj Konvente, kur nuk rregullohet me bashkëbisedime, do t'i paraqitet Gjykatës Ndërkombëtare për të marrë vendim, në rast se shtetet në mosmarrëveshje nuk gjejnë një mënyrë tjetër mirëkuptimi.

Neni 16

1. Konventa në fjalë do të bëhet në frëngjisht, në anglisht dhe në spanjisht. Të tre tekstet do të nënshkruhen dhe do të jenë të barasvlefshme.

2. Tekstet zyrtare të kësaj Konvente do të përpilohen nga Drejtori i Përgjithshëm, pas konsultimesh edhe me qeveritë e interesuara në gjermanisht, arabisht, italisht dhe në portugalisht.

3. Çdo Shtet Kontraktues ose grup Shtetesh Kontraktuese mund të përpilojnë nëpërmjet Drejtorit të Përgjithshëm dhe në bashkëpunim me të, tekste të tjera në gjuhë të zgjedhura prej tyre.

4. Të gjitha këto tekste i shtohen atij të nënshkruar të kësaj Konvente.

Neni 17

1. Kjo Konventë nuk prek aspak dispozitat e Konventës së Bernës, për mbrojtjen e veprave letrare dhe artistike, si dhe në preken në Unionin e krijuar nga kjo Konventë.

2. Me qëllim aplikimin e nënpikës së mësipërme, këtij neni i bashkëngjitet një deklaratë, e cila bëhet pjesë e Konventës në fjalë për shtetet nënshkruese të Konventës së Bernës të 1 janarit 1951 ose ato që kanë aderuar së fundi. Nënshkrimi i kësaj Konvente nga shtete të cituara më sipër, vlen edhe si nënshkrim për deklaratën. Çdo ratifikim ose pranim i kësaj Konvente, çdo aderim në këtë Konventë nga shtete të tjera nënkupton gjithashtu edhe ratifikim, pranim ose aderim të deklaratës.

Neni 18

Kjo Konventë nuk kundërshton konventat ose marrëveshjet multilaterale ose bilaterale mbi të drejtën e autorit që mund të vendosen ndërmjet dy ose më shumë republikave amerikane, por ekskluzivisht ndërmjet tyre.

Në rast kundërshtish midis dispozitash nga njëra anë të një prej këtyre konventave ose marrëveshjeve në fuqi dhe nga ana tjetër nga dispozitat e kësaj Konvente, ose ndërmjet dispozitave të saj apo të çdo lloji konvente ose marrëveshje të re që përpilohet ndërmjet dy apo më shumë republikash amerikane. Pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, merret parasysh konventa ose marrëveshja më e fundit. Pa hyrjen në fuqi të kësaj Konvente në një shtet, nuk merren parasysh të drejtat e fituara mbi një vepër në bazë të konventave ose marrëveshjeve në fuqi në një nga Shtetet Kontraktuese.

Neni 19

Kjo Konventë nuk kundërshton konventat ose marrëveshjet multilaterale ose bilaterale mbi të drejtën e autorit që janë në fuqi ndërmjet dy ose më shumë Shtetesh Kontraktuese. Në rast divergjencash ndërmjet dispozitave të një prej këtyre konventave ose të një prej marrëveshjeve dhe të dispozitave të kësaj Konvente të parashikuara nuk do të preken të drejtat e fituara për një vepër në bazë të konventave apo marrëveshjeve në fuqi në një nga Shtetet Kontraktuese para hyrjes në fuqi të Konventës në fjalë në këtë shtet.

Ky nen nuk prek dispozitat e neneve 17 dhe 18.

Neni 20

Nuk pranohet asnjë rezervë për Konventën në fjalë.

Neni 21

1. Drejtori i Përgjithshëm do t'u dërgojë kopje të kësaj Konvente, të vërtetuara mirë, shteteve të interesuara, si dhe Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për regjistrim nën kujdesjen e këtij të fundit.

2. Drejtori i Përgjithshëm informon të gjitha shtetet e interesuara që kanë depozituar instrumentet e ratifikimit, pranimit ose aderimit, për datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, për njoftimet e parashikuara për Konventën dhe denoncimet e parashikuara në nenin 14.

Deklaratë shtesë lidhur me nenin 17

Shtetet anëtare të Unionit Ndërkombëtar për mbrojtjen e veprave letrare e artistike (më poshtë të quajtura Unioni i Bernës), pjesë e Konventës në fjalë:

me dëshirën për të forcuar marrëdhëniet e vazhdueshme mbi bazën e të ashtuquajturit Union dhe për evitimin e çdo konflikti që mund të rezultojë gjatë bashkekzistencës së Konventës së Bernës e Konventës Universale mbi të drejtën e autorit;

me njohjen e domosdoshmërisë se për disa shtete ka ardhur koha të adoptojnë shkallën e tyre të mbrojtjes të së drejtës së autorit në nivelin e zhvillimit kulturor, social dhe ekonomik, me një marrëveshje të përbashkët kanë pranuar termat e deklaratës së mëposhtme:

a) Me rezervë të dispozitave të pikës (b), veprat të cilat, sipas Konventës së Bernës, kanë njohur si vend të origjinës një vend i cili është larguar nga Unioni i Bernës pas 1 janarit të 1951, këto vepra nuk do të mbrohen nga Konventa Universale mbi të drejtën e autorit në vendet e Unionit të Bernës.

b) Në rastet kur një Shtet Kontraktues konsiderohet si një vend në zhvillim, konform praktikës së përpiluar nga Asambleja e Përgjithshme e Shteteve të Bashkuara dhe ka depozituar pranë Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë, në momentin e tërheqjes së tij nga Unioni i Bernës, një njoftim ku deklaron që ky vend konsiderohet në zhvillim, dispozitat e pikës (a) nuk aplikohen aq gjatë sa ky shtet, konform dispozitave të nenit 5 bis, mund të nxjerrë si arsye përjashtimet e parashikuara nga Konventa në fjalë.

c) Konventa Universale mbi të drejtën e autorit nuk aplikohet, në raportet midis vendeve të lidhura nga Konventa e Bernës, përsa i përket mbrojtjes së veprave, të cilat në termat e kësaj Konvente të Bernës, kanë si origjinë një nga vendet e Unionit të Bernës.

REZOLUTA LIDHUR ME NENIN 11

Konferenca e rishikimit të Konventës Universale mbi të drejtën e autorit, duke konsideruar problemet lidhur me komitetin ndërqeveritar, parashikuar në nenin 11 të kësaj Konvente me të cilën kjo rezolutë i është bashkëngjitur vendosi si më poshtë vijon:

1. Komiteti do të përfshijë fillimisht përfaqësues të dymbëdhjetë shteteve anëtare të komitetit ndërqeveritar krijuar sipas formulimeve të nenit 11 të Konventës së 1952 dhe rezolutës shtojcë. Në këtë komitet do të shtohen gjithashtu përfaqësues nga shtetet e mëposhtme: Algjeri, Australi, Japoni, Meksikë, Senegal, Jugosllavi.

2. Shtetet që nuk kanë qenë pjesëtare të Konventës së 1952 dhe që nuk kanë aderuar në këtë Konventë, para sesionit të parë të zakonshëm të komitetit që vjen pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, do të zëvendësohen nga shtete të tjera që do të vendosen nga komiteti, gjatë sesionit të tij të parë të zakonshëm, sipas dispozitave të nënpikës 2 dhe 3 të nenit 11.

3. Që me hyrjen në fuqi të kësaj Konvente, komiteti i parashikuar në pikën 1 do të konsiderohet si i formuar konform nenit 11 të kësaj Konvente.

4. Komiteti do të mbajë sesionin e parë brenda një afati njëvjeçar që nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente. Në vazhdim, komiteti mblidhet në sesione të zakonshme të paktën çdo dy vjet.

5. Komiteti zgjedh presidentin dhe dy zëvendësit e tij. Komiteti përpilon rregulloren e brendshme duke ndjekur principet e mëposhtme:

a) Kohëzgjatja normale e mandatit të përfaqësuesve do të jetë gjashtë vjet me rinovim të një të tretës. Çdo dy vjet, duke nënkuptuar që mandatet e para skadojnë në fund të sesionit të dytë të zakonshëm të komitetit që mblidhet pas hyrjes në fuqi të Konventës në fjalë, një e treta tjetër në sesionin e tretë të zakonshëm dhe një e treta e fundit në fund të sesionit të katërt të zakonshëm.

b) Dispozitat duke përcaktuar procedurat sipas të cilave komiteti mund, që në vendet vakante, të përcaktojë rregullat e mbarimit të mandateve të drejtën e rizgjedhjes dhe procedurat e zgjedhjes duke respektuar një ekuilibër midis domosdoshmërisë së vazhdimësisë në përbërje dhe të rotacionit në përfaqësi, si dhe konsideratat e përmendura në pikën 3 të nenit 11.

Shprehet dëshira që Organizata e Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë siguron sekretariatin e komitetit.

Nënshkruesit me pushtetin e tyre respektiv nënshkruan Konventën në fjalë.

Bërë në Paris, më 24 korrik 1971, në kopje të veçantë.

PROTOKOLL SHITESË 1

Konventës Universale mbi të drejtën e autorit, rishikuar në Paris, më 24 Korrik 1971, lidhur me mbrojtjen e veprave të personave pa kombësi ligjore dhe refugjatë.

Shtetet pjesëtare të Konventës Universale mbi të drejtën e autorit të rishikuar në Paris, më 24 Korrik 1971 (më poshtë e quajtur Konventa e 1971) dhe duke u bërë pjesë e këtij protokoll:

Janë parashikuar dispozitat e mëposhtme:

1. Personat pa kombësi ligjore dhe refugjatët, që kanë rezidencën e tyre të banimit në një Shtet Kontraktues, për aplikimin e Konventës së 1971, janë asimiluar si shtetas të këtij shteti.

2. a) Ky protokoll do të nënshkruhet dhe do t'i nënshtrohet ratifikimit ose pranimit nga shtetet nënshkruese. Në këtë protokoll mund të aderojnë konform dispozitave të nenit 8 të Konventës së 1971.

b) Ky protokoll hyn në fuqi, për çdo vend, në datën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose aderimit, me kusht që ky shtet të bëjë pjesë në Konventën e 1971.

c) Në datën e hyrjes në fuqi të këtij protokoll, për një shtet jopjesëmarrës të këtij protokoll, shtesa 1 e Konventës së 1952, ky i fundit, i cili konsiderohet që ka hyrë në fuqi në këtë shtet.

Me besim nënshkruesit, me autorizim të plotë, nënshkruan këtë protokoll.

Bërë në Paris, më 24 korrik 1971, në frëngjisht, anglisht dhe spanjisht. Të tre tekstet kanë të njëjtën vlerë në një kopje unike depozituar pranë Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara për edukim, shkencë dhe kulturë, e cila dërgon një kopje të vërtetuar Shteteve nënshkruese, si dhe Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për regjistrim.

PROTOKOLL SHITESË 2

Për Konventën Universale mbi të drejtat e autorit të rishikuar në Paris, më 24 korrik të 1971 lidhur me aplikimin e saj për veprat e disa organizatave ndërkombëtare.

Shtetet pjesëmarrëse të Konventës Universale mbi të drejtën e autorit të rishikuar në Paris, më 24 korrik 1971 (më poshtë e quajtur Konventa e 1971) dhe duke u bërë pjesë e këtij protokoll.

Janë parashikuar dispozitat e mëposhtme:

1. a) Mbrojtja e parashikuar në nënpikën 1 të nenit 2 të Konventës së 1971 aplikohet për veprat e publikuara për herë të parë nga Organizata e Kombeve të Bashkuara, nga institucione të specializuara të lidhura me Shtetet e Bashkuara ose nga Organizata e Shteteve Amerikane.

b) Gjithashtu, mbrojtja e parashikuar në nënpikën 2 të nenit 2 të Konventës së 1971 aplikohet edhe për organizatat ose institucionet e lartpërmendura.

2. a) Ky protokoll do të nënshkruhet për t'iu nënshtruar ratifikimit ose pranimi nga shtetet pjesëmarrëse dhe mund të aderohet, konform dispozitave të nenit 8 të Konventës së 1971.

b) Ky protokoll hyn në fuqi për çdo shtet në datën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimi ose aderimit lidhur me të, me kusht që ky shtet të jetë pjesëtar i Konventës së 1971.

Me besim, nënshkruesit me autorizim të plotë, nënshkruan këtë protokoll.

Bërë në Paris, më 24 korrik 1971, në frëngjisht, anglisht dhe spanjisht. Të tre tekstet kanë të njëjtën vlerë në një kopje unike depozituar pranë Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara për arsim, shkencë dhe kulturë, e cila iu dërgon një kopje të vërtetuar shteteve nënshkruese, si dhe Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për regjistrim.

LIGJ

Nr.9950, datë 10.7.2008

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË NDRYSHIMET E “MARRËVESHJES SË TRIPS-IT (ASPEKTE TË TREGTISË, QË LIDHEN ME PRONËSINË INTELEKTUALE)”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në ndryshimet e “Marrëveshjes së TRIPS-it (Aspekte të tregtisë, që lidhen me pronësinë intelektuale)”, bërë në Gjenevë më 6 dhjetor 2005.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.5828, datë 29.7.2008 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bamir Topi**

Organizata Botërore WT/L/641 8 dhjetor 2005 (05-5842) e Tregtisë

NDRYSHIMET E MARRËVESHJES SË TRIPS-IT

Vendim i datës 6 dhjetor 2005

Këshilli i Përgjithshëm,

duke pasur parasysh paragrafin 1 të nenit X të Marrëveshjes së Marrakeshit, e cila themeloi Organizatën Botërore të Tregtisë (Marrëveshja për OBT-në);

duke ushtruar funksionet e Konferencës Ministrore në intervalin ndërmjet mbledhjeve në përputhje me paragrafin 2 të nenit IV të Marrëveshjes së OBT-së;

duke pasur parasysh Marrëveshjen e TRIPS-it dhe Shëndetit Publik (WT/MIN(01)/DEC/2) dhe veçanërisht udhëzimin e Konferencës Ministrore drejtuar Këshillit për TRIPS-in që është në

paragrafin 6 të deklaratës për të gjetur një zgjidhje të shpejtë për problemin e vështirësive që vendet anëtare me kapacitete të pamjaftueshme ose pa kapacitete në sektorin farmaceutik mund të hasin në përdorimin efektiv të licencimit të detyruar sipas Marrëveshjes së TRIPS-it;

duke njothur, nëse vendet anëtare të përshtatshme importuese kërkojnë të marrin furnizime sipas sistemit të parashikuar në ndryshimin e propozuar të Marrëveshjes së TRIPS-it, rëndësinë e një reagimi të shpejtë ndaj nevojave në pajtim me dispozitat e amendamentit të propozuar të Marrëveshjes së TRIPS-it;

duke in kthyer paragrafit 11 të vendimit të Këshillit të Përgjithshëm të datës 30 gusht 2003 mbi zbatimin e paragrafit 6 të Deklaratës së Doha-s mbi marrëveshjen e TRIPS-it dhe Shëndetit Publik;

duke pasur parasysh propozimin për ndryshimin e marrëveshjes së TRIPS-it të paraqitur nga Këshilli për TRIPS-in (IP/C/41);

duke pasur parasysh konsensusin për të paraqitur ndryshimin e propozuar të vendeve anëtare për pranim;

vendosi si më poshtë:

1. Protokollin që ndryshon Marrëveshjen e TRIPS-it, bashkëngjitur këtij vendimi, miratohet dhe u paraqitet vendeve anëtare për pranim.

2. Protokollin është i hapur për pranim nga vendet anëtare deri në 1 dhjetor të vitit 2007 ose në një datë të mëvonshme që mund të vendoset nga Konferenca Ministrore.

3. Protokollin hyn në fuqi në pajtim me dispozitat e paragrafit 3 të nenit X të Marrëveshjes së OBT-së.

SHTOJCË PROTOKOLLI QË NDRYSHON MARRËVESHJEN E TRIPS-IT

Vendet anëtare të Organizatës Botërore të Tregtisë,

duke pasur parasysh vendimin e Këshillit të Përgjithshëm në dokumentin WT/L/641, të miratuar në përputhje me paragrafin 1 të nenit X të Marrëveshjes së Marrakeshit, e cila themeloi Organizatën Botërore të Tregtisë (Marrëveshja për OBT-në),

bien dakord si më poshtë:

1. Marrëveshja për aspektet e të drejtave të pronësisë intelektuale që lidhen me tregtinë (Marrëveshja TRIPS) me hyrjen në fuqi të protokollit në përputhje me paragrafin 4, ndryshohet sipas parashikimit në aneksin e këtij protokoll, duke shtuar nenin 31bis pas nenit 31 dhe duke shtuar aneksin të Marrëveshjes së TRIPS-it pas nenit 73.

2. Asnjë përjashtim nuk mund të bëhet në lidhje me ndonjërin nga dispozitat e këtij protokoll, pa pëlqimin e vendeve anëtare të tjera.

3. Protokollin është i hapur për pranim nga vendet anëtare deri më 1 dhjetor 2007 ose në një datë të mëvonshme që mund të vendoset nga Konferenca Ministrore.

4. Ky protokoll hyn në fuqi në përputhje me paragrafin 3 të nenit X të Marrëveshjes së OBT-së.

5. Ky protokoll depozitohet te drejtori i Përgjithshëm i Organizatës Botërore të Tregtisë që i jep menjëherë secilit vend anëtar një kopje të vërtetuar të tij dhe një njoftim për pranimin e tij në përputhje me paragrafin 3.

6. Ky protokoll regjistrohet në përputhje me dispozitat e nenit 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

Bërë në Gjenevë, ditën e gjashtë të dhjetorit të vitit dy mijë e pesë, në një kopje të vetme në anglisht, frëngjisht dhe spanjisht, ku secili tekst është autentik.

ANEKSI I PROTOKOLLIT QË NDRYSHON MARRËVESHJEN E TRIPS-IT

Neni 31bis

1. Detyrimet e një vendi anëtar eksportues, sipas nenit 31(f) nuk zbatohen në lidhje me dhënien prej tij të një licence të detyrueshme në masën e nevojshme për qëllimin e prodhimit të një (disa) produkti(eve) farmaceutik(e) dhe eksportin e tij te një(disa) vend(eve) anëtar(e) i përshtatshëm importi në përputhje me termat e parashikuar në paragrafin 2 të aneksit të kësaj Marrëveshjeje.

2. Nëse një licencë e detyruar jepet nga një vend anëtar eksportues, sipas sistemit të parashikuar në këtë nen dhe në aneksin e kësaj Marrëveshjeje, një shpërblim i përshtatshëm paguhet në përputhje me nenin 31(h) në atë vend anëtar, duke pasur parasysh vlerën ekonomike të përdorimit për vendin anëtar importues, që është autorizuar në vendin anëtar eksportues. Nëse jepet një licencë për të njëjtat produkte në një vend anëtar importues të përshtatshëm, detyrimi i atij vendi anëtar sipas nenit 31(h) nuk zbatohet në lidhje me ato produkte për të cilët shpërblimi sipas fjalisë së parë të këtij paragrafi paguhet në vendin anëtar eksportues.

3. Me qëllim që të kontrollohen proceset e prodhimit për forcimin e fuqisë blerëse për të lehtësuar prodhimin lokal të produkteve farmaceutike: nëse një vend anëtar i OBT-së, vend në zhvillim ose më pak i zhvilluar, është palë në një marrëveshje tregtare rajonale brenda kuptimit të nenit XXIV të GATT 1994 dhe të vendimit të datës 28 nëntor të vitit 1979 mbi trajtimin e diferencuar dhe më të favorshëm reciprok dhe pjesëmarrjen më të plotë të vendeve në zhvillim (L/4903), të paktën gjysma e anëtarësisë aktuale, e cila përbëhet nga vendet tashmë në listën e Kombeve të Bashkuara të vendeve më pak të zhvilluara, detyrimi i atij vendi anëtar, sipas nenit 31(f) nuk zbatohet në masën e nevojshme për t'i dhënë mundësi produktit farmaceutik të prodhuar ose importuar në bazë të një licence të detyrueshme tek ai vend anëtar për t'u eksportuar në tregjet e atyre vendeve të tjera në zhvillim ose më pak të zhvilluara, palë në marrëveshjen tregtare rajonale që ndajnë problemin në fjalë të shëndetësisë. Kuptohet që kjo nuk do të cenojë natyrën territoriale të të drejtave të patentave në fjalë.

4. Vendet anëtare nuk kundërshtojnë asnjë masë të marrë në përputhje me dispozitat e këtij neni dhe aneksit të kësaj Marrëveshjeje sipas nënparagrafëve 1(b) dhe 1(c) të nenit XXIII të GATT 1994.

5. Ky nen dhe aneksi i kësaj Marrëveshjeje nuk cenon të drejtat, detyrimet dhe fleksibilitetin që vendet anëtare kanë në bazë të dispozitave të kësaj Marrëveshjeje të ndryshme nga paragrafët (f) dhe (h) të nenit 31, duke përfshirë ato të riafirmuara nga deklaratat e Marrëveshjes së TRIPS-it dhe Shëndetit Publik (WT/MIN(01)/DEC/2), si dhe për interpretimin e tyre. Ato nuk cenojnë masën në të cilën produktet farmaceutike të prodhuara sipas një licence të detyruar mund të eksportohen sipas dispozitave të nenit 31 (f).

ANEKSI I MARRËVESHJES SË TRIPS-IT

1. Për qëllimet e nenit 31bis dhe të këtij aneksi:

a) “Produkt farmaceutik” është një produkt i licencuar ose produkt i prodhuar nëpërmjet një procesi të palicencuar, të një sektori farmaceutik të nevojshëm për të trajtuar problemet shëndetësore të publikut të njohura nga paragrafi 1 i deklaratës mbi Marrëveshjen e TRIPS-it dhe Shëndetit Publik (WT/MIN(01)/DEC/2). Kuptohet që përbërësit aktivë të nevojshëm për prodhimin e tij dhe seti diagnostikues i nevojshëm për përdorimin e tij do të përfshihen¹;

b) “Vend anëtar i përshtatshëm për import” është çdo vend anëtar më pak i zhvilluar dhe çdo

¹ Ky nënparagraf nuk cenon nënparagrafin 1(b).

vend anëtar që ka bërë një njoftim¹ te Këshilli i TRIPS-it në lidhje me synimin e tij për të përdorur sistemin e parashikuar në nenin 31bis dhe këtë aneks ("sistemi") si një importues, ku kuptohet që një vend anëtar mund të njoftojë në çdo kohë që ai do ta përdorë plotësisht sistemin në mënyrë të kufizuar, për shembull vetëm në rastin e një emergjence kombëtare ose në rrethana të tjera me urgjencë ekstreme ose në rastet e përdorimit publik jotregtar. Vihet re që disa vende anëtare nuk do ta përdorin sistemin si vende anëtare importuese dhe që disa vende anëtare² të tjera kanë deklaruar që, nëse ata e përdorin sistemin, kjo nuk ka për të qenë përveçse në situata të emergjencës kombëtare ose rrethana të tjera të urgjencës ekstreme.

c) "Vend anëtar eksportues" është një vend anëtar që përdor sistemin për të prodhuar produkte farmaceutike për, dhe eksportuar ato, në një vend anëtar të përshtatshëm importues.

2. Termat e përmendur në paragrafin 1 të nenit 31bis janë që:

a) Vendi(et) anëtar (re)³ i përshtatshëm importues i ka(ne) bërë një njoftim² Këshillit për TRIPS, që:

i) Përcakton emrat dhe sasitë e pritshme të produktit(eve) të nevojshëm(e)⁴;

ii) Konfirmon që vendi anëtar i përshtatshëm importues në fjalë, i ndryshëm nga një vend anëtar më pak i zhvilluar, ka konstatuar që ai nuk ka ose ka kapacitete të pamjaftueshme në sektorin farmaceutik për produktin(et) në fjalë në një prej mënyrave të parashikuara në shtojcën e këtij aneksi; dhe

iii) Konfirmon që, nëse produkti farmaceutik është licencuar në territorin e tij, ai ka dhënë ose synon t'i japë licencë të detyruar, në përputhje me nenet 31 dhe 31bis të kësaj Marrëveshjeje dhe dispozitave të këtij aneksi⁵.

b) Licenca e detyruar, e lëshuar nga vendi anëtar eksportues sipas sistemit, përmban kushtet e mëposhtme:

i) Vetëm sasia e nevojshme për të përmbushur nevojat e vendit(ve) anëtar(e) të përshtatshëm importues mund të prodhohet në bazë të licencës dhe tërësia e këtij prodhimi do të eksportohet te vendi(et) anëtar(e) që ka(në) njoftuar nevojat e saj (tyre) te Këshilli për TRIPS-in;

ii) Produktet e prodhuara në bazë të licencës identifikohen qartë si të prodhuara sipas sistemit nëpërmjet etiketimit ose shënjimit specifik. Furnitorët duhet t'i dallojnë këto produkte nëpërmjet paketimit të veçantë dhe/ose ngjyrës/formës së vetë produkteve, me kusht që ky dallim të jetë praktik dhe të mos ketë ndikim të madh në çmim;

iii) Para fillimit të dërgimit, subjekti i licencuar shpall në faqen e internetit⁶ informacionin e mëposhtëm:

- Sasitë që dorëzohen tek çdo destinacion sipas parashikimit të pikës (i) më sipër; dhe

- Tiparet dalluese të produktit(eve) të parashikuar në pikën (ii) më sipër.

c) Vendi anëtar eksportues njofton⁷ Këshillin për TRIPS-in në lidhje me dhënien e licencës, duke përfshirë kushtet, bashkëngjitur asaj⁸. Informacioni i dhënë përfshin emrin dhe adresën e të licencuarit, produktin(et) për të cilat licenca është dhënë, sasinë(të) për të cilat ajo është dhënë, vendin(et) tek të cilat produkti(et) duhet të dërgohet dhe kohëzgjatjen e licencës. Njoftimi tregon gjithashtu dhe adresën e faqes së internetit të përmendur në nënparagrafin (b)(iii) më sipër.

3. Për të siguruar që produktet e importuara sipas sistemit të përdoren për qëllime të shëndetit

1 Kuptohet që ky njoftim nuk është i nevojshëm për t'u aprovuar nga një organ i OBT-së për të përdorur sistemin.

2 Australia, Kanadaja, Komunitetet Europiane, për qëllimet e nenit 31bis dhe këtij aneksi, me shtetet e tij anëtare, Islanda, Japonia, Zelandë e Re, Norvegjia, Zvicra dhe Shtetet e Bashkuara.

3 Njoftimet e përbashkëta që japin informacionin e kërkuar sipas këtij nënparagrafi mund të bëhen nga organizatat rajonale të përmendura në paragrafin 3 të nenit 31bis në emër të anëtarëve të përshtatshëm importues që përdorin sistemin dhe që janë palë në to, me pëlqimin e atyre palëve.

4 Njoftimi ofrohet publikisht nga Sekretariati i OBT-së në një faqe në websit-in e OBT-së dedikuar sistemit.

5 Ky nënparagraf nuk cenon nenin 66.1 të kësaj Marrëveshjeje.

6 Subjekti i licencuar mund të përdorë për këtë qëllim websit-in e vet ose, me ndihmën e Sekretariatit të OBT-së, faqen në websit-in e OBT-së të dedikuar sistemit.

7 Kuptohet që ky njoftim nuk është i nevojshëm për t'u aprovuar nga një organ i OBT-së për të përdorur sistemin.

8 Njoftimi ofrohet publikisht nga Sekretariati i OBT-së në një faqe në websit-in e OBT-së dedikuar sistemit.

të publikut për të cilat janë importuar, vendet anëtare importuese të përshtatshme marrin masat e arsyeshme brenda mundësive të tyre, proporcionalisht me kapacitetet e tyre administrative dhe me riskun e diversionit tregtar për të parandaluar rieksporimin e produkteve që janë importuar në territoret e tyre sipas sistemit. Në rast se një vend anëtar importues i përshtatshëm që është një vend anëtar në zhvillim ose më pak i zhvilluar, has vështirësi në zbatimin e kësaj dispozite, vendet anëtare të zhvilluara, me kërkesë dhe sipas kushteve dhe termave të rëna dakord bashkërisht, do të sigurojnë bashkëpunim teknik dhe financiar me qëllim që të lehtësohet zbatimi i saj.

4. Vendet anëtare do të sigurojnë mundësinë e përdorimit të mjeteve ligjore për të parandaluar importin dhe shitjen në territoret e tyre të produkteve të prodhuara sipas sistemit dhe që janë shmangur në tregjet e tyre në kundërshtim me dispozitat e tij, duke përdorur mjetet e kërkuara për të qenë në dispozicion në bazë të kësaj Marrëveshjeje. Nëse një vend anëtar konsideron që këto masa duken të pamjaftueshme për këtë qëllim, çështja mund të rishikohet nga Këshilli i TRIPS-it me kërkesë të atij vendi anëtar.

5. Me qëllim kontrollin e proceseve të prodhimit për qëllimet e forcimit të fuqisë blerëse dhe lehtësimin e prodhimit lokal të produkteve farmaceutike, njihet që duhet të nxitet zhvillimi i sistemeve që parashikojnë dhënien e licencave rajonale për t'u zbatuar në vendet anëtare, të përshkruara në paragrafin 3 të nenit 31bis. Për këtë qëllim, vendet anëtare të zhvilluara, marrin përsipër të sigurojnë bashkëpunim teknik në përputhje me nenin 67 të kësaj Marrëveshjeje, duke bashkëpunuar me organizata të tjera përkatëse ndërkombëtare.

6. Vendet anëtare njohin dëshirën e nxitjes së transferimit të teknologjisë dhe ndërtimit të kapaciteteve në sektorin farmaceutik me qëllim që të tejkalohen problemet e hasura nga vendet anëtare me ose pa kapacitete prodhuese të mjaftueshme në sektorin farmaceutik. Për këtë qëllim, vendet anëtare importuese të përshtatshme dhe vendet anëtare eksportuese inkurajohen të përdorin sistemin në atë mënyrë që të nxiste këtë objektiv. Vendet anëtare marrin përsipër të bashkëpunojnë për t'i treguar vëmendje të veçantë transferimit të teknologjisë dhe ndërtimit të kapaciteteve në sektorin farmaceutik në punën që duhet të ndërmerret në përputhje me nenin 66.2 të kësaj Marrëveshjeje, paragrafin 7 të deklaratës mbi Marrëveshjen e TRIPS-it dhe Shëndetit Publik dhe çdo punë tjetër të Këshillit për TRIPS-in.

7. Këshilli për TRIPS-in rishikon çdo vit funksionimin e sistemit me qëllim sigurimin e veprimit të tij efektiv dhe raporton çdo vit në lidhje me funksionimin e tij para Këshillit të Përgjithshëm.

SHTOJCË PËR ANEKSIN E MARRËVESHJES SË TRIPS-IT VLERËSIMI I KAPACITETEVE PRODHUESE NË SEKTORIN FARMACEUTIK

Vendet anëtare më pak të zhvilluara, mendohet të kenë ose të mos kenë kapacitete të pamjaftueshme në sektorin farmaceutik.

Për vende të tjera anëtare importuese, të përshtatshme mungesa ose pamjaftueshmëria e kapaciteteve prodhuese për produktin(et) në fjalë mund të përcaktohet në një nga mënyrat e mëposhtme:

- i) Vendi anëtar në fjalë ka konstatuar që nuk ka kapacitete prodhuese në sektorin farmaceutik; ose
- ii) nëse vendi anëtar ka një kapacitet të caktuar prodhues në këtë sektor, ai e ka shqyrtuar këtë kapacitet dhe ka konstatuar që, duke përjashtuar ndonjë kapacitet të zotëruar ose kontrolluar nga pronari i licencës, është tashmë e pamjaftueshme për qëllimet e përmbushjes së nevojave të tij. Nëse konstatohet se ky kapacitet është bërë i mjaftueshëm për të përmbushur nevojat e vendit anëtar, sistemi nuk vazhdon të zbatohet.

LIGJ
Nr.10 180, datë 29.10.2009

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË MARRËVESHJEN PËR
TË DREJTËN E PATENTAVE TË ORGANIZATËS BOTËRORE TË PRONËSISË
INTELEKTUALE (WIPO)**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në marrëveshjen për të drejtën e patentave të Organizatës Botërore të Pronësisë Intellectuale (WIPO), sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.6339, datë 17.11.2009 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bamir Topi

MARRËVESHJA
E LIGJIT MBI PATENTAT

(Miratuar në Gjenevë më 1 qershor 2000)

Neni 1

Shprehjet e shkurtuara

Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, nëse nuk deklarohet shprehimisht ndryshe:

i) “Zyrë” është autoriteti i një pale kontraktuese që siguron dhënien e patentave ose që përfshin çështje të tjera që trajton kjo Marrëveshje.

ii) “Aplikimi” është kërkesa për dhënien e një patente, siç parashikohet në nenin 3.

iii) “Patentë” është patenta e parashikuar në nenin 3.

iv) Referencat tek një “Person” do të konsiderohen se përfshijnë në mënyrë të veçantë një person fizik dhe një person juridik.

v) “Komunikim” është çdo aplikim ose çdo kërkesë, deklaratë, dokument, korrespondencë ose informacion tjetër i lidhur me një aplikim ose patentë, pavarësisht nëse lidhet me procedurën në përputhje me këtë Marrëveshjeje ose jo, e cila depozitohet në Zyra.

vi) “Regjistrat e Zyrës” janë përmbledhjet e informacioneve që administrohen nga Zyra, në lidhje me dhe duke përfshirë aplikimet e depozituara dhe patentat e dhëna nga Zyra ose nga një autoritet tjetër që ka fuqi për palët kontraktuese përkatëse, pavarësisht nga mënyra në të cilin mbahet ky informacion.

vii) “Regjistrim” është çdo veprim që reflekton informacionin në regjistrat e Zyrës.

viii) “Aplikant” është personi që figuron në regjistrat e Zyrës, në përputhje me ligjin në fuqi, si personi që depoziton ose ndjek aplikimin për patentë.

- ix) "Pronar" është personi që në regjistrat e Zyrës figuron si pronar i patentës.
- x) "Përfaqësues" është një përfaqësues në përputhje me ligjin në fuqi.
- xi) "Nënshkrim" është çdo mjet i vetidentifikimit.
- xii) "Një gjuhë e pranuar nga Zyra" është njëra prej gjuhëve të pranura për ndjekjen e procedurave përkatëse pranë Zyrës.
- xiii) "Përkthim" është përkthimi në një gjuhë ose, sipas rastit, përshtatja në një alfabet ose komplet karakteresh, të pranuar nga Zyra.
- xiv) "Procedurë pranë Zyrës" është çdo lloj procedure e cila depozitohet para Zyrës në lidhje me një aplikim ose patentë.
- xv) Me përjashtim të rastit kur konteksti tregon ndryshe, fjalët në njëjës përfshijnë shumësin dhe anasjelltas, dhe përemrat vetorë mashkullorë përfshijnë edhe ato femërorë.
- xvi) "Konventa e Parisit" është Konventa e Parisit për mbrojtjen e pronësisë industriale, e nënshkruar më 20 mars 1883, e rishikuar dhe ndryshuar.
- xvii) "Marrëveshja e bashkëpunimit për patentat" është Marrëveshja e Bashkëpunimit për Patentat, e nënshkruar më 19 qershor 1970, së bashku me rregulloret dhe udhëzimet administrative sipas kësaj Marrëveshjeje, të rishikuar, ndryshuar dhe modifikuar.
- xviii) "Palë Kontraktuese" është çdo shtet ose organizatë ndërqeveritare që është palë në këtë Marrëveshje.
- xix) "Ligj në fuqi" është, kur Pala Kontraktuese është një shtet, ligji i atij shteti dhe, nëse Pala Kontraktuese është një organizatë ndërqeveritare, aktet ligjore në të cilat operon ajo organizatë ndërqeveritare.
- xx) "Instrument ratifikimi" përfshin instrumentet e pranimit ose miratimit.
- xxi) "Organizatë" është Organizata Ndërkombëtare e Pronësisë Intelektuale.
- xxii) "Zyrë ndërkombëtare" është Zyra Ndërkombëtare e Organizatës.
- xxiii) "Drejtor i përgjithshëm" është Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës.

Neni 2

Parime të përgjithshme

- 1) [Kërkesat më të favorshme]. Një Palë Kontraktuese është e lirë të parashikojë kërkesat që, nga këndvështrimi i aplikantit ose pronarit, janë më të favorshme se kërkesat e parashikuara në këtë Marrëveshje dhe rregullore, të ndryshme nga neni 5.
- 2) [Mosrregullimi i ligjit material për patentat]. Asgjë në këtë Marrëveshje ose rregullore nuk ka për qëllim të parashikojë diçka që do të kufizonte lirinë e një shteti kontraktues për të parashikuar kërkesa të ligjit material të zbatueshëm për patentat sipas mënyrës së tij.

Neni 3

Aplikimet dhe patentat tek të cilat zbatohet Marrëveshja

- 1) [Aplikimet]. (a) Dispozitat e kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje do të zbatohen për aplikimet kombëtare dhe aplikimet rajonale për patentat për shpikjet dhe për patentat shtesë të cilat depozitohen tek ose për Zyrën e një Pale Kontraktuese dhe të cilat janë:
 - i) tipat e aplikimeve që mund të depozitohen si kërkesa ndërkombëtare në përputhje me Marrëveshjen e bashkëpunimit për patentat;
 - ii) aplikime të ndara të tipave të kërkesave të cilave i referohet pika (i), për patentat për shpikjet ose për patentat shtesë, që i referohet neni 4G(1) ose (2) të Konventës së Parisit.
- b) Objekti i dispozitave të Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat, parashikuar në këtë Marrëveshjeje dhe rregulloret zbatohen për aplikimet ndërkombëtare, për patentat e shpikjes dhe për patentat shtesë, sipas Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat:
 - i) në lidhje me afatet kohore të zbatueshme sipas neneve 22 dhe 39(1) të Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat në Zyrën e një Pale Kontraktuese;

ii) në lidhje me çdo procedurë të filluar në ose pas datës në të cilën mund të fillojë procesi ose ekzaminimi i një aplikimi ndërkombëtar sipas nenit 23 ose 40 të kësaj Marrëveshjeje.

2) [Patentat]. Dispozitat e kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje zbatohen për patentë kombëtare dhe rajonale të shpikjeve dhe për patentat kombëtare dhe rajonale shtesë, që janë të ripërtërira nga një Palë Kontraktuese.

Neni 4

Përfashtimi për shkak të sigurisë kombëtare

Asgjë në këtë Marrëveshje dhe rregullore nuk do të kufizojë lirinë e një Pale Kontraktuese për të ndërmarrë çdo veprim që e konsideron të nevojshëm për ruajtjen e interesave të larta të sigurisë.

Neni 5

Data e depozitimit

1) [Elementet e aplikimit]

a) Me përfashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në rregullore, përkatësisht në pikat (2) deri (8), një Palë Kontraktuese duhet të parashikojë që data e depozitimit të një kërkesë të jetë data në të cilën Zyra ka marrë në dorëzim të gjitha elementet e mëposhtme, të depozituara, sipas zgjedhjes së aplikantit, në formë të shkruar ose në formën që ka parashikuar Zyra, me qëllim njohjen e datës së depozitimit:

i) një përshkrim të detajuar për të shprehur qëllimin, si dhe elementet që përbëjnë një aplikim;

ii) një përshkrim të detajuar që të mundësohet vërtetimi i identitetit të aplikantit ose të mundësohet kontaktimi i aplikantit nga Zyra;

iii) një pjesë e të cilit në vështrim të parë është përshkrimi.

b) Një Palë Kontraktuese mund, për qëllimin e njohjes së datës së depozitimit, të pranojë një skicë si element i referuar në nënpikën (a)(iii).

c) Për qëllimin e njohjes të datës së depozitimit, një Palë Kontraktuese mund të kërkojë informacion në të njëjtën kohë për vërtetimin e identitetit të aplikantit, si dhe informacion që mundëson kontaktimin e aplikantit nga Zyra, ose mund të pranojë dokumente që mundësojnë vërtetimin e identitetit të aplikantit ose që mundësojnë që aplikanti të kontaktohet nga Zyra, si element që referohet në nënpikat (a)(ii).

2) [Gjuha] (a) Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë që elementet e përmendura në pikën (1)(a)(i) dhe (ii) të jenë në gjuhën e pranuar nga Zyra.

b) Pjesët që referohen në pikën (1)(a)(iii), me qëllimin e datës së depozitimit, mund të depozitohen në çdo gjuhë.

3) [Njoftimi]. Nëse aplikanti nuk përmbush një ose disa nga kërkesat e parashikuara nga Pala Kontraktuese sipas pikave (1) dhe (2), Zyra do të njoftojë aplikantin sa më parë të jetë e mundur duke i dhënë mundësinë të përmbushë kërkesat e parashikuara, si dhe të bëjë vërejtjet, brenda afatit kohor të parashikuar në Rregullore.

4) [Përmbushja e mëtejshme e kërkesave]

a) Nëse një ose disa nga kërkesat e parashikuara nga Pala Kontraktuese, në përputhje me pikat (1) dhe (2) nuk depozitohen së bashku me aplikimin fillestar, data e depozitimit, në përputhje me nënpikën (b) dhe pikën (6), do të jetë data në të cilën përmbushen të gjitha kërkesat e parashikuara nga Pala Kontraktuese sipas pikave (1) dhe (2).

b) Një Palë Kontraktuese mund të parashikojë që, nëse një ose disa nga kërkesat e lartpërmendura në nënpikën (a) nuk do të përmbushen brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore, aplikimi do të konsiderohet si i padepozituar. Nëse aplikimi do të konsiderohet i padepozituar, Zyra njofton aplikantin sipas rregullave, duke treguar për këtë arsye përkatëse.

5) [Njoftimi në lidhje me pjesën që mungon të përshkruimit ose skicimit]. Nëse në përcaktimin

e datës së depozitimit, Zyra konstaton që një pjesë e përshkrimit duket sikur mungon në aplikim, ose aplikimi i referohet një skicimi që duket se mungon në këtë aplikim Zyra njofton menjëherë aplikantin sipas rregullave.

6) [Data e depozitimit kur depozitohet pjesa që mungonte e përshkrimit ose skicimit]

a) Nëse pjesa që mungon e përshkrimit ose e skicimit depozitohet në Zyrë brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore, ajo pjesë e përshkrimit ose skicimit do të përfshihet në aplikim, dhe, në përputhje me nënpikat (b) dhe (c), data e depozitimit do të jetë data në të cilën është depozituar në Zyrë ajo pjesë e përshkrimit ose e skicimit, ose data në të cilën do të përmbushen të gjitha kërkesat e parashikuara nga Pala Kontraktuese në përputhje me pikat (1) dhe (2), pavarësisht vonesës.

b) Nëse një pjesë e përshkrimit ose e skicimit që mungon depozitohet sipas nënpikës (a) me qëllim korrigjimin e aplikimit fillestar që nga data në të cilën një ose disa elemente të lartpërmendura në pikën (1)(a) janë depozituar më parë në Zyrë, pretendohet për prioritet të një kërkesë të mëparshme, data e depozitimit, me kërkesën e aplikantit duhet të depozitohet brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore, si dhe në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore, do të jetë data në të cilën do të përmbushen kërkesat e parashikuara nga Pala Kontraktuese sipas pikave (1) dhe (2).

c) Nëse një pjesë e përshkrimit ose e skicimit që mungon i depozituar në përputhje me nënpikën (a) tërhiqet brenda një afati kohor të përcaktuar nga Pala Kontraktuese, data e depozitimit do të jetë data në të cilën përmbushen kërkesat e parashikuara nga Pala Kontraktuese në përputhje me pikat (1) dhe (2).

7) [Zëvendësimi i përshkrimit dhe skicimeve duke iu referuar një aplikimi të mëparshëm]

a) Në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore, duke iu referuar një aplikimi të mëparshëm, në një gjuhë të pranuar nga Zyra, tek një kërkesë e depozituar më parë, për qëllimet e datës së depozitimit të kërkesës, zëvendëson përshkrimin dhe çdo skicim.

b) Nëse kërkesat e lartpërmendura në nënpikën (a) nuk përmbushen, aplikimi mund të konsiderohet i padepozituar. Nëse aplikimi konsiderohet i padepozituar, Zyra njofton aplikantin sipas rregullave, duke treguar për këtë arsye përkatëse.

8) [Përfshirjet]. Asgjë në këtë nen nuk do të kufizojë:

i) të drejtën e një aplikanti sipas nenit 4G (1) ose (2) të Konventës së Parisit për të gëzuar të drejtën, si datë të aplikimit të ndarë referuar në këtë nen, datën e aplikimit fillestar duke iu referuar këtij neni, si dhe përfitojë të drejtën e prioritetit, në rast se ka;

ii) lirinë e një Pale Kontraktuese që të zbatojë çdo kërkesë të nevojshme për dhënien dhe përfitimin e datës së depozitimit të një aplikimi të mëparshëm, ndaj një aplikimi ose çdo lloj kërkesë të parashikuar në rregullore.

Neni 6

Aplikimi

1) [Forma ose përmbajtja e aplikimit]. Me përjashtim të rastit kur parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, asnjë Palë Kontraktuese nuk do të kërkojë përmbushjen e ndonjë kërkesë tjetër në lidhje me formën ose përmbajtjen e aplikimit të ndryshme ose përveç:

i) kërkesave në lidhje me formën ose përmbajtjen që janë parashikuar në lidhje me aplikimet ndërkombëtare në përputhje me marrëveshjen e bashkëpunimit për patentat;

ii) kërkesave në lidhje me formën ose përmbajtjen, respektimi i të cilave, sipas marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat, mund të kërkojnë nga Zyra, ose që vepron si një shtet palë në atë Marrëveshje, me fillimin e procesit të ekzaminimit të një aplikimi ndërkombëtar të parashikuar në nenin 23 ose 40 të kësaj Marrëveshjeje;

iii) çdo kërkesë tjetër të parashikuar në rregullore.

2) [Formulari i aplikimit]

a) Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë që përmbajtja e një aplikimi në raport me përmbajtjen e një aplikimi ndërkombëtar sipas Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat të paraqitet në një formular aplikimi të parashikuar nga ajo Palë Kontraktuese. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë që në formularin e aplikimit të përfshihen kërkesat në përputhje me pikën (1)(ii) ose në përputhje me rregulloren sipas pikës (1)(iii).

b) Pavarësisht nënpikës (a) dhe në përputhje me nenin 8(1), një Palë Kontraktuese do të pranojë përmbajtjen e lartpërmendur duke iu referuar nënparagrafit (a) në një formular aplikimi të parashikuar në rregullore.

3) [Përkthimi]. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë përkthimin e çdo pjese të aplikimit që nuk është në një gjuhë të pranuar nga Zyra e saj. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë gjithashtu një përkthim të pjesëve të aplikimit, në përputhje me rregulloren, të cilat janë në gjuhën e pranuar nga Zyra ose në çdo gjuhë tjetër të pranuar nga Zyra.

4) [Tarifat]. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë që në lidhje me një aplikim të paguhet tarifa. Pala Kontraktuese mund të zbatojë dispozitat e Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat në lidhje me pagesën e tarifave të aplikimit.

5) [Dokumenti i prioritetit]. Nëse pretendohet për prioritetin e një aplikimi më të hershëm, një Palë Kontraktuese mund të kërkojë kopjen e aplikimit të mëparshëm, si dhe përkthimin e aplikimit të mëparshëm nëse nuk është në gjuhën e pranuar nga Zyra, të depozitohet në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore.

6) [Prova]. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë që provat në lidhje me ndonjë çështje të përmendur në paragrafin (1) ose (2) ose për deklaratën për prioritet ose përkthimin e lartpërmendur në paragrafin (3) ose (5), të depozitohen pranë Zyrës së saj gjatë procedimit të aplikimit vetëm në rastin kur Zyra dyshon në lidhje me vërtetësinë e një çështjeje ose saktësinë e përkthimit.

7) [Njoftimi]. Nëse një ose më shumë kërkesa që aplikohen nga Pala Kontraktuese në përputhje me paragrafët (1) deri në (6) nuk përmbushen, Zyra njofton aplikantin duke i dhënë mundësinë të përmbushë këto kërkesa dhe të depozitojë vërejtjet brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore.

8) [Mospajtueshmëria me kërkesat]

a) Nëse një ose më shumë kërkesa që aplikohen nga Pala Kontraktuese në përputhje me paragrafët (1) deri në (6) nuk janë në përputhje me afatin kohor të parashikuar në rregullore, Pala Kontraktuese, në bazë të nënparagrafit (b) dhe neneve 5 dhe 10, mund t'i zbatojë sanksionet e parashikuara në ligjin e saj.

b) Nëse ndonjë kërkesë e aplikuar nga Pala Kontraktuese, sipas paragrafëve (1), (5) ose (6) në lidhje me kërkesën për prioritet, nuk është përmbushur brenda afatit kohor të përcaktuar në rregullore, kërkesa për prioritet, në bazë të nenit 13, mund të konsiderohet si e padepozituar. Në bazë të nenit 5 (7) (b), nuk zbatohet asnjë sanksion tjetër.

Neni 7

Përfaqësimi

1) [Përfaqësuesit e autorizuar]

a) Pala Kontraktuese mund të kërkojë të caktohet një përfaqësues me qëllim ndjekjen e procedurave pranë Zyrës:

i) të gëzojë të drejtën sipas ligjit në fuqi, të ushtrohet pranë Zyrës në lidhje me aplikimet për patentë dhe patentat;

ii) të japë si adresën e tij dhe një adresë në një territor të përcaktuar nga Pala Kontraktuese.

b) Në bazë të nënparagrafit (c), në lidhje me procedurën pranë Zyrës, nga ose në lidhje me një përfaqësues që përmbush kërkesat e aplikuara nga Pala Kontraktuese sipas nënparagrafit (a), do të ketë fuqinë të veprojë nga ose në lidhje me aplikantin, pronarin ose çdo person tjetër të interesuar, i cili e ka caktuar atë përfaqësues.

c) Pala Kontraktuese mund të parashikojë që në rast të një betimi ose deklarate, ose revokimi të prokurës, nënshkrimi i përfaqësuesit nuk do të ketë fuqinë e firmës së aplikantit, pronarit ose çdo personi tjetër të interesuar, i cili e ka caktuar atë përfaqësues.

2) [Përfaqësimi i detyrueshëm]

a) Pala Kontraktuese mund të kërkojë që aplikanti, pronari ose personi tjetër i interesuar të caktojë një përfaqësues me qëllim ndjekjen e procedurës pranë Zyrës, me përjashtim të rastit kur përfituesi i kërkesës, aplikanti, pronari ose çdo person tjetër i interesuar mund të veprojë vetë pranë Zyrës për ndjekjen e procedurave të mëposhtme:

- i) depozitimin e një aplikimi me qëllim marrjen e datës së depozitimit;
- ii) thjesht për kryerjen e pagesës së një tarife;
- iii) çdo procedurë tjetër të parashikuar në rregullore;
- iv) marrjen e një fature ose njoftimin nga Zyra në lidhje me çdo procedurë të lartpërmendur në pikat (i) deri në (iii).

b) Tarifa e shërbimit mund të paguhet nga çdo person.

3) [Caktimi i përfaqësuesit]. Pala Kontraktuese do të pranojë që caktimi i përfaqësuesit të bëhet pranë Zyrës në mënyrën e parashikuar në rregullore.

4) [Ndalimi i kërkesave të tjera]. Asnjë Palë Kontraktuese nuk mund të kërkojë kërkesa të tjera formale të ndryshme nga ato të përmendura në paragrafët (1) deri në (3) të përmbushen në lidhje me çështjet e trajtuara në këta paragrafë, me përjashtim të rasteve kur është parashikuar ndryshe nga kjo Marrëveshje ose kur parashikohet në rregullore.

5) [Njoftimi]. Në rastin kur një ose më shumë kërkesa të aplikuara nga Pala Kontraktuese sipas paragrafëve (1) deri në (3) nuk përmbushen, Zyra do të njoftojë përfituesin e kërkesës, aplikantin, pronarin ose çdo person tjetër të interesuar, duke i dhënë mundësinë të përmbushë një kërkesë të tillë, të bëjë vërejtjet, brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore.

6) [Mospajtueshmëria me kërkesat]. Në rastin kur një ose më shumë kërkesa të aplikuara nga Pala Kontraktuese sipas paragrafëve (1) deri në (3) nuk janë në përputhje me afatin kohor të parashikuar në rregullore, Pala Kontraktuese mund të zbatojë sanksionet e parashikuara në ligjin e saj.

Neni 8

Komunikimet, adresat

1) [Forma dhe mjetet e transmetimit të komunikimeve]

a) Me përjashtim të vendosjes së një date depozitimi në përputhje me nenin 5 (1) dhe në bazë të nenit 6 (1), rregullorja do të përcaktojë, në bazë të nënparagrafëve (b) deri në (d), kërkesat që një Palë Kontraktuese do t'i lejojë aplikimin në lidhje me formën dhe mënyrat e transmetimit të komunikimeve.

b) Asnjë Palë Kontraktuese nuk do të jetë e detyruar të pranojë depozitimin e komunikimeve përveçse atyre në letër.

c) Asnjë Palë Kontraktuese nuk do të jetë e detyruar të përjashtojë depozitimin e komunikimeve në letër.

d) Një Palë Kontraktuese do të pranojë depozitimin e komunikimeve në letër me qëllim respektimin e afatit kohor.

2) [Gjuha e Komunikimeve]. Pala Kontraktuese me përjashtim të rasteve të parashikuara nga kjo Marrëveshje ose rregullore mund të kërkojë që komunikimi të jetë në gjuhën e pranuar nga Zyra.

3) [Formularët standardë ndërkombëtarë]. Pavarësisht paragrafit 1 (a), në bazë të paragrafit (1) (b) dhe nenit 6 (2) (b), Pala Kontraktuese do të pranojë paraqitjen e përmbajtjes së një komunikimi në një formular që korrespondon me formularin standard ndërkombëtar në lidhje me komunikimin e parashikuar nga rregullorja, nëse ka.

4) [Nënshkrimi i komunikimeve]

a) Nëse Pala Kontraktuese kërkon nënshkrim për qëllime të çdo komunikimi, Pala Kontraktuese do të pranojë çdo nënshkrim në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore.

b) Asnjë Palë Kontraktuese nuk mund të kërkojë vërtetimin, noterizimin, autenticitetin, legalizimin ose çdo vërtetim tjetër nënshkrimi që i komunikohet Zyrës së saj, me përjashtim të rastit të procedimeve pothuajse gjyqësore siç parashikohet në rregullore.

c) Në bazë të nënparagrafit (b), Pala Kontraktuese mund të kërkojë që provat të depozitohen pranë Zyrës, vetëm nëse Zyra mund të dyshojë në mënyrë të arsyeshme për autenticitetin e ndonjë nënshkrimi.

5) [Treguesit në komunikime]. Pala Kontraktuese mund të kërkojë që çdo komunikim të përmbajë një ose më shumë tregues të parashikuar në rregullore.

6) [Adresa për korrespondencë, adresa për shërbimin ligjor dhe ndonjë adresë tjetër]

Pala Kontraktuese mund të kërkojë, në përputhje me dispozitat e parashikuara në rregullore, që një aplikant, pronar ose çdo person tjetër i interesuar, të shënojë në komunikimin:

i) një adresë për korrespondencën;

ii) një adresë për shërbimin ligjor;

iii) çdo adresë tjetër të parashikuar në rregullore.

7) [Njoftimi]. Nëse një ose më shumë kërkesa që aplikohen nga Pala Kontraktuese sipas paragrafëve (1) deri në (6) nuk janë në përputhje me rregullat e komunikimit, Zyra do të njoftojë aplikantin, pronarin ose çdo person tjetër të interesuar, duke i dhënë mundësinë të përmbushë një kërkesë të tillë, të bëjë vërejtjet, brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore.

8) [Mospajtueshmëria me kërkesat]. Nëse një ose më shumë kërkesa që aplikohen nga Pala Kontraktuese sipas paragrafëve (1) deri në (6) nuk janë në përputhje me afatin kohor të parashikuar në rregullore, Pala Kontraktuese në bazë të neneve 5 dhe 10 dhe çdo përjashtimi tjetër të parashikuar në këtë rregullore, mund të zbatojë këtë lloj sanksioni në përputhje me ligjin e tij në fuqi.

Neni 9 Njoftimet

1) [Njoftimi i mjaftueshëm]. Çdo njoftim sipas kësaj Marrëveshjeje ose rregulloreje që dërgohet nga Zyra në adresën për korrespondencë ose adresën e shërbimit ligjor të parashikuar në nenin 8 (6) ose çdo adresë tjetër të parashikuar në rregullore me qëllim zbatimin e kësaj dispozite, dhe që përputhet me parashikimet e njoftimit, do të përbëjë një njoftim të mjaftueshëm për qëllimin e kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje.

2) [Nëse treguesit që mundësojnë kontaktin nuk janë depozituar]. Asgjë në këtë Marrëveshje dhe në këtë rregullore nuk do të detyrojë Palën Kontraktuese t'i dërgojë njoftim një aplikanti, pronari ose çdo personi tjetër të interesuar, nëse treguesit që mundësojnë aplikantin, pronarin ose çdo person tjetër të interesuar, i cili duhet të kontaktohet, nuk janë depozituar pranë Zyrës.

3) [Pamundësia për t'u njoftuar]. Në bazë të nenit 10 (1), nëse një Zyrë nuk njofton aplikantin, pronarin ose çdo person tjetër të interesuar në pamundësi për të përmbushur kërkesat e kësaj Marrëveshjeje ose rregulloreje, kjo mungesë njoftimi nuk e çliron aplikantin, pronarin ose çdo person tjetër të interesuar nga detyrimi për të përmbushur atë kërkesë.

Neni 10 Vlefshmëria e patentës; revokimi

1) [Vlefshmëria e patentës e pacenuar nga mospërmbushja e disa kërkesave formale] Mospërmbushja e një ose më shumë kërkesave formale të lartpërmendura në nenet (6), (1), (2), (4) dhe (5) dhe 8(1) deri në (4) në lidhje me një aplikim, mund të mos jetë shkak për revokimin ose zhvleftësimin e një patente, qoftë tërësisht ose pjesërisht, me përjashtim të rastit kur

mospërbushja e kërkesës formale ka ndodhur për qëllim mashtrimi.

2) [Mundësia për bërjen e vërejtjeve, amendimeve ose korigjimeve në rast revokimi ose zhvleftësimi të synuar]. Një patentë mund të mos revokohet ose zhvleftësohet, qoftë tërësisht ose pjesërisht, pa i dhënë mundësinë pronarit të bëjë vërejtjet mbi revokimin ose zhvleftësimin e synuar, si dhe të bëjë amendime dhe korigjime nëse lejohet nga ligji në fuqi, brenda afatit kohor të arsyeshëm.

3) [Asnjë detyrim për procedura të veçanta]. Paragrafët (1) dhe (2) nuk krijojnë asnjë detyrim për kryerjen e procedurave gjyqësore në zbatim të të drejtave të patentës, të ndara nga ato për zbatimin e ligjit në përgjithësi.

Neni 11

Lehtësimet në lidhje me afatet kohore

1) [Shtyrja e afateve kohore]. Pala Kontraktuese mund të parashikojë një shtyrje, në lidhje me periudhën e parashikuar në këtë rregullore, të një afati kohor të vendosur nga Zyra për kryerjen e procedurave pranë Zyrës në lidhje me një aplikim për patentë ose patentë, në qoftë se depozitohet një kërkesë për këtë qëllim pranë Zyrës në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore, dhe nëse kjo kërkesë është depozituar, Pala kontraktuese gëzon të drejtën për të vendosur:

i) para përfundimit të afatit kohor; ose

ii) pas përfundimit të afatit kohor dhe brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore.

2) [Përpunimi i vazhdueshëm]. Nëse një aplikant ose pronar nuk ka arritur të përmbushë afatin kohor të vendosur nga Zyra e Palës Kontraktuese për kryerjen e procedurës pranë Zyrës në lidhje me një aplikim ose patentë, dhe kjo Palë Kontraktuese nuk parashikon shtyrjen e një afati kohor sipas paragrafit (1) (ii), Pala Kontraktuese do të parashikojë përpunimin e vazhdueshëm në lidhje me aplikimet për patentë ose patentën dhe nëse është e nevojshme, rivendosjen e të drejtave të aplikantit ose të pronarit në lidhje me aplikimin për patentë ose patentën, nëse:

i) një kërkesë është paraqitur për këtë qëllim pranë Zyrës, në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore;

ii) kërkesa është depozituar, si dhe të gjitha kërkesat e tjera në lidhje me të cilat janë përmbushur afatet kohore për veprimet përkatëse sipas afatit kohor të parashikuar në rregullore.

3) [Përfundimet]. Asnjë Pale Kontraktuese nuk mund t'i kërkojë të parashikojë kushtet lehtësuese të lartpërmendura në paragrafin (1) ose (2) në përputhje me përjashtimet e parashikuara në këtë rregullore.

4) [Tarifat]. Pala Kontraktuese mund të kërkojë pagesën e një tarife në lidhje me një nga kërkesat e paragrafit (1) ose (2).

5) [Ndalimi i kërkesave të tjera]. Asnjë Palë Kontraktuese nuk mund të kërkojë që kërkesat e ndryshme nga ato të lartpërmendura nga paragrafët (1) deri në paragrafin (4) të përputhen me kushtet lehtësuese të parashikuara në paragrafin (1) ose (2), me përjashtim të rastit kur parashikohet ndryshe nga kjo Marrëveshje ose kjo rregullore.

6) [Mundësia për bërjen e vërejtjeve në rast të refuzimit të synuar]. Një kërkesë në përputhje me paragrafin (1) ose (2) mund të mos refuzohet pa iu dhënë mundësia aplikantit ose pronarit të bëjë vërejtje mbi refuzimin e synuar brenda një afati kohor të arsyeshëm.

Neni 12

Rivendosja e të drejtave pas një konstatimi të kujdesit të duhur ose veprimit të paqëllimshëm nga ana e Zyrës

1) [Kërkesa]. Pala Kontraktuese duhet të parashikojë që, kur një aplikant ose pronar të ketë dështuar në përmbushjen e afatit kohor për kryerjen e një veprimi në lidhje me procedurën që ndiqet pranë Zyrës, dhe ky dështim ka pasojë të drejtpërdrejtë duke shkaktuar humbjen e të drejtave në lidhje

me një aplikim për patentë ose patentë, Zyra duhet të rivendosë të drejtat e aplikantit ose pronarit në lidhje me aplikimin për patentë ose patentën përkatëse, nëse:

i) kërkesa për këtë qëllim depozitohet pranë Zyrës në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore;

ii) depozitohet kërkesa dhe të gjitha kërkesat e tjera në lidhje me të cilat është parashikuar ky afat kohor për kryerjen e veprimit, brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore;

iii) kërkesa deklaron arsyet për mospërmbyshjen e afatit kohor; dhe

iv) Zyra konstaton se mospërmbyshja e afatit kohor ka ndodhur, pavarësisht kujdesit të duhur të treguar si pasojë e rrethanave ose zgjedhjes së Palës Kontraktuese se kjo vonesë ka qenë e paqëllimshme.

2) [Përfashtimet]. Asnjë Palë Kontraktuese nuk mund t'i kërkojë rivendosjen e të drejtave parashikuar në paragrafin (1) në lidhje me përfashtimet e parashikuara në rregullore.

3) [Tarifat]. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë pagesën e një tarife në lidhje me kërkesën e parashikuar në paragrafin (1).

4) [Provat]. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë depozitimin e një deklarate ose prove tjetër në mbështetje të shkaqeve që i referohet paragrafi (1) (iii) pranë Zyrës brenda një afati kohor të vendosur nga Zyra.

5) [Mundësia për bërjen e vërejtjeve në rast të refuzimit të synuar]. Kërkesa në përputhje me paragrafin (1) mund të mos refuzohet, tërësisht ose pjesërisht, pa iu dhënë mundësia palës kërkuese që të kryejë vërejtjet mbi refuzimin e synuar brenda një afati kohor të arsyeshëm.

Neni 13

Korrigjimi ose plotësimi i pretendimit për prioritet; rivendosja e së drejtës prioritare

1) [Korrigjimi ose plotësimi i pretendimit për prioritet]. Me përfashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në rregullore, Pala Kontraktuese do të parashikojë korrigjimin ose plotësimin e një pretendimi për prioritet në lidhje me një aplikim (aplikimi i mëtejshëm), nëse:

i) një kërkesë bëhet për atë qëllim pranë Zyrës në përputhje me kërkesat e përcaktuara në rregullore;

ii) kërkesa depozitohet brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore; dhe

iii) data e depozitimit të aplikimit të mëtejshëm nuk është më e vonshme sesa data e mbarimit të periudhës prioritare të llogaritur nga data e depozitimit të aplikimit më të hershëm, prioriteti i së cilës pretendohet.

2) [Depozitimi i vonuar i aplikimit të mëtejshëm]. Duke marrë në konsideratë nenin 15, Pala Kontraktuese do të parashikojë që, kur në një aplikim (aplikimin e mëtejshëm) që pretendohet ose mund të jetë pretenduar për prioritet të një aplikimi të mëparshëm, i cili ka një datë depozitimi më të vonshëm sesa data në të cilën ka përfunduar periudha për prioritet, por brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore, Zyra do të rivendosë të drejtën prioritare nëse:

i) një kërkesë është bërë për këtë qëllim pranë Zyrës në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore;

ii) kërkesa depozitohet brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore;

iii) kërkesa deklaron shkaqet e mospërmbyshjes së periudhës së parashikuar për prioritet; dhe

iv) Zyra konstaton se mosdepozitimi i kërkesës së mëtejshme brenda periudhës për prioritet, të ndodhur pavarësisht kujdesit të duhur të treguar si pasojë e rrethanave ose zgjedhjes së Palës Kontraktuese, ka qenë e paqëllimshme.

3) [Pamundësia për të depozituar një kopje të aplikimit më të hershëm]. Pala Kontraktuese do të parashikojë që, nëse një kopje e aplikimit më të hershëm të kërkuar sipas nenit 6 (5) nuk depozitohet pranë Zyrës brenda afatit kohor të përcaktuar në rregullore sipas nenit 6, Zyra do të rivendosë të drejtën prioritare nëse:

i) kërkesa është depozituar për atë qëllim pranë Zyrës në përputhje me kërkesat e parashikuara në rregullore;

ii) kërkesa depozitohet brenda afatit kohor për depozitimin e kopjes së aplikimit të mëparshëm të parashikuar në rregullore sipas nenit 6 (5);

iii) Zyra konstaton se kërkesa për kopjen që duhet të jepet, është depozituar pranë Zyrës tek e cila është depozituar aplikimi i mëparshëm, brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore; dhe

iv) një kopje e kërkesës së mëparshme depozitohet brenda afatit kohor të parashikuar në rregullore.

4) [Tarifat]. Pala Kontraktuese mund të kërkojë që të kryhet pagesa e një tarife në lidhje me kërkesat sipas paragrafëve (1) deri në (3).

5) [Prova]. Një Palë Kontraktuese mund të kërkojë që një deklaratë ose provë tjetër, në mbështetje të shkaqeve të përmendura në paragrafin (2) (iii), të depozitohet pranë Zyrës brenda një afati kohor të vendosur nga Zyra.

6) [Mundësia për bërjen e vërejtjeve në rast të refuzimit të synuar]. Një kërkesë në përputhje me paragrafët (1) deri në (3) mund të mos refuzohet, tërësisht ose pjesërisht, pa iu dhënë mundësia palës kërkuese të kryejë vërejtjet mbi refuzimin e synuar brenda një afati kohor të arsyeshëm.

Neni 14

Rregullorja

1) [Përmbajtja]

a) Rregullorja e bashkëlidhur kësaj Marrëveshjeje parashikon rregulla në lidhje me:

i) çështje që kjo Marrëveshje parashikon shprehimisht duhet të “përcaktohen në rregullore”;

ii) hollësitë e dobishme në zbatimin e dispozitave të kësaj Marrëveshjeje;

iii) procedurat administrative, çështjet ose procedurat.

b) Rregullorja parashikon gjithashtu rregulla në lidhje me kërkesat formale që një Palë Kontraktuese i lejohej të aplikojë në lidhje me kërkesat për:

i) regjistrimin e një ndryshimi në emër ose adresë;

ii) regjistrimin e një ndryshimi tek aplikanti ose pronari;

iii) regjistrimin e një licence ose interesi sigurimi;

iv) korrigjimin e një gabimi.

c) Rregullorja parashikon gjithashtu krijimin e formularëve standardë ndërkombëtarë dhe krijimin e një formulari kërkesë për qëllime të nenit 6 (2) (b) nga Asambleja, me asistencën e Byrosë Ndërkombëtare.

2) [Amendimi i rregullores]. Në bazë të paragrafit (3), çdo amendim i rregullores do të kërkojë tri të katërtat e votave të dhëna.

3) [Kërkesa e unanimitetit]

a) Rregullorja mund të specifikojë dispozitat e rregullores që mund të amendohen vetëm unanimisht.

b) Çdo amendim i rregullores që çon në shtimin e dispozitave ose heqjen e dispozitave nga dispozitat e specifikuara në rregullore sipas nënparagrafit (a) do të kërkojë unanimitet.

c) Në përcaktimin nëse është arritur unanimiteti, vetëm votat e dhëna aktualisht do të merren në konsideratë. Abstenimet nuk do të konsiderohen si vota.

4) [Konflikti midis Marrëveshjes dhe rregullores]. Në rast të konfliktit midis dispozitave të kësaj Marrëveshjeje dhe atyre të rregullores, dispozitat e Marrëveshjes do të kenë përparësi.

Neni 15

Marrëdhënia me Konventën e Parisit

1) [Detyrimi për t’u pajtuar me Konventën e Parisit]. Secila Palë Kontraktuese do të pajtohet me dispozitat e Konventës së Parisit që kanë lidhje me patentat.

2) [Detyrimet dhe të drejtat sipas Konventës së Parisit]

a) Asgjë në këtë Marrëveshje nuk do të heqë detyrimet që Palët Kontraktuese kanë ndaj njëra-tjetres sipas Konventës së Parisit.

b) Asgjë në këtë Marrëveshje nuk do të heqë të drejtat që aplikantët dhe pronarët gëzojnë në përputhje me dispozitat e Konventës së Parisit.

Neni 16

Fuqia e rishikimeve, amendimeve dhe modifikimeve të Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat

1) [Zbatueshmëria e rishikimeve, amendimeve dhe modifikimeve të Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat]. Në bazë të paragrafit (2), çdo rishikim, amendim ose modifikim i Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat, të bërë pas datës 2 qershor 2000, që është në pajtim me nenet e kësaj Marrëveshjeje, do të zbatohet për qëllime të kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje nëse Asambleja vendos këtë, veçanërisht nga tri të katërtat e votave të dhëna.

2) [Moszbatueshmëria e dispozitave të përkohshme të Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat]. Çdo dispozitë e Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat, në bazë të së cilës një dispozitë e rishikuar, e amenduar ose e modifikuar e asaj Marrëveshjeje nuk zbatohet për një Shtet Palë në të ose për Zyrën e atij shteti ose që vepron për atë Shtet për sa kohë që kjo dispozitë është e papajtueshme me ligjin e zbatuar nga shteti ose Zyra, nuk zbatohet për qëllime të kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje.

Neni 17

Asambleja

1) [Përbërja]

a) Palët Kontraktuese do të kenë një Asamble.

b) Secila Palë Kontraktuese do të përfaqësohet në Asamble nga një delegat që mund të asistohet nga delegatë, këshilltarë ose ekspertë të alternuar. Secili delegat mund të përfaqësojë vetëm një Palë Kontraktuese.

2) [Detyrat]. Asambleja:

i) do të trajtojë çështjet në lidhje me ruajtjen dhe zhvillimin e kësaj Marrëveshjeje dhe aplikimin dhe zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;

ii) do të krijojë formularë standard ndërkombëtar dhe formularin e kërkesës së përmendur në nenin 14 (1) (c), me asistencën e Byrosë Ndërkombëtare;

iii) do të amendojë rregulloren;

iv) do të caktojë kushtet për datën e aplikimit të formularit standard ndërkombëtar dhe formularin e kërkesës të përmendur në pikën (ii) dhe secilin amendim të përmendur në pikën (iii);

v) do të vendosë sipas nenit 16 (1) nëse ndonjë rishikim, amendim ose modifikim i Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat, do të aplikohet për qëllime të kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje;

vi) do të përmbushë funksione të tjera të tilla që janë të përshtatshme sipas kësaj Marrëveshjeje.

3) [Kuorumi]

a) Gjysma e anëtarëve të Asamblesë që janë shtete do të përbëjë një kuorum.

b) Pavarësisht nënparagrafit (a), nëse në ndonjë sesion, numri i anëtarëve të Asamblesë që janë shtete dhe përfaqësohen është më pak se gjysma, por i barabartë me ose më shumë se një e treta e anëtarëve të Asamblesë që janë shtete, Asambleja mund të marrë vendime, por me përjashtim të vendimeve në lidhje me procedurën e saj, të gjitha këto vendime do të kenë fuqi vetëm nëse janë përmbushur kushtet e parashtruara në vijim. Byroja Ndërkombëtare do t'ua komunikojë vendimet e mësipërme anëtarëve të Asamblesë që janë shtete dhe nuk përfaqësohen dhe do t'i ftojë ata të shprehin me shkrim votën ose abstenimin e tyre brenda një periudhe prej tre muajsh nga data e komunikimit. Nëse, me mbarimin e kësaj periudhe, numri i këtyre anëtarëve, që e kanë shprehur në këtë mënyrë votën ose abstenimin e tyre, arrin numrin e anëtarëve që mungonte për

arritjen e kuorumit në sesion, këto vendime do të marrin fuqi, me kusht që në të njëjtën kohë të arrihet ende shumica e kërkuar.

4) [Marrja e vendimeve në Asamble]

a) Asambleja do të bëjë përpjekje që të marrë vendimet me konsensus.

b) Nëse një vendim nuk mund të arrihet me konsensus, çështja në fjalë do të vendoset me anë të votimit. Në këtë rast:

i) secila Palë Kontraktuese që është shtet do të ketë një votë dhe do të votojë vetëm në emrin e saj; dhe

ii) çdo Palë Kontraktuese që është organizatë ndërqeveritare mund të marrë pjesë në votim në vend të Shteteve të saj Anëtare, me numër votash të barabartë me numrin e Shteteve të saj Anëtare që janë palë të kësaj Marrëveshjeje. Asnjë organizatë e tillë ndërqeveritare nuk do të marrë pjesë në votim nëse ndonjë prej Shteteve Anëtare të saj ushtron të drejtën për të votuar dhe anasjelltas. Për më tepër, asnjë organizatë e tillë ndërqeveritare nuk do të marrë pjesë në votim, nëse ndonjë prej Shteteve të saj Anëtare, palë të kësaj Marrëveshjeje, është Shtet Anëtar i një organizate tjetër të tillë ndërqeveritare dhe ajo organizatë tjetër ndërqeveritare merr pjesë në atë votim.

5) [Shumicat]

a) Në bazë të neneve 14(2) dhe (3), 16(1) dhe 19(3), vendimet e Asamblesë do të kërkojnë dy të tretat e votave të dhëna.

b) në përcaktimin nëse është arritur shumica e kërkuar, vetëm votat e dhëna aktualisht do të merren në konsideratë. Abstenimet nuk do të konsiderohen si vota.

6) [Sesionet]. Asambleja do të mbledhet në sesion të zakonshëm një herë në dy vjet nga Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës Ndërkombëtare të Pronësisë Intellektuale.

7) [Rregullat e procedurës]. Asambleja do të vendosë rregullat e veta të procedurës, duke përfshirë rregullat për thirrjen e sesioneve të jashtëzakonshme.

Neni 18

Zyra ndërkombëtare

1) [Detyrat administrative]

a) Zyra do të përmbushë detyra administrative në lidhje me këtë Marrëveshje.

b) Në mënyrë të veçantë, Zyra Ndërkombëtare do të përgatisë takime dhe do të sigurojë sekretariatin e Asamblesë dhe të atyre komiteteve të ekspertëve dhe grupeve të punës që mund të krijohen nga Asambleja.

2) [Takimet e ndryshme nga sesionet e Asamblesë]. Drejtori i Përgjithshëm do të mbledhë çdo komitet dhe grup pune të krijuar nga Asambleja.

3) [Roli i Zyrës Ndërkombëtare në Asamble dhe takime të tjera]

a) Drejtori i Përgjithshëm dhe personat e caktuar nga Drejtori i Përgjithshëm do të marrin pjesë pa të drejtë vote në të gjitha takimet e Asamblesë, komitetet dhe grupet e punës të krijuara nga Asambleja.

b) Drejtori i Përgjithshëm ose një anëtar stafi i caktuar nga Drejtori i Përgjithshëm do të jetë sekretari i caktuar kryesisht i Asamblesë dhe i komiteteve dhe grupeve të punës të lartpërmendura në nënparagrafin (a).

4) [Konferencat]

a) Në përputhje me direktivat e Asamblesë, Zyra Ndërkombëtare do të bëjë përgatitje për çdo konferencë rishikimi.

b) Zyra Ndërkombëtare mund të konsultohet me Shtetet Anëtare të Organizatës, organizatat ndërqeveritare dhe organizatat joqeveritare kombëtare dhe ndërkombëtare në lidhje me përgatitjet e lartpërmendura.

c) Drejtori i Përgjithshëm dhe personat e caktuar nga Drejtori i Përgjithshëm do të marrin pjesë pa të drejtë vote në diskutimet në konferencat e rishikimit.

5) [Detyra të tjera]. Zyra Ndërkombëtare do të kryejë çdo detyrë tjetër të caktuar asaj në lidhje me këtë Marrëveshje.

Neni 19 **Rishikimet**

1) [Rishikimi i Marrëveshjes]. Në bazë të paragrafit (2), kjo Marrëveshje mund të rishikohet nga një konferencë e Palëve Kontraktuese. Thirrja e një konference rishikimi do të vendoset nga Asambleja.

2) [Rishikimi ose amendimi i disa dispozitave të Marrëveshjes]. Neni 17 (2) dhe (6) mund të amendohen ose nga një konferencë rishikimi, ose nga Asambleja, sipas dispozitave të paragrafit (3).

3) [Amendimi nga Asambleja i disa dispozitave të Marrëveshjes].

a) Propozimet për amendimin nga Asambleja të nenit 17 (2) dhe (6) mund të fillojnë me iniciativën e secilës Palë Kontraktuese ose nga Drejtori i Përgjithshëm. Këto propozime do t'i komunikohen nga Drejtori i Përgjithshëm Palëve Kontraktuese të paktën gjashtë muaj përpara shqyrtimit të tyre nga Asambleja.

b) Miratimi i çdo amendimi të dispozitave të përmendura në nënparagrafin (a) do të kërkojë tri të katërtat e votave të dhëna.

c) Çdo amendim i dispozitave të përmendura në nënparagrafin (a) do të hyjë në fuqi një muaj pas njoftimit me shkrim të pranimit, të bërë në përputhje me proceset e tyre përkatëse kushtetuese, të marrë nga Drejtori i Përgjithshëm, nga tri të katërtat e Palëve Kontraktuese që ishin anëtarë të Asamblesë në kohën që Asambleja ka miratuar amendamentin. Çdo amendim i dispozitave të mësipërme të pranuar në këtë mënyrë, do të detyrojë të gjitha Palët Kontraktuese në kohën që amendimi hyn në fuqi dhe shtetet dhe organizatat ndërqeveritare që bëhen Palë Kontraktuese në një datë të mëvonshme.

Neni 20 **Anëtarësimi në Marrëveshje**

1) [Shtetet]. Çdo shtet që është palë e Konventës së Parisit ose që është anëtar i Organizatës dhe në lidhje me të cilin mund të jepen patentat ose nëpërmjet Zyrës së shtetit të saj, ose nëpërmjet Zyrës së shtetit tjetër ose organizatës ndërqeveritare, mund të bëhet palë e kësaj Marrëveshjeje.

2) [Organizatat ndërqeveritare]. Çdo organizatë ndërqeveritare mund të bëhet palë e kësaj Marrëveshjeje, nëse të paktën një shtet anëtar i asaj organizate ndërqeveritare është palë e Konventës së Parisit ose një anëtar i Organizatës, dhe organizata ndërqeveritare deklaron se ka qenë e autorizuar rregullisht, në përputhje me procedurat e saj të brendshme, të bëhet palë e kësaj Marrëveshjeje dhe deklaron se:

i) është kompetente për dhënien e patentave për shtetet e saj anëtare; ose

ii) është kompetente në lidhje me dhe ka legjislacionin e saj detyrues për të gjitha Shtetet e saj Anëtare mbi çështjet që përfshin kjo Marrëveshje dhe ka ngarkuar një zyrë rajonale me qëllim dhënien e patentave në territorin e saj, në përputhje me legjislacionin e tyre në fuqi.

Në bazë të paragrafit (3), çdo deklaratë e tillë do të bëhet në kohën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit ose aderimit.

3) [Organizatrat rajonale të patentave]. Organizata Europiane e Patentave, Organizata Euroaziatike e Patentave dhe Organizata Rajonale Afrikane e Pronësisë Industriale, duke bërë deklaratën e përmendur në paragrafin (2) (i) ose (ii) në Konferencën Diplomatieke që ka miratuar këtë Marrëveshje, mund të bëhen palë të kësaj Marrëveshjeje si organizata ndërqeveritare, nëse deklarojnë, në kohën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit ose aderimit, se kanë qenë të autorizuar rregullisht në përputhje me procedurat e tyre të brendshme, të bëhen palë e kësaj Marrëveshjeje.

4) [Ratifikimi ose aderimi]. Çdo shtet ose organizatë ndërqeveritare që plotëson kërkesat në paragrafin (1), (2) ose (3), mund të depozitojë:

- i) një instrument ratifikimi nëse ka nënshkruar këtë Marrëveshje; ose
- ii) një instrument aderimi nëse nuk e ka nënshkruar këtë Marrëveshje.

Neni 21

Hyrja në fuqi; data e hyrjes në fuqi të ratifikimeve dhe aderimeve

1) [Hyrja në fuqi e kësaj Marrëveshjeje]. Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi tre muaj pasi dhjetë instrumentet e ratifikimit ose aderimit nga shtetet të jenë depozituar pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

2) [Datat e hyrjes në fuqi të ratifikimeve dhe aderimeve]. Kjo Marrëveshje do të detyrojë:

i) dhjetë shtetet e lartpërmendura në paragrafin (1) nga data në të cilën kjo Marrëveshje të ketë hyrë në fuqi;

ii) çdo shtet tjetër, nga përfundimi i kësaj periudhe tremujore pas datës në të cilën shteti ka depozituar instrumentin e tij të ratifikimit ose aderimit pranë Drejtorit të Përgjithshëm ose nga çdo datë e mëvonshme e treguar në atë instrument, por jo më vonë se gjashtë muaj pas datës së këtij depozitimi;

iii) secila prej: Organizatës Europiane të Patentave, Organizatës Euroaziatike të Patentave dhe Organizatës Rajonale Afrikane të Pronësisë Industriale, nga përfundimi i periudhës prej tre muaj pas depozitimit të instrumentit të saj të ratifikimit ose aderimit ose nga çdo datë e mëvonshme e treguar në atë instrument, por jo më vonë se gjashtë muaj pas datës së këtij depozitimi, nëse ky instrument është depozituar pas hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje sipas paragrafit (1), ose tre muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje nëse ky instrument është depozituar para hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje;

iv) çdo organizatë tjetër ndërqeveritare që plotëson kriteret për t'u bërë palë e kësaj Marrëveshjeje nga përfundimi i periudhës tremujore pas depozitimit të instrumentit të saj të ratifikimit ose aderimit, ose nga çdo datë e mëvonshme e treguar në atë instrument, por jo më vonë se gjashtë muaj pas datës së këtij depozitimi.

Neni 22

Aplikimi i Marrëveshjes ndaj kërkesave ekzistuese dhe patentave

1) [Parimi]. Në bazë të paragrafit (2), një Palë Kontraktuese do të zbatojë dispozitat e kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje, të ndryshme nga nenet 5 dhe 6 (1) dhe (2) dhe rregulloret e ngjashme për aplikimet e papërfunduara dhe patentat që janë në fuqi në datën në të cilën kjo Marrëveshje detyron atë Shtet Kontraktues sipas nenit 21.

2) [Procedurat]. Asnjë Palë Kontraktuese nuk do të jetë e detyruar të zbatojë dispozitat e kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreje për ndonjë procedurë në procedimet në lidhje me kërkesat dhe patentat e përmendura në paragrafin (1), nëse një procedurë e tillë ka filluar para datës në të cilën kjo Marrëveshje detyron atë Palë Kontraktuese sipas nenit 21.

Neni 23

Rezervat

1) [Rezervat]. Çdo shtet ose organizatë ndërqeveritare mund të deklarojë nëpërmjet një rezerve që dispozitat e nenit 6 (1) nuk zbatohen për ndonjë kërkesë në lidhje me unitetin e shpikjes që zbatohet sipas Marrëveshjes së bashkëpunimit për patentat për një aplikim ndërkombëtar.

2) [Modalitetet]. Çdo rezervë e bërë sipas paragrafit (1) do të bëhet në një deklaratë që shoqëron instrumentin e ratifikimit ose aderimit në këtë Marrëveshje të shtetit ose organizatës ndërqeveritare që bën rezervën.

- 3) [Tërheqja]. Çdo rezervë sipas paragrafit (1) mund të tërhiqet në çdo kohë.
- 4) [Ndalimi i rezervave të tjera]. Nuk do të lejohet asnjë rezervë në këtë Marrëveshje, e ndryshme nga rezerva e lejuar sipas paragrafit (1).

Neni 24

Denoncimi i Marrëveshjes

- 1) [Njoftimi]. Çdo Palë Kontraktuese mund ta denoncojë këtë Marrëveshje me anë të një njoftimi të drejtuar Drejtorit të Përgjithshëm.
- 2) [Data e hyrjes në fuqi]. Çdo denoncim do të ketë fuqi një vit nga data në të cilën Drejtori i Përgjithshëm ka marrë njoftim ose në çdo datë të mëvonshme të treguar në njoftim. Ajo nuk do të cenojë zbatimin e kësaj Marrëveshjeje për çdo aplikim të papërfunduar ose çdo patentë në fuqi në lidhje me Palën Kontraktuese denoncuese në kohën e hyrjes në fuqi të denoncimit.

Neni 25

Gjuhët e Marrëveshjes

- 1) [Tekstet autentike]. Kjo Marrëveshje nënshkruhet në një origjinal të vetëm në gjuhën angleze, arabe, kineze, frënge, ruse dhe spanjolle, të gjitha tekstet njëlloj dhe ekskluzivisht autentike.
- 2) [Tekstet zyrtare]. Një tekst zyrtar në çdo gjuhë të ndryshme nga ato të përmendura në paragrafin (1) do të vendoset nga Drejtori i Përgjithshëm pas konsultimit me palët e interesuara. Për qëllime të këtij paragrafi, pala e interesuar nënkupton çdo shtet që është palë e Marrëveshjes ose që pranohet për t'u bërë palë e Marrëveshjes sipas nenit 20 (1), gjuha zyrtare e së cilës ose një prej gjuhëve zyrtare të së cilës është përfshirë, dhe Organizata Europiane e Patentave, Organizata Euroaziatike e Patentave dhe Organizata Rajonale Afrikane e Pronësisë Industriale dhe çdo organizatë tjetër ndërqeveritare që është palë e Marrëveshjes ose që mund të bëhet palë e Marrëveshjes, nëse përfshihet një prej gjuhëve të saj zyrtare.
- 3) [Tekstet autentike që duhet të kenë përparësi]. Në rast mospërputhje të opinionit mbi interpretimin midis teksteve autentike dhe zyrtare, tekstet autentike do të kenë përparësi.

Neni 26

Nënshkrimi i Marrëveshjes

Marrëveshja do të mbetet e hapur për nënshkrim nga çdo shtet që pranohet për t'u bërë palë e Marrëveshjes sipas nenit 20 (1) dhe nga Organizata Europiane e Patentave, Organizata Euroaziatike e Patentave dhe Organizata Rajonale Afrikane e Pronësisë Industriale në selinë e Organizatës për një vit pas miratimit të saj.

Neni 27

Depozitari, regjistrimi

- 1) [Depozitari]. Drejtori i Përgjithshëm është depozitar i kësaj Marrëveshjeje.
- 2) [Regjistrimi]. Drejtori i Përgjithshëm do ta regjistrojë këtë Marrëveshje pranë Sekretariatit të Kombeve të Bashkuara.

Deklaratat e rëna dakord nga Konferenca Diplomatike në lidhje me Marrëveshjen mbi ligjin e Patentave dhe rregulloret sipas Marrëveshjes mbi ligjin e patentave**

- 1) Gjatë miratimit të nenit 1 (xiv), Konferenca Diplomatike kuptoi që fjalët “procedura pranë

Zyrës” nuk do të mbulonin procedurat gjyqësore sipas ligjit të zbatueshëm.

2) Gjatë miratimit të nenit 1 (xvii), 16 dhe 17 (2) (v), Konferenca Diplomatike kuptoi që:

1) Asambleja PLT, sipas rastit, do të mbledhet në lidhje me takimet e Asamblesë PCT.

2) Palët Kontraktuese të PLT-së, do të mbledheshin sipas rastit, përveç Shteteve Palë të PCT-së, në lidhje me modifikimet e propozuara të udhëzimeve administrative të PCT-së.

3) Drejtori i Përgjithshëm do të propozojë për përcaktimin e Asamblesë PCT, që Palët Kontraktuese të PLT-së, të cilat nuk janë palë në PCT, të ftohen si vëzhguese në mbledhjet e Asamblesë PCT dhe në mbledhjet e organeve të tjera të PCT-së, sipas rastit.

4) Kur Asambleja e PLT-së vendos sipas nenit 16 që një rishikim, amendim ose modifikim i PCT-së do të zbatohet për qëllimet e PLT-së, Asambleja mund të parashikojë dispozita të përkohshme sipas PLT-së në ndonjë rast të veçantë.

**titulli zyrtar në gjuhën angleze.

Burimi: Byroja Ndërkombëtare e WIPO.

Shënim. Vetëm deklaratat e rena dakord në lidhje me Marrëveshjen mbi ligjin e patentave janë riprodhuar këtu. Për marrëveshjet e rena dakord në lidhje me rregulloret sipas Marrëveshjes mbi ligjin për patentat shih ligjet dhe Marrëveshjet mbi pronësinë industriale, marrëveshjet multilaterale-Teksti 2-016.

3) Gjatë miratimit të nenit 6 (5) dhe 13 (3) dhe rregullave 4 dhe 14, Konferenca Diplomatike inkurajoi Organizatën Ndërkombëtare të Pronësisë Intelektuale për të shpejtuar krijimin e një sistemi biblioteke digjitale për dokumentet prioritare. Një sistem i tillë do të ishte i dobishëm për pronarët e patentave dhe të tjerë që dëshirojnë të kenë akses në dokumente prioritare.

4 dhe 5...¹.

6. Ishte rënë dakord që çdo mosmarrëveshje që lind ndërmjet dy ose më shumë Palëve Kontraktuese në lidhje me interpretimin ose zbatimin e kësaj Marrëveshjeje dhe rregulloreve të saj, mund të zgjidhet miqësisht nëpërmjet konsultimit ose ndërmjetësimit, nën kujdesin e Drejtorit të Përgjithshëm.

¹ Shih ligjet dhe marrëveshjet mbi pronësinë industriale marrëveshjet multilaterale Teksti 2-1016 (shënim i redaktorit)

LIGJ
Nr. 35/2016

**PËR TË DREJTAT E AUTORIT DHE TË DREJTAT E TJERA TË LIDHURA
ME TO¹**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

PJESA I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti dhe qëllimi i ligjit

1. Objekt i këtij ligji janë:

a) mbrojtja e të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to për veprat e natyrës letrare, artistike dhe shkencore;

b) mbrojtja e të drejtave të lidhura me të drejtat e autorit, në vazhdim të drejtat e lidhura, të tilla si: të drejtat e interpretuesve/ekzekutuesve në lidhje me interpretimet/ekzekutimet e tyre; prodhuesve të regjistrimeve fonografike të tyre; prodhuesve të fiksimeve/(regjistrimeve) të para të filmave të tyre; organizatave transmetuese për transmetimet e tyre; botuesve në lidhje me botimet e tyre; prodhuesve të bazës së të dhënave në lidhje me bazën e të dhënave të tyre;

¹ Ky ligj është përafshuar plotësisht me:

- Direktivën 2006/116/KE, të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 12 dhjetor 2006, "Mbi afatin e mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe disa të drejtave të lidhura" e amenduar", Celex: 32006L0116; Fletorja Zyrtare e BE-së, L 372, datë 27.12.2006.

- Direktivën 2004/48/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 29 prill 2004, "Mbi zbatimin e të drejtave të pronësisë intelektuale", Celex: 32004L0048; Fletorja Zyrtare e BE-së, L 157, datë 30.4.2004.

- Direktivën 2001/29/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 22 maj 2001, "Mbi harmonizimin e disa aspekteve të të drejtës së autorit dhe të drejtave të lidhura me të në shoqërinë e informacionit", Celex: 32001L0029, Fletorja Zyrtare e BE-së, L 167, datë 22.6.2001.

- Direktivën 2001/84/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 27 shtator 2001, "Mbi të drejtën e rishitjes në dobi të autorit të një vepre origjinale të artit", Celex: 32001L0084, Fletorja Zyrtare e BE-së, L 272, datë 13.10.2001.

- Direktivën 96/9/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 11 mars 1996, "Mbi mbrojtjen ligjore të bazave të të dhënave", Celex: 31996L0009, Fletorja Zyrtare e BE-së, L 77, datë 27.3.1996.

- Direktivën 2009/24/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 23 prill 2009, "Mbi mbrojtjen ligjore të programeve kompjuterike", Celex: 32009L0024, Fletorja Zyrtare e BE-së, L 111, datë 5.5.2009.

- Direktivën 2006/115/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 12 dhjetor 2006, "Mbi të drejtën e qirasë dhe të drejtën e kreditimit dhe mbi disa të drejta që lidhen me të drejtën e autorit në fushën e pronësisë intelektuale", Celex: 32006L0115, Fletorja Zyrtare e BE-së, L 376, datë 27.12.2006.

Ky ligj është përafshuar pjesërisht me:

- Direktivën e Këshillit 93/83/KEE, datë 27 shtator 1993, "Mbi koordinimin e rregullave të caktuara në lidhje me të drejtën e autorit dhe të drejtave të lidhura me të drejtën e autorit të aplikueshme në transmetimet satelitore dhe ritransmetimet kablllore", Celex: 31993L0083, Fletorja Zyrtare e BE-së, L 248, datë 6.10.1993.

- Direktivën 2014/26/BE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 26 shkurt 2014, "Për menaxhimin kolektiv të së drejtës së autorit dhe të drejtave të lidhura me të dhe licencimi multi - territorial i të drejtave në veprat muzikore për përdorim në internet në tregun e brendshëm", Celex: 32014L0026, Fletorja Zyrtare e BE-së, L 84, datë 20.3.2014.

- c) mbrojtja e të drejtave të parashikuara në dispozitat e veçanta për programet kompjuterike dhe veprat audiovizuale të përcaktuara në këtë ligj;
 - ç) administrimi individual dhe kolektiv i të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to;
 - d) mbrojtja “*sui generis*” e të drejtave të krijuesve të bazës së të dhënave;
 - dh) mbrojtja e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to në rastet e cenimit të këtyre të drejtave;
 - e) mbrojtja e çdo të drejte tjetër të parashikuar për veprat e së drejtës së autorit dhe ato të lidhura me të në këtë ligj.
2. Qëllimi i këtij ligji është garantimi i mbrojtjes së të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to.

Neni 2

Subjektet dhe fusha e zbatimit

1. Ky ligj zbatohet për personat fizikë, juridikë, vendas ose të huaj, që ushtrojnë veprimtari krijuese, tregtare, prodhuese ose çdo veprimtari tjetër vlerësimi, shfrytëzimi, përdorimi a tjetërsimi të veprave letrare, artistike ose shkencore në territorin e Republikës së Shqipërisë.
2. Dispozitat e këtij ligji zbatohen për:
- a) veprat:
 - i) që nuk janë shfaqur në publik dhe që kanë për autorë shtetas shqiptarë;
 - ii) që nuk janë shfaqur në publik dhe që kanë për autorë persona fizikë, që jetojnë ose janë rezidentë në Republikën e Shqipërisë;
 - iii) që janë shfaqur për publikun në Republikën e Shqipërisë ose janë shfaqur për publikun në një vend tjetër dhe, brenda 30 ditëve, janë shfaqur në Republikën e Shqipërisë;
 - iv) e autorëve të huaj, të shfaqura për herë të parë në vendin e tyre ose në një vend të tretë dhe, brenda 30 ditëve, të jenë shfaqur edhe në Republikën e Shqipërisë;
 - v) arkitekturore, të ndërtuara në territorin e Republikës së Shqipërisë;
 - b) veprat/shfaqjet e artistëve interpretues dhe/ose ekzekutues:
 - i) që jetojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë;
 - ii) të fiksuara në regjistrimet e tingujve, të mbrojtura nga ky ligj;
 - iii) të interpretuara dhe/ose të ekzekutuara për herë të parë për publikun e Republikës së Shqipërisë apo të interpretuara dhe/ose të ekzekutuara, jo më vonë se 30 ditë, edhe në Republikën e Shqipërisë;
 - c) regjistrimet e fonogrameve/tingujve:
 - i) të realizuara nga prodhues, persona fizikë ose juridikë, që jetojnë ose janë rezidentë në Republikën e Shqipërisë;
 - ii) kur fiksimi i parë, në një formë material, është prodhuar për herë të parë në Republikën e Shqipërisë;
 - iii) tashmë të disponueshme për publikun e Republikës së Shqipërisë ose që janë bërë të disponueshme më parë në një vend tjetër dhe në të njëjtën kohë, brenda 30 ditëve, bëhen të disponueshme edhe në Republikën e Shqipërisë;
 - ç) programet audiovizive:
 - i) të transmetuara nga ofruesit e shërbimit mediatik për transmetimet audiovizive, me seli në Republikën e Shqipërisë;
 - ii) të transmetuara nga stacionet e emetimit që ndodhen në territorin e Republikës së Shqipërisë.

Neni 3

Kuptimi i të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to

1. Të drejtat e autorit i përkasin, nga natyra, personit fizik, i cili ka krijuar veprën.
2. Të drejtat e interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve i përkasin, nga natyra, personit fizik, i cili ka kryer interpretimin dhe/ose ekzekutimin e krijimit letrar ose artistik ose shprehive të folklorit.
3. Mbajtësi i të drejtave të tjera të lidhura me to mund të jetë çdo person fizik dhe juridik, përveçse kur përcaktohet ndryshe me ligj.
4. Të drejtat e autorit dhe të drejtat e lidhura me to mund të kufizohen kundër vullnetit të mbajtësit të tyre vetëm në kushtet dhe në mënyrën e rregulluar me ligj.

Neni 4

Njohja, publikimi, publiku dhe përdorimi publik

1. Një vepër e mbrojtur nga e drejta e autorit dhe të drejta të tjera të lidhura me të do të konsiderohet se është “e njohur” nga publiku në qoftë se është vënë në dispozicion të publikut me pëlqimin e mbajtësit të së drejtës.
2. Në kuptim të këtij ligji, me termat e mëposhtëm nënkuptohet:
 - a) “Publik” konsiderohet një numër personash, më shumë se dy, që gjenden jashtë rrethit të personave të lidhur ngushtë me rrethin familjar ose kanë marrëdhënie të tjera personale me autorin.
 - b) “Përdorimi publik” konsiderohet përdorimi i një veprë, krijim i autorit, objekt i këtij ligji, që përcillet në publik ose që është në përdorim në një zonë të arritshme për pjesëtarët e publikut, si dhe që siguron aksesin nga publiku në këtë vepër në çdo kohë ose vend të përzgjedhur në mënyrë individuale nga ana e tyre.
 - c) “Publikim” është bërja e mundur për publikun, me pëlqimin e autorit ose të mbajtësit të të drejtave të lidhura, të kopjeve të një veprë ose objektit të të drejtave të lidhura, me kusht që mundësi i këtyre kopjeve të jetë në atë masë që të përmbushë kërkesat e arsyeshme të publikut, në përputhje me natyrën e veprës ose me objektin e të drejtave të lidhura.

Neni 5

Marrëdhënia mes të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to

1. Mbrojtja e të drejtave të lidhura, të parashikuara në këtë ligj, nuk ndikon dhe nuk do të cenojë në asnjë mënyrë mbrojtjen e të drejtave të autorit. Asnjë dispozitë e këtij ligji, në lidhje me mbrojtjen e të drejtave të lidhura, nuk mund të interpretohet në cenim të të drejtave të autorit të parashikuara nga ky ligj. Ushtrimi i të drejtave të interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve për përcjelljen në publik të shfaqjeve të regjistruara, sipas parashikimeve të këtij ligji, nuk do të cenojë ushtrimin e së drejtës së autorit.
2. Dispozitat e këtij ligji, në lidhje me përkufizimin e të drejtave të veçanta pasurore të autorit, të drejtën e shpërblimit për riprodhimin e veprave për përdorim privat ose përdorime të tjera personale, të drejtën e shpërblimit për huadhënien publike, si dhe shuarjen e së drejtës së shpërndarjes, përjashtimet dhe kufizimet e së drejtës së autorit, fillimin e kohëzgjatjes për mbrojtjen e të drejtave të autorit dhe efekteve kur mbaron kjo periudhë, kalimet ligjore të së drejtës së autorit, si dhe lidhjen midis të drejtave të autorit dhe pronësisë, do të zbatohen me ndryshimet e nevojshme për të drejtat e lidhura me to, përveçse kur parashikohet ndryshe ose kur rrjedh nga natyra e tyre ligjore.

Neni 6

Trajtimi i barabartë

1. Personat fizikë dhe juridikë të huaj, veprat e të cilëve mbrohen në kuadrin e marrëveshjeve ndërkombëtare, palë e të cilave është Republika e Shqipërisë, gëzojnë të njëjtën mbrojtje nga ky ligj

sikurse edhe shtetasit apo personat fizikë dhe juridikë të Republikës së Shqipërisë, përveçse kur parashikohet ndryshe nga ky ligj.

2. Frazat e përdorura në këtë ligj, për sa u përket kuptimeve gjinore, pavarësisht se si janë përdorur, në gjininë mashkullore ose femërore, do të konsiderohen të barabarta për të dyja gjinitë.

Neni 7

Zbatimi në kohë dhe hapësirë

1. Ky ligj gjen zbatim për të gjitha veprat, përfshirë ato të mbrojtura nga marrëveshjet ndërkombëtare, ku Republika e Shqipërisë është palë, të cilat, në momentin e hyrjes në fuqi të marrëveshjes përkatëse, nuk kanë hyrë ende në “*domenin publik*” në vendin e tyre të origjinës pas përfundimit të afatit të mbrojtjes dhe të cilat nuk kanë hyrë ende në “*domenin publik*” në Republikën e Shqipërisë, për shkak të përfundimit të një afati mbrojtjeje të parashikuar nga ky ligj.

2. Në kuptim të këtij ligji, me termin “domen publik” konsiderohet tipologjia ose regjimi i përdorimit të lirë nga publiku të veprave të së drejtës së autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me të, të cilave u ka mbaruar afati i mbrojtjes në bazë të këtij ligji ose që nuk kanë qenë ndonjëherë nën mbrojtjen e ligjit të së drejtës së autorit.

PJESA II

TË DREJTAT E AUTORIT

KREU I

OBJEKTI I MBROJTJES SË TË DREJTAVE TË AUTORIT

Neni 8

Veprat

1. Objekt i së drejtës së autorit është çdo krijim intelektual origjinal në fushën e letërsisë, artit dhe shkencës, i cili mbart karakteristika individuale, pavarësisht nga mënyra ose forma e shprehjes së tyre, objektivi, rëndësia, për aq sa nuk parashikohet ndryshe në këtë ligj.

Veprat që janë objekt i mbrojtjes së të drejtës së autorit janë si më poshtë:

- a) krijimet e fjalës, të shprehura nëpërmjet shkrimeve letrare dhe publicistike, leksionet, predikimet fetare, fjalimet, çdo krijim tjetër me gojë ose me shkrim dhe programet kompjuterike;
- b) krijimet dramatike dhe dramatiko-muzikore;
- c) kompozimet muzikore, me ose pa tekst;
- ç) krijimet koreografike dhe pantomimat;
- d) krijimet audiovizuale, në të cilat përfshihen krijimet kinematografike dhe krijimet e tjera audiovizuale të krijuara në mënyra të ngjashme me ato kinematografike, veprat radiofonike;
- dh) krijimet e artit pamor në fushën e pikturës, skulpturës dhe grafikës, artet dekorative monumentale, pavarësisht nga materiali/mediumi përbërës i tyre, dhe krijime të tjera të artit pamor;
- e) krijimet arkitekturore, që përfshijnë vizatimet, planet, skicat në shkallë të zvogëluar dhe krijimet grafike në projektet arkitekturore;
- ë) krijimet fotografike dhe çdo krijim tjetër që shprehet nga çdo proces i ngjashëm me atë fotografik;
- f) veprat e arteve të aplikuara, duke përjashtuar ato vepra, si dizajne industriale që mbrohen nga ligji “Për pronësinë industriale”;
- g) krijimet tredimensionale, ilustrimet, listat, hartat dhe vizatimet në fushën e topografisë, gjeografisë dhe shkencës në përgjithësi;
- gj) krijimet hartografike;

h) krijimet shkencore me shkrim ose me gojë, siç mund të jenë prezantimet, monografite, deduksionet, disertacionet, studimet, leksionet universitare, librat shkollorë, projektet dhe dokumentacioni shkencor.

2. Çdo pjesë ose element tjetër i një vepre, përfshirë titullin e saj ose një personazh të shprehur aty, që në vetvete përfaqëson krijimin intelektual, mbrohet gjithashtu nga e drejta e autorit.

3. Titulli i krijimit, i cili nuk plotëson kushtet për të qenë objekt i së drejtës së autorit dhe tashmë është përdorur për një vepër të caktuar, nuk do të përdoret për të njëjtën lloj vepre, nëse ky titull krijon konfuzion për autorin e krijimit.

4. Objekt i së drejtës së autorit mund të jetë çdo vepër autori, përveç asaj që nuk mund të jetë e tillë për shkak të natyrës së saj dhe asaj vepre, për të cilën dispozitat e këtij ligji përcaktojnë që nuk mund të jetë objekt i së drejtës së autorit.

5. Objekt i së drejtës së autorit është një vepër si një e tërë, duke përfshirë një punë të papërfunduar, titullin e një vepre dhe pjesët e saj që plotësojnë kushtet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni.

Neni 9

Veprat e prejardhura

1. Veprat e prejardhura janë krijime intelektuale, që realizohen duke u bazuar në një ose disa vepra që kanë ekzistuar më parë, si përkthimet, përshtatjet, aranzhimet muzikore, ilustrimet, dokumentarët, riprodhimet artistike, faqet e internetit me të dhëna statike ose ndërvepruese, si dhe ndryshime të tjera të krijimeve/veprave letrare, shkencore ose artistike origjinale që mund të transformohen, të rimodelohen ose të përshtaten, dhe të cilat mbrohen si krijime/vepra origjinale në mënyrë të pavarur nga të drejtat e autorit të krijimit origjinal.

2. Parashikimi më sipër nuk mund të interpretohet në dëm të të drejtave të autorit të veprës, e cila është përshtatur.

3. Autorët e veprave të prejardhura gëzojnë të drejtën e autorit mbi to vetëm me autorizim /kontratë me shkrim të autorit ose titullarit të të drejtave të veprës origjinale.

4. Të drejtat e autorit të veprave të prejardhura nuk cenojnë të drejtën e autorit të veprave origjinale që është përkthyer, përshtatur, përpunuar ose transformuar në mënyrë tjetër, të ndryshme nga ato origjinale.

5. Përkthimet e teksteve zyrtare në fushën e legjislacionit, të administratës dhe vendimet e gjyqësorit duhet të jenë të mbrojtura, përveç rasteve kur kanë për qëllim informimin zyrtar të publikut.

Neni 10

Përmbledhjet

1. Mbrohen nga e drejta e autorit, përmbledhjet e veprave, të kontributeve ose materialeve të tjera, të veprave shkencore ose artistike, të cilat, për arsye përzgjedhjeje ose të përshtatjes së përmbajtjes së tyre, përbëjnë krijime intelektuale të autorit.

Kjo mbrojtje nuk shtrihet për përmbajtjen e përmbledhjes dhe nuk cenon të drejtat ekzistuese në përmbajtjen e saj.

2. Përbëjnë përmbledhje, në kuptim të këtij neni, vepra të tilla, si: enciklopedi, antologji, fjalorë, përmbledhje të tjera të ngjashme ose përpilime të materialeve dhe të dhënave të ndryshme, gazeta, revista, recensione dhe periodikë të tjerë, pavarësisht nëse janë të mbrojtura ose jo veçmas nga të drejtat e autorit dhe të drejtat e lidhura me to, me kusht që ato, për shkak të përzgjedhjes ose përpunimit të përmbajtjes së tyre, të jenë rezultat i krijimtarisë intelektuale.

Neni 11

Baza e të dhënave

Mbrohet nga e drejta e autorit baza e të dhënave, e cila, në kuptim të këtij ligji, është një mbledhje e krijimeve të pavarura dhe e të dhënave ose materialeve të renditura, në mënyrë sistematike ose metodike dhe që janë të aksesueshme me anë të mjeteve elektronike ose mjeteve të tjera dhe që bën krijim intelektual.

Baza e të dhënave nuk shtrihet për përmbajtjen e materialeve që përbëjnë bazën e të dhënave dhe nuk cenon të drejtat ekzistuese mbi to. Mbrojtja e një vepre bazë të dhënash nuk zbatohet për programet kompjuterike të përdorura në përgatitjen ose përdorimin e bazës së të dhënave, të cilat janë të arritshme nga mjetet elektronike.

Neni 12

Krijimet që nuk janë objekt mbrojtjeje nga e drejta e autorit

1. Nuk janë objekt i së drejtës së autorit dhe nuk gëzojnë mbrojtje nga ky ligj:
 - a) idetë, teoritë, konceptet, zbulimet dhe shpikjet në një vepër krijuese, pavarësisht nga mënyra e marrjes, e të shpjeguarit ose e të shprehurit;
 - b) shpikjet, aktet ligjore, administrative dhe gjyqësore, si dhe krijime të tjera zyrtare dhe koleksionet e tyre, të paraqitura me qëllim që të informohet zyrtarisht publiku;
 - c) simbolet zyrtare të shtetit, të organizatave dhe autoriteteve publike, si për shembull: armët, vula, flamuri, emblemat, medaljoni, shenja dalluese, medalja;
 - ç) mjetet e pagesës;
 - d) lajmet dhe informacioni i shtypit, i cili ka karakter të thjeshtë informimi;
 - dh) të dhënat dhe faktet e thjeshta.
2. Krijimet letrare popullore dhe artistike popullore në formën e tyre origjinale nuk janë objekt i së drejtës së autorit, por komunikimi i tyre në publik është subjekt i pagesës së shpërblimit, kur komunikimi në publik është për veprat e mbrojtura nga e drejta e autorit. Shpërblimi do të përdoret për nxitjen dhe stimulimin kulturor e artistik me natyrë jofitimprurëse në fushat përkatëse artistike dhe kulturore, në përputhje me rregullat e shpërndarjes së shpërblimit nga agjencitë e administrimit kolektiv për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to.

KREU II

AUTORËSIA

Neni 13

Autori

Autor është çdo person fizik ose një grup personash fizikë, që krijon vepër letrare, artistike, shkencore, produkt intelektual origjinal, i materializuar, pavarësisht nga forma dhe mënyra e të shprehurit.

Neni 14

E drejta e autorit në veprat me bashkautorësi

1. E drejta e autorit në një vepër, që është rezultat i përpjekjeve të përbashkëta krijuese të dy ose më shumë autorëve, më tej bashkautorë, u përket atyre në mënyrë të përbashkët, pavarësisht nëse vepra përbën një të tërë të pandashme ose është bashkim i pjesëve të pavarura.
2. Marrëdhëniet midis bashkautorëve dhe shpërblimi i tyre përcaktohen me marrëveshje ndërmjet palëve, sipas Kodit Civil.

Në mungesë të kësaj marrëveshje, administrimi i së drejtës së autorit mbi veprën e përbashkët dhe shpërblimi përkatës ndahet midis tyre, sipas Kodit Civil.

3. Pavarësisht se bashkautorët e ushtrojnë të drejtën e autorit së bashku për veprën në tërësi, secili prej tyre mund të përdorë pjesën e tij të veprës së përbashkët, nëse ajo është lehtësisht e identifikueshme, me përjashtim të dy rasteve:

a) kur me marrëveshje mes bashkautorëve është ndaluar shprehimisht përdorimi i pavarur i pjesëve të krijuara nga secili prej tyre;

b) kur përdorimi i pavarur i krijimeve të secilit prej bashkautorëve dëmton përdorimin në tërësi të veprës së përbashkët.

4. Personi, i cili ka dhënë materiale, asistencë teknike ose organizative në procesin e krijimit të veprës së përbashkët nuk do të konsiderohet si bashkautor.

Neni 15

E drejta e autorit për përmbledhjet

1. Personat fizikë apo juridikë, privatë a publikë, në bazë të nismës ose drejtimit të të cilëve është krijuar një përmbledhje, sipas pikës 1, të nenit 10, të këtij ligji, ose me emrin e të cilëve është botuar, janë mbajtës të të drejtave ekonomike të autorit dhe i gëzojnë këto të drejta sikur të ishin autorët e kësaj përmbledhjeje. Këto subjekte kanë të drejtë të vendosin emrin ose titullin e tyre dhe të kërkojnë përmendjen e tyre në çdo përdorim publik të këtyre përmbledhjeve.

2. Të gjithë autorët e veprave, kontributeve ose materialeve të tjera, që janë të përfshira në përmbledhje, do të konsiderohen të kenë të drejtë për një ndarje të barabartë të shpërblimit që do të merret nga përdorimi i saj, përveçse kur parashikohet ndryshe me kontratë ose me rregullat e parashtruara në këtë ligj.

3. Autorët e atyre veprave, kontributeve ose materialeve të tjera që janë të përfshira në përmbledhje, ruajnë të drejtat ekskluzive mbi veprat e tyre për t'i shfrytëzuar në mënyrë të pavarur nga përdorimi në tërësi i përmbledhjes, përveçse kur parashikohet ndryshe me kontratë midis autorëve dhe personit fizik ose juridik të përmendur në pikën 1 të këtij neni.

Neni 16

Prezumime ligjore mbi autorësinë

1. Në mungesë të provave për të kundërtën, çdo individ ose grup individësh, emri i të cilit shfaqet mbi një vepër, cilado qoftë mënyra e shfaqjes, prezumohet autor i veprës.

2. Kur vepra botohet shfaqet/transmetohet në formë anonime ose nën një pseudonim, në një mënyrë që e bën të pamundur identifikimin e autorit, në mungesë të provave për të kundërtën, botuesi ose shfaqësi apo transmetuesi i një veprë të pabotuar konsiderohet si mbajtës i së drejtës së autorit dhe me këtë cilësi gëzon të drejtën të mbrojtë e të ushtrojë të drejtat e autorit. Zbatimi i rregullit të mësipërm pushon kur autori zbulon identitetin e tij dhe provon përpara organeve gjyqësore autorësinë e veprës së tij.

Neni 17

Mbrojtja automatike, pa asnjë formalitet, e së drejtës së autorit

Autorët gëzojnë të drejtën e autorit mbi veprat e tyre, sipas parashikimeve të këtij ligji, për faktin e vetëm të realizimit të krijimit. Për ekzistencën dhe zbatimin e së drejtës së autorit nuk kërkohet asnjë regjistrim i veprës ose formalitete të tjera.

Neni 18

Regjistrimi i veprave të së drejtës së autorit

1. Autorët mund të regjistrojnë vullnetarisht veprat e tyre në një regjistër të veçantë, i cili mbahet në formë elektronike ose shkresore ose të dyja bashkë në mënyrën e përcaktuar nga Drejtoria për të Drejtat e Autorit.

2. Regjistrimi vullnetar i veprave në regjistrin e Drejtorisë për të Drejtat e Autorit ka efekt ligjor derisa me vendim gjyqësor të provohet e kundërta.

3. Procedurat e regjistrimit, organizimi, klasifikimi dhe tarifat e regjistrimit përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 19

Marrëdhënia midis së drejtës së autorit dhe pronësisë mbi objektet fizike

E drejta e autorit ekziston në mënyrë të pavarur nga çdo e drejtë pronësie mbi objektin fizik, në të cilin është shprehur ose materializuar krijimi intelektual. Marrëdhënia midis së drejtës së autorit mbi veprën dhe pronësisë rregullohet në mënyrë specifike në kreun V të këtij ligji.

KREU III

PËRMBAJTJA E TË DREJTAVE TË AUTORIT

Dispozita të përgjithshme

Neni 20

Llojet e të drejtave

1. E drejta e autorit përfshin dhe mbron të drejtat vetjake jopasurore të autorit, duke siguruar respektin ndaj cilësive të tij intelektuale dhe personale në punë dhe të drejtat pasurore të autorit në lidhje me interesat e tij ekonomikë.

2. Autori ka të drejtën e shpërblimit për çdo përdorim të veprës së tij, përveçse nëse parashikohet ndryshe me këtë ligj ose me kontratë.

Seksioni 1

Të drejtat vetjake jopasurore

Neni 21

E drejta e bërjes publike të veprës

1. Autori ka të drejtë të vendosë për kohën dhe vendin, si dhe për mënyrën me të cilën dëshiron t'ia bëjë të njohur për herë të parë veprën publikut.

2. Përpara bërjes publike të veprës, çdo informacion për përmbajtjen e tij mund t'i jepet publikut vetëm me pëlqimin e autorit.

Neni 22

E drejta e njohjes dhe përmendjes së autorësisë

1. Autori ka të drejtën të njihet dhe të përmendet si autor i veprës. Kjo e drejtë ekziston në mënyrë të pavarur nga e drejta pasurore e autorit, edhe pas transferimit të të drejtave ose tagrave të saj.

2. Përdoruesit e një vepre, e cila mbrohet në kuptim të këtij ligji, janë të detyruar të shkruajnë dhe të përmendin emrin e autorit në çdo kopje ose përdorim të veprës, me përjashtim të rasteve kur autori deklaron në formë të shkruar se heq dorë nga e drejta për t'iu përmendur autorësia, në përputhje me natyrën e veprës dhe përdorimin e saj.

3. Autori ose trashëgimtarët e tij gëzon/jnë të drejtën vetjake jopasurore për të pretenduar bashkautorësinë e autorit në një vepër, si dhe për të kundërshtuar bashkautorësinë e vendosur në mënyrë arbitrare nga të tjerët për çfarëdolloj shkak.

4. Autori ka të drejtë të vendosë se në emrin e kujt do të paraqitet vepra e tij te publiku, si dhe të drejtën që të mbetet anonim ose me pseudonimin e zgjedhur prej tij.

Neni 23

E drejta e nderit, personalitetit dhe reputacionit

Pavarësisht nga të drejtat pasurore të autorit, edhe pas transferimit të të drejtave në fjalë, autori ka të drejtën të kundërshtojë çdo shtrembërim, ndryshim, tjetërsim ose veprime të tjera denigruese që nuk respektojnë tërësinë e veprës, duke cenuar nderin, personalitetin dhe reputacionin e tij, sipas rregullave të përcaktuara në legjislacionin në fuqi.

Neni 24

E drejta e tërheqjes së lejes për shfrytëzimin e veprës

1. Autori ose trashëgimtarët e tij, të cilët e fitojnë këtë të drejtë sipas legjislacionit civil dhe dispozitave të këtij ligji, ka/kanë të drejtë të tërheqë/in lejen/autorizimin për shfrytëzimin e veprës dhe të ndalojë/në përdorimin në vazhdimësi të saj që është bërë publike, duke u bazuar në arsye të mirëqena, mbrojtjen e reputacionit, nderit ose rrethanave të tjera. Në këtë rast, autori është i detyruar të paguajë të gjitha dëmet që i shkaktohen titullarit të ligjshëm të autorizimit, si pasojë e ushtrimit të së drejtës së përmendur në këtë pikë.

2. E drejta e tërheqjes së lejes/autorizimit për shfrytëzimin e veprës hyn në fuqi nga dita kur autori/trashëgimtari depoziton garancinë monetare për kompensimin e dëmit, sipas parashikimit të këtij neni.

3. Përdoruesi që shfrytëzon të drejtat e autorit mbi veprën, brenda tre muajve nga dita e marrjes së njoftimit për tërheqjen e lejes/autorizimit, parashikuar në pikën 1, të këtij neni, i komunikon autorit/trashëgimtarit vlerën e shpenzimeve të kryera për përdorimin e veprës së tij deri në atë ditë. Nëse përdoruesi nuk ushtron këtë të drejtë, tërheqja e lejes për shfrytëzimin e veprës hyn në fuqi me përfundimin e afatit të përmendur në këtë pikë.

4. E drejta e përmendur në pikën 1, të këtij neni, nuk zbatohet në rastin e një vepre që krijohet në bazë të një kontrate punësimi ose porosie, as në rastin e veprave audiovizuale ose programeve kompjuterike dhe bazës së të dhënave. Në rastin e këtyre veprave, autori mund të kërkojë vetëm që emri i tij të mos përmendet në kopjet e veprave ose në çdo përdorim të tij.

5. Brenda një periudhe prej 10 vjetësh, nëse, pas ushtrimit të së drejtës për tërheqjen e lejes/autorizimit për shfrytëzimin e veprës, autori lejon/autorizon përdorimin e së njëjtës vepër ose një vepre thelbësisht të ngjashme me të, ai është i detyruar t'i ofrojë paraprakisht mundësinë e përtëritjes së kontratës së përdorimit subjektivit që kishte të drejtën e përdorimit të veprës përpara ushtrimit të kësaj të drejte, në bazë të të njëjtave kritere apo kritereve thelbësisht të ngjashme, përkatësisht, siç është rënë dakord fillimisht në kontratën me shkrim.

6. Nëse autori nuk lë trashëgimtarë, trashëgimia për ushtrimin e të drejtave vetjake jopasurore, të përmendura në këtë seksion, do të përcaktohet sipas dispozitave të Kodit Civil.

7. Të drejtat vetjake jopasurore nuk përbëjnë objekt dorëheqjeje, nuk janë të transferueshme, të licencueshme, të tjetërsueshme dhe nuk parashkruhen.

Seksioni 2

Të drejtat ekskluzive pasurore të autorëve

Neni 25

Të drejtat ekskluzive pasurore

1. Përveçse kur parashikohet ndryshe në këtë ligj, autori/trashëgimtarët gëzojnë të drejta ekskluzive pasurore për të gëzuar, autorizuar apo ndaluar përdorimin e veprave ose kopjeve të veprave të tyre. Të drejtat ekskluzive pasurore parashikojnë në mënyrë specifike:

- a) të drejtën e riprodhimit të veprës;
- b) të drejtën e shpërndarjes së veprës;
- c) të drejtën e komunikimit në publik të veprës;
- ç) të drejtën për të bërë vepra të prejardhura.

2. Çdo mënyrë e shfrytëzimit të origjinalit të një vepre ose të kopjeve të saj, pa lejen e autorit /trashëgimtarit/ose personit të autorizuar prej tij, do të konsiderohet e paligjshme, me përjashtim të rasteve të parashikuara në këtë ligj.

Neni 26

E drejta e riprodhimit

E drejta e riprodhimit është e drejta ekskluzive pasurore e autorit për të autorizuar ose ndaluar bërjen e një ose më shumë kopjeve të një vepre apo objekti të të drejtave të lidhura, qoftë pjesërisht ose plotësisht, qoftë drejtpërdrejt apo tërthorazi, në mënyrë të përkohshme ose të përhershme, në çfarëdolloj forme dhe mjeti, përfshirë regjistrimin audio ose video, si dhe për ruajtjen e përkohshme apo të përhershme të veprës apo objektit të të drejtave të lidhura në një mjedis elektronik.

Neni 27

E drejta e shpërndarjes

1. E drejta e shpërndarjes është e drejta ekskluzive pasurore e autorit për të autorizuar ose ndaluar vënien, në mënyrë të ligjshme, në dispozicion të publikut, origjinalet ose kopjet e veprave apo të drejtat e tjera të lidhura me të, nëpërmjet shitjes apo tjetërsimeve të tjera dhe që i ofrohen publikut me këtë qëllim, si dhe importimin, eksportimin, shpërndarjen e kopjeve të veprave të prodhuara me pëlqimin e tij.

2. Në kuptim të këtij ligji:

- a) me “import” kuptohet vendosja në qarkullimin e lirë ose hyrjet në tregun vendas, për qëllime tregtare, të veprave origjinale ose kopjeve të tyre të ligjshme, të fiksuara në çdo formë;
- b) me “eksport” kuptohet vendosja në tregun e lirë ose daljet nga tregu vendas, për qëllime tregtare, të veprave origjinale ose kopjeve të tyre të ligjshme, të fiksuara në çdo formë;
- c) me “shpërndarje” kuptohet shitja ose çdo mënyrë tjetër e përcjelljes, për një shërbim të caktuar, me ose pa pagesë, e veprave origjinale ose kopjeve të tyre, si dhe ofrimi i tyre për publikun.

3. Me transferimin e parë të pronësisë së veprës origjinale ose të kopjeve të ligjshme të tij nga autori ose me autorizimin e tij tek të tretët, autorit i shuhet e drejta ekskluzive e shpërndarjes së asaj vepre në Republikën e Shqipërisë.

4. Shuarja e së drejtës ekskluzive të shpërndarjes nuk përbën shkak për shuarjen e së drejtës së qiradhënies, eksportit, importit, ashtu si edhe të së drejtës së përfitimit nga huadhënia publike e një vepre të autorizuar, sipas parashikimeve të këtij ligji.

5. Në rastet e përmbledhjeve, shuarja e së drejtës së shpërndarjes i referohet vetëm shitjes së mëtejshme.

E drejta e qiradhënies

1. E drejta e qiradhënies është e drejta ekskluzive pasurore për të gëzuar ose autorizuar dhënien me qira për një periudhë të kufizuar kohore ose për të ndaluar dhënien me qira të veprës së:

- a) autorit, në lidhje me origjinalin dhe kopjet e veprës së tij;
- b) interpretuesit, në lidhje me fiksimin e performancës së tij;
- c) prodhuesit të fonogramit, në lidhje me fonogramet e tij;
- ç) prodhuesit të fiksimit të parë të një filmi, në lidhje me origjinalin dhe kopjet e filmit të tij.

2. Autori, i cili ka hequr dorë nga e drejta e tij e dhënies me qira në favor të një prodhuesi të fonogrameve ose një producenti filmash, ruan të drejtën për të marrë një shpërblim të drejtë për qiranë e veprës së tij, për të cilën ka të drejtën e autorit. Autori nuk mund të heqë dorë nga e drejta e shpërblimit të drejtë. Shpërblimi për qiranë do të paguhet nga personi që ka marrë me qira veprën e autorit.

3. E drejta e qirasë së një vepre autori, sipas këtij ligji, nuk do të zbatohet për veprat ekzistuese arkitekturore dhe të artit të aplikuar.

4. Të drejtat e përmendura në pikën 1, të këtij neni, mund të transferohen, të kalohen ose të jenë objekt kontraktual mes palëve.

Komunikimi në publik i një vepre të mbrojtur nga e drejta e autorit

Autori ka të drejtë ekskluzive për të autorizuar ose ndaluar komunikimin e veprës së tij në publik, e drejtë që përfshin në veçanti:

- a) të drejtën e shfaqjeve publike si:
 - i) e drejta e recitimit/shfaqjes në publik të veprave të fushës letrare ose shkencore që lexohen ose recitohen/shfaqen në mënyrë të drejtpërdrejtë;
 - ii) e drejta e shfaqjes muzikore në publik të veprave muzikore të interpretuara në mënyrë të drejtpërdrejtë;
- b) të drejtën e shfaqjes skenike në publik, që do të thotë prezantim i drejtpërdrejtë i veprave dramatike, dramatiko-muzikore, si dhe veprave koreografike apo në pantomime në publik;
- c) të drejtën e përcjelljes në publik të një vepre, që është e drejta për të përcjellë një recitim, shfaqje muzikore ose një shfaqje skenike të një vepre tek publiku që nuk është i pranishëm në vendin ku interpretohet vepra dhe tek i cili përcillet me anë të altoparantit, ekranit apo mjeteve të tjera teknike;
- ç) të drejtën e përcjelljes në publik të veprave të palëvizshme/të fiksuara, që do të thotë paraqitja e veprave të vendosura në fonogram ose videogram, me anë të fonogramit ose videogramit;
- d) të drejtën e paraqitjes publike, që do të thotë ekspozimi publik i veprave të artit pamor, të arkitekturës, të arteve të aplikuara, i një punimi fotografik; krijimi kinematografik ose çdo punim tjetër audiovizual, një punimi hartografik ose një prezantimi me natyrë shkencore apo teknike me anë të mjeteve teknike;
- dh) të drejtën e transmetimit për publikun të një vepre, që përfshin përcjelljen e veprës me anë të çdo mënyre riprodhimi të sinjaleve, tingujve ose pamjeve dhe/ose tingujve dhe pamjeve njëherësh, me ose pa tel, për marrjen e tyre nga publiku në mënyrë që:
 - i) transmetimi i sinjaleve, mbartëse të programit/veprës që i ofrohet publikut, të mundësohet nëpërmjet pajisjeve për çkodim të sinjaleve nga një ofrues i shërbimit mediatik audioviziv ose nga një palë e tretë e autorizuar prej saj;
 - ii) futja e sinjaleve, mbartëse të programit /veprës, që synohet të merren nga publiku, të mundësohet nga zinxhiri i pandërprerë i përcjelljes që, nën përgjegjësinë e shoqërisë transmetuese, përcillet në satelit dhe zbret drejt tokës dhe që më tej njihet si “transmetim nëpërmjet satelitit”;

e) të drejtën e ritransmetimit, e cila nënkupton të drejtën ekskluzive për përcjelljen në publik në mënyrë të patjetërsuar, të pandërprerë, të njëkohshme të një transmetimi të një veprë të së drejtës së autorit:

i) kur bëhet nga një ofrues shërbimi mediatik audioviziv (OSHMA) të një tjetër ofrues shërbimi mediatik audioviziv;

ii) kur bëhet nga sistemi me kabëll ose mikrovalor për marrjen nga publiku të transmetimit që vjen nga një tjetër ofrues shërbimi mediatik audioviziv (ritransmetim kabllor);

ë) të drejtën e përcjelljes në publik të transmetimit, e cila nënkupton të drejtën ekskluzive për përcjelljen në publik të një transmetimi të një veprë të së drejtës së autorit me anë të një altoparlanti, ekrani ose me mjete të tjera të ngjashme teknike;

f) të drejtën e vënies së veprave në dispozicion të publikut, që do të thotë e drejta ekskluzive për të përcjellë në publik një vepër, me ose pa tel, në mënyrë të tillë që të jetë e arritshme për pjesëtarët e publikut në vendin dhe në kohën e zgjedhur prej tyre.

Neni 30

E drejta për të bërë vepra të prejdardhura

E drejta për të bërë vepra të prejdardhura nënkupton të drejtën ekskluzive të autorit apo titullarit të veprës për të autorizuar çdo përshtatje, për të përkthyer, botuar në një përmbledhje, për të bërë aranzhime muzikore, si dhe çdo transformim tjetër që mund t'i bëhet veprës së tij ekzistuese.

Seksioni 3

Të drejta të tjera pasurore të autorëve

Neni 31

E drejta e shpërblimit për riprodhimin e veprave të autorit për përdorim privat ose përdorim tjetër personal

1. Autori, veprat e të cilit, për shkak të natyrës, mund të riprodhohen pa autorizim, në kushtet e nenit 72, të këtij ligji, nëpërmjet fotokopjes, regjistrim zëri, videos/figurës, tekstit ose nëpërmjet çdo forme tjetër për përdorim personal privat apo tjetër, ka të drejtën e shpërblimit të arsyeshëm nga shitja e materialeve teknike, të cilat bëjnë të mundur riprodhimin e tekstit, zërit apo figurës, si dhe materiale, të cilat bëjnë të mundur mbajtjen /fiksimit e veprave nëpërmjet zërit, figurës, tekstit. Lista e pajisjeve, si dhe tarifat përkatëse përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. Përveç së drejtës në pikën 1, të këtij neni, autorët kanë të drejtën e shpërblimit të arsyeshëm nga një person fizik ose juridik, i cili ofron shërbimet e fotokopjimit me pagesë.

3. Çdo teknikë tjetër riprodhimi do të njësohet me fotokopjen dhe çdo lloj pajisjeje, e cila ofron të njëjtën efekt, do të njësohet me pajisjet e regjistrimit vizual dhe zanor.

4. Shpërblimi i përmendur në pikën 1, të këtij neni, do të paguhet nga prodhuesit e pajisjeve të regjistrimit vizual dhe zanor, prodhuesit e pajisjeve të fotokopjeve, prodhuesit e kasetës boshe, që mundëson kopje të njëjtë me origjinalin, videot ose mjetet e fiksimit të tekstit dhe importuesit e këtyre pajisjeve, përveçse kur importohen sasi të vogla të destinuara për përdorim privat dhe jotregtar, duke qenë pjesë e bagazheve personale. Nëse pajisjet dhe objektet e përmendura nuk janë prodhuar në Republikën e Shqipërisë, shpërblimi paguhet nga importuesi.

5. Detyrimi për të paguar shpërblimin e arsyeshëm, të përmendur në pikën 1, të këtij neni, do të rrjedhë:

a) nga shitja e parë ose importi në Republikën e Shqipërisë të pajisjeve/materialeve të reja për regjistrimin vizual dhe zanor;

b) nga shitja e parë ose importi në Republikën e Shqipërisë të kasetave dhe videokasetave boshe ose çdo mjet të fiksimit të tekstit;

c) nga shitja e parë ose importi në Republikën e Shqipërisë të pajisjeve/materialeve të reja të fotokopjimit.

6. Shpërblimi i përmendur në pikën 2, të këtij neni, paguhet në vlerën e llogaritur në varësi të informacionit për numrin e fotokopjeve të bëra.

7. Autorët nuk mund të heqin dorë nga të drejtat për shpërblim, të referuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni.

8. Një shpërblim i arsyeshëm, i referuar në këtë nen, do të jetë ai shpërblim i dhënë me kontratë/marrëveshje, duke marrë parasysh mundësinë e dëmit të shkaktuar autorit të veprës, në rastet kur vepra është riprodhuar pa autorizimin e tij për përdorim privat ose përdorime personale të tjera, aplikimin e masave teknologjike mbrojtëse, si dhe të rrethanave të tjera, që mund të konsiderohen të drejta në formë dhe përmbajtje për një shpërblim të arsyeshëm.

Neni 32

E drejta e huadhënies publike

1. Në zbatim të këtij ligji, “huadhënie publike” është vënia në dispozicion për përdorim e një vepre për një periudhë të kufizuar kohe dhe jo për përfitime të drejtpërdrejta ose të tërthorta pasurore apo tregtare, përmes institucioneve që lejojnë aksesin e publikut dhe që, për këtë qëllim, kryejnë këtë aktivitet si shërbim publik.

2. Autorët kanë të drejtën ekskluzive të autorizimit apo ndalimit të huadhënies publike të veprave, me përjashtim të rasteve të parashikuara ndryshe nga ky ligj, në të cilat autorët gëzojnë vetëm të drejtën për marrjen e shpërblimit të drejtë për përdorimin publik të veprës së tyre.

3. Autorët e veprave audiovizuale, veprave të trupëzuara në fonograme dhe programe kompjuterike kanë të drejtë ekskluzive për lejimin ose ndalimin e huadhënies publike të veprave të tyre. Huadhënia e këtyre veprave do të vendoset pas 6 muajve pas shpërndarjes së parë të veprës.

4. Pikat e mësipërme nuk zbatohen për përdorimin e origjinalit ose ekzemplarëve të veprave në Bibliotekën Kombëtare, institucionet arsimore/akademike, si dhe në bibliotekat publike me hyrje të lirë/pa pagesë, strukturat arkitekturore, të origjinalit ose ekzemplarëve të veprave të arteve të aplikuara, të origjinalit ose ekzemplarëve të veprave për qëllimin e përcjelljes në publik.

5. Autorët e veprave letrare dhe veprave muzikore në formën e fletës së pentagramit kanë të drejtën të marrin shpërblim të drejtë për dhënien e veprës së tyre publikut për huapërdorje.

6. Autori nuk mund të heqë dorë nga e drejta e përmendur në pikën 2 të këtij neni.

7. Me përjashtim të përcaktimit në pikën 1, të këtij neni, autorët e bazave të të dhënave do të kenë të drejtën ekskluzive të huazimit publik të origjinaleve ose të kopjeve të bazave të tyre të të dhënave.

8. Procedura dhe mënyra e shpërblimit të drejtë për huadhënien publike, në kuptim të këtij neni, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrive.

Neni 33

E drejta e rishitjes

1. Në vijim të transferimit të parë të pronësisë së një vepre origjinale arti, mbajtësi i së drejtës së autorit, autori personalisht ose, pas vdekjes së tij, trashëgimtarët, ka/kanë të drejtën e patjetërsueshme, e cila nuk mund të hiqet as edhe paraprakisht, për marrjen e shpërblimit, bazuar mbi çmimin e përfutur të shitjes për çdo akt rishitjeje të veprës.

2. Kjo e drejtë gjen zbatim për të gjitha aspektet e rishitjes që përfshijnë: shitësin, blerësin, agjentët e artit dhe në përgjithësi çdo person që merret me tregtimin e veprave të artit, si dhe kur këto veprimtari kryhen në mjediset ku shiten veprat e artit, si galeritë e artit, ankandet etj.

3. Përjashtimisht, parashikimi i përmendur në pikën 1, të këtij neni, nuk zbatohet kur shitësi është një galeri arti që ka fituar të drejtën e pronësisë mbi veprën drejtpërdrejt nga autori, prej jo më shumë se tre vjetëve para se të rishitej, dhe çmimi i rishitjes nuk tejkalon vlerën ekuivalente në lekë të 10 000 eurove.

4. E drejta e rishitjes, sipas parashikimit të këtij neni, gjen zbatim, me ndryshimet e nevojshme, edhe në rastin e rishitjes së veprave origjinale të artit që kanë hyrë në domen publik.

Neni 34

Veprat origjinale të artit pamor dhe shpërblimi i drejtë i autorit

1. Në kuptim të këtij ligji, “vepër e artit pamor” është çdo vepër e arteve pamore, si: fotot, kolazhet, pikturat, vizatimet, gravurat, stampimet, litografitë dhe skulpturat, vepra të tilla të arteve të aplikuara, si tapiceritë, qeramikat dhe punimet e qelqit e krijuar me teknika fotografike, me kusht që të jenë bërë nga vetë autori ose të jenë kopje që konsiderohen si vepra origjinale arti.

2. Kopjet e veprave të artit konsiderohen si vepra origjinale nëse janë bërë në numër të kufizuar nga vetë autori ose nën autoritetin e tij, si dhe ato që janë të numërtuara, të nënshkruara apo të autorizuar në një mënyrë tjetër nga autori.

3. Një shitës, i cili rishet veprat e përmendura në pikat e mësipërme me një çmim që kalon vlerën ekuivalente në lekë të 500 eurove, duhet të paguajë në favor të autorit një shumë, si më poshtë, të konvertueshme në monedhën në lekë:

a) 5 për qind e shumës së çmimit të shitjes deri në një masë të barasvlershme me nga 500 euro deri në 3 000 euro;

b) 4 për qind e shumës së çmimit të shitjes deri në një masë të barasvlershme me nga 3 000,01 euro deri në 50 000 euro;

c) 3 për qind e vlerës së çmimit të shitjes, deri në një masë të barasvlershme me nga 50 000,01 euro deri në 200 000 euro;

ç) 1 për qind e vlerës së çmimit të shitjes, deri në një masë të barasvlershme me nga 200 000,01 euro deri në 350 000 euro;

d) 0,5 për qind e vlerës së çmimit të shitjes, deri në një masë të barasvlershme me nga 350 000,01 euro deri në 500 000 euro;

dh) 0,25 për qind e vlerës së çmimit të shitjes që tejkalon 500 000 euro.

4. Shuma totale, e cila është bazuar në kushtet e pikës 3, të këtij neni, që i përket autorit për çdo rishitje, nuk duhet të tejkalojë shumën ekuivalente në lekë të 12 500 eurove. Për llogaritjen e kësaj shume do të merret si bazë çmimi neto i shitjes.

5. Çmimet e shitjes, të përmendura në pikën 3, të këtij neni, janë neto, pa përfshirë TVSH-në apo detyrime të tjera fiskale. Asnjë shpërblim nuk paguhet kur çmimi i shitjes neto është më i ulët sesa shuma e barasvlershme me 500 euro.

6. Shuma në lekë përlllogaritet në bazë të kursit zyrtar të shkëmbimit, të nxjerrë nga Banka Qendrore e Shqipërisë, i vlefshëm ditën e parë të tremujorit kalendarik në të cilin kryhet shitja.

7. Në rast se në transaksionin e transferimit të pronësisë janë përfshirë më shumë sesa një tregtar i krijimeve të artit, ata kanë detyrime të përbashkëta dhe individuale për pagesën e shpërblimit. Në këtë rast, përveçse kur tregtarët e krijimeve të artit bien dakord ndryshe, shitësi është i detyruar të paguajë shpërblimin. Në rast se asnjë nga tregtarët e krijimeve të artit, të përfshirë në shitblerje, nuk merr pjesë në transferim si shitës, shpërblimi paguhet nga blerësi, përveç rasteve kur është rënë dakord ndryshe.

8. Për një periudhë 3-vjeçare pas rishitjes, autori ose përfaqësuesit e tij ka/kanë të drejtë t'i kërkojë/në personave të përmendur në nenin 33, pika 2, të këtij ligji, të ofrojnë çdo informacion që mund të jetë i nevojshëm për mbledhjen e shpërblimit që i përket atij nga rishitja.

9. Përcaktimet e pikave 1 deri në 8, të këtij neni, gjejnë zbatim për:

a) autorin ose trashëgimtarin ligjor që është shtetas ose ka vendqëndrimin e tij të zakonshëm në Republikën e Shqipërisë ose në çdo shtet anëtar të Bashkimit Europian;

b) shtetasit e vendeve jashtë Bashkimit Europian, me kusht që legjislacioni në vendin ku autori ose trashëgimtari i tij ligjor është shtetas të parashikojë të drejtën për marrjen e shpërblimit edhe për shtetasit e Republikës së Shqipërisë.

10. Parashikimet e përcaktuara në seksionin e këtij ligji për kohëzgjatjen e mbrojtjes së të drejtave të autorit do të zbatohen me ndryshimet e nevojshme edhe për kohëzgjatjen e mbrojtjes të së drejtës së rishitjes.

Neni 35

Heqja dorë, transferimi dhe ekzekutimi i së drejtës së rishitjes

1. Autori nuk mund të heqë dorë nga e drejta e tij për rishitje.
2. E drejta e rishitjes nuk do të transferohet me kontratë/marrëveshje ligjore gjatë jetës së autorit. Pas vdekjes së autorit, e drejta e rishitjes i kalon trashëgimtarëve të tij, të cilët përfitojnë vlerën e shpërblimit.
3. E drejta e rishitjes nuk mund të jetë objekt i ekzekutimit të detyrimeve.

Neni 36

E drejta e autorit për akses

1. Autori ka të drejtë t'i kërkojë pronarit /titullarit të të drejtave apo poseduesit të veprës origjinale ose kopjes së saj që t'i lejojë mundësinë e qasjes ose aksesit, me qëllim të bërjes së kopjeve mbi veprën ose vepra të prejardhura, sipas nenit 30, të këtij ligji, si dhe pa cenuar interesin legjitim të mbajtësit të të drejtave ose poseduesit të veprës.
2. Pronarit/poseduesit të veprave nuk mund t'i kërkohet vepra nga autori në asnjë rast dhe për asnjë qëllim të ndryshëm nga ai i parashikuar në pikën 1 të këtij neni.
3. Parashikimi i pikës 1, të këtij neni, nuk e detyron pronarin apo poseduesin e drejtpërdrejtë për t'i shpërndarë autorit origjinalin ose kopjen e veprës.

Neni 37

E drejta për të ndaluar ekspozimin publik të veprës

1. Autori i një vepre të pazbuluar të artit pamor, artit të aplikuar dhe një vepre të pazbuluar fotografike, në tjetërsimin e origjinalit ose ekzemplarit të veprës së tij rezervon të drejtën të ndalojë pronarin për ta ekspozuar punën për publikun.
2. Autori ndalon ekspozimin publik, të cilit i referohet në pikën 1, të këtij neni, në formë të shkruar.
3. Çdo përdorim/shfrytëzim publik i veprave të arteve të bukura, që paraqet një portret të një individi, lejohet vetëm me pëlqimin e personit /indivudit të paraqitur ose trashëgimtarëve të tij të ligjshëm, sipas legjislacionit civil në fuqi.
4. Autori nuk ka të drejtën e referuar në pikën 1, të këtij neni, nëse vepra i përket muzeut, galerisë ose ndonjë institucioni tjetër publik të ngjashëm.

Neni 38

E drejta e autorit mbi veprat fotografike

1. Pamjet e personave ose të paraqitjeve, elementeve apo ngjarjeve të natyrës ose jetës, të marra nëpërmjet proceseve fotografike, duke përfshirë riprodhimet e veprave të artit figurativ dhe pozave të veprave audiovizuale, do të konsiderohen fotografi në kuptim të këtij ligji.
2. Nuk do të konsiderohen objekt i këtij neni fotografitë e shkrimeve, dokumenteve, letrave të biznesit, objekteve materiale, vizatimeve teknike dhe produkteve të ngjashme.
3. Transferimi i pronësisë së negativit ose çdo trupëzimi të ngjashëm të një vepre fotografike, mbi bazën e së cilës mund të bëhen kopje, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe me anë të një kontrate me shkrim, sjell si rrjedhojë kalimin e të drejtave pasurore mbi veprën, përveç së drejtës së rishitjes.

4. Individu i portretizuar në një vepër fotografike të porositur prej tij kryen çdo veprim që mbulohet nga të drejtat pasurore edhe pa autorizimin e autorit të fotografisë, përveçse kur në kontratën me shkrim parashikohet ndryshe.

Neni 39

E drejta e autorit mbi veprat e arteve të aplikuara dhe veprat e arkitekturës

1. Mbrojtja nga e drejta e autorit e dhënë nga ky ligj për veprat e arteve të aplikuara shtrihet në formën e jashtme të objekteve të përfshira, të shprehura nga tipare, të tilla si: vijat, konturet, format, teksturat etj. Mbrojtja mbulon objektet dy dhe tredimensionale.

2. Mbrojtja e së drejtës së autorit, e parashikuar nga ky ligj, për veprat e arkitekturës shtrihet te ndërtesat dhe ndërtimet e ngjashme arkitekturore, si edhe te projektet e tyre.

3. E drejta e përshtatjes së veprës së arteve të aplikuara ose veprës së arkitekturës nuk përfshin ato lloj ndryshimesh që nuk sjellin si rezultat ndryshimin e formës së jashtme të veprës.

4. E drejta e qiradhënies nuk gjen zbatim për veprat e arkitekturës në forma tredimensionale, si dhe për veprat e arteve të aplikuara.

KREU IV

KOHËZGJATJA E MBROJTJES SË TË DREJTËS SË AUTORIT

Neni 40

Kohëzgjatja e mbrojtjes së të drejtave morale vetjake jopasurore

Të drejtat vetjake jopasurore të autorëve mbrohen pa asnjë kufi kohor. Pas vdekjes së autorit, mbrojtja e këtyre të drejtave merret përsipër nga trashëgimtarët ligjorë dhe, në mungesë të tyre, bëhet sipas rregullave të përcaktuara në Kodin Civil.

Neni 41

Afatet e mbrojtjes së të drejtave pasurore

1. Të drejtat pasurore, të parashikuara nga ky ligj, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe nga ky nen, mbrohen gjatë gjithë jetës së autorit dhe deri në 70 vjet pas vdekjes së tij, pavarësisht nga data kur vepra është bërë publike në mënyrë të ligjshme. Pas vdekjes së autorit, të drejtat pasurore do të transferohen nëpërmjet trashëgimisë, sipas legjislacionit civil.

2. Afatet e përcaktuara në këtë seksion fillojnë nga data 1 janar e vitit pasardhës të vdekjes së autorit ose, sipas rastit, të shfaqjes së parë të ligjshme në publik të veprës.

3. Të drejtat pasurore mbi një vepër me bashkautorësi mbrohen deri në vdekjen e bashkautorit të fundit dhe deri në 70 vjet pas vdekjes së tij.

4. Të drejtat pasurore mbi një vepër muzikore me tekst mbrohen deri 70 në vjet pas vdekjes së autorit të fundit të mbetur gjallë, autorit të tekstit ose kompozitorit të veprës muzikore, nëse ata janë ose jo persona të caktuar si bashkautorë dhe në rast se kontributi i të dyve ishte posaçërisht i krijuar për përdorimin e së njëjtës vepër muzikore. Nëse muzika ose teksti, përkatësisht, nuk është krijuar posaçërisht për të njëjtën vepër muzikore me tekst, do të zbatohen rregullat e përgjithshme për kohëzgjatjen e së drejtës së autorit.

5. Të drejtat pasurore të një vepre audiovizuale mbrohen deri në 70 vjet pas vdekjes së autorit të fundit të mbetur gjallë, nëse këta persona janë ose nuk janë përcaktuar si bashkautorë, sipas nenit 97 të këtij ligji, të krijuar posaçërisht për përdorimin e veprës audiovizuale.

6. Të drejtat pasurore të veprave anonime ose nën pseudonim mbrohen deri në 70 vjet. Afati llogaritet nga 1 janari i vitit pasardhës nga vënia e veprës në dispozicion të publikut në mënyrë të ligjshme. Kur kjo vepër nuk është vënë në mënyrë të ligjshme në dispozicion të publikut brenda 70 viteve nga krijimi i saj, mbrojtja e së drejtës së autorit pushon. Kur pseudonimi i vendosur nga autori

nuk lë dyshime për identitetin e tij, gjen zbatim përcaktimi i pikës 1, të këtij neni. Ky përcaktim gjen zbatim edhe kur autori i një veprë anonime ose nën pseudonim zbulon identitetin e tij ose kur identiteti i tij bëhet i qartë gjatë asaj periudhe kohe.

7. Të drejtat pasurore të përmbledhjeve mbrohen deri në 70 vjet nga vënia e veprës në mënyrë të ligjshme në dispozicion të publikut. Sidoqoftë, kur autorët e veprave, kontributeve apo materialeve të tjera në një përmbledhje mund të identifikohen në raport me këto vepra, kontribute apo materiale të tjera, gjejnë zbatim, përkatësisht, përcaktimet e pikës 1 ose 3 të këtij neni.

8. Kur vepra është publikuar me vëllime, pjesë, kapituj, numra ose episode, afati i mbrojtjes fillon nga koha kur vepra është vënë në mënyrë të ligjshme në dispozicion të publikut, dhe në këtë rast gjejnë zbatim kriteret e mbrojtjes, të parashikuara në pikën 1 deri në pikën 6, të këtij neni, për secilin prej zërave individualisht.

9. Nëse afati i mbrojtjes së të drejtave pasurore të veprës në vendin e tij të origjinës është më i gjatë sesa afati i mbrojtjes së parashikuar nga ky ligj, gjejnë zbatim dispozitat e këtij ligji. Nëse ky afat është më i shkurtër, gjen zbatim afati i parashikuar në vendin e origjinës.

10. Me mbarrimin e afatit të mbrojtjes së të drejtave pasurore, vepra konsiderohet vepër në domenin publik dhe mund të ketë përdorim të lirë për publikun, duke iu nënshtruar respektimit të të drejtave morale të autorëve, sipas parashikimeve të këtij ligji.

Neni 42

Të drejtat në veprat që përfshihen në domenin publik

1. Përfiton një mbrojtje të njëjtë lidhur me të drejtat pasurore, sikurse autori i veprës, çdo person, i cili, pas përfundimit të mbrojtjes së të drejtave pasurore të autorit:

a) publikon për herë të parë në mënyrë të ligjshme ose e vendos po në mënyrë të ligjshme në dispozicion të publikut një vepër të pabotuar më parë;

b) publikon një botim kritik dhe shkencor të një veprë që është bërë pjesë e domenit publik.

2. Afati i mbrojtjes së të drejtave pasurore, të përmendura në shkronjën “a”, të pikës 1, të këtij neni, është 25 vjet nga koha kur vepra u botua për herë të parë apo u vendos në mënyrë të ligjshme në dispozicion të publikut.

3. Afati i mbrojtjes së të drejtave pasurore, të përmendura në shkronjën “b”, të pikës 1, të këtij neni, është 30 vjet nga koha e publikimit të parë të ligjshëm.

KREU V

MARRËDHËNIA MIDIS SË DREJTËS SË AUTORIT DHE PRONËSISË

Neni 43

Dispozita të përgjithshme për tjetërsimin e së drejtës së pronësisë mbi veprën

1. Të drejtat e autorit janë të pavarura nga e drejta e pronësisë dhe të drejta të tjera reale mbi objektin, në të cilin vepra është mishëruar/fiksuar.

2. Nëse autori ose mbajtësi i së drejtës së autorit transferon të drejtën e pronësisë së materialit, në të cilën është mishëruar/fiksuar vepra, ai nuk do të konsiderohet se ka kaluar të drejtat e tij pasurore mbi veprën ose ka dhënë autorizimin për shfrytëzimin e veprës, përveçse kur parashikohet ndryshe në një kontratë/marrëveshje ose nga ky ligj.

3. Autori ose mbajtësi i së drejtës së autorit, i cili i ka kaluar të drejtat e tij pasurore ose ka dhënë autorizimin për shfrytëzimin e një veprë, nuk do të konsiderohet se ka transferuar të drejtën e pronësisë së materialit, në të cilën vepra është mishëruar/fiksuar, përveçse kur parashikohet ndryshe në një kontratë/marrëveshje ose nga ky ligj.

Shkatërrimi i veprës së mbrojtur nga e drejta e autorit

1. Pronari i një vepre origjinale të mbrojtur nga ky ligj, që di ose ka të dhëna të arsyeshme për të ditur se autori ose secili nga bashkautorët ka një interes të veçantë për të ruajtur një vepër origjinale të tillë nga shkatërrimi, është i detyruar, përpara shkatërrimit të saj, t'i lajmërojë ata për shkatërrimin dhe duhet t'i ofrojë blerjen e origjinalit me një çmim të barasvlershëm me vlerën e tij reale. Kur kthimi i origjinalit në zotërimin e autorit nuk është i mundur, pronari mund t'i lejojë autorit të bëjë një kopje të veprës në mënyrën përkatëse. Nëse autori nuk dëshiron të blejë origjinalin, pronari është i lirë ta shkatërrojë atë, por ai, me kërkesën e autorit, mund t'i lejojë atij fotografimin përpara shkatërrimit.

2. Pronari i objekteve që përmbajnë kopje të një vepre të mbrojtur me të drejtë autori nuk do të ketë detyrime, lidhur me pikën 1, të këtij neni, vetëm në rastin kur ai di ose duhet të dijë se as origjinali dhe as kopja e asaj vepre nuk ekzistojnë.

3. Pronari i objektit, mbi të cilin është fiksuar një vepër me të drejtë autori pa autorizimin e tij, mund ta shkatërrojë objektin pa detyrime, referuar pikave 1 dhe 2 të këtij neni.

4. Pikat 1 dhe 2, të këtij neni, nuk zbatohen për veprat e arkitekturës. Pronari i një vepre arkitekturore detyrohet vetëm të njoftojë autorin për shkatërrimin dhe i lejon atij, me kërkesën e tij, të fotoj veprën dhe t'i dorëzojë një kopje të dizajnit të veprës.

5. Lidhur me ndryshimet e një vepre arkitekture duhet të mbahen parasysh interesat e pronarëve të saj. Autori i një vepre arkitekture nuk mund të kundërshtojë ndaj ndryshimeve të veprës së tij të arkitekturës, të cilat nevojiten për shkaqe të rëndësishme, siç është siguria apo arsye teknike. Aty ku vepra e arkitekturës ka nevojë për rikonstruksion, autori i saj nuk mund të kundërshtojë përdorimin e materialeve të tjera, nëse materialet e përdorura në ndërtimin e saj provojnë se kanë mangësi ose nëse materiale të tilla nuk mund të disponohen ose mund të merren, por vetëm me vështirësi apo shpenzime. Në një rast të tillë, autori, me emrin e të cilit është dizajnuar vepra, ka të drejtën të kërkojë që pronari i ndërtesës, përveç emrit të autorit, të bëjë një shënim lidhur me ndryshimet e veprës dhe kohën kur janë bërë.

6. Nëse pronari vepron në kundërshtim me dispozitat e këtij neni, ai do të jetë përgjegjës për shkeljen e të drejtave vetjake jopasurore të autorit.

KREU VI**KALIMI I TË DREJTAVE PASURORE TË AUTORIT****Seksioni 1****Dispozita të përgjithshme****Kalimi i të drejtave pasurore të autorit**

1. Autori ose titullari i të drejtave të autorit mund të kalojë me kontratë, sipas këtij ligji dhe dispozitave të legjislacionit civil, vetëm të drejtat pasurore kundrejt personave të tjerë.

2. E drejta e autorit është e trashëgueshme. Të gjitha të drejtat që i përkasin autorit do t'u kalojnë trashëgimtarëve të tij, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë ligj.

3. Rregullimet e përgjithshme për trashëgiminë zbatohen për të gjitha çështjet e tjera që kanë të bëjnë me trashëgiminë e së drejtës së autorit, të cilat nuk janë rregulluar me këtë ligj.

4. Kalimi i të drejtave pasurore të autorit kufizohet për disa të drejta, për një territor dhe për një periudhë kohore, të përcaktuara shprehimisht në marrëveshje apo kontratë.

5. Të drejtat vetjake jopasurore të autorit nuk do të jenë objekt i kalimit te personat e tjerë. Ato ekzistojnë pavarësisht të drejtave pasurore të autorit dhe ruhen nga autori edhe pas kalimit të të drejtave pasurore te personat e tjerë.

Forma e kalimit të të drejtave ekonomike

1. Të drejtat pasurore të autorit ose titullari i të drejtave të autorit mund të kalojnë me kontratë në formën ekskluzive ose joekskluzive. Si rezultat i këtij kalimi, pala së cilës i kalohen këto të drejta është mbajtësi i ri i së drejtës së autorit, në përputhje me kushtet e kontratës.

2. Në rastin e kalimit të së drejtës në formën ekskluzive, autori/pronari i veprës origjinale nuk e ushtron më të drejtën e përdorimit të veprës gjatë periudhës kohore dhe për territorin për të cilin është rënë dakord, si dhe nuk ka të drejtë t'ia kalojë të njëjtin tagër një pale të tretë. Në këtë rast, në bazë të kontratës ekskluzive, mbajtësi i së drejtës ekskluzive mund të shfrytëzojë një vepër autori duke përjashtuar çdo person tjetër, përfshirë autorin, nga një përdorim i tillë, përveçse kur është parashikuar ndryshe në këtë ligj. Brenda këtyre kufijve, ai gjithashtu gëzon të drejtën të autorizojë ose të ndalojë të tretët për përdorimin e veprës dhe vetëm nëse këto të drejta parashikohen shprehimisht në kontratë. Forma ekskluzive e kalimit të të drejtave duhet të përcaktohet shprehimisht në kontratën mes palëve. Kontrata është e vlefshme kur bëhet sipas dispozitave të këtij ligji dhe të legjislacionit civil në fuqi.

3. Në rastin e kalimit të së drejtës në formën joekskluzive, autori/pronari i veprës mund ta përdorë vetë veprën dhe mund gjithashtu ta kalojë të drejtën në formën joekskluzive kundrejt personave të tjerë. Në këtë rast, mbajtësi i së drejtës për shfrytëzimin e veprës në formën joekskluzive, në përputhje me objektin dhe përmbajtjen në kontratë, gëzon të drejtën ta përdorë veprën në mënyrë të njëjtë si palët e treta, të cilat kanë marrë autorizim për përdorimin e saj.

4. Mbajtësi i së drejtës për shfrytëzimin e veprës në formën joekskluzive nuk mund t'ua kalojë këtë të drejtë personave të tjerë, pa pëlqimin/autorizimin me shkrim të autorit/pronarit të veprës.

5. Kalimi i një të drejte pasurore nga autori /pronari i së drejtës së autorit nuk do të ketë efekt për të drejtat e tjera të tij, përveçse nëse parashikohet në kontratë.

6. Pëlqimi/autorizimi i përmendur në pikën 4, të këtij neni, nuk do të kërkojë kur mbajtësi i së drejtës është një person juridik, në kuadër të transferimit të të gjithë biznesit ose të një pjese të tij, sipas ligjit.

7. Kur e drejta për shfrytëzimin e veprës në formën joekskluzive kalohet pa autorizimin e autorit, personi që fiton të drejtën e shfrytëzimit do të ketë përgjegjësi solidare me personin që transferon të drejtën e autorit.

8. Dhënia e mëvonshme e së drejtës për shfrytëzimin e veprës, përfshirë atë të formës ekskluzive, nuk paragjykon të drejtën e mëparshme për shfrytëzimin e dhënë, në formën ekskluzive ose jo, përveçse kur parashikohet ndryshe nga kontrata për dhënien e së drejtës më parë.

Kalimi i së drejtës së riprodhimit

Kalimi i së drejtës së riprodhimit të veprës nuk nënkupton edhe kalimin e së drejtës së shpërndarjes, me përjashtim të rastit kur në kontratë është përcaktuar shprehimisht ndryshe.

Kontrata e së drejtës së autorit

1. Me anë të një kontrate ose në rastet e parashikuara me ligj, autori mund t'ia kalojë një personi tjetër të drejtën për shfrytëzimin e veprës së tij letrare, shkencore, artistike ose mund t'ia besojë atij ushtrimin e së drejtës së autorit, duke i dhënë autorizimin për shfrytëzim/përdorim ose ndonjë tagër tjetër ligjor. Nga ana tjetër, mbajtësi i të drejtave është i detyruar të përdorë këtë të drejtë sipas kushteve të vendosura në kontratë dhe të paguajë shumën e shpërblimit, përveçse kur parashikohet ndryshe në kontratë.

2. Kontrata e së drejtës së autorit, përveç përdorimit të veprave në gazeta dhe botime të tjera periodike, është e vlefshme vetëm në formë të shkruar dhe parashikon: përshkrimin e veprës, të

drejtat dhe detyrimet e mbajtësit që i fiton këto të drejta; formën ekskluzive/joekskluzive; masën /mënyrën e përdorimit të veprës që mbulohet nga ajo; afatin e vlefshmërisë; territorin në të cilin zbatohet; vlerën e shpërblimit ose bazën për përcaktimin e kësaj vlere për përdorimin e veprës; kushtet dhe afatet e pagesës së shpërblimit.

3. Nëse në kontratën e së drejtës së autorit nuk përcaktohet territori për të cilin zbatohet, ajo gjen zbatim vetëm për përdorimet në territorin e Republikës së Shqipërisë.

4. Nëse kontrata e së drejtës së autorit nuk parashikon afatin e saj të vlefshmërisë, konsiderohet se është lidhur për një afat trevjeçar që nga data e lidhjes së saj, nëse ka të bëjë me përdorimin e veprës në formën e saj origjinale, si dhe, për pesë vjet, në rast se ka të bëjë me përdorimin e veprës në një formë të përshtatur apo të ndryshuar në mënyrë tjetër ose të përkthyer.

5. Nëse në kontratë nuk specifikohen qartë dhe në mënyrë të mjaftueshme natyra dhe niveli i përdorimit të veprës, për të cilën është dhënë autorizimi, ajo interpretohet vetëm për të mbuluar këtë lloj natyre dhe nivel përdorimi të veprës, në përputhje me parashikimet e Kodit Civil, lidhur me dispozitat për interpretimin e kontratës.

6. Mungesa e këtyre parashikimeve i jep të drejtë palës së interesuar të kërkojë zgjidhjen e kontratës.

Neni 49

Përcaktimi i shpërblimit për kalimin e të drejtave pasurore

1. Shpërblimi për kalimin e të drejtave pasurore përcaktohet në kontratën ndërmjet palëve dhe llogaritet në përpjesëtim të drejtë me të ardhurat që rrjedhin nga shfrytëzimi i veprës ose nga mënyra të tjera, duke mbajtur parasysh:

- a) tipin dhe qëllimin e veprës, për të cilën gëzon të drejta autori;
- b) suksesin e saj financiar;
- c) llojin dhe volumin e veprës;
- ç) kohëzgjatjen e përdorimit;
- d) ekzistencën e marrëveshjes mes shoqatave të autorëve dhe shoqatave të përdoruesve, ku përcaktohet shuma e një shpërblimi të drejtë, si dhe elemente të tjera që merren për bazë në vendosjen e një shpërblimi të drejtë.

2. Nëse shuma e shpërblimit nuk është vendosur në kontratë, autori ose titullari i të drejtave të autorit gëzon të drejtën t'u kërkojë organeve kompetente të përcaktojnë shpërblimin, sipas dispozitave të këtij ligji. Në këtë rast, shpërblimi përcaktohet në analogji me rastet e mëparshme, duke pasur parasysh vlerën më të madhe të shpërblimit për të njëjtën kategori veprash, qëllimin dhe kohëzgjatjen e shfrytëzimit të veprës, si dhe çdo rrethanë tjetër, sipas rastit, për përcaktimin e një shpërblimi të drejtë.

3. Nëse në kontratën mes palëve ekziston një shpërpjesëtim i dukshëm midis shpërblimit të autorit të veprës dhe të ardhurave të palës tjetër, mbi të cilën janë transferuar të drejtat pasurore mbi veprën, autori gëzon të drejtën t'u kërkojë organeve kompetente për rishikimin e kontratës ose ndryshimin e kontratës për rritjen e shumës, në masën e një shpërblimi të drejtë për autorin.

4. Autori nuk mund të heqë dorë paraprakisht nga ushtrimi i së drejtës së tij, parashikuar në pikën 3 të këtij neni.

Neni 50

Kontrata për veprat e botuara në shtypin periodik

1. Nëse në kontratën e lidhur ndërmjet palëve nuk parashikohet ndryshe, autori/pronari i të drejtave të një vepre të botuar në shtypin periodik gëzon të drejtën e përdorimit të saj në çdo formë, me kusht që përdorimi të mos cenojë të drejtën e shpërndarjes së veprës së botuar në shtypin periodik.

2. Nëse në kontratën e lidhur ndërmjet palëve nuk parashikohet ndryshe, autori/pronari i të drejtave mund ta disponojë lirisht veprën në qoftë se ajo nuk është botuar brenda një muaji nga dita e pranimi të saj, në rastin e shtypit të përditshëm, dhe brenda gjashtë muajve, në rastin e botimeve të tjera.

Neni 51

Kufijtë e vlefshmërisë së dispozitave kontraktuale

1. Kontrata e së drejtës së autorit mund të ketë si objekt një vepër të pakrijuar ende, me kusht që të përcaktojë tipin e veprës dhe mënyrën e përdorimit të veprës së ardhshme.

2. Kontrata, që ka si objekt dhënien e së drejtës së përdorimit të një numri të pacaktuar ose për qëllim të pacaktuar të një vepre që autori do të krijojë në të ardhmen, është e pavlefshme.

3. Kontrata, që ka si objekt dhënien e së drejtës së përdorimit në çdo mënyrë përdorimi të veprës që është ende e panjohur gjatë kohës së lidhjes së saj, është e pavlefshme.

Nuk konsiderohet si mënyrë ende e panjohur përdorimi në kohën e lidhjes së kontratës:

a) një mënyrë përdorimi, e njohur më parë, e cila mund të përdoret për të rritur efikasitetin dhe cilësinë;

b) një mënyrë e re përdorimi, e cila zëvendëson një mënyrë të përdorimit të veprës që njëhej në kohën e lidhjes së kontratës, duke pasur parasysh natyrën dhe nivelin e përdorimit.

Neni 52

Kontrata në lidhje me veprat që krijohen në të ardhmen

1. Subjekti, të cilit i është kaluar e drejta ose i autorizuari është i detyruar të njoftojë me shkrim mbajtësin e së drejtës/autorizuesin për pranimin e krijimit, që është objekt kontrate, për kalimin /autorizimin e së drejtës mbi një vepër të ardhshme brenda afatit të parashikuar në kontratë dhe në mungesë të parashikimit të këtij afati, ky i fundit konsiderohet të jetë dy muaj nga lidhja e kontratës. Kur subjekti, të cilit i ka kaluar e drejta/i autorizuari, nuk kryen njoftimin brenda këtij afati, krijimi konsiderohet i pranuar.

2. Subjekti, të cilit i është kaluar e drejta, ose i autorizuari mund t'ia kthejë veprën autorit /mbajtësit të së drejtës së autorit/autorizuesit për korrigjimet që duhet t'i bëhen, mbështetur në motive të arsyeshme të paraqitura me shkrim dhe brenda një afati të caktuar. Nëse autori/autorizuesi refuzon kryerjen e korrigjimeve pa asnjë motiv të arsyeshëm ose nuk i bën korrigjimet brenda afatit të caktuar, personi, të cilit i është kaluar e drejta/i autorizuari, mund të zgjidhë në mënyrë të njëanshme kontratën pa kryer pagesën e shpërblimit.

3. Nëse autori e autorizon përdorimin e veprës, ai është i detyruar të bëjë ndryshime që nuk e cenojnë thelbin e tij, por që janë të domosdoshme për përdorimin e parashikuar shprehimisht në kontratë. Në rast se ai refuzon ose nuk është në gjendje ta përmbushë këtë detyrim, personi, të cilit i është kaluar e drejta, ose i autorizuari mund t'i kryejë ndryshimet pa pëlqimin e tij.

Neni 53

Zgjidhja e kontratës

1. Autori mund të zgjidhë në mënyrë të njëanshme kontratën e së drejtës së autorit për kalimin e të drejtave pasurore, nëse:

a) përfituesi/mbajtësi i të drejtave nuk e shfrytëzon objektin e kontratës brenda afatit dhe kushteve, për të cilat është rënë dakord në kontratën me shkrim;

b) përfituesi/mbajtësi i të drejtave e shfrytëzon veprën në një mënyrë qartësisht që vjen në kundërshtim me lejen dhe në mënyrë të ndryshme nga kushtet e parashikuara në kontratën me shkrim, duke cenuar interesat legjitimë të autorit.

2. Në rastin e pikës 1, të këtij neni, përfituesi/mbajtësi i të drejtave përgjigjet për dëmin e shkaktuar në përputhje me legjislacionin në fuqi.

3. Autori nuk do të ketë të drejtë të kërkojë zgjidhjen në mënyrë të njëanshme të kontratës nëse përfituesi/mbajtësi i së drejtës për shfrytëzimin e veprës provon se rrethanat që shkaktojnë mosushttrimin e së drejtës mbi veprën janë veprimet e vetë autorit, të një pale të tretë ose një force madhore. Në rastin kur shkaktar është autori vetë, ai përgjigjet për dëmin e shkaktuar kundrejt përfituesit/mbajtësit të të drejtave.

4. Autori nuk mund të heqë dorë paraprakisht nga e drejta e tij e zgjidhjes së kontratës, e përmendur në pikën 1, të këtij neni. Kjo dorëheqje mund të përjashtohet me kontratë vetëm për një periudhë dyvjeçare pas lidhjes së kontratës ose dorëzimit të veprës, në rast se kjo ndodh në një datë më të vonë sesa ajo e lidhjes së kontratës. Në vend të zgjidhjes së kontratës, autori mund të ndërpresë ekskluzivitetin e shfrytëzimit të të drejtave, duke ulur, në të njëjtën kohë, edhe tarifën që duhet t'i paguhet atij për përdorimin. Në rastin e veprave të botuara në shtypin e përditshëm, periudha kohore e sipërpërmendur është 3 muaj, ndërsa për botimet e tjera periodike 1 vit.

5. Autori nuk mund të heqë dorë nga e drejta e tij e autorit.

Neni 54

Ekzekutimi

1. E drejta e autorit nuk mund të jetë objekt i ekzekutimit të detyrimeve. Vetëm përfitimet ekonomike, të përftuara nga përdorimi i një vepre të së drejtës së autorit, mund të jenë objekt i ekzekutimit të detyrimeve, sipas parashikimeve të Kodit të Procedurës Civile, përveçse kur parashikohet ndryshe nga ky ligj.

2. Nëse autori ka shkelur një detyrim kontraktual, duke mos përfunduar veprën ose duke mos botuar dorëshkrimin, ai nuk është i detyruar ta përmbushë atë, por do të jetë përgjegjës për dëmin që rrjedh prej saj.

Seksioni 2

Kontratat e veçanta të së drejtës së autorit

Neni 55

Kontratat e botimit

1. Me kontratën e botimit autori merr përsipër t'i japë botuesit të drejtën e riprodhimit të veprës së tij nëpërmjet shtypshkrimit ose proceseve të tjera të ngjashme, si dhe të drejtën e shpërndarjes së kopjeve të veprës, ndërsa botuesi merr përsipër të publikojë veprën dhe t'i paguajë autorit shpërblimin, për të cilin është rënë dakord, si dhe të kujdeset për shpërndarjen e suksesshme të kopjeve të veprës dhe t'i sigurojë autorit informacionin për shpërndarjen e veprës së tij. Kontrata e botimit duhet të parashikojë detyrimisht kohëzgjatjen e së drejtës së botimit.

2. Presumohet që botuesi ka të drejtën ekskluzive për të botuar veprën, sipas pikës 1, të këtij neni, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe nga kontrata e botimit.

3. Presumimi, sipas pikës 2, të këtij neni, nuk zbatohet për të drejtën e botimit të artikujve në shtypin e përditshëm ose periodikëve të botimeve.

4. Kontrata e botimit, që ka si objekt botimin e artikujve, ilustrimeve ose kontributeve të tjera të autorit në shtyp ose në botimet e përditshme dhe periodike, nuk ka nevojë të bëhet në formë të shkruar.

5. Botuesit i lejohet të lidhë një kontratë botimi për të njëjtën vepër me një palë të tretë vetëm me autorizimin e shprehur të autorit.

Neni 56

E drejta e përkthimit, përshtatjes dhe të drejta të tjera

Me kontratën, sipas nenit 55, të këtij ligji, autori mund t'i japë botuesit të drejtën e përkthimit të veprës së tij në disa gjuhë të huaja dhe të drejtën e botimit të kësaj vepre të përkthyer, si dhe të drejta të tjera ekonomike. Autori i veprës gjithashtu mund t'i japë botuesit të drejtën për të përshtatur veprën. Kontrata me botuesin për të drejtën për të autorizuar persona të tjerë për të përshtatur veprën ose për përdorimin e saj në ndonjë mënyrë tjetër duhet të jetë objekt i një dispozite të shprehur kontraktore.

Neni 57

Verifikimi i saktësisë së informacionit

1. Autori ka të drejtën në çdo kohë të kërkojë nga botuesi përmbajtjen dhe kontrollin e arkivave dhe dokumentacionit të biznesit të botuesit për të verifikuar saktësinë e informacionit që i është paraqitur prej tij.

2. Autori mund të kërkojë informacion lidhur me numrin e kopjeve të bëra për veprën e tij nga një person i tretë që e ka riprodhuar veprën për botuesin, i cili detyrohet të sjellë informacion të plotë dhe të vërtetë, në kuptim të pikës 5, të nenit 55, të këtij ligji.

Neni 58

Lidhja e kontratave nëpërmjet një përfaqësuesi

Autori mund të lidhë kontrata botimi edhe me anë të një përfaqësuesi, por vetëm për ato vepra që janë caktuar shprehimisht me marrëveshje mes tyre.

Neni 59

Përcaktimi i shumës së shpërblimit

1. Nëse shpërblimi përcaktohet si një përqindje e çmimit të shitjes për çdo vepër të ekzemplarëve të shitur, në kontratën e botimit duhet të specifikohet një numër minimal i kopjeve të botimit të parë dhe një shpërblim minimal, të cilin botuesi duhet t'ia paguajë autorit pavarësisht nga numri i kopjeve të shitura.

2. Nëse shpërblimi përcaktohet si një shumë totale, në kontratën e botimit duhet të specifikohet numri total i kopjeve, për të cilat është rënë dakord për t'u printuar. Nëse palët nuk kanë rënë dakord për këtë numër dhe vetëm nëse rezulton ndryshe nga praktikat e ndershme të biznesit dhe rrethanat e rastit, botuesi mund të botojë jo më shumë se 500 kopje të veprës.

Neni 60

Kushte të tjera të kontratës së botimit

1. Kontrata e botimit duhet të përmbajë gjithashtu:

a) afatin, brenda të cilit autori duhet t'i dorëzojë botuesit dorëshkrimin e tij të saktë ose materiale të tjera origjinale të punës. Nëse në kontratë nuk është përcaktuar ndryshe, ky afat do të jetë një vit nga data e lidhjes së kontratës;

b) afatin, brenda të cilit botuesi duhet të publikojë dhe të shpërndajë kopjet e veprës për çdo botim. Nëse në kontratë nuk është përcaktuar ndryshe, ky afat do të jetë një vit nga data e dorëzimit të dorëshkrimit të saktë dhe materialeve të tjera origjinale të punës;

c) numrin e autorizuar të kopjeve që do të publikojë botuesi. Nëse në kontratë nuk është përcaktuar ndryshe, botuesi ka të drejtën të publikojë vetëm një botim;

ç) afatin, brenda të cilit botuesi, pas shterjes së botimit të parë, është i detyruar të nisë nxjerrjen në treg të ekzemplarëve të botimit të ardhshëm, nëse kjo është përcaktuar në kontratë. Nëse në kontratë nuk është përcaktuar ndryshe, ky afat do të jetë 1 vit nga dita kur autori ka kërkuar një gjë të tillë;

d) një dispozitë, lidhur me pronësinë e dorëshkrimit dhe materialeve të tjera origjinale. Dorëshkrimi ose materialet e tjera origjinale mbeten në pronësi të autorit, përveç rasteve kur ai, në bazë të një kontrate, ia kalon pronësinë botuesit;

dh) pamjen dhe dizajnin e kopjeve të veprës;

e) formën ekskluzive ose joekskluzive të të drejtave pasurore, si dhe territorin ku do të operojë kontrata e botimit;

ë) procedurat e kontrollit të tirazhit të veprës.

2. Mungesa e ndonjë kushti të përcaktuar në pikën 1, të këtij neni, i jep palës së interesuar të drejtën të tërhiqet nga kontrata, si dhe të kërkojë shpërblim për dëmin e shkaktuar.

3. Kontrata e botimit depozitohet dhe fillon efektet pas regjistrimit dhe certifikimit në Drejtorinë për të Drejtat e Autorit dhe të drejtat që i janë kaluar botuesit përfundojnë pas mbarimit të afatit, për të cilin është rënë dakord në kontratë mes palëve.

4. Konsiderohet shpërndarje e plotë e kopjeve të botimit nëse kopjet e pashitura arrijnë deri në 5 për qind të të gjithë tirazhit të botimit dhe, në çdo rast, jo më shumë se 100 kopje.

Neni 61

Ndryshimi i veprës nga autori

Botuesi është i detyruar të lejojë autorin të bëjë ndryshime në çdo botim të ri, me kusht që këto ndryshime të mos rrisin ndjeshëm shpenzimet e botimit dhe të mos ndryshojnë, në mënyrë të dukshme, karakterin e veprës, me përjashtim të rastit kur në kontratë është rënë dakord, shprehimisht, ndryshe.

Neni 62

Shkatërrimi i dorëshkrimit dhe i botimit të përgatitur

1. Nëse një dorëshkrim ose një material tjetër origjinal i veprës shkatërrohet pas dorëzimit të tij te botuesi, për shkak të një force madhore, autori ka të drejtën e shpërblimit, e cila do të paguhej për autorin vetëm nëse vepra do të ishte botuar.

2. Nëse një botim i përgatitur i veprës shkatërrohet plotësisht nga një forcë madhore para se të shpërndahej, botuesit i jepet e drejta të përgatisë një botim të ri dhe autori ka të drejtë për shpërblim vetëm për një nga këto botime. Kontrata konsiderohet e zgjidhur dhe palët zhvishen nga detyrimet e ndërsjella, kur një gjë e tillë kërkohet nga pala, në dëm të së cilës ka vepruar forca madhore. Në këtë rast pala e dëmtuar dorëzon kontratën në Drejtorinë për të Drejtat e Autorit, e cila, nga ana e saj, njofton palën tjetër brenda 15 ditëve nga data e dorëzimit të kontratës.

3. Nëse pas botimit dhe para shpërndarjes së veprës, për arsye të forcës madhore, numri i kopjeve të botuara dëmtohet pjesërisht, kontrata është e vlefshme për pjesën e mbetur të kopjeve ose plotësisht e vlefshme, nëse botuesi zëvendëson numrin e kopjeve të dëmtuara me shpenzimet e veta, brenda afateve të përcaktuara në kontratë.

Neni 63

Kalimi i së drejtës së botimit pas botimit të parë të veprës

1. Botuesi, që ka fituar të drejtën për të botuar veprën, gëzon të drejtën e përparësisë në kalimin e së drejtës së botimit të veprës në formën elektronike ose formë tjetër, kundrejt një shpërblimi të njëjtë me atë të konkurrentit që ka ofruar shpërblimin më të lartë për autorin ose titullarin e të drejtave të autorit të veprës.

2. Një botues, që ka për qëllim të përdorë të drejtën sipas pikës 1, të këtij neni, duhet t'i paraqesë me shkrim ofertën e tij autorit ose titullarit të së drejtës së autorit të veprës, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së ftesës së shkruar të autorit, me të cilën ky i fundit paraqet vullnetin e tij për botimin e veprës në formë elektronike ose në një formë tjetër.

3. E drejta, sipas pikës 1, të këtij neni, duhet ushtruar brenda një periudhe trevjeçare, duke filluar nga data e përfundimit të kontratës së botimit.

Neni 64

Zgjidhja e njëanshme e kontratës së botimit

1. Autorit i lind e drejta të kërkojë zgjidhjen e kontratës së botimit nëse botuesi nuk e boton veprën brenda kohës së përcaktuar në kontratë ose nuk procedon me botimin e një edicioni të ri brenda kohës së përcaktuar ose afatit të përcaktuar me ligj.

2. Nëse kontrata zgjidhet për shkak të botuesit, autori do të gëzojë çdo shpërblim të marrë, të kërkojë çdo shpërblim për dëmin e shkaktuar ose, sipas rastit, mund të kërkojë pagesën për të gjithë shumën e përcaktuar në kontratë.

3. Një botues mund të kërkojë zgjidhjen e kontratës së botimit dhe të ankimojë për dëmtimet, nëse autori nuk i dorëzon dorëshkrimin ose materiale të tjera origjinale të veprës brenda afatit të përcaktuar në kontratë ose në ligj.

Neni 65

Shkatërrimi i kopjeve të veprës

1. Një botues, që ka si synim të shesë kopjet e pashitura të veprës për riciklim ose t'i shkatërrojë apo t'i tërheqë nga qarkullimi, është i detyruar t'i ofrojë autorit mundësinë e blerjes me çmimin që do të ishte marrë nëse kopjet do të ishin shitur për riciklim. Në të kundërt, ai do të mbajë përgjegjësi për shkeljen e së drejtës vetjake jopasurore të autorit.

2. Nëse autori nuk e pranon ofertën e botuesit, sipas pikës 1, të këtij neni, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së ofertës nga botuesi, ose pranon të blejë vetëm një pjesë të kopjeve të pashitura, botuesi mund t'i shesë kopjet e mbetura për riciklim apo t'i shkatërrojë ato.

Neni 66

Kontrata për shfaqjet teatrale dhe/ose ato muzikore

1. Me kontratën e shfaqjes teatrale dhe/ose muzikore autori ose titullari i së drejtës së autorit i kalon një personi fizik apo juridik të drejtën për të shfaqur ose ekzekutuar në publik një vepër letrare, dramatike, muzikore, dramatiko-muzikore, koreografike ose të një pantomime, kundrejt shpërblimit, si dhe me detyrimin për të respektuar kushtet kontraktore mes palëve.

2. Kontrata e shfaqjes teatrale dhe/ose muzikore, e përmendur në pikën 1, të këtij neni, është e vlefshme dhe i fillon efektet pas regjistrimit dhe certifikimit në Drejtorinë për të Drejtat e Autorit dhe përfundon pas mbarimit të afatit kontraktual.

3. Kontrata për shfaqjet teatrale dhe/ose muzikore bëhet me shkrim, për një kohë dhe numër të caktuar shfaqjesh në publik.

4. Në kontratë duhet të përcaktohen periudha kohore kur do të realizohet shfaqja, numri i shfaqjeve, forma ekskluzive ose joekskluzive e kalimit të të drejtave, kushtet e mbikëqyrjes së arkëtimit të të ardhurave dhe mënyra e shpërblimit të autorit ose e titullarit të të drejtave të autorit.

5. Personi fizik apo juridik, i cili është organizatori për shfaqjen teatrale dhe/ose muzikore, nuk ka të drejtën t'ia kalojë të drejtat e përfituara një pale të tretë, pa miratimin me shkrim të autorit ose të titullarit të të drejtave të autorit.

6. Personi fizik apo juridik, organizator i shfaqjes, duhet t'i lejojë autorit aksesin në shfaqjen e veprës, të sigurojë kushte teknike të përshtatshme që respektojnë të drejtat vetjake jopasurore të autorit, t'i sigurojnë autorit ose përfaqësuesit të tij një listë të veprave të shfaqura, t'i paguajë autorit shumën e shpërblimit, sipas periudhës kohore për të cilën është rënë dakord në kontratë, dhe të informojë autorin për përfitimin që rrjedh nga shfaqja e veprës së tij, nëse nuk është parashikuar ndryshe në kontratë.

7. Kontrata, sipas këtij neni, zgjidhet në mënyrë të njëanshme nëse pala kontraktore nuk shfaq në publik veprën në periudhën për të cilën është rënë dakord dhe nuk e përdor veprën në mënyrën e sipas kushteve të saktësuara në kontratën me autorin e veprës dhe ky i fundit ka të drejtë të gëzojë çdo shpërblim të marrë, të kërkojë çdo shpërblim për dëmin e shkaktuar ose, sipas rastit, mund të kërkojë pagesën për të gjithë shumën e përcaktuar në kontratë.

Neni 67

Kontrata e porosisë

1. Në një kontratë porosisë, përveçse kur parashikohet ndryshe, të drejtat pasurore i përkasin autorit të veprës. Autori merr përsipër të krijojë një vepër të caktuar me të drejta autori dhe të dorëzojë një kopje të kësaj vepre tek porositësi i veprës, ndërsa ky i fundit merr përsipër t'i paguajë autorit një shpërblim sipas kontratës.

2. Në kontratën e porosisë për krijimin e një vepre me të drejta autori duhet të specifikohen, gjithashtu, karakteristikat, elementet, afati kohor për dorëzimin e veprës dhe afati kohor për pranimin e veprës.

3. Porositësi i veprës ka të drejtë të zgjidhë kontratën në qoftë se vepra nuk i plotëson kushtet e caktuara në kontratë. Nëse kontrata zgjidhet sipas kësaj pike, çdo shumë e mbledhur nga autori do të jetë e kthyeshme. Nëse puna përgatitore është bërë me qëllim të krijimit të një vepre, sipas kontratës së porosisë, autori ka të drejtë në shlyerjen e çdo shpenzimi të bërë.

Neni 68

Kontrata e qirasë

1. Në kontratën e qirasë së një vepre të së drejtës së autorit, autori merr përsipër të lejojë përdorimin për një periudhë të caktuar kohore të paktën të një kopjeje të veprës së tij, qoftë origjinali ose riprodhimi i saj në rastet e programeve kompjuterike ose në veprat fonografike dhe audiovizuale. Nga ana tjetër, qiramarrësi merr përsipër të paguajë shpërblimin për autorin për atë kohë sa ai përdor kopjen e veprës së tij.

2. Kontrata për qiranë e një vepre do të rregullohet nga dispozitat e këtij ligji për të drejtën e qiradhënies dhe dispozitave të legjislacionit civil mbi kontratat e qirasë.

3. Autori ruan të drejtën e autorit në veprën me qira, me përjashtim të së drejtës së shpërndarjes, nëse nuk është parashikuar ndryshe në kontratën mes palëve.

Neni 69

Veprat e krijuara në bazë të kontratës së punës

1. Kur veprat krijohen nga një punëmarrës në kushtet e kontratës së punës, gjatë ekzekutimit të detyrave e të udhëzimeve të dhëna nga punëdhënësi i tij, do të konsiderohet se të drejtat pasurore dhe të drejtat e tjera për këtë vepër kanë kaluar ekskluzivisht për punëdhënësin, për një periudhë kohore prej 3 vjetësh nga data kur vepra i është dorëzuar punëdhënësit, përveç kur parashikohet ndryshe në kontratë.

2. Përdorimi i veprës, sipas pikës 1, të këtij neni, nga punëdhënësi brenda fushës së aktivitetit të tij, fushë e cila është parashikuar në kushtet e kontratës së punës, nuk kërkon autorizimin e autorit punëmarrës. Për rastet e tjera, për përdorimin e veprës jashtë fushës së aktivitetit kërkohet pëlqimi me shkrim i autorit punëmarrës, i cili gëzon të drejtën e një shpërblimi të drejtë.

3. Punëdhënësi nuk mund të autorizojë te palët e treta, për qëllime fitimi, kalimin e të drejtave pasurore mbi veprën, nëse ky kalim i të drejtave nuk është përcaktuar shprehimisht në kontratën me autorin punëmarrës.

4. Në rastin kur punëdhënësi, sipas kontratës së punës me autorin punëmarrës, kalon të drejtën e autorit apo autorizon të tretët për përdorimin/shfrytëzimin e veprës për qëllime fitimi, autori gëzon të

drejtën të përfitojë një shpërblim në përpjesëtim të drejtë me fitimin e realizuar nga autorizimi/kalimi i të drejtave tek të tretët.

5. Me mbarimin e afatit të përmendur në pikën 1, të këtij neni, të drejtat pasurore mbi veprën i kthehen punëmarrësit, megjithatë punëdhënësi mund të pretendojë një kontratë të re për kalimin e të drejtave pasurore ekskluzive mbi veprën e autorit punëmarrës, kundrejt një shpërblimi të drejtë.

6. Pavarësisht nga parashikimet e këtij neni, autori punëmarrës i një vepre të krijuar në bazë të një kontrate individuale të punës do të ruajë të drejtën ekskluzive për ta përdorur veprën si pjesë e tërë e krijimit të tij.

KREU VII KUFIZIMET NË USHTRIMIN E SË DREJTËS SË AUTORIT

Neni 70

Dispozitë e përgjithshme

Kufizimi i së drejtës së autorit është i lejueshëm për përdorimin e një vepre pa autorizimin e autorit ose pa autorizimin e autorit dhe pa pagesë shpërblimi, vetëm në rastet që janë të përcaktuara shprehimisht në këtë ligj, me kushtin që shkalla e këtij shfrytëzimi të veprave të së drejtës së autorit të jetë e kufizuar për qëllimin e caktuar dhe të mos bjerë në kundërshtim me shfrytëzimin normal të veprës, si dhe të mos cenohet interesi legjitim i autorit ose i titullarit të së drejtës së autorit.

Neni 71

Lejimi i riprodhimit të përkohshëm

1. Veprimet e përkohshme të riprodhimit janë të përjashtuara nga e drejta ekskluzive e riprodhimit, sipas parashikimit të nenit 26, të këtij ligji, dhe lejohen me kusht që ato të përmbushin të gjitha kriteret e mëposhtme:

- a) të jenë të përkohshme ose rastësore;
- b) të jenë pjesë përbërëse dhe thelbësore të një procesi teknologjik;
- c) të kenë si qëllim të vetëm transmetimin në një rrjet midis palëve të treta nëpërmjet një ndërmjetësuesi ose përdorimin e ligjshëm të një vepre;
- ç) të mos kenë asnjë qëllim të pavarur përfitimi ekonomik.

2. Parashikimet e këtij neni nuk do të zbatohen në rastin e nenit 86, të këtij ligji, për përdorimin e bazës së të dhënave.

Neni 72

Riprodhimi i veprave për përdorim privat dhe vetjak

1. Në përputhje me nenin 31, të këtij ligji, një person fizik mund të riprodhojë një vepër me të drejta autori, pa autorizimin e autorit të një vepre ose titullarit të së drejtës së autorit për këtë vepër dhe pa shpërblim, në qoftë se bëhet në jo më shumë se një kopje, në formën e fotokopjes ose me anë të çdo mjeti të ngjashëm nga përdorimi i teknikave fotografike ose të çdo mjeti tjetër që ka efekte të ngjashme me të dhe me çdo mjet tjetër për përdorim privat dhe përdorimi tjetër vetjak, për aq sa kopja nuk është e aksesueshme dhe nuk ka për synim publikun, si dhe nuk ka qëllime tregtare direkte ose indirekte.

2. Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë ligj ose me kontratë, pika 1, e këtij neni, nuk gjen zbatim për:

- a) riprodhimin e një libri të tërë, përveç rastit kur kopjet e tij të shitura janë ezauruar për të paktën dy vjet;
- b) botimet grafike të veprave muzikore (partitura);
- c) baza të dhënash elektronike;

- c) veprat kartografike;
- d) ndërtesa të strukturave arkitekture;
- dh) programet kompjuterike.

Neni 73

Riprodhimi reprografik

1. Riprodhimi reprografik, që do të thotë riprodhimi identik i një vepre në të njëjtin format, të zmadhuar ose të zvogëluar, me anë të fotokopjimit ose me ndihmën e teknologjive të tjera të ngjashme, do të lejohet në rastin e:

a) një vepre të botuar ligjërisht, nëse riprodhimi në një kopje është bërë nga një bibliotekë ose shërbim arkivi dhe nëse qëllimi është zëvendësimi i kopjeve që kanë humbur, janë shkatërruar ose janë bërë të papërdorshme ose bërja e kopjeve për t'iu vendosur në dispozicion bibliotekave apo shërbimeve të ngjashme arkivore, me qëllim zëvendësimin e krijimeve që kanë humbur në përmbledhjet e tyre, që janë shkatërruar ose janë bërë të papërdorshme, atëherë kur është e pamundur të sigurohen kopje të krijimit nëpërmjet kanaleve të zakonshme tregtare;

b) artikujve dhe krijimeve të tjera të përmbledhura ose fragmenteve të shkurtra të krijimeve letrare dhe pjesëve të veçuara të librave në një shkallë të kufizuar, të cilët janë botuar në mënyrë të ligjshme, me kusht që ky riprodhim në një kopje të bëhet nga biblioteka ose arkivi jo për përfitim të drejtpërdrejtë ose të tërthortë ekonomik, por për të përmbushur nevojat e individëve/personave, të cilët do ta përdorin kopjen e siguruar në këtë mënyrë për qëllime studimore private apo kërkime pa qëllime fitimi.

2. Bëjnë përjashtim nga ky parashikim programet kompjuterike.

Neni 74

Regjistrimet e përkohshme

Lejohen regjistrimet e përkohshme të veprave të bëra nga ofruesit e shërbimit mediatik audioviziv nëpërmjet aparaturave të tyre dhe për transmetimet e veta, duke marrë përsipër detyrimin që këto regjistrime të fshihen ose të shkatërrohen brenda maksimumi 3 muajve ose të depozitohen në arkivin shtetëror kur kanë rëndësi të veçantë dokumentuese dhe të trajtohen sipas dispozitave ligjore në fuqi për arkivat.

Neni 75

Kufizime në përfitimin e institucioneve të veçanta

Arkivat publikë, bibliotekat kombëtare, institucionet arsimore dhe shkencore, institucionet edukuese parashkollore dhe institucionet sociale (bamirëse), që nuk kanë qëllime direkte ose indirekte për përfitim ekonomik, mund të riprodhojnë veprën nga kopja e tyre për përdorim të brendshëm, me anë të çdo mjeti, në jo më shumë se një kopje.

Neni 76

Përmbledhjet me qëllim mësimor ose kërkimor - shkencor

1. Lejohen të riprodhohen në letër ose në çdo mënyrë tjetër të ngjashme dhe të përcillen në publik pjesë të veçanta të veprave të publikuara ligjërisht ose pjesë integrale të shkurtra të veprave nga fusha e shkencës, letërsisë dhe muzikës, si edhe veprat individuale të arteve pamore, arkitekturës, arteve të aplikuara, objekt i nenit 8, të këtij ligji, veprave fotografike ose hartografike dhe prezantimet e natyrës shkencore e teknike, në formën e një përmbledhjeje, e cila përmban vepra, kontribute ose materiale të tjera të autorëve të ndryshëm dhe që, për nga përmbajtja dhe sistemimi, janë ekskluzivisht të lidhura me mësimdhënien ose kërkimin shkencor, për sa kohë është e mundur të tregohet burimi, duke

përfshirë edhe emrin e autorit, me përjashtim të rastit kur autori shprehimisht e ndalon atë. Riprodhimi dhe përcjellja në publik e pjesëve të veçanta të veprave me të drejtë autori nuk do të konsiderohen si shkelje, sipas nenit 23, të këtij ligji, përveç rastit kur shpërndarja e pjesëve të veçanta do të cenonte nderin ose reputacionin e autorit.

2. Autorët e veprave, kontributeve apo materialeve të tjera të përfshira në përmbledhje, referuar pikës 1, të këtij neni, kanë të drejtë për shpërblim të drejtë për riprodhimin dhe përcjelljen në publik të veprave të tyre.

Neni 77

Përdorimi i veprave të destinuara për personat me aftësi të kufizuara

1. Përdorimi i veprave me të drejtë autori do të lejohet për personat fizikë dhe juridikë, të miratuar nga institucioni shtetëror përkatës, që përfaqëson interesat e personave me aftësi të kufizuara, kur ata veprojnë pa qëllime përfitimi ekonomik, pa autorizimin e autorit të një vepre apo titullarit të së drejtës së autorit për këtë vepër dhe pa shpërblim, por duke treguar, kur është e mundur, burimin, duke përfshirë edhe emrin e autorit, për të përdorur një vepër të botuar në mënyrë të ligjshme ose të përcjelljes për publikun, sipas mënyrave të parashikuara në pikat 2 dhe 3, të këtij neni, me kushtin që vetëm personat me aftësi të kufizuara do të kenë mundësinë për të përdorur dhe aksesuar këto vepra, në masën që dikton paaftësia specifike, me përjashtim të veprave të krijuara posaçërisht për këtë qëllim.

2. Për qëllimin e kufizimit të parashikuar në pikën 1, të këtij neni, do të lejohet të riprodhohet, të botohet, të përshtatet dhe të përcillet për publikun, duke përfshirë edhe vënien në dispozicion të publikut të një vepre me anë të rrjeteve kompjuterike (internetit), me anë të një versioni audio ose në formë elektronike dhe me anë të një versioni në formën e të lexuarit dhe të shkruarit në relieve të veprës (*Braille*).

3. Përdorimi i veprave me të drejtë autori do të lejohet për nevojat e personave me dëmtime mendore dhe të leximit për të riprodhuar, botuar, përshtatur dhe për të përcjellë për publikun, duke përfshirë edhe vënien në dispozicion të publikut të një vepre me anë të rrjeteve kompjuterike (internetit), veprat e përshtatura posaçërisht për këta persona. Përshtatja e veprave për këta persona do të thotë një transformim gjuhësor i veprave në një mënyrë të tillë që t'i bëjë të kuptueshme për personat me dëmtime të tilla.

Neni 78

Përdorimi i veprave për procedura gjyqësore, administrative dhe procedura të tjera zyrtare

Veprat me të drejtë autori do të lejohen të riprodhohen dhe të përcillen për publikun, për rastet konkrete, pa autorizimin e autorit ose të titullarit të së drejtës së autorit dhe pa shpërblim, për kryerjen e detyrave që lidhen me sigurinë publike, për përdorimin dhe kryerjen e procedurave gjyqësore, administrative, parlamentare dhe procedurave në arbitrazh, përveçse në rastin e përmbledhjeve.

Neni 79

Përdorimi i veprave për qëllime mësimore

1. Një vepër mund të prezantohet ose të shfaqet në publik, pa autorizimin e autorit ose titullarit të së drejtës së autorit dhe pa shpërblim, në formën direkte të mësimdhënies ose në aktivitetet shkollore, për aq sa është e justifikuar për këto qëllime arsimimi kur:

a) vepra nuk përdoret për përfitime ekonomike apo tregtare nga institucioni edukues, organizatorët dhe persona të tretë;

b) interpretuesit nuk marrin shpërblim për shfaqjen e tyre;

c) biletat janë falas.

2. Në rastet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, është e detyrueshme të tregohet burimi dhe autorësia e veprës, në rastet kur kjo është e mundur.

Neni 80

Përdorimi i veprave për qëllimin e informimit të publikut

1. Për atë që është e nevojshme për të informuar publikun për ngjarjet aktuale nga shtypi, radioja apo televizioni, pa autorizimin e autorit ose titullarit të së drejtës së autorit dhe pa shpërblim, lejohen të riprodhohen, të shpërndahen dhe t'i përcillen publikut:

a) vepra që janë pjesë e ngjarjes aktuale për t'u parë dhe dëgjuar, me kusht që veprat të përdoren në masën e justifikuar nga qëllimi dhe mënyra e raportimit të ngjarjes aktuale;

b) artikujt e gazetave dhe fotografitë për tema aktuale politike, ekonomike apo fetare, nëpërmjet mënyrave të tjera të përcjelljes në publik, duke përfshirë edhe vënien në dispozicion të publikut nëpërmjet rrjeteve kompjuterike, me kusht që autori të mos e ketë ndaluar shprehimisht një përdorim të tillë dhe që vepra të përdoret në masën e justifikuar nga qëllimi dhe mënyra e raportimit;

c) fjalimet publike politike, fetare, të publikuara në botime ditore ose në periodikë të ndryshëm ose të transmetuara për publikun në radio apo televizion, duke përfshirë fjalimet gjatë procedurës gjyqësore në masën e justifikuar për qëllimin që do të arrihet, të bëra nga institucionet shtetërore, fetare ose në ceremonitë shtetërore dhe fetare, si edhe fragmente të prezantimeve publike.

2. Në të gjitha përcaktimet e parashikuara nga pika 1, e këtij neni, është e detyrueshme të tregohet burimi dhe autorësia e veprës, në rastet kur kjo është e mundur.

Neni 81

Riprodhimi pjesor i veprës

1. Lejohet të bëhen shkurtime, citime të fragmenteve ose të pjesëve të një vepre të së drejtës së autorit, pa autorizimin e autorit ose titullarit të së drejtës së autorit dhe pa shpërblim, e cila është botuar ose është vënë në dispozicion të publikut në mënyrë të ligjshme, për të riprodhuar, botuar, përcjellë në publik, për qëllime të kërkimit shkencor, mësimdhënies, studimeve kritike, ilustrimit, argumentimit, referimit ose rishikimit, me kusht që një përdorim i tillë të jetë në përputhje me praktikën e drejtë dhe në masën e kërkuar për qëllimin konkret që kërkohet të arrihet.

2. Në të gjitha përcaktimet e parashikuara nga pika 1, e këtij neni, është e detyrueshme të tregohen burimi, autorësia e veprës, si dhe botuesi e përkthyesi, kur kemi të bëjmë me një përkthim, në rastet kur kjo është e mundur.

Neni 82

Riprodhimi i veprave të vendosura në mënyrë të përhershme në vende publike

1. Lejohet riprodhimi i veprave, pa autorizimin e autorit ose titullarit të së drejtës së autorit dhe pa shpërblim, të cilat janë në mënyrë të përhershme të vendosura në rrugë, sheshpushime, parqe ose sheshe të tjera që janë të aksesueshme nga publiku, si dhe shpërndarja, përcjellja ndaj publikut e këtyre riprodhimeve.

2. Veprat e referuara në pikën 1, të këtij neni, nuk mund të riprodhohen në formë tre-dimensionale.

3. Për sa i përket riprodhimit të strukturave arkitekturore, pika 1, e këtij neni, zbatohet vetëm në lidhje me pamjen e jashtme të strukturës arkitekturore.

4. Në rastet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, do të tregohen burimi dhe autorësia e këtyre kopjeve, në rastet kur kjo është e mundur.

Neni 83

Posterat dhe katalogët

1. Lejohet për organizuesit e ekspozitave publike, panairove ose të ankandeve, pa autorizimin e autorit apo titullarit të së drejtës së autorit dhe pa shpërblim, për qëllime promovimi dhe në masën e nevojshme për një qëllim të tillë, të shfaqin dhe të riprodhojnë postera dhe katalogë për ekspozita dhe ankande për veprat e arteve pamore, të arkitekturës, të arteve të aplikuara, sipas nenit 8, të këtij ligji, dhe veprave fotografike, të cilat janë shfaqur në një ekspozitë publike ose ankand ose janë të destinuara për një shfaqje të tillë, me kushtin që kjo të mos jetë bërë për përfitime direkte ose indirekte ekonomike.

2. Në përcaktimet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, do të tregohen burimi dhe autorësia, përveçse në rastet kur kjo është e pamundur.

Neni 84

Transformimet e veprave, paroditë dhe karikaturat

Lejohet të transformohet/të ndryshohet vepra, pa autorizimin e autorit ose titullarit të së drejtës së autorit dhe pa shpërblim nëse:

- a) është një transformim privat ose një transformim/ndryshim tjetër i brendshëm, i cili nuk është ideuar/i menduar dhe nuk ka për qëllim vënien në dispozicion të publikut;
- b) vepra është transformuar/ndryshuar në një parodi ose karikaturë, në masën e nevojshme për qëllimin e caktuar, duke treguar autorin dhe veprën që është transformuar;
- c) transformimi/ndryshimi është bërë për qëllime të përdorimit të lejuar nga autori;
- ç) transformimi/ndryshimi është një rishikim i shkurtër i veprave për qëllime didaktike, duke përmendur autorin.

Neni 85

Përdorimi i veprave për qëllimin e prezantimit dhe të testimi të pajisjeve

1. Për qëllime testimi për funksionimin e produkteve të tyre në kohën e prodhimit ose shitjes, kompanitë dhe dyqanet e tregtimit, të angazhuara në prodhimin ose shitjen e fonogrameve, regjistrimeve audiovizuale ose pajisjeve për riprodhimin ose përcjelljen në publik të tyre dhe gjithashtu pajisjen për marrjen e transmetimeve në radio dhe televizion, mund të riprodhojnë dhe të prezantojnë pjesë të shkëputura nga veprat, me kusht që këto veprime të kryhen vetëm në masën e kërkuar për testimin e këtyre pajisjeve.

2. Riprodhimet dhe prezantimet për testimet e bëra, në bazë të përcaktimit të pikës 1, të këtij neni, do të fshihen pa vonesë.

Neni 86

Përdorimi i bazës së të dhënave

1. Një përdorues i ligjshëm i një baze të dhënash apo i një kopjeje të saj lejohet të veprojë me të gjitha llojet e përdorimit, nëse kjo është e nevojshme për aksesin në përmbajtjen e bazave të të dhënave dhe përdorimin e saj normal.

2. Nëse një përdorues është i autorizuar vetëm për një pjesë të bazës së të dhënave, ai lejohet të riprodhojë dhe të ndryshojë vetëm atë pjesë.

3. Çdo dispozitë kontraktuale në kundërshtim me dispozitat e këtij neni është e pavlefshme.

Detyrimet e mbajtësit të së drejtës

1. Aty ku përdorimi i një veprë me të drejtë autori pa autorizimin e autorit lejohet, sipas neneve 72-78, të këtij ligji, dhe kur përdorimi i veprës ose aksesit në të kufizohen nga aplikimi i masave teknologjike, të referuara në nenin 154, të këtij ligji, autorët ose personat e tjerë, të cilët kanë aplikuar masa të tilla apo që janë të autorizuar ose që kanë mundësinë t'i heqin ato, detyrohen, duke siguruar masa speciale ose për të lidhur kontrata, t'u mundësojnë përdoruesve apo shoqatave të tyre aksesin në vepra të tilla dhe përdorimin e tyre në përputhje me kufizimet e referuara në nenet 72-78, të këtij ligji. Kjo pikë nuk aplikohet për programet kompjuterike.

2. Në qoftë se autorët apo personat e tjerë, të cilët, përkatësisht, kanë aplikuar masa mbrojtëse teknologjike për të parandaluar aksesin në veprën e së drejtës së autorit ose në përdorimin e saj, ose të cilët janë të autorizuar dhe kanë mundësi për heqjen e tyre, nuk arrijnë ta përmbushin, në përputhje me pikën 1, të këtij neni, personi që pretendon të jetë i autorizuar në përputhje me ndonjë nga parashikimet e neneve 72-78, të këtij ligji, për të përdorur një vepër pa autorizimin e autorit ose pa autorizimin e autorit dhe pa shpërblim, mund të ndërmarrë një veprim ligjor kundër autorit apo personit tjetër, respektivisht, i cili ka aplikuar masa teknologjike ose i cili është i autorizuar dhe ka mundësinë për t'i hequr ato, duke pretenduar shkeljen në aksesin e veprës së të drejtës së autorit dhe të përdorimit të saj në përputhje me kufizimin e përmendur në ndonjë prej neneve 72-78 të këtij ligji. Paditësi duhet të provojë, me anë të veprimit të tij ligjor, që është në përputhje me kushtet e parashikuara në nenin 70 të këtij ligji.

3. Pavarësisht nga parashikimet e pikës 2, të këtij neni, personi, i cili pretendon të jetë i autorizuar në përputhje me ndonjë nga parashikimet e neneve 72-78, të këtij ligji, për të përdorur një vepër të autorit pa autorizimin e autorit ose pa autorizimi e autorit dhe pa pagesë shpërblimi, ose autori apo personi tjetër, përkatësisht, i cili ka aplikuar masa mbrojtëse teknologjike për të parandaluar aksesin në veprën e së drejtës së autorit ose në përdorimin e saj, ose i cili është i autorizuar apo ka mundësinë për t'i hequr ato, mund të kërkojë procedurë negociimi, sipas këtij ligji, në lidhje me aksesin në veprën e së drejtës së autorit ose në përdorimin e saj, në përputhje me kufizimin e përmendur në ndonjë prej neneve 72-78 të këtij ligji. Ndërmjetësimi do të realizohet në përputhje me dispozitat e nenit 160 të këtij ligji.

4. Masat teknologjike, të aplikuara vullnetarisht nga mbajtësit e të drejtave, sipas këtij ligji, duke përfshirë edhe ato të aplikuara në zbatimin e marrëveshjeve vullnetare dhe masave teknologjike, të aplikuara në zbatimin e masave të përmendura në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, gëzojnë mbrojtje ligjore, sipas nenit 154 të këtij ligji.

5. Përcaktimet e pikave 1 dhe 2, të këtij neni, nuk zbatohen për veprat e vëna në dispozicion të publikut në kushtet kontraktuale, për të cilat është rënë dakord, në një mënyrë të tillë që anëtarët e publikut mund t'i përdorin ato nga një vend dhe në një kohë të caktuar në mënyrë individuale prej tyre.

6. Mbajtësi i së drejtës ose personi tjetër, respektivisht, i cili ka aplikuar masat teknologjike ose që është i autorizuar apo ka mundësinë për t'i hequr ato, duhet, me qëllimin për të siguruar zbatimin efektiv të pikës 1, të këtij neni, të tregojë në mënyrë të qartë dhe të dallueshme për aplikimin e masave teknologjike për çdo kopje të veprës së të drejtës së autorit që është prodhuar ose importuar për qëllime tregtare, duke përfshirë informacionin mbi masën teknologjike dhe efektet e saj, si dhe emrin e saj/tij dhe adresën e kontaktit.

KREU VIII
DISPOZITA TË VEÇANTA PËR PROGRAMET KOMPJUTERIKE
DHE VEPRAT AUDIOVIZUALE

Seksioni 1
Dispozita të veçanta për programet kompjuterike

Neni 88
Objekti i mbrojtjes

1. Sipas këtij ligji, një program kompjuterik do të mbrohet si vepër e fjalës nëse është krijim origjinal individual dhe intelektual i vetë autorit. Termi “program kompjuterik” përbën krijimin në çdo formë të një programi kompjuterik, programet e aplikimit dhe sistemet operative të shprehura në çdolloj gjuhe, duke përfshirë materialet përgatitore të projektimit dhe manualët. Idetë dhe parimet që përbëjnë bazën e cilitdo element të një programi kompjuterik, duke përfshirë edhe ato, të cilat përbëjnë bazën e ndërfaqes, nuk do të mbrohen nga e drejta e autorit.

2. Pa cenuar dispozitat e këtij ligji, nëse një program kompjuterik është i përfshirë në një diplomë ose model përdorimi, ai përfiton mbrojtje nga dispozitat ligjore për mbrojtjen e pronësisë industriale.

Neni 89
Programi kompjuterik i krijuar në kushtet e punësimit

Në qoftë se një program kompjuterik është krijuar nga një punëmarrës në ekzekutimin e detyrave të tij ose pas udhëzimeve të dhëna nga punëdhënësi i tij, punëdhënësi, ekskluzivisht, ka të drejtë të ushtrojë të gjitha të drejtat ekonomike për programin e krijuar, përveçse nëse parashikohet ndryshe në kontratë.

Neni 90
E drejta e autorit të programit kompjuterik

1. Autori i programit kompjuterik, sipas dispozitave të kreut III, seksioni 2, të këtij ligji, gëzon të drejtën ekskluzive të ndalojë ose të autorizojë:

a) riprodhimin e përhershëm ose të përkohshëm të një programi kompjuterik me çdo mjet dhe në çdo formë, pjesërisht ose tërësisht; kjo përfshin ngarkimin, ekspozimin, funksionimin, transmetimin ose ruajtjen e një programi kompjuterik, i cili kërkon riprodhimin e tij;

b) përkthimin, përshtatjen, rregullimin dhe çdo ndryshim tjetër të një programi kompjuterik dhe riprodhimin e rezultateve të tij, pa cenuar të drejtat e personit, i cili ndryshon programin;

c) çdo formë të shpërndarjes në publik të origjinalit ose kopjeve të një programi kompjuterik, duke përfshirë dhënien me qira të origjinalit apo kopjeve të tij.

2. Dispozitat e neneve 24, 31 dhe 72, të këtij ligji, nuk do të zbatohen për programet kompjuterike. Programet kompjuterike nuk do të jenë subjekt i huadhënies publike, përveçse nëse është parashikuar në kontratë.

3. Dispozitat e nenit 27, të këtij ligji, për shuarjen e së drejtës së shpërndarjes, do të zbatohen me ndryshimet e nevojshme për programet kompjuterike.

Neni 91
Përfshirjet

1. Në mungesë të dispozitave specifike kontraktuale për veprimet e përmendura në shkronjat “a” dhe “b”, të pikës 1, të nenit 90, të këtij ligji, përfshirë edhe korrigjimet e gabimeve, nuk do të kërkolet autorizim nga mbajtësi i së drejtës, kur përdorimi i programit kompjuterik është i nevojshëm për blerësin e ligjshëm, në përputhje me qëllimin.

2. Bërja e një kopjeje rezervë nga një person që zotëron të drejtën e përdorimit të programit kompjuterik nuk mund të pengohet nga një kontratë për aq sa është e nevojshme për atë përdorim.

3. Personi që ka të drejtën për të përdorur një kopje të një programi kompjuterik gëzon të drejtën për të vëzhguar, studiuar ose testuar funksionimin e programit, për të përcaktuar idetë dhe parimet që përbëjnë bazën e cilitdo elementi të programit, pa autorizimin e autorit, nëse ai e bën këtë gjatë kryerjes së ndonjë prej veprimeve të vendosjes, ekspozimit, funksionimit, transmetimit ose deponimit të programit.

4. Çdo parashikim kontraktor, në kundërshtim me pikat 2 dhe 3, të këtij neni, do të jetë i pavlefshëm.

Neni 92

Zbërthimi i kodit

1. Nëse riprodhimi i kodit dhe përkthimi i formës së tij, sipas parashikimeve të pikave 1 dhe 2, të nenit 90, të këtij ligji, janë të domosdoshëm për të marrë informacion të nevojshëm për të arritur ndërveprimin e një programi të krijuar në mënyrë të pavarur me programe të tjera, autorizimi i mbajtësit të së drejtës nuk do të jetë i nevojshëm, me kusht që:

a) këto veprime të kryhen me autorizim për përdorim ose nga një person tjetër, i cili ka të drejtë të përdorë një kopje të programit ose në emër të tij, nga një person i autorizuar për të kryer këtë veprim;

b) informacioni i nevojshëm për të arritur ndërveprimin nuk ka qenë më parë në dispozicion të personave të përmendur në shkronjën “a” të kësaj pike;

c) këto veprime kufizohen vetëm për ato pjesë të programit origjinal, të cilat janë të nevojshme për arritjen e ndërveprimit.

2. Informacioni i marrë nëpërmjet aplikimit të parashikimeve të pikës 1, të këtij neni, nuk mund:

a) të përdoret për qëllime të tjera, përveçse për të arritur ndërveprimin e programit kompjuterik të krijuar në mënyrë të pavarur;

b) t’u transferohet personave të tjerë, përveçse kur është e nevojshme për arritjen e ndërveprimit të programit të krijuar në mënyrë të pavarur;

c) të përdoret për prodhimin, zhvillimin ose marketingun e një programi tjetër kryesisht të ngjashëm në thelbin e tij ose për çdo veprim tjetër që cenon të drejtën e autorit.

3. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të interpretohen në atë mënyrë që zbatimi i tyre të cenojë interesat e ligjshëm të mbajtësve të të drejtave mbi veprën ose të cenojë shfrytëzimin normal të programit kompjuterik.

4. Çdo parashikim kontraktor, në kundërshtim me parashikimet e këtij neni, është i pavlefshëm.

Neni 93

Masat e veçanta të mbrojtjes

Shkelje të të drejtave në një program kompjuterik përbën, në veçanti:

a) çdo veprim i shpërndarjes së një kopjeje të një programi kompjuterik, duke e ditur ose duke pasur arsye për të besuar se ajo është një kopje e paligjshme;

b) zotërimi për qëllime tregtare të një kopjeje të një programi kompjuterik, duke e ditur ose duke pasur arsye për të besuar se është një ekzemplar i paligjshëm;

c) çdo veprim i shpërndarjes ose posedimi për qëllime tregtare i çdo mjeti, qëllimi i vetëm i të cilit është që të largojë ose të anashkalojë në mënyrë të paautorizuar pajisjet teknike, të cilat shërbejnë si mbrojtje e një programi kompjuterik.

Zbatimi i dispozitave të tjera ligjore

Dispozitat e këtij ligji, lidhur me mbrojtjen e programeve kompjuterike dhe të të drejtave të tjera të autorit, të të drejtave të lidhura me to, nuk cenojnë dispozitat e tjera ligjore, siç janë ato që rregullojnë mbrojtjen e shpikjeve nga patentat, markat tregtare, mbrojtjen e dizajneve dhe topografive të produkteve gjysmëpërçuese, modelet e përdorimit, qasjes së kushtëzuar, qasjes në shërbimet e transmetimeve kabllore, mbrojtjen e thesareve kombëtare, kërkesat për depozitat ligjore, ligjet për praktikant kufizues dhe konkurrencën e pandershme, të sigurisë, konfidencialitetit, mbrojtjen e të dhënave e privatësisë dhe qasjes në dokumentet publike.

Seksioni 2**Dispozita të veçanta për veprat audiovizuale ose kinematografike****Veprat audiovizuale**

Veprat audiovizuale, sipas këtij ligji, janë filmat kinematografikë, televizivë, filmat e animuar, reklamat ose filmat e tjerë, videot e shkurtra muzikore, dokumentarët, emisione dhe grafika televizive, si dhe veprat e tjera audiovizuale, të shprehura nga sekuenca të pamjeve lëvizëse të ndërlidhura, me ose pa zë, pavarësisht nga natyra e mjetit në të cilën ato janë të fiksuara.

E drejta e përshtatjes audiovizuale

1. E drejta e përshtatjes audiovizuale është e drejta ekskluzive e autorit të një vepre ekzistuese të së drejtës së autorit për ta transformuar atë në një vepër audiovizuale.

2. Kalimi i së drejtës së parashikuar në pikën 1, të këtij neni, mund të bëhet vetëm në bazë të një kontrate me shkrim, e dallueshme nga kontrata e botimit për një vepër, mes autorit të së drejtës së autorit dhe prodhuesit të veprës audiovizuale.

3. Prodhuesi i një vepre audiovizuale është personi fizik ose juridik, i cili merr përgjegjësinë për prodhimin e veprës, si dhe siguron burimet e nevojshme teknike e financiare për realizimin e saj, sipas kushteve të kontratës.

4. Përveçse kur parashikohet ndryshe në kontratë, në kontratën e përshtatjes audiovizuale, të lidhur mes autorit të një vepre ekzistuese të mëparshme dhe prodhuesit (producentit) të filmit, do të konsiderohet se këtij të fundit i kalon ekskluzivisht dhe pa kufizime e drejta e transformimit dhe përfshirjes së veprës burimore/ekzistuese në një vepër audiovizuale, të drejtat ekonomike në këtë vepër audiovizuale, në përkthimet e saj, transformimet audiovizuale dhe të fotografive të bëra në lidhje me prodhimin e veprës audiovizuale.

5. Pavarësisht nga dispozitat e pikës 3, të këtij neni, autori i veprës së përshtatur do të mbajë:

a) të drejtën ekskluzive të përshtatjeve të reja audiovizuale të veprës së përshtatur, të cilën ai mund të ushtrojë pas kalimit të njëzet vjetëve nga lidhja e kontratës së përmendur në pikën 1 të këtij neni;

b) të drejtën ekskluzive të ndryshimit të mëtejshëm të veprës audiovizuale në ndonjë formë tjetër artistike;

c) të drejtën për një shpërblim të drejtë nga prodhuesi i filmit për çdo dhënie me qira të një videogrami që përmban veprën audiovizuale.

6. Autori i një vepre të përshtatur nuk mund të heqë dorë nga e drejta e përmendur në pikën 5 të këtij neni.

Neni 97

Bashkautorësia në veprën audiovizuale

1. Personat në vijim njihen si bashkautorë të një vepre audiovizuale:
 - a) regjisor kryesor, i cili do të konsiderohet si autori i veprës ose si një ndër autorët e saj;
 - b) autori i skenarit (skenaristi);
 - c) autori i dialogëve;
 - ç) kompozitori i veprës muzikore (me ose pa tekst), e krijuar posaçërisht për veprën audio-vizuale;
 - d) autori i përshtatjes së veprës;
 - dh) drejtori i fotografisë.
2. Në qoftë se një vizatim ose krijim i animuar përbën një element thelbësor të veprës audiovizuale, krijuesi kryesor i vizatimit ose i animimit do të konsiderohet si një bashkautor i kësaj vepre.

Neni 98

Autorët e kontributeve në veprën audiovizuale

Një krijues i animimit (animator) ose i vizatimit dhe një kompozitor i muzikës së filmit, të cilët nuk konsiderohen bashkautorët e veprës audiovizuale ose kinematografike, sipas kuptimit të nenit 97, të këtij ligji, një skenograf/e, kostumograf/e, një artist *make up*-i dhe një redaktor, të gjithë do të kenë të drejta të autorëve në lidhje me kontributet e tyre individuale në vepër (autorët e kontributeve).

Neni 99

Kontrata e prodhimit/prodhimit audiovizual

1. Një kontratë për prodhues audiovizual rregullon marrëdhëniet ndërmjet producentit të filmit, bashkautorëve të një vepre audiovizuale dhe autorëve të kontributeve, si edhe marrëdhëniet ndërmjet autorëve të një vepre audiovizuale.
2. Përveçse kur parashikohet ndryshe me kontratë, do të konsiderohet se bashkautorët dhe autorët, nëpërmjet kontratës së prodhimit të filmit, i kanë kaluar prodhuesit (producentit) të filmit, ekskluzivisht dhe pa kufizime, të gjitha të drejtat e tyre ekonomike mbi veprën audiovizuale, përkthimin e saj, transformimet audiovizuale dhe fotografitë e bëra në lidhje me këtë vepër.
3. Përveçse kur parashikohet ndryshe në kontratën për prodhimin (prodhuesin) audiovizual ndërmjet producentit të filmit dhe autorëve të kontributeve, do të konsiderohet se prodhuesi (producenti) i filmit fiton të gjitha të drejtat ekonomike të autorëve të tillë për të përdorur kontributet e tyre në masën e nevojshme për të përmbushur qëllimin e kontratës.
4. Pavarësisht nga dispozitat e përcaktuara në pikat e mësipërme të këtij neni:
 - a) bashkautorët ruajnë të drejtën ekskluzive për transformimin e mëtejshëm të veprës audiovizuale në një formë tjetër artistike;
 - b) autorët e kontributeve ruajnë të drejtën për të përdorur në mënyrë individuale kontributet e tyre në veprën audiovizuale, me kusht që ky përdorim të mos cenojë të drejtat e prodhuesve (producentëve) të filmit;
 - c) bashkautorët ruajnë të drejtën e një shpërblimi të drejtë nga prodhuesi (producenti) i filmit për çdo dhënie me qira të videogrameve të veprës audiovizuale.
5. Bashkautorët dhe autorët e kontributeve të një vepre audiovizuale nuk mund të heqin dorë nga të drejtat e parashikuara në pikën 4 të këtij neni.

Neni 100

Të ardhurat nga shfrytëzimi i veprave audiovizuale

1. Bashkautorët e veprës audiovizuale gëzojnë të drejtën e një shpërblimi për çdo mënyrë shfrytëzimi të veprës audiovizuale të autorit, e cila llogaritet në mënyrë proporcionale me të ardhurat e përgjithshme, që rrjedhin prej saj, me përjashtim të rastit kur është rënë dakord ndryshe.

2. Prodhuesi (producenti) i filmit duhet të paktën një herë në vit të dërgojë te bashkautorët e veprës audiovizuale një raport për të ardhurat, në mënyrë të veçantë për secilën formë të autorizuar të shfrytëzimit të veprës. Autorët e marrin shpërblimin nga prodhuesi apo nga përdoruesit ose nga agjencia e administrimit kolektiv, në bazë të marrëveshjeve të bëra ndërmjet tyre.

Neni 101

Përfundimi i veprës audiovizuale

1. Vepra audiovizuale konsiderohet e përfunduar kur, sipas marrëveshjes ndërmjet regjisorit kryesor dhe prodhuesit (producentit) të filmit, kopja e parë standarde e veprës, që është objekt i kontratës, është e realizuar.

2. Kopja origjinale, ku është materializuar versioni përfundimtar i veprës, e përmendur në pikën 1, të këtij neni, nuk duhet të shkatërrohet.

3. Çdo ndryshim në kopjen e veprës audiovizuale, të përmendur në pikën 1, të këtij neni, do të jetë i lejueshëm vetëm pasi të jetë arritur marrëveshja paraprake ndërmjet prodhuesit (producentit) të filmit dhe regjisorit kryesor.

4. Kur ndonjë nga bashkautorët refuzon përfundimin e kontributit të tij në veprën audiovizuale ose nëse ai nuk është në gjendje ta bëjë këtë, për shkak të forcës madhore, ai nuk mund të kundërshtojë përdorimin e kontributit të tij të bërë deri atëherë për qëllim të përfundimit të kësaj vepre. Autori në fjalë do të ketë të drejtat përkatëse të së drejtës së autorit lidhur me kontributin që ai ka bërë tashmë.

Neni 102

Zgjidhja e kontratës

1. Nëse prodhuesi nuk e përfundon veprën audiovizuale brenda pesë viteve nga dita e lidhjes së kontratës së prodhimit (produksionit) të filmit ose në qoftë se ai nuk e shpërndan veprën e përfunduar audiovizuale brenda një viti nga koha e realizimit të saj, bashkautorëve u lind e drejta të kërkojnë zgjidhjen e kontratës, përveçse nëse nuk parashikohet ndryshe në kontratë.

2. Në rastin e përmendur në pikën 1, të këtij neni, bashkautorët dhe autorët e kontributeve ruajnë të drejtën e shpërblimit për dëmin e shkaktuar, përkatësisht, mbi secilën pjesë përbërëse të veprës audiovizuale.

PJESA III

TË DREJTAT E LIDHURA

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 103

Pavarësia e mbrojtjes së të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura

1. Mbrojtja që sigurohet nga ky ligj për të drejtat e lidhura nuk cenon në asnjë mënyrë mbrojtjen e të drejtave të autorit mbi veprat e tyre. Për rrjedhojë, asnjë dispozitë e kësaj pjese nuk mund të interpretohet në mënyrë të tillë që të kufizojë ushtrimin e së drejtës së autorit.

2. Të drejtat pasurore, të parashikuara në këtë pjesë, mund t'u kalohen të tjerëve, pjesërisht ose tërësisht, sipas dispozitave të këtij ligji për kalimin e të drejtave pasurore të autorit, të cilat zbatohen me ndryshimet e nevojshme edhe për këto të drejta.

3. Mbrojtja e të drejtave të autorit dhe e kategorive të ndryshme të të drejtave të lidhura janë të pavarura nga njëra-tjetra në kuptimin që, kur i njëjti individ, person fizik ose juridik, është mbajtësi i më shumë sesa një kategorie të të drejtave, përveç rasteve kur ky ligj e parashikon ndryshe, i gëzon dhe mund t'i ushtrojë ato të drejta në mënyrë të pavarur nga njëra-tjetra.

4. Çdo marrëveshje për kalimin e të drejtave pasurore në formën ekskluzive depozitohet, regjistrohet dhe certifikohet në Drejtorinë për të Drejtat e Autorit.

Neni 104

Mbrojtja pa formalitete e të drejtave të lidhura dhe prezumimi i mbrojtjes

1. Për përfitim dhe ushtrimin e të drejtave të lidhura nuk kërkohet asnjë formalitet. Në mungesë të provës për të kundërtën, individ, personi fizik ose juridik, emri i të cilit shfaqet në fiksimin e një interpretimi/ekzekutimi, fonogrami, fiksimin /regjistrimin e parë të një filmi, fiksimin /regjistrimin e një transmetimi ose në një bazë të dhënash, konsiderohet përkatësisht si interpretuesi /ekzekutuesi, prodhuesi i fonogramit, prodhuesi i fiksimit/regjistrimit të parë të filmit, transmetuesi ose bërësi/autori i bazës së të dhënave.

2. Me qëllim përmendjen e të drejtave të tyre dhe shpërndarjen e kopjeve të autorizuara të regjistrimeve fonografike ose të ndonjë pajisjeje tjetër të ngjashme për riprodhimin e tingujve apo të zërave, ku është regjistruar një vepër e autorizuar, prodhuesit e fonogrameve dhe interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit duhet, detyrimisht, të vendosin një shënim mbi çdo kopje të fonogramit ose në çdo mbështjellëse të fonogramit që përmban elementet në vijim:

- a) shkronjën e madhe P të rrethuar (P);
- b) emrin e mbajtësit të të drejtave të lidhura ekskluzive;
- c) vitin e publikimit të parë të fonogramit;
- ç) autorizimin nga titullari i të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me të;
- d) titullin e veprës;
- dh) pullën artistike të Drejtorisë për të Drejtat e Autorit, të pakonsumuar;
- e) emrin e artistit interpretues dhe/ose ekzekutues, si dhe emrin artistik në rastet e identifikimit të grupeve orkestrale ose korale.

3. Për ushtrimin e së drejtës së shpërndarjes, sipas kësaj pjese, është e detyrueshme që një kopje e mbajtësit fonografik ose e mjetit tjetër të ngjashëm me të për riprodhimin e tingujve ose të zërave depozitohet në Drejtorinë për të Drejtat e Autorit.

Neni 105

Afati i mbrojtjes së të drejtave të lidhura

1. Dispozitat për kohëzgjatjen e të drejtave vetjake jopasurore të autorëve gjejnë zbatim me ndryshimet e nevojshme, për të drejtat vetjake jopasurore të interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve.

2. Afati i mbrojtjes së të drejtave pasurore të interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve është 50 vjet pas datës së interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre. Megjithatë:

a) nëse fiksimi i një interpretimi dhe/ose ekzekutimi, duke përjashtuar rastin kur ky fiksion është në fonogram, publikohet ose transmetohet në mënyrë të ligjshme ose i përcillet publikut apo i vihet në dispozicion publikut në mënyrë ndërvepruese brenda kësaj periudhe, afati është 50 vjet nga data që shënon herën e parë të këtij publikimi, transmetimi, përcjelljeje në publik ose vendosjeje në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese, cilado nga këto të jetë bërë më parë;

b) nëse fiksimi i një interpretimi dhe/ose ekzekutimi në fonogram, në mënyrë të ligjshme, është publikuar, i është përcjellë publikut, është transmetuar ose i është vënë në dispozicion publikut në mënyrë ndërvepruese brenda kësaj periudhe, afati i mbrojtjes është 70 vjet nga data e publikimit të

parë të ligjshëm ose përcjelljes së parë në publik, transmetimit të parë ose vënies në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese, cilado qoftë data më e hershme.

3. Afati i mbrojtjes së të drejtave të prodhuesve të fonogrameve përfundon 50 vjet pasi është bërë fiksimi i fonogramit. Nëse brenda kësaj periudhe fonogrami është publikuar në mënyrë të ligjshme, të drejtat në fjalë përfundojnë 70 vjet nga data e publikimit të parë të ligjshëm. Nëse brenda këtij afati nuk është bërë asnjë publikim i ligjshëm dhe nëse fonogrami është përcjellë në publik në mënyrë të ligjshme brenda kësaj periudhe, të drejtat në fjalë përfundojnë 70 vjet pas datës së përcjelljes së parë në publik në mënyrë të ligjshme.

4. Afati i mbrojtjes së të drejtave të prodhuesve të fiksimeve të para të filmave dhe të fonogrameve përfundon 50 vjet pas bërjes së fiksimit të parë. Nëse gjatë kësaj periudhe filmi është publikuar ose transmetuar në mënyrë të ligjshme, është përcjellë në publik apo është vendosur ligjërisht në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese, të drejtat përfundojnë nga data që shënon herën e parë të këtij publikimi, transmetimi, përcjelljeje në publik ose vendosjeje në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese, cilado nga këto të jetë bërë më parë.

5. Afati i mbrojtjes së të drejtave të ofruesve të shërbimit mediatic audioviziv përfundon 50 vjet pas përcjelljes së parë të transmetimit, nëse ky transmetim është kryer me ose pa tel, duke përfshirë transmetimin kabllor ose satelitor.

6. Afati i mbrojtjes së të drejtave të botuesve është 50 vjet nga data e botimit të parë të ligjshëm të veprës.

7. Afati i mbrojtjes, i parashikuar në pikat 2 deri në 5, të këtij neni, llogaritet nga 1 janari i vitit pasardhës të vitit në të cilin ka ndodhur ngjarja që merret si bazë për llogaritjen e tij.

8. Pika 8, e nenit 41, të këtij ligji, gjen zbatim, me ndryshimet e nevojshme, për afatet e mbrojtjes së të drejtave të lidhura.

Neni 106

Kufizimet e të drejtave të lidhura

Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe nga ky ligj, dispozitat e parashikuara në kreun VII, të këtij ligji, për kufizimet që kanë të bëjnë me të drejtën e autorit, gjejnë zbatim, me ndryshimet e nevojshme, për të drejtat e lidhura.

KREU II

TË DREJTAT E INTERPRETUESVE DHE/OSE EKZEKUTUESVE

Neni 107

Artistët interpretues dhe/ose ekzekutues

“Interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit”, sipas këtij ligji, janë aktorët, këngëtarët, muzikantët, valltarët, dirigjentët e orkestrave ose të korit dhe personat e tjerë, të cilët paraqesin, aktrojnë, këndojnë, recitojnë, luajnë, interpretojnë, ekzekutojnë, që drejtojnë një orkestër ose që shfaqin në mënyra të tjera vepra letrare dhe artistike, një shfaqje të çdo lloji, përfshirë format e shprehjes së folklorit, varietete, shfaqjet e cirkut ose shfaqjet me kukulla.

Neni 108

Të drejtat jopasurore të interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit

1. Interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit kanë këto të drejta vetjake jopasurore:

a) të drejtën për të kërkuar njohjen e autorësisë së shfaqjes;

b) të drejtën për të kërkuar që emri ose pseudonimi të përmendet në shfaqjet në publik ose në transmetimin apo fiksimin e veprës në ndonjë regjistrim fonografik, film, në një mbajtës tjetër veprash audiovizuale ose në çdo prodhim tjetër të ngjashëm me to;

c) të drejtën për të kërkuar respektimin e cilësisë së interpretimit/paraqitjes së tij dhe për të kundërshtuar çdo shtrembërim, falsifikim ose modifikim tjetër të konsiderueshëm të shfaqjes së tij ose çdo shkelje të të drejtave të tij që mund të cenonte nderin apo reputacionin e tij.

2. Të drejtat e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, nuk përbëjnë objekt të dorëheqjes nga interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit. Pas vdekjes së interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit, të drejtat e parashikuara në këtë nen kalohen me trashëgimi, në përputhje me Kodin Civil të Republikës së Shqipërisë për një periudhë të pakufizuar kohe.

Neni 109

Të drejtat ekskluzive pasurore të interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit

1. Interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit kanë të drejta ekskluzive për të autorizuar ose ndaluar:
 - a) regjistrimin e interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre;
 - b) riprodhimin e fonogramit ose videogramit me përmbajtjen e interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre;
 - c) shpërndarjen e fonogramit ose videogramit me përmbajtjen e interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre;
 - ç) qiradhënien e fonogramit ose videogramit me përmbajtjen e interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre;
 - d) huadhënien e fonogramit ose videogramit me përmbajtjen e interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre;
 - dh) importimin, për qëllime tregtare në tregun e brendshëm, të fonogramit ose videogramit me përmbajtjen e interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre;
 - e) transmetimin e interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve dhe përcjelljen e tyre në publik, sipas parashikimeve të nenit 29, shkronjat “c”, “ç”, “d”, “dh”, “ë”, të këtij ligji, me përjashtim të rasteve kur interpretimi dhe/ose ekzekutimi është fiksuar ose transmetuar më parë. Nëse regjistrimi/fiksimi është bërë në një fonogram ose videogram, interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi ka të drejtën e përfitimit të një shpërblimi të përbashkët, të drejtë, për transmetimin dhe përcjelljet e tjera në publik të interpretimit dhe/ose ekzekutimit të tij. Shpërblimi i përbashkët, i drejtë, i përmendur në këtë pikë, të këtij neni, përbëhet prej shpërblimit të marrë nga përdoruesi i fonogrameve dhe që i përket interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit dhe prodhuesit të fonogrameve;
 - ë) ritransmetimin kabllor të interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre;
 - f) vënien në dispozicion në mënyrë ndërvepruese të fiksimeve të interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre.
2. “Fiksimi” (ose regjistrimi), sipas këtij ligji, është trupëzimi i tingujve, pamjeve ose i të dyjave së bashku apo paraqitja e tyre, ku prej tyre mund të përftohet një krijim, i cili të perceptohet, të riprodhohet ose të përcillet nëpërmjet një pajisjeje.
3. Në rastin e interpretimit dhe/ose ekzekutimit në të njëjtën shfaqje në mënyrë kolektive, autorizimi për veprimet e përmendura në pikën 1, të këtij neni, mund të jepet nga përfaqësuesi i interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve që marrin pjesë në këtë shfaqje. Përfaqësuesi i interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve e fiton të drejtën e përfaqësimit me pëlqimin me shkrim, respektivisht, të shumicës së anëtarëve të grupit muzikor, të korit, të trupës së kërcimit ose asaj teatrale, nëpërmjet anëtarëve të një orkestre ose ansambleve të tjera të ngjashme. Parashikimet e kësaj pike nuk zbatohen për solistët, dirigjentët dhe regjisorët e shfaqjeve teatrale.
4. Dispozitat mbi të drejtën e shpërndarjes dhe të drejtën e qiradhënies së autorëve gjejnë zbatim me ndryshimet e nevojshme, edhe për të drejtat e interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve. Për ushtrimin e së drejtës së ritransmetimit kabllor të interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve gjen zbatim neni 27 i këtij ligji.
5. Interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit kanë të drejtën e një shpërblimi të drejtë për riprodhimin e veprave të autorit për përdorim privat ose përdorim tjetër personal, sipas nenit 31, pika 1, të këtij ligji.
6. Me përjashtim kur përcaktohet ndryshe në kontratën e prodhimit (produksionit audiovizual),

interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit, që marrin pjesë në prodhimin e një vepre audiovizuale ose në regjistrimin e fonogrameve të ndryshme, prezumohen se ia kalojnë prodhuesit të filmit, ekskluzivisht dhe pa kufizime, të gjitha të drejtat ekonomike të shfaqjes së tyre.

7. Për çdo të drejtë ekonomike, e cila është kaluar sipas pikës 6, të këtij neni, interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit do të gëzojnë të drejtën për përfitimin e shpërblimit të drejtë nga prodhuesi (producenti) i filmit.

8. Interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit nuk mund të heqin dorë nga e drejta e parashikuar në pikën 6 të këtij neni.

Neni 110

Përdorimi i shfaqjes për përfundimin e veprës audiovizuale

Në rastin kur ndonjë interpretues dhe/ose ekzekutues refuzon të përfundojë kontributin e tij në një vepër audiovizuale ose është në pamundësi për ta bërë këtë, për shkak të forcës madhore, ai nuk mund të kundërshtojë përdorimin e kontributit të tij, që ka bërë tashmë, për qëllimin e përfundimit të kësaj vepre audiovizuale. Interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi në fjalë do të ketë të drejtat respektive për kontributin që ka bërë.

Neni 111

Interpretimi dhe/ose ekzekutimi i dhënë në kushtet e një kontrate punësimi

Në rastin e një interpretimi dhe/ose ekzekutimi të dhënë nga interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi, në kushtet e një kontrate individuale punësimi, të drejtat ekonomike të parashikuara në nenin 109, pika 1, të këtij ligji, mund t'i kalojnë punëdhënësit me kushtin që çdo kalim të përmendet shprehimisht në kontratën individuale të punës. Dispozitat e këtij ligji mbi veprat e krijuara në marrëdhënie punësimi gjejnë zbatim, me ndryshimet e nevojshme, edhe për të drejtat e interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve.

KREU III

TË DREJTAT E PRODHUESVE TË FONOGRAMAVE

Neni 112

Kuptimi i fonogramit dhe i prodhuesit të tij

Në zbatim të këtij ligji, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

a) “Fonogram” është fiksimi i tingullit të një interpretimi dhe/ose ekzekutimi apo tingujve të tjerë ose paraqitja e tingujve në një formë tjetër, përveç asaj të fiksimit të përfshirë në një vepër audiovizuale.

b) “Prodhuesi i fonogramit” është personi fizik ose juridik, i cili ndërmerr nismën dhe mban përgjegjësinë për fiksimin e parë të tingujve në një interpretim dhe/ose ekzekutim apo tingujve të tjerë ose paraqitja e tingujve në një formë tjetër.

Neni 113

Të drejtat ekskluzive të prodhuesit të fonogrameve

1. Dispozitat e nenit 27, të këtij ligji, gjejnë zbatim, me ndryshimet e nevojshme, edhe për këtë të drejtë të prodhuesve të fonogrameve. Për ushtrimin e së drejtës së ritransmetimit kabllor të prodhuesve të fonogrameve gjen zbatim shkronja “e”, e nenit 29, të këtij ligji.

2. Prodhuesit e fonogrameve kanë të drejta ekskluzive për autorizimin dhe ndalimin e veprimeve në vijim:

a) riprodhimin e fonogrameve të tyre;

- b) shpërndarjen e fonogrameve të tyre;
 - c) qiradhënien dhe huadhënien publike të fonogrameve të tyre;
 - ç) ritransmetimin kabllor të fonogrameve të tyre;
 - d) vënien në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese të fonogrameve të tyre.
3. Prodhuesit e fonogramit kanë të drejtën e një shpërblimi të drejtë për riprodhimin e veprave të autorit për përdorim privat ose përdorim tjetër personal, sipas nenit 31, pika 1, të këtij ligji.

Neni 114

E drejta për shpërblimin e përbashkët për transmetimin dhe përcjelljen në publik të fonogrameve

1. Në rastin e transmetimit ose për çdo përcjellje tjetër në publik të fonogrameve të publikuara, për qëllime tregtare, në përputhje me parashikimin e bërë në shkronjën “e”, të pikës 1, të nenit 109, të këtij ligji, përdoruesi duhet t'i paguajë prodhuesit të fonogrameve një shpërblim të përbashkët, të drejtë për çdo përcjellje në publik të fonogrameve.

2. Prodhuesi i fonogramit do të paguajë gjysmën e shpërblimit të përmendur në pikën e mësipërme për interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit nga përdorimi i interpretimeve dhe/ose ekzekutimeve të tyre, që janë të fiksuara në fonograme, përveçse nëse një shpërndarje e ndryshme përcaktohet me kontratë ndërmjet prodhuesve të fonogrameve dhe interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve.

3. Për qëllime të këtij neni, fonogramet, që vihen në dispozicion të publikut, me tel apo pa tel, nga një vend dhe në një kohë të zgjedhur individualisht, do të konsiderohen të publikuara për qëllime tregtare.

Neni 115

Dispozita të veçanta mbi të drejtat e interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve e të prodhuesve të fonogramit, të cilëve u ka mbaruar afati i mbrojtjes

1. Nëse 70 vjet pas fiksimit të parë të fonogramit, pavarësisht nëse është publikuar ose jo në mënyrë të ligjshme, si dhe 70 vjet pasi është transmetuar, përcjellë në publik ose është vendosur në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese dhe të ligjshme, prodhuesi i fonogramit nuk ofron për shitje kopje të fonogramit në masë të mjaftueshme ose nuk e vë në dispozicion të publikut në mënyrë interaktive, interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi ka të drejtë të zgjidhë kontratën, nëpërmjet së cilës ia ka kaluar të drejtat për fiksimin e interpretimit dhe/ose ekzekutimit prodhuesit të fonogramit.

2. Para përfundimit të kontratës së përmendur në pikën 1, të këtij neni, interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi do të njoftojë prodhuesin e fonogramit se ai do të ofrojë kopje të fonogramit për shitje në sasi të kënaqshme për nevojat e arsyeshme të publikut dhe do ta bëjë atë të disponueshme për publikun brenda një periudhe prej një viti, duke llogaritur nga dita e marrjes së njoftimit me shkrim të interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit.

3. Interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi nuk mund të heqë dorë nga e drejta për të zgjidhur kontratën e përmendur në pikën 1 të këtij neni.

4. Nëse një fonogram përmban fiksimin e interpretimit të shumë interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve, ata mund ta zgjidhin kontratën mbi dhënien e së drejtës për shfrytëzimin e interpretimit dhe/ose ekzekutimit së tyre, të fiksuar në një fonogram, në përputhje me përcaktimin e nenit 109, pika 3, të këtij ligji.

5. Nëse interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi ka zgjidhur kontratën mbi dhënien e së drejtës për shfrytëzimin e interpretimit dhe/ose ekzekutimit së tyre, të fiksuar në një fonogram, në përputhje me pikën 1, të këtij neni, të drejtat e prodhuesit të fonogramit në këtë fonogram do të shuhet pas 70 viteve nga data e publikimit të parë të ligjshëm të fonogramit ose nga data e përcjelljes në publik në mënyrë të ligjshme.

6. Nëse, në bazë të kontratës mes një interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi dhe prodhuesit të fonogramit, interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi ka fituar të drejtën për të pretenduar një shpërblim joperiodik, atëherë interpretuesi /ekzekutuesi ka të drejtën e një shpërblimi plotësues nga prodhuesi i fonogramit për çdo vit, deri 50 vjet nga data e publikimit të parë të ligjshëm ose nga data e përcjelljes në publik në mënyrë të ligjshme, nëse prodhuesi nuk e ka publikuar fonogramin sipas kontratës.

7. Interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi nuk mund të heqë dorë nga e drejta për të përfituar shpërblimin plotësues vjetor.

8. Shuma e vendosur nga prodhuesi i fonogramit për pagesën e shpërblimit plotësues vjetor, të parashikuar në pikën 6, të këtij neni, llogaritet në masën 20 për qind të të ardhurave të vitit paraardhës, që janë përftuar nga prodhuesi si rezultat i riprodhimit, shpërndarjes dhe vënies në dispozicion të publikut të fonogramit në fjalë të vitit të 70-të nga data e publikimit të ligjshëm ose, në mungesë të këtij publikimi, vitin e 70-të nga transmetimi për herë të parë në mënyrë të ligjshme, përcjellja në publik në mënyrë të ligjshme ose vënia në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese në mënyrë të ligjshme.

9. Prodhuesit e fonogramit i garantojnë interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit, përkatësisht për interpretimet dhe/ose ekzekutimet e tyre, të drejtën e përfitimit të shpërblimit plotësues vjetor me gjithë informacionin e nevojshëm për përfitimin e shpërblimit të drejtë, sipas pikës 6 të këtij neni.

10. E drejta për të përfituar shpërblimin plotësues vjetor, parashikuar në pikën 6, të këtij neni, administrohet nga agjencia e administrimit kolektiv.

11. Në rastin kur interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi gëzon të drejtën e shpërblimit periodik, për këtë pagesë nuk zbatohet paradhënia dhe nuk mbahen zbritjet e përcaktuara në kontratë, duke filluar nga viti i 70-të i publikimit të ligjshëm ose, në mungesë të këtij publikimi, nga viti i 70-të i transmetimit për herë të parë në mënyrë të ligjshme, përcjelljes në publik në mënyrë të ligjshme ose vënies në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese e të ligjshme.

KREU IV

TË DREJTAT E PRODHUESVE TË FIKSIMEVE TË PARA TË FILMAVE

Neni 116

Të drejtat e prodhuesve të fiksimeve të para të filmave

1. Prodhuesi i fiksimeve të para të filmave është personi fizik ose personi juridik që, në emër të vet dhe më vete ose në llogari të dikujt tjetër, organizon dhe menaxhon prodhimin e një veprë audiovizuale, si dhe ka përgjegjësinë për përfundimin e saj.

2. Prodhuesit e fiksimeve të para të filmave kanë të drejtën ekskluzive për të autorizuar ose ndaluar veprimet vijuese në raport me origjinalin ose kopjet e filmave të tyre:

- a) riprodhimin e filmave të tyre;
- b) shpërndarjen e filmave të tyre;
- c) qiradhënien dhe huadhënien publike të kopjeve të filmave të tyre;
- ç) vënien në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese të filmave të tyre;
- d) paraqitjen publike të filmave të tyre.

3. Neni 27 gjen zbatim, me ndryshimet e nevojshme, për të drejtën e prodhuesve për shpërndarjen e fiksimeve të para të filmave.

4. Në zbatim të këtij kreu:

- a) “Film ose videogram” është:
 - i) fiksimi i parë i asaj çka cilësohet si vepër audiovizuale;
 - ii) çdo sekuencë pamjesh në lëvizje, e shoqëruar ose jo me tingull që, në mungesë të origjinalitetit, nuk cilësohet si një vepër audiovizuale;
- b) “Fiksim i parë i filmit” është forma përfundimtare e filmit që mund të shërbejë për përdorim nga publiku.

5. Prodhuesit e filmit kanë të drejtën e një shpërblimi të drejtë për riprodhimin e veprave të autorit për përdorim privat ose përdorim tjetër personal, sipas nenit 31, pika 1, të këtij ligji.

6. Të drejtat e lidhura të prodhuesit të fiksimit të parë të filmit dhe e drejta e autorit, mbajtes i së cilës është prodhuesi i fiksimit të parë të filmit, zbatohen paralelisht dhe në mënyrë të pavarur nga njëra-tjetra, si në rastin kur fiksimi i parë i filmit cilësohet si vepër audiovizuale, ashtu edhe për mbajtësin e së drejtës së autorit për veprën audiovizuale.

KREU V

TË DREJTAT E OFRUESVE TË SHËRBIMIT MEDIATIK AUDIOVIZIV (OSHMA)

Neni 117

Të drejtat e ofruesve të shërbimit mediatik

1. Ofruesit e shërbimit mediatik gëzojnë të drejtën ekskluzive për të autorizuar ose ndaluar veprimet vijuese, që kanë të bëjnë me:

- a) fiksimin e transmetimeve të tyre, nëse këto transmetime janë të transmetueshme me tel ose pa tel, duke përfshirë transmetimin kabllor ose me satelit;
- b) riprodhimin e fiksimeve të këtyre transmetimeve;
- c) shpërndarjen e fiksimeve të transmetimeve të tyre;
- ç) ritransmetimin e transmetimeve të tyre me tel apo pa tel;
- d) përcjelljen në publik të transmetimeve të tyre në vendet ku kërkohet një tarifë;
- dh) vënien në dispozicion të publikut në mënyrë ndërvepruese të fiksimeve të transmetimit të tyre.

2. Neni 27, i këtij ligji, gjen zbatim, me ndryshimet e nevojshme, për të drejtën e shpërndarjes së fiksimit të transmetimeve të ofruesve të shërbimit mediatik audioviziv.

3. Një operator i rrjetit numerik, i cili thjesht ritransmeton me sistem kabllor transmetimin e ofruesve të shërbimit mediatik audioviziv, nuk do të konsiderohet ofrues shërbimi mediatik audioviziv, sipas dispozitave të këtij kreu.

4. Të drejtat e përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, nuk mund të kalohen në formë ekskluzive ose joekskluzive, pa respektuar të drejtën e autorëve krijues, interpretues dhe/ose ekzekutues, dhe prodhuesit të filmit.

KREU VI

TË DREJTAT E BOTUESVE

Neni 118

E drejta për shpërblim

Botuesit kanë të drejtën e tyre për shpërblim të arsyeshëm për çdo riprodhim të botimeve të tyre me shkrim për përdorim personal privat ose përdorim tjetër personal, në mënyrë të barabartë me të drejtën e autorit për shpërblim, sipas parashikimit në pikën 2, të nenit 31, të këtij ligji.

PJESA IV
MBROJTJA *SUI GENERIS* E TË DREJTAVE TË KRIJUESVE
TË BAZAVE TË TË DHËNAVE

Neni 119

Objekti mbrojtjes

1. Një bazë të dhënash do të thotë një koleksion i veprave të pavarura, i të dhënave ose materialeve të tjera në çfarëdo formë, të rregulluara në mënyrë sistematike ose metodike dhe të aksesueshme në mënyrë individuale me mjete elektronike ose nëpërmjet mjeteve të tjera, ku sigurimi, verifikimi ose paraqitja e përmbajtjeve të tyre kërkon një investim cilësor dhe/ose sasior të konsiderueshëm.

2. Një prodhues i bazës së të dhënave është një person fizik ose juridik, i cili merr iniciativën dhe rrezikun e investimeve të referuara në pikën 1 të këtij neni.

3. Mbrojtja e bazës së të dhënave ose përmbajtja e saj zbatohet pavarësisht nga mbrojtja e tyre nga e drejta e autorit ose nga të drejta të tjera. Përfshirja e një materiali në një bazë të dhënash dhe përdorimi i tij bëhen pa cenimin ndaj të drejtave ekzistuese në lidhje me atë material.

Neni 120

Fusha e mbrojtjes

1. Mbrojtja e bazës së të dhënave, sipas kësaj pjese, zbatohet:

- a) ndaj tërë përmbajtjes së bazës së të dhënave;
- b) për çdo pjesë cilësore ose sasiore të konsiderueshme të përmbajtjes së saj;
- c) për pjesët cilësore dhe/ose sasiore jothelbësore të një baze të dhënash, kur këto pjesë janë përdorur në mënyrë të përsëritur dhe sistematike, gjë që bie ndesh me shfrytëzimin normal të asaj baze të dhënash ose në mënyrë të paarsyeshme cenohen të drejtat legjitime të prodhuesit të bazës së të dhënave.

2. Mbrojtja, sipas këtij neni, nuk zbatohet për programet kompjuterike të përdorura në bërjen ose funksionimin e bazave të të dhënave elektronike.

Neni 121

Të drejtat e autorit të bazës së të dhënave

1. Prodhuesi i një baze të dhënash gëzon të drejtën ekskluzive për të autorizuar ose ndaluar nxjerrjen dhe/ose ripërdorimin e tërë ose të një pjese të konsiderueshme të bazës së të dhënave, të vlerësuara në mënyrë cilësore ose sasiore.

2. Për qëllimin e kësaj pjese, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

a) “Nxjerrje” është transferimi i përkohshëm ose i përhershëm i të gjithë përmbajtjes së bazës së të dhënave ose një pjese të saj në një mjedis tjetër me çdo mjet ose në çdo formë.

b) “Ripërdorim” është çdo formë e vendosjes në dispozicion të publikut të të gjithë përmbajtjes së bazës së të dhënave ose të një pjese të konsiderueshme të saj, nëpërmjet riprodhimit dhe shpërndarjes së kopjeve, përmes dhënies me qira, të drejtës për vënien në dispozicion të publikut të përmbajtjes së bazës së të dhënave dhe nëpërmjet çdo forme tjetër të përcjelljes në publik të bazës së të dhënave. Shitja e parë e kopjes së bazës së të dhënave, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, nga mbajtësi i së drejtës ose me pëlqimin e tij, shuan të drejtën e kontrollit të rishitjes së kësaj kopjeje.

3. Huazimi publik nuk është një veprim nxjerrjeje ose ripërdorimi.

Neni 122

Veprimet e përsëritura e sistematike që lidhen me pjesët jothelbësore të bazave të të dhënave

Nxjerrja e përsëritur dhe sistematike dhe/ose ripërdorimi i pjesëve jothelbësore të përmbajtjes së bazës së të dhënave konsiderohen veprime që bien në kundërshtim me shfrytëzimin normal të bazës së të dhënave ose që cenojnë në mënyrë të paarsyeshme interesat legjitimë të prodhuesit të bazës së të dhënave dhe si të tilla nuk lejohen.

Neni 123

Të drejtat dhe detyrimet e përdoruesit të ligjshëm të bazave të të dhënave

1. Prodhuesi i bazës së të dhënave, që vendoset në çfarëdolloj mënyre në dispozicion të publikut, nuk mund ta ndalojë përdoruesin e ligjshëm të bazës së të dhënave që të nxjerrë dhe/ose të ripërdorë pjesë jothelbësore të përmbajtjes së saj, të vlerësuara në mënyrë cilësore dhe/ose sasiore, për çfarëdolloj qëllimi. Nëse përdoruesi i ligjshëm është i autorizuar të nxjerrë dhe/ose të ripërdorë vetëm pjesë të caktuara të bazës së të dhënave, kjo pikë gjen zbatim vetëm për ato pjesë.

2. Përdoruesi i ligjshëm i bazës së të dhënave, që i është vënë në dispozicion publikut në çfarëdolloj mënyre, nuk mund të kryejë veprime që bien në kundërshtim me shfrytëzimin normal të bazës së të dhënave apo cenojnë në mënyrë të paarsyeshme interesat e ligjshëm të prodhuesit të bazës së të dhënave.

3. Përdoruesi i ligjshëm i bazës së të dhënave, që i është vënë në dispozicion publikut në çfarëdolloj mënyre, nuk mund ta cenojë mbajtësin e së drejtës së autorit apo të drejtave të lidhura në raport, sa u takon veprave ose objekteve të mbrojtura që përfshihen në bazën e të dhënave.

4. Çdo dispozitë kontraktuale, që bie në kundërshtim me këtë nen, është e pavlefshme.

Neni 124

Përfshirje nga të drejtat e prodhuesve të bazave të të dhënave

Përdoruesit e ligjshëm të bazës së të dhënave, që i vihet në dispozicion publikut në çfarëdolloj mënyre, mund të nxjerrin ose të ripërdorin pa autorizimin e prodhuesit të saj pjesë thelbësore të përmbajtjes së kësaj baze të dhënash:

a) në rastin e nxjerrjes së përmbajtjes së bazës joelektronike të të dhënave për qëllime vetjake, në përputhje me parashikimet e nenit 72 të këtij ligji;

b) në rastin e nxjerrjes për qëllime ilustrimi, për mësimdhënie ose kërkime shkencore, me kusht që të përmendet burimi dhe të bëhet në atë masë që e justifikon qëllimi jotregtar që duhet të arrihet, në përputhje me parashikimet e nenit 71 të këtij ligji;

c) në rastin e nxjerrjes dhe/ose ripërdorimit për qëllime të sigurisë publike ose të një procedure administrative ose gjyqësore.

Neni 125

Afati i mbrojtjes së të drejtave të prodhuesve të bazave të të dhënave

1. Të drejtat e një prodhuesi të bazës së të dhënave mbrohen që nga data e përfundimit të bërjes së bazës së të dhënave deri në përfundimin e vitit të 15-të, që llogaritet nga 1 janari i vitit pasardhës nga data e përfundimit.

2. Në rastin e bazës së të dhënave, që i vihet në dispozicion publikut në çfarëdolloj mënyre përpara përfundimit të periudhës së parashikuar në pikën 1, të këtij neni, afati i mbrojtjes së të drejtës së prodhuesit të bazës së të dhënave përfundon pas 15 vjetëve, që llogariten nga 1 janari i vitit pasardhës nga data kur baza e të dhënave i është vënë për herë të parë në dispozicion publikut.

3. Çdo ndryshim thelbësor, i vlerësuar në mënyrë cilësore ose sasiore, i përmbajtjes së bazës së të dhënave, përfshirë çdo ndryshim thelbësor që rrjedh nga mbledhja e shtesave, fshirjeve ose ndryshimeve të njëpasnjëshme, që do të sillnin si rezultat një bazë të dhënash që konsiderohet si një investim thelbësor i ri, i vlerësuar në mënyrë cilësore dhe sasiore, e kualifikon bazën e të dhënave që rezulton nga ky investim për afatin e vet të mbrojtjes.

Neni 126

Përfituesit e mbrojtjes së të drejtave të prodhuesve të bazave të të dhënave

1. E drejta e parashikuar në nenin 121, të këtij ligji, gjen zbatim për bazat e të dhënave, prodhuesit ose mbajtësit e të drejtave të të cilave janë shtetas të Republikës së Shqipërisë ose kanë vendqëndrimin / rezidencën në territorin e Republikës së Shqipërisë.

2. E drejta e parashikuar nga neni 121, i këtij ligji, gjen zbatim edhe për subjektet tregtare, të krijuara në përputhje me legjislacionin për krijimin dhe organizimin e shoqërive tregtare në Republikën e Shqipërisë, dhe që kanë zyrën qendrore apo vendin kryesor të ushtrimit të veprimtarisë tregtare, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë. Megjithatë, kur subjekti tregtar apo shoqëria ka vetëm zyrën të regjistruar në territorin e Republikës së Shqipërisë, duhet të ushtrojë veprimtari të vazhdueshme në këtë territor.

3. Marrëveshjet që e shtrijnë të drejtën e parashikuar në nenin 121, të këtij ligji, te bazat e të dhënave të krijuara në vendet e treta dhe që nuk janë objekt i dispozitave të pikave 1 dhe 2, të këtij neni, mbrohen në bazë të një traktati ndërkombëtar, ku Republika e Shqipërisë është palë.

4. Afati i çdo mbrojtjeje, që përfshin bazat e të dhënave, të krijuara në vendet e treta, nuk e tejkalon atë që parashikohet në nenin 115 të këtij ligji.

PJESA V

ADMINISTRIMI I TË DREJTAVE TË AUTORIT DHE I TË DREJTAVE TË LIDHURA

Dispozita të përgjithshme

Neni 127

Administrimi i të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to

1. Të drejtat e autorit mund të administrohen veçmas në mënyrë individuale për çdo vepër të autorit ose, sipas parashikimit të këtij ligji, mund të administrohen bashkërisht në mënyrë kolektive, nëpërmjet agjencive të administrimit kolektiv, për një numër veprash të disa autorëve në të njëjtën kohë.

2. Parashikimet e kësaj pjese për të drejtat e autorit zbatohen me ndryshimet e nevojshme edhe për të drejtat e lidhura.

Neni 128

Veprimtaritë e administrimit të të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura

1. Administrimi i të drejtave të autorit dhe i të drejtave të lidhura përfshin detyrat e mëposhtme:
 - a) dhënien e autorizimit për përdorim të objektit të së drejtës së autorit dhe të drejtave të lidhura, objekt i mbrojtjes, kur ky autorizim është i parashikuar me ligj;
 - b) mbledhjen e shpërblimeve për përdorim të objektit të mbrojtjes;
 - c) shpërndarjen e shpërblimeve të mbledhura të mbajtësit të së drejtës;
 - ç) kontrollin e përdorimit të objektit të mbrojtjes;
 - d) nisjen dhe mbarëvajtjen e procedurave të mbrojtjes në rastet e shkeljes së të drejtave të administruara.

2. Administrimi i të drejtave mund të përfshijë të gjitha ose disa nga veprimtaritë e parashikuara në pikën 1 të këtij neni.

Neni 129

Administrimi individual i të drejtave

1. Administrimi i të drejtave që lidhen me përdorimin e një materiali të posaçëm, objekt i mbrojtjes, kryhet nga vetë mbajtësi i së drejtës ose nëpërmjet përfaqësuesit të tij, sipas kontratës së lidhur midis mbajtësit dhe përdoruesit.

2. Detyrat e një përfaqësuesi të autorizuar mund të kryhen nga një përfaqësues ligjor, si edhe nga agjencitë e administrimit kolektiv.

Neni 130

Administrimi kolektiv i të drejtave

1. Administrimi kolektiv i të drejtave të autorit mund të përfshijë:

a) të drejtën e shfaqjeve publike, të drejtën e përcjelljes në publik, të drejtën e përcjelljes në publik të një veprë të fiksuar, të drejtën e transmetimit, të drejtën e ritransmetimit, të drejtën e përcjelljes në publik të transmetimit dhe të drejtën për të vënë në dispozicion të publikut veprat joskenike, muzikore dhe letrare;

b) të drejtën e riprodhimit (regjistrimi audio) të veprave muzikore;

c) të drejtën e shpërndarjes, përfshirë të drejtën për qira dhe të drejtën e shpërblimit, sipas parashikimeve të këtij ligji;

ç) të drejtën e shpërblimit për huadhënie publike;

d) të drejtën e rishitjes, kur veprat origjinale të artit janë duke u rishitur;

dh) të drejtën për shpërblim për riprodhimin e veprës për qëllime private ose përdorimi personal;

e) të drejtën për shpërblim, referuar nenit 76 të këtij ligji;

ë) të drejtën për shpërblim për përcjelljen te publiku për literaturën folklorike dhe veprat artistike;

f) të drejtën e ritransmetimit të veprave audiovizuale.

2. Administrimi kolektiv i të drejtave të interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve mund të përfshijë:

a) të drejtën për përcjelljen në publik të veprave të fiksuara dhe transmetimet e fonogrameve e të videogrameve;

b) të drejtën e paraqitjes publike të një shfaqjeje të fiksuar;

c) të drejtën e transmetimit dhe ritransmetimit të një shfaqjeje të fiksuar;

ç) të drejtën e vënies në dispozicion të publikut të një shfaqjeje të fiksuar;

d) të drejtën e qirasë së shfaqjes së fiksuar dhe të drejtën për shpërblim, referuar pikës 2, të nenit 28, të këtij ligji;

dh) të drejtën për shpërblim për huazim publik të shfaqjes së fiksuar;

e) të drejtën për shpërblim të riprodhimit të shfaqjes së fiksuar për qëllime private dhe përdorim personal;

ë) të drejtën për shpërblim suplementar vjetor, të referuar në nenin 115 të këtij ligji.

3. Administrimi kolektiv i të drejtave të prodhuesve të fonogramit mund të përfshijë:

a) të drejtën për të vënë fonogramin në dispozicion të publikut;

b) të drejtën për shpërblim për transmetimin dhe përcjelljen në publik të fonogramit;

c) të drejtën e qirasë së fonogramit;

ç) të drejtën për huazim publik të fonogramit;

d) të drejtën e shpërblimit për riprodhim të fonogramit për qëllime private ose përdorim personal.

4. Administrimi kolektiv i të drejtave të prodhuesve (producentëve) të filmave mund të përfshijë:

- a) të drejtën për shpërblim për huazim publik të videogrameve;
- b) të drejtën për shpërblim për riprodhimin e një videogrami për qëllime private ose përdorim personal.

5. Administrimi kolektiv i të drejtave të botuesve mund të përfshijë të drejtën për shpërblim për riprodhimin e botimeve të tyre, të shkruara për qëllime private ose përdorim personal.

Neni 131

Administrimi kolektiv i detyrueshëm

1. Në përputhje me dispozitat përkatëse të këtij ligji, të drejtat në vijim ushtrohen nëpërmjet administrimit kolektiv në mënyrë të detyrueshme, të drejta si:

a) e drejta e transmetimit dhe ritransmetimit për autorët dhe interpretuesit, referuar përcaktimit në pikat 1, shkronja “a”, dhe 2, shkronja “c”, të nenit 130, të këtij ligji;

b) e drejta e ritransmetimit, e përmendur në shkronjën “P”, të pikës 1, të nenit 130, të këtij ligji;

c) e drejta për shpërblim për transmetim për prodhuesit e fonogrameve, referuar përcaktimit të shkronjës “b”, të pikës 3, të nenit 130, të këtij ligji;

ç) e drejta e qiradhënies për autorët dhe për veprat/regjistrimet muzikore, për interpretuesit dhe prodhuesit e fonogrameve, referuar në pikat 1, shkronja “c”, 2, shkronja “d”, dhe 3, shkronja “c”, të nenit 130, të këtij ligji;

d) e drejta e shpërblimit për huadhënien publike për autorët, interpretuesit dhe prodhuesit e fonogrameve, referuar në pikat 1, shkronja “ç”, 2, shkronja “dh”, 3, shkronja “ç”, dhe 4, shkronja “a”, të nenit 130, të këtij ligji;

dh) e drejta për shpërblim për riprodhimin e kopjeve private dhe përdorimit tjetër personal për autorët, interpretuesit, prodhuesit e fonogrameve, prodhuesit (producentët) e filmave dhe botuesve, referuar në pikat 1, shkronja “dh”, 2, shkronja “e”, 3, shkronja “d”, 4, shkronja “b”, dhe 5, të nenit 130, të këtij ligji;

e) e drejta për një shpërblim, e përmendur në shkronjën “ë”, të pikës 2, të nenit 130, të këtij ligji;

ë) e drejta e rishitjes së origjinaleve të veprave të artit, referuar në shkronjën “d”, të pikës 1, të nenit 130, të këtij ligji.

2. Dispozitat e përmendura në pikën 1, të këtij neni, nuk do të zbatohen për ritransmetim kabllor, kur ajo ka të bëjë me ofruesit e shërbimit mediatik audioviziv, në lidhje me transmetimet e veta, pavarësisht nëse të drejtat në fjalë janë të vetat ose i janë transferuar asaj nga mbajtësit e tjerë të së drejtës së autorit dhe të drejtat e lidhura me të.

Neni 132

Kontrata me autorin

1. Agjencia e administrimit kolektiv do të administrojë të drejtat e autorëve vetëm në bazë të një kontrate të lidhur me autorin. Kontrata do të përfshijë, në veçanti, autorizimin e autorit për administrimin e të drejtave të tij, llojin e veprave dhe të drejtave për t'u administruar dhe kohëzgjatjen e kontratës, e cila nuk duhet të kalojë tre vite, e rinovueshme. Drejtoria për të Drejtat e Autorit do të mbikëqyrë dhe do të kontrollojë këtë veprimtari, si organi garant i zbatimit të këtij ligji.

2. Një agjenci e administrimit kolektiv duhet të informojë paraprakisht mbajtësit e të drejtave të përcaktuara në këtë ligj për të drejtat e tyre që ato administrojnë në zbatim të nenit 137, shkronja “a”, të këtij ligji. Agjencia duhet të informojë edhe ata mbajtës të të drejtave që e kanë autorizuar tashmë atë për administrimin e të drejtave të tyre, që gëzojnë në bazë të këtij ligji, brenda 2 viteve nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

3. Agjencitë e administrimit kolektiv, në bazë të kontratës me autorin, me kërkesë, mund të autorizojnë përdorimin e veprave të përdoruesit.

4. Në periudhën kohore kur administrimi i të drejtave është transferuar në agjencinë e administrimit kolektiv, qoftë me ligj ose me kontratë, autori nuk mund të administrojë në mënyrë individuale këto të drejta.

Neni 133

Agjencitë e administrimit kolektiv të të drejtave

1. Administrimi kolektiv i të drejtave mund të kryhet nga agjencia e administrimit kolektiv të të drejtave, (në vijim AAK), si subjekt juridik, i krijuar nga mbajtësit e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura, që kanë si objekt të veprimtarisë së tyre mbledhjen e të ardhurave për përdorimin e veprave dhe shpërndarjen e tyre tek titullarët e së drejtës së autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me të, e cila ka marrë licencimin nga ministria përgjegjëse për të drejtat e autorit pas propozimit nga Drejtoria e të Drejtave të Autorit (në vijim DDA).

2. Licencimi, referuar në pikën 1, të këtij neni, do t'i akordohet subjektit, i cili gëzon këto karakteristika:

a) regjistrohet si organizatë jofitimprurëse, në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi;

b) ka miratuar statutin e saj, që plotëson kushtet e parashikuara në këtë ligj dhe që duhet të përfshijë në mënyrë specifike:

i) emërtimin e agjencisë së administrimit kolektiv, objektivat dhe qëllimet, të drejtat e administruara, kategoritë e mbajtësve të të drejtave që agjencia përfaqëson, kriteret për humbjen ose fitimin e anëtarësisë, të drejtat dhe detyrimet e anëtarëve, rregullat e zgjedhjes dhe funksionimit të organeve drejtuese, kapitalin e saj fillestar dhe burimet e planifikuara ekonomike, rregullat e përcaktuara për realizimin e mbledhjes dhe shpërndarjes së të ardhurave, mënyrën e mbikëqyrjes së administrimit ekonomiko-financiar të agjencisë, ngritjen e komisionit të posaçëm, në kuptim të nenit 153, pika 6, të këtij ligji, mënyrën e përdorimit të kapitalit ose aseteve të tjera, në rast likuidimi të shoqërisë, rregullat për modalitetet e hartimit të metodologjisë që duhet të negociohet me përdoruesit dhe rregullat e përfaqësimit në negociata, si dhe çdo dispozitë tjetër që është e detyrueshme sipas legjislacionit në fuqi;

ii) dispozitat statutores të agjencive të administrimit kolektiv duhet të marrin parasysh parimin e transparencës, parimin e konfliktit të interesit në organet e tyre drejtuese, si dhe parimin e mosdiskriminimit midis anëtarëve, anëtarëve dhe joanëtarëve, si dhe midis përdoruesve të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to;

iii) asambleja e përgjithshme e anëtarëve të agjencisë duhet të mbledhet të paktën një herë në vit; vendos për ndryshimet në statutin e agjencisë për emërimin ose shkarkimin e organeve ekzekutive, rishikon performancën e tyre të përgjithshme dhe miraton shpërblimin e tyre, si dhe përfitimet e tjera, të tilla si përfitimet monetare dhe jomonetare, dhënie pensionesh apo titujsh, të drejta dhe shpërblime të tjera ose të drejtat për pagesa kalimtare; vendos të paktën për politikën e përgjithshme për shpërndarjen e shpërblimeve ndaj mbajtësve të të drejtave dhe shpenzimeve të administrimit të të drejtave, si dhe miratimin e çdo blerjeje, shitjeje ose hipoteke të pasurisë së paluajtshme;

c) ka selinë qendrore në Republikën e Shqipërisë;

ç) ka hapësirën dhe logjistikën e përshtatshme dhe mekanizma të mjaftueshëm për mbledhjen, shpërndarjen dhe pagesën e shpërblimit, shërbimin teknik, ekspertizën profesionale me të paktën një punonjës jurist dhe një punonjës financiar;

d) administrimi kolektiv i të drejtave është aktiviteti i saj i vetëm, përveç rastit kur veprimtaritë e tjera të saj janë në fushën e artit dhe kulturës;

dh) paraqet mekanizma, të cilët garantojnë trajtim të barabartë si për mbajtësit e të drejtave, ashtu edhe për përdoruesit, kur kushtet objektive të trajtimit janë të njëjta.

3. AAK-ja administron të drejtat në emër dhe për llogari të mbajtësve të këtyre të drejtave.

4. Çdo propozim për ndryshimin e statutit është objekt i miratimit nga ministri përgjegjës për të drejtat e autorit, sipas propozimit të Drejtorisë për të Drejtën e Autorit. DDA-ja, shqyrton, brenda 10 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës, propozimin për ndryshim të statutit të agjencisë. Miratimi ose refuzimi i propozimit duhet të jetë i argumentuar dhe të shprehet në lidhje me përputhshmërinë e ndryshimeve të statutit me ushtrimin e tagrave të licencës, objekt veprimtarie dhe pastaj miratimi i paraqitet gjykatës së rrethit gjyqësor, me qëllim për regjistrimin e ndryshimit. Çdo ndryshim i statutit, i kryer në kundërshtim me parashikimet e kësaj pike, përbën kusht për heqjen e licencës së agjencisë së administrimit kolektiv.

Neni 134

Vlefshmëria e licencës

1. Licenca e agjencive të administrimit kolektiv për ushtrimin e veprimtarisë është e vlefshme për 3 vjet, e rinovueshme.

2. Procedura e marrjes së licencës apo ripërtëritjes së saj i nënshtrohet të njëjtave kritere të parashikuara në këtë ligj apo në akte të tjera nënligjore në zbatim të këtij ligji dhe kryhet nëpërmjet një procesi publik, i cili siguron zbatimin e parimeve të transparencës dhe të konkurrueshmërisë.

Neni 135

Përfaqësimi për administrimin e të drejtave

1. Administrimi kolektiv i të drejtave të përmendura në nenet 130 dhe 131, të këtij ligji, në lidhje me të njëjtën kategori të mbajtësve të së drejtës, i jepet nga ministria përgjegjëse për të drejtat e autorit vetëm një subjekti (AAK), i cili:

a) ka marrë pëlqimin për kryerjen e administrimit të të drejtave nga ana e shumicës së mbajtësve të të drejtave të kësaj kategorie, të cilët i kanë dhënë kompetencat e tyre të përfaqësimit për administrimin e të drejtave të tyre;

b) ka numrin më të madh të kontratave të lidhura me agjencitë reciproke të huaja, në përputhje me kriteret profesionale të përmendura në këtë ligj.

2. Presumohet se agjencia e përmendur në pikën 1, të këtij neni, ka kompetencat e përfaqësimit të të gjithë mbajtësve të së drejtës, vendas dhe të huaj, për të drejtat përkatëse respektive. Mbajtësit e të drejtave do të kenë të drejtë të zgjidhin autorizimin për të administruar të drejtat e tyre mbi veprën, dhënë prej tyre për një AAK, ose të tërheqin ndonjë prej të drejtave të tyre për të mos u administruar nga AAK-ja, në përputhje me nenin 132, të këtij ligji, për vendin e zgjedhur nga ana e tyre, duke bërë njoftimin e duhur, në formë të shkruar, jo më shumë se 6 muaj përpara. AAK-ja mund të vendosë që një zgjidhje ose tërheqje e tillë të hyjë në fuqi vetëm në përfundim të vitit financiar.

3. Agjencia, në vijim të kërkesës së përdoruesit, informon këtë të fundit për ata mbajtës të të drejtave, të cilët ia kanë hequr të drejtën e administrimit, sipas procedurave të pikës 2 të këtij neni.

4. Çdo autor/mbajtës i të drejtave të autorit ose i të drejtave të lidhura me to mund t'i besojë me mandatin e administrimit të të drejtave të tij një agjencie të administrimit kolektiv, e cila nuk mund të refuzojë dhe është e detyruar të pranojë administrimin e këtyre të drejtave, në bazë të administrimit kolektiv, brenda kufirit të objektit të saj të veprimtarisë.

Neni 136

Administrimi i të drejtave përmes agjencive

1. Agjencia e administrimit kolektiv të të drejtave mund të administrojë një, dy ose më shumë lloje të drejtash që zakonisht lidhen me një kategori të veçantë të mbajtësve të të drejtave të autorit ose të të drejtave të lidhura me to.

2. Agjencia mund të kalojë një ose disa funksione, në lidhje me administrimin e të drejtave pranë ndonjë agjencie tjetër të administrimit kolektiv, sipas këtij ligji, me anë të një marrëveshjeje me shkrim, të miratuar paraprakisht nga ministria përgjegjëse për të drejtën e autorit.

3. Agjencia, së cilës i kalojnë funksionet e përmendura më sipër, ushtron këto funksione në emër dhe për llogari të agjencisë që i ka transferuar ose në emër të vet dhe për llogari të agjencisë që i ka kaluar këto të drejta, sipas mënyrës së përcaktuar në marrëveshjen midis tyre.

Neni 137

Funksionet, të drejtat dhe detyrimet e agjencive të administrimit kolektiv

AAK-të, për llogari të mbajtësve të të drejtave dhe në bazë të kompetencave që u janë dhënë dhe sa parashikohet në këtë ligj, kanë këto funksione:

a) t'u japin përdoruesve, në vijim të kërkesave të tyre, kontrata në formën joekskluzive për përdorimin e veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, në këmbim të një shpërblimi, me kontratë të shkruar, brenda tagrave të përcaktuar në licencën e agjencisë;

b) të mbledhin shpërblimin për përdorimin e veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura;

c) të shpërndajnë, në bazë të rregullave të shpërndarjes, shpërblimin e mbledhur nga përdoruesit në mënyrë të drejtë dhe të përpjesëtuar me vlerën dhe përdorimin aktual të veprave e të objekteve të të drejtave të lidhura. Parimet e shpërndarjes së shpërblimit përcaktohen në statutin e agjencisë dhe do të përjashtohet çdo mundësi arbitrariteti;

ç) të përfaqësojnë mbajtësit e të drejtave, të drejtat e të cilëve ata administrojnë, në procedurat gjyqësore ose administrative dhe të kryejnë çdo veprim tjetër ligjor të nevojshëm për mbrojtjen dhe zbatimin e të drejtave të administruara nga ato;

d) të kryejnë çdo veprim tjetër, në përputhje me tagrat e tyre ligjorë dhe të organeve të veta vendimmarrëse, për kompetencat e marra nga mbajtësit e të drejtave;

dh) të hartojnë metodologji të negociueshme për përcaktimin e nivelit të tarifave që subjektet përdoruese duhet të paguajnë, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

e) të realizojnë në emër të autorit ose të mbajtësit të së drejtës së autorit dhe të të drejtave të tjera të lidhura me të ose në bazë të kontratës së reciprocitetit me agjenci të huaja të ngjashme marrëveshjet e përgjithshme me organizatorët e shfaqjeve, me ofruesit e shërbimit mediatik audioviziv, me operatorët e rrjetit numerik, që kanë si objekt autorizimin e shfaqjes dhe shpërndarjes për veprat që administrojnë;

ë) të përfaqësojnë interesat e anëtarëve për shfrytëzimin e të drejtave, jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, duke nënshkruar kontratat e reciprocitetit me agjenci të huaja të ngjashme;

f) të informojnë, sipas kërkesës, mbajtësit e të drejtave të autorit dhe të të drejtave të tjera të lidhura me to për mënyrën e shfrytëzimit të të drejtave të tyre, për raportin vjetor financiar dhe atë të kontrollit të të ardhurave financiare, brenda kohës së parashikuar në statut;

g) të sigurojnë transparencën e veprimtarisë së agjencisë së administrimit kolektiv, në lidhje me autoritetet publike të kontrollit, sipas ligjit;

gj) për të ardhurat e mbledhura nga përdoruesit dhe që u paguhet në formë shpërblimi mbajtësve të të drejtave, këto agjenci detyrohen të mbajnë dhe të paguajnë për llogari të administratës tatimore tatimin në burim, në përputhje me legjislacionin në fuqi për tatimin mbi të ardhurat;

h) për efekt të përcaktimit të saktë të detyrimeve tatimore, kanë detyrimin të vënë në dispozicion të administratës tatimore, sipas formateve të miratuara, informacionin mbi të ardhurat e mbledhura nga përdoruesit e veprave të të drejtave të autorit/të lidhura me to, si dhe shpërndarjen e këtyre shpërblimeve të mbajtësit e të drejtave.

Agjencia unike për kryerjen e funksionit të mbledhjes së shpërblimeve (Sporteli unik)

1. Me anë të një marrëveshjeje me shkrim AAK-të bien dakord dhe vendosin cilës prej tyre do t'i transferohet funksioni i mbledhjes së tarifave për të gjitha kategoritë e mbajtësve të të drejtave.

2. Nëse ato nuk arrijnë marrëveshjen e sipërpërmendur, brenda afatit 30-ditor nga hyrja në fuqi e tarifave të shpërblimit, këtë vendimmarrje e realizon Këshilli Kombëtar i të Drejtave të Autorit (në vijim KKDA), për një nga agjencitë e licencuara, në bazë të kriterëve të mëposhtme:

- a) të ketë kapacitetin administrativ për mbulimin e territorit;
- b) të zbatojë me përpikëri dispozitat për procedurën e mbledhjes së shpërblimeve, sipas këtij ligji;
- c) të ketë kohëzgjatje të aktivitetit të subjektit ndër vite;
- ç) të ketë kontrata të përfaqësimit të ndërsjellë me agjenci homologe dhe njohje ndërkombëtare;
- d) të zotërojë infrastrukturën më të përshtatshme, e cila garanton respektimin e transparencës në mbledhjen dhe shpërndarjen e të ardhurave për anëtarët e saj;
- dh) të ketë pasuritë e platformës më të përshtatshme dhe me koston më efektive për administrimin e të drejtave.

3. Marrëveshja e parashikuar në pikën 1, të këtij neni, ose vendimi i KKDA-së, i parashikuar në pikën 2, të këtij neni, duhet të përmbajë detyrimsht mënyrën dhe përqindjen e ndarjes së tarifës dhe shpërblimit të mbledhur ndaj AAK-ve, si më poshtë:

- a) 40 për qind do t'i shkojë agjencisë, përfaqësuesi i të drejtave të autorit;
- b) 30 për qind do t'i shkojë agjencisë, përfaqësuesi i të drejtave të interpretuesve;
- c) 30 për qind do t'i shkojë agjencisë, përfaqësuesi i të drejtave të prodhuesve, përfshirë botuesit dhe prodhuesit e fonogrameve.

Rasti i veçantë i shpërndarjes

1. Në shpërblimet e mbledhura sipas nenit 31, pika 5, shkronjat “a” dhe “b”, të këtij ligji, për përdorim privat ose përdorim tjetër personal, autorët do të marrin 40 për qind, interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit 30 për qind, dhe prodhuesit e fonogrameve ose prodhuesit e filmit 30 për qind.

2. Nga shpërblimet e mbledhura sipas nenit 31, pika 5, shkronja “c”, dhe pika 6 , të këtij ligji, autorët dhe botuesit do të marrin 50 për qind secili.

Dhënia e autorizimit për përdorim

1. Një person fizik ose juridik, para se të fillojë të përdorë një objekt të mbrojtur nga të drejtat e autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, duhet të paraqesë në AAK-në përkatëse kërkesën për autorizimin e këtij përdorimi. Kërkesa duhet të përmbajë informacion për llojin dhe rrethanat e përdorimit, si mënyrën, vendin dhe kohën e përdorimit dhe informacione të tjera të nevojshme për përcaktimin e shumës së shpërblimit.

2. AAK-ja i jep përdoruesit autorizimin për shfrytëzimin e objektit të mbrojtjes brenda kompetencave të saj. Në autorizim përfshihen tregues të llojeve të të drejtave, për të cilat ai zbatohet, kushtet e përdorimit për sa i përket mënyrës, vendit, kohës dhe masës së shpërblimit për shfrytëzim, ku përdorimi i nënshtrohet pagesës së shpërblimit.

3. Përdoruesi i paraqet AAK-së, pa vonesë, informacion në lidhje me çdo ndryshim të rrethanave të përdorimit ose të përfundimit të tij, në mënyrë që të ndryshohen kushtet, në të cilat është dhënë autorizimi ose për ta tërhequr atë.

Detyrimi për dhënie informacioni

Në rast të informacionit të pamjaftueshëm për një përdorim të paautorizuar të materialit, objekt mbrojtjeje, me anë të një kërkesë, AAK-të do t'u drejtohen organeve kompetente të administratës shtetërore ose personave të tjerë juridikë, të cilët janë të detyruar të përmbushin kërkesën për t'i dorëzuar informacionin përkatës nga të dhënat e tyre, për sa e lejon legjislacioni i posaçëm në fuqi. Mospërmbushja e këtij detyrimi sjell përgjegjësi ligjore.

Procedurat e miratimit të tarifave të shpërblimit

1. Në procedurën e miratimit të tarifave të shpërblimit për përdorimin e të drejtave të autorit përcaktohet vlera/tarifa dhe metodologjia për përcaktimin e tyre, për t'u paguar nga çdo përdorues kundrejt AAK-së, për përdorimin e veprës/ve të autorit që ato administrojnë.

2. Tarifa vendoset me anë të një marrëveshjeje gjithëpërfshirëse (në vijim Marrëveshja) e lidhur ndërmjet AAK-së dhe përfaqësuesve të shoqatës së përdoruesve ose, nëse kjo nuk është e mundur, me vendim të KKDA-së. Deri në hyrjen në fuqi të tarifave të reja, gjejnë zbatim tarifat e miratuara më parë. Kur nuk ka tarifa të miratuara më parë, për atë kohë sa tarifat e reja nuk janë miratuar, përdoruesit i paguajnë agjencisë së administrimit kolektiv një tarifë provizore/të përkohshme, të barabartë me 60 për qind të vlerës së projekttarifave të paraqitura. AAK-ja e publikon tarifën e përkohshme në faqen zyrtare të Ministrisë së Kulturës dhe në aktet e tjera të publikimeve zyrtare.

3. Kur në bazë të një vendimi të formës së prerë të gjykatës, vlera e tarifave përcaktohet më e ulët sesa 60 për qind e vlerës së projekttarifave, agjencia e administrimit kolektiv u kthen diferencën atyre përdoruesve, nga të cilët e ka mbledhur këtë shpërblim, në përputhje me pikën 2 të këtij neni.

4. Në caktimin e metodologjisë së tarifave merren parasysh:

a) të ardhurat që mund të sigurohen si rezultat i përdorimit të veprës ose objektit të të drejtave të lidhura;

b) numri i publikut, të cilit i vihen në dispozicion veprat ose objektet e të drejtave të lidhura;

c) kur të ardhurat nuk pasqyrojnë natyrën e përdorimit të veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, tarifat llogariten në bazë të kostove që lindin për përdorimin e tyre ose në bazë të ndikimit që kanë në shfrytëzimin normal nga mbajtësit e të drejtave;

ç) rëndësia e përdorimit të veprave dhe objekteve të të drejtave të lidhura për veprimtaritë përkatëse të përdoruesve;

d) raporti i përdorimit midis veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, të mbrojtura dhe jo të mbrojtura;

dh) krahasueshmëria e tarifave të propozuara me tarifat e agjencive homologe të administrimit kolektiv në vende të tjera, veçanërisht me ato vende, të cilat kanë standard të përafërt zhvillimi ekonomiko-social me Republikën e Shqipërisë.

5. Tarifat e zbatuara për ritransmetimin kabllor pasqyrojnë, gjithashtu, numrin e përdoruesve familjarë që janë të lidhur në sistemet kabllore dhe natyrën e programeve të ritransmetuara.

6. Në përlllogaritjen e tarifave mbahet parasysh burimi i të ardhurave në formatin e subvencionit, abonimit dhe sponsorizimit, e përshkallëzuar, në masë më të ulët, në rastin e të ardhurave që rrjedhin nga subvencionet për mbulimin e kostove operative, në masë më të rritur, në rastin e të ardhurave nga shërbimet e abonimit dhe në masa më të larta, në rastin e të ardhurave të marra nga reklamuesit dhe sponsorët tregtarë.

Marrëveshja gjithëpërfshirëse

1. AAK-ja duhet të përfundojë një marrëveshje me shkrim me përfaqësuesit e shoqatës së përdoruesve të veprave të autorëve mbi repertorin e veprave të tyre. Shoqata përfaqësuese janë

ato shoqata të përdoruesve, të cilat përfaqësojnë shumicën e përdoruesve në një fushë të caktuar të aktivitetit, në lidhje me numrin e tyre ose ato shoqata të deklaruara përfaqësuese me ndonjë akt tjetër me fuqi juridike në Republikën e Shqipërisë.

2. Një marrëveshje gjithashtu mund të lidhet ndërmjet një AAK-je dhe një përdoruesi individual të veprave të autorëve mbi repertorin e veprave të saj, kur, për shkak të natyrës së aktivitetit të tij, ky përdorues është i vetmi në kryerjen e kësaj veprimtarie. Dispozitat e aplikuara për shoqatat përfaqësuese të përdoruesve do të zbatohen gjithashtu me ndryshimet e nevojshme për një përdorues individual, sipas kësaj pike.

3. Me një marrëveshje të tillë rregullohen:

- a) tarifa dhe metodologjia për përcaktimin e tarifave;
- b) kushtet dhe mënyra e përdorimit të veprave të autorit;
- c) kushtet e përdorimit për kategoritë që përfitojnë një rritje, ulje ose përjashtimin nga pagesa e shpërblimit;
- ç) data për pagesën e shpërblimit të autorit dhe informacionet e tjera të nevojshme për përcaktimin e shumës së shpërblimit;
- d) mënyra e pagesës së shpërblimit dhe elemente të tjera në lidhje me tarifat e përkohshme, në bazë të nenit 142, të këtij ligji, për përdorimin e veprave të autorëve deri në përfundim të një marrëveshjeje, nëse tarifat për një kategori të caktuar të përdorimit të veprave të autorëve po caktohen për herë të parë nga kjo marrëveshje.

4. Marrëveshja hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Buletinin e Njoftimeve Zyrtare dhe zbatohet për të gjithë përdoruesit e së njëjtës kategori të veprave të autorëve nga repertori i AAK-së, pavarësisht nëse ata morën pjesë në negociata ose në përfundimin e kësaj marrëveshjeje.

Përdoruesit e veprave të autorëve nga repertori i AAK-së janë të detyruar të lidhin një kontratë me AAK-në, në përputhje me këtë marrëveshje.

5. Ndaj kësaj marrëveshjeje nuk lejohet ankim në gjykatë përpara shterimit të procedurës administrative para KKDA-së.

6. Dispozitat e këtij neni zbatohen me ndryshimet e nevojshme për amendimin ose përfundimin e marrëveshjes.

7. AAK-ja duhet të publikojë një ftesë fillestare, jo më vonë se 3 muaj përpara përfundimit të vitit kalendarik, për të negociuar kushtet për përfundimin e marrëveshjes në faqen zyrtare të Ministrisë së Kulturës dhe në aktet e tjera të publikimeve zyrtare.

Neni 144

Procedura përpara KKDA-së

1. Një AAK ose një shoqatë përfaqësuese e përdoruesve, 30 ditë pas publikimit të tarifave të përkohshme, të përmendura në nenin 142, të këtij ligji, ose kur ata nuk e kanë përfunduar një marrëveshje brenda një muaji nga fillimi i negociatave mes tyre, i kërkon KKDA-së për të caktuar/vendosur një tarifë të përshtatshme ose për të vendosur për çdo çështje tjetër në lidhje me marrëveshjen gjithëpërfshirëse. Kohëzgjatja e procedurës përpara KKDA-së do të jetë 45 ditë nga data e depozitimit të kërkesës.

2. Kushdo, që vërteton një interes të ligjshëm, mund të kërkojë që KKDA-ja të shprehet nëse një marrëveshje është në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe nëse tarifa e caktuar nga marrëveshja është e përshtatshme, përveçse nëse KKDA-ja ka vendosur tashmë për këtë çështje.

3. Procedura përpara KKDA-së inicohet nga një kërkesë me shkrim që duhet të përfshijë të paktën: të dhënat e aplikantit, shpjegime mbi çështjen, raportin mbi rrjedhën e negociatave për lidhjen e marrëveshjes së kryer deri tani, duke përfshirë edhe të dhëna të tjera rreth saj, propozimin e një tarife që do të vendoset nga KKDA-ja ose propozimin për zgjidhje për ndonjë çështje tjetër.

4. KKDA-ja ia dërgon kërkesën e përmendur në pikën 3, të këtij neni, palës tjetër ose në rastin e pikës 2, të këtij neni, tek AAK-ja dhe shoqatës së përfaqësuesve të përdoruesve, të cilët kanë përfunduar marrëveshjen e kontestuar dhe i fton ata që të deklarojnë opinionin e tyre në lidhje me kërkesën.

5. Çdo palë deklaron faktet dhe paraqet prova, mbi të cilat ajo bazon propozimet e saj, ose me të cilat ajo kundërshton pretendimet dhe provat e palës tjetër.

6. KKDA-ja, në çdo kohë, mund t'u kërkojë palëve të paraqesin materiale shitesë dhe çdo informacion që ata e konsiderojnë se mund të lehtësojë procesin, veçanërisht për të përgatitur raporte dhe të paraqesin opinionet e ekspertëve, si dhe çdo informacion tjetër të tillë. Duke pasur parasysh të gjitha rrethanat, KKDA-ja do të përcaktojë në vendimin përfundimtar edhe faktin nëse ndonjë nga palët nuk ka zbatuar parashikimet e pikës 5, të këtij neni, ose të kësaj pike.

7. Negocimi i tarifave midis agjencive dhe shoqatave të përfaqësuesve të përdoruesve të veprave/subjekteve të interesuara është i detyrueshëm për t'u shteruar përpara ndjekjes së procesit në rrugë gjyqësore.

Neni 145

Vendimi i KKDA-së

1. Me vendimin e saj KKDA-ja cakton një tarifë të përshtatshme ose vendos për çështje të tjera, përmes të cilit KKDA-ja mund të miratojë, të ndryshojë apo të anulojë, plotësisht ose pjesërisht, një marrëveshje të kontestuar/kundërshtuar.

2. Kur e konsideron të nevojshme, duke marrë parasysh rrethanat e rastit, KKDA-ja mund të miratojë, gjatë procedurës dhe me propozimin e palës, një vendim për caktimin e tarifës për kohëzgjatjen e procedurës para KKDA-së. Vendimi lëshohet në bazë të informacionit ekzistues gjatë vendimarrjes dhe do të jetë në fuqi derisa të jepet vendimi i përmendur në pikën 1, të këtij neni. Vendimi, sipas kësaj pike, nuk i nënshtrohet ankimit.

3. KKDA-ja vendos ndryshimin ose anulimin e marrëveshjes së kontestuar.

4. Vendimi përfundimtar i KKDA-së publikohet në faqen zyrtare të Ministrisë së Kulturës dhe në aktet e tjera të publikimeve zyrtare.

Neni 146

Shpenzimet e procedurës para KKDA-së

1. Shpenzimet e procedurës para KKDA-së përcaktohen me urdhër të ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit.

2. Secila palë mbulon shpenzimet e veta që rrjedhin nga procedurat para KKDA-së.

3. Të dyja palët mbulojnë në pjesë të barabarta shpenzimet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, dhe çdo kosto administrative.

4. Pala, që inicion procedurën, parapaguan sasinë e nevojshme për të mbuluar shpenzimet operative të procedurës para KKDA-së, përndryshe, KKDA-ja do të refuzojë propozimin për fillimin e procedurës.

5. Dispozitat e pikës 4, të këtij neni, zbatohen me ndryshimet e nevojshme për të gjithë ata që kërkojnë të propozojnë ndonjë veprim brenda procedurës para KKDA-së.

6. KKDA-ja vendos me një vendim të veçantë për shpenzimet edhe nëse ndonjë palë duhet të paguajë palën tjetër për pjesën e duhur të shpenzimeve të parapaguara.

Neni 147

Ankimi kundër vendimit të KKDA-së

1. Kundër vendimit të KKDA-së, palët kanë të drejtën e ankimit në gjykatën administrative kompetente në afatet e parashikuara nga Kodi i Procedurave Administrative. Afati i ankimit llogaritet

nga data e shpalljes së vendimit në faqen zyrtare elektronike të Ministrisë së Kulturës. Ankimi kundër këtij vendimi nuk pezullon zbatimin e tarifave, objekt i mosmarrëveshjes.

2. Në rast se e drejta e ankimit, e parashikuar në pikën 1, të këtij neni, nuk ushtrohet brenda afatit të mësipërm, tarifat konsiderohen të miratuara, sipas vendimit të KKDA-së. Me urdhër të ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit, tarifat sipas vendimit të KKDA-së, dhe metodologjia përkatëse dërgohen për botim në Buletin e Njoftimeve Publike. Tarifat e miratuara mbeten në fuqi për 2 vjet.

3. Procedura gjyqësore, sipas këtij neni, rregullohet me ndryshimet e nevojshme, sipas dispozitave të legjislacionit në fuqi, me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe nga ky ligj.

Neni 148

Detyrimi për të lidhur kontratë

Përdoruesi i veprave nga repertori i një AAK-je mund të kërkojë, në çdo kohë, përfundimin e një kontrate në formën joekskluzive të të drejtave për përdorimin e veprave të autorit, në përputhje me tarifën e miratuar. AAK-ja mund të refuzojë një kërkesë të tillë nëse ky përdorues më parë nuk ka paguar shpërblimin nga përdorimi i veprave. Kjo kontratë depozitohet dhe regjistrohet në Drejtorinë për të Drejtat e Autorit.

Neni 149

Parimet për krijimin e masës së shpërblimit nga tarifat

1. Në qoftë se përdorimi i objektit të mbrojtjes është i domosdoshëm për aktivitetin e një përdoruesi dhe kur aktiviteti i tij varet nga ky përdorim, si në rastet e transmetimeve, koncerteve, valle ose përdorimeve të tjera të objektit kundrejt pagesës, shuma e shpërblimeve do të jetë fikse në parim, si përqindje e të ardhurave ose fitimit nga një përdorim i tillë.

2. Nëse përdorimi i objektit të mbrojtjes rezulton pa të ardhura ose fitim, shuma e pagesave mund të jetë fikse, si përqindje e shpenzimeve të përdorimit, të tilla si shpërblimet ose pagat e interpretuesve apo shpenzimet e bëra për përdorimin, shfrytëzimin e lokaleve ose shpenzime të tjera.

3. Përveç shpërblimeve fikse, si përqindje, shuma minimale e shpërblimeve specifikohet.

4. Nëse një përdorues nuk dorëzon tek AAK-ja informacion të nevojshëm për përcaktimin e shpërblimit si përqindje, AAK-ja mund të vendosë sasinë e shpërblimeve, në bazë të informacionit të mbledhur, në përputhje me nenin 141 të këtij ligji.

5. Nëse përdorimi i objektit të mbrojtjes nuk është thelbësor për një përdorues, por është i dobishëm ose çlodhës (objektet e akomodimit, vende ekspozitë, mjetet e transportit dhe objekte të caktuara hotelieri), shuma e shpërblimeve përcaktohet si një shumë totale për përdorime të përhershme dhe rastësore.

6. Në rastin e një vendimmarrjeje për shumën totale dhe shpërblimet e përmendura në pikën 3, të këtij neni, rrethanat e përdorimit të objektit të mbrojtjes, që merren në konsideratë, do të jenë tipi i përdorimit, vendi dhe vendndodhja gjeografike, kategoria dhe madhësia e objekteve, kohëzgjatja dhe numri i përdorimit dhe diferenca e çmimeve në lidhje me biznesin e një përdoruesi.

Neni 150

Shpërndarja e tarifave të shpërblimit

1. Përdoruesi i paraqet AAK-së informacion të plotë, në lidhje me vendin dhe kohën e përdorimit të një objekti të mbrojtjes, për qëllime të shpërndarjes së shpërblimeve të grumbulluara. Ky informacion jepet:

- a) paraprakisht;
- b) deri në 15 ditë pas përdorimit;
- c) sipas kontratës.

2. Në rast se shpërndarja nuk është e mundur, në bazë të informacionit për përdorimin ose në qoftë se kjo shpërndarje rezulton dukshëm joekonomike, ajo mund të kryhet nga aplikimi i metodave statistikore që korrespondon me masën më të madhe të përdorimit aktual.

3. Shpërndarja e shpërblimeve të grumbulluara për mbajtësit e të drejtave kryhet në përputhje me informacionin mbi përdorimin e objektit të mbrojtjes.

Neni 151

Rregulla në lidhje me shpërndarjen e shpërblimeve

1. AAK-ja duhet të parashikojë rregulla në lidhje me metodologjinë e shpërndarjes së shpërblimeve të grumbulluara, siç janë miratuar nga organi i saj vendimmarrës.

2. Në këto rregulla duhet të mbahen parasysh:

a) objekti i mbrojtjes dhe mbajtësit e të drejtave, për të cilat zbatohen këto rregulla;

b) përcaktimi i kriterëve dhe procedurës së shpërblimeve, me qëllim stimulimin e mbajtësve të të drejtave, veprat e të cilëve përfaqësojnë një vlerë të veçantë për kulturën dhe krijimtarinë kombëtare, paraprakisht të miratuara nga KKDA-ja;

c) përcaktimi i shumave që duhet të paguhën pas zbritjes së kostos për administrimin e së drejtës, ndarja e fondeve të parashikuara nga ligji, nga statuti i AAK-së ose nga kontratat ndërkombëtare për përfaqësimin e përbashkët të AAK-ve;

ç) kushtet për llogaritjen dhe pagesën e shpërblimeve të shpërndara.

3. Shpërblimet e mbledhura përdoren në përputhje me rregullat e referuara në pikën 2, të këtij neni, dhe parashikimet e këtij ligji.

4. Kontratat për shpërndarjen, të lidhura midis mbajtësve të së drejtës për të njëjtën vepër, konsiderohen shkelje të rregullave të shpërndarjes.

5. Shpenzimet totale të një AAK-je nuk mund të përbëjnë më shumë se 30 për qind të shpërblimeve të shpërndara. Shuma e përgjithshme e shpenzimeve të një shoqate apo çdo forme tjetër juridike OJF-je do të përfshijë edhe mjetet financiare të shpenzuara në përmirësimin e sistemit të administrimit dhe mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe të të drejtave të lidhura me të. Përveç shpenzimeve të tilla të bëra, organet e agjencisë mund të vendosin për të shpenzuar maksimumi 3 për qind të shumës totale të shpërblimeve të grumbulluara mbi masat kundër piraterisë dhe falsifikimit, si dhe për masat e tjera që kanë për qëllim rritjen e ndërgjegjësimit të vlerës së të drejtës së autorit dhe të të drejtave të lidhura me të.

6. Llogaritja dhe shpërndarja e shpërblimeve bëhen të paktën një herë në vit.

7. Bilancet e ushtrimit financiar, në lidhje me shpërndarjen, përcaktohen nga një organ kompetent i agjencisë dhe duhet të jenë të audituara e të vlerësuara nga një ekspert audit.

8. AAK-ja, brenda 15 ditëve nga data e marrjes së raportit të auditimit, do t'i dorëzojë DDA-së deklaratën e saj të llogarisë, në lidhje me shpërndarjen, referuar pikës 7 të këtij neni.

9. Tarifat e shpërblimeve të mbledhura nga përdoruesit, të cilat në përfundim të vitit financiar nuk shpërndahen nga AAK-ja, depozitohen në një fond special për llogari të ministrisë përgjegjëse për të drejtat e autorit, në dispozicion të titullarëve të të drejtave të autorit dhe të të drejtave të tjera të lidhura me to për një periudhë 3-vjeçare. Gjatë kësaj periudhe, nëse AAK-ja identifikon mbajtësin e së drejtës, siguron shpërndarjen dhe përfiton edhe tarifën e administrimit. Në rast se mbajtësi nuk identifikohet për një periudhë trevjeçare, fondi special i kalon ministrisë përgjegjëse për të drejtat e autorit, e cila do ta përdorë në përmbushje të objektivave të saj për rritjen e krijimtarisë dhe diversitetin kulturor.

10. Një kopje e bilanceve të miratuara dhe të audituara, në përputhje me pikat 7 dhe 8, të këtij neni, depozitohen pranë administratës tatimore sipas legjislacionit në fuqi për tatimin mbi të ardhurat.

Mbikëqyrja e përdorimit të objektit të mbrojtjes

1. Një agjenci e administrimit kolektiv të të drejtave mund të mbikëqyrë përdorimin e objektit të mbrojtjes, për të cilën ajo është licencuar.

2. Përdoruesit e objektit të mbrojtjes duhet të vënë në dispozicion të AAK-së, me kërkesën e saj, dokumentacionin dhe informacionin përkatës për administrimin e të drejtave, për të bërë të mundur nga kjo e fundit kryerjen e funksionit të mbikëqyrjes së zbatimit të ligjit.

3. Me kërkesë të AAK-së, organet e administratës shtetërore përgjegjëse për inspektimin dhe shërbimet doganore, si dhe administrata kompetente e policisë dhe komisaritetet e policisë duhet të sigurojnë ndihmë për agjencinë e administrimit kolektiv të të drejtave në ushtrimin e mbikëqyrjes, referuar në pikën 1 të këtij neni.

4. Organizatorët e shfaqjeve publike dhe përdoruesit e tjerë të veprave të mbrojtura nga ky ligj duhet të sigurojnë të drejtat e komunikimit në publik, në rastet kur një autorizim kërkohet, sipas këtij ligji, përpara një shfrytëzimi të tillë. Me kërkesë të autorit ose të një agjencie të administrimit kolektiv, autoritetet kompetente të inspektimit ose policisë do të ndalojnë një shfaqje, në të cilën është përdorur objekti i mbrojtjes, në qoftë se organizatori i saj nuk e ka autorizimin përkatës.

Detyrimi i agjencive për publikimin e informacionit

1. Agjencitë e administrimit kolektiv kanë detyrimin për të publikuar, në format elektronik, në faqen e tyre të internetit, informacionin e përditësuar si më poshtë:

- a) statutin;
- b) listën e anëtarëve të organeve qendrore dhe vendore të administrimit, përbërjen e komisioneve të brendshme dhe listën e administratorëve lokalë;
- c) deklaratën vjetore në lidhje me bilancin e shumave jo të shpërndara, shumat e mbledhura nga kategoritë e përdoruesve ose pagesve, shumat e mbajtura në burim, koston e administrimit dhe shumat e shpërndara nga kategoritë e pronarëve/autorëve;
- ç) raportin vjetor;
- d) informacion për asamblenë e përgjithshme, për shembull: datën, vendin e thirrjes, agjendën, projektvendimet dhe vendimet e miratuara;
- dh) të dhëna të tjera të nevojshme për anëtarët, për qëllime informimi.

2. Çdo anëtar ka të drejtë të kërkojë, personalisht ose nga përfaqësuesi i autorizuar, informacion të detajuar dhe dokumentet për shumat e shpërndara në të në 12 muajt e fundit, burimin e tyre, mënyrën e llogaritjes së të drejtave dhe verifikimin me dispozitat e rregullores së shpërndarjes.

3. Në një periudhë kohore prej 30 ditësh para mbledhjes së përgjithshme, çdo anëtar ka të drejtë të konsultohet në selinë e AAK-së për:

- a) raportin vjetor;
- b) bilancin kontabël;
- c) raportin e organeve drejtuese dhe të komisionit të auditimit;
- ç) tekstin dhe preambulat e vendimeve që janë subjekt i miratimeve të asamblesë së përgjithshme;
- d) pagat individuale të punonjësve;
- dh) situatën e shumave nga llogaritë bankare të investimeve dhe të interesave të marrë në fund të vitit të fundit financiar;

e) situatën në lidhje me kategoritë e përdoruesve, numrin e pagesve të çdo kategorie dhe shumën e përgjithshme të mbledhur nga çdo kategori, si dhe çdo informacion tjetër që lidhet me përdoruesit.

4. Të paktën një e pesta e anëtarëve me të drejta të plota të një agjencie mund të kërkojë që një ose më shumë se një ekspert i pavarur të inspektojë veprimtarinë e shoqërisë, përveçse nëse një inspektim i tillë tashmë është kryer në bazë të kësaj dispozite për vitin aktual.

5. Aksesit në informacionin e dhënë në pikën 3, të këtij neni, bëhet nën regjimin e konfidencialitetit, në bazë të kërkesës me shkrim dhe me kufizimin e aksesit tek të dhënat personale të punonjësve të agjencisë.

6. Anëtarët, për të cilët është vlerësuar se e drejta e tyre për të marrë informacionin e kërkuar nuk është realizuar, mund t'ia kërkojnë këtë, brenda tri ditëve, komisionit të posaçëm, i përhershëm në lidhje me shqyrtimin e kërkesës për informim, i emëruar nga mbledhja e përgjithshme, që përbëhet nga pesë anëtarë, të cilët nuk janë të punësuar dhe nuk janë pjesë e organeve drejtuese. Komisioni është i detyruar t'i përgjigjet, brenda shtatë ditëve, për bazueshmërinë e këtyre pretendimeve, si ankuesit që ka depozituar ankesën edhe drejtuesit të agjencisë. Komisioni do të hartojë çdo vit një raport për veprimtarinë e tij, i cili do të dorëzohet në mbledhjen e përgjithshme të agjencisë dhe pranë DDA-së.

PJESA VI

MASAT TEKNOLOGJIKE DHE E DREJTË E ADMINISTRIMIT TË INFORMACIONIT

Neni 154

Masat mbrojtëse teknologjike

1. Autori i një vepre, interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi, prodhuesit e fonogrameve ose të filmit (regjistrimeve audiovizuale), ofruesit e shërbimit mediatic audioviziv ose prodhuesit e bazës së të dhënave mund të krijojnë masa teknologjike të mbrojtjes së të drejtave të njohura me këtë ligj. Ndalohen, pavarësisht nëse si rezultat i tyre ose jo mund të ndodhin shkelje të së drejtës së autorit, të drejtave të lidhura ose të drejtave të tjera të mbrojtura nga ky ligj, veprimet vijuese:

a) shmangia e çdo mase teknologjike efektive nga personi që e kryen veprimin e shmangies me dijeni ose që ka baza të arsyeshme për të pasur dijeni se ai/ajo po ndjek këtë objektiv;

b) prodhimi, importimi, shpërndarja, shitja, qiradhënia, reklamimi për shitje ose qiradhënie ose zotërimi për qëllime tregtare i pajisjeve, produkteve apo pjesëve përbërëse ose ofrimi i shërbimeve që:

i) nxiten, reklamohen ose tregtohen për qëllime shmangieje;

ii) kanë vetëm një qëllim të kufizuar tregtar ose përdorim të ndryshëm nga shmangia;

iii) janë kryesisht të projektuara, të prodhuara, të përshtatura ose të përdorura për qëllime të mundësimit ose lehtësimit të shmangies së masave teknologjike.

2. Në zbatim të këtij ligji, “masa teknologjike” janë çdo teknologji, pajisje ose pjesë përbërëse, që është projektuar për parandalimin ose kufizimin e veprimeve në rrjedhën normale të funksionimit të tyre, lidhur me krijimet ose objektet e të drejtave të lidhura, që nuk janë të autorizuar nga mbajtësit e të drejtave. Masat teknologjike konsiderohen “efektive”, kur përdorimi i një vepre të mbrojtur apo objekti të të drejtave të lidhura kontrollohet nga mbajtësi i të drejtave nëpërmjet zbatimit të një kontrolli të hyrjes ose procesi mbrojtës, si kriptimi, çkodimi ose shndërrime të tjera të krijimit ose objektit të të drejtave të lidhura ose një mekanizmi kontrolli të kopjes që, në rrjedhën normale të funksionimit të saj, arrin objektivin e mbrojtjes.

3. Dispozitat e këtij neni nuk zbatohen për programet kompjuterike.

Neni 155

Informacioni i administrimit të të drejtave

1. Në zbatim të këtij ligji, “informacioni i administrimit të të drejtave” është çdo informacion i dhënë nga autori ose mbajtës tjetër i të drejtave, që identifikon veprën ose një objekt të të drejtave të lidhura, autori ose një mbajtës tjetër i së drejtës ose informacioni mbi kushtet e përdorimit të veprës ose objektit të mbrojtur, si edhe numrat apo kodet që përfaqësojnë këtë informacion.

2. Ndalohen të kryhen, me dashje, veprimet e mëposhtme nga një person i paautorizuar:

a) heqja ose tjetërsimi i informacionit elektronik të administrimit të të drejtave;

b) shpërndarja, importimi për shpërndarje, transmetimi, përcjellja ose vënia në dispozicion të publikut e veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura apo të drejtave të tjera të parashikuara nga ky ligj, nga të cilat është hequr ose tjetërsuar informacioni elektronik i administrimit të të drejtave, në rast se ky person është në dijeni ose ka baza të arsyeshme për të qenë në dijeni se, duke e bërë këtë, ai shkakton, mundëson, lehtëson ose fsheh shkeljen e së drejtës së autorit, të të drejtave të lidhura ose të të drejtave të tjera të parashikuara nga ky ligj.

PJESA VII
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT, DREJTORIA PËR TË
DREJTËN E AUTORIT, BORDI I ARBITRAZHIT DHE PROCEDURAT E
NDËRMJETËSIMIT DHE ARBITRAZHIT

Neni 156

Këshilli Kombëtar për të Drejtën e Autorit

1. Pranë ministrisë përgjegjëse për të drejtën e autorit funksionon Këshilli Kombëtar për të Drejtën e Autorit (KKDA), i cili përbëhet nga kryetari dhe katër anëtarë. Ata emërohen nga ministri përgjegjës për të drejtën e autorit për një periudhë katërvjeçare. Propozime për zgjedhjen e anëtarëve të KKDA-së mund të bëjnë AAK-ja dhe shoqatat përfaqësuese të përdoruesve, si dhe çdo subjekt i interesuar. DDA-ja do të shërbejë si sekretariat teknik për KKDA-në.

2. KKDA-ja merr vendimet e saj me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve të saj.

3. Mënyra e funksionimit, shpërblimit dhe e organizimit miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Kompetencat e KKDA-së janë:

- a) miraton metodologjinë dhe masën e tarifave të shpërblimit;
- b) vendos në lidhje me ndonjë pretendim të palëve për përfundimin e marrëveshjes dhe kontrollon nëse marrëveshja është në përputhje me parashikimet e këtij ligji;
- c) përcakton kriteret dhe procedurat për përzgjedhjen e krijimtarisë me vlerë kombëtare, sipas parashikimeve të këtij ligji;
- ç) parashikon procedurat e arbitrazhit.

5. Kur palët, në çështjet e përmendura në pikën e mësipërme, kanë lidhur një marrëveshje arbitrazhi ose kanë miratuar një dispozitë të marrëveshjes së arbitrazhit, kjo marrëveshje ose dispozitë e lidhur, sipas këtij ligji, do të jetë e pavlefshme.

Neni 157

Drejtoria për të Drejtën e Autorit

1. DDA-ja krijohet si strukturë pranë ministrisë përgjegjëse për të drejtat e autorit dhe ushtron veprimtarinë në bazë dhe për zbatim të këtij ligji.

2. DDA-ja ka këto detyra dhe përgjegjësi:

a) propozon, harton dhe zbaton strategjinë dhe politikën e duhur për mbrojtjen, ushtrimin dhe zbatimin e së drejtës së autorit, të drejtave të lidhura me të dhe të drejtave të tjera që mbrohen nga ky ligj, në përputhje me detyrimet ndërkombëtare, legjislacionin vendas dhe interesat përkatës kombëtarë të Republikës së Shqipërisë;

b) mbledh informacionin e nevojshëm, kryen studime, konsultohet dhe bashkëpunon me autoritetet shtetërore, institucionet publike e private, me përfaqësuesit e mbajtësve të interesuar të të drejtave dhe përdoruesve për të përmbushur detyrat e saj;

c) i paraqet ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit dhe/ose institucioneve të tjera shtetërore propozime, në rastin kur disa masa të nevojshme për zbatimin e strategjisë kombëtare të zbatimit të të drejtave të autorit, të përmendura në shkronjën “a”, të këtij neni, dalin jashtë kompetencave të saj;

ç) propozon akte ligjore lidhur me mbrojtjen, ushtrimin dhe zbatimin e së drejtës së autorit, të drejtave të lidhura me të dhe të drejtave të tjera që mbrohen nga ky ligj;

d) me autorizim të ministrit përgjegjës të drejtave të autorit përfaqëson Republikën e Shqipërisë në organizmat ndërkombëtarë dhe rajonalë që merren me të drejtën e autorit, të drejtat e lidhura dhe të drejtat e tjera që mbrohen nga ky ligj;

dh) krijon dhe ruan bashkëpunime të ndërsjella me zyrat, agjencitë qeveritare e institucionet kërkimore dhe organizma të vendeve të tjera që merren me të drejtën e autorit, të drejtat e lidhura dhe të drejta të tjera që mbrohen nga ky ligj, në përputhje me politikën ndërqeveritare të Republikës së Shqipërisë;

e) bashkëpunon me autoritetet kompetente administrative ose gjyqësore dhe çdo autoritet tjetër shtetëror kompetent për zbatimin e këtyre të drejtave të mbikëqyrjes së zbatimit të këtij ligji;

ë) kryen procedurat e shqyrtimit të dokumentacionit të organizatave për licencim, si AAK, dhe i paraqet ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit, kur është e mundur, dy propozime për miratim licencimi dhe ministri miraton një nga kandidaturat;

f) mbikëqyr veprimtaritë e AAK-së dhe vepron në përputhje me parashikimet e këtij ligji;

g) krijon, administron dhe përditëson regjistrin e të dhënave, të hapur për publikun, dokumentar dhe elektronik, për:

i) regjistrimin vullnetar të krijimeve të mbrojtura nga e drejta e autorit;

ii) veprat që bien në domenin publik, të cilin e përditëson nga institucionet e ndryshme arkiv-krijuese dhe që zbatojnë dispozitat e depozitimit të detyrueshëm të kopjeve të ligjshme të krijimeve, të publikuara/të prodhuara ose të importuara në territorin e Republikës së Shqipërisë;

iii) AAK-të e licencuara të administrimit kolektiv dhe veprimtarinë e tyre;

iv) subjektet përdoruese dhe pajisjen e tyre të detyrueshme me autorizimet, kontratat, autorizimet e lëshuara nga AAK-të, të licencuara në zbatim të këtij ligji;

gj) përgatit, promovon, shpërndan materiale informuese, organizon fushata të ndërgjegjësimit të institucioneve, grupeve të interesit dhe publikut, nëpërmjet medias elektronike dhe asaj të shkruar, si edhe aktiviteteve të ndryshme kombëtare e ndërkombëtare, si seminare, konferenca dhe trajnime etj., lidhur me rëndësinë dhe aspektet politike, ligjore dhe praktike të mbrojtjes, ushtrimit dhe zbatimit të së drejtës së autorit, të drejtave të lidhura dhe të drejtave të tjera që mbrohen nga ky ligj;

h) kryen veprimtari profesionale dhe administrative dhe jep asistencë teknike dhe shkencore në lidhje me karakterin origjinal të produkteve të së drejtës së autorit dhe të drejtave të lidhura me të, me kërkesë të organeve të hetimit penal dhe me shpenzime të të pandehurve, në qoftë se fajësia e tyre provohet;

i) kryen, me kërkesë dhe kundrejt pagesës, hetim administrativ, në favor të palëve të interesuara;

j) kryen çdo detyrë tjetër të përcaktuar në ligj.

3. DDA-ja funksionon si sekretariat teknik i KKDA-së dhe Bordit të Arbitrazhit, në zbatim të dispozitave të këtij ligji. Pranë DDA-së vepron një trupë arbitrimi, e përbërë nga 20 anëtarë, të emëruar çdo 3 vjet me urdhër të ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit. Përzgjedhja e tyre kryhet nga lista e ekspertëve me eksperiencë jo më të vogël se 10 vjet në fushën e së drejtës civile, e propozuar nga AAK-të, nga strukturat përfaqësuese të përdoruesve, si dhe nga subjektet e interesuara, propozime të cilat depozitohen pranë DDA-së, sipas afateve dhe modaliteteve të hartuara prej saj.

Arbitrat nuk do të kenë statusin e punonjësve pranë DDA-së dhe kanë të drejtë për një tarifë pagese për pjesëmarrjen e tyre në arbitrazh për metodologjitë e të ardhurave të të drejtave të administruara nga ana e AAK-ve, sipas kushteve të parashikuara me ligj.

4. Tarifat e shërbimeve që kryhen nga DDA-ja dhe ministria përgjegjëse për të drejtat e autorit miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave. Vlera ekuivalente e shërbimeve të parashikuara në shkronjën “h”, të pikës 1, të këtij neni, do të përfshihet në shpenzimet ligjore.

Neni 158
Aktivitetet e DDA-së

1. DDA-ja i propozon ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit licencimin e AAK-së, në përputhje me procedurat dhe kriteret për licencim, të parashikuara nga ky ligj.
2. Ministri përgjegjës për të drejtën e autorit, me urdhër ose udhëzim, përcakton kriteret dhe procedura të tjera shtesë në sqarim të kriterëve të parashikuara në nenin 133, të këtij ligji, si dhe përcakton kushtet dhe procedurat për marrjen e licencës ose ripërtëritjen e saj, në bazë të nenit 134 të këtij ligji.
3. DDA-ja mban të dhënat e agjencive të administrimit kolektiv të të drejtave.
4. Urdhri i ministrit për dhëni ose ripërtëritjen e licencimit të një agjencie të administrimit kolektiv, së bashku me përcaktimin e të drejtave e të kategorive të mbajtësve të të drejtave që mbulon AAK-ja hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe publikohet në Qendrën Kombëtare të Licencimit, në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi.
5. Subjekti që paraqet kërkesën për licencim pranë ministrisë përgjegjëse për të drejtën e autorit i vendos asaj në dispozicion të gjithë informacionin dhe dokumentet përkatëse që i nevojiten për plotësimin e procedurës së licencimit.
6. DDA-ja kryen inspektime në agjencitë e administrimit kolektiv të të drejtave.

Neni 159
Mbikëqyrja e veprimtarive të AAK-së

1. Veprimtaria e AAK-së mbikëqyret nga DDA-ja.
2. Për qëllimet e kësaj mbikëqyrjeje, AAK-ja paraqet pranë DDA-së dokumentacionin e mëposhtëm:
 - a) statutin dhe rregulloren, si dhe ndryshimet përkatëse të tyre, në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe dispozitat e tjera ligjore në fuqi për regjistrimin dhe funksionimin e organizatave jofitimprurëse;
 - b) kontratat dypalëshe dhe shumëpalëshe të lidhura me agjencitë e huaja të administrimit kolektiv;
 - c) informacion për personat që kanë autorizimin t'i përfaqësojnë;
 - ç) vendimet e organeve të tyre më të larta drejtuese dhe vendimmarrëse;
 - d) raportin dhe bilancin e tyre vjetor, në përputhje me legjislacionin tatimor në fuqi;
 - dh) raportet e auditimit për veprimtarinë e tyre, të kryer nga auditues të brendshëm dhe/ose të jashtëm, të licencuar sipas dispozitave ligjore në fuqi;
 - e) çdo dokument tjetër të nevojshëm për verifikimin e pajtueshmërisë së veprimtarive të agjencive me këtë ligj, dispozitat e tjera ligjore e nënligjore në fuqi dhe me statutet e tyre;
 - ë) raportin e detajuar të mbledhjes së tarifave nga përdoruesit dhe shpërndarjes së tyre te mbajtësit e së drejtës;
 - f) marrëveshjen gjithëpërfshirëse me shoqatat e përdoruesve.
3. DDA-ja kryen kontrollin e aktivitetit, sipas parashikimeve të këtij ligji, në bazë të njoftimit paraprak me shkresë të AAK-së, duke specifikuar edhe objektivat e kontrollit. DDA-ja kontrollon një herë në vit veprimtarinë e AAK-së, duke e njoftuar atë 10 ditë përpara. DDA-ja mund të kryejë, gjithashtu, kontrolle të posaçme midis dy kontrolleve të njëpasnjëshme, duke njoftuar atë paraprakisht përpara 3 ditëve nga kontrolli, në rast se merr informacion nga anëtarët e AAK-së, nga mbajtës të tjerë të të drejtave nga përdoruesit ose nga çdo burim përkatës, mbi bazën e të cilit lind dyshimi i arsyeshëm nëse veprimtarinë e agjencisë janë në përputhje me këtë ligj dhe dispozitat e tjera ligjore në fuqi dhe statutet e tyre. Drejtoria për të Drejtën e Autorit përgatit një raport të rezultateve të secilit kontroll, i cili mund të përfshijë masat e parashikuara në pikën 5 të këtij neni.

4. Asambleja e Përgjithshme, si organi më i lartë drejtues i AAK-së, ka detyrimin të raportojë për programin e mbledhjes së saj të ardhshme, ta diskutojë atë dhe të informojë Drejtorinë për të Drejtën e Autorit lidhur me përfundimet e diskutimit dhe masat e marra.

5. Në rastet kur DDA-ja konstaton se veprimtaria e AAK-së nuk është në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe dispozitat e tjera ligjore në fuqi ose me vetë statutin e saj, e urdhëron të rregullojë të metat e konstatuara, në përputhje me këto dispozita, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së njoftimit. Nëse AAK-ja nuk përmbush këtë detyrim, DDA-ja, në varësi të rrethanave, i propozon ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit fillimin e procedurave për pezullimin për 6 muaj të licencës deri në heqjen e saj. Aktet e mësipërme hyjnë në fuqi menjëherë dhe botohen në Fletoren Zyrtare. Urdhri i ministrit, i dalë në vijim të një procedure administrative, merret pas dëgjimit të palëve.

6. E drejta e ankimit për pezullimin apo heqjen e licencës ushtrohet para gjykatës kompetente.

Neni 160

Ndërmjetësimi

1. AAK-ja dhe shoqatat përfaqësuese të përdoruesve propozojnë, në bazë të rregullave për ndërmjetësimin, ndërmjetësimin në një mosmarrëveshje, në lidhje me përfundimin e një marrëveshjeje gjithëpërfshirëse për ritransmetim kabllor të transmetimeve. Ndërmjetësimi i tarifave midis AAK-së dhe shoqatave përfaqësuese të përdoruesve agjencive/subjekteve të interesuara është i detyrueshëm për t'u shteruar përpara ndjekjes së procesit në rrugë gjyqësore. Për procedurat e ndërmjetësimit zbatohen rregullat e ndërmjetësimit.

2. Gjithashtu, ndërmjetësimin mund ta propozojnë edhe në lidhje me ofrimin e aksesit në veprën e së drejtës së autorit dhe përdorimit të saj, në përputhje me ndonjë kufizim të përmendur nga nenet 72-78, duke iu referuar nenit 87, të këtij ligji, ndërmjet një personi, i cili pretendon të jetë i autorizuar në pajtim me dispozitat e këtij ligji për të përdorur një vepër të autorit pa autorizimin e autorit ose pa autorizimin e autorit dhe pa pagesën e shpërblimit, dhe autori, ose një person tjetër, përkatësisht, i cili aplikon masa mbrojtëse teknologjike për të parandaluar aksesin ose përdorimin e veprave të autorit, ose i cili është i autorizuar dhe ka mundësinë për të hequr ato. Rregullat për ndërmjetësimin ndërmjet një AAK-je dhe një shoqate përfaqësuese të përdoruesve do të zbatohen me ndryshimet e nevojshme edhe për këtë procedurë ndërmjetësimi.

3. Nëse palët nuk arrijnë të bien dakord për përmbajtjen e marrëveshjes për ritransmetim kabllor të një transmetimi, secila nga palët e përmendura mund të thërrasë për ndërmjetësim një ndërmjetës në lidhje me përfundimin e kësaj marrëveshjeje. Ndërmjetësi duhet të jetë i pavarur dhe i paanshëm në kryerjen e detyrës së tij.

4. Ndërmjetësi mund t'u paraqesë një propozim palëve për zgjidhjen e mosmarrëveshjes. Propozimet dorëzohen personalisht ose me postë. Nëse asnjë nga palët nuk shpreh kundërshtimin e saj me postë brenda tre muajve nga dita e pranimin të propozimit, konsiderohet se të dyja palët e pranojnë propozimin dhe u kërkohet për ta përfshirë atë në kontratën për ritransmetim kabllor.

5. Palët hyjnë dhe përfundojnë negociatat në mirëbesim me njëra-tjetrën dhe ato do të jenë përgjegjëse për çdo keqpërdorim të negociatave ose pozicioneve negociuese apo të drejtat e tyre, në përputhje me legjislacionin e përgjithshëm.

6. Palët bashkërisht e zgjedhin ndërmjetësin nga lista e ndërmjetësve, të miratuar nga Ministria e Drejtësisë.

7. DDA-ja do të sigurojë ndihmë administrative për ndërmjetësimin.

8. Palët do të paguajnë ndërmjetësin për punën e tij.

9. Në qoftë se palët nuk bien dakord me zgjidhjen e propozuar nga ndërmjetësi në procedurën e ndërmjetësimit dhe nuk arrijnë marrëveshjen për pranimin e tarifave, procedurat përpara KKDA-së, në lidhje me vendosjen e metodologjisë dhe tarifave, do të zbatohen me ndryshimet e nevojshme edhe për përfundimin e një marrëveshjeje gjithëpërfshirëse për ritransmetim kabllor të transmetimeve, sipas këtij neni.

Arbitrazhi në rastet e përjashtimeve dhe kufizimeve të zbatimit të masave teknologjike të mbrojtjes në përdorimin e krijimeve dhe objekteve të të drejtave të lidhura

1. Në rastet e përjashtimeve dhe kufizimeve për zbatimin e masave teknologjike, sipas parashikimeve në pjesën VI, të këtij ligji, subjektet e interesuara mund të kërkojnë zgjidhjen e mosmarrëveshjes me procedurë arbitrazhi, drejtuar me shkrim ministritë përgjegjëse për të drejtën e autorit, në përputhje me parashikimet e procedurave të miratuara nga KKDA-ja.

2. Procedura e arbitrazhit zhvillohet nga Bordi i Arbitrazhit dhe organizohet në DDA, e cila shërben si sekretariat teknik i këtij bordi. Anëtarët e bordit propozohen nga Drejtori i DDA-së.

Ky bord, i përbërë nga jo më pak se tre anëtarë, miratohet me urdhër të ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit.

3. Kriteret e përzgjedhjes së arbitrave dhe shpërblimi i anëtarëve të Bordit të Arbitrazhit përcaktohen me urdhër të ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit. Anëtarët e panelit zgjidhen në mënyrë të tillë që pavarësia dhe paanshmëria e tyre të jenë përtej dyshimit të arsyeshëm. Arbitrat zgjidhen në mënyrë të tillë që të mos kenë konflikt interesi dhe për këtë qëllim nënshkruajnë deklaratën përkatëse, në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi për parandalimin e konfliktit të interesit.

4. Me marrjen e kërkesës për arbitrazh, Drejtori i DDA-së, brenda 2 ditëve nga depozitimi i kërkesës nga pala e interesuar, i propozon ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit, emrat e arbitrave, në përputhje me objektin e mosmarrëveshjes së palëve kërkuese.

5. DDA-ja u njofton zyrtarisht palëve emrat e arbitrave të propozuar prej saj dhe të miratuar nga ministri përgjegjës për të drejtat e autorit. Në rast se një palë ka dyshime lidhur me pavarësinë dhe paanshmërinë e një anëtari të panelit, ajo mund të kërkojë përzgjedhjen e një arbitri tjetër brenda 5 ditëve kalendarike nga data e marrjes dijeni të këtij njoftimi.

Nëse brenda këtij afati nuk ka kontestime nga palët, konsiderohet se palët kanë pranuar propozimet përkatëse për arbitrat. Në këtë rast, DDA-ja njofton ministrin përgjegjës për të drejtat e autorit për miratimin me urdhër brenda 15 ditëve të Bordit të Arbitrazhit me emrat e propozuar.

6. Urdhri për krijimin e bordit, data e fillimit të arbitrazhit dhe aktet përkatëse u dërgohen palëve brenda 5 ditëve nga DDA-ja.

7. Nga data e marrjes së kërkesës për arbitrazh, shqyrtimi i saj dhe deri në nxjerrjen e vendimit, afati i kësaj procedure është jo më shumë se 3 muaj. Bordi vendos pranimin ose rrëzimin e kërkesës për shkaqe ligjore dhe vendimi i bordit, ku përcaktohet pala së cilës do t'i ngarkohen shpenzimet e arbitrazhit, shpallet në prezencë të palëve. Ky vendim është i ankimueshëm brenda 30 ditëve në Gjykatën e Apelit, Tiranë, në përputhje me Kodin e Procedurës Civile. Nëse nuk ankimohet brenda këtij afati, vendimi i Bordit të Arbitrazhit është përfundimtar dhe ekzekutohet sipas dispozitave të Kodit të Procedurës Civile.

8. Kundër vendimit të Bordit të Arbitrazhit palët i drejtohen Gjykatës së Apelit, Tiranë. Ankimi kundër këtij vendimi nuk pezullon zbatimin e tarifave, objekt ndërmjetësimi.

**PJESA VIII
ZBATIMI I TË DREJTAVE**

Normat e zbatueshme

1. Shkelja e të drejtave të njohura dhe të garantuara me këtë ligj përbën përgjegjësi civile, administrative, kundërvajtje ose përgjegjësi penale, siç mund të jetë rasti, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

2. Procedura dhe përgjegjësitë civile rregullohen nga parashikimet e dispozitave të kësaj pjese dhe në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi.

Personat që kanë të drejtë të kërkojnë zbatimin e masave, procedurave dhe dëmshpërblimet përkatëse

1. Mbajtësit e ligjshëm të të drejtave të njohura e të garantuara në bazë të këtij ligji gëzojnë të drejtën për t'i kërkuar gjykatës respektimin e të drejtave të tyre nga çdo shkelës dhe ndërmjetës, shërbimet e të cilit janë përdorur nga një palë e tretë për shkeljen e të drejtave që gëzojnë, si dhe dëmshpërblimin për dëmin e shkaktuar nga kjo shkelje.

2. Të drejtat e përmendura në pikën 1, të këtij neni, i gëzojnë edhe:

a) individët që janë autorizuar nga mbajtësit e së drejtës për përdorimin e të drejtave që mbrohen nga ky ligj, në përputhje me autorizimin që u është dhënë atyre për këtë qëllim;

b) organizatat profesionale të mbrojtjes dhe shoqatat përfaqësuese, të cilat janë autorizuar për të përfaqësuar mbajtësit e të drejtave.

3. E njëjta mbrojtje mund të kërkohej nga mbajtësit e së drejtës, kur ekziston një rrezik i dukshëm se një shkelje e të drejtave, sipas këtij ligji, do të ndodhë.

4. Nëse ka disa mbajtës për të njëjtën të drejtë, sipas këtij ligji, secili prej tyre ka të drejtën e mbrojtjes së të drejtës së tij ndaj mbajtësve të tjerë.

5. AAK-ja ka të drejtë, në të gjitha rrethanat, të ushtrojë të drejtën e përfaqësimit për të ngritur padi gjyqësore ose në çdo procedurë tjetër në emër të saj, si dhe të ushtrojë në legjitimitet të plotë të gjitha të drejtat që i janë kaluar ose për të cilat zotëron licencën.

6. Padia, me objekt cenimin e të drejtave të autorit ose të drejtave të lidhura me to, mund të ngrihet në gjykatë brenda tre vjetëve nga data kur paditësi ka marrë dijeni për shkeljen e së drejtës, si dhe identitetin e shkelësit.

Kërkesa për ndërprerjen e shkeljes

Një mbajtës i së drejtës në bazë të këtij ligji, të drejtat e të cilit janë cenuar, mund të kërkojë ndërprerjen dhe ndalimin e këtyre shkeljeve ose të atyre që mund të ndodhin në të ardhmen, sipas procedurës së parashikuar në këtë ligj dhe legjislacionit në fuqi.

Kërkesa për kompensimin e dëmeve

Nëse vërtetohet se shkelja e ndonjë të drejte, sipas këtij ligji, ka shkaktuar dëmtime, mbajtësi i së drejtës ka të drejtë të kërkojë kompensim për dëmet, në përputhje me legjislacionin në fuqi për kompensimin e dëmeve.

Kërkesa për kompensim dhe shpërblim për përdorimin e paautorizuar

1. Nëse nga përdorimi i paautorizuar i një vepre të së drejtës së autorit ose i të drejtave të lidhura me të është shkelur e drejta e mbajtësit të së drejtës, në bazë të këtij ligji, ai ose një AAK, që administron të drejtat përkatëse, mund të pretendojnë shpërblim, i cili do të ishte i barabartë me shpërblimin për përdorim, sipas tarifave të përmendura në këtë ligj.

2. E drejta, e cila është administruar në mënyrë kolektive, do të konsiderohet e shkelur, sipas pikës 1, të këtij neni, kur vepra ose objekti i të drejtave të lidhura është përdorur pa kontratë ose pa autorizimin e një AAK-je ose në rastet kur një kontratë ose autorizim nuk është i vlefshëm.

3. Nëse shfrytëzimi i paligjshëm i ndonjë të drejte, sipas këtij ligji, rezulton me përfitim, mbajtësi i së drejtës ka të drejtë të kërkojë përfitimin e fituar nga personi fizik ose juridik që e ka shkelur këtë të drejtë mbi një vepër të së drejtës së autorit.

Publikimi i vendimit gjyqësor

1. Gjykata vendos, me kërkesë të palës paditëse dhe me shpenzimet e shkelësit, marrjen e masave të duhura për përhapjen e informacionit që ka të bëjë me publikimin e këtij vendimi, tërësisht ose pjesërisht, në mjetet e njohura të komunikimit publik.

2. Në të njëjtat rrethana, gjykata vendos marrjen e masave të tjera për publikimin, në përputhje me natyrën e çështjes, përfshirë publikimin në shkallën më të gjerë të mundshme.

Kërkesa për shkatërrimin, modifikimin ose dorëzimin e kopjeve të riprodhuara në kundërshtim me ligjin

1. Mbajtësi i së drejtës ekskluzive të shkelur/të cenuar, në bazë të këtij ligji, ka të drejtë të kërkojë shkatërrimin ose ndryshimin e të gjitha kopjeve të bëra në mënyrë të paligjshme ose kopjeve të tilla të hedhura ose të destinuara për t'u hedhur në treg.

2. Në vend të masës së përmendur në pikën 1, të këtij neni, personi, e drejta e të cilit, në bazë të këtij ligji, është shkelur, ka të drejtë të pretendojë se kundërvajtësi, i cili ka në posedim kopjet e përmendura në pikën 1, të këtij neni, ose është pronar i tyre, t'i dorëzojë këto kopje kundrejt kompensimit që nuk i tejkalon kostot e prodhimit të tyre.

3. Përcaktimet e pikave 1 dhe 2, të këtij neni, do të zbatohen për veprat arkitekturore vetëm kur ka një arsye të justifikuar në mënyrë të posaçme për shkatërrimin ose dorëzimin e saj.

4. Nëse masat e përmendura në pikat 1, 2 dhe 3, të këtij neni, janë në ndonjë rast të caktuara në shpërpjesëtim me natyrën dhe intensitetin e shkeljes dhe shkelja mund të riparohet ndryshe, gjykata, brenda kufizimit të kërkesës, mund të urdhërojë masa të tjera të nevojshme për një rast të tillë. Në një rast të tillë, mbajtësi i së drejtës minimalisht ka të drejtën për shpërblimin në vlerë jo më të vogël se ajo që do të merrte për përdorimin e autorizuar të së drejtës përkatëse.

5. Masat e përmendura në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, nuk do të zbatohen për pjesë të ndara të kopjeve, që prodhohen dhe hidhen në treg dhe të cilat janë të ligjshme.

6. Përcaktimet e këtij neni zbatohen me ndryshimet e nevojshme edhe për materialet dhe/ose pajisjet, të cilat përdoren në ose janë të destinuara për prodhimin e kopjeve, që shkelin të drejtat, në bazë të këtij ligji, ose të cilat janë ekskluzivisht ose kryesisht të destinuara për këtë qëllim.

7. Përcaktimet e këtij neni nuk do të zbatohen nëse shkatërrimi i materialit dhe/ose i pajisjeve të përmendura në pikën 6, të këtij neni, do të shkaktonte dëm më të madh se dëmi i shkaktuar nga shkelja e të drejtave, sipas këtij ligji, përveçse nëse kjo lidhet me materialet dhe/ose pajisjet, të cilat janë ekskluzivisht ose kryesisht të destinuara për shkeljen e të drejtave, sipas këtij ligji.

8. Pretendimet e përmendura në këtë nen do të ushtrohen brenda 3 vjetëve nga data në të cilën mbajtësi i së drejtës ka marrë dijeni për prodhimin e paligjshëm të materialeve dhe/ose të pajisjeve apo për hedhjen ose destinimin për t'u hedhur në treg.

Mbrojtja e të drejtave jopasurore

Parashikimet e neneve 170 dhe 171, të këtij ligji, që kanë për objekt ushtrimin e të drejtave vetjake jopasurore dhe mbrojtjen e tyre, zbatohen me ndryshimet e nevojshme, sipas dispozitave të kësaj pjese, për atë sa natyra e këtyre të drejtave e lejon këtë zbatim.

Neni 170
Mbrojtja e autorësisë

Kërkesat në mbrojtje të të drejtave vetjake jopasurore, që lidhen me autorësinë në një vepër, kanë si qëllim asnjëherë asnjëherë ose shkatërrimin e kopjes ose të prodhimit të kësaj vepre, vetëm nëse dëmi nuk mund të riparohet me anë të shtesës, të shënimit në vepër ose të reklamës për sa i përket autorësisë.

Neni 171
Cenimi i veprës

Kërkesat dhe veprimet në mbrojtje të të drejtave vetjake jopasurore, që lidhen me cenimin e tërësisë së një vepre, kanë si qëllim asnjëherë asnjëherë ose shkatërrimin e kopjes ose të prodhimit të kësaj vepre të deformuar, të copëtuar ose të ndryshuar, vetëm nëse është materialisht e pamundur që kopja ose riprodhimi i saj të kthehet në formën origjinale, me shpenzimet e palës që kundërshton asnjëherë asnjëherë ose shkatërrimin.

Neni 172
Shpërblimi për dëmin

1. Për shkeljet, sipas këtij ligji, parashikimet e këtij ligji do të jenë të zbatueshme në përputhje me rregullat e legjislacionit në fuqi që rregullojnë shkaktimin e dëmit.

2. Kundërvajtësi do t'i paguajë mbajtësit të së drejtës dëmet në shumën që do të përcaktohet sipas rregullave në fuqi për kompensimin /shpërblimin e dëmit ose me shumën, për të cilën është rënë dakord mes palëve, ose sipas shpërblimit për përdorimin legjitim të asaj vepre.

3. Në qoftë se një e drejtë, sipas këtij ligji, është shkelur qëllimisht ose nga pakujdesia e rëndë, titullari i së drejtës mund të kërkojë pagimin, për të cilin është rënë dakord ndërmjet tyre, ose shpërblimin përkatës për këtë përdorim nga personi, i cili ka shkelur të drejtën e tij, pavarësisht nëse ai ka pësuar dëmtime për shkak të kësaj shkeljeje.

4. Në kërkesën për përcaktimin e dëmeve dhe përcaktimin e shumës së tyre, gjykata mban parasysh të gjitha rrethanat e rastit dhe, në veçanti, shkallën e dëmit të shkelësit, shumën për të cilën është rënë dakord ose shpërblimin nga përdorimi legjitim i veprës.

Neni 173
Masat paraprake gjatë shkeljes së të drejtave

1. Gjykata mund të urdhërojë një masë të përkohshme për sigurimin e padisë për ndërprerjen ose ndalimin e shkeljes, nëse në kërkesën e mbajtësit të së drejtës, sipas këtij ligji, janë cenuar ose janë gati për t'u cenuar apo ka arsye të dyshohet se të drejtat e paditësit cenohen ose situata e shkeljes mund të rëndohet, në rastet kur ka arsye të mundshme për të besuar se:

a) ekziston rreziku që mbrojtja e objektit të kërkesëpadisë do të bëhet e pamundur ose tepër e vështirë;

b) miratimi i një mase të përkohshme është i domosdoshëm për të shmangur dëmtimet vështirësisht të riparueshme më vonë;

c) një masë parandaluese mund të rezultojë e pabazuar gjatë procesit, në mënyrë që të mos ketë pasojë shkatërruese (negative) për shkelësin e pretenduar, i cili nuk mund të përshtatet me këtë masë që kërkohet të merret nga mbajtësi i së drejtës.

2. Gjykata, sipas parashikimeve të pikës 1, të këtij neni, dhe në përputhje me rregullat e procedurës civile, mund:

a) të urdhërojë palën kundërshtare të pushojë ose të tërhiqet respektivisht nga aktet dhe veprimet që shkelin të drejtën e fituar sipas këtij ligji. Kjo masë mund të jepet në të njëjtat kushte edhe kundër një ndërmjetësi, nëse provohet gjatë procesit gjyqësor se shërbimet e tij janë përdorur nga një palë e

tretë për shkeljen e të drejtave të autorit dhe/ose të drejtave të tjera të lidhura me to;

b) të urdhërojnë konfiskimin ose heqjen nga tregu të mallrave të paligjshme që shkelin të drejtën e fituar sipas këtij ligji ose dorëzimin e kampionëve apo mbajtësit fizik të veprave, instrumenteve ose aparaturave që dyshohet se përdoren në cenimin e së drejtës së autorit dhe/ose të drejtave të tjera të lidhura me të, në mënyrë që të parandalohet hyrja ose qarkullimi i tyre në qarkullimin tregtar.

3. Me kërkesë të mbajtësit të së drejtës, sipas këtij ligji, kur ka arsye të dyshohet se të drejtat e paditësit cenohen në shkallë tregtare, me qëllim të marrjes së përfitimit tregtar ose ekonomik, si dhe në rastet kur kjo shkelje është rrezik potencial për t'i shkaktuar atij dëme të pariparueshme, gjykata, përveç masave të përkohshme, të përmendura në pikën 2, të këtij neni, mund të urdhërojnë konfiskimin e pasurisë së luajtshme dhe të paluajtshme të palës kundërshtare, që nuk lidhet në mënyrë të drejtpërdrejtë me shkeljen, duke përfshirë edhe bllokimin e llogarive të saj bankare, si dhe asetet e tjera.

4. Për qëllimin e urdhërimit dhe zbatimit të masës së përkohshme, sipas pikës 3, të këtij neni, gjykata mund të kërkojë nga pala kundërshtare ose personat e tjerë t'i vendosin në dispozicion deklaratat bankare, financiare dhe çdo informacion tjetër për veprimtarinë ekonomike ose aksesin në dokumente. Gjukata mban parasysh nevojat për përpjesëtimëri ndërmjet seriozitetit të shkeljes, masave mbrojtëse juridike të urdhëruara, si dhe interesave të palëve të treta, duke siguruar mbrojtjen e konfidencialitetit të këtij informacioni e duke ndaluar çdo keqpërdorim të mundshëm të tij.

5. Me kërkesë të mbajtësit të së drejtës, i cili kërkon marrjen e masës së përkohshme, të përmendur në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, pa informuar më parë palën kundërshtare, gjykata mund të urdhërojnë një masë të tillë pa informuar palën kundërshtare të tyre, nëse masa e përkohshme nuk do të jetë efektive ose nëse një dëm i pariparueshëm ka rrezik që të ndodhë. Në këtë rast, mbajtësi i së drejtës duhet të tregojë arsye të tjera shtesë. Masa e përkohshme, e përmendur në pikën 3, të këtij neni, mund të urdhërohet pa informuar palën kundërshtare, nëse masa e përkohshme nuk do të ishte efektive ose kur, duke marrë në konsideratë rrethanat serioze të shkeljes, kjo masë do të ishte e nevojshme. Nëse një masë e përkohshme urdhërohet pa informuar palën kundërshtare më parë, gjykata do t'ia komunikojë vendimin palës kundërshtare për këtë masë të përkohshme menjëherë pas zbatimit të saj.

Neni 174

Masat paraprake për sigurimin dhe ruajtjen e provave

1. Me kërkesë të mbajtësit të së drejtës, sipas këtij ligji, kur ka arsye të dyshohet se të drejtat e paditësit, të parashikuara në këtë ligj, cenohen ose janë gati për t'u cenuar, kur ka rrezik për shkatërrimin e elementeve të provës ose kur situata e shkeljes mund të rëndohet, gjykata mund të urdhërojnë një masë të përkohshme që përfshin ruajtjen e gjendjes faktike të provave që disponohen nga pala e paditur ose të tretët.

2. Nga masa e përkohshme, sipas pikës 1, të këtij neni, gjykata mund të urdhërojnë në veçanti:

a) inspektimin e vendeve, të të dhënave të biznesit, inventarit, bazave të të dhënave, njësive të kujtesës kompjuterike ose të tjera;

b) përgatitjen e një përshkrimi të hollësishëm të mallrave/mjeteve/materialeve, kur ka arsye të dyshohet se cenojnë një të drejtë, në bazë të këtij ligji;

c) marrjen e mostrave/kampionëve të objekteve të shkeljes;

ç) konfiskimin e mallit, kur ka arsye të dyshohet se cenojnë një të drejtë, në bazë të këtij ligji;

d) konfiskimin e materialeve e të mjeteve të përdorura në prodhimin dhe shpërndarjen e mallrave, kur ka arsye të dyshohet se cenojnë një të drejtë, në bazë të këtij ligji, si dhe dokumentacionin që lidhet me to. Në vendimin e gjykatës shprehet mbi provat që merren dhe përcaktohen vendi i ruajtjes së tyre dhe organi (subjekti), i cili ngarkohet me ruajtjen e provës;

dh) caktimin e një eksperti, si edhe për pyetjen e dëshmitarëve.

3. Me kërkesë të mbajtësit të së drejtës, i cili kërkon marrjen e masës së përkohshme, të përmendur në këtë nen, pa informuar më parë palën kundërshtare, gjykata mund të urdhërojnë një masë të tillë, pa informuar palën kundërshtare më parë, nëse kërkuesi (pala paditëse) ka arsye të

dyshojë se provat e paditësit rrezikohen të shkatërrohen ose mund të shkaktohet një dëmtrim i pariparueshëm ose gjendja faktike e tyre është lehtësisht e ndryshueshme. Nëse një masë e përkohshme urdhërohet pa informuar palën kundërshtare të tij, gjykata do t'ia komunikojë këtë vendim palës kundërshtare, menjëherë pas zbatimit të tij. Ankimi kundër vendimit të gjykatës për sigurimin e provave nuk pengon vazhdimin e gjykimit.

4. Këto masa, të parashikuara në pikat e mësipërme të këtij neni, merren në përputhje me dispozitat e Kodit të Procedurës Civile.

5. Masat për ruajtjen e provave merren pasi pala paditëse, që ka kërkuar marrjen e tyre, provon se ka kapacitete të mjaftueshme financiare (garanci, mjete monetare etj.) për të siguruar dëmshpërblimin për çdo cenim që mund të pësojë pala e paditur nga marrja e këtyre masave.

6. Masat për ruajtjen e provave revokohen nga gjykata me kërkesë të të paditurit, pa paragjykuar dëmshpërblimin që mund të pretendohet, me përmbushjen e afatit 15-ditor nga data e ekzekutimit të këtyre masave, në rast se paditësi nuk e depoziton padinë brenda afateve të parashikuara nga Kodi i Procedurës Civile, kur pushohet gjykimi, rrëzohet padia ose pala paditëse deklaron se nuk ka garanci të mjaftueshme monetare për sigurimin e padisë.

7. Kur masat për ruajtjen e provave revokohen në bazë të kërkesës së palës së paditur, gjykata shprehet me vendimin përfundimtar për kthimin e objekteve të konfiskuara, ndalimin e përdorimit të informacionit të marrë dhe dëmshpërblimin lidhur me çdo dëmtrim të shkaktuar nga marrja e këtyre masave.

8. Në procedurën për ruajtjen e provave, në përputhje me këtë nen, gjykata do të sigurojë mbrojtjen e konfidencialitetit të këtij informacioni dhe do të ndalojë çdo keqpërdorim të mundshëm të tij.

Neni 175

Masat doganore

Kërkesa e mbajtësit të së drejtës së autorit ose e një të drejte të lidhur me të ose të një AAK-je, për raste të dyshimit të shkeljes së të drejtave në import, eksport ose kalim të paligjshëm të territorit doganor të Republikës së Shqipërisë do të bëhet në përputhje me legjislacionin doganor për mbrojtjen e të drejtave të pronësisë intelektuale.

Neni 176

E drejta për informim

1. Në proceset gjyqësore, që kanë të bëjnë me shkeljen e së drejtës së autorit dhe të drejtave të lidhura me të, sipas kërkesës së bazuar të paditësit, gjykata kompetente mund të urdhërojë marrjen e informacionit për origjinën dhe rrjetet shpërndarëse të mallrave ose shërbimeve që shkelin të drejtat e garantuara nga ky ligj, të kryera nga shkelësi dhe/ose çdo person tjetër:

- a) për të cilin gjendet se zotëron mallrat që përbëjnë shkelje në nivel tregtar;
- b) për të cilin zbulohet se përdor mallrat që përbëjnë shkelje në nivel tregtar;
- c) për të cilin konstatohet se ofron shërbime të natyrës tregtare, që përdoren në veprimtari, të cilat përbëjnë shkelje;

ç) i cili është përmendur nga personi i parashikuar në shkronjat “a”, “b” ose “c” si i përfshirë në prodhimin, fabrikimin ose shpërndarjen e mallrave ose ofrimin e shërbimeve.

2. Informacioni i përmendur në pikën 1, të këtij neni, duhet të përfshijë, kur është e nevojshme:

- a) emrat dhe adresat e prodhuesve, fabrikuesve, shpërndarësve, furnizuesve dhe titullarëve të mëparshëm të mallrave ose shërbimeve, si dhe të shitësve të synuar me shumicë dhe me pakicë;
- b) të dhëna për sasi të prodhuara, të fabrikuara, të dërguara, të marra ose të porositura, si dhe për çmimin e përcaktuar për mallrat ose shërbimet në fjalë.

3. Pikat 1 dhe 2 nuk gjejnë zbatim nëse:

- a) dispozita të ndryshme i japin të drejtë mbajtësit të së drejtës të marrë informacion më të plotë;
 - b) përdorimi i informacionit të përcjellë, në përputhje me këtë nen, rregullohet nga dispozita të ndryshme në procedime civile ose penale;
 - c) gjykata, në bazë të informacionit që ka në dispozicion, ka arsye të mendojë se e drejta për informim është shpërdoruar;
 - ç) dhënia e informacionit të kërkuar do ta detyronte personin e përmendur në pikën 1, të këtij neni, të pranonte pjesëmarrjen e tij/saj ose atë të të afërmeve të tij/saj në shkeljen e së drejtës së autorit ose të një të drejte të lidhur me të;
 - d) zbulimi i informacionit nuk lejohet, në përputhje me rregullat mbi mbrojtjen e fshehtësisë së burimeve të informacionit ose përpunimin e të dhënave personale.
4. Përcaktimet e këtij neni do të zbatohen pa cenuar dispozitat që rregullojnë marrjen dhe paraqitjen e provave.

Neni 177

Kodet e standardeve dhe konformitetit të produkteve që lidhen me zbatimin e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura

1. Organet kompetente shtetërore ose subjektet e autorizuar prej tyre, bazuar në dispozitat ligjore në fuqi për standardet dhe konformitetin, hartojnë dhe miratojnë kode teknike, me qëllim që të garantojnë mbikëqyrjen e të drejtave të parashikuara nga ky ligj, veçanërisht për sa u përket kodeve të tilla, që lejojnë identifikimin e prodhuesve e të importuesve të produkteve, që lidhen me zbatimin e respektimin e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura, të fiksuara në disk optik.
2. Mënyra e hartimit dhe miratimit të kodeve të standardeve e të konformitetit, si dhe e publikimit të tyre përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 178

Mbikëqyrja dhe inspektimi për zbatimin e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura

1. Kontrolli për zbatimin e këtij ligji në tregun e brendshëm bëhet në përputhje me ligjin për inspektimin nga inspektorati që mbulon fushën e mbikëqyrjes së tregut, pranë ministrisë përgjegjëse për tregtinë.
2. Organizimi dhe funksionimi i këtij inspektorati përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, në përputhje me ligjin për inspektimin.
3. Inspektorët vendosin ndaj kundërvajtësit dënimin kryesor me gjobë dhe dënimet plotësuese, kur gjatë inspektimit konstatojnë shkeljet, nën juridiksionin e të cilëve është kryer kundërvajtja administrative.
4. Në çdo rast, objekti i kontrollit konsiston në produktin fizik dhe/ose në kontrollin e lejes së lëshuar nga mbajtësit e të drejtave ose agjencitë e licencuara të administrimit kolektiv, sipas parashikimeve të këtij ligji.
5. Inspektorati, i referuar në pikën 2, të këtij neni, bashkëpunon me autoritetet doganore e tatimore, Policinë e Shtetit dhe strukturat e krimit ekonomik, si edhe çdo institucion tjetër përgjegjës zbatues dhe mbikëqyrës për respektimin e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura apo mbajtësve të ligjshëm të tyre.

PJESA IX
KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 179

Kundërvajtjet dhe masat administrative

1. Përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë, sipas parashikimeve të këtij neni, për shkeljen e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to, kur nuk përbën veprë ose kundërvajtje penale, si dhe veprimtaria e çdo personi, nëse:

a) pa autorizimin e autorit zbulon për herë të parë për publikun për mbrojtjen ose përshkrimin e veprës së autorit ose përdor veprën pa përmendur autorësinë ose pa autorizim shtrembëron, modifikon një veprë ose përdor veprën në një mënyrë që cenon nderin dhe reputacionin e autorit (nenet përkatëse për të drejtat vetjake jopasurore);

b) pa autorizimin e autorit ose mbajtësit të së drejtës së autorit ose një AAK-je riprodhon një veprë të autorit (neni 26);

c) pa autorizimin e autorit ose mbajtësit të së drejtës së autorit ose një AAK-je shpërndan ose jep me qira apo ndërmerr akte të tjera, për qëllime të shpërndarjes së veprës së autorit (nenet 27 e 28);

ç) pa autorizimin e autorit ose mbajtësit të së drejtës së autorit ose një AAK-je komunikon në publik një veprë të së drejtës së autorit në çfarëdo mënyre (neni 29);

d) pa autorizimin e autorit ose mbajtësit të së drejtës së autorit ose një AAK-je transformon një veprë të autorit (neni 30);

dh) pa autorizimin e autorit ose mbajtësit të së drejtës së autorit ose një AAK-je nuk paguan shpërblimin për riprodhimin e një veprë të autorit për përdorim privat ose përdorim tjetër personal, sipas ligjit (neni 31);

e) pa autorizimin e autorit ose mbajtësit të së drejtës së autorit ose një AAK-je nuk paguan një shpërblim për huadhënien publike, sipas ligjit (neni 32);

ë) pa autorizimin e autorit ose mbajtësit të së drejtës së autorit ose një AAK-je nuk paguan një shpërblim për të drejtën e rishitjes, sipas ligjit (neni 33);

f) shpërndan ose mban për qëllime tregtare një kopje të një programi kompjuterik, duke e ditur ose që ka mundësinë për ta verifikuar se është ekzemplar i paligjshëm ose çdo mjet, shmang masat teknologjike për mbrojtjen e një programi kompjuterik (nenet përkatëse të ligjit);

g) nuk shënon emrin, pseudonimin ose ndonjë shenjë tjetër të një interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi, përveç nëse ky i fundit ka deklaruar me shkrim se ai nuk dëshiron të përmendet ose kur përdor veprën e tij në publik ose pa autorizimin e një interpretuesi dhe/ose ekzekutuesi shtrembëron, modifikon shfaqjen ose përdor veprën në një mënyrë që cenon ose mund të shkelë nderin dhe reputacionin e interpretuesit dhe/ose ekzekutuesit (neni 108);

gj) pa autorizimin e interpretuesve dhe/ose ekzekutuesve ose AAK-së shkel të drejtat ekskluzive pasurore të tyre (neni 109);

h) pa autorizimin e prodhuesit të fonogrameve ose AAK-së shkel të drejtat ekskluzive pasurore të tyre (neni 113);

i) pa autorizimin e prodhuesit të fiksimeve /regjistrimeve të para të filmave ose të një shpërndarësi të autorizuar ku prodhuesi ka transferuar të drejtat e tij, shkel të drejtat e tyre, në kundërshtim me ligjin (neni 116);

j) pa autorizimin e një organizate/ofruesve të shërbimit mediatik që, në mënyrë të paligjshme, shkel të drejtat ekskluzive të tyre (neni 117);

k) pa autorizimin e një botuesi dhe pa i paguar atij shpërblimin për riprodhimin e fotokopjeve për përdorim privat ose përdorim tjetër personal (neni 118);

l) pa autorizimin e një krijuesi të bazës së të dhënave përdor, nxjerr ose bën të disponueshme për publikun, përcjell në publik ose përdor në mënyrë të paligjshme bazat e tij të të dhënave (neni 121);

ll) shmang masat teknologjike për mbrojtjen e së drejtës së autorit dhe të drejtave të lidhura me të (neni 154);

m) heq ose ndryshon informacionin elektronik të administrimit të të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to (neni 155).

2. Personi përgjegjës i personit juridik (administratori) dënohet për kundërvajtjet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 100 000 deri në 500 000 lekësh.

3. Personi fizik dënohet për kundërvajtjet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 100 000 deri në 500 000 lekësh.

4. Personi fizik, punonjës i çdo kategorie, ose çdo person tjetër i vetëpunësuar, përkatësisht, dënohet për kundërvajtjet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 50 000 deri 200 000 lekësh, respektivisht, ku kundërvajtja është kryer gjatë aktiviteteve të saj/të tij dhe që kishte dijeni apo ka pasur mundësinë për të marrë dijeni për të vërtetuar nëse ishte duke kryer një aktivitet të kundërligjshëm.

5. Objektet dhe mjetet e destinuara, të përdorura për kryerjen e kundërvajtjeve, të parashikuara në pikën 1, të këtij neni, konfiskohen dhe shkatërrohen nga struktura përkatëse, sipas ligjit, në përputhje me legjislacionin në fuqi për kundërvajtjet administrative.

6. Ndaj një personi juridik ose personi fizik, që kryen kundërvajtje, sipas parashikimeve në pikën 1, të këtij neni, gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tij tregtare, mund të ndërmerret masa e ndalimit të kryerjes së aktiviteteve të tij tregtare, për shkeljen e së drejtës së autorit ose të drejtave të lidhura me të, për një periudhë prej një viti, duke marrë parasysh edhe seriozitetin e shkeljeve dhe përsëritjen e këtyre shkeljeve nga ana e tyre.

7. Inspektorët kanë të drejtë të kërkojnë ndihmën e Policisë së Shtetit, në rast se pengohen në ushtrimin e kompetencave të tyre ligjore, në përputhje me dispozitat e ligjit për inspektimin.

8. Gjoha, sipas përcaktimit të pikës 1, të këtij neni, nuk mund të vendoset nëse kanë kaluar tre vjet nga data e kryerjes së shkeljes.

9. Ndëshkohet me gjobë, në masën nga 10 000 deri në 100 000 lekë, çdo subjekt përdorues, në shkelje të dispozitave të këtij ligji, për moskryerjen e pagesës së shpërblimit kundrejt autorit/AAK-së ose përfaqësuesve të tyre.

10. Në rast përsëritjeje, masa ndëshkimore maksimale, e parashikuar në pikën 1, të këtij neni, dyfishohet.

11. Të ardhurat nga gjobat derdhen në Buxhetin e Shtetit.

Neni 180

Moszbatimi i kufizimeve të të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to

1. Çdo person juridik dënohet për kundërvajtje administrative me gjobë nga 20 000 deri 200 000 lekë, nëse:

a) nuk arrin të sigurojë personat që janë të autorizuar, në përputhje me dispozitat e neneve 72-78, të këtij ligji, për të përdorur një vepër të së drejtës së autorit/të drejtave të lidhura me të dhe të cilët kanë vërtetuar se kushtet e përcaktuara në nenin 70, të këtij ligji, janë përmbushur, duke bërë të mundur lejimin e tyre që të përdorin një vepër të së drejtës së autorit/të drejtave të lidhura me të, në përputhje me kufizimet e përmendura në nenet 72-78, të këtij ligji, dhe duke iu referuar pikës 1, të nenit 87, të këtij ligji;

b) nuk arrin të tregojë zbatimin e masave teknologjike në një kopje të veprës së autorit/të drejtave të lidhura me të, të prodhuara ose të importuara/të përdorura për qëllime tregtare, duke iu referuar pikës 1, të nenit 87, të këtij ligji.

2. Personi përgjegjës i personit juridik (administratori) dënohet për kundërvajtjet e përmendura në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 10 000 deri në 100 000 lekësh.

3. Personi fizik dënohet për kundërvajtjet e përmendura në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 10 000 deri në 100 000 lekësh.

4. Personi fizik, punonjës i çdo kategorie ose çdo person tjetër i vetëpunësuar, dënohet, përkatësisht, për kundërvajtjet e përmendura në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 50 000 deri në 200 000 lekësh kur kundërvajtja është kryer gjatë aktiviteteve të saj/të tij.

Neni 181

Mosdhënia e informacionit për agjencitë e administrimit kolektiv

1. Çdo person juridik, i cili nuk i vendos në dispozicion/siguron AAK-së, sipas këtij ligji (neni 141), informacion të plotë në lidhje me përdorimin e të drejtave, të cilat administrohen kolektivisht nga kjo agjenci, brenda 15 ditëve nga data e këtij përdorimi, përveç kur parashikohet ndryshe nga ndonjë akt ligjor, dënohet për kundërvajtje me gjobë në shumën prej 50 000 deri në 200 000 lekësh.

2. Personi përgjegjës për personin juridik (administratori) dënohet për kundërvajtjen e parashikuar në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 20 000 deri në 100 000 lekësh.

3. Personi fizik dënohet për kundërvajtjen e parashikuar në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 20 000 deri në 100 000 lekësh.

4. Personi fizik, punonjës i çdo kategorie ose çdo person tjetër i vetëpunësuar, dënohet, përkatësisht, për kundërvajtjen e parashikuar në pikën 1, të këtij neni, me gjobë në shumën prej 50 000 deri në 200 000 lekësh, kur kundërvajtja është kryer gjatë aktiviteteve të saj/të tij të punës.

Neni 182

Administrimi kolektiv i paautorizuar

1. Çdo person juridik, i cili, pa autorizim ose në kundërshtim me licencimin e ministrit kompetent për të drejtën e autorit, kryen administrimin kolektiv të të drejtave, dënohet për kundërvajtje me gjobë në shumën prej 200 000 deri në 500 000 lekësh.

2. Personi përgjegjës për personin juridik (administratori) dënohet për kundërvajtje, sipas këtij neni, me gjobë në shumën prej 100 000 deri në 500 000 lekësh.

Neni 183

Kundërvajtjet dhe masat administrative ndaj AAK-ve

1. Veprimet apo mosveprimet e agjencive të administrimit kolektiv të të drejtave të autorit përbëjnë kundërvajtje administrative kur:

a) deri më 31 mars të çdo viti paraardhës nuk depozitojnë bilancin vjetor të vitit dhe nuk deklarojnë të ardhurat, që rezultojnë nga zbritja e komisionit për përfaqësimin e autorëve dhe/ose të artistëve të tjerë;

b) në bilancin vjetor të vitit paraardhës të depozituar dhe kur për të ardhurat deklarohen të dhëna të pasakta;

c) nuk i deklarojnë tarifat, sipas përcaktimit të këtij ligji dhe, në këtë rast, dënohen me gjobë, përkatësisht, për shkronjat “a” dhe “c”, të kësaj pike, me 5 000 lekë për çdo ditë vonesë, ndërsa për shkronjën “b”, të kësaj pike, me 5 për qind të shumës së padeklaruar për çdo ditë vonesë.

2. Veprimi ose mosveprimi i çdo personi, që pengon përfaqësuesin e Drejtorisë për të Drejtat e Autorit për të ushtruar përgjegjësitë, në bazë të dispozitave të këtij ligji dhe të akteve nënligjore në zbatim të tij, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga 100 000 lekë deri në 250 000 lekë.

Neni 184

Ankimi dhe ekzekutimi i masave administrative

Ankimi ndaj vendimeve të trupave inspektues, të përcaktuar në këtë ligj, bëhet në përputhje me ligjin për inspektimin, ndërsa procedurat e konstatimit, shqyrtimit, vendosjes, ankimit dhe ekzekutimit të gjobave bëhen në përputhje me legjislacionin në fuqi për kundërvajtjet administrative. Pas përfundimit të procedurave të ankimit administrativ bëhet ankim në gjykatën administrative, brenda afateve dhe sipas procedurave të parashikuara në dispozitat e ligjit nr. 49/2012 “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”.

Neni 185

Ndërgjegjësimi publik për të drejtën e autorit

Radiotelevizioni Publik Shqiptar transmeton çdo muaj programe edukative për ndërgjegjësimin e publikut për të drejtën e autorit, në përputhje me ligjin për mediat audiovizive në Republikën e Shqipërisë. Këto programe edukative kanë një kohëzgjatje në total prej 90 minutash dhe transmetohen nga ora 8⁰⁰ deri në orën 22⁰⁰. Një prej këtyre programeve, me kohëzgjatje prej 30 minutash, transmetohet detyrimisht nga ora 14⁰⁰ deri në orën 21⁰⁰. Për qëllim të këtij neni, ministria përgjegjëse për të drejtat e autorit harton çdo muaj një kalendar programesh dhe aktivitetsesh për përcjelljen e tyre te publiku, me qëllim rritjen e informimit dhe ndërgjegjësimin publik mbi të drejtën e autorit.

Neni 186

Mbrojtja e së drejtës së autorëve të huaj dhe e të drejtave të lidhura me të

1. Veprat e autorëve/titullarëve të së drejtës, persona të huaj, mbrohen sipas dispozitave të këtij ligji dhe të marrëveshjeve ndërkombëtare, në të cilat ka aderuar Republika e Shqipërisë.
2. Të drejtat e lidhura me të drejtat e autorit, titullarët e të cilave nuk janë shtetas shqiptarë, gëzojnë të njëjtën mbrojtje, sipas dispozitave të këtij ligji dhe të marrëveshjeve ndërkombëtare, në të cilat ka aderuar Republika e Shqipërisë, nëse ato ushtrohen brenda territorit të saj.

PJESA X

DISPOZITA KALIMTARE

Neni 187

Procedurat në proces

1. Për procedurat e regjistrimit të të drejtave të autorit, që nuk kanë përfunduar deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, zbatohen dispozitat e ligjit në fuqi në çastin e aplikimit.
2. Për procedurat e shkeljeve të të drejtave të autorit, që nuk kanë përfunduar deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, zbatohen dispozitat e ligjit në fuqi në çastin e fillimit të procedurave.
3. Deri në ngritjen e inspektoratit përgjegjës për të drejtat e autorit dhe të drejtat e lidhura, inspektimi kryhet nga inspektorët e Zyrës Shqiptare për të Drejtat e Autorit, në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe të ligjit për inspektimin.
4. Brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, agjencitë e licencuara të administrimit kolektiv të të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura, të bëjnë rishikimin e akteve statutore dhe plotësimit të kriterëve, në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe akteve nënligjore në zbatim të tij. Agjencitë duhet të depozitojnë në DDA një kopje të këtyre akteve.
5. Pika 8, e nenit 32, të këtij ligji, zbatohet në datën e hyrjes së Shqipërisë në Bashkimin Europian.
6. Zyra Shqiptare për të Drejtat e Autorit do të vazhdojë funksionimin e saj deri në momentin kur strukturat përkatëse, të krijuara sipas këtij ligji, të fillojnë funksionimin e tyre të plotë, por, në çdo rast, jo më vonë se 6 muaj nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 188

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 1 muaji nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 18, pika 3, 31, pika 1, 32, pika 8, 156, pika 3, 157, pika 4, 177, pika 2, dhe 178, pika 2, të këtij ligji.

2. Ngarkohet ministri përgjegjës për të drejtën e autorit që, brenda 1 muaji nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë urdhrat dhe udhëzimet në zbatim të neneve 146, pika 1, 147, pika 2, 156, pika 1, 157, pika 3, 158, pika 2, dhe 185 të këtij ligji.

3. Ngarkohet ministri përgjegjës për të drejtën e autorit që, brenda 1 muaji nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë komentarin dhe manualin e përkufizimeve në zbatim të këtij ligji.

Neni 189
Shfuqizimi

Ligji nr. 9380, datë 28.4.2005, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me të”, të ndryshuar, dhe aktet nënligjore në zbatim të tij shfuqizohen në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 190
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 6 muaj pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 31.3.2016

Shpallur me dekreten nr. 9511, datë 14.4.2016, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bujar Nishani

VENDIM
Nr. 33, datë 18.1.2017

**PËR MIRATIMIN E TARIFAVE PËR SHËRBIMET E OFRUARA NGA
DREJTORIA PËR TË DREJTËN E AUTORIT**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 157, të ligjit nr.35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me të”, me propozimin e ministrit të Kulturës, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e tarifave për shërbimet që ofron Drejtoria për të Drejtën e Autorit, sipas aneksit 1, që i bashkëlidhet këtij vendim dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Tarifat e përcaktuara me këtë vendim do të paguhet nga persona fizikë dhe juridikë, që kërkojnë nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit, pranë Ministrisë së Kulturës, kryerjen e shërbimeve të përmendura në pikën 1, të këtij vendimi.

3. Pagesat e parashikuara në këtë vendim do të kryhen pranë llogarisë së Ministrisë së Kulturës, në degën e thesarit dhe do të derdhen në buxhetin e shtetit.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI
Niko Peleshi

ANEKSI 1

Nr.	Shërbimi	Tarifa
1	Regjistrimi i fonogramit shoqëruar me kontratën e kalimit të së drejtës së bashku me lëshimin e certifikatës përkatëse: a) Deri në 20 tituj; b) Nga 21 deri në 50 tituj; c) Nga 51 deri në 100 tituj; ç) Më shumë se 100 tituj.	2 000 lekë 3 000 lekë 4 000 lekë 5 000 lekë
2	Regjistrim i së drejtës së autorit për programet kompjuterike së bashku me lëshimin e certifikatës përkatëse: a) Deri në 20 programe kompjuterike; b) Nga 21 deri në 50 programe kompjuterike; c) Nga 51 deri në 100 programe kompjuterike; ç) Më shumë se 100 programe kompjuterike.	2 000 lekë 3 000 lekë 4 000 lekë 5 000 lekë
3	Regjistrim i së drejtës së autorit për krijimet fotografike së bashku me lëshimin e certifikatës përkatëse: a) Deri në 20 vepra fotografike; b) Nga 21 deri në 50 vepra fotografike; c) Nga 51 deri në 100 vepra fotografike; ç) Më shumë se 100 vepra fotografike.	2 000 lekë 3 000 lekë 4 000 lekë 5 000 lekë
4	Regjistrim i së drejtës së autorit për krijimin origjinal nga autori/autorët së bashku me lëshimin e certifikatës përkatëse: a) Deri në 20 vepra; b) Nga 21 deri në 50 vepra; c) Nga 51 deri në 100 vepra; ç) Më shumë se 100 vepra.	2 000 lekë 3 000 lekë 4 000 lekë 5 000 lekë
5	Lëshimi i dublikatës të certifikatës.	300 lekë
6	Lëshimi i kopjeve të ekstraktit të regjistrimit të së drejtës së autorit.	500 lekë
7	Modifikimi i të dhënave, publikimi i modifikimit të dhënave të këtyre ndryshimeve ose korrigjimi i të dhënave, si dhe publikimi i korrigjimit të të dhënave në regjistrin e të drejtës së autorit.	2000 lekë ¹
8	Kryen veprimtari profesionale dhe administrative dhe jep asistencë teknike dhe shkencore në lidhje me karakterin origjinal të produkteve të së drejtës së autorit dhe të drejtave të lidhura me të, me kërkesë të organeve të hetimit penal dhe me shpenzime të të pandehurve, në qoftë se fajësia e tyre provohet.	5000 lekë
9	Aplikimi për licencimin ose rilicencim të organizatave si agjenci të administrimit kolektiv.	300 000 lekë
10	Kryen, me kërkesë dhe kundrejt pagesës, hetim administrativ, në favor të palëve të interesuara.	10 000 lekë
11	Administrimi dhe ruajtja e fondit të veprave.	500 lekë
12	Regjistrimi i personave fizik apo juridikë të autorizuar lidhur me kopjen private për të drejtat e riprodhimit.	0 (zero) lekë

¹ Publikim në faqen web zyrtare të DDA-së.

VENDIM
Nr. 34, datë 18.1.2017

**PËR PROCEDURAT E REGJISTRIMIT, TË ORGANIZIMIT DHE KLASIFIKIMIT
TË VEPRAVE TË TË DREJTAVE TË AUTORIT**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 18, të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, me propozimin e ministrit të Kulturës, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. PROCEDURAT E REGJISTRIMIT TË TË DREJTAVE TË AUTORIT

1. Procedurat e regjistrimit dhe të pajisjes me certifikatë të të drejtave të autorit kryhen nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit (DDA) pranë ministritë së përgjegjëse për të drejtat e autorit.

2. DDA-ja shqyrton dhe regjistron çdo aplikim për regjistrim të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, për subjektin aplikues, autor apo mbajtës/titullar i të drejtave të autorit mbi një vepër.

3. Regjistri i të drejtave të autorit është elektronik dhe dokumentar, i krijuar për të mbajtur të dhënat e të gjitha aplikimeve, regjistrimeve, depozitave, pajisjeve me certifikata dhe të çdo veprimi të ndërmarrë nga DDA-ja.

4. Administrimi i regjistrimit të të drejtave të autorit bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi për bazat e të dhënave shtetërore. Rregulloret për organizimin e funksionimin e brendshëm të tij miratohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit.

5. Regjistri dhe çdo informacion ruhen dhe administrohen nga DDA-ja, në përputhje me ligjin nr. 10325, datë 23.9.2010, “Për bazat e të dhënave shtetërore”, ligjin nr. 9154, datë 16.11.2003, “Për arkivat”, dhe u vihen në dispozicion palëve të interesuara, në përputhje me ligjin nr. 119/2014, “Për të drejtën e informimit”.

6. Regjistri i të drejtave të autorit është i organizuar në klasa administrative dhe organizohet (indeksohet) në bazë të qëllimit dhe aplikimit në DDA, në përputhje me ligjin nr. 10325, datë 23.9.2010, “Për bazat e të dhënave shtetërore”.

7. DDA-ja, nëpërmjet strukturës përgjegjëse, vë në dispozicion të aplikantëve/subjekteve të interesuara, pa pagesë, formularët-tip të aplikimit. Këta formularë miratohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit, në përputhje me klasën administrative, sipas qëllimit të aplikimit nga subjekti.

8. Çdo aplikant/subjekt duhet të paraqesë:

a) formularin-tip, ku kërkohet regjistrimi/pajisja me certifikatë e të drejtave të autorit (e cila do të ketë të dhëna standarde: emër, mbiemër, data e aplikimit, titulli i veprës dhe kategoria e veprës etj.);

b) deklaratë me shkrim, përpara nëpunësit civil të ngarkuar me regjistrimin e të drejtave të autorit, ku autori deklaron, në përgjegjësinë e tij, se ai është autori, krijuesi për veprën ose bashkautor, në rast se ka më shumë se një autor;

c) fotokopje pasaporte ose ID;

ç) mandatin e pagesën për regjistrim të të drejtave të autorit;

d) kopje të veprës në formë të shkruar ose CD, e cila duhet të jetë sa më e detajuar për mbrojtjen e të drejtave të autorit krijues;

dh) çdo dokument tjetër shtesë, të nevojshëm për vërtetimin e të drejtave, objekt regjistrimi.

9. Tarifa për regjistrimin e veprës është e përcaktuar sipas tarifave për shërbimet e ofruara nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit.

10. DDA-ja depoziton të gjitha aplikimet, regjistrimet dhe ndryshimet e të drejtave të autorit, të cilat i mban në bazën e të dhënave që administrohen në Regjistrin e të Drejtave të Autorit.

11. Procedura e regjistrimit pranë DDA-së zgjat në një afat maksimal prej 45 ditësh. Konkretisht, kjo procedurë përfshin:

- a) paraqitjen e kërkesës për regjistrim;
- b) shqyrtimin e kërkesës (30 ditë);
- c) regjistrimin e veprës të së drejtës së autorit (5 ditë);
- ç) pajisjen me certifikatë nga ana e DDA-së (10 ditë).

12. DDA-ja vendos pullën artistike të saj, të pakonsumuar, dhe depoziton një kopje origjinale të mbajtësit fonografik/videogramit të veprës ose të mjetit të ngjashëm me të, për riprodhimin e saj.

13. Aplikanti (autori/ët, përfaqësuesit e tyre ligjorë, trashëgimtarët, titullarët e të drejtave të tyre apo agjencitë e administrimit kolektiv) plotëson formularin përkatës dhe ia paraqet DDA-së, të shoqëruar me dokumentacionin e nevojshëm, në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, dhe rregulloren e brendshme të ministrisë përgjegjëse për të drejtat e autorit, si dhe çdo informacion tjetër të vlerësuar nga DDA-ja, të vlefshëm për veprën dhe të drejtat mbi të.

14. Certifikata e lëshuar për regjistrimin e të drejtave të autorit dëshmon regjistrimin e një të drejte autori, që gëzon mbrojtje, në zbatim të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, por nuk provon autorësinë e saj.

15. Pajisja me certifikatë bëhet nga struktura përgjegjëse e DDA-së dhe nënshkruhet nga drejtori i saj për titullarët e regjistruar të të drejtave të autorit, që dëshmojnë ndaj të tretëve të drejtat e tyre të regjistruara.

16. Certifikata përmban të dhënat e deklaruara në aplikim, së bashku me numrin dhe datën e regjistrimit, sipas formatit të miratuar me udhëzim të ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit.

17. Data e regjistrimit të të drejtave të autorit është data kur aplikimi dhe tarifa janë depozituar për regjistrim në DDA.

18. Vendosja e pullës artistike nga DDA-ja është një akt i domosdoshëm. Çdo prodhim i kopjes private duhet të ketë identifikimin e prodhuesit, me shenjën e tij mbrojtëse “P”, të deklaruar pranë DDA-së. Botuesi/prodhuesi i kopjes private, për çdo prodhim/riprodhim, duhet të jetë i pajisur me autorizim nga mbajtësi/titullari/ët e të drejtave të autorit ose agjencitë e administrimit kolektiv. Po ashtu, çdo prodhim ose çdo kopje private, që hyn nga jashtë kufijve të Republikës së Shqipërisë, duhet të pajiset me pullën e DDA-së. Kjo pullë duhet të ketë të gjitha elementet e sigurisë, bazuar në numrin serial dhe logon e integruar brenda pullës së prodhuar. Pulla mund të përmbajë edhe çdo element tjetër që rrit origjinalitetin e saj, e cila mund të prodhohet brenda ose jashtë Republikës së Shqipërisë, me garancitë e duhura identifikuese.

II. PROCEDURA E ORGANIZIMIT DHE E KLASIFIKIMIT ADMINISTRATIV TË TË DREJTAVE TË AUTORIT

1. Organizimi (indeksimi) dhe klasifikimi administrativ i regjistrit të të drejtave të autorit bëhen, si më poshtë vijon:

- a) Regjistrimi i të drejtave të autorit dhe i të drejtave të tjera të lidhura me to;
- b) Regjistrimi i kontratave dhe marrëveshjeve që kanë objekt të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to (të shoqëruara me dokumente shitesë, që provojnë kalimin e të drejtave nga pronari ose autori i veprës kundrejt titullarit të të drejtave të fituara);
- c) Regjistrimi i agjencive të administrimit kolektiv të të drejtave të autorit dhe të të drejtave të lidhura me të, të licencuara, si dhe çdo informacion që këto agjenci detyrohen të paraqesin në DDA;
- ç) Pajisja me certifikatë për çdo të drejtë të regjistruar dhe/ose i çdo kalimi të të drejtave, sipas kërkesave të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”;
- d) Depozitimi, sipas nenit 104, të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”.

2. Në çdo rast të parashikuar në pikën 1, të këtij kreu, strukturat përgjegjëse të DDA-së bëjnë organizimin (indeksimin) e të dhënave për çdo ndryshim të ndodhur, të bërë nga subjektet dhe/ose organet gjyqësore dhe të pasqyruar në regjistrin e DDA-së.

3. Organizimi (indeksimi) i të dhënave në regjistrin e të drejtave të autorit rrit, por nuk zë vendin e të dhënave përmbajtëse në regjistrimin e mëparshëm.

4. Dokumentet e paraqitura nga aplikantët për regjistrimin e të drejtave të autorit dhe të të drejtave të lidhura me to duhet të jenë origjinale ose kopje të njësuara me origjinalin, sipas legjislacionit në fuqi, të tre muajve të fundit.

5. Deklaratat që depozitohen nga autorët, përfaqësuesit e tyre ligjorë apo titullarët e të drejtave duhet të jenë origjinale dhe të nënshkruara nga vetë këto subjekte.

6. Struktura përgjegjëse që shqyrton aplikimin, dokumentacionin dhe të dhënat e kërkuara në këtë kre, ka të drejtë të kërkojë plotësimin e dokumentacionit dhe korrigjimin e të metave mbi regjistrimin e të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me të.

7. Struktura përgjegjëse në DDA, që shqyrton aplikimin, dokumentacionin dhe të dhënat e kërkuara në këtë kre, ka të drejtë të refuzojë regjistrimin e të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to dhe të njoftojë me shkrim aplikantin për këtë refuzim.

8. DDA-ja refuzon regjistrimin dhe pajisjen me certifikatë të çdo kontrate, e cila është bërë në kundërshtim me nenet 60 dhe 104 të ligjit, si dhe me ato dispozita ligjore në fuqi që përcaktojnë depozitimin e detyruar të kopjes origjinale të veprës.

9. Ankimi për refuzimin e këtij regjistrimi bëhet në përputhje me dispozitat e Kodit të Procedurave Administrative.

10. Ngarkohet Ministria e Kulturës për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI

Niko Peleshi

VENDIM

Nr. 35, datë 18.1.2017

PËR MËNYRËN E FUNKSIONIMIT, TË ORGANIZIMIT DHE TË SHPËRBLIMIT TË KËSHILLIT KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT (KKDA)

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 3, të nenit 156, të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, me propozimin e ministrit të Kulturës, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Miratimin e mënyrës së funksionimit dhe të organizimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit (në vijim “KKDA”), si organ i specializuar, për vendosjen e tarifave të shpërblimit mbi shfrytëzimin e veprave të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to në administrimin kolektiv, objekt i përcaktimit të ligjit për të drejtat e autorit.

2. Misioni i KKDA-së është garantimi dhe mbrojtja e mbajtësve të së drejtës, subjekt të të drejtave të autorit, për sa i përket shpërblimit për shfrytëzimin e të drejtave me karakter pasuror ose jopasuror në tregun intelektual.

3. KKDA-ja funksionon në përputhje me parimin e transparencës dhe bashkëpunimit me agjencitë e administrimit kolektiv dhe shoqatat përfaqësuese të përdoruesve.

II. FUNKSIONIMI DHE ORGANIZIMI

1. KKDA-ja është organ kolegjal vendim-marrës dhe këshillimor, pranë ministrisë përgjegjëse për të drejtën e autorit dhe përbëhet nga kryetari dhe 4 (katër) anëtarë. Anëtarët e KKDA-së kanë detyrimin të deklarojnë konfliktin e interesit me secilën prej palëve në çdo rast të mundshëm dhe në

rast vërtetimi të këtij konflikti detyrohen të mos jenë pjesë e vendimmarrjes në procedurën përpara KKDA-së, sipas legjislacionit në fuqi për konfliktin e interesave. Çdo anëtar, paraprakisht, duhet të deklarojë marrëdhëniet, nëse kanë, me autorët e veprës ose titullarët e të drejtave, AAK-të ose përdoruesit.

2. Emërimi i anëtarëve bëhet nga ministri përgjegjës për të drejtën e autorit, sipas pikës 1, të nenit 156, të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, duke marrë parasysh shmangien nga çdo interes direkt ose indirekt të mundshëm të tyre me subjektet që ndikohen nga vendimet e KKDA-së, si dhe duke u bazuar në kriteret e përgjithshme të mëposhtme:

a) të zotërojnë diplomë universitare të ciklit të parë dhe të dytë në fushën juridike, ekonomike, shkencave sociale ose shkencave ekzakte;

b) të kenë njohuri të gjuhës angleze;

c) të kenë më shumë se 5 vite përvojë pune profesionale në fushat e sipërpërmendura.

3. KKDA-ja ka detyrimin që të njoftojë shoqatat e përfaqësuesve kryesorë të përdoruesve ose përdoruesit kryesorë, për të marrë pjesë në seancat ku diskutohet për miratimin e metodologjisë dhe masën e tarifave të shpërblimit për kategorinë e të drejtave përkatëse, të paktën, 5 (pesë) ditë përpara datës së caktuar për mbledhje. Këto shoqata ose përdorues kryesorë kanë të drejtë të propozojnë dhe të japin opinionin e tyre verbalisht ose me shkrim, por, në asnjë rast, nuk kanë të drejtë vote për vendimmarrje në KKDA.

4. Palët e përmendura në pikën 3 duhet të jenë aktive dhe të gatshme në përgjigjet ndaj KKDA-së për çdo informacion shtesë të kërkuar në funksion të çështjes, objekt vendimmarrjeje. Në vendimin përfundimtar KKDA-ja mban parasysh dhe analizon propozimet ose opinionet e shprehura të tyre.

5. KKDA-ja kryen kompetencat në bazë të pikës 4, të nenit 156, dhe ndjek procedurat e miratimit të tarifave të shpërblimit në përputhje me nenin 142 dhe vijues, të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”.

6. KKDA-ja, përveç sa parashikohet në këtë vendim mund të miratojë rregulloren për mënyrën e organizimit dhe të funksionimit të brendshëm të saj.

7. KKDA-ja shqyrton kërkesat e secilës palë dhe vendos për çdo çështje të ngritur që ka lidhje me objektin e funksionimit të këtij Këshilli.

8. KKDA-ja thërret mbledhjet sipas njoftimit të kryetarit. Mbledhjet janë të vlefshme kur janë të pranishëm të gjithë anëtarët e saj. Në zbatim të shkronjës “a”, të pikës 4, të nenit 156, të ligjit nr. 35/2016, numri i mbledhjeve që zhvillon KKDA-ja, si rregull, është 5 (pesë).

9. Kryetari thërret mbledhjet e KKDA-së “*ad hoc*” ose pasi ka vlerësuar kërkesën e paraqitur në zbatim dhe në përputhje me përcaktimet e ligjit nr. 35/2016, për kompetencat e tjera të përcaktuara në pikën 4, të nenit 156, të këtij ligji, përveç atyre të përcaktuara në shkronjën “a” të këtij neni. Në çdo rast, kryetari duhet të tregojë arsyet e mbledhjes apo të refuzimit të kërkesës për mbledhjen e KKDA-së.

10. Në rast të mosarritjes së kuorumit të kërkuar, sipas pikës 8, kryetari thërret mbledhjen pasardhëse jo më vonë se 48 (dyzet e tetë) orë nga data e anulimit të mbledhjes. Kryetari ndërmerr të gjitha masat paraprakisht në mënyrë që mbledhja e radhës të zhvillohet normalisht për objektin për të cilën është thirrur.

11. Njoftimit për thirrjen e mbledhjes i bashkëlidhet rendi i ditës dhe materialet e çështjeve për të cilat do të diskutohet në mbledhje. Rendi i ditës miratohet nga kryetari, pas propozimit të sekretarisë teknike të KKDA-së (Drejtoria për të Drejtën e Autorit) apo të anëtarëve të Këshillit. Njoftimi, ku përcaktohen rendi i ditës dhe materialet që do të diskutohen në mbledhje, përgatiten dhe njoftohen nga sekretaria teknike, të paktën, 5 (pesë) ditë përpara datës së caktuar për mbledhje. Në raste të veçanta, kur për një gjë të tillë bien dakord shumica e anëtarëve të KKDA-së, mbledhja mbahet edhe më parë se data e njoftimit.

12. Mbledhjet e KKDA-së drejtohen nga kryetari.

13. Me shumicën e anëtarëve, KKDA-ja duke marrë edhe mendimin e palëve, mund të kërkojë ndihmën e një eksperti për çështje të veçanta, objekt i vendimmarrjes nga ky Këshill, të cilat janë

specifike dhe kërkojnë nevojën e ekspertizës profesionale dhe shkencore në funksion të vendimmarrjes së KKDA-së. Kryetari thërret ekspertin dhe përcakton me vendim modalitetet e paraqitjes së raportit të tij para KKDA-së. Në këtë rast palët mbulojnë në mënyrë të barabartë koston e ekspertimit në procedurën përpara KKDA-së sipas urdhrit të ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit në zbatim të nenit 146, të ligjit nr. 35/2016.

14. Sekretaria teknike e KKDA-së (DDA) mban procesverbalin e mbledhjeve, i cili përfshin:

- a) orën, datën, vendin e mbledhjes;
- b) listëprezencën e pjesëmarrësve në mbledhje;
- c) çështjet e diskutuara nga anëtarët e Këshillit;
- ç) formën dhe rezultatin e votimeve;
- d) çdo informacion apo dokument, objekt diskutimi dhe vendimmarrjeje.

15. Procesverbali u paraqitet për shqyrtim e miratim anëtarëve të Këshillit në fund të mbledhjes ose në fillim të mbledhjes pasardhëse. Në rastet kur çështjet e propozuara zgjasin më shumë se një mbledhje, procesverbali miratohet nga anëtarët e Këshillit në përfundim të mbledhjes përkatëse.

16. Vendimet e KKDA-së merren me votim të hapur dhe duhet të jenë të arsyetuara. Anëtarët e KKDA-së në mbledhje dhe që nuk kanë ndonjë pengesë ligjore apo rrethana të tjera për të votuar, nuk mund të abstenojnë. Në vendimin e KKDA-së përcaktohet edhe mbulimi i shpenzimeve nga palët sipas nenit 146, të ligjit nr. 35/2016 për të drejtat e autorit.

17. Anëtarët e KKDA-së, që janë të pranishëm në mbledhje, diskutojnë dhe votojnë për vendimmarrjen e një çështjeje të caktuar, me përjashtim të rasteve kur kanë pengesë ligjore në kuptim të nenit 30, të ligjit nr. 44/2015, “Kodi i Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë”, konfliktit të interesit, diskriminimit ose rasteve të tjera të ndaluara me ligj. Në këto raste, anëtari i Këshillit njofton kryetarin për mospjesëmarrjen në diskutimin dhe votimin e çështjes së caktuar që pritet të zhvillohet në mbledhjen e Këshillit.

18. Kryetari i KKDA-së voton i fundit. Në rastet kur rezultati i votimit është i barabartë, vota e kryetarit është vendimtare. Vendimet merren me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve të saj. Vendimet e KKDA-së nënshkruhen nga kryetari.

19. KKDA-ja publikon në vendimin e marrë edhe mendimin e arsyetuar të anëtarit/anëtarëve që kanë votuar në pakicë dhe shënon në procesverbal faktin dhe arsyet e votimit kundër vendimit.

20. Në rastet e dorëheqjes, ndërprerjes së mandatit apo çdo rrethane tjetër që e pamundëson votimin e anëtarit në mbledhje në procedurën përpara KKDA-së, vendimi merret me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve në detyrë. Në rastet kur rezultati i votimit është i barabartë, vota e kryetarit përbën shumicën absolute të vendimmarrjes.

III. SHPËRBLIMI I ANËTARËVE TË KKDA-së

1. Shpërblimi për pjesëmarrje në mbledhje, për çdo anëtar, bëhet sipas përcaktimeve të bëra në vendimin nr. 418, datë 27.6.2012, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e masës së shpërblimit të anëtarëve të këshillave, bordeve ose komisioneve të njëjësive të qeverisjes qendrore”, i ndryshuar.

2. Ngarkohet Ministria e Kulturës për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI
Niko Peleshi

UDHËZIM
Nr. 385, datë 13.10.2020

PËR PËRCAKTIMIN E KRITEREVE DHE PROCEDURAVE PËR MARRJEN E LICENCËS PËR ADMINISTRIMIN KOLEKTIV TË TË DREJTAVE TË AUTORIT, RIPËRTËRITJEN E SAJ, SI DHE PËRCAKTIMIN E KRITEREVE DHE PROCEDURAVE PËR PEZULLIMIN DHE HEQJEN E LICENCËS NË ZBATIM TË LIGJIT NR. 35/2016, DATË 31.3.2016, “PËR TË DREJTAT E AUTORIT DHE TË DREJTAT E TJERA TË LIDHURA ME TO”

(Ndryshuar me udhëzimin nr. 472, datë 19.11.2020; nr. 336, datë 10.6.2021)

(I përditësuar)

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës dhe neneve 158 dhe 188, të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”,

UDHËZOJ:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

A. Qëllimi i udhëzimit

Ky udhëzim përcakton kriteret dhe procedurat për marrjen dhe/ose ripërtëritjen e licencës nga Agjencitë e Administrimit Kolektiv (këtej e tutje “AAK”), në zbatim të neneve 133, 134, 135 dhe 159, të ligjit nr. 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, si dhe kriteret dhe procedurat për rastet e tjera që përbëjnë kusht për pezullimin apo heqjen e licencës së AAK-së.

B. Kriteret për marrjen e licencës si AAK

1. Për të kryer administrimin kolektiv të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, organizata jofitimprurëse, përveç sa parashikuar në nenet 133, 134 dhe 135, të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, duhet të ketë edhe:

a) disponon një listë të mbajtësve të të drejtave, që kanë dhënë pëlqimin me shkrim për ta autorizuar për administrimin e të drejtave të tyre;

b) dëshmon shprehjen e vullnetit për përfaqësim reciprok me agjencitë e huaja, në gjuhën shqipe;

c) ka kushte të përshtatshme dhe pajisje të teknologjisë së informacionit për të kryer funksionet e saj;

ç) ka ekspertizë dhe shërbim teknik dhe logjistik të përshtatshëm për njohjen e të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar;

d) ka ekspertizë profesionale me një punonjës jurist të dokumentuar me dokument punësimi dhe është njohës i të paktën një gjuhe të huaj të vërtetuar me dëshminë përkatëse;

dh) ka ekspertizë profesionale me një punonjës në fushën financiare dhe është njohës i të paktën një gjuhe të huaj të vërtetuar me dëshminë përkatëse;

e) deklaron se gëzon mekanizma të mjaftueshëm lidhur me monitorimin, shpërndarjen dhe pagesën e shpërblimeve, në mënyrë të drejtë dhe transparente, bazuar në përdorimin e veprës së mbrojtur nga e drejta e autorit dhe objekteve të tjera të lidhura me to;

ë) vërteton plotësimin e kriterëve të parashikuara në shkronjat “a”, “b”, të gurmës “B”, brenda 6 (gjashtë) muajve pas marrjes së licencës për kategorinë përkatëse të të drejtave të autorit ose të drejtave të tjera të lidhura me to;

f) dokumentacioni i parashikuar në shkronjën “a” dhe “b”, të kësaj pike, do të shoqërohet me lista të plota të titujve të veprave të cilat do të administrohen, jo më shumë se 6 (gjashtë) muaj pas

marrjes së licencës për kategorinë përkatëse të të drejtave të autorit ose të drejtave të tjera të lidhura me to;

g) depoziton pagesën e tarifës për aplikim për licencimin të organizatës si AAK, në përputhje me pikën 4, të nenit 157, të ligjit nr. 35/2016 dhe vendimit nr. 33, datë 18.1.2017, të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit”.

C. Kriteret për ripërtëritjen e licencës së AAK-ve

1. Për ripërtëritjen e licencës, për të kryer administrimin kolektiv të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, AAK-ja, përveç sa parashikuar në nenet 133, 134, 135, 137, të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, duhet të ketë edhe:

a) disponon kontratat e lidhura me mbajtësit e të drejtave, të cilët i kanë dhënë kompetencat e tyre të përfaqësimit për administrimin e të drejtave të tyre, sipas ligjit nr. 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejta të tjera të lidhura me to . *Këto kontrata do të shoqërohen me lista të plota të titujve të veprave, të cilat do të administrohen;*

b) disponon kontratat për përfaqësim reciprok të nënshkruara me agjencitë e huaja, në gjuhën shqipe. Vërteton respektimin e marrëdhënieve të reciprocitetit me agjencitë e huaja me të cilat është lidhur marrëveshje/kontratë përfaqësimi;

c) garanton mënyrën efektive të funksionimit të brendshëm dhe respektimit të akteve rregulluese;

ç) ka kushte të përshtatshme dhe pajisje të teknologjisë së informacionit për të kryer funksionet e saj;

d) ka ekspertizë dhe shërbim teknik dhe logjistik të përshtatshëm për njohjen e të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar;

dh) ka ekspertizë profesionale me një punonjës jurist të vërtetuar me kontratë punësimi. Punonjësi është njohës i të paktën një gjuhe të huaj të vërtetuar me dëshminë përkatëse;

e) ka ekspertizë profesionale me një punonjës në fushën financiare të vërtetuar me kontratë punësimi. Punonjësi është njohës i të paktën një gjuhe të huaj të vërtetuar me dëshminë përkatëse;

ë) dëshmon se ka kryer monitorimin, shpërndarjen dhe pagesën e shpërblimeve në mënyrë të drejtë dhe transparente, bazuar në përdorimin e veprës së mbrojtur nga e drejta e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to;

f) depoziton pagesën e tarifës për aplikim për ripërtëritjen e licencës të organizatave si AAK, në përputhje me nenin 157, të ligjit nr. 35/2016 dhe vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 33, datë 18.1.2017 “Për miratimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit”;

g) depoziton raportin dhe bilancin vjetor për performancën e saj në lidhje me mbledhjen, shpërndarjen e shpërblimeve për anëtarët e tyre dhe shpenzimet e kryera në ushtrim të objektit të licencës në përputhje me legjislacionin tatimor në fuqi.

D. Procedura për aplikim për licencë apo ripërtëritje të saj

1. Nëpërmjet një thirrje publike në faqen zyrtare të ministrisë përgjegjëse për të drejtën e autorit, njoftohen të gjitha subjektet që mund të kenë interes për pajisjen me licencë apo ripërtëritje të saj për kategorinë përkatëse për të drejtat e autorit apo të drejtave të tjera të lidhura me to.

2. Subjektet e interesuara dhe AAK-të duhet të paraqesin kërkesën për licencim apo ripërtëritje të licencës për Agjencinë e Administrimit Kolektiv, e cila përmban:

a) kërkesë për shprehje interesi;

b) formularin e aplikimit sipas formatit të miratuar bashkëlidhur këtij udhëzimi;

c) dokumentacionin shoqërues, i cili vërteton përmbushjen e të gjitha kriterëve të përcaktuara në ligjin nr. 35/2016 dhe në shkronjat B dhe C, të kreut I, të këtij udhëzimi;

3. Afati për depozitim të kërkesave dhe plotësimin e plotë të dosjes së aplikimit për licencim ose ripërtëritjen e saj është 30 ditë kalendarike nga data e publikimit të thirrjes në faqen zyrtare të ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit. *Në çdo rast shtyrja e këtij afati do të bëhet me urdhër të ministrit të Kulturës dhe është i argumentuar.*

4. Dokumentacioni depozitohet pranë protokollit të ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit.

5. Ministri përgjegjës për të drejtën e autorit ngre grupin e punës për shqyrtimin e kërkesave për licencim apo ripërtëritjen e licencës së AAK-ve dhe përcakton afatet për shqyrtimin e dokumentacionit.

6. Brenda afatit të përcaktuar në urdhrin e ministrit, kryhet shqyrtimi i dokumentacionit dhe i paraqitet ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit propozimet sipas parashikimit të shkronjës “ë”, pika 2, e nenit 157, të ligjit nr. 35/2016.

7. Ministri përgjegjës për të drejtën e autorit vendos me urdhër për licencim ose ripërtëritje të licencës së AAK-së.

8. Urdhri i ministrit për licencim apo ripërtëritje të licencës hyn në fuqi menjëherë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

II. PEZULLIMI OSE HEQJA E LICENCËS SË AAK-SË

A. Kushtet dhe procedura për pezullimin e licencës së AAK-së

1. Pezullimi i licencës së një AAK-je bëhet në rastet e mëposhtme:

a) moszbatimi i pikave 1 dhe 2, të nenit 153, të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”;

b) mosdhënia e informacionit të kërkuar te ministria përgjegjëse për të drejtën e autorit brenda 10 ditëve pune, në bazë të shkronjës “P”, të pikës 2, të nenit 157, të ligjit nr. 35/2016;

c) moszbatimi i detyrimit të shkronjës “ë”, pika 1 e germës B, të këtij udhëzimi;

2. Procedura e pezullimit të licencës së një AAK-je:

a) në rast se Drejtoria për të Drejtën e Autorit (në vijim “DDA”), kryesisht ose me kërkesë të subjekteve të interesuara, konstaton shkeljet e parashikuara në pikën 1, të këtij kreu, referuar pikës 5, të nenit 159, të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, njofton ministrin përgjegjës për të drejtën e autorit;

b) DDA-ja urdhëron AAK-në për rregullimin e të metave të konstatuara brenda 30 ditëve nga marrja e njoftimit;

c) brenda 30 ditëve nga data e marrjes së njoftimit, AAK-ja vë në dijeni DDA-në për rregullimin e të metave dhe paraqet dokumentacionin provues për masat e marra;

ç) në rastet e mos rregullimit të të metave brenda afatit të parashikuar në shkronjën “b”, pika 2, të germës A, të këtij kreu, DDA-ja menjëherë i propozon ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit fillimin e procedurës për pezullim licence;

d) ministri përgjegjës për të drejtën e autorit ngre menjëherë grupin e punës për zhvillimin e procedurës administrative;

dh) grupi i punës zhvillon dhe përfundon procedurën administrative sipas përcaktimeve të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurës Administrative”;

e) DDA-ja, bazuar në raportin e grupit të punës, në varësi të rrethanave, i propozon ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit pezullimin për 6 (gjashtë) muaj të licencës;

ë) ministri përgjegjës për të drejtën e autorit, bazuar në raportin e DDA-së, urdhëron për pezullim ose jo të licencës së AAK-së;

f) AAK-së ndaj së cilës është marrë masa e pezullimit të licencës humbet të drejtën të ushtrijë funksionet për të cilat është licencuar për periudhën e pezullimit;

g) urdhri i ministrit për pezullimin e licencës hyn në fuqi menjëherë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

B. Kushtet dhe procedura për heqjen e licencës së AAK-së

1. Heqja e licencës së një AAK-je bëhet në rastet e mëposhtme:

a) kur konstatohen shkelje të kuadrit ligjor për të drejtën e autorit lidhur me shpenzimet dhe shpërndarjet e shpërblimeve;

b) kur AAK-ja përfaqëson titullarët e të drejtave të autorit për kategorinë për të cilën nuk është licencuar;

c) kur AAK-ja nuk ka bërë deklarin e të gjitha fakteve materiale të mbajtura të fshehura apo të reja, të cilat mund të përbënin shkak për refuzimin e marrjes së licencës pas aplikimit;

ç) kur shkelen parashikimet ligjore të pikës 4, të nenit 133, të ligjit nr. 35/2016.

2. Procedura për heqjen e licencës së një AAK-je është si më poshtë:

a) në rast se DDA-ja, kryesisht ose me kërkesë të subjekteve të interesuara, konstaton shkeljet e parashikuara në shkronjën B, pika 1, të këtij kreu, referuar pikës 5, të nenit 159, të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, njofton menjëherë ministrin përgjegjës për të drejtën e autorit;

b) DDA-ja urdhëron AAK-në për rregullimin e të metave të konstatuara brenda 30 ditëve nga marrja e njoftimit;

c) brenda 30 ditëve AAK-ja vë në dijeni DDA-në për rregullimin e të metave dhe paraqet dokumentacionin provues për masat e marra;

ç) në rastet e mos rregullimit të të metave brenda afatit në shkronjës “b”, pika 2, të germës B, të këtij kreu, DDA-ja menjëherë i propozon ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit fillimin e procedurës për heqjen e licencës;

d) ministri përgjegjës për të drejtën e autorit ngre menjëherë grupin e punës për zhvillimin e procedurës administrative;

dh) grupi i punës zhvillon dhe përfundon procedurën administrative sipas përcaktimeve të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurës Administrative”;

e) *DDA-ja, bazuar në raportin e grupit të punës, në varësi të rrethanave, i propozon ministrit përgjegjës për të drejtat e autorit heqjen e licencës;*

ë) ministri përgjegjës për të drejtën e autorit, bazuar në raportin e DDA-së urdhëron për heqjen ose jo të licencës së AAK-së;

f) AAK-së ndaj së cilës është marrë masa e heqjes së licencës humbet të drejtën të ushtrijë funksionet për të cilat është licencuar;

g) AAK-ja, ndaj së cilës është marrë masa për heqjen e licencës, humbet të drejtën për aplikim për pajisje me licencë për një periudhë 3-vjeçare (trevjeçare) nga data e hyrjes në fuqi të urdhrit të ministrit;

gj) urdhri i ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit hyn në fuqi menjëherë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

III. DISPOZITAT KALIMTARE

1. Në rast moslicencimi apo ripërtëritje të licencës, kërkuar ka të drejtën e ankimit sipas dispozitave të Kodit të Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë.

2. AAK-së së cilës i është pezulluar apo hequr e drejta për të ushtruar veprimtari të administrimit kolektiv, ka të drejtën e ankimit. Ankimi në gjykatë nuk pezullon aktin administrative, përveç kur vendoset ndryshe nga gjykata kompetente.

3. Udhëzimi nr. 5166, datë 20.10.2016 “Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave të tjera shtesë në sqarim të kriterëve të parashikuara në nenin 133, si dhe përcaktimin e kushteve dhe procedurës së marrjes së licencës ose ripërtëritjen e saj, në bazë të nenit 134, të ligjit nr. 35/2016, datë 31.3.2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, i ministrit të Kulturës shfuqizohet.

4. Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I KULTURËS
Elva Margariti

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS

Formular aplikimi për licencimin e agjencive të administrimit kolektiv për të drejtën e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to

Data e aplikimit _____
data, muaji, viti

Data e dorëzimit _____
data, muaji, viti

1. Emri, _____
(organizatë pa qëllim fitimi, nenet 133, 134, të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” dhe të udhëzimit të ministrit të Kulturës nr. _____, datë _____).

Adresa e selisë së Agjencisë:

- a) Qyteti _____;
- b) Rruga _____;
- c) Tel: _____;
- d) Fax: _____;
- e) Email: _____.

2. Përfaqësuesi ligjor i Agjencisë, z./znj. _____.

3. Kategoria e të drejtave të autorit apo të drejtave të tjera të lidhura me to, ku kërkoni të administroni në emër të mbajtësit të të drejtave të autorit/të drejtave të lidhura me to (përshkrimi i kategorisë përkatëse):

- a) _____
- b) _____
- c) _____

4. Vendim regjistrimi në gjykatë, i dalë nga sekretaria gjyqësore:

- a) Nr. _____, datë _____.

5. Statut (bashkëlidhur) i dalë nga sekretaria gjyqësore, sipas vendimit të regjistrimit të gjykatës, sipas kërkesave të ligjit nr. 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” dhe udhëzimit të ministrit të Kulturës nr. 385, datë 13.10.2020; (objektivat dhe qëllimet, të drejtat e administruara, kategoritë e mbajtësve të të drejtave që Agjencia përfaqëson kriteret për humbjen ose fitimin e anëtarësisë, të drejtat dhe detyrimet e anëtarëve, rregullat e zgjedhjes dhe funksionimit të organeve drejtuese etj.).

6. Ekstrakt lëshuar nga gjykata për regjistrimin e saj, si OJF, organet drejtuese ekzekutive dhe kolegjiale.

7. Mënyrën e përdorimit të kapitalit ose aseteve të tjera, në rast likuidimi të shoqërisë.

8. Banka/t dhe nr. i llogarisë/ve përkatëse për kryerjen e veprimeve financiare.

9. Drejtori ekzekutiv duhet të jetë shtetas shqiptar apo rezident në Republikën e Shqipërisë.

10. Rregullore e brendshme e dalë nga sekretaria gjyqësore, sipas vendimit të mësipërm të regjistrimit në gjykatë.

11. Administrimi kolektiv i të drejtave është aktiviteti i saj i vetëm, përveç rastit kur veprimtaritë e tjera të saj janë në fushën e artit dhe kulturës.

12. Listë të mbajtësve të të drejtave që kanë dhënë pëlqimin me shkrim për ta autorizuar për administrimin e të drejtave të tyre dhe do të shoqërohen me lista të plota të titujve të veprave të cilat do të administrohen.

13. Dokumentacionin e nevojshëm, në gjuhën shqipe, që dëshmon shprehjen e vullnetit për përfaqësim reciprok me agjencitë e huaja.

14. Dokument provues të kushteve të përshtatshme dhe pajisje të teknologjisë së informacionit për të kryer normalisht funksionet e saj.

15. Dokument provues të ekspertizës dhe shërbimit teknik dhe logjistik të përshtatshëm për njohjen e të drejtave të autorit dhe të të drejtave të tjera të lidhura me to, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

16. Dokument provues të ekspertizës profesionale me një punonjës jurist dhe është njohës i të paktën një gjuhe të huaj të vërtetuara me dëshmitë përkatëse.

17. Dokument provues të ekspertizës profesionale me një punonjës në fushën financiare dhe është njohës i të paktën një gjuhe të huaj të vërtetuara me dëshmitë përkatëse.

18. Dokument provues për mekanizma të mjaftueshëm lidhur me mbledhjen shpërndarjen dhe pagesën e shpërblimeve.

19. Për pikat 12 dhe 13 të këtij formulari depozitohet dokumentacioni provues për plotësim të tyre brenda 6 (gjashtë) muaj pas marrjes së licencës për kategorinë përkatëse të të drejtave të autorit ose të drejtave të tjera të lidhura me to.

20. PAGESA E TARIFËS PËR APLIKIM PËR LICENCIMIN E ORGANIZATAVE SI AGJENCI TË ADMINISTRIMIT KOLEKTIV, NË PËRPUTHJE ME VENDIMIN E KËSHILLIT TË MINISTRIT NR. 33, DATË 18.1.2017, "Për miratimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit".

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS

Formular aplikimi për ripërtëritjen e agjencive të administrimit kolektiv për të drejtën e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to.

Data e aplikimit _____
data, muaji, viti

Data e dorëzimit _____
data, muaji, viti

1. Emri i Agjencisë _____

(organizatë pa qëllim fitimi nenet 133, 134, të ligjit nr. 35/2016, "Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to" dhe udhëzimit të ministrit të Kulturës nr. _____, datë _____).

Adresa e selisë të Agjencisë:

Qyteti: _____;

Rruga: _____;

Tel: _____;

Fax: _____;

Email _____.

2. Përfaqësuesi ligjor i Agjencisë, z./znj. _____.

3. Vendim regjistrimi në gjykatë, i dalë nga sekretaria gjyqësore:

Nr. _____, datë _____ (i rifreskuar):

4. Ekstrakt lëshuar nga gjykata për regjistrimin e saj si OJF, organet drejtuese ekzekutive dhe kolegjiale.

5. Statut (bashkëlidhur) i dalë nga sekretaria gjyqësore, sipas vendimit të regjistrimit të gjykatës, sipas kërkesave të ligjit nr. 35/2016, "Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to", dhe udhëzimit të ministrit të Kulturës nr. 386, datë 13.10.2020; (objektivat dhe qëllimet, të drejtat e administruara, kategoritë e mbajtësve të të drejtave që Agjencia përfaqëson, kriteret për

humbjen ose fitimin e anëtarësisë, të drejtat dhe detyrimet e anëtarëve, rregullat e zgjedhjes dhe funksionimit të organeve drejtuese etj.).

6. Kategoria e të drejtave të autorit apo të të drejtave të tjera të lidhura me to që kërkohet të administrohen në emër të mbajtësit të të drejtave të autorit/të drejtave të lidhura me to (përshkrimi i kategorisë përkatëse):

- a) _____;
- b) _____;
- c) _____.

7. Mënyrën e përdorimit të kapitalit ose aseteve të tjera, në rast likuidimi të shoqërisë.

8. Banka/t dhe nr. i llogarisë/ve përkatëse për kryerjen e veprimeve financiare.

9. Drejtori ekzekutiv duhet të jetë shtetas shqiptar apo rezident në Republikën e Shqipërisë.

10. Rregullore e brendshme e Agjencisë (bashkëlidhur) e dalë nga sekretaria gjyqësore, sipas vendimit të mësipërm të regjistrimit në gjykatë.

11. Kontratat e lidhura me mbajtësit e të drejtave të cilët i kanë dhënë kompetencat e tyre të përfaqësimit për administrimin e të drejtave të tyre.

12. Kontrata për përfaqësim reciprok të nënshkruara me agjencitë e huaja në gjuhën shqipe.

13. Administrimi kolektiv i të drejtave është aktiviteti i saj i vetëm, përveç rastit kur veprimtaritë e tjera të saj janë në fushën e artit dhe kulturës.

Po _____ Jo _____

14. Mënyrën e funksionimit të brendshëm dhe e respektimit të akteve rregulluese.

15. Raportimin dhe përmbushjen e detyrave të lëna nga ministria përgjegjëse për të drejtën e autorit.

16. Dokumente provuese për respektimin e marrëdhënieve të reciprocitetit me agjencitë e huaja me të cilat është lidhur marrëveshje/kontratë përfaqësimi.

17. Dokumente provuese për përmbushjen/zbatimin e parashikimeve të ligjit për të drejtën e autorit për ushtrimin e administrimit kolektiv dhe të legjislacionit në fuqi.

18. Dokumente provuese të funksionimit të mekanizmave për mbledhjen dhe shpërndarjen e shpërblimeve kundrejt anëtarëve titullarë të të drejtave.

19. Kushte të përshtatshme me pajisje të teknologjisë së informacionit për të kryer normalisht funksionet e saj;

20. Ekspertizë dhe shërbim teknik dhe logjistik të përshtatshëm për njohjen e të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

21. Ekspertizën profesionale me të paktën një punonjës jurist dhe është njohës i të paktën një gjuhe të huaj, të vërtetuara me dëshmitë përkatëse;

22. Dokument provues të ekspertizës profesionale me një punonjës në fushën financiare dhe është njohës i të paktën një gjuhe të huaj, të vërtetuara me dëshmitë përkatëse.

23. Dokumentacion, dëshmi për punonjësit që do të jenë pjesë administrative e AAK-së, që vërteton kualifikimet e tyre profesionale, përvojën profesionale dhe njohuritë e gjuhëve të huaja;

24. Deklarimin lidhur me gjendjen gjyqësore të drejtorit ekzekutiv, si dhe çdo punonjësi të punësuar.

25. Njësitë përbërëse të administratës së Agjencisë, kontratat e punës dhe niveli i pagave të tyre.

26. Deklaratë e gjendjes financiare aktuale të nënshkruar nga drejtuesi i Agjencisë.

27. Pasuritë e paluajtshme në emër të Agjencisë, të vërtetuara me certifikatë pronësie nga ZRPP-ja (kopje e noterizuar).

28. Performancën në lidhje me mbledhjen dhe shpërndarjen e shpërblimeve për anëtarët e saj.

29. Performancën në lidhje me shpenzimet e kryera në ushtrim të objektit të licencës.

30. Transparencën e bilanceve, informacionit dhe raportimit me organet e tjera shtetërore.

31. Pagesa e tarifës për aplikim për ripërtëritjen e licencës të organizatave, si agjenci të administrimit kolektiv, në përputhje me vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 33, datë 18.1.2017, “Për miratimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit”.

32. Procese gjyqësore me objekt cenimi të të drejtave të mbrojtura nga Agjencia.

Po _____ Jo _____

33. Nëse keni listoni dhe paraqisni bashkëlidhur kopje të vendimeve të gjykatës nga sekretaria gjyqësore:

Për Agjencinë e Administrimi Kolektiv

Emri, mbiemër, firmë, vulë, përfaqësuesit ligjor të Agjencisë

VENDIM
Nr. 9, datë 11.5.2020

**PËR TRANSFERIMIN E FUNKSIONIT TË MBLEDHJES SË TARIFAVE PËR
TË GJITHA KATEGORITË E MBAJTËSVE TË TË DREJTAVE TË AUTORIT DHE
TË DREJTAVE TË TJERA TË LIDHURA ME TO, NË ADMINISTRIMIN
KOLEKTIV DHE DREJTIMIN E SPORTELIT UNIK TË ADMINISTRIMIT TË SË
DREJTËS SË AUTORIT – SUADA**

(Ndryshuar me vendimin nr. 10, datë 29.6.2020)

(I përditësuar)

Në zbatim të nenit 138, të ligjit nr. 35, datë 31.3.2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”; të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 35, datë 18.1.2017, “Për mënyrën e funksionimit, të organizimit dhe të shpërblimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit”; të vendimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit nr. 2, datë 20.4.2017, “Për miratimin e rregullores së organizimit dhe funksionimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit (KKDA)” dhe vendimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit nr. 8, datë 19.11.2018, “Për transferimin e funksionit të mbledhjes së tarifave për të gjitha kategoritë e mbajtësve të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to në administrimin kolektiv dhe drejtimin e sporteli unik të administrimit të së drejtës së autorit – SUADA”, Këshilli Kombëtar për të Drejtën e Autorit (KKDA), pas konsultimit të zhvilluar në mbledhjen e datës 11.5.2020, nëpërmjet platformës ZOOM, me rend dite, zgjedhja e Agjencisë unike të cilës i kalon funksioni kolektiv i mbledhjes së tarifave të shpërblimit të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to,

KONSTATON SE:

Me vendimin e KKDA-së nr. 8, datë 19.11.2018, Agjencia “Albautor” është zgjedhur në drejtimin e sporteli unik të administrimit të së drejtës së autorit – SUADA, me afat 1-vjeçar (njëvjeçar).

Në përfundim të afatit, në bazë të nenit 138, të ligjit nr. 35, datë 31.3.2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, Agjencitë e Administrimit Kolektiv (AAK) me anë të një marrëveshjeje me shkrim bien dakord dhe vendosin cilës prej tyre do t’i transferohet

funkcioni i mbledhjes së tarifave për të gjitha kategoritë e mbajtësve të të drejtave. Në pamundësi të arritjes së një marrëveshjeje, e drejta e zgjedhjes së AAK-së që do të drejtojë SUADA-n i kalon KKDA-së.

Me qëllim zgjedhjen e AAK-ve, KKDA-ja njoftoi hapjen e procesit të konkurrimit të AAK-ve. Në mbledhjen e vet të radhës, në datën 27.4.2020, me rend dite, prezantimi i platformave të agjencive të cilat shprehën interesin për kalimin e funksionit kolektiv të mbledhjes së tarifave të shpërblimit në kuptim të nenit 138, të ligjit 35/2016, si dhe drejtimin prej saj të sportelit unik SUADA, mori në shqyrtim dosjet me propozimet e mëposhtme:

1. Kërkesa e Agjencisë “Albautor” për Sportelin Unik për të Drejtat e Autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me të, me nr. protokoll hyrës nr. 1388, datë 9.3.2020;
2. Kërkesa e Agjencisë “AKDIE” për Sportelin Unik për të Drejtat e Autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me të, me nr. protokoll hyrës nr. 1247, datë 3.3.2020;
3. Kërkesa e Agjencisë “FMAA” për Sportelin Unik për të Drejtat e Autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me të, me nr. protokoll hyrës nr. 1353, datë 6.3.2020;
4. Kërkesa e Agjencisë “GRAMM-A” për Sportelin Unik për të Drejtat e Autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me të, me nr. protokoll hyrës nr. 1523, datë 24.3.2020.

Agjencia “AKDIE” përmes *e-mail*-it të datës 27.4.2020 u tërhoq zyrtarisht nga gara.

Kërkesa e Agjencisë “GRAMM-A” nuk u pranua për konkurrimin për sportelin unik SUADA, në kushtet e vendimit të formës së prerë të Gjykatës Administrative të Apelit nr. 158, datë 31.1.2020, i cili ka revokuar urdhrin e Ministrisë së Kulturës 2018 “Për licencimin e shoqatës GRAMM-A, si agjencia e administrimit kolektiv në fushën e mbajtësve të të drejtave të prodhuesve të fonogrameve dhe videogramëve”.

Përveç dokumenteve shkresore të depozituara, AAK-të “Albautor” dhe “FMAA” prezantuan me përfaqësuesit e tyre pranë KKDA-së, në datën 27.4.2020, platformat përkatëse për drejtimin e sportelit unik SUADA.

KKDA-ja, prej vitesh konstaton se ndërmjet AAK-ve ekziston një frymë jo e mirë bashkëpunimi, fakt ky që manifestohet në pamundësinë e vendimmarrjeve të organit më të lartë të qendrës, SUADA. Me synimin për të krijuar frymën e bashkëpunimit dhe bashkëveprimit ndërmjet AAK-ve, KKDA-ja, pasi dëgjoi prezantimet e platformave për drejtimin e qendrës SUADA, me kërkesën nr. 1864 prot., datë 29.4.2020, u bëri thirrje të gjithë AAK-ve për arritjen e një marrëveshjeje për një kandidaturë për pozicionin e drejtorit ekzekutiv të SUADA-s që nuk ka ndonjë konflikt interesi me AAK-të apo SUADA-n. AAK-të u përgjigjën me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të SUADA-s, të datës 4.5.2020, duke mos arritur një konsensus të përgjithshëm të të gjithë AAK-ve.

Misioni i KKDA-së është garantimi dhe mbrojtja e mbajtësve të së drejtës, subjekt të të drejtave të autorit, për sa i përket shpërblimit për shfrytëzimin e të drejtave me karakter pasuror dhe jopasuror në tregun intelektual. Përveç detyrimit të përmbushjes së këtij misioni, e drejta e vendimmarrjes në përzgjedhjen e AAK-së për drejtimin e SUADA-s, ligjvënësi e ka parashikuar në funksion të zhbllokimit të gjendjeve që pamundësojnë marrëveshjen e AAK-ve për drejtimin e SUADA-s.

Në kushtet kur përsëri AAK-të nuk arritën të gjejnë dakordësinë, KKDA-ja mori në analizë propozimet e dy AAK-ve, përkatësisht “Albautor” dhe “FMAA”, si dhe në referim të pyetjeve dhe përgjigjeve të administruara në seancat dëgjimore të datës 27.4.2020, por edhe të kriterëve që kërkojnë se, SUADA duhet të ketë në drejtimin e saj një AAK e cila ka kohëzgjatje të aktivitetit të subjektit ndër vite dhe provon se ka logjistikën më të përshtatshme, ekspertizën profesionale për mbulimin e territorit, kontrata të përfaqësimit të ndërsjellë me agjenci homologe dhe njohje ndërkombëtare, të ketë pasuritë e platformës më të përshtatshme dhe me koston më efektive për administrimin e të drejtave, të zotërojë infrastrukturën më të përshtatshme, përfshirë atë elektronike, e cila garanton respektimin e transparencës në mbledhjen dhe shpërndarjen e të

ardhurave për anëtarët e saj dhe të zbatojë me përpikëri dispozitat për procedurën e mbledhjes së shpërblimeve, sipas ligjit për të drejtën e autorit, KKDA konstaton se:

Agjencia “Albautor”, në cilësinë e drejtuesit të SUADA-s, nuk ka implementuar një sistem elektronik i cili do të garantonte transparencën në mbledhjen dhe shpërndarjen e të ardhurave të AAK-ve. Nga ana tjetër konstatohet se forma e menaxhimit të SUADA-s nga “Albautor” ka sjellë mungesë bashkëpunimi dhe nuk ka arritur të vendosë një ekuilibër mes AAK-ve, fakt i cili është bërë shkak për lindjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet tyre.

Nga ana tjetër, platforma e drejtimit të SUADA-s nga Agjencia “FMAA” edhe pse një platformë e pa testuar në praktikë, krijon bindjen se nëse do të zbatohet në tërësinë e saj dhe brenda afateve kohore të propozuara mund të rezultojë e suksesshme.

Sa më sipër, duke administruar të gjithë informacionin e nevojshëm dhe pas shqyrtimit të platformave të paraqitura, Këshilli Kombëtar për të Drejtën e Autorit, në zbatim të nenit 138, të ligjit 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me të”

VENDOSI:

1. Transferimin e funksionit të mbledhjes së tarifave për të gjitha kategoritë e mbajtësve të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, në administrimin kolektiv, në bazë të nenit 138, të ligjit nr. 35/2016, Agjencisë së Administrimit Kolektiv FMAA, me drejtor ekzekutiv z. Saimir Kumbaro, nga data 11.5.2020 deri në datën 31.12.2021.

2. Brenda 1 (një) muaji nga publikimi i këtij vendimi duhet të bëhen ndryshimet e nevojshme në aktet e Qendrës SUADA, pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

3. Brenda 6 (gjashtë) muajve nga publikimi i këtij vendimi duhet të vihet në funksionim:

- Platforma e propozuar;
- Platforma elektronike e cila mundëson transparencën në mbledhjen dhe shpërndarjen e të ardhurave.

4. Pas kalimit të afatit të përcaktuar në pikën 1 të këtij vendimi, zbatohet neni 138, i ligjit 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me të”.

5. Mënyra dhe përqindjet e ndarjes së tarifave dhe shpërblimit të mbledhur ndaj AAK-ve të kryhet në zbatim të pikës 3, të nenit 138, ligjit 35/2016, “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me të”.

6. Për sa nuk bien ndesh me këtë vendim, pikat e miratuara në vendimin nr. 4, datë 10.10.2017, të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit “Për transferimin e funksionit kolektiv të mbledhjes së tarifave të shpërblimit për të gjitha kategoritë e mbajtësve të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, drejt njëres prej agjencive të administrimit kolektiv dhe për drejtimin e sportelit unik për administrimin e të drejtës së autorit - SUADA”, zbatohen nga SUADA.

7. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen zyrtare të Ministrisë së Kulturës, si dhe në Fletoren Zyrtare.

8. Kundër vendimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit, palët kanë të drejtë të ankohen në gjykatën administrative kompetente brenda afateve të parashikuara në Kodin e Procedurës Administrative. Afati i ankimit, llogaritet nga data e njoftimit/shpalljes të këtij vendimi.

9. Ngarkohet sekretariati teknik i Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit për njoftimin e këtij vendimi.

KRYETAR I KËSHILLIT KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT
Ines Muçostepa

PJESA E DYTË
Pronësia industriale

LIGJ
Nr.9947, datë 7.7.2008
PËR PRONËSINË INDUSTRIALE

(Ndryshuar me ligjin nr. 10/2013, datë 14.2.2013, nr.55/2014, datë 29.5.2014, nr. 17/2017, datë 16.2.2017, nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

(i përditësuar)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

PJESA I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti

(Ndryshuar pika 2 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014, ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Objekt i këtij ligji është rregullimi i sistemit të dhënies dhe mbrojtjes së të drejtave të pronësisë industriale, si dhe rregullimi i sistemit të mbrojtjes së sekretit tregtar kundrejt përvetësimit, përdorimit dhe bërjes publike në mënyrë të paligjshme.

Pronësia industriale ka si objekt të saj:

- a) disenjot industriale;
- b) emërtimet e origjinës;
- c) markat tregtare;
- ç) modelet e përdorimit;
- d) patentat për shpikje;
- dh) treguesit gjeografikë.

2. Shpikjet mbrohen nëpërmjet patentave dhe modeleve të përdorimit, të cilat lëshohen nga Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale. Disenjot industriale, markat tregtare e të shërbimit dhe treguesit gjeografikë mbrohen nëpërmjet regjistrimit në DPPM. Një diseno e mbrojtur nga të drejtat e disenjës së regjistruar, në përputhje me këtë ligj, përfiton edhe nga mbrojtja e së drejtës së autorit nga data e krijimit të disenjës ose fiksimit të saj në çfarëdolloj forme, sipas kriterëve të përcaktuara në legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e të drejtave të autorit.

Neni 2

Fusha e zbatimit të pronësisë industriale

Fusha e zbatimit të pronësisë industriale shtrihet në industri, tregti, bujqësi, si dhe në zhvillimin e të gjitha produkteve natyrore ose të përpunuara.

Neni 3

Zbatimi i ligjit

Ky ligj zbatohet:

1. Në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë, që përfshin hapësirën tokësore, tërësinë e ujërave territoriale dhe të brendshme detare, hapësirën ajrore që shtrihet mbi hapësirën tokësore dhe të ujërave territoriale dhe të brendshme detare, si dhe çdo vend tjetër ku shtrihet sovraniteti i shtetit shqiptar, si selitë e përfaqësive diplomatike dhe konsullore shqiptare, anijet që mbajnë flamurin e Republikës së Shqipërisë, anijet e marinës luftarake, aviacionin ushtarak ose civil, kudo që ndodhen.

2. Për shpikjet e krijuara ose të përdorura jashtë, në hapësirë, duke përfshirë trupat qiellore dhe anijet hapësinore, të cilat janë nën juridiksionin dhe kontrollin e Republikës së Shqipërisë, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare.

3. Për personat fizikë dhe juridikë shqiptarë, si dhe për personat e huaj:

a) nga vendet dhe territoret, palë kontraktuese të konventave dhe traktateve ndërkombëtare në fushën e pronësisë industriale, ku edhe Republika e Shqipërisë është palë;

b) nga vendet dhe territoret, anëtare të Organizatës Botërore të Tregtisë;

c) nga vendet dhe territoret, me të cilat zbatohet parimi i reciprocitetit në fushën e pronësisë industriale.

Neni 4

Përkufizime

(Ndryshuar fjalët në pikën 3, 5 dhe shtuar pikat 5/a, 5/b, 17/a, 17/b, 17/c, 17/ç, 17/d me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar pika 15 dhe shtuar pikat 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; shtuar pikat 25-34 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Person” është çdo person fizik ose juridik.

2. “Konventa e Parisit” është konventa “Për mbrojtjen e pronësisë industriale”, e miratuar në Paris më 20 mars 1883, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

3. “Ekspozitë ndërkombëtare zyrtare apo e njohur zyrtarisht” është ekspozita apo panairi në kuptimin e përdorur në konventën “Për ekspozitat ndërkombëtare”, të miratuar në Paris më 22 nëntor 1928, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

4. “Marrëveshja e Madridit” është marrëveshja dhe protokollin e kësaj marrëveshjeje për regjistrimin ndërkombëtar të markave, e datës 14 prill 1891, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

5. “Klasifikimi i Nicës” është klasifikimi ndërkombëtar i mallrave dhe i shërbimeve, në funksion të regjistrimit të markave, i miratuar me Marrëveshjen e Nicës më 15 korrik 1957, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

5/a. “Klasifikimi i Locarnos” është klasifikimi ndërkombëtar për disenjot industriale në funksion të regjistrimit të disenjove industriale, i miratuar me marrëveshjen e Locarnos “Për krijimin e klasifikimit ndërkombëtar të disenjove industriale”, më 8 tetor 1968, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

5/b. “Traktati i Budapestit” është traktati për njohjen ndërkombëtare të depozitimit të mikroorganizmave, për qëllime të procedurës së patentave, aderuar me ligjin nr. 9031, datë 20.3.2003”, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Traktatin e Budapestit për njohjen ndërkombëtare të depozitimit të mikroorganizmave, për qëllime të procedurës së patentave.

6. “Buletini i DPPM-së” është botimi periodik zyrtar i kësaj drejtorie, ku botohen të dhënat e objekteve të pronësisë industriale, që mbrohen nga ky ligj.

7. “Shpikje bioteknologjike” është shpikja, që ka të bëjë me një produkt, i cili ka në përmbajtje material biologjik, ose që ka të bëjë me një proces, nëpërmjet të cilit prodhohet, përpunohet ose përdoret një material biologjik.

8. “Material biologjik” është çdo material, që përmban informacion gjenetik dhe që është i aftë të riprodhojë veten ose që mund të jetë i riprodhueshëm nga një sistem biologjik.

9. “Varietet bimor” është çdo grupim bimor i një lloji të vetëm botanik, i shkallës më të ulët të njohur, grupim i cili, pavarësisht nëse përmbushen plotësisht kushtet, që t’i jepet e drejta si varietet bimor, mund të:

a) përcaktohet nëpërmjet dhënies së karakteristikave, që rezultojnë nga një tip gjeni ose nga një kombinim gjenesh;

b) dallohet nga çdo grupim tjetër bimor, nëpërmjet shfaqjes së të paktën të njërës prej karakteristikave të përmendura;

c) vlerësohet si një njësi, në lidhje me përshtatshmërinë për t’u shumëfishuar në mënyrë të pandryshueshme.

10. “Proces thelbësisht biologjik për prodhimin e bimëve ose kafshëve” është një proces, që është tërësisht fenomen natyror, siç është kryqëzimi ose seleksionimi.

11. “Proces mikrobiologjik” është çdo proces, që përfshin apo realizohet nga një material mikrobiologjik ose që rezulton në një material mikrobiologjik.

12. “TBP” është Traktati i Bashkëpunimit për Patentat, i miratuar në Uashington më 19.6.1970, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

13. “Markë e mirënjohur” është marka, në kuptimin e parashikuar në nenin 6 bis të Konventës së Parisit, e njohur në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me nenet e këtij ligji.

14. “Licencim” është dhënia e licencës, nëpërmjet së cilës pronari i regjistrimit të njërit prej objekteve të pronësisë industriale (licencuesi) lejon palën tjetër (të licencuarin) të kryejë çdo akt apo veprim të përmendur, përkatësisht, në nenet 46, 47, 129 e 163 të këtij ligji.

15. “Licencë ekskluzive” është licenca që pronari i një objekti të pronësisë industriale i jep ekskluzivisht vetëm një të licencuari të drejtën për ta përdorur atë.

16. “Licencë joekskluzive” është licenca që nuk i heq të drejtën pronarit të një objekti të pronësisë industriale ta përdorë ose ta licencojë atë te persona të tjerë.

17. “Gjykatë” është Gjykata e Rrethit Gjyqësor, Tiranë.

17/a. “ZEP” është Zyra Europiane e Patentave.

17/b. “KEP” është Konventa Europiane e Patentave, në të cilën Republika e Shqipërisë ka aderuar me ligjin nr. 10 179, datë 29.10.2009 “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën e Patentave Europiane”.

17/c. “Mutatis mutandis” do të thotë “në të njëjtën mënyrë”.

17/ç. “Ex officio” do të thotë “e drejta që ka një person për shkak të pozicionit që mban”.

17/d. “Vis-a-vis” do të thotë “kundrejt”.

18. “Mjet elektronik” është çdo mjet, me anë të të cilit mundësohet dërgimi fillestar i informacionit e marrja e tij nga marrësi i përcaktuar me anë të pajisjeve elektronike për përpunimin (duke përfshirë ngjeshjen shifrore) dhe ruajtja e të dhënave, tërësisht të transmetuara, të përcjella apo të marra përmes kablllove, valëve radio, mjeteve optike ose mjeteve të tjera elektromagnetike, përfshirë dhe internetin.

19. “Mjedisi për aplikimin elektronik” është portali elektronik i DPPI-së, i aksesueshëm nëpërmjet faqes zyrtare në internet, e hapur nga DPPI-ja, ku mundësohet ofrimi i shërbimit për publikun në distancë, duke komunikuar drejtpërdrejt me sistemin qendror të DPPI-së, nëpërmjet mjeteve elektronike.

20. “Sistemi i administrimit të pronësisë industriale, SAPI” është mjeti elektronik, përfshirë dhe bazën e të dhënave, për administrimin e pronësisë industriale nga DPPI-ja.

21. “EO” është shkurtimi i shprehjes “Emërtim origjine”.

22. “EOM” është shkurtimi i shprehjes “Emërtim origjine i mbrojtur”.

23. “TGJ” është shkurtimi i shprehjes “Tregues gjeografik”.

24. “TGJM” është shkurtimi i shprehjes “Tregues gjeografik i mbrojtur”.

25. “Akti i Gjenevës” është Akti i Gjenevës i Marrëveshjes së Lisbonës për emërtimet e origjinës dhe treguesit gjeografikë, i datës 20.5.2015, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

26. “Inspektorati Shtetëror i Mbikëqyrjes së Tregut” është organi përgjegjës i ngarkuar me ligj për procedurat e inspektimit në Republikën e Shqipërisë, i cili vepron në përputhje me kërkesat ligjore specifike të përcaktuara në këtë ligj lidhur me mallrat e falsifikuara, mallrat pirate ose mallrat që

dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale.

27. “Kërkesë-ankesë për inspektim” është kërkesa që paraqitet pranë Inspektoratit Shtetëror të Mbikëqyrjes së Tregut për të ndërmarrë veprime lidhur me mallrat e falsifikuara, mallrat pirate ose mallrat që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale.

28. “Kërkues i kërkesë-ankesës për inspektim” është pronari ose mbajtësi i të drejtave të pronësisë industriale dhe/ose përfaqësuesi i autorizuar i tij, në emër të të cilit paraqitet një kërkesë-ankesë për inspektim sipas këtij ligji.

29. “Mallra të falsifikuara” nënkuptojnë:

i. mallra, të cilat janë objekt i një veprimi që shkel një markë tregtare dhe, pa lejen e mbajtësit të së drejtës, mbajnë një shenjë identike me markën tregtare të regjistruar rregullisht për të njëjtat lloje mallrash ose që në thelb është e padallueshme nga kjo markë;

ii. mallra, të cilat janë objekt i një veprimi që shkel një tregues gjeografik/emërtim origjine dhe mbajnë ose janë të përshkruara me një emër ose term të mbrojtur lidhur me atë tregues gjeografik/emërtim origjine;

iii. çdo paketim, etiketë, ngjitet, broshurë, udhëzues përdorimi, dokument garancie ose artikull tjetër i ngjashëm, edhe nëse paraqitet veçmas, që është objekt i një veprimi që shkel një markë tregtare ose një tregues gjeografik/emërtim origjine, që përfshin një shenjë, emër ose term që është identik me një markë tregtare të regjistruar rregullisht ose tregues gjeografik/emërtim origjine të mbrojtur, ose që në thelb është e padallueshme nga një markë tregtare apo tregues gjeografik/emërtim origjine i tillë dhe që mund të përdoret për të njëjtin lloj mallrash si ai për të cilin është regjistruar marka tregtare ose treguesi gjeografik/emërtim origjine.

30. “Mallra pirate” janë mallra të cilat janë objekt i një veprimi që shkel të drejtat e një disenoje industriale në Republikën e Shqipërisë dhe janë/ose përmbajnë kopje të bëra pa pëlqimin e mbajtësit të të drejtave të lidhur me disenjon industriale apo të një personi të autorizuar prej mbajtësit në vendin e prodhimit.

31. “Mallra që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale” janë mallrat e identifikuar në Republikën e Shqipërisë, të cilat, në pamje të parë, kanë tregues të arsyeshëm se:

i. janë objekt i një veprimi që shkel një të drejtë të pronësisë industriale në Republikën e Shqipërisë;

ii. kanë pajisje, produkte apo komponentë që janë projektuar, prodhuar ose përshtatur, kryesisht me qëllim për të mundësuar apo lehtësuar shmangien nga çdo teknologji, pajisje apo komponent, që në rrjedhën normale të operacionit të tij parandalon ose kufizon veprime lidhur me vepra të paautorizuara nga mbajtësi i të drejtave të pronësisë industriale dhe që lidhet me një veprim që shkel këto të drejta në Republikën e Shqipërisë;

iii. kanë çdo format apo matricë të disenuar apo të përshtatur specifikisht për prodhimin e mallrave që shkelin të drejtën e pronësisë industriale, nëse këto formate apo matrica lidhen me një veprim që shkel të drejtën e pronësisë industriale në Republikën e Shqipërisë.

32. “Marrëveshja e Lisbonës” është marrëveshja për mbrojtjen e emërtimeve të origjinës dhe regjistrimin e tyre ndërkombëtar, e datës 3.10.1958, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme.

33. “Mbajtës/tregtar i mallrave” është personi që ka në posedim ose në pronësi dhe/ose tregon mallra të falsifikuara, mallra pirate ose mallra që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale apo që ka të drejta të ngjashme për tjetërsimin/shkatërrimin ose kontrollin fizik të këtyre mallrave, me përjashtim të mallrave të mëposhtme:

a) mallra të natyrës jo tregtare, që ndodhen në posedimin dhe/ose pronësinë e një individi;

b) mallra të cilat janë prodhuar nga një person me pëlqimin e mbajtësit të së drejtës apo mallra që janë prodhuar nga një person i autorizuar ligjërisht nga mbajtësi i së drejtës për prodhimin e një sasive të caktuar të mallrave, në tejkallim të sasive për të cilat është rënë dakord ndërmjet personit në fjalë dhe mbajtësit të së drejtës.

34. “Shkatërrim” është shkatërrimi fizik, riciklimi ose asgjësimi i mallrave jashtë kanaleve tregtare në një mënyrë të tillë që të parandalojë dëmtimet ndaj pronarit ose mbajtësit të të drejtave të pronësisë industriale, proces i cili kryhet pas heqjes së mallrave nga tregu dhe vendosjes së tyre në një vend të caktuar.

PJESA II

PATENTAT PËR SHPIKJET DHE MODELET E PËRDORIMIT

KREU I

PATENTUESHMËRIA E SHPIKJEVE

Neni 5

Shpikjet e patentueshme

1. Patenta jepet për shpikje, në të gjitha fushat e teknologjisë, me kusht që:
 - a) të përbëjë risi;
 - b) të përmbajë hap shpikës;
 - c) të jetë e zbatueshme në industri.
2. Nuk vlerësohen shpikje, në kuptimin e pikës 1 të këtij neni, veçanërisht:
 - a) zbulimet, teoritë shkencore dhe metodat matematikore;
 - b) krijimet estetike;
 - c) skemat, rregullat dhe metodat për kryerjen e veprimeve mendore, për zhvillimin e lojërave dhe biznesit, si dhe programet kompjuterike;
 - ç) paraqitjet e informacionit.
3. Objektet ose veprimtaritë e përmendura në pikën 2 të këtij neni, përjashtohen nga patentueshmëria, në atë masë sa aplikimi për patentë ose patenta lidhet me vetë këto objekte apo me këto veprimtari.
4. Objekti i shpikjes, që mbrohet nga një patentë, mund të jetë një produkt ose një proces.
5. Shpikjet bioteknologjike janë të patentueshme, nëse kanë të bëjnë me:
 - a) material biologjik, që merret ose izolohet nga mjedisi i tij natyror, apo që prodhohet me anën e një procesi teknik, edhe nëse ka ndodhur më parë në natyrë;
 - b) bimët ose kafshët, nëse mundësia teknike e shpikjes nuk kufizohet në një varietet të veçantë bimor apo shtazor;
 - c) një proces mikrobiologjik ose proces tjetër teknik apo një produkt i përfutur nëpërmjet një procesi të tillë, me përjashtim të rastit kur përftohet një varietet bimor apo shtazor;
 - ç) një element i marrë apo i izoluar nga trupi i njeriut ose i prodhuar ndryshe, nëpërmjet një procesi teknik, duke përfshirë një sekuencë apo një sekuencë të pjesshme të një gjeni, mund të përbëjë shpikje të patentueshme, edhe nëse struktura e tij është identike me strukturën e elementit natyral. Aplikimi industrial i sekuencës ose i sekuencës së pjesshme të një gjeni duhet të bëhen publikë në aplikimin për patentë.

Neni 6

Përjashtimet nga patentueshmëria

(Ndryshuar fjalia e dytë e pikës 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

Nuk jepen patenta për:

1. Shpikjet, përdorimi tregtar i të cilave bie në kundërshtim me rendin publik, moralitetin ose shëndetin publik dhe jetën e njerëzve. Shfrytëzimi i një shpikjeje nuk konsiderohet se bie ndesh me moralin ose rendin publik, vetëm për shkak se ai ndalohet me ligj ose akt nënligjor, përveçse kur cenon një normë urdhëruese. Mbi këtë bazë vlerësohen, veçanërisht, të papatentueshme, objektet e mëposhtme:
 - a) proceset e klonimit të qenies njerëzore;
 - b) proceset për modifikimin e vijës embrionale të identitetit gjenetik të qenieve njerëzore;
 - c) përdorimi i embrionit njerëzor për qëllime industriale apo tregtare;
 - ç) proceset për modifikimin e identitetit gjenetik të kafshëve, të cilat ka të ngjarë t'u shkaktojnë

atyre vuajtje, pa ndonjë përfitim thelbësor mjekësor të njeriu apo kafsha, si dhe kafshët, që rezultojnë nga procese të tilla.

2. Varietetet bimore ose shtazore apo proceset thelbësisht biologjike për prodhimin e bimëve apo të kafshëve, pa cenuar patentueshmërinë e shpikjeve, që lidhen me një proces mikrobiologjik ose proces tjetër teknik, apo me një produkt, që sigurohet nëpërmjet një procesi të tillë.

3. Trupin njerëzor, në fazat e ndryshme të formimit dhe të zhvillimit, si dhe thjesht për zbulimin e njërit prej elementeve të tij, përfshirë një sekuencë apo një sekuencë të pjesshme të një gjeni.

4. Metodat për trajtimin e trupit të njeriut ose të kafshës me anën e kirurgjisë apo të terapisë, si dhe metodat diagnostikuese, të praktikuara në trupin e njeriut ose të kafshës. Kjo dispozitë nuk zbatohet ndaj produkteve, veçanërisht ndaj substancave apo përbërësve, që përdoren në secilën prej këtyre metodave.

5. Substancat, që përftohen nëpërmjet transformimeve të brendshme nukleare për qëllime ushtarake.

Neni 7

Risia

(Shtuar fjalët në pikën 4 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Një shpikje përbën risi, nëse ajo nuk është pjesë e një arritjeje të mëparshme.

2. Bërja e njohur në publik e një dokumenti apo çdo lloj bërje e njohur në publik duhet të merret e izoluar kur vlerësohet risia.

3. Pavarësisht nga përcaktimi i pikës 2 të këtij neni, kur vlerësohet risia, veçoritë e një dokumenti të dytë mund të kombinohen me ato të një dokumenti të parë, nëse dokumenti i parë përmban një referim të veçantë të këto veçori dhe veçoritë janë, pa mëdyshje, pjesë e shpikjes.

4. Arritja e mëparshme përfshin gjithçka, që është bërë e njohur për publikun kudo në botë, nëpërmjet një përshtkrimi, me gojë ose me shkrim, nëpërmjet përdorimit ose në çdo mënyrë tjetër, para datës së depozitimit të aplikimit për patentë apo para datës më të hershme se data e depozitimit të aplikimit kur kërkohet prioritet, sipas nenit 24 të këtij ligji, e cila në vijim do të quhet datë prioritet.

5. Arritja e mëparshme përfshin edhe aplikimet për patentë, të depozituara në Republikën e Shqipërisë ose të vlefshme për Shqipërinë, data e depozitimit ose data e prioritetit të të cilave, është më e hershme se data e parashikuar në pikën 4 të këtij neni, kur ato janë publikuar nga DPPM-ja, sipas nenit 26 të këtij ligji, në këtë datë apo pas kësaj date.

Neni 8

Përdorimi mjekësor i parë dhe i mëpasshëm

Përcaktimet e nenit 6 të këtij ligji nuk përjashtojnë:

1. Patentueshmërinë e një substance ose të një përbërjeje, që përfshihet në arritjen e mëparshme, për përdorimin e secilës prej tyre në një metodë, kirurgjikale apo diagnostikuese, ose në një metodë të trajtimit terapeutik, me kusht që ky përdorim për çdo metodë të tillë të mos përfshihet në arritjen e mëparshme.

2. Patentueshmërinë e një substance ose të një përbërjeje, që përmendet në pikën 1 të këtij neni, për çdo përdorim të veçantë të saj, në një metodë, kirurgjikale apo diagnostikuese, ose në një metodë trajtimi terapeutik, me kusht që një përdorim i tillë të mos përfshihet në arritjen e mëparshme.

Neni 9

Hap shpikës

(Ndryshuar fjalët në pikën 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Një shpikje përbën hap shpikës nëse, duke pasur parasysh arritjen e mëparshme, shpikja nuk është dukshëm e qartë për një person të kualifikuar në fushën e arritjes, ku përfshihet ajo.

2. Nëse arritja e mëparshme përfshin dokumente, në kuptimin e pikës 5 të nenit 7 të këtij ligji, këto dokumente nuk do të vlerësohen, kur të vendoset, nëse përbëjnë hap shpikës ose jo.

Neni 10

Zbatueshmëria në industri e bujqësi

1. Një shpikje vlerësohet e zbatueshme në industri, kur mund të bëhet ose përdoret në çdo lloj industrie, përfshirë edhe bujqësinë.

2. Zbatueshmëria në industri e një sekuence ose e një sekuence të pjesshme të një gjeni duhet të bëhet e njohur në aplikimin për patentë.

Neni 11

Deklarimet e padëmshme

(Ndryshuar titulli dhe pikat 1, 2 dhe shtuar fjalë në pikën 2 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Në zbatim të nenit 7, bërja publike e shpikjes nuk do të merret parasysh, në rast se ndodh jo më parë se 6 muaj përpara datës së depozitimit të kërkesës për patentë në DPPM dhe nëse ka ndodhur për shkak të ose si pasojë e:

a) një abuzimi në lidhje me kërkuesin ose përfaqësuesin e tij ligjor;

b) publikimit të shpikjes në një ekspozitë ndërkombëtare zyrtare apo e njohur zyrtarisht nga kërkuesi ose përfaqësuesi i tij ligjor.

2. Aplikanti, në rastin e përcaktuar në shkronjën “b”, e pikës 1 të këtij neni, duhet të deklarojë, në çastin e depozitimit të aplikimit pranë DPPM-së, se shpikja është paraqitur në një ekspozitë të tillë, si dhe të depozitojë certifikatën përkatëse, brenda afatit dhe kriterëve të përcaktuar në rregulloren përkatëse, dalë në zbatim të këtij ligji.

KREU II

E DREJTA PËR PATENTË

Neni 12

E drejta për të aplikuar për patentë

Aplikimi për patentë mund të depozitohet nga çdo person ose nga çdo ent tjetër, që barazohet me personin juridik. Aplikimi për patentë mund të depozitohet edhe nga dy apo më shumë aplikantë të përbashkët.

Neni 13

E drejta për patentë

1. E drejta për patentë i përket shpikësit ose zëvendësuesit të tij ligjor. Aplikantët e përbashkët kanë të drejta të barabarta ndërmjet tyre, përveç rasteve kur ata, me marrëveshje, kanë rënë dakord ndryshe.

2. Nëse dy apo më shumë aplikime janë depozituar për të njëjtën shpikje nga persona të ndryshëm, të cilët e kanë shpikur në mënyrë të pavarur nga njëri-tjetri, e drejta për patentë i përket aplikantit, aplikimi i të cilit mban datë më të hershme depozitimi ose, kur kërkohet prioritet, datën më të hershme të prioritetit, me kusht që aplikimi i parë të jetë publikuar.

Neni 14

Aplikime nga persona, që nuk kanë të drejta mbi patentën

1. Nëse me vendim gjyqësor të formës së prerë vendoset që e drejta për patentë t'i jepet një personi dhe jo aplikantit, personi mund:

- a) të procedojë me aplikimin për patentë, si të ishte aplikimi i tij dhe jo i aplikantit;
- b) të depozitojë një aplikim të ri për patentë, për të njëjtën shpikje;
- c) të kërkojë refuzimin e aplikimit për patentë.

2. Neni 23 zbatohet në të njëjtën mënyrë (mutatis mutandis) ndaj aplikimit të ri, të depozituar sipas shkronjës "b" të pikës 1 të këtij neni.

Neni 15

Shpikja nga një punëmarrës

(Ndryshuar shkronja "a" e pikës 2 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Nëse një shpikje është bërë në kuadër të një kontrate ose marrëveshjeje pune:

a) e drejta për patentë i përket personit, që porositi kryerjen e saj ose punëdhënësit, përveç kur parashikohet ndryshe në kontratë;

b) kur shpikja ka një vlerë ekonomike shumë më të lartë nga ajo, që palët kishin parashikuar në kohën e nënshkrimit të kontratës së punës, punëmarrësi ka të drejtën e një kompensimi të veçantë. Në mungesë të marrëveshjes ndërmjet palëve për vlerën e kompensimit, kjo vendoset nga gjykata.

2. Kur një punëmarrës, edhe pse kontrata e punës nuk e detyron të merret me veprimtari shpikëse, bën një shpikje, duke përdorur të dhëna dhe mjete të tjera, që i bëhen të njohura nëpërmjet punësimit të tij:

a) e drejta për patentë për këtë shpikje i përket punëmarrësit, përveç rasteve, kur brenda një periudhe prej gjashtë muajsh nga data kur raporti, sipas shkronjës "b" të pikës 2 të këtij neni, i është paraqitur punëdhënësit, ose nga data kur punëdhënësi është njoftuar për shpikjen në mënyra të tjera, duke filluar nga data më e hershme prej këtyre datave, punëdhënësi njofton punëmarrësin nëpërmjet një deklarate me shkrim se është i interesuar për shpikjen;

b) ky punëmarrës, që ka bërë shpikjen, në përputhje me shkronjën "a" të pikës 2 të këtij neni, duhet t'i paraqesë punëdhënësit menjëherë një raport me shkrim për shpikjen;

c) nëse brenda periudhës së përcaktuar në shkronjën "a" të pikës 2 të këtij neni, punëdhënësi lëshon një deklaratë, ku shpreh interes për shpikjen, atëherë e drejta për patentë i përket punëdhënësit, që nga fillimi. Në varësi të pagës, vlerës ekonomike të shpikjes dhe fitimit, që punëdhënësi siguron nga shpikja, punëmarrësi ka të drejtën e kompensimit. Nëse palët nuk bien dakord për vlerën e kompensimit, ajo do të vendoset nga gjykata.

3. Çdo kontratë, që është më pak e favorshme për shpikësin se parashikimet e këtij neni, është e pavlefshme.

Neni 16

Emri i shpikësit

1. Në çdo publikim të DPPM-së, ku botohen patentat ose aplikimet për patentë, është e detyrueshme të përmendet emri i shpikësit apo i shpikësve.

2. Emri i shpikësit nuk përmendet vetëm në rast se shpikësi njofton me shkrim DPPM-në se heq dorë nga e drejta për t'u përmendur.

KREU III

APLIKIMI DHE PROCEDURA PËR DHËNIEN E NJË PATENTE

Neni 17

Kërkesa e një aplikimi për patentë

1. Aplikimi për patentë duhet të përmbajë:
 - a) një kërkesë për dhënie e patentës;
 - b) një përshkrim të shpikjes;
 - c) një ose disa pretendime;
 - ç) vizatimet, të përmendura në përshkrimin ose në pretendimet;
 - d) një abstrakt;
 - dh) dokumentin e prioritetit, nëse pretendohet për prioritet.
2. Aplikimi përmban emrin e shpikësit ose, kur janë disa, emrat e të gjithë shpikësve. Nëse aplikanti nuk është shpikësi ose nuk është njëri prej shpikësve, aplikimi duhet të përmbajë një deklaratë, që tregon origjinën e së drejtës për patentë.
3. Aplikimi shoqërohet me pagesën e tarifave të caktuara.
4. Të dhënat për elementet e aplikimit për patentë, mënyrën e depozitimit të tij pranë DPPM-së dhe procedura përkatëse parashikohen në rregulloren, në zbatim të këtij ligji.

Neni 18

Data e depozitimit

(Ndryshuar pika "c" e shfuqizuar fjalët në pikën "a" me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Data e depozitimit të një aplikimi për patentë është data kur aplikimi i depozituar pranë DPPM-së përmban dokumentacionin e mëposhtëm:
 - a) dokumentin, që tregon se kemi të bëjmë me një aplikim për patentë;
 - b) dokumentin, që përmban të dhënat identifikuese për aplikantin dhe që mundëson kontaktet me të;
 - c) dokumentin, që në pamje të parë duket se është përshkrimi i shpikjes ose që referon në një aplikim tjetër të mëparshëm. Në rastin e referimit në një aplikim të mëparshëm, dokumenti duhet të përmbajë numrin e aplikimit, datën e depozitimit dhe zyrën ku është bërë aplikimi i mëparshëm. Ky dokument zëvendëson përshkrimin e shpikjes ose çdo vizatim që lidhet me të.
2. Dokumentet e përcaktuara në shkronjat "a" e "b" të pikës 1 të këtij neni depozitohen në gjuhën shqipe, ndërsa dokumenti i përcaktuar në shkronjën "c" të pikës 1 të këtij neni mund të paraqitet edhe në gjuhë të huaja, me kusht që përkthimi në gjuhën shqipe të depozitohet brenda dy muajve nga data e depozitimit të aplikimit.
3. Nëse data e depozitimit nuk mund të jepet në vijim të ekzaminimit, sipas pikave të lartpërmendura, aplikimi nuk trajtohet si aplikim për patentë.
4. DPPM-ja, në përputhje me pikat 1 e 2 të këtij neni, përcakton datën e depozitimit dhe njofton pa vonesë aplikantin.

Neni 19

Përshkrimi e shpikjes

(Ndryshuar titulli, pikat 1, 2 dhe shtuar pika 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; shtuar pikat 4, 5, 6, 7, 8 dhe 9 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar shkronja "c" e pikës 4 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Përshkrimi e një shpikjeje duhet të jetë e qartë dhe të përmbajë informacionin e nevojshëm për një person të kualifikuar të fushës, që mund ta realizojë atë.
2. Nëse shpikja përfshin përdorimin e një materiali biologjik ose kur ka të bëjë me një material të tillë, që nuk gjendet në publik dhe që nuk mund të përshkruhet në aplikim, në mënyrë të tillë që të jetë i mundur riprodhimi i tij nga një person i kualifikuar i fushës, aplikimi duhet të

shoqërohet me prova që vërtetojnë se kampioni i këtij materiali është depozituar në institucionin përgjegjës jo më vonë se data e depozitimit të aplikimit për patentë. Institucioni që plotëson kërkesat e Traktatit të Budapestit konsiderohet institucion përgjegjës.

3. Aplikimi për patentë, në këtë rast, duhet të përmbajë, gjithashtu, edhe të gjithë informacionin e rëndësishëm që disponon depozituesi, në lidhje me karakteristikat e materialit biologjik të depozituar, emrin e institutit të depozitimit dhe numrin e regjistrimit të depozitimit.

4. Aksesi në materialin biologjik të depozituar sigurohet nëpërmjet furnizimit të një kampioni:

a) deri në publikimin e parë të aplikimit për patentë, vetëm ndaj atyre personave, të cilët janë të autorizuar, sipas parashikimeve të këtij ligji për patentat kombëtare;

b) ndërmjet publikimit të parë të aplikimit dhe dhënies së patentës, ndaj çdo personi që e kërkon atë ose, nëse aplikanti e kërkon kështu, vetëm ndaj një eksperti të pavarur;

c) pasi patenta është dhënë dhe pavarësisht nga shfuqizimi ose anulimi i saj, te të gjithë që e kanë kërkuar atë.

5. Kampioni jepet vetëm nëse personi që e kërkon atë merr përsipër që gjatë kohës në të cilën patenta është në fuqi:

a) të mos ua vërë në dispozicion atë apo ndonjë material që rrjedh prej saj palëve të treta;

b) të mos e përdorë atë apo ndonjë material që rrjedh prej saj, përveç për qëllime eksperimentale, vetëm nëse aplikuesi ose pronari i patentës, sipas rastit, shprehimisht heq dorë nga kjo kërkesë.

6. Me kërkesë të aplikantit, kur një aplikim është refuzuar ose tërhequr, leja për materialin e depozituar kufizohet për një ekspert të pavarur për 20 vjet nga data kur është depozituar aplikimi për patentë. Në këtë rast do të zbatohet pika 5 e këtij neni.

7. Kërkesat e aplikantit referuar shkronjës “b”, të pikës 4, të këtij neni, dhe pikës 6, të këtij neni, mund të bëhen vetëm deri në datën në të cilën konsiderohet se kanë përfunduar përgatitjet teknike për publikimin e aplikimit për patentë.

8. Nëse materiali biologjik i depozituar në përputhje me këtë nen nuk është më i disponueshëm nga institucioni në të cilin është depozituar, një depozitë e re e materialit do të pranohet me të njëjtat kushte me ato të parashikuara në Traktatin e Budapestit.

9. Çdo depozitë e re shoqërohet me një deklaratë të nënshkruar nga depozituesi që vërteton se materiali biologjik i sapodepozituar është i njëjtë me atë të depozituar në fillim.

Neni 20

Pretendimet

Pretendimet duhet:

1. Të përcaktojnë objektin, për të cilin kërkohet mbrojtja;
2. Të jenë të qarta, të përmbledhura saktë dhe të mbështetura nga përshkrimi i shpikjes;
3. Të paraqiten sipas mënyrës së përcaktuar në rregulloren përkatëse.

Neni 21

Abstrakti

Abstrakti shërben vetëm për të dhënë informacionin teknik. Ai nuk do të merret parasysh për asnjë qëllim tjetër, veçanërisht për interpretimin e objektit të mbrojtjes së kërkuar ose për zbatimin e pikës 5 të nenit 7 të këtij ligji.

Neni 22

Uniteti i shpikjes

1. Uniteti i shpikjes ka të bëjë me paraqitjen në aplikim të një shpikjeje të vetme ose të një grupi shpikjesh, të lidhura në një mënyrë të tillë, saqë së bashku formojnë një koncept shpikës, të

vetëm e të përgjithshëm.

2. Mospërbushja e kërkesës së unitetit të shpikjes nuk shërben si shkak për pavlefshmërinë (shfuqizimin) e një patente.

Neni 23

Aplikimi i ndarë

1. Aplikanti mund ta ndajë aplikimin fillestar në dy ose më shumë aplikime të veçanta, me kusht që secili prej tyre të mos shtrihet përtej përmbajtjes së aplikimit fillestar, siç është depozituar.

2. Çdo aplikim i ndarë vlerësohet se është depozituar në datën e depozitimit ose në datën e prioritetit të aplikimit fillestar.

3. Dokumentet e prioritetit dhe të gjitha përkthimet e nevojshme, të paraqitura në DPPM për aplikimin fillestar, janë të vlefshme për të gjitha aplikimet e ndara.

Neni 24

E drejta për prioritet

(Ndryshuar pikat 6, 7 dhe shtuar fjalë në pikën 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Një aplikim i depozituar pranë DPPM-së mund të përmbajë një deklaratë, ku kërkohet prioritet dhe të gëzojë një të drejtë prioriteti, kur ai është i njëjtë me një ose disa aplikime të mëparshme e të rregullta kombëtare, të depozituara nga aplikanti ose zëvendësuesi i tij ligjor:

a) në bazë të legjislacionit kombëtar të njërit prej shteteve anëtare të Konventës së Parisit;

b) në bazë të legjislacionit kombëtar të njërit prej shteteve anëtare të Organizatës Botërore të Tregtisë;

Aplikim i rregullt kombëtar, në kuptim të këtij neni, do të quhet çdo aplikim, i cili ka plotësuar kërkesat e nevojshme për të marrë një datë depozitimi, pavarësisht se ç'ka ndodhur më vonë me aplikimin.

2. DPPM-ja, kur aplikimi përmban deklaratën e përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, i kërkon aplikantit të depozitojë, brenda tri muajve nga data e depozitimit të aplikimit, një kopje të certifikuar të aplikimit të mëparshëm.

3. E drejta e prioritetit, e fituar në bazë të parashikimeve të këtij neni, sjell si pasojë, që data e prioritetit të quhet datë e depozitimit të aplikimit pranë DPPM-së vetëm për efekt të nenit 7 dhe të pikës 2, të nenit 13.

4. Kur DPPM-ja vëren se kërkesat e këtij neni nuk janë përmbushur, njofton aplikantin të rregullojë apo të plotësojë mangësitë brenda një periudhe kohe, siç përcaktohet në rregulloren përkatëse. Nëse mangësitë nuk rregullohen ose plotësohen brenda kohës së caktuar, deklarata është e pavlefshme.

5. Aplikimi i depozituar pranë DPPM-së gëzon të drejtën e prioritetit nga data e depozitimit të aplikimit të mëparshëm, me kusht që kërkesa pranë DPPM të bëhet brenda një periudhe prej 12 muajsh nga data e depozitimit të aplikimit të mëparshëm. Afati 12-mujor fillon nga e nesërmja e datës së depozitimit të aplikimit të mëparshëm dhe, nëse dita e fundit e afatit bie në një ditë pushimi, afati mbaron në ditën e punës që vjen pas asaj të pushimit.

6. Kur aplikimi që pretendon prioritet depozitohet pas kalimit të periudhës 12-mujore, sipas parashikimit të pikës 5, të këtij neni, aplikuesi mund të depozitojë një kërkesë për rivendosjen e së drejtës së prioritetit, duke përcaktuar arsyet për mosrespektimin e periudhës së prioritetit, me gjithë marrjen e masave të nevojshme, dhe paguan tarifën e përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave, të nxjerrë në zbatim të këtij ligji. Kërkesa depozitohet brenda dy muajve nga data e përfundimit të periudhës së prioritetit, sipas pikës 5, të këtij neni. Kërkesa refuzohet nëse nuk plotëson kërkesat e sipërpërmendura.

7. Aplikuesi mund të depozitojë një kërkesë për ndryshimin ose shtimin e prioritetit brenda 16 muajve nga data më e hershme e prioritetit të pretenduar, ose kur ndryshimi apo shtesa shkaktonte ndryshim të datës më të hershme të prioritetit të pretenduar, kërkesa depozitohet brenda 16 muajve nga data më e hershme e prioritetit të ndryshuar, cilado periudhë 16-mujore mbaron e para, me kusht që kërkesa për ndryshim të mund të depozitohet para mbarimit të periudhës katërmujore nga data e depozitimit të aplikimit. Prioriteti nuk deklarohet dhe as nuk ndryshohet nëse aplikuesi ka depozituar kërkesë për publikim të parakohshëm, sipas shkronjës “a”, të pikës 1, të nenit 26. Kërkesa refuzohet, nëse aplikuesi nuk paguan tarifën e përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave, të nxjerrë në zbatim të këtij ligji.

Neni 25

Ndryshimet, korrigjimet dhe heqja dorë nga një aplikim

1. Ndryshimet dhe korrigjimet formale në një aplikim mund të bëhen me nismën e vetë aplikantit ose me kërkesë të DPPM-së, deri në datën e dhënies së patentës, e cila bëhet vetëm pas pagesës së një tarife.

2. Aplikanti ka të drejtë të heqë dorë nga aplikimi në çdo kohë përpara dhënies së patentës, me anë të një kërkesë me shkrim drejtuar DPPM-së.

3. Heqja dorë nga një aplikim për patentë bëhet vetëm me vendim unanim të të gjithë aplikantëve të përbashkët.

Neni 26

Publikimi i aplikimeve për patentë

(Shtuar fjalia 2 në pikën 4 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. DPPM-ja publikon çdo aplikim për patentë, të depozituar në përputhje me nenin 18 të këtij ligji:

a) menjëherë pas përfundimit të një periudhe prej 18 muajsh nga data e depozitimit ose, kur kërkohet prioritet, nga data e prioritetit. Megjithatë, nëse aplikanti kërkon, me shkrim, që aplikimi të publikohet përpara plotësimit të afatit prej 18 muajsh, DPPM-ja e publikon atë në buletin e radhës;

b) sipas mënyrës së përcaktuar në rregulloren përkatëse.

2. DPPM-ja nuk i publikon aplikimet nëse ato janë tërhequr ose refuzuar përpara mbarimit të afatit prej 18 muajsh, i cili fillon nga data e depozitimit, ose, kur ka kërkesë për prioritet, nga data e prioritetit.

3. DPPM-ja publikon aplikimin për patentë në të njëjtën kohë me specifikimin e patentës, kur vendimi për dhënien e patentës lëshohet përpara mbarimit të afatit të parashikuar në shkronjën “a” të pikës 1 të këtij neni.

4. DPPM-ja, menjëherë pas vendimit për dhënien e patentës, e publikon atë së bashku me specifikimin, në përputhje me rregulloren përkatëse. DPPM-ja publikon në buletin të gjitha ndryshimet e patentës ose të statusit të saj ligjor. Shpikjet, të cilat vlerësohen sekret shtetëror, trajtohen sipas dispozitave të veçanta të kësaj rregulloreje.

Neni 27

Të drejtat e siguruara nga publikimi i një aplikimi

Publikimi i një aplikimi për patentë i jep aplikantit, përkohësisht, të drejta të njëjta me ato që do t'i siguronte publikimi i vetë patentës.

Neni 28

Ekzaminimi i aplikimit dhe dhënia e patentës

*(Ndryshuar pika 4 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014;
ndryshuar fjalia e fundit e pikës 3 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)*

1. DPPM-ja, pas verifikimit nëse aplikimi i depozituar është në përputhje me nenet 17, 18, 19, 20, 21, 22 e 24 të këtij ligji dhe pas pagesës së tarifës së caktuar, jep patentën përkatëse.

2. Nëse aplikimi nuk i përmbush kërkesat e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, ose i përmbush ato pjesërisht, DPPM-ja njofton aplikantin, i cili, brenda tre muajve, duhet të plotësojë mangësitë. Nëse përsëri nuk korrigjohen ose nuk plotësohen brenda kohës së caktuar, aplikimi refuzohet dhe DPPM-ja njofton aplikantin për këtë vendim.

3. Kundër vendimit të marrë, në përputhje me pikën 2 të këtij neni, mund të bëhet apelim në bordin e apelimit të DPPM-së, brenda tre muajve nga data e marrjes së njoftimit, pasi të bëhet pagesa e tarifës së apelimit. Kundër vendimit të Bordit të Apelimit mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë brenda 45 ditëve nga data e njoftimit të vendimit të Bordit të Apelimit.

4. DPPM-ja nuk kryen ekzaminim thelbësor të shpikjes, në përputhje me nenet 5, 6, 7, 9 e 10 të këtij ligji. Patenta e dhënë nga DPPM-ja ka efekte ligjore, sipas pikës 1, të nenit 40, vetëm nëse, para mbarimit të periudhës 10-vjeçare nga data e depozitimit, pronari i patentës depoziton prova shkresore për patentueshmërinë e shpikjes. Prova shkresore mund të jetë rezultat i ekzaminimit thelbësor të kryer mbi të njëjtën patentë nga ZEP-i, nga një zyrë kombëtare, e cila gëzon statusin e Autoritetit Ndërkombëtar për Ekzaminim Paraprak, sipas nenit 32, të Traktatit të Bashkëpunimit për Patentat ose nga zyra kombëtare, e cila ka marrëveshje bashkëpunimi me DPPM-në, si dhe një patentë e dhënë për të njëjtën shpikje nga një prej këtyre zyrave. Në rast se nuk paraqiten prova shkresore të patentueshmërisë, të përmendura më sipër, patenta nuk do të ketë më efekt pas kalimit të periudhës 10-vjeçare.

Neni 29

Regjistri i patentave

(ndryshuar fjalia e parë e pikës 1 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. DPPI-ja mban regjistrin e patentave, ku regjistrohen të gjitha aplikimet, për të cilat është dhënë data e depozitimit. Asnjë aplikim për patentë nuk regjistrohet në regjistrin e patentave, përpara se patenta të publikohet. Patentat e dhëna regjistrohen sipas numrit të regjistrimit.

2. Të gjitha të dhënat dhe informacioni për patentën regjistrohen në regjistrë, sipas mënyrës së përcaktuar në dispozitat e këtij ligji dhe në rregulloren përkatëse. DPPM-ja regjistron korrigjimet, plotësimet, ndryshimet e pronësisë dhe të dhënat e tjera.

3. Ekstrakti i lëshuar për regjistrin e patentës është një dokument deklarativ (prima facie) për të gjithë informacionin e shënuar në të, sipas dispozitave të këtij ligji.

4. DPPM-ja i lëshon kopje të certifikuara për shënimet e ndryshme, të bëra në regjistrin e patentave, çdo personi të interesuar, pasi ky të ketë paguar tarifën e caktuar.

Neni 30

Inspektimi i dosjeve

1. Regjistri i patentave është i hapur për inspektim nga publiku, sipas rregullave të parashikuara në rregulloren përkatëse.

2. Dosjet e papublikuara, që lidhen me një aplikim për patentë, nuk mund të inspektohen pa pëlqimin e aplikantit.

3. Pas publikimit të aplikimit për patentë, dosjet e aplikimit mund të inspektohen vetëm në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

4. Çdo personi, i cili provon se një aplikant ka përdorur kundër tij të drejtat, që burojnë nga aplikimi për patentë, mund t'i sigurohet inspektimi i dosjeve përpara publikimit të aplikimit dhe pa pëlqimin e aplikantit.

Neni 31

Shpikjet që lidhen me mbrojtjen dhe sigurinë

1. Kërkesat për shpikje, që lidhen me mbrojtjen dhe sigurinë e vendit, vlerësohen si “sekret shtetëror” dhe depozitohen pranë Ministrisë së Mbrojtjes. Ministria e Mbrojtjes dhe DPPM-ja klasifikojnë një aplikim për patentë si “sekret shtetëror” jo më vonë se pesë muaj pasi sigurojnë të gjithë informacionin e nevojshëm për aplikimin për patentë, si dhe përcaktojnë datën e depozitimit.

2. Kur DPPM-ja e klasifikon një aplikim për patentë “sekret shtetëror” njofton aplikantin, i cili, brenda një periudhe kohe të parashikuar në rregullore, deklaron:

a) se është dakord me vlerësimin e DPPM-së dhe aplikimi i dërgohet për ekzaminim Ministrisë së Mbrojtjes;

b) se nuk e pranon vlerësimin dhe provon të kundërtën, që pranohet dhe në këtë rast DPPM-ja fillon procedurën e ekzaminimit dhe të dhënies së patentës, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

c) se nuk pranon vlerësimin e DPPM-së, por nuk është në gjendje të sjellë prova për ta rrëzuar këtë vlerësim dhe në këtë rast DPPM-ja e dërgon aplikimin në Ministrinë e Mbrojtjes për ekzaminim.

3. Nëse Ministria e Mbrojtjes gjykon se shpikja nuk duhet të vlerësohet “sekret shtetëror”, si dhe e nxjerr nga lista e klasifikuar “sekret shtetëror” shpikja i kthehet DPPM-së, e cila e trajton atë në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

4. Kur një shpikje “sekret shtetëror” nuk klasifikohet më si e tillë, Ministria e Mbrojtjes ia dërgon dosjen e plotë të patentës DPPM-së, e cila e regjistron në regjistrin e patentave, jep patentën dhe publikon specifikimin, në përputhje me pikën 5 të nenit 28 të këtij ligji.

5. Të gjitha aplikimet për patentë sekrete trajtohen sipas rregullave të veçanta, të parashikuara në rregulloren e DPPM-së dhe në këtë ligj, si dhe në aktet e tjera nënligjore për informacionin e klasifikuar “sekret shtetëror”.

6. Personat fizikë ose juridikë shqiptarë mund të kërkojnë patenta për shpikje, që përbëjnë “sekret shtetëror” jashtë Republikës së Shqipërisë vetëm me miratimin e Drejtorisë së Sigurimit të Informacionit të Klasifikuar (DSIK).

7. Aplikimi për patentë, për shpikjet e bëra në Republikën e Shqipërisë, nuk mund të paraqitet në asnjë shtet tjetër pa kaluar 5 muaj nga data e paraqitjes së tij në DPPM. Kur shpikësi qëndron zakonisht në Shqipëri dhe nuk ka të dhëna që të provojnë të kundërtën, shpikja quhet se është bërë në Shqipëri.

8. Ngarkohet Ministri i Mbrojtjes të nxjerrë udhëzimet përkatëse për patentat “sekret shtetëror”, ku parashikohen procedurat dhe autoritetet përgjegjëse për ekzaminimin e tyre.

Neni 32

Shfrytëzimi i patentave sekrete

1. Ministria e Mbrojtjes ka të drejtë t'i përdorë patentat sekrete.

2. Aplikanti ose pronari i një patente sekrete kompensohet nga Ministria e Mbrojtjes.

3. Palët, me marrëveshje, caktojnë shumën e kompensimit, të përmendur në pikën 2 të këtij neni. Nëse nuk arrihet marrëveshje, aplikanti ose pronari i patentës i drejtohet gjykatës për caktimin e vlerës së kompensimit.

4. Kontratat për transferimin e pronësisë së patentave sekrete nënshkruhen dhe janë të vlefshme vetëm pasi të jetë bërë miratimi me shkrim nga Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Brendshme ose Shërbimi Informativ i Shtetit.

5. Marrëveshjet për licencimin e patentave sekrete nënshkruhen dhe janë të vlefshme vetëm pasi të jetë bërë miratimi me shkrim nga Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Brendshme ose Shërbimi Informativ i Shtetit.

Neni 33

Kundërshtimi për dhënien e një patente

(ndryshuar pika 6 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Çdo person ka të drejtë, brenda nëntë muajve nga data e publikimit, të depozitojë një kundërshtim për dhënien e patentës në bordin e apelimit të DPPM-së, pasi të ketë bërë pagesën e tarifës së caktuar.

2. Kundërshtimi për dhënien e një patente mund të bëhet kur patenta është dhënë në kundërshtim me kërkesat e neneve 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22 e 24 të këtij ligji.

3. Sipas pikës 1 të këtij neni, një kopje e kundërshtimit i dërgohet pronarit të patentës, i cili ka të drejtë të paraqesë argumentet e veta, brenda tri muajve nga data e marrjes së njoftimit.

4. Bordi i apelimit vlerëson kërkesën e kundërshtimit. Çdo palë ka të drejtë të marrë pjesë në procedurën e kundërshtimit dhe të paraqesë argumentet e veta, me gojë ose me shkrim, brenda një periudhe kohe të përcaktuar nga bordi i apelimit.

5. Bordi i apelimit, në përputhje me rezultatet e vlerësimit, merr vendim për shfuqizimin e patentës ose për refuzimin e kërkesës së kundërshtimit.

6. Çdo palë, kundër vendimit të Bordit të Apelimit, mund të bëjë ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë brenda 45 ditëve nga data e njoftimit të vendimit të Bordit të Apelimit.

Neni 34

Shqyrtimi i mëtejshëm i aplikimit për patentë

(ndryshuar pika 2 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Nëse aplikanti nuk arrin të respektojë një afat (vis-à-vis) ndaj DPPM-së, ai mund të kërkojë shqyrtim të mëtejshëm të aplikimit.

2. DPPI-ja e pranon kërkesën, pasi të jenë përmbushur kërkesat e parashikuara në vendimin e Këshillit të Ministrave për patentat, të dalë në zbatim të këtij ligji, si dhe pasi të jetë bërë pagesa e tarifës përkatëse, në të kundërt e refuzon atë.

3. Nëse kërkesa është pranuar, pasojat ligjore të mosrespektimit të afatit vlerësohen se nuk kanë ndodhur.

4. Shqyrtimi i mëtejshëm nuk lejohet për sa u përket afateve të parashikuara në nenin 24 të këtij ligji, si dhe për sa u përket afateve për kërkimin e shqyrtimit të mëtejshëm apo për rivendosjen e të drejtave. Rregullorja përkatëse mund të mos lejojë shqyrtimin e mëtejshëm për afate të tjera.

Neni 35

Rivendosja e të drejtave

(ndryshuar pikat 2. 4 dhe shtuar pika 6 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

(shtuar fjalë në pikën 2 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Kur aplikanti ose pronari i një patente, pavarësisht nga vullneti, por për shkak të rrethanave të krijuara, nuk ka qenë në gjendje të respektojë afatin kundrejt (vis-à-vis) DPPM-së, mund të kërkojë rivendosjen e së drejtës, nëse mosrespektimi i këtij afati ka si pasojë të drejtpërdrejtë refuzimin e aplikimit për patentë apo të një kërkesë tjetër, vlerësimin e aplikimit si të dorëhequr, humbjen e ndonjë të drejte tjetër ose të mjeteve për mbrojtjen e të drejtave.

2. Në kërkesën për rivendosjen e së drejtës përcaktohen arsyet që kanë penguar aplikuesin të respektojë afatin. Kërkesa shoqërohet me pagesën e tarifës përkatëse dhe depozitohet brenda afatit që mbaron më herët nga afatet e mëposhtme:

a) dy muaj nga data e mbarimit të shkakut që ka penguar respektimin e afatit për veprimin në fjalë;

b) 12 muaj nga data e mbarimit të afatit për veprimin në fjalë, ose kur kërkesa ka të bëjë me mospagimin e tarifës së rinovimit për ripërtëritjen e patentës, 12 muaj nga data e mbarimit të afatit të parashikuar në pikën 3, të nenit 41, të këtij ligji.

3. Nëse kërkesa pranohet, pasojat ligjore, për shkak të mosrespektimit të afatit, vlerësohen se nuk kanë ndodhur.

4. Rivendosja e të drejtave nuk lejohet për:

a) një procedim para bordit të apelimit në DPPM;

b) bërjen e një kërkesë për shqyrtim të mëtejshëm, sipas nenit 34 të këtij ligji ose të një kërkesë për rivendosjen e së drejtës, sipas këtij neni;

c) depozitimin e përkthimit, sipas pikës 2 të nenit 18;

ç) depozitimin e kërkesës për rivendosjen e së drejtës së prioritetit.

5. Çdo person, i cili në mirëbesim ka përdorur ose ka bërë përgatitje efektive e serioze për përdorimin e një shpikjeje, objekt i një aplikimi për patentë ose i një patente, të cilat janë publikuar, në periudhën ndërmjet humbjes së të drejtave, të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni dhe publikimit në buletin e DPPM-së për rivendosjen e këtyre të drejtave, mund ta vazhdojë këtë përdorim pa pagesë gjatë kryerjes së biznesit të vet ose për nevojat e këtij biznesi.

6. Procedura për depozitimin dhe shqyrtimin e kërkesës për rivendosjen e së drejtës kryhet në mënyrën e përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave, të nxjerrë në zbatim të këtij ligji.

KREU IV

EFEKTET E NJE PATENTE

Neni 36

Të drejtat që sigurohen nga një patentë

(shtuar pikat 4, 5, 6 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Kur një patentë ka të bëjë me një produkt, pronari i patentës ka të drejtën ekskluzive të ndalojë palët e treta të kryejnë, pa autorizimin e tij, bërjen, përdorimin, ofrimin për shitje, shitjen ose importimin për këto qëllime të produktit.

2. Kur një patentë ka të bëjë me një proces, pronari i patentës ka të drejtën ekskluzive të ndalojë palët e treta të kryejnë, pa autorizimin e tij, veprimet që vijnë:

a) të përdorë procesin, që përbën objektin e patentës;

b) të përdorë, të ofrojnë për shitje, të shesë ose të importojë, për këto qëllime, të paktën produktin, që përfitohet drejtpërdrejt nga ky proces.

3. Pronari i patentës ka të drejtë të emërojë dhe t'ua transferojë patentën zëvendësuesve të tij ligjorë, si dhe të lidhë kontrata licencimi për patentën.

4. Mbrojtja e dhënë nga një patentë, një material biologjik me karakteristika specifike, si rezultat i shpikjes, shtrihet mbi çdo material tjetër biologjik që rrjedh nga materiali fillestar, nëpërmjet riprodhimit apo shumëfishimit, në formë të njëjtë ose të ndryshme, dhe ka të njëjtat karakteristika.

5. Mbrojtja e dhënë nga një patentë, një procesi, i cili mundëson prodhimin e një materiali biologjik me karakteristika specifike, si rezultat i shpikjes, shtrihet mbi materialin biologjik që përfitohet direkt nga ai proces, si dhe mbi çdo material tjetër biologjik, të përftuar nga materiali i përftuar direkt nëpërmjet përhapjes apo shtimit në formë të njëjtë ose të ndryshme dhe ka të njëjtat karakteristika.

6. Mbrojtja e dhënë nga një patentë, një produkti i cili mbart ose përbëhet nga informacion gjenetik, shtrihet mbi të gjithë materialin në të cilin përfshihet ky produkt dhe në të cilin informacioni gjenetik mbartet dhe kryen funksionin e tij, me përjashtim të trupit të njeriut, në të gjitha fazat e ndryshme të formimit dhe zhvillimit të tij dhe rastit të zbulimit të thjeshtë të një prej elementeve të tij, duke përfshirë këtu edhe sekuencën e plotë apo të pjesshme të një gjeni.

Neni 36/a

E drejta e pengut për patentat e shpikjeve

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Patentat e shpikjeve mund të jenë objekt i një kontrate garancie ose pengu.
2. Me kërkesë të njëres prej palëve në kontratë, të shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse, një kontratë e nënshkruar garancie ose pengu regjistrohet në regjistrin e patentave dhe publikohet në buletin e DPPI-së.
3. Kontrata e përmendur në pikën 1, të këtij neni, prodhon efekt për palët e treta pasi të regjistrohet në regjistrin e patentave. Megjithatë, një kontratë e tillë mund të ketë efekt për një palë të tretë para sesa të regjistrohet, nëse provohet se ajo ka pasur dijeni për të. Pala e tretë nuk ngarkohet me barrën që të provojë dijeninë e saj.
4. Dispozitat e këtij neni për ndryshimet në lidhje me garancinë dhe pengun zbatohen si për kërkesën për patentë, ashtu dhe për kërkesën për certifikatën e mbrojtjes shtesë.

Neni 36/b

Procedura për zbatimin e veprimeve përmbarimore

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Patenta mund të jetë objekt i veprimeve përmbarimore.
2. Me kërkesë të njëres prej palëve në kontratë, e shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse, një veprim përmbarimor regjistrohet në regjistër dhe publikohet.
3. Një veprim përmbarimor, i vendosur ndaj një patente, krijon pasoja juridike ndaj personave të tretë vetëm pas regjistrimit të tij në regjistër dhe publikimit të tij në buletin e DPPI-së, përveç kur regjistrimi i veprimit i njoftohet pronarit të patentës më parë me një njoftim zyrtar të DPPI-së.
4. Forma dhe përmbajtja e kërkesës për regjistrimin e një veprimi përmbarimor përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për patentat.
5. Dispozitat e këtij neni me ndryshimet përkatëse aplikohen edhe për certifikatën e mbrojtjes shtesë.

Neni 37

Ndalimi i përdorimit tërthorazi të shpikjes

1. Pronari i patentës ka të drejtë të ndalojë palët e treta, përveç atyre që e kanë fituar të drejtën e shfrytëzimit të shpikjes, për të cilën është dhënë patenta, t'i japin ose t'i ofrojnë një personi, përveç atij që ka të drejtë ta shfrytëzojë shpikjen e patentuar, mjete që lidhen me një element thelbësor të shpikjes, për vënien e saj në zbatim, kur pala e tretë ka dijeni, ose kur, nga rrethanat, bëhet e qartë se këto mjete janë të përshtatshme dhe synojnë vënien në zbatim të shpikjes në fjalë.
2. Kjo dispozitë nuk zbatohet nëse këto mjete janë produkte tregtare bazë, përveçse kur pala e tretë e nxit personin, të cilit i janë dhënë mjetet, të kryejë veprime, që ndalohen prej nenit 36 të këtij ligji.

Neni 38

Kufizimi i efekteve të patentës

(Shtuar fjalët në pikën "dh" me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

- Të drejtat, që sigurohen nga patenta, nuk do të shtrihen mbi:
- a) veprimet e kryera privatisht, jo për qëllime tregtare;
 - b) veprimet e kryera thjesht për qëllime eksperimentale, që kanë lidhje me objektin e shpikjes;
 - c) përgatitjen individuale e të improvizuar të një bari, në një farmaci, sipas një recete mjekësore ose me anë të proceseve të tjera, që çojnë në përgatitjen tij;

ç) përdorimin në bordin e anijeve të vendeve të tjera të Unionit të Parisit të pajisjeve, që janë objekt i shpikjes, në trupin e anijes, në makineri, ingranazhe, si dhe në pjesë të tjera, kur këto anije kanë hyrë në ujërat territoriale të Republikës së Shqipërisë, përkohësisht ose aksidentalisht, me kusht që këto pajisje të përdoren vetëm dhe ekskluzivisht për nevoja të anijes;

d) përdorimin e pajisjeve, të cilat janë objekt i patentës në ndërtimin ose funksionimin e një avioni, anijeje hapësinore ose mjeti lëvizës tokësor të vendeve të tjera të Unionit të Parisit ose të pjesëve të këtyre avionëve, anijeve ose mjeteve lëvizëse tokësore, kur këto hyjnë përkohësisht në territorin e Republikës së Shqipërisë;

dh) materialin biologjik, të përfutur nga riprodhimi ose shumëfishimi i materialit biologjik, i hedhur në treg në territorin e Republikës së Shqipërisë nga mbajtësi i patentës ose me pëlqimin e tij, ku shumëfishimi ose riprodhimi rezulton nga aplikimi, për të cilin është tregtuar materiali biologjik, me kusht që materiali i përfutur të mos përdoret më pas për riprodhime dhe shumëfishime të tjera;

e) përdorimin nga një fermer të një produkti nga prodhimet e veta bujqësore, për riprodhimin ose shumëfishimin e prodhimit, me kusht që materiali bimor i riprodhuar t'i jetë shitur apo tregtuar fermerit për qëllime bujqësore nga mbajtësi i patentës ose me pëlqimin e këtij të fundit;

ë) përdorimin nga një fermer të gjësë së gjallë, të mbrojtur, për qëllime të fermës, me kusht që gjëja e gjallë për shumim ose materiali tjetër për riprodhimin e saj t'i jetë shitur apo tregtuar fermerit nga mbajtësi i patentës ose me pëlqimin e tij. Një përdorim i tillë përfshin dhënien e gjësë së gjallë ose të materialeve të tjera për riprodhimin e saj për qëllime të veprimtarisë bujqësore të vetë fermerit, por jo shitjen si pjesë apo për qëllime të veprimtarisë riprodhuese tregtare.

Neni 39

Të drejtat që nuk mund të mbrohen

Të drejtat e siguruara nga një patentë nuk shtrihen mbi veprimet e kryera në Republikën e Shqipërisë për një produkt të mbrojtur nga patenta, kur produkti në fjalë është hedhur në tregun e Republikës së Shqipërisë nga pronari i patentës ose me pëlqimin e tij.

Neni 40

Afati kohor i patentës

1. Afati kohor i një patente është 20 vjet nga data e depozitimit të aplikimit.
2. Dhënia e certifikatës së mbrojtjes shtesë për produktet mjekësore dhe produktet për mbrojtjen e bimëve është objekt i kërkesave që parashikohen në kreun XVI të këtij ligji.

Neni 41

Tarifat e ripërtëritjes

(ndryshuar pikat 3 dhe 4 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Vlefshmëria e patentës kushtëzohet nga kryerja e pagesës së tarifës vjetore të ripërtëritjes.
2. Tarifa vjetore e ripërtëritjes së patentës, duhet paguar në ditën e fundit të muajit të datës së depozitimit, duke filluar nga viti i parë pas dhënies së patentës.
3. Nëse tarifa e ripërtëritjes nuk paguhet brenda afatit të lartpërmendur, ajo mund të paguhet brenda gjashtë muajve pas ditës së fundit të muajit, në të cilin përfshihet data e depozitimit, me kusht që brenda kësaj periudhe të paguhet një tarifë shtesë. Ky afat mund të zgjatet me dy muaj, duke paguar një tarifë shtesë për shtyrjen e afatit të ripërtëritjes. Nëse DPPI-ja konstaton se pronari i një patente nuk paguan tarifën e ripërtëritjes, sipas pikës 2, të këtij neni, ajo njofton pronarin apo përfaqësuesin e tij, brenda dy muajve nga data e mbarimit të këtij afati për mundësinë që ka për të bërë ripërtëritjen, sipas kësaj pike. Njoftimet bëhen vetëm në adresat që pronarët e patentave ose përfaqësuesit e tyre kanë në territorin e Republikës së Shqipërisë.

4. Pa cenuar dispozitat e parashikuara në shkronjën “b”, të pikës 2, të nenit 35, kur nuk respektohen afatet e përcaktuara në pikat 2 dhe 3, të këtij neni, patenta konsiderohet e mbaruar në datën e ripërtëritjes së saj.

Neni 42

Shtrirja e mbrojtjes dhe interpretimi i pretendimeve

1. Shtrirja e mbrojtjes e siguruar nga një patentë përcaktohet nga pretendimet. Përshkrimi dhe vizatimet shërbejnë për të interpretuar pretendimet.

2. Për përcaktimin e shtrirjes së mbrojtjes, që sigurohet nga patenta, mbahet parasysh çdo element, i barasvlershëm me një element të specifikuar te pretendimet.

Neni 43

Përdoruesit e mëparshëm

1. Të drejtat, që sigurohen nga një patentë, nuk sjellin asnjë pasojë ndaj personave brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, të cilët kanë përdorur ose janë në proces përgatitjesh serioze dhe efektive për përdorimin e patentës përpara datës së depozitimit të aplikimit ose, kur kërkohet prioritet, përpara datës së prioritetit. Këta persona kanë të drejtë të vazhdojnë përdorimin ose përgatitjet për përdorim.

2. E drejta e përdorimit të mëparshëm mund të transferohet te ndërmarrja ose shoqëria apo te një pjesë e ndërmarrjes ose shoqërisë, ku bëhet përdorimi apo janë bërë përgatitjet për përdorim.

KREU V

NDRYSHIMI I PRONËSISË DHE PRONËSIA E PËRBASHKËT

Neni 44

Ndryshimi i pronësisë së aplikimit për patentë ose të patentës

1. Çdo kontratë për ndryshim pronësie të një aplikimi për patentë ose të një patente bëhet me shkrim dhe nënshkruhet nga palët kontraktuese, në të kundërt kontrata është e pavlefshme.

2. Çdo ndryshim pronësie i një aplikimi për patentë ose i një patente kryhet kundrejt pagesës së tarifës përkatëse. Në rastin e kalimit të pronësisë së një patente, ndryshimi regjistrohet në regjistrin e patentave. Pronari i patentës ka të drejtë të fillojë një proces gjyqësor për patentën, vetëm nëse ndryshimi i pronësisë është i regjistruar në këtë regjistër. DPPM-ja boton ndryshimet në pronësinë e patentave.

3. Kalimi i pronësisë së aplikimit për patentë ose të patentës ka efekte ndaj palëve të treta vetëm pas regjistrimit të kalimit të kësaj pronësie në regjistrin e patentave. Megjithatë, kalimi i pronësisë përpara regjistrimit vlen për palët e treta, të cilat i kanë fituar të drejtat për patentën pas datës së këtij kalimi, edhe pse ishin në dijeni për këtë kalim në datën në të cilën ato i fituan të drejtat.

Neni 45

Pronësia e përbashkët për aplikimin për patentë ose për patentën

1. Nëse dy apo më shumë aplikantë paraqesin së bashku një aplikim për patentë, secili prej tyre ka të drejtë ta transferojë pjesën e vet të aplikimit. Nënshkrimi i një marrëveshjeje licencimi me palët e treta bëhet vetëm me vendim unanim të të gjithë aplikantëve të përbashkët.

2. Kur një patentë ka disa pronarë të përbashkët, transferimi i patentës dhe nënshkrimi i një marrëveshjeje licencimi me palët e treta bëhet vetëm me vendim unanim të të gjithë pronarëve të përbashkët. Secili prej tyre ka të drejtë, pa marrë pëlqimin e pronarëve të tjerë, të fillojë një proces

gyqësor ndaj shkeljes së të drejtave të patentës, kundër çdo personi, që cenon patentën. Përdorimi i patentës nga secili prej pronarëve të përbashkët nuk kërkon miratimin e pronarëve të tjerë.

3. Dispozitat e këtij neni janë të zbatueshme vetëm nëse nuk ekziston një marrëveshje e ndryshme ndërmjet tyre.

KREU VI MARRËVESHJA E LICENCIMIT

Neni 46

Marrëveshje licencimi

1. Marrëveshja e licencimit bëhet me shkrim dhe nënshkruhet nga palët, në të kundërt ajo është e pavlefshme.

2. Objekt i një marrëveshjeje licencimi mund të jetë aplikimi për patentë ose patenta.

3. Licenca regjistrohet në regjistrin e patentave pasi të jetë paguar tarifa përkatëse. Licencuesi ka të drejtë të fillojë një proces gyqësor në bazë të marrëveshjes së licencimit, vetëm nëse kjo është e regjistruar në regjistrin e patentave.

4. Licencimi i një aplikimi për patentë ose i një patente ka pasoja ndaj palëve të treta, vetëm pas regjistrimit të saj në regjistrin e patentave. Pavarësisht nga kjo, licencimi ende i paregjistruar ka efekt ndaj palëve të treta, që i kanë fituar nga licenca të drejtat për patentën, pas datës së licencimit, por që ishin në dijeni për licencimin në ditën kur i fituan të drejtat e licencimit.

5. Nëse pronari i një patente nuk paguan tarifën e ripërtëritjes, sipas pikës 1 të nenit 41 të këtij ligji dhe licenca në favor të një personi të tretë është regjistruar në regjistrin e patentave, DPPM-ja njofton të licencuarin se pagesa nuk është kryer dhe se ai duhet të paguajë tarifën brenda gjashtë muajve nga data e njoftimit, me qëllim që të ruajë vlefshmërinë e licencës së regjistruar. Në rast mosmarrëveshjeje për sigurimin e të drejtave të regjistruara të të licencuarit, gjykata mund të vendosë kalimin e patentës tek i licencuari.

Neni 47

Të drejtat e të licencuarit

1. Një marrëveshje licencimi i siguron të licencuarit të gjitha të drejtat e parashikuara në nenin 36 të këtij ligji. Ajo shtrihet në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë, si dhe në çdo zbatim të shpikjes, përveç kur parashikohet ndryshe në marrëveshjen e licencimit.

2. I licencuari nuk ka të drejtë të lejojë palët e treta të kryejnë veprimet e parashikuara në nenin 36 të këtij ligji, përveç kur parashikohet ndryshe në marrëveshjen e licencimit.

Neni 48

Të drejtat e licencuesit

1. Nëse marrëveshja e licencimit është ekskluzive, si licencuesit edhe palëve të treta u ndalohej të ushtrojnë të drejtat e parashikuara në nenin 36 të këtij ligji.

2. Në mungesë të një dispozite të kundërt, marrëveshja e licencimit është joekskluzive. Në këtë rast, licencuesi mund t'i lejojë vetes dhe të licencuarve të tjerë të ushtrojnë të drejtat e parashikuara në nenin 36 të këtij ligji.

Neni 49
Licencat vullnetare

1. Nëse pronari i një patente njofton DPPM-në, me anë të një deklarate me shkrim, se është gati të lejojë çdo person të përdorë shpikjen si i licencuar, përkundrejt një kompensimi të përshtatshëm, tarifat e ripërtëritjes, që janë për t'u bërë pas dorëzimit të deklaratës, reduktohen, në përputhje me rregulloren përkatëse.

2. Deklarata me shkrim, parashikuar në pikën 1 të këtij neni, mund të tërhiqet nga pronari i patentës në çdo kohë, me anë të një njoftimi me shkrim, drejtuar DPPM-së me përjashtim të rastit kur një person e ka njoftuar me shkrim pronarin, për qëllimin për ta përdorur shpikjen.

3. Deklarata me shkrim, e parashikuar në pikën 1 të këtij neni, është e pavlefshme për sa kohë që në regjistrin e patentave është regjistruar një licencë ekskluzive ose kur në DPPM gjendet një kërkesë për regjistrimin e kësaj licence.

4. Në bazë të deklaratës, çdo person ka të drejtë të përdorë shpikjen si i licencuar, në përputhje me kushtet e parashikuara në rregulloren përkatëse, dalë në zbatim të këtij ligji, si dhe është i detyruar t'i japë pronarit, në fund të çdo viti kalendarik, të dhëna rreth mënyrës së përdorimit të saj dhe të paguajë kompensimin e caktuar. Licenca e siguruar, sipas kushteve të këtij neni, trajtohet si licencë kontraktore.

KREU VII
LICENCAT JOVULLNETARE

Neni 50
Licencat jovullnetare

*(ndryshuar pika 2 dhe shkronja "c" e pikës 4,
shtuar pika 2/a, 2/b me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)*

1. Në bazë të kërkesës, gjykata ka të drejtë t'i japë licencë jovullnetare çdo personi, i cili provon se ka aftësi për të shfrytëzuar shpikjen, objekt i patentës së dhënë në Republikën e Shqipërisë, si dhe plotëson të gjitha kërkesat e parashikuara në rregulloren përkatëse, dalë në zbatim të këtij ligji, me kusht që:

a) të kenë kaluar katër vjet nga depozitimi i aplikimit për patentë ose tre vjet nga dhënia e patentës;

b) pronari i patentës të mos e ketë përdorur patentën për një periudhë kohore të arsyeshme ose të mos ketë bërë përgatitje, serioze e efektive, për shfrytëzimin e saj, përveç kur paraqet arsye ligjore për mosveprim;

c) të ketë bërë të gjitha përpjekjet për të marrë autorizimin nga pronari i patentës, në kushte dhe afate të arsyeshme, si dhe këto përpjekje të mos kenë rezultuar të suksesshme, brenda një periudhe kohore të arsyeshme.

2. Në bazë të kërkesës, gjykata, për përdorim jo ekskluziv të shpikjes së mbrojtur nga patentë ose të varietetit bimor të mbrojtur nga kjo e drejtë, ka të drejtë t'i japë licencë jovullnetare për një patentë të mëparshme pronarit të një patente ose mbajtësit të një të drejte mbi një varietet bimor, i cili nuk mund të përdorë patentën e dytë ose të drejtën mbi një varietet bimor, pa cenuar patentën e parë, përkundrejt një pagese të caktuar nga eksperti i zgjedhur nga gjykata, me kusht që:

a) shpikja e pretenduar në patentën e dytë ose varieteti bimor i mbrojtur të jetë një përparim teknik me rëndësi ekonomike të konsiderueshme krahasuar me shpikjen e përmendur në patentën e parë;

b) ata t'i kenë kërkuar zotëruesit të patentës ose të së drejtës për një varietet bimor të drejtën për të marrë një licencë kontraktore dhe nuk e kanë marrë atë.

2/a. Gjkata për përdorim joekskluziv të shpikjes së mbrojtur, merr çdo masë që e konsideron të nevojshme për të verifikuar ekzistencën e një situate të tillë.

2/b. Në rastin e një licence jovullnetare, të parashikuar në pikën 2, të këtij neni, pronari i patentës së parë apo mbajtësi i një të drejte për një varietet bimor ka të drejtë të marrë një licencë të ndërsjellë me kushte të arsyeshme për të përdorur shpikjen e mbrojtur nga patentat e dytë apo nga varieteti bimor i mbrojtur.

3. Në bazë të kërkesës, gjykata ka të drejtë të japë licencë jovullnetare për patentat dhe certifikatat e mbrojtjes shitesë, për prodhimin dhe shitjen e produkteve farmaceutike, kur këto produkte synohet të eksportohen në vende informuese “në nevojë” për të përballuar problemet shëndetësore publike, në përputhje me rregulloren përkatëse, të dalë në zbatim të këtij ligji.

4. Lloji i përdorimit, që mbulohet nga licenca jovullnetare, si dhe kushtet, që duhet të plotësohen, specifikohen nga gjykata, e cila merr parasysh që:

a) fusha dhe kohëzgjatja e shfrytëzimit të kufizohen brenda qëllimit, për të cilin është dhënë autorizimi;

b) shfrytëzimi të jetë joekskluziv;

c) shfrytëzimi të jetë i patransferueshëm.

Në rastin e një licence jovullnetare, siç parashikohet në pikën 2, të këtij neni, shfrytëzimi i autorizuar në lidhje me patentën e parë është i transferueshëm, vetëm në rastin kur transferohet patentat e dytë ose varieteti bimor.

ç) sasia e produktit farmaceutik, që do të prodhohet në bazë të licencës jovullnetare, nuk duhet të tejkalojë nevojat e vendit ose të vendeve importuese, të lartpërmendura në aplikim, duke pasur parasysh edhe sasinë e produkteve të prodhuara, në bazë të licencave të tjera jovullnetare.

5. Shfrytëzimi i një licence jovullnetare autorizohet veçanërisht për të furnizuar tregun e Republikës së Shqipërisë, me përjashtim të rastit të parashikuar në pikën 3 të këtij neni.

6. Licenca jovullnetare është e vlefshme deri në mbarimin e periudhës kohore, të caktuar nga gjykata, ose deri në mbarimin e afatit të patentës. Me kërkesë të arsyetuar, gjykata mund të anulojë autorizimin, për shkak të mbrojtjes së interesave legjitimë të personave të autorizuar, në rastin kur rrethanat, që çuan në dhënien e autorizimit, kanë pushuar së ekzistuari dhe nuk ka mundësi të përsëriten.

7. Licencat jovullnetare regjistrohen në regjistrin e patentave.

8. Pronari i patentës ka të drejtë të marrë një kompensim të përshtatshëm për çdo licencë jovullnetare, duke pasur parasysh vlerat ekonomike të autorizimit. Kur palët nuk bien dakord, vlera e kompensimit vendoset nga gjykata.

9. Mbajtësi i një licence jovullnetare mund të heqë dorë prej saj në çdo kohë. Nëse mbajtësi i licencës jovullnetare nuk fillon shfrytëzimin e saj brenda një viti nga data përfundimtare e dhënies së licencës, pronari i patentës mund të kërkojë ndryshimin ose anulimin e licencës jovullnetare.

10. Kërkesat e përcaktuara në pikat 1 shkronja “c” dhe 5 të këtij neni nuk zbatohen, kur një përdorim i tillë bëhet për të ndrequr një praktikë, që vlerësohet se cenon parimet e konkurrencës së ndershme, në përfundim të një procesi gjyqësor ose administrativ. Nevoja për të rregulluar praktikën, që cenon parimet e konkurrencës së ndershme, mbahet parasysh kur vendoset vlera e shpërblimit. Gjikata ka të drejtë të refuzojë përfundimin e një licence jovullnetare, nëse kushtet, që çuan në dhënien e kësaj licence, mund të përsëriten.

Neni 51

Shfrytëzimi nga qeveria ose nga palë të treta të autorizuar nga qeveria

1. Kur e kërkojnë interesa të rëndësishëm të mbrojtjes ose të sigurisë kombëtare, Ministri i Mbrojtjes dhe Ministri i Shëndetësisë, edhe pa miratimin e pronarit të patentës ose të aplikantit të saj, nëpërmjet një njoftimi në buletin e DPPM-së, mund të autorizojnë një agjenci, një institucion shtetëror ose një person të caktuar të bëjë, të përdorë ose të shesë shpikjen, për të cilën është paraqitur një aplikim ose është dhënë një patentë, kundrejt pagesës së një shpërblimi të drejtë dhe të përshtatshëm të pronarit të patentës ose të aplikantit të patentës. Pronari i

patentës ose aplikanti i patentës, sipas rastit, duhet të njoftohet sa më shpejt që të jetë e mundur.

2. Kundër vendimit të Ministrit të Mbrojtjes ose Ministrit të Shëndetësisë mund të bëhet ankim në gjykatë.

KREU VIII

(shfuqizuar kreu me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

KREU IX

(shfuqizuar kreu me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

KREU X

(shfuqizuar kreu me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

KREU XI

NDRYSHIMET, DORËHEQJA DHE SHFUQIZIMI I PATENTAVE

Neni 70

Korrigjimet në një patentë

1. Pronari i një patente ka të drejtë t'i kërkojë DPPM-së të bëjë ndryshime në një patentë për korrigjimin e gabimeve apo pasaktësive formale, të paqëllimshme. Hollësitë rreth pasqyrimit të korrigjimeve përcaktohen në rregulloren përkatëse.

2. DPPM-ja publikon ndryshimet e bëra në një patentë, sipas përcaktimeve të këtij neni.

Neni 71

Heqja dorë nga patenta

(ndryshuar fjalia e 2 e pikës 2 me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Kur pronari i një patente kërkon të heqë dorë nga patenta, ai paraqet një kërkesë me shkrim pranë DPPM-së. Heqja dorë nga një patentë, që u përket pronarëve të përbashkët, bëhet vetëm me vendim unanim të tyre. Heqja dorë mund të kufizohet te një ose më shumë pretendime, të mbrojtura nga patenta.

2. DPPM-ja regjistron heqjen dorë nga patenta në regjistrin e patentave dhe e publikon atë në buletin. Efekti i heqjes dorë nga patenta fillon nga data e paraqitjes së kërkesës.

3. Shqyrtimi i kërkesës për dorëheqje mund të fillojë vetëm pasi të jetë njoftuar pala e tretë, që ka fituar një të drejtë mbi patentën.

Neni 72

Mbarimi

Patenta mbaron:

- a) 20 vjet pas datës së depozitimit të aplikimit;
- b) kur pronari i patentës heq dorë vullnetarisht nga patenta;
- c) kur nuk është paguar në kohën e duhur tarifa ripërtëritëse apo ndonjë pagesë shtesë.

Neni 73

Shfuqizimi i patentës

1. Kur kundërshtohet vlefshmëria e një patente, gjykata ka të drejtë ta shfuqizojë ose të kufizojë patentën, në qoftë se:

- a) objekti i patentës nuk është i patentueshëm, në bazë të kërkesave të neneve 5, 6, 7, 8, 9 e 10 të këtij ligji;
- b) shpikja nuk është bërë e njohur në mënyrë të qartë dhe të plotë, sa të mund të zbatohet nga

një person i kualifikuar i fushës së arritjes;

c) objekti i patentës shtrihet përtej përmbajtjes së aplikimit për patentë, ashtu siç është depozituar ose, nëse patenta është dhënë në bazë të një aplikimi të ndarë, përtej përmbajtjes së aplikimit më të hershëm, ashtu siç është depozituar;

ç) mbrojtja e siguruar nga patenta është zgjatur;

d) pronarit të patentës i ka humbur e drejta, sipas neneve 13 e 15 të këtij ligji.

2. Nëse vlefshmëria e një patente kundërshtohet në gjykimin e filluar nga mbajtësi i një licence ekskluzive, gjykim në të cilin nuk merr pjesë pronari i patentës, vendimi i gjykatës bëhet i detyrueshëm vetëm për palët në gjykim.

3. Gjatë ekzaminimit të një kërkesë për shfuqizim, gjykata mund t'i kërkojë pronarit të patentës t'i paraqesë asaj, për qëllime ekzaminimi, publikime dhe dokumente të tjera, që tregojnë arritjen e mëparshme, së cilës i ishte referuar aplikimi për patentë ose që ishte marrë parasysh nga zyrat e tjera ekzaminuese.

4. Në rast se është filluar një procedurë kundërshtimi ndaj një patente, në bordin e apelimit të DPPM-së, gjykimi në proces për shfuqizimin ndërpritet derisa të merret një vendim, sipas pikës 5 të nenit 33 të këtij ligji.

Neni 74

Pasojat e shfuqizimit

1. Çdo patentë, pretendim ose pjesë e një pretendimi që shfuqizohet, vlerësohet i paqenë dhe i pavlefshëm që nga fillimi.

2. Nëse shkaqet për shfuqizim ndikojnë vetëm pjesërisht ndaj patentës, shfuqizimi kryhet në formë të pjesshme ndaj kësaj patente. Kufizimi mund të zbatohet në formën e një ndryshimi të pretendimit.

3. Nëse gjykata vendos shfuqizimin e një patente, tërësisht ose pjesërisht, ajo njofton DPPM-në, e cila regjistron vendimin në regjistrin e patentave dhe e publikon atë në buletin.

KREU XII

APLIKIMET NDËRKOMBËTARE, SIPAS TRAKTATIT TË BASHKËPUNIMIT PËR PATENTË

Neni 75

Zbatimi i traktatit të bashkëpunimit për patentë (TBP)

1. Për qëllime të këtij ligji, “aplikim ndërkombëtar” është aplikimi për patentë, i depozituar sipas TBP-së.

2. Kur në këtë ligj përmendet TBP-ja, përfshihen edhe rregulloret e dala në zbatim të saj.

3. TBP-ja dhe rregulloret e saj kanë fuqi të plotë juridike dhe zbatohen në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

4. Dispozitat e TBP-së dhe të rregulloreve të saj, kur aplikimi ndërkombëtar është objekt i procedimeve në DPPM, zbatohen të plotësuara me dispozitat e këtij ligji dhe të legjislacionit të tij zbatues. Në rast konflikti, dispozitat e TBP-së kanë përparësi.

Neni 76

Zyra e caktuar dhe zyra e përzgjedhur

1. Aplikimi ndërkombëtar i caktuar për Republikën e Shqipërisë, të cilit i është dhënë një datë ndërkombëtare depozitimi, është i njëjtë me aplikimin e depozituar në DPPM, sipas nenit 18 të këtij ligji. Për aplikime të tilla, DPPM-ja është zyra e caktuar ose, sipas rastit, zyra e përzgjedhur

në kuptim të TBP-së. Data ndërkombëtare e depozitimit është data e depozitimit në çdo lloj procedimi, sipas këtij ligji.

2. Për një aplikim ndërkombëtar, për të cilin Republika e Shqipërisë është e caktuar ose e përzgjedhur dhe aplikanti dëshiron mbrojtje, sipas krerëve I deri IX të këtij ligji, aplikanti, brenda tridhjetë e një muajve nga data e depozitimit të aplikimit ose kur kërkohet prioritet nga data e prioritetit:

- a) paraqet një përkthim në gjuhën shqipe të aplikimit ndërkombëtar;
- b) paguan tarifën e caktuar të depozitimit.

3. Nëse nuk plotësohen kërkesat e shkronjës “a” të pikës 2 të këtij neni, aplikimi mund të vlerësohet i dorëhequr dhe aplikanti njoftohet për këtë.

4. Çdo aplikim ndërkombëtar, i caktuar për Republikën e Shqipërisë, i cili është publikuar, sipas nenit 21 të TBP-së, fiton të njëjtat të drejta si të ishte një aplikim i publikuar, sipas nenit 26 të këtij ligji. Të drejtat mbi aplikimin për patentë fillojnë nga data, në të cilën publikohen në gjuhën shqipe pretendimet e aplikimit ndërkombëtar. Ky përkthim publikohet brenda tre muajve nga data e paraqitjes së tij nga aplikanti te DPPM-ja, si dhe pasi të jetë paguar tarifa e caktuar e depozitimit.

Neni 77

Aplikimet ndërkombëtare të depozituara në DPPM

1. DPPM-ja vepron si zyrë pritëse, në kuptim të TBP-së, nëse aplikanti është banues i përhershëm ose shtetas i Republikës së Shqipërisë.

2. Çdo aplikim ndërkombëtar varet nga pagesa e tarifës, e cila paguhet brenda një muaji nga data e marrjes së aplikimit ndërkombëtar.

3. Kur DPPM-ja vepron si zyrë pritëse, sipas TBP-së, aplikimi ndërkombëtar depozitohet në shqip ose anglisht.

KREU XIII

PATENTAT EUROPIANE TË SHTRIRJA

(ndryshuar titulli i krent me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

Neni 78

Shtrirja e efekteve të patentave europiane

(ndryshuar shkronja “a” e pikës 2 me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Një aplikim për patentë europiane dhe një patentë europiane, që shtrihet në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me dispozitat e mëposhtme, ka të njëjtin efekt dhe u nënshtrohet të njëjtave kërkesa si aplikimi për patentë kombëtare dhe patentë kombëtare, të përcaktuara në këtë ligj.

2. Për qëllim të dispozitave të këtij kreu:

a) “Aplikim për patentë europiane” është aplikimi për një patentë të depozituar në përputhje me Konventën Europiane për Patentat (KEP) para 1 majit 2010, si dhe aplikimi ndërkombëtar, i depozituar para 1 majit 2010, sipas traktatit të bashkëpunimit për patentë, për të cilin Zyra Europiane e Patentave (ZEP) vepron si zyrë e caktuar ose e zgjedhur, aplikime në të cilat është e caktuar Shqipëria;

b) “Patentë e shtrirë europiane” është patentë europiane e dhënë nga ZEP-i në bazë të aplikimit për patentë europiane, për të cilën është kërkuar shtrirja në Shqipëri;

c) “Aplikim për patentë kombëtare” është aplikimi për patentë, që depozitohet në DPPM, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

ç) “Patentë kombëtare” është patentë e dhënë në bazë të këtij ligji.

Neni 79

Kërkesa për shtrirje

1. Aplikimi për patentë europiane dhe patenta europiane, e dhënë në bazë të këtij aplikimi, shtrihet në Shqipëri me kërkesë të aplikantit. Kërkesa për shtrirje vlerësohet se është depozituar në çdo aplikim për patentë europiane të depozituar, në ose pas datës kur marrëveshja e bashkëpunimit, ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Organizatës Europiane të Patentave ka hyrë në fuqi.

2. Çdo kërkesë për shtrirje, për të cilën është paguar rregullisht tarifa e shtrirjes, sipas nenit 80 të këtij ligji, publikohet nga DPPM-ja sa më shpejt që të jetë e mundur, pasi kjo drejtori të jetë informuar nga ZEP-i, por jo para mbarimit të afatit prej 18 muajsh, nga data e depozitimit ose, nëse është pretenduar prioritet, nga data më e hershme e prioritetit.

3. Kërkesa për shtrirje mund të tërhiqet në çdo kohë. Ajo vlerësohet e tërhequr kur nuk është kryer pagesa e parashikuar për shtrirjen ose kur aplikimi për patentë europiane është refuzuar, tërhequr ose vlerësuar i tërhequr përfundimisht. DPPM-ja e publikon këtë sa më shpejt që të jetë e mundur, nëse kërkesa për shtrirje është publikuar tashmë prej saj, në përputhje me pikën 2 të këtij neni.

Neni 80

Tarifa e shtrirjes

(ndryshuar pika 1 dhe 2 me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Tarifa e shtrirjes, sipas pikës 2, të nenit 79, të këtij ligji, i paguhet ZEP-it brenda gjashtë muajve nga data, në të cilën Buletini i Patentave Europiane përmend publikimin e raportit european të kërkimit ose, sipas rastit, brenda periudhës së kryerjes së akteve të nevojshme për hyrjen në fazën europiane të një aplikimi ndërkombëtar, sipas kuptimit të shkronjës “a”, të pikës 1, të nenit 78, të këtij ligji.

2. Pagesa e tarifës së shtrirjes është ende e vlefshme nëse ajo bëhet brenda dy muajve nga periudha e përcaktuar në pikën 1 të nenit 80, me kusht që brenda kësaj periudhe të kryhet një pagesë shtesë prej 50 për qind.

3. Për pagesën e tarifave të shtrirjes, rregullat e ZEP-it, që lidhen me tarifat, zbatohen mutatis mutandis. Pagesat e tarifave të shtrirjes, të bëra në mënyrë të vlefshme, nuk kthehen.

Neni 81

Efektet e aplikimeve për patentë europiane

1. Aplikimi për patentë europiane, të cilit i është dhënë një datë depozitimi, është i njëjtë me një aplikim të rregullt për patentë kombëtare dhe, kur është rasti, merret parasysh prioriteti i kërkuar në aplikimin për patentë europiane, pavarësisht nga përfundimi që do të ketë aplikimi.

2. Një aplikim për patentë europiane i publikuar siguron përkohësisht të njëjtën mbrojtje, që jep ky ligj, duke filluar nga data kur aplikanti i ka komunikuar personit, që përdor shpikjen në Republikën e Shqipërisë, përkthimin në shqip të pretendimeve të aplikimit për patentë europiane të publikuar.

3. Aplikimi për patentë europiane vlerësohet se nuk i ka sjellë pasojat e përmendura në pikën 2 të këtij neni (që nga fillimi) (*ab initio*), në rast se kërkesa për shtrirje është tërhequr ose mendohet e tërhequr.

Neni 82

Efektet e patentave europiane

(ndryshuar pika 3, shtuar pika 3/a dhe fjalët në pikën 6 me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Patenta e shtrirë europiane, objekt i pikave 2 deri në 6 të këtij neni, siguron, nga data e publikimit të miratimit të dhënies së saj nga ZEP-i, të njëjtat të drejta të një patente kombëtare,

sipas përcaktimeve të dispozitave të këtij ligji.

2. Brenda tre muajve nga data e publikimit të miratimit të dhënies së patentës europiane, pronari i patentës i paraqet DPPM-së një përkthim në gjuhën shqipe të pretendimeve të patentës europiane dhe paguan tarifën e parashikuar për publikim.

3. Nëse si rezultat i një kundërshtimi ose i një kërkesë për kufizim, të depozituar në ZEP, patentë europiane ripërtërihet me pretendime të ndryshuara, pronari i patentës, brenda tre muajve nga data e publikimit të vendimit për ripërtëritjen ose kufizimin, duhet t'i paraqesë DPPM-së përkthimin e pretendimeve të ndryshuara në gjuhën shqipe dhe të paguajë tarifën e parashikuar për publikim.

3/a. Kur pretendimi përmban shenja referencë të përdorura në vizatime, këto vizatime i bashkëlidhen përkthimit, sipas pikave 2 dhe 3, të këtij neni.

4. DPPM-ja ka detyrimin të publikojë në buletin e radhës çdo përkthim të depozituar rregullisht, sipas pikës 2 ose 3 të këtij neni.

5. Nëse përkthimi, i përmendur në pikën 2 apo 3 të këtij neni, nuk depozitohet në kohën e duhur ose tarifa e parashikuar nuk paguhet në kohën e duhur, shtrirja e patentës europiane vlerësohet e pavlefshme *ab initio*.

6. Patentë e shtrirë europiane dhe aplikimi për patentë europiane, mbi të cilin ajo bazohet, vlerësohen se nuk i kanë sjellë *ab initio* pasojat e parashikuara në pikën 1 të këtij neni dhe në pikën 2 të nenit 81 të këtij ligji, në masën që patentë është shfuqizuar në procedimet kundërshtuese apo në një procedim shfuqizimi qendror ose është kufizuar në një procedurë kufizimi para ZEP-it.

Neni 83

Teksti autentik i aplikimeve për patentë europiane ose i patentave europiane

(ndryshuar pika 3 me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Teksti i aplikimit për një patentë europiane ose i një patente europiane në gjuhën e aplikimit në ZEP shërben si tekst autentik për të gjitha procedurat në Republikën e Shqipërisë.

2. Përkthimi, siç parashikohet në nenet 81 e 82 të këtij ligji, vlerësohet autentik, me përjashtim të rastit kur ndiqet procedura për shfuqizim, ku aplikimi ose patentë në gjuhën e përkthyer siguron një mbrojtje më të kufizuar se ajo e siguruar prej saj në gjuhën e aplikimit.

3. Aplikuesi ose pronari i patentës mund të depozitojë një përkthim të korrigjuar të pretendimeve të aplikimit për patentë europiane ose të patentës europiane. Përkthimi i korrigjuar i pretendimeve të një aplikimi për një patentë europiane të publikuar nuk ka efekte ligjore, derisa ai t'i komunikohet personit që përdor shpikjen në Republikën e Shqipërisë nga ana e aplikuesit. Përkthimi i korrigjuar i pretendimeve të një patente europiane të shtrirë nuk ka efekte ligjore, derisa ai të publikohet nga DPPM-ja. Çdo person, i cili në mirëbesim përdor ose ka bërë përgatitje të vërteta dhe serioze për të përdorur një shpikje, përdorimi i së cilës nuk përbën cenim të aplikimit ose të patentës në përkthimin origjinal, mund ta vazhdojë këtë përdorim gjatë zhvillimit të biznesit të vet ose për nevoja të ndryshme, pa kryer ndonjë pagesë, pasi përkthimi i korrigjuar të bëhet i vlefshëm.

Neni 84

Të drejtat e datës më të hershme

1. Aplikimi për patentë europiane, për të cilën është paguar tarifa e shtrirjes, si dhe për patentë të shtrirë europiane sjellin, në lidhje me aplikimin për patentë kombëtare dhe me patentën kombëtare, të njëjtat pasoja për arritjet e mëparshme, siç do të kishte një aplikim për patentë kombëtare dhe patentë kombëtare, sipas këtij ligji.

2. Aplikimi për një patentë kombëtare dhe një patentë kombëtare sjellin, në lidhje me një patentë europiane të shtrirë, të njëjtat pasoja për arritjen e mëparshme, siç do të kishin sjellë në lidhje me një patentë kombëtare, sipas këtij ligji.

Neni 85
Mbrojtje e njëhershme

Në rastin kur një patentë e shtrirë europiane dhe një patentë kombëtare, që kanë të njëjtën datë depozitimi ose, kur pretendohet prioritet, të njëjtën datë prioriteti, i është dhënë të njëjtit person ose zëvendësuesit të tij ligjor, patentat kombëtare nuk sjell pasoja në masën që ajo mbulon të njëjtën shpikje me atë të patentës së shtrirë europiane, që nga data kur ka përfunduar afati për depozitimin e një kundërshtimi të patentës europiane, pa u depozituar një kundërshtim i tillë, ose që nga data kur procedura e kundërshtimit ka rezultuar me një vendim përfundimtar në favor të patentës europiane.

Neni 86
Tarifat e ripërtëritjes për patentat e shtrira europiane
(shtuar pika 2 me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Tarifat e ripërtëritjes për një patentë të shtrirë europiane do t'i paguhen DPPM-së, duke filluar nga viti pasardhës i atij, në të cilin është publikuar dhënia e kësaj patente.
2. Paragrafi 2, i nenit 141, të KEP-it, zbatohet *mutatis mutandis*.

Neni 87
Zbatimi i KEP-it
(ndryshuar me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

Dispozitat e Konventës Europiane të Patentave dhe të rregulloreve në zbatim të saj nuk zbatohen në lidhje me kreun XIII, përveç kur përcaktohet ndryshe në këtë kre.

KREU XIII/1
PATENTAT EUROPIANE
(shtuar kreu dhe nenet 87/a, 87/b, 87/c, 87/ç, 87/d, 87/dh, 87/e, 87/ë, 87/f, 87/g dhe 87/gj me ligjin 55/2014, datë 29.5.2014)

Neni 87/a
Efekti i patentave europiane në Shqipëri

1. Për qëllim të dispozitave të këtij kreu:
 - a) “Aplikim për patentë europiane” është aplikimi për një patentë europiane të depozituar më ose pas 1 majit 2010, në përputhje me Konventën Europiane për Patentat (KEP), si dhe aplikimi ndërkombëtar i depozituar më ose pas 1 majit 2010, sipas traktatit të bashkëpunimit për patentë, për të cilin Zyra Europiane e Patentave (ZEP) vepron si zyrë e caktuar ose e zgjedhur, aplikime në të cilat është e caktuar Shqipëria;
 - b) “Patentë europiane” është patentat europiane e dhënë nga ZEP-i, në bazë të aplikimit për patentë europiane, për të cilën është caktuar Shqipëria;
 - c) “Aplikim për patentë kombëtare” është aplikimi për patentë, që depozitohet në DPPM, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;
 - ç) “Patentë kombëtare” është patentat e dhënë në bazë të këtij ligji.
2. Aplikimi për patentë europiane dhe patentat europiane, sipas dispozitave të këtij ligji, kanë të njëjtin efekt dhe u nënshtrohen të njëjtave kërkesa si aplikimi për patentë kombëtare dhe patentat kombëtare, të përcaktuara në këtë ligj.

Neni 87/b

Depozitimi i aplikimit për patentë europiane

1. Aplikimi për patentë europiane mund të depozitohet në:
 - a) ZEP;
 - b) DPPM.
2. Një aplikim i ndarë për patentë europiane dhe aplikimi i ri për patentë evropiane, sipas shkronjës “b”, paragrafi 1, i nenit 61, të KEP-it, depozitohen direkt në ZEP.
3. Kur shpikja në fjalë është me interes për sigurinë dhe mbrojtjen kombëtare, aplikuesi me vendbanim ose vendqëndrim në Shqipëri e depoziton aplikimin për patentë europiane vetëm në DPPM.
4. Aplikimi për patentë europiane i depozituar në DPPM ka të njëjtin efekt sikur të ishte depozituar në të njëjtën datë në ZEP, me kusht që DPPM-ja t’ia ketë transmetuar atë ZEP-it, në përputhje me dispozitat e KEP-it.
5. Aplikimi për patentë europiane, që depozitohet në DPPM, sipas shkronjës “b”, të pikës 1, të këtij neni, mund të depozitohet në çdo gjuhë të parashikuar në paragrafët 1 dhe 2, të nenit 14, të KEP-it.
6. Nëse nga aplikimi që depozitohet në DPPM nuk del qartë që aplikimi është për patentë europiane, atëherë aplikuesi duhet të depozitojë një deklaram në gjuhën shqipe apo angleze, me anë të të cilit kërkohet një patentë europiane.

Neni 87/c

Tarifat dhe kostot procedurale për aplikimet për patentë europiane

Tarifat dhe kostot procedurale për aplikimet për patentë europiane i paguhen ZEP-it në përputhje me parashikimet e KEP-it.

Neni 87/ç

Efektet e aplikimit për patentë europiane

1. Aplikimi për patentë europiane, të cilit i është dhënë një datë depozitimi, është i njëjtë me një aplikim të rregullt për patentë kombëtare dhe, kur është rasti, merret parasysh prioriteti i kërkuar në aplikimin për patentë europiane, pavarësisht nga përfundimi që do të ketë aplikimi.
2. Aplikimi për patentë europiane i publikuar i siguron aplikuesit të saj të njëjtën mbrojtje që ofron aplikimi për patentë kombëtare, i publikuar sipas nenit 27, të këtij ligji, duke filluar nga data në të cilën përkthimi në shqip i pretendimeve të aplikimit për patentë europiane të publikuar është publikuar nga DPPM-ja.
3. Aplikimi për patentë europiane vlerësohet se nuk i ka sjellë, që nga fillimi, pasojat e përmendura në pikën 2, të këtij neni, nëse është tërhequr, mendohet se është tërhequr, është refuzuar përfundimisht ose nëse përcaktimi i Shqipërisë është tërhequr apo konsiderohet si i tërhequr.

Neni 87/d

Efektet e patentës europiane

1. Patenta evropiane, sipas përcaktimeve të këtij neni, siguron nga data e publikimit të miratimit të dhënies së saj nga ZEP-i të njëjtat të drejta si të një patente kombëtare të dhënë nga DPPM-ja.
2. Brenda tre muajve nga data e publikimit të miratimit të dhënies së patentës europiane, pronari i patentës i paraqet DPPM-së një kërkesë për regjistrimin e patentës europiane në Regjistrin e Patentave. Kërkesa shoqërohet me:
 - a) përkthimin në anglisht të specifikimeve të patentës europiane të dhënë nëse ajo nuk është lëshuar në anglisht, si dhe përkthimin në shqip të pretendimeve të saj;
 - b) vërtetimin e pagesës së tarifës së publikimit.

3. Nëse si rezultat i një kundërshtimi ose i një kërkesë për kufizim, të depozituar në ZEP, patenta europiane mbahet në fuqi me pretendime të ndryshuara, pronari i patentës, brenda tre muajve nga data e publikimit të vendimit për mbajtjen në fuqi me ndryshimet e bëra ose kufizimin, duhet t'i paraqesë DPPM-së përkthimin e pretendimeve në gjuhën shqipe dhe të paguajë tarifën e parashikuar për publikim.

4. Kur pretendimi përmban shenja referencë të përdorura në vizatime, këto vizatime i bashkëlidhen përkthimit, sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni.

5. DPPM-ja publikon, sa më parë, çdo përkthim të depozituar rregullisht, sipas pikës 2 ose 3 të këtij neni.

6. Nëse përkthimi i përmendur në pikat 2 dhe 3, të këtij neni, nuk depozitohet në kohën e duhur ose tarifa e parashikuar nuk paguhet në kohën e duhur, patenta europiane vlerësohet e pavlefshme që nga fillimi, për Shqipërinë. Nenet 34 dhe 35, të këtij ligji, zbatohen mutatis mutandis. Afati i përmendur në pikat 2 dhe 3, të këtij neni, mund të zgjatet me një muaj nëse aplikuesi paguan tarifën shtesë, të përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave, të nxjerrë në zbatim të këtij ligji.

7. Aplikimi për patentë europiane dhe patenta evropiane, mbi të cilën ajo bazohet, vlerësohen se nuk i kanë sjellë që nga fillimi pasojat e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, dhe në pikën 2, të nenit 87/ç, të këtij ligji, në masën që patenta është shfuqizuar ose kufizuar në procedimet kundërshtuese, kufizuese apo shfuqizuese.

Neni 87/dh

Teksti autentik i aplikimit për patentë europiane ose i patentës europiane

1. Teksti i aplikimit për një patentë europiane ose i një patente europiane në gjuhën e aplikimit shërben si tekst autentik për të gjitha procedurat në Republikën e Shqipërisë.

2. Pavarësisht nga përcaktimi i pikës 1, të këtij neni, përkthimi i paraqitur në përputhje me pikën 2, të nenit 87/ç, dhe pikat 2 dhe 3, të nenit 87/d, të këtij ligji, vlerësohet autentik, me përjashtim të rastit kur ndiqet procedura për shfuqizim, ku aplikimi ose patenta në gjuhën e përkthyer siguron një mbrojtje më të kufizuar se ajo e siguruar prej saj në gjuhën e aplikimit.

3. Aplikuesi ose pronari i patentës mund të depozitojë një përkthim të korrigjuar në çdo kohë. Përkthimi i korrigjuar i një patente europiane nuk ka efekte ligjore, derisa ai të publikohet nga DPPM-ja.

4. Çdo person, i cili në mirëbesim përdor ose ka bërë përgatitje të vërteta dhe serioze për të përdorur një shpikje, përdorimi i së cilës nuk përbën cenim të aplikimit ose të patentës në përkthimin origjinal, mund ta vazhdojë këtë përdorim gjatë zhvillimit të biznesit të vet ose për nevoja të ndryshme, pa kryer ndonjë pagesë, pasi përkthimi i korrigjuar të bëhet i vlefshëm.

Neni 87/e

Mbrojtje e njëhershme

Në rastin kur një patentë europiane që cakton Shqipërinë dhe një patentë kombëtare kanë të njëjtën datë depozitimi ose, kur pretendohet prioritet, të njëjtën datë prioriteti, i është dhënë të njëjtit person ose zëvendësuesit të tij ligjor, patenta kombëtare nuk sjell pasojat në masën që ajo mbulon të njëjtën shpikje me atë të patentës europiane, që nga data kur ka përfunduar afati për depozitimin e një kundërshtimi të patentës europiane, pa u depozituar një kundërshtim i tillë, ose që nga data kur procedura e kundërshtimit ka rezultuar me një vendim përfundimtar në favor të patentës europiane.

Neni 87/ë

Konvertimi në aplikim për patentë kombëtare

1. Me kërkesë të aplikuesit për patentë europiane, DPPM-ja ndjek procedurën e dhënies së një patente kombëtare, nëse aplikimi për patentë europiane që cakton Shqipërinë:

- a) konsiderohet i tërhequr, sipas pikës 3, të nenit 77, të KEP-it; ose
- b) konsiderohet i tërhequr, për arsye se përkthimi i aplikimit për patentë europiane nuk është depozituar në kohën e duhur, sipas pikës 2, të nenit 14, të KEP-it; ose
- c) është refuzuar, sipas pikave 3 - 5, të nenit 90, të KEP-it.

2. Në rastin e parashikuar në shkronjën “a”, të pikës 1, të këtij neni, kërkesa për konvertim depozitohet në DPPM, nëse aplikimi për patentë evropiane është depozituar fillimisht në DPPM, së bashku me kërkesën për konvertim, sipas shkronjës “b”, të pikës 1, të nenit 87/b, të këtij ligji. DPPM-ja, pasi sigurohet se janë zbatuar kërkesat e nenit 31, të këtij ligji, e përcjell kërkesën në zyrat qendrore të pronësisë industriale të shteteve kontraktore të KEP-it, të specifikuara në kërkesë. DPPM-ja i bashkëlidh kërkesës një kopje të dosjes së aplikimit për patentë europiane.

3. Nëse, sipas shkronjës “a”, të pikës 1, të këtij neni, aplikimi për patentë europiane është depozituar fillimisht në një zyrë qendrore të pronësisë industriale të një shteti tjetër kontraktor të KEP-it, kërkesa për konvertim depozitohet në këtë të fundit. Ajo zyrë ia përcjell kërkesën DPPM-së nëse Shqipëria është e caktuar në të.

4. Afati kohor për përcjelljen e kërkesës, sipas pikave 2 dhe 3, të këtij neni, dhe sanksionet ligjore për vonesat në përcjellje parashikohen në KEP.

5. Në rastet e parashikuara në shkronjat “b” dhe “c”, të pikës 1, të këtij neni, kërkesa për konvertim dorëzohet në ZEP, sipas kërkesave të KEP-it.

6. Afati kohor për depozitimin e kërkesës për konvertim, sipas pikës 1, të këtij neni, dhe sanksionet ligjore për vonesat në përcjellje parashikohen në KEP.

7. Me marrjen e kërkesës për konvertim, DPPM-ja njofton aplikuesin e saj. Brenda 2 muajve nga data e njoftimit të DPPM-së për marrjen e kërkesës për konvertim, aplikuesi duhet të depozitojë në DPPM:

- a) vërtetimin e pagesës së tarifës për aplikimin për patentë kombëtare; dhe
- b) përkthimin e aplikimit për patentë europiane në shqip.

Nëse aplikuesi nuk i depoziton dokumentet e sipërpërmendura brenda afatit, atëherë kërkesa vlerësohet si e tërhequr.

8. Dokumentet që shoqërojnë kërkesën për konvertim publikohen nga DPPM-ja në mënyrën e caktuar me vendim të Këshillit të Ministrave, të nxjerrë në zbatim të këtij ligji.

9. Specifikimet e patentës, tek një patentë kombëtare që rrjedh nga konvertimi i një aplikimi për patentë europiane, duhet të përmendin këtë aplikim.

Neni 87/f

Tarifat e ripërtëritjes

Tarifat e ripërtëritjes për një patentë europiane i paguhen DPPM-së për çdo vit, duke filluar nga viti pasardhës i atij, në të cilin ZEP-i publikon dhënien e kësaj patente.

Neni 87/g

Shfuqizimi i patentës europiane

1. Patenta europiane mund të shfuqizohet nga DPPM-ja, me efekt për Shqipërinë, në bazë të dispozitave të nenit 138, të KEP-it, dhe nenit 73, të këtij ligji.

2. Nëse kërkesa për shfuqizimin e patentës europiane depozitohet në DPPM, pas fillimit të procedurës së kundërshtimit në ZEP ose fillimit të procedurës në lidhje me një kërkesë kufizimi ose shfuqizimi, sipas nenit 105/a të KEP-it, DPPM-ja pezullon procedurën e shfuqizimit deri në përfundimin e procedurës në ZEP.

Neni 87/gj
Ligji i zbatueshëm

1. Patenta europiane dhe aplikimi për patentë europiane që caktojnë Shqipërinë rregullohen nga ky ligj, përveç kur KEP-i parashikon ndryshe.

2. Në rast konflikti midis dispozitave të KEP-it dhe dispozitave të këtij ligji, dispozitat e KEP-it kanë epërsi.

KREU XIV
PATENTUESHMËRIA E MODELEVE TË PËRDORIMIT

Neni 88
Kushtet për mbrojtjen

Me përjashtim të proceseve, të varieteteve të kafshëve dhe të bimëve, mund të mbrohen, me anë të një modeli përdorimi:

- a) shpikjet, që janë të patentueshme, në përputhje me këtë ligj;
- b) shpikjet, që sjellin risi të zbatueshme në industri e që janë rezultat i një përpjekjeje krijuese.

Neni 89
Risia dhe zbatueshmëria në industri

Risia dhe zbatueshmëria në industri e modeleve të përdorimit përcaktohen në përputhje me nenet 7 e 10 të këtij ligji.

Neni 90
Afati i mbrojtjes

Afati i mbrojtjes së një modeli përdorimi është 10 vjet nga data e depozitimit të aplikimit.

Neni 91
Kthimi në një model përdorimi

Një aplikim për patentë mund të kthehet, me kërkesë me shkrim të aplikantit, në një aplikim për model përdorimi, për sa kohë që patentat nuk është dhënë nga DPPM-ja.

Neni 92
Trajtimi

Trajtimi i modeleve të përdorimit është i njëjtë me trajtimin e patentave, që parashikohet në këtë ligj, përveç kur parashikohet ndryshe në këtë kapitull.

Neni 93
Mbrojtja nga shkeljet
(ndryshuar me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

Kreu XXXII i këtij ligji zbatohet edhe për modelet e përdorimit *mutatis mutandis*.

KREU XV GJYKIMET CIVILE

Neni 94 **Juridiksioni**

Gjykata ka juridiksion për mosmarrëveshjet që lidhen me:

- a) shkeljen e të drejtave të një patente ose të një aplikimi për patentë;
- b) shfuqizimin e një patente ose me kundërpadinë ndaj një patente;
- c) kalimin e pronësisë ose transferimin e së drejtës së një aplikimi për patentë ose të një patente;
- ç) marrëveshjet e licencimit për patentat;
- d) dhënien e një licence jovullnetare;
- dh) vendimet e bordit të apëlimit të DPPM-së, të parashikuara në këtë ligj.

Neni 95 **Afati kohor për kryerjen e veprimeve në gjykatë**

1. Veprimet në gjykatë mund të kryhen gjatë të gjithë afatit kohor të një patente, nëse mosmarrëveshja ka lindur në bazë të:

- a) shfuqizimit të patentës, sipas nenit 73 të këtij ligji;
- b) një marrëveshjeje licencimi.

2. Për rastet e tjera të mosmarrëveshjeve, që nuk përmenden në pikën e mësipërme, afati kohor për kryerjen e veprimeve në gjykatë është brenda 3 vjetëve, nga çasti kur është shfaqur mosmarrëveshja, përveç rasteve për të cilat, në këtë ligj dhe në dispozita të tjera ligjore në fuqi, parashikohen afate të tjera kohore.

KREU XVI DHËNIA E CERTIFIKATAVE TË MBROJTJES SHITESË PËR PRODUKTET MJEKËSORE DHE PRODUKTET PËR MBROJTJEN E BIMËVE

Neni 96 **Certifikata e mbrojtjes shitesë për produktet mjekësore**

Në kuptim të parashikimeve të këtij kreu:

- a) “Produkt” nënkupton përbërësit aktivë ose kombinimin e përbërësve aktivë të një produkti mjekësor, për trajtimin ose parandalimin e sëmundjeve në qeniet njerëzore apo te kafshët, si dhe çdo substancë apo përbërje, që mund të përdoren te qeniet njerëzore apo kafshët, për përcaktimin e një diagnoze mjekësore ose për rivendosjen, rregullimin apo modifikimin e funksioneve fiziologjike te njerëzit ose te kafshët;
- b) “Patentë bazë” nënkupton një patentë të caktuar nga pronari për ndjekjen e procedurës së dhënies së një certifikate, e cila mbron një produkt si ai i përcaktuar në shkronjën “a” të këtij neni, një proces, për të përfutur një produkt ose aplikimin e një produkti;
- c) “Certifikatë” nënkupton certifikatën e mbrojtjes shitesë.

Neni 97 **Qëllimi dhe kushtet e pajisjes me certifikatë për produktet mjekësore**

DPPM-ja lëshon certifikatën e mbrojtjes shitesë të produktit mjekësor për çdo produkt mjekësor, i cili, para se të hidhet në treg, i nënshtrohet regjistrimit, në përputhje me një rregullore të veçantë, me kusht që:

produkti të mbrohet nga një patentë bazë, në fuqi, në territorin e Republikës së Shqipërisë, të jetë dhënë një autorizim i vlefshëm për ta hedhur produktin në treg si produkt mjekësor; produkti të mos ketë qenë më parë objekt i ndonjë certifikate;

ç) autorizimi, i përmendur në shkronjën “b” të këtij neni, të jetë autorizues i parë, për të hedhur produktin në treg, si produkt mjekësor.

Neni 98

Certifikata e mbrojtjes shtesë për produktet për mbrojtjen e bimëve

1. “Produktet për mbrojtjen e bimëve” janë substancat dhe preparatet aktive, që përmbajnë një ose më shumë substanca aktive, të rregulluara në formën, në të cilën i ofrohen përdoruesit:

për të mbrojtur bimët ose produktet bimore ndaj çdo organizmi të dëmshëm apo për të parandaluar veprimin e organizmave të tillë, për aq sa këto substanca apo preparate të tilla nuk janë përcaktuar ndryshe më poshtë;

a) për të ndikuar në proceset jetësore të bimëve, përveç atyre që janë lëndë ushqyese (p.sh. rregullatorët e rritjes së bimëve);

b) për të ruajtur produktet bimore, për aq sa substanca ose produkte të tilla nuk u nënshtrohen dispozitave specifike për konservuesit;

ç) për të shkatërruar bimët e padëshirueshme;

për të shkatërruar pjesë të bimëve, për të kontrolluar ose parandaluar rritjen e padëshiruar të tyre.

2. “Substanca” janë elementet kimike, si dhe përbërësit e tyre natyralë ose të prodhuar, përfshirë çdo papastërti, që rezulton, në mënyrë të pashmangshme, si pasojë e procesit të prodhimit.

3. “Substanca aktive” janë substancat ose mikroorganizmat, përfshirë edhe viruset, që kanë veprim të përgjithshëm ose të veçantë:

a) kundër organizmave të dëmshëm;

b) mbi bimët, pjesë të bimëve, ose produktet bimore.

4. “Preparate” janë përzierjet ose solucionet e përbëra nga dy ose më shumë substanca, prej të cilave të paktën njëra është substancë aktive, për t’u përdorur si produkt për mbrojtjen e bimëve.

5. “Bimë” janë bimët e gjalla apo pjesë bimësh të gjalla, përfshirë frutat e freskëta dhe farërat.

6. “Produkte bimore” janë produktet, në gjendje të papërpunuar apo që i janë nënshtuar vetëm përgatitjes së thjeshtë, si bluarjes, tharjes ose shtrydhjes, të prejardhura nga bimët, por duke përjashtuar vetë bimët.

7. “Organizma të dëmshëm” janë insektet e bimëve ose produktet bimore, që u përkasin botës bimore dhe/ose shtazore, si dhe viruset, bakteret dhe mykoplazmat e agjentë të tjerë, të cilët shkaktojnë sëmundje.

8. “Patentë bazë” është patenta, që mbron një produkt si të tillë, një preparat, një proces, për të përfutur një produkt, ose aplikimin e një produkti, i cili caktohet nga pronari i tij për procedurën e dhënies së një certifikate.

9. “Certifikatë” është certifikata e mbrojtjes shtesë.

10. “Produkt” nënkupton substancat aktive ose kombinimin e substancave aktive të një produkti për mbrojtjen e bimëve.

Neni 99

Qëllimi dhe kushtet për pajisjen me një certifikatë

1. DPPM-ja lëshon certifikatë të mbrojtjes shtesë për një produkt për mbrojtjen e bimëve, për çdo produkt, i cili është një substancë aktive e një produkti për mbrojtjen e bimëve, që, para se të hidhet në treg, i nënshtrohet regjistrimit, në bazë të një rregulloreje të posaçme, me kusht që:

a) ky produkt të mbrohet nga një patentë bazë, që është në fuqi në territorin e Republikës së

Shqipërisë;

b) të jetë dhënë një autorizim i vlefshëm, për ta hedhur produktin në treg, si produkt për mbrojtjen e bimëve;

c) të mos jetë dhënë më parë ndonjë certifikatë për produktin;

ç) autorizimi, i përmendur në shkronjën “b” të kësaj pike, të jetë autorizimi i parë për të hedhur produktin në treg, si një produkt për mbrojtjen e bimëve.

2. Pronarit të më shumë se një patente për të njëjtin produkt nuk i jepet më shumë se një certifikatë për atë produkt.

3. Në rastin kur janë duke u shqyrtuar dy apo më shumë aplikime, që lidhen me të njëjtin produkt dhe që burojnë nga dy ose më shumë pronarë të patentave të ndryshme, për këtë produkt mund t’i lëshohet një certifikatë secilit prej pronarëve.

Neni 100

Objekti i mbrojtjes

Brenda kufijve të mbrojtjes, të siguruar nga patenta bazë, mbrojtja e siguruar nga një certifikatë shtrihet vetëm për produktin që mbulohet nga autorizimi për të hedhur në treg produktin përkatës mjekësor ose produktin për mbrojtjen e bimëve, si dhe për çdo përdorim të produktit si produkt mjekësor apo produkt për mbrojtjen e bimëve, i cili është autorizuar para mbarimit të afatit të certifikatës.

Neni 101

Efektet e certifikatës

(shtuar paragrafi i dytë me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

Kjo certifikatë siguron të njëjtat të drejta, që janë dhënë nga patenta bazë dhe u nënshtrohet të njëjtave kufizime e detyrime.

Objekti i mbrojtjes dhe efektet e një certifikate të mbrojtjes shtesë zgjaten vetëm te produkti për të cilin është lëshuar autorizimi i parë për hedhjen e produktit në treg dhe për çdo përdorim të autorizuar të këtij produkti.

Neni 102

E drejta për t’u pajisur me certifikatë

Certifikata i jepet pronarit të patentës bazë ose zëvendësuesit të tij ligjor.

Neni 103

Aplikimi për t’u pajisur me certifikatë

1. Aplikimi për një certifikatë duhet të paraqitet brenda gjashtë muajve nga data e dhënies së autorizimit, për ta hedhur produktin në treg si produkt mjekësor ose si produkt për mbrojtjen e bimëve.

2. Pavarësisht nga pika 1 e këtij neni, nëse autorizimi për ta hedhur produktin në treg është dhënë para se të jepet patenta bazë, aplikimi për certifikatë duhet të paraqitet brenda gjashtë muajve nga data e dhënies së patentës.

Neni 104

Përmbajtja e aplikimit për certifikatë

(shtuar fjalë në pikën “b” me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

Aplikimi për certifikatë duhet të përmbajë:

a) kërkesën, ku të shënohen:

- i) emri dhe adresa;
 - ii) nëse ai ka caktuar një përfaqësues, emri dhe adresa e përfaqësuesit;
 - iii) numri i patentës bazë dhe titulli i shpikjes;
 - iv) numri dhe data e autorizimit të parë, për ta hedhur produktin në treg;
- b) një kopje të autorizimit për hedhjen e produktit në treg në territorin e Republikës së Shqipërisë, ku identifikohen produkti, numri, data e autorizimit dhe përmbledhja e karakteristikave të produktit;
- c) në rastin kur autorizimi i përmendur në shkronjën “b” të këtij neni, nuk është autorizimi i parë për hedhjen në treg të produktit, si një produkt për mbrojtjen e bimëve, të dhëna për produktin, për të cilin është lëshuar një autorizim i tillë, bazën ligjore, ku është mbështetur procedura e lëshimit të autorizimit, së bashku me një kopje të njoftimit të publikimit zyrtar të autorizimit ose, kur kjo është e pamundur, çdo dokument tjetër, që provon se autorizimi është lëshuar, datën e lëshimit të tij, si dhe produktin për të cilin është lëshuar ai.

Neni 105

Paraqitja e aplikimit për certifikatë

(shtuar fjallë në pikën “ç” me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

Aplikimi për certifikatë duhet të depozitohet në DPPM.

Njoftimi i aplikimit për certifikatë duhet të publikohet nga DPPM-ja dhe duhet të përmbajë të dhënat e mëposhtme:

- a) emrin dhe adresën e aplikantit;
- b) numrin e patentës bazë;
- c) titullin e shpikjes;
- ç) numrin dhe datën e autorizimit për hedhjen e produktit në treg në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe produktin e identifikuar në këtë autorizim.

Neni 106

Dhënia e certifikatës ose refuzimi i aplikimit

Në rastin kur aplikimi për certifikatë dhe produkti, me të cilin ky aplikim ka lidhje, i plotësojnë kushtet e përcaktuara në këtë kre, DPPM-ja jep certifikatën përkatëse.

Në rastin kur aplikimi për certifikatë nuk i plotëson kushtet e përcaktuara në nenin 104 të këtij ligji, DPPM-ja i kërkon aplikantit të korrigjojë parregullsitë ose të kryejë pagesën, sipas rastit, brenda afatit të caktuar.

Nëse parregullsia nuk është korrigjuar ose pagesa nuk është kryer, sipas përcaktimit në pikën 2 të këtij neni, DPPM-ja refuzon aplikimin.

Neni 107

Publikimi i certifikatës

1. Njoftimi i dhënies së certifikatës publikohet nga DPPM-ja dhe duhet të përmbajë të dhënat e mëposhtme:

- a) emrin dhe adresën e mbajtësit të certifikatës;
- b) numrin e patentës bazë;
- c) titullin e shpikjes;
- ç) numrin dhe datën e autorizimit për hedhjen e produktit në treg dhe produktin e identifikuar në këtë autorizim;
- d) kohëzgjatjen e certifikatës.

2. Njoftimi i refuzimit të aplikimit për një certifikatë publikohet nga DPPM-ja dhe duhet të përmbajë të dhënat e parashikuara në pikën 2 të nenit 105 të këtij ligji.

Neni 108

Kohëzgjatja e certifikatës

1. Certifikata hyn në fuqi në fund të kohëzgjatjes së patentës bazë, parashikuar në ligj, për një periudhë të barabartë me periudhën, që ka kaluar nga data në të cilën është depozituar aplikimi, në datën e autorizimit të parë për hedhjen e produktit në treg, duke e zvogëluar me një periudhë prej pesë vjetësh.

2. Pavarësisht nga pika 1 e këtij neni, kohëzgjatja e certifikatës nuk mund të jetë më shumë se pesë vjet nga data, në të cilën ajo hyn në fuqi.

3. Për llogaritjen e kohëzgjatjes së certifikatës mund të merret parasysh edhe një autorizim provizor për hedhjen e parë në treg të produktit, por vetëm nëse ai ndiqet menjëherë nga një autorizim përfundimtar, i lëshuar për të njëjtin produkt.

Neni 109

Mbarimi i afatit të certifikatës

1. Certifikatës i mbaron afati:

- a) në fund të periudhës së parashikuar në nenin 108 të këtij ligji;
- b) kur mbajtësi i certifikatës heq dorë;
- c) kur tarifa vjetore e caktuar nuk paguhet në kohë;
- ç) kur produkti, që mbulohet nga certifikata, nuk mund të hidhet më në treg, pas heqjes dorë nga autorizimi i duhur për hedhjen e tij në treg.

DPPM-ja mund të vendosë mbarimin e afatit të certifikatës me nismën e vet ose me kërkesën e një pale të tretë.

2. Nëse certifikatës i mbaron afati, në përputhje me shkronjat “b”, “c” e “ç” të pikës 1 të këtij neni, njoftimi për këtë publikohet nga DPPM-ja.

Neni 110

Pavlefshmëria e certifikatës

1. Certifikata është e pavlefshme kur:

- a) është dhënë në kundërshtim me nenin 97 ose 99 të këtij ligji;
- b) patentës bazë i ka mbaruar afati para se të përfundonte afati i parashikuar në ligj;
- c) patenta bazë është shfuqizuar apo kufizuar në masën që produkti, për të cilin është dhënë certifikata, të mos mbrohet më nga pretendimet e patentës bazë ose pasi patentës bazë i ka përfunduar afati, apo ka arsye, të cilat justifikojnë një shfuqizim ose kufizim të certifikatës.

2. Çdo person mund të paraqesë një aplikim ose të kërkojë deklarin e pavlefshëm të certifikatës pranë DPPM-së.

3. Nëse certifikatës i përfundon afati, atëherë njoftimi publikohet nga DPPM-ja.

Neni 111

Apelimet

Vendimet e DPPM-së, të marra sipas këtij kapitulli, janë të hapura ndaj të njëjtave apeline, si ato që parashikohen për vendimet e ngjashme, të marra për patentat.

PJESA II/a
SEKRETET TREGTARE
(shtuar pjesa II/a me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

Neni 111/a

Përkufizime

1. “Sekreti tregtar” është informacioni që përmbush kërkesat e mëposhtme:
 - a) është sekret në kuptimin që në tërësinë e tij ose për sa i përket konfigurimit të saktë dhe kombinimit të pjesëve përbërëse të tij, nuk është gjerësisht i njohur ose lehtësisht i aksesueshëm për personat që përgjithësisht merren me llojin e informacionit në fjalë;
 - b) ka vlerë tregtare, sepse është sekret;
 - c) u është nënshtruar hapave të arsyeshëm për ruajtjen e informacionit, sipas rrethanave, nga personi që zotëron në mënyrë të ligjshme informacionin për të mbajtur sekretin të fshehtë.
2. Në kuptim të pikës 1 të këtij neni, me informacion dhe hapa të arsyeshëm për ruajtjen e informacionit do të kuptojmë:
 - a) informacioni i referuar në shkronjën “a” të pikës 1 të këtij neni përfshin, ndër të tjera, njohuritë teknike, informacionet për shoqërinë tregtare dhe informacionet teknologjike;
 - b) informacioni i referuar në shkronjën “a” të pikës 1 të këtij neni ka vlerë tregtare, ndër të tjera, në ato raste kur përvetësimi, përdorimi ose bërja publike e paligjshme e sekretit tregtar ka mundësi të dëmtojë interesat e personit që kontrollon në mënyrë të ligjshme këtë sekret tregtar, duke cenuar potencialin e tij shkencor dhe teknik, interesat financiare të shoqërisë tregtare, pozicionet strategjike ose mundësinë për të konkurruar;
 - c) hapat e arsyeshëm të referuar në shkronjën “c” të pikës 1 të këtij neni mund të përfshijnë përgatitjen e një akti të brendshëm për administrimin e një sekretit tregtar dhe grupin përkatës të personave, që është përgjegjës për administrimin e tij apo masat për mbrojtjen fizike ose virtuale në aksesin e administrimin e sekretit tregtar.
3. “Mbajtës i sekretit tregtar” është çdo person fizik ose juridik që zotëron në mënyrë të ligjshme një sekret tregtar.
4. “Shkelës” është çdo person fizik ose juridik që ka përvetësuar, përdorur ose ka bërë publik në mënyrë të kundërligjshme një sekret tregtar.
5. “Mallra në shkelje” janë mallrat, disenjimi, karakteristikat, funksionimi, procesi i prodhimit ose tregtimi i të cilave sjell në mënyrë të dukshme përfitime nga sekretet tregtare e të përvetësuara, të përdorura ose të bëra publike në mënyrë paligjshme.

Neni 111/b

Objekti i mbrojtjes dhe fusha e zbatimit të sekretit tregtar

1. Objekt i pjesës II/a të këtij ligji është përcaktimi i rregullave për mbrojtjen kundrejt përvetësimit, përdorimit dhe bërjes publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar.
2. Rregullat e përcaktuara në pjesën II/a të këtij ligji kundrejt përvetësimit, përdorimit dhe bërjes publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar nuk cenojnë:
 - a) ushtrimin e së drejtës së lirisë së shprehjes dhe informimit, duke përfshirë respektimin e lirisë dhe të pluralizmit të medias, sipas legjislacionit në fuqi;
 - b) zbatimin e rregullave që u kërkojnë mbajtësve të sekretit tregtar që të bëjnë publike, për arsye të interesit publik, informacione, përfshirë sekretet tregtare, për publikun ose autoritetet administrative apo gjyqësore gjatë kryerjes së detyrave të tyre;
 - c) zbatimin e rregullave që u kërkojnë ose u lejojnë institucioneve dhe organeve apo autoriteteve publike kombëtare të bëjnë publik informacionin e paraqitur nga shoqëritë tregtare, të cilin këto institucione, organe ose autoritete publike kombëtare mbajnë në përputhje me të drejtat e detyrimet e përcaktuara nga legjislacioni në fuqi.

3. Asnjë dispozitë e pjesës II/a të këtij ligji nuk përbën arsye për kufizimin e lëvizjes së lirë të punonjësve. Në mënyrë të posaçme, në lidhje me ushtrimin e së drejtës për lëvizjen e lirë të punonjësve, pjesa II/a e këtij ligji nuk paraqet asnjë arsye për:

a) kufizimin e përdorimit të informacionit nga punonjësit, i cili nuk përbën sekret tregtar sipas pikës 1 të nenit 111/a;

b) kufizimin e përdorimit të eksperiencës dhe të njohurive teknike të përftuara në mënyrë të ndershme nga punonjësit gjatë veprimtarisë së zakonshme të punësimit të tyre;

c) vendosjen e ndonjë kufizimi shtesë ndaj punonjësve në kontratat e tyre të punës, përveç kufizimeve të vendosura në përputhje me ligjin.

Neni 111/c

Përvetësimi, përdorimi dhe bërja publike në mënyrë të ligjshme e sekretit tregtar

1. Përvetësimi i sekretit tregtar do të konsiderohet i ligjshëm në rast se sekreti tregtar është siguruar në njërin prej mënyrave të mëposhtme:

a) një zbulim ose krijim i pavarur;

b) vëzhgimi, studimi, çmontimi ose testimi i një produkti ose objekti që është bërë i disponueshëm për publikun ose që është në mënyrë të ligjshme në posedimin e përfituesit të informacionit, i cili është i lirë nga çdo detyrim ligjor i vlefshëm që vendos kufizime për përvetësimin e sekretit tregtar;

c) ushtrimi i së drejtës së punonjësve ose i përfaqësuesve të punonjësve për informim, këshillim dhe pjesëmarrje në përputhje me legjislacionin në fuqi;

ç) çdo praktikë tjetër, e cila, sipas rrethanave, është në përputhje me praktikatat e ndershme tregtare.

2. Përvetësimi, përdorimi ose bërja publike e sekretit tregtar konsiderohen të ligjshme deri në atë masë që ky përvetësim, përdorim ose bërje publike e sekretit tregtar kërkohet ose lejohet nga ligje të tjera të posaçme.

Neni 111/ç

Përvetësimi, përdorimi dhe bërja publike në mënyrë të paligjshme e sekretit tregtar

1. Mbajtësi i sekretit tregtar ka të drejtë të kërkojë zbatimin e masave, të procedurave dhe të mjeteve mbrojtëse të parashikuara në këtë ligj, me qëllim parandalimin ose shpërblimin e dëmit në rastin e përvetësimit, përdorimit ose bërjes publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar.

2. Përvetësimi i sekretit tregtar pa miratimin e mbajtësit të sekretit tregtar do të konsiderohet i paligjshëm në çdo rast që ai kryhet nëpërmjet:

a) aksesit të paautorizuar, përvetësimit ose kopjimit të çdo dokumenti, objekti, materiali, substance ose dosjeje elektronike që ndodhet në mënyrë të ligjshme në zotërim të mbajtësit të sekretit tregtar dhe përmban sekretin tregtar ose prej nga mund të nxirret sekreti tregtar;

b) çdo lloj sjelljeje tjetër që sipas rrethanave do të konsiderohet në kundërshtim me praktikatat e ndershme tregtare.

3. Përdorimi ose bërja publike e sekretit tregtar do të konsiderohet e paligjshme në të gjitha ato raste që kryhet pa miratimin e mbajtësit të sekretit tregtar nga një person, i cili rezulton se plotëson një nga kushtet e mëposhtme:

a) ka përvetësuar në mënyrë të paligjshme sekretin tregtar sipas pikës 2 të këtij neni;

b) është në shkellje të marrëveshjes së konfidencialitetit ose të çdo detyrimi tjetër për të mos bërë publik sekretin tregtar;

c) është në shkellje të një detyrimi kontraktual ose çdo detyrimi tjetër që përcakton kufizimin për përdorimin e sekretit tregtar.

4. Përvetësimi, përdorimi ose bërja publike e sekretit tregtar do të konsiderohen gjithashtu të paligjshme në çdo rast që një person në kohën e përvetësimit, përdorimit ose bërjes publike të

sekretit tregtar ishte në dijeni ose, sipas rrethanave, duhet të ishte në dijeni të faktit që sekreti tregtar është përfituar në mënyrë të drejtpërdrejtë ose indirekte nga një person tjetër, i cili ishte duke përdorur apo duke bërë publik sekretin tregtar në mënyrë të paligjshme, sipas kuptimit të pikës 3 të këtij neni.

5. Prodhimi, ofrimi, vendosja në treg e mallrave në shkelje ose importimi, eksportimi ose magazinimi i mallrave në shkelje për këto qëllime konsiderohen gjithashtu një përdorim i paligjshëm i sekretit tregtar, kur personi që kryen veprimtari të tilla e dinte ose, sipas rrethanave, duhet të ishte në dijeni që sekreti tregtar ishte përdorur në mënyrë të paligjshme, sipas kuptimit të pikës 3 të këtij neni.

Neni 111/d

Përgjashtimet nga zbatimi i masave, i procedurave dhe i mjeteve juridike për mbrojtjen e sekretit tregtar

Kërkesa për zbatimin e masave, të procedurave dhe të mjeteve juridike të parashikuara në këtë ligj refuzohet kur përvetësimi, përdorimi ose bërja publike e supozuar e sekretit tregtar kryhet në njërin prej rasteve të mëposhtme:

a) për ushtrimin e së drejtës së lirisë së shprehjes dhe informimit, siç përcaktohet në nenin 111/b të këtij ligji, përfshirë respektimin e lirisë dhe pluralizmin e medias sipas legjislacionit në fuqi;

b) për zbulimin e një sjelljeje joprofesionale, shkeljeje ose veprimtarie të paligjshme, me kusht që i padituri të ketë vepruar me qëllimin e mbrojtjes së interesit të përgjithshëm publik;

c) bërja publike e sekretit tregtar nga punonjësit në favor të përfaqësuesve të tyre në kuadër të ushtrimit të ligjshëm të funksioneve të përfaqësuesve, në përputhje me legjislacion në fuqi, me kusht që bërja publike e sekretit tregtar të jetë e nevojshme për ushtrimin e këtyre funksioneve;

ç) për qëllim të mbrojtjes së një interesi të ligjshëm, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 111/dh

Parashikime të përgjithshme

Në këtë ligj përcaktohen masat, procedurat e mjetet juridike, që zbatohen për të siguruar mbrojtjen e të drejtave të sekretit tregtar dhe mundësinë e kompensimit civil kundrejt përvetësimit, përdorimit dhe bërjes publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar.

Neni 111/e

Veprimet që përbëjnë shkelje të të drejtave të sekretit tregtar dhe abuzimi me të drejtën për të ngritur padi

1. Veprimet e kryera nga çdo person lidhur me përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar, sipas pikës 111/ç të këtij ligji, përbëjnë shkelje të të drejtave të sekretit tregtar.

2. E drejta për të ngritur padi në gjykatë për shkelje të të drejtave të sekretit tregtar, sipas këtij ligji, i përket mbajtësit të sekretit tregtar.

3. Gjykata kompetente për gjykimin e çështjeve dhe të mosmarrëveshjeve të lidhura me sekretin tregtar është Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë.

4. Me kërkesë të të paditurit, gjykata mund të marrë masa dhe të vendosë dënimin e paditësit që abuzon me të drejtën për të ngritur padi në përputhje me parashikimet e Kodit të Procedurës Civile. Konsiderohet se paditësi abuzon me të drejtën për të ngritur padi kur padia e paraqitur prej tij lidhur me përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar është haptazi e pambështetur dhe është konstatuar se paditësi ka filluar procedurat ligjore në mënyrë abuzive ose në keqbesim.

5. Sipas rastit, masa të tilla mund të përfshijnë dënimin me gjobë të paditësit deri në 50 000

(pesëdhjetë mijë) lekë, shpërblimin e dëmit ndaj të paditurit dhe detyrimin për publikimin e vendimit gjyqësor në përputhje me nenin 111/k të ligjit.

Neni 111/ë

Afati për ngritjen e padisë

Padia kundër përvetësimit, përdorimit dhe bërjes publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar depozitohet në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë brenda 3 (tre) vjetëve nga data kur paditësi merr dijeni për shkeljen e shkelësin.

Neni 111/f

Ruajtja e konfidencialitetit të sekretit tregtar gjatë procesit gjyqësor

1. Palët, avokatët e tyre ose përfaqësuesit e tjerë, personeli gjyqësor, dëshmitarët, ekspertët dhe çdo person tjetër që merr pjesë në procese gjyqësore, që lidhen me përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar, ose që kanë akses në dokumente, të cilat janë pjesë e këtyre proceseve gjyqësore, nuk duhet të përdorin ose të bëjnë publik sekretin tregtar apo sekretin tregtar të supozuar, të cilin gjykata, në përgjigje të një kërkesë të arsyetuar nga një palë e interesuar, e ka identifikuar si informacion konfidencial dhe për të cilin ka marrë dijeni si rezultat i pjesëmarrjes ose i aksesit në të.

2. Masa për ruajtjen e konfidencialitetit të sekretit tregtar mund të merret nga gjykata edhe me vetë iniciativën e saj.

3. Detyrimi i referuar në pikën 1 të këtij neni do të mbetet në fuqi edhe pas përfundimit të procesit gjyqësor.

Pavarësisht për sa më sipër, ky detyrim pushon së ekzistuari në njërin prej rasteve të mëposhtme:

a) kur sekreti tregtar i supozuar ka rezultuar me një vendim të formës së prerë se nuk përmbush kërkesat e përcaktuara në pikën 1 të nenit 111/a; ose

b) kur me kalimin e kohës, informacioni në fjalë bëhet gjerësisht i njohur ose lehtësisht i aksesueshëm për personat që përgjithësisht merren me llojin e informacionit në fjalë.

4. Gjykata, bazuar në një kërkesë të arsyetuar nga secila prej palëve, mund të marrë masa specifike për të ruajtur konfidencialitetin e sekretit tregtar ose të sekretit tregtar të supozuar që është përdorur ose referuar gjatë proceseve gjyqësore që lidhen me përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar.

5. Masat specifike të referuara në pikën 2 të këtij neni, mund të merren edhe me iniciativë të vetë gjykatës, duke përfshirë secilën prej mundësive të mëposhtme:

a) kufizimin e aksesit mbi çdo dokument që përmban sekrete tregtare ose sekrete tregtare të supozuara nga palët ose palë të treta, tërësisht ose pjesërisht, për një numër të kufizuar personash;

b) kufizimin e aksesit në seanca dëgjimore, ku sekretet tregtare ose sekretet tregtare të supozuara mund të bëhen publike, dhe kufizimin e regjistrimeve ose të transkriptimeve përkatëse të këtyre seancave dëgjimore për një numër të kufizuar personash;

c) vënien në dispozicion për çdo person të interesuar, i cili nuk përfshihet në numrin e kufizuar të personave të referuar në shkronjat “a” dhe “b” të kësaj pike, të një versioni jokonfidencial të vendimit për çdo vendim gjyqësor, në të cilin pjesët që përmbajnë sekrete tregtare janë hequr ose redaktuar.

6. Numri i personave i referuar në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 5 të këtij neni, nuk duhet të jetë më i madh se sa është e nevojshme, për të garantuar përputhshmërinë me të drejtën e palëve për të pasur mjete juridike të efektshme dhe të drejtën e palëve për një proces të rregullt gjyqësor, dhe ky numër do të përfshijë të paktën një person fizik nga secila palë dhe avokatët përkatës ose përfaqësuesit e tjerë të këtyre palëve në proces gjyqësor.

7. Kur vendos për masat e përmendura në pikën 2 të këtij neni dhe vlerëson proporcionalitetin e tyre, gjykata merr parasysh nevojën për të siguruar të drejtën e palëve për të pasur mjete juridike të efektshme dhe të drejtën e tyre për një proces të rregullt gjyqësor, interesat legjitime të palëve dhe, kur është e përshtatshme, interesat legjitime të palëve të treta, si dhe çdo dëm të mundshëm që pranimi ose refuzimi i këtyre masave ka shkaktuar për secilën palë dhe kur është e përshtatshme për palët e treta.

8. Përpunimi i të dhënave personale në përputhje me pikat e mësipërme të këtij neni, do të kryhet në përputhje me legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 111/g **Masat e përkohshme**

1. Gjykata, me kërkesën e mbajtësit të sekretit tregtar, urdhëron vendosjen e masave të përkohshme, me qëllimin e përfundimit ose të ndërprerjes së veprimeve të përvetësimit, përdorimit ose të bërjes publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar, duke përfshirë ndër të tjera:

a) ndalimin e prodhimit, ofrimit, hedhjes në treg ose përdorimit të mallrave cenuese, si dhe ndalimin e importimit, të eksportimit apo të ruajtjes së mallrave cenuese për këto qëllime;

b) konfiskimin ose vënien nën kontroll të mallrave të dyshuara si cenuese deri në përfundim të procesit gjyqësor, duke përfshirë mallrat e importuara, në mënyrë që të ndalohet hyrja ose qarkullimi i tyre në treg;

c) ndalimin e ofrimit ose të sigurimit të shërbimeve që përdorin sekretin tregtar;

ç) ruajtjen e provave të rëndësishme për shkeljen e pretenduar, me kusht që të mbrohet informacioni konfidencial;

d) konfiskimin ose vënien nën kontroll të mjeteve të përdorura për prodhimin e mallrave të dyshuara si cenuese deri në përfundim të procesit gjyqësor;

dh) urdhëron, në rastin e një shkeljeje të kryer në shkallë tregtare dhe, nëse pala e dëmtuar demonstroi rrethana të tilla, që mund të rrezikojnë riparimin e dëmeve, bllokimin e përkohshëm të pasurive të luajtshme dhe të paluajtshme të shkelësit të pretenduar, përfshirë edhe bllokimin e llogarive të tij bankare dhe të aseteve të tjera. Për këtë qëllim gjykata mund të urdhërojë paraqitjen e dokumenteve bankare, financiare ose tregtare, ose shfrytëzimin e mundësive të tjera të përshtatshme për të zotëruar informacionin përkatës.

2. Gjykata vendos për marrjen e masave të përkohshme pa dëgjuar palën tjetër, veçanërisht kur vonesa mund t'i shkaktojë dëme të pariparueshme mbajtësit të sekretit tregtar ose kur provat mund të shkatërrohen.

Pala, kundër së cilës është vendosur masa, njoftohet menjëherë për masat e marra, por jo më vonë se menjëherë pas ekzekutimit të tyre.

Rishikimi, përfshirë të drejtën për t'u dëgjuar, bëhet me kërkesë të palës kundër së cilës është vendosur masa, për të vendosur brenda një kohe të arsyeshme pas njoftimit të marrjes së masave nëse këto masa duhet të ndryshohen, të revokohen ose të konfirmohen.

3. Kur vendos për marrjen e masave të përkohshme, gjykata cakton një afat, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Civile, brenda të cilit personi që ka kërkuar këto masa duhet të ngrejë padi në gjykatë për shkelje të të drejtave të sekretit tregtar.

4. Masat e përkohshme, duke përfshirë masat e përmendura në pikën 1 të këtij neni, mund të jepen kundër shkelësit të pretenduar të sekretit tregtar, si dhe në kushte të njëjta kundër ndërmjetësit, shërbimet e të cilit janë përdorur nga pala e tretë për të cenuar këtë të drejtë.

Neni 111/gj **Kushtet dhe kriteret për marrjen e masave të përkohshme**

1. Gjykata, lidhur me masat e përmendura në nenin 111/g, ka të drejtë t'i kërkojë paditësit që të paraqesë prova se:

a) sekreti tregtar ekziston;
b) paditësi është mbajtës i sekretit tregtar;
c) sekreti tregtar është përvetësuar, është duke u përdorur ose është bërë publik në mënyrë të paligjshme, ose kur përvetësimi, përdorimi apo bërja publike e sekretit tregtar në mënyrë të paligjshme ka shumë mundësi që të ndodhë.

2. Gjykata, kur vendos për miratimin ose refuzimin e kërkesës për marrjen e masave të përkohshme dhe vlerëson proporcionalitetin e masave, merr parasysh rrethanat specifike të çdo rasti, duke përfshirë, kur është e përshtatshme:

a) vlerën dhe veçoritë e tjera specifike të sekretit tregtar;
b) masat e marra për mbrojtjen e sekretit tregtar nga paditësi;
c) sjelljen e të paditurit në përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar;
ç) pasojat që ka sjellë përdorimi ose bërja publike në mënyrë të paligjshme e sekretit tregtar;
d) interesat e ligjshme të palëve dhe pasojat që mund të sjellë miratimi ose refuzimi i masave të përkohshme mbi palët;
dh) interesat e ligjshme të palëve të treta;
e) interesin publik; dhe
ë) mbrojtjen e të drejtave themelore.

3. Me kërkesën e të paditurit, masat e përcaktuara në nenin 111/g revokohen ose bëhen të pavlefshme në rast se:

a) paditësi nuk paraqet një padi për themelin e çështjes në gjykatë brenda një periudhe prej jo më shumë se 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga data e vendimit për marrjen e masave të përkohshme;
b) informacioni në fjalë nuk plotëson më kërkesat e pikës 1 të nenit 111/a, për arsye që nuk mund t'i atribuohen të paditurit.

4. Gjykata mund të vendosë që të ndërmarrë masat e përcaktuara në nenin 111/g kundrejt depozitimit nga paditësi të një garancie të përshtatshme ose të një sigurimi tjetër, të barasvlershëm me të, që synon të sigurojë kompensimin e çdo dëmi që mund t'i shkaktohet të paditurit dhe, kur është e përshtatshme, çdo personi tjetër të prekur nga masat.

5. Kur masat e përcaktuara në nenin 111/g revokohen në bazë të shkronjës "a" të pikës 3 të këtij neni, kur vlefshmëria e këtyre masave përfundon për shkak të ndonjë veprimi apo mosveprimi të paditësit, ose kur rezulton më vonë se nuk ka pasur përvetësim, përdorim ose bërje publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar ose ndonjë rrezik për sjellje të tilla, gjykata ka të drejtë të urdhërojë paditësin, bazuar në kërkesën e të paditurit ose të një pale të tretë të dëmtuar, që t'i sigurojë të paditurit ose palës së tretë të dëmtuar kompensimin e duhur për çdo dëmtim të shkaktuar nga këto masa.

Kërkesa për kompensim u nënshtrohet procedurave të veçanta gjyqësore.

Neni 111/h **Procedurat në rast shkeljeje**

1. Mbajtësi i sekretit tregtar ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës kundrejt çdo personi që shkel të drejtat e tij për të kërkuar:

a) ndërprerjen e shkeljes ose, sipas rastit, ndalimin e përdorimit ose të bërjes publike të sekretit tregtar;
b) ndalimin e veprimeve të paautorizuara që shkaktojnë një rrezik serioz për përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike, në mënyrë të paligjshme, të sekretit tregtar;
c) ndalimin e prodhimit, ofrimit, hedhjes në treg ose përdorimit të mallrave cenuese, si dhe ndalimin e importimit, eksportimit apo ruajtjes së mallrave cenuese për këto qëllime;
ç) heqjen ose bllokimin nga qarkullimi civil të mallrave cenuese, materialeve, pajisjeve, instrumenteve dhe mjeteve të përdorura për prodhimin e mallrave cenuese apo ofrimin e shërbimeve në mënyrë të paligjshme;

d) shkatërrimin tërësisht ose pjesërisht të çdo dokumenti, objekti, materiali, substance ose dosjeje elektronike që përmban ose përfshin sekretin tregtar ose, kur është e përshtatshme, vendosjen e të gjithë ose të një pjese të këtyre dokumenteve, objekteve, materialeve, substancave ose dosjeje elektronike nën kontrollin e paditësit;

dh) publikimin e vendimit përfundimtar të gjykatës në median publike, sipas mënyrës së parashikuar nga gjykata;

e) shpërblimin e çdo dëmi të shkaktuar nga përvetësimi, përdorimi ose bërja publike në mënyrë të paligjshme e sekretit tregtar.

2. Gjykata, kur vendos për heqjen e mallrave cenuese nga tregu, mund të urdhërojë që këto mallra t'i dorëzohen mbajtësit të sekretit tregtar ose organizatave të bamirësisë.

Çdo masë e marrë nga gjykata dhe veçanërisht masat e parashikuara në shkronjat “ç”, “d” e “dh” të pikës 1 të këtij neni do të kryhen me shpenzimet e të paditurit.

Neni 111/i

Kushtet dhe kriteret për marrjen e masave

1. Gjykata, kur vendos për marrjen e masave të parashikuara në nenin 111/h dhe vlerëson proporcionalitetin e tyre, merr parasysh rrethanat specifike të çdo rasti, duke përfshirë, kur është e përshtatshme:

- a) vlerën ose karakteristikat e tjera specifike të sekretit tregtar;
- b) masat e marra për të mbrojtur sekretin tregtar;
- c) sjelljen e shkelësit në përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike të sekretit tregtar;
- ç) pasojat që ka sjellë përdorimi ose bërja publike në mënyrë të paligjshme e sekretit tregtar;
- d) interesat e ligjshme të palëve dhe pasojat që mund të sjellë miratimi ose refuzimi i masave të përkohshme mbi palët;

dh) interesat e ligjshme të palëve të treta;

e) interesin publik; dhe

ë) mbrojtjen e të drejtave themelore.

2. Kur gjykata e kufizon në kohë zgjatjen e masave të përcaktuara në nenin 111/h, kjo periudhë duhet të jetë e mjaftueshme për të eliminuar çdo avantazh tregtar ose ekonomik që shkelësi mund të ketë përfituar nga përvetësimi, përdorimi ose bërja publike në mënyrë të paligjshme e sekretit tregtar.

3. Me kërkesën e të paditurit, gjykata mund të revokojë ose të shpallë të pavlefshme masat e përcaktuara në nenin 111/h të ligjit, nëse informacioni për sekretin tregtar nuk i plotëson më kërkesat e pikës 1 të nenit 111/a të këtij ligji, për arsye që nuk mund t'i atribuohen drejtpërdrejt ose tërthorazi të paditurit.

Neni 111/j

Shpërblimi i dëmit

1. Mbajtësi i sekretit tregtar ka të drejtë të kërkojë shpërblimin e dëmit kundrejt shkelësit që ka pasur dijeni ose që duhet të kishte pasur dijeni për përfshirjen e tij në përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar.

Përgjegjësia për dëmin e shkaktuar nga punëmarrësi ndaj punëdhënësit të tij për përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar të punëdhënësit është e kufizuar kur provohet se punëmarrësi ka vepruar pa dashje.

2. Gjykata, në përputhje me rregullat e përgjithshme të parashikuara në Kodin Civil për shpërblimin e dëmit dhe rregullat përkatëse të përcaktuara në këtë ligj, vendos për masën e dëmshpërblimit. Gjykata, në caktimin e masës së dëmshpërblimit:

a) merr parasysh çdo dëm efektiv dhe real, përfshirë edhe fitimin e munguar që ka pësuar pala e dëmtuar;

b) çdo fitim të padrejtë të realizuar nga shkelësi si rezultat i përvetësimit, përdorimit dhe bërjes

publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar, dhe, sipas rastit, dëmin moral shkaktuar mbajtësit të sekretit tregtar.

3. Në rast se e konsideron të përshtatshme, gjykata mund të vendosë edhe shpërblimin e menjëhershëm të dëmit të pësuar, duke llogaritur pagesat që do të kryheshin apo fitimet që do të siguroheshin në rast se shkelësi do të kishte kërkuar autorizimin/licencën për përdorimin e sekretit tregtar.

Neni 111/k

Publikimi i vendimit gjyqësor

1. Në procesin gjyqësor me objekt përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar, gjykata me kërkesë të paditësit dhe më shpenzimet e shkelësit mund të vendosë publikimin e plotë ose të pjesshëm të vendimit gjyqësor.

2. Vendimi i gjykatës publikohet duke respektuar rregullat për konfidencialitetin e sekreteve tregtare, në përputhje me parashikimet e nenit 111/f të këtij ligji.

3. Gjkata merr, gjithashtu, parasysh nëse informacioni për shkelësin është i tillë që lejon personin fizik të identifikohet dhe, në rast se po, nëse publikimi i këtij informacioni është i justifikuar, veçanërisht duke marrë parasysh ndonjë dëm të mundshëm që një masë e tillë mund të shkaktojë në privatësinë dhe reputacionin e shkelësit.

4. Gjkata, kur vendos për publikimin e vendimit gjyqësor dhe vlerëson proporcionalitetin e kësaj mase, merr parasysh vlerën e sekretit tregtar, sjelljen e shkelësit në përvetësimin, përdorimin ose bërjen publike të sekretit tregtar, pasojat që ka sjellë përdorimi ose bërja publike në mënyrë të paligjshme e sekretit tregtar dhe mundësinë për vijimin e përdorimit ose bërjes publike në mënyrë të paligjshme të sekretit tregtar nga shkelësi.

PJESA III

DISENJOT INDUSTRIALE

KREU XVII

PËRKUFIZIMI, KUSHTET DHE E DREJTA E MBROJTJES

Neni 112

Përkufizimi dhe kushtet e mbrojtjes

1. Për qëllim të këtij ligji:

a) “Disenjo industriale” (në vijim “disenjo”), nënkupton karakteristikat e formës së jashtme të një produkti, në përgjithësi, aspekti ornamental ose estetik i një produkti, si një i tërë ose i pjesëve të tij, që i jep atij një pamje të veçantë dhe që nuk përjashtohet nga mbrojtja, sipas pikës 3 të këtij neni.

b) “Produkt” është çdo artikull, i prodhuar në mënyrë industriale apo artizanale, përfshirë ndër të tjera edhe pjesët, që synohen të bashkohen në një produkt kompleks, paketimin, paraqitjen estetike, simbolet grafike dhe printimet tipografike, por duke përjashtuar programet kompjuterike.

c) “Produkt kompleks” është një produkt, i cili është i përbërë nga komponentë të shumëfishtë, që mund të zëvendësohen, duke lejuar shpërbërjen dhe riformimin e produktit.

ç) Disenjot industriale mund të jenë dydimensionale, tridimensionale ose kombinimi i tyre.

2. Për të fituar mbrojtje, një disenjo duhet të jetë e re dhe të ketë karakter individual. Një disenjo e ndërthurur ose e aplikuar në një produkt, që është pjesë përbërëse e një produkti kompleks, mund të vlerësohet e re dhe të ketë karakter individual në qoftë se:

a) Pjesa përbërëse, pasi ndërthuret me produktin kompleks, mbetet e dukshme gjatë përdorimit normal të këtij të fundit.

“Përdorim normal” do të thotë përdorimi nga konsumatorët, përjashtuar mirëmbajtjen, shërbimet ose punët riparuese.

b) Në masën, që këto tipare të dukshme të pjesës përbërëse i përmbushin, në vetvete, kërkesat e risisë dhe karakterin individual.

3. E drejta për disenjo nuk fitohet në rast se tiparet e shfaqjes së jashtme të një produkti:

a) Diktohen vetëm nga funksionimi i tij teknik;

b) Duhet të riprodhohen domosdoshmërisht në formën dhe përmasat e tyre të sakta, për të bërë të mundur që produkti, me të cilin është ndërthurur disenjoja, ose tek i cili disenjoja është aplikuar, të jetë i lidhur mekanikisht apo i vendosur në, përreth apo përkundrejt një produkti tjetër, në mënyrë që secili produkt të mund të kryejë funksionin e vet.

4. Pavarësisht nga sa parashikohet në shkronjën “b” të pikës 3 të këtij neni, e drejta për disenjo, sipas kushteve të përcaktuara në nenin 113 të këtij ligji, mund të fitohet kur disenjoja i shërben qëllimit, për të lejuar bashkimin e shumëfishtë ose lidhjen e produkteve, që alternohen në mënyrë të ndërsjellë në një sistem modular.

Neni 113

Risia dhe karakteri individual

(ndryshuar pika 1, 2 dhe shtuar shkronja “c” në pikën 3 dhe fjalët në shkronjën “a” pika 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Një disenjo përbën risi nëse ajo nuk është e njëjtë me një disenjo tjetër industriale, e cila i është bërë e njohur publikut përpara datës së depozitimit të aplikimit për regjistrimin e disenjos, e cila kërkohet të mbrohet ose, kur pretendohet për prioritet, përpara datës së prioritetit. Disenjt vlerësohen të njëjta, nëse karakteristikat e tyre ndryshojnë vetëm në hollësi të parëndësishme.

2. Një disenjo ka karakter individual, nëse përshtypja e përgjithshme, që ajo lë te një përdorues i informuar, ndryshon nga përshtypja e përgjithshme, që lihet tek i njëjti përdorues nga çdo disenjo, e cila i është bërë e njohur publikut përpara datës së depozitimit të aplikimit për regjistrimin e disenjos, e cila kërkohet të mbrohet ose, kur kërkohet prioritet, përpara datës së prioritetit. Në vlerësimin e karakterit individual të disenjos mbahet parasysh shkalla e lirisë së krijuesit të disenjos në zhvillimin e saj.

3. Bërja publike e një disenjoje nuk do të merret parasysh në zbatim të pikave 1 e 2 të këtij neni nëse:

a) nuk do të kishte mundësi, në mënyrë të arsyeshme, të bëhej e njohur gjatë ushtrimit normal të biznesit të qarqet e specializuara, në sektorin përkatës, që funksionojnë brenda Republikës së Shqipërisë ose pas aderimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Europian, në territorin e Bashkimit Europian, përpara datës së depozitimit të aplikimit për regjistrim ose, kur pretendohet për prioritet, përpara datës së prioritetit;

b) kur krijuesi i disenjos, zëvendësuesi i tij ligjor ose një person i tretë, si rezultat i informacionit të siguruar ose veprimet të kryer nga krijuesi apo zëvendësuesi i tij ligjor, e ka publikuar, apo e ka përdorur publikisht disenjon, brenda një periudhe prej 12 muajve, përpara datës së depozitimit të aplikimit ose përpara datës së prioritetit, kur pretendohet për prioritet.

c) i është zbuluar një personi të tretë në kushte të shprehura ose të heshtura konfidencialiteti.

4. Shkronja “b” e pikës 3 të këtij neni zbatohet edhe nëse disenjoja është bërë e njohur për publikun si pasojë e një shpërdorimi, kundër krijuesit ose zëvendësuesit të tij ligjor.

Neni 114

E drejta për mbrojtje

(shtuar fjalia e parë në pikën 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. E drejta ekskluzive mbi një disenjo, sipas këtij ligji, përfitohet me regjistrimin në DPPM. E drejta ekskluzive e pronësisë së një disenjoje i përket krijuesit ose zëvendësuesit të tij ligjor. Në

rast se janë dy ose më shumë krijues, ata kanë të drejta të barabarta, përveç kur janë marrë vesh ndryshe në marrëveshjen ndërmjet tyre.

2. E drejta për mbrojtjen e një disenjoje i përket aplikantit, që ka depozituar një aplikim me datë më të hershme depozitimi ose, kur pretendohet për prioritet, me datë më të hershme prioriteti, nëse dy apo më shumë aplikime janë regjistruar nga persona të ndryshëm për të njëjtën disenjo, të krijuar në mënyrë të pavarur.

Neni 115

Refuzimi për shkaqe absolute

(shtuar pika 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Një disenjo nuk mbrohet nëse:

a) nuk është në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pikën 1 të nenit 112 të këtij ligji;

b) nuk është e re dhe nuk ka karakter individual, në përputhje me përcaktimin e bërë në pikën 2 të nenit 112 të këtij ligji;

c) diktohet ekskluzivisht nga funksioni i produktit ose nga qëllimi i tij për të qenë i lidhur me një produkt tjetër, apo për t'u vendosur në, përreth ose përkundrejt produktit tjetër, në përputhje me parashikimet e pikës 3 të nenit 112 të këtij ligji;

ç) bie ndesh me moralin ose rendin publik, përfshirë paraqitjen e pahijshme të personave të mirënjohur e të një rëndësie të veçantë për historinë ose trashëgiminë kulturore shqiptare;

d) përfaqëson një skemë abstrakte ose një plan teknik, pa përjashtuar shfaqjen e simboleve grafike ose të produkteve të tjera, që shprehin këto skema apo plane;

dh) përmban një stemë, flamur ose emblemë kombëtare, emrin ose shkurtimin e emrit të një vendi apo të një organizate ndërkombëtare, me përjashtim të rasteve kur një gjë e tillë lejohet nga autoritetet shtetërore përgjegjëse ose nga organizatat e sipërpërmendura.

2. Shkronja “ç” e pikës 1 të këtij neni nuk zbatohet kur personi i interesuar ose, nëse personi nuk është gjallë, kur autoriteti përgjegjës shtetëror ka dhënë pëlqimin për paraqitjen e tij.

3. Në rastet e listuara në pikën 1, shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “dh”, të këtij neni, disenjoja mund të regjistrohet në një formë të ndryshuar, nëse në atë formë ajo përputhet me kërkesat për mbrojtjen, si dhe ruhet identiteti i disenjos.

Neni 116

Refuzimi për shkaqe relative

(shfuqizuar fjalët në shkronjën “c” dhe shkronjat “d”, “dh” pika 1, shtuar pika 4 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; shtuar shkronja “d” me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar pika 2 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Një disenjo nuk mbrohet nëse:

a) shkel të drejtat e mëparshme të një disenjoje, që është bërë e njohur për publikun pas datës së depozitimit të aplikimit ose datës së prioritetit, kur pretendohet për prioritet dhe që mbrohet në Republikën e Shqipërisë nga një datë përpara datës së dhënë, nëpërmjet regjistrimit ose aplikimit për regjistrimin e disenjos;

b) aplikanti ose mbajtësi i së drejtës së disenjos, sipas nenit 114 të këtij ligji, nuk ka të drejta mbi të;

c) bie në kundërshtim me një të drejtë të mëparshme të pronësisë industriale;

ç) përbën përdorim të paautorizuar të një vepre të mbrojtur nga e drejta e autorit;

d) nëse kërkesa për regjistrimin e saj është bërë në keqbesim.

dh) Shfuqizuar.

2. Në rastet e parashikuara në shkronjat “a” deri në “ç” të pikës 1 të këtij neni, refuzimi i regjistrimit ose shfuqizimi i disenjos industriale, kur disenjoja është e regjistruar, mund të kërkohe vetëm nga personi ose personat, të drejtat e të cilëve janë shkelur.

Në rastin e parashikuar nga shkronja “d” e pikës 1 të këtij neni, refuzimi i regjistrimit ose shfuqizimi i disenjos industriale, kur disenjoja është e regjistruar, mund të kërkohej nga çdo person i interesuar.

3. Në rastin e parashikuar në shkronjën “b” të pikës 1 të këtij neni, personi, i cili, në bazë të nenit 114 të këtij ligji, ka të drejta mbi disenjon, mund të kërkojë, gjithashtu, të bëhet i njohur si mbajtës i ligjshëm i një disenjoje të regjistruar.

4. Në rastet e listuara në pikën 1, shkronjat “c” dhe “ç”, të këtij neni, disenjoja mund të regjistrohet në një formë të ndryshuar, nëse në atë formë ajo përputhet me kërkesat për mbrojtjen, si dhe ruhet identiteti i disenjos.

Neni 117

Disenjoja industriale, e krijuar me porosi ose nga një punëmarrës

1. Kur një disenjo është krijuar me porosi ose me kontratë pune, e drejta për mbrojtjen e saj i përket porositësit ose punëdhënësit, përveç kur parashikohet ndryshe në marrëveshje.

2. Kur një disenjo ka një vlerë ekonomike shumë më të madhe se ajo e parashikuar nga palët në kohën e nënshkrimit të kontratës, punëmarrësi ka të drejtën e një kompensimi të veçantë. Në mungesë të marrëveshjes ndërmjet palëve, shuma e kompensimit përcaktohet nga gjykata.

3. Kur një punëmarrës, i cili, në bazë të kontratës së punës, nuk është i detyruar të merret me veprimtari krijuese, krijon një disenjo, duke përdorur të dhëna ose mjete të tjera, që janë bërë të njohura ose të mundshme, nëpërmjet punësimit në fushën e veprimtarisë së punëdhënësit, e drejta për mbrojtjen e kësaj disenjoje i takon punëmarrësit, me përjashtim të rasteve kur, brenda 4 muajve nga data, në të cilën i është paraqitur raporti punëdhënësit, sipas pikës 4 të këtij neni ose, nga data kur punëdhënësi është njoftuar për disenjon në mënyra të tjera, cilado prej tyre është data më e hershme, punëdhënësi e njofton punëmarrësin me një deklaratë me shkrim, se është i interesuar për disenjon.

4. Punëmarrësi, që ka krijuar një disenjo, në përputhje me pikën 3 të këtij neni, duhet t'i paraqesë menjëherë punëdhënësit një deklaratë me shkrim për disenjon.

5. Nëse brenda periudhës së përcaktuar në pikën 3 të këtij neni, punëdhënësi bën një deklaratë me shkrim, duke shprehur interes për disenjon, e drejta për mbrojtjen e saj i takon punëdhënësit që nga fillimi, ndërsa punëmarrësi ka të drejtë të kompensohet, në varësi të pagës, të vlerës ekonomike të disenjos dhe të fitimit, që merr punëdhënësi nga disenjoja. Në mungesë të marrëveshjes ndërmjet palëve, shuma e kompensimit vendoset nga gjykata.

6. Çdo kontratë, që është më pak e favorshme për krijuesin sesa parashikohet në këtë nen, është e pavlefshme.

Neni 118

Emri i krijuesit

Në çdo publikim të DPPM-së për aplikimin ose për regjistrimin e një disenjoje, duhet të përmendet emri i krijuesit apo i krijuesve, përveçse kur krijuesi kërkon me shkrim që emri i tij të mos përmendet.

KREU XVIII
PROCEDURA E REGJISTRIMIT TË DISENJOVE INDUSTRIALE

Neni 119

Data e depozitimit dhe kërkesat formale për aplikim

(ndryshuar titulli, pika 1 dhe 3, shtuar fjalët në pikën 4 dhe pika 4/a me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; shtuar fjalë në pikën 2 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Data e depozitimit të aplikimit për regjistrimin e një disenoje vlerësohet data kur DPPM-ja merr në dorëzim aplikimin, e cila përmban elementet e mëposhtme:

- a) kërkesën për regjistrim;
- b) identitetin e aplikuesit;
- c) përfaqësimin e disenjës së përshtatshme për riprodhim;
- ç) vërtetim të pagesës së tarifës së depozitimit.

2. Dy ose më shumë diseno mund të jenë objekt i të njëjtit aplikim, me kusht që ato t'i përkasin së njëjtës klasë edhe nënklasë, në përputhje me klasifikimin ndërkombëtar të Locarnos.

3. Aplikimi për regjistrimin e një disenoje përmban edhe këto elemente:

- a) emrin dhe adresën e aplikuesit;
- b) emrin dhe adresën e përfaqësuesit, si dhe autorizimin e përfaqësimit;
- c) treguesin e produktit, në të cilin disenoja është e përfshirë ose mbi të cilin do të aplikohet;
- ç) përshkrimin e disenjës;
- d) kopje të përfaqësimit të disenjës, në përputhje me kërkesat e rregullores përkatëse;
- dh) klasifikimin e produkteve, në të cilat disenoja është e përfshirë ose mbi të cilat do të aplikohet,

sipas klasifikimit të Locarnos;

e) identitetin e krijuesit ose të krijuesve të disenjës dhe një deklaratë që autorizon aplikuesin ta regjistrojë disenjon kur aplikuesi nuk është krijuesi;

ë) nënshkrimin e aplikuesit ose të përfaqësuesit të tij;

f) kërkesa të tjera të përcaktuara në rregulloren përkatëse.

4. Aplikimi për regjistrimin e një disenoje, i depozituar pranë DPPM-së, mund të përmbajë një deklaratë, ku pretendohet për prioritet dhe të gëzojë një të drejtë prioriteti, kur ai është i njëjtë me një aplikim të mëparshëm e të rregullt kombëtar, të depozituar nga aplikanti ose zëvendësuesi i tij ligjor:

a) në bazë të legjislacionit kombëtar të njërit prej shteteve anëtare të Konventës së Parisit;

b) në bazë të legjislacionit kombëtar të njërit prej shteteve anëtare të Organizatës Botërore të Tregtisë.

Aplikimi i depozituar pranë DPPM-së gëzon të drejtën e prioritetit nga data e depozitimit të aplikimit të mëparshëm, me kusht që kërkesa pranë DPPM-së të bëhet brenda një periudhe gjashtëmujore nga data e depozitimit të këtij aplikimi.

Aplikim i rregullt kombëtar quhet çdo aplikim, i cili ka plotësuar kërkesat e nevojshme, për të marrë një datë depozitimi, pavarësisht se çfarë ka ndodhur më vonë me të.

Për qëllim të nenit 113, e drejta e prioritetit, e fituar si më sipër, sjell pasojë, që data e prioritetit të quhet si datë depozitimi e disenjës së regjistruar pranë DPPM-së.

4/a. Deklarata që pretendon prioritet depozitohet brenda tre muajve nga data e depozitimit të aplikimit për regjistrim, duke përcaktuar datën e depozitimit dhe numrin e aplikimit të mëparshëm, zyrën në të cilën është depozituar, si dhe duke treguar një kopje të vërtetuar të aplikimit të mëparshëm, në të kundërt e drejta e prioritetit humbet.

5. Paraqitja e aplikimit për regjistrimin e një disenoje, si dhe të gjitha procedurat e tjera përcaktohen në rregulloren përkatëse, në zbatim të këtij ligji.

Neni 119/a

Ndarja e aplikimit të shumëfishtë
(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Paraqitësi i aplikimit mund të ndajë aplikimin e shumëfishtë në dy apo më tepër aplikime, të cilat mund të përmbajnë një ose disa disenjo.
2. Secili aplikim i ndarë nga aplikimi i shumëfishtë do të ketë si datë depozitimi datën e depozitimit të aplikimit fillestar.
3. Kushtet për ndarjen e aplikimit të shumëfishtë përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave për disenjo.

Neni 120

E drejta për prioritetet nga ekspozitat ndërkombëtare

1. Për regjistrimin e një disenjoje, paraqitësi i një aplikimi, që ka ekspozuar një produkt ose produkte me këtë disenjo në një ekspozitë ndërkombëtare zyrtare, e paraqet aplikimin brenda gjashtë muajve nga data, kur produkti ose produktet e ofruara me këtë disenjo u paraqitën për herë të parë në ekspozitë. Në këtë rast, ai ka të drejtë që nga ajo datë të kërkojë të njëjtën prioritet, në përputhje me pikën 4 të nenit 119 të këtij ligji.
2. Certifikata e lëshuar nga autoritetet përgjegjëse të ekspozitës, e cila përmban datën e ekspozimit për herë të parë të disenjës, si dhe të dhëna për produktin ose produktet e ekspozuara, shërben si dëshmi për paraqitjen e ekspozitës së produktit ose të produkteve.

Neni 121

Ekzaminimi i përmbushjes së kërkesave

(ndryshuar neni me ligjet nr. 55/2014, datë 29.5.2014, nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Menjëherë pas marrjes së aplikimit për regjistrimin e një disenjoje, DPPI-ja ekzaminon nëse aplikimi përmbush të gjitha kërkesat e parashikuara në pikën 1, të nenit 119. Nëse aplikimi i përmbush këto kërkesa, ai merr si datë depozitimi datën në të cilën aplikimi është paraqitur në DPPI. Nëse aplikimi nuk i përmbush të gjitha këto kërkesa, DPPI-ja njofton aplikuesin të plotësojë kërkesat e parashikuara në pikën 1, të nenit 119, brenda dy muajve nga data e njoftimit. Nëse aplikuesi i plotëson kërkesat e parashikuara në pikën 1, të nenit 119, brenda afatit, DPPI-ja lëshon dëshminë e depozitimit, duke caktuar si datë depozitimi datën në të cilën plotësimi i kërkesave formale të aplikimit është depozituar në DPPI. Nëse plotësimi i aplikimit nuk bëhet brenda këtij afati dymujor, DPPI-ja e refuzon depozitimin e aplikimit dhe njofton me shkrim për këtë aplikuesin.
2. Brenda tre muajve nga data e depozitimit të një aplikimi për regjistrimin e një disenjoje, DPPI-ja shqyrton aplikimin nëse përmbush kërkesat që parashikohen në pikat 2 dhe 3, të nenit 119, të këtij ligji. Kur aplikimi nuk i përmbush të gjitha këto kërkesa, DPPI-ja njofton aplikuesin t'i plotësojë ato brenda tre muajve nga data e njoftimit. Nëse aplikuesi nuk i plotëson kërkesat brenda afatit, DPPI-ja e refuzon aplikimin dhe njofton për këtë me shkrim aplikuesin.
3. Afati për paraqitjen e plotësimeve, sipas pikës 2, të këtij neni, zgjatet deri në dy muaj shtesë, nëse aplikuesi paraqet brenda periudhës tremujore nga data e marrjes së njoftimit një kërkesë me shkrim dhe paguan tarifën përkatëse.

Neni 121/a

Ekzaminimi i arsyeve absolute për refuzim

(shtuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar pika 1 dhe 2 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Brenda 3 (tre) muajve nga data e plotësimit të formaliteteve të parashikuara në pikat 2, 3, 4 e 5 të nenit 119, DPPI-ja ekzaminon nëse disenjoja është në përputhje me të gjitha kërkesat e nenit 115 të

këtij ligji, duke përjashtuar ekzaminimin e risisë dhe të karakterit individual, të cilat shqyrtohen nga DPPI-ja në vijim të publikimit të disenjës dhe vetëm në rast të depozitimit të një kërkesë për kundërshtim ose shfuqizim nga palë të treta sipas këtij ligji.

Kur aplikimi është në përputhje me të gjitha këto kërkesa të nenit 115, DPPI-ja publikon aplikimin për diseno industriale në buletin e DPPI-së.

2. Nëse disenjoja nuk është në përputhje me kërkesat e nenit 115, të këtij ligji, DPPM-ja njofton aplikuesin dhe i jep atij mundësinë të parashtrojë, brenda dy muajve nga data e njoftimit, vërejtjet dhe shpjegimet e tij ose të depozitojë dokumente shtesë. Afati për paraqitjen e plotësimeve, sipas kësaj pike, zgjatet deri në dy muaj shtesë, nëse aplikuesi paraqet brenda periudhës dymujore nga data e marrjes së njoftimit një kërkesë me shkrim dhe paguan tarifën përkatëse.

3. Aplikimi refuzohet nëse aplikuesi nuk parashtrohet vërejtjet e tij apo nuk depoziton dokumentet shtesë të kërkuara brenda afatit kohor ose nëse DPPM-ja vëren se aplikimi nuk është në përputhje me nenin 115 edhe pas përgjigjes së aplikuesit. Ky vendim i njoftohet aplikuesit. Vendimi për refuzimin e disenjës, bazuar mbi arsye absolute refuzimi, merret nga DPPM-ja vetëm pasi është marrë vendimi mbi kërkesat formale.

Neni 122

Publikimi i aplikimit

*(ndryshuar me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014;
ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)*

1. DPPI-ja publikon të dhënat e aplikimit, i cili përmbush të gjitha kërkesat e parashikuara në nenin 121/a, në buletin e saj të radhës.

2. Të dhënat, që publikohen në buletin, përcaktohen në rregulloren përkatëse.

3. Nëse, së bashku me aplikimin, paraqitet një kërkesë për shtyrjen e publikimit të disenjës së regjistruar ose të disenjove, për një periudhë deri në 12 muaj pas datës së depozitimit të aplikimit, DPPM-ja publikon të dhënat për pronarin e disenjës së regjistruar dhe, pas përfundimit të periudhës, publikon disenjon e regjistruar, përveç rastit kur aplikimi është tërhequr përpara përfundimit të periudhës së shtyrjes.

Neni 122/a

Shfuqizimi ose ndryshimi i akteve administrative me gabime

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Kur DPPI-ja ka marrë një vendim ose ka nxjerrë një akt administrativ në lidhje me një diseno, i cili përmban një gabim të dukshëm të bërë nga vetë DPPI-ja, me kërkesë të palëve të interesuara ose me iniciativë të DPPI-së, kjo e fundit mund të shfuqizojë ose të ndryshojë aktin administrativ.

2. DPPI-ja merr vendim brenda dy muajve në lidhje me kërkesën e paraqitur, sipas pikës 1, të këtij neni, dhe njofton palët për vendimin e marrë.

3. Kundër vendimit të marrë nga DPPI-ja, sipas pikës 2, të këtij neni, mund të bëhet ankim në Bordin e Apelit përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse brenda 1 muaji nga data që vendimi u njoftohet palëve.

Neni 122/b

Rivendosja në afat e të drejtave

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Kur, për shkaqe e rrethana të veçanta të krijuara dhe në kundërshtim me vullnetin e tij, aplikuesi i një disenjoje ose mbajtësi i një të drejte të një disenjoje nuk ka qenë në gjendje të respektojë një afat që sjell si pasojë të drejtpërdrejtë refuzimin e aplikimit për diseno, aplikanti ka të drejtë të kërkojë rivendosjen në afat.

2. Në kërkesën për rivendosjen në afat jepen shkaqet dhe rrethanat që kanë penguar aplikuesin ose mbajtësin e së drejtës të respektojë afatin. Kërkesa për rivendosjen në afat duhet të bëhet brenda 2 muajve nga dita kur janë eliminuar pengesat, por jo më vonë se 1 vit nga data e përfundimit të afatit të humbur. Kërkesa për rivendosje në afat shoqërohet me pagesën e tarifës përkatëse.

3. Nëse kërkesa për rivendosje në afat pranohet, pasojat ligjore që shkaktohen nga mosrespektimi i afatit, konsiderohen se nuk kanë ndodhur.

4. Rivendosja në afat nuk lejohet për:

- a) një kërkesë drejtuar Bordit të Apelit të DPPI-së;
- b) një kërkesë drejtuar dhomës për shfuqizim /zhvlerësim;
- c) një kërkesë drejtuar Dhomës për Shqyrtimin e Kundërshtimeve;
- ç) kërkesën për rivendosje në afat, sipas këtij neni.

5. Procedura për depozitimin dhe shqyrtimin e kërkesës për rivendosjen në afat kryhet në mënyrën që përcaktohet në vendimin e Këshillit të Ministrave për disenjot.

6. Kundër vendimit të marrë nga DPPI-ja për rivendosjen në afat mund të bëhet ankim në Bordin e Apelit përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit.

Neni 123

Kundërshtimi ndaj një disenjoje

(shfuqizuar fjalë në shkronjën “c” dhe shkronjat “d” dhe “dh” të pikës 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Kundërshtimi ndaj një disenjoje të publikuar depozitohet në DPPM, brenda një periudhe 3-mujore nga data e publikimit, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse, nga:

- a) aplikanti i një disenjoje të depozituar më parë në DPPM, ose nga pronari i një disenjoje të regjistruar më parë, në përputhje me përcaktimin e shkronjës “a” të pikës 1 të nenit 116 të këtij ligji;
- b) personi mbajtës i së drejtës për disenjon, në mbështetje të nenit 114 të këtij ligji, në rastin e parashikuar në shkronjën “b” të pikës 1 të nenit 116 të këtij ligji;
- c) personi, i cili në kohën e depozitimit të aplikimit për regjistrimin e një disenjoje, është pronar i një të drejte tjetër të pronësisë industriale, e cila është në konflikt me disenjon, sipas shkronjës “c” të pikës 1 të nenit 116 të këtij ligji;
- ç) pronari ose mbajtësi i së drejtës së autorit për një vepër, përdorimi i paautorizuar i së cilës është bërë sipas shkronjës “ç” të pikës 1 të nenit 116 të këtij ligji;

d) Shfuqizuar;

dh) Shfuqizuar.

2. Periudha për paraqitjen e kundërshtimit nuk mund të zgjatet përtej periudhës së parashikuar në pikën 1 të këtij neni.

3. DPPM-ja njofton me shkrim aplikantin e disenjës, ndaj së cilës është depozituar kundërshtimi.

4. Të dhënat për mënyrën dhe procedurat e depozitimit të kundërshtimit parashikohen në rregulloren përkatëse.

Neni 124

Procedura e kundërshtimit

(ndryshuar pika 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve shqyrton nëse kundërshtimi i depozituar është në përputhje me pikën 1, të nenit 123, të këtij ligji.

2. Nëse kërkesat e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, nuk plotësohen, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve refuzon kërkesën për kundërshtim dhe njofton paraqitësin e kërkesës.

3. Nëse kërkesa për kundërshtim plotëson kriteret e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve njofton me shkrim dhe i dërgon një kopje të kundërshtimit aplikantit të disenjës, kundër së cilës është depozituar kundërshtimi, të paraqesë argumentet brenda 2 muajve nga data e marrjes së njoftimit.

4. Afati kohor i parashikuar në pikën 3, të këtij neni, nuk mund të zgjatet.

5. Nëse aplikanti nuk i paraqet argumentet e tij ndaj kundërshtimit brenda afatit kohor të parashikuar, Dhoma për Shqyrtimin e kundërshtimeve pranon kundërshtimin.

6. Nëse Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve e konsideron të nevojshme, ajo mund të parashikojë mbajtjen e një seance dëgjimore për palët gjatë ndjekjes së procedurës së kundërshtimit.

Neni 124/a

Shqyrtimi i kundërshtimit

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Nëse aplikanti i disenjos së kundërshtuar paraqet argumentet e tij ndaj kundërshtimit brenda afatit të parashikuar, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve brenda dy muajve shqyrton argumentet dhe bazën ligjore mbi të cilat mbështetet kundërshtimi.

2. Nëse gjatë procedurës së shqyrtimit të kundërshtimit Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve konstaton se kundërshtimi është i pabazuar, ajo refuzon kundërshtimin dhe vendimi i njoftohet aplikantit dhe kundërshtuesit.

3. Nëse gjatë procedurës së shqyrtimit të kundërshtimit, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve konstaton se kundërshtimi është pjesërisht i bazuar, regjistrimi i disenjos refuzohet ose pranohet pjesërisht.

4. Kundër vendimit të marrë nga Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve mund të bëhet ankim në bordin e apelit përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse brenda një periudhe 1-mujore nga data e marrjes së vendimit.

Neni 125

Regjistrimi i disenjos

(ndryshuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. DPPM-ja njofton aplikuesin të paguajë tarifën e regjistrimit pas kalimit të afatit 3-mujor nga data e publikimit të disenjos, nëse nuk janë depozituar kundërshtime apo kundërshtimet janë refuzuar.

Aplikuesi paguan tarifën e regjistrimit brenda një muaji nga data e njoftimit nga DPPM-ja.

DPPM-ja regjistron disenjon në regjistrin e disenjove dhe lëshon certifikatën e regjistrimit brenda tre muajve nga kryerja e pagesës nga aplikuesi.

2. Nëse aplikuesi nuk e paguan tarifën e regjistrimit brenda periudhës së caktuar, në pikën 1, të këtij neni, DPPM-ja e refuzon aplikimin për regjistrimin e disenjos.

3. Disenjoja e regjistruar publikohet në buletin e DPPM-së.

4. Të dhënat për certifikatën e regjistrimit dhe për publikimin e disenjos parashikohen në rregulloren përkatëse.

Neni 126

Apelimi i vendimit të refuzimit

(ndryshuar fjalët në pikën 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit për refuzimin e aplikimit për disenjo, sipas pikës 2, të nenit 121, dhe pikës 3, të nenit 121/a, të këtij ligji, aplikanti ka të drejtë, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse, të apelojë vendimin e DPPI-së në dhomën për shfuqizim/zhvlerësim.

2. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim shqyrton kërkesën për apelim, brenda një periudhe dymujore nga data e paraqitjes së tij dhe njofton apeluesin për vendimin e marrë.

3. Gjatë shqyrtimit, dhoma për shfuqizim /zhvlerësim ka të drejtë t'i kërkojë apeluesit të vendimit të paraqesë materiale dhe dokumente të tjera shtesë, brenda një periudhe të parashikuar për këtë qëllim në rregulloren përkatëse.

4. Kundër vendimit të marrë nga dhoma për shfuqizim/zhvlerësim mund të bëhet ankim në Bordin e Apelit brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit.

KREU XIX EFEKTET E REGJISTRIMIT TË NJË DISENJOJE

Neni 127

Të drejtat që rrjedhin nga regjistrimi (ndryshuar pika 1 dhe 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Pronari i një disenoje të regjistruar ka të drejtën ekskluzive për ta përdorur atë dhe për të ndaluar çdo palë të tretë ta përdorë atë pa pëlqimin e tij. Në veçanti, pronari i një disenoje të regjistruar ka të drejtë të ndalojë persona të tretë të prodhojnë, të ofrojnë, të importojnë, të eksportojnë, të hedhin në treg, të furnizojnë, të shpërndajnë, të përdorin ose të mbajnë në ruajtje apo zotërim, për këto qëllime, çdo produkt, në të cilin është përfshirë disenoja ose mbi të cilin është aplikuar.

2. Mbrojtja, që sigurohet nga një diseno, përfshin çdo diseno që nuk krijon një përshtypje të ndryshme, në tërësi, te përdoruesi i informuar. Në vlerësimin e fushës së mbrojtjes duhet të merret parasysh shkalla e lirisë së krijuesit në zhvillimin e disenjës.

3. Të drejtat e fituara nga një diseno e regjistruar nuk shtrihen në akte që lidhen me një produkt, në të cilin një diseno, në kuptim të të drejtave që burojnë prej saj, është e përfshirë ose mbi të cilin është aplikuar nëse produkti në fjalë është hedhur në treg nga vetë pronari ose me pëlqimin e tij në territorin e Republikës së Shqipërisë.

4. Të drejtat e fituara nga regjistrimi i një disenoje nuk ushtrohen për:

- a) veprimet e kryera privatisht ose për qëllime jotregtare;
- b) veprimet e kryera për qëllime eksperimentale;
- c) veprimet riprodhuese, për qëllime referuese apo mësimdhënieje, me kusht që të jenë në përputhje me praktikën e tregtisë së ndershme, të mos cenojnë, në mënyrë të padrejtë, përdorimin normal të disenjës, si dhe të përmendin origjinën e disenjës.

5. Gjithashtu, të drejtat, që sigurohen nga një diseno e regjistruar, nuk ushtrohen për:

- a) pajisjet e anijeve dhe të avionëve, të regjistruar në një vend tjetër, kur këto mjete kanë hyrë përkohësisht në territorin e Republikës së Shqipërisë;
- b) importimin, në Republikën e Shqipërisë, të pjesëve të këmbimit dhe të aksesorëve të tjerë për riparimin e këtyre mjeteve;
- c) riparimin e këtyre mjeteve;
- ç) përdorimin, në përputhje me pikën 1 të këtij neni, të një pjese përbërëse të një produkti kompleks, për riparimin e këtij produkti, për rivendosjen e pamjes së tij origjinale, me kusht që konsumatorët të jenë informuar rregullisht për origjinën e kësaj pjese, për të bërë zgjedhjen e përshtatshme ndërmjet pjesëve konkurruese të ndërrimit.

Neni 128

Kohëzgjatja dhe ripërtëritja e regjistrimit

1. Regjistrimi i një disenoje është i vlefshëm për 5 vjet, duke filluar nga data e depozitimit të aplikimit për regjistrimin e saj.

2. Regjistrimi mund të ripërtërihet, kundrejt një pagese të caktuar për një periudhë shtesë prej pesë vjetësh, deri në një periudhë prej 25 vjetësh, nga data e depozitimit të aplikimit për regjistrimin e disenjës.

3. Të dhënat, që duhet të jepen në kërkesën për ripërtëritjen e disenjës dhe procedurat për ripërtëritjen e saj parashikohen në rregulloren përkatëse.

Neni 129
Licencimi

1. Kontrata e licencës bëhet me shkrim dhe nënshkruhet nga palët kontraktore, në të kundërt ajo është e pavlefshme. Licenca mund të jetë ekskluzive ose joekskluzive. Pronari i disenjës mund të përdorë të drejtat, që rrjedhin nga regjistrimi i disenjës, kundër të licencuarit, që shkel kushtet e përcaktuara në kontratë, për kohëzgjatjen e saj, formën, në të cilën do të përdoret, listën e cilësive të produkteve, që do të prodhohet i licencuari për të cilat është dhënë licenca.

2. Kontrata e licencës regjistrohet në DPPM, në regjistrin e disenjave, kundrejt pagesës së një tarife të caktuar. I licencuari ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës për kontratën e licencës, vetëm pasi kontrata të jetë regjistruar në regjistrin e disenjave. I licencuari ka të drejtë të ngrejë padi në gjykatë dhe të kryejë çdo veprim tjetër, të njohur me ligj, kundër shkeljes së të drejtave mbi disenjon, vetëm me pëlqimin e licencuesit, përveç kur në kontratën e licencës është parashikuar ndryshe. Kur licenca është ekskluzive, i licencuari ka të drejtë të ngrejë padi në gjykatë dhe të kryejë çdo veprim tjetër, të njohur me ligj, kundër shkeljes së të drejtave mbi disenjon edhe pa pëlqimin e licencuesit, nëse ai, edhe pse është njoftuar nga i licencuari, nuk kryen asnjë veprim ligjor, të njohur me ligj, për mbrojtjen e disenjës, brenda një periudhe kohe të arsyeshme. I licencuari ka të drejtë të ndërhyjë për një padi të ngritur nga licencuesi kundër shkeljes së të drejtave mbi disenjon, kur ndërhyrja ka për qëllim shpërblimin e dëmit të pësuar prej tij nga shkelja e të drejtave.

3. Të dhënat për depozitimin e kërkesës dhe procedura për regjistrimin e kontratës së licencës parashikohen në rregulloren përkatëse, në zbatim të këtij ligji.

Neni 129/a
E drejta për vendosje pengu mbi një disenjo industriale
(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Disenjoja industriale është objekt mbi të cilin mund të vendoset pengu.
2. Me kërkesë të njëres prej palëve në kontratë, të shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse, kontrata e vendosjes së pengut mbi një disenjo industriale regjistrohet në regjistrin e disenjave.
3. Regjistrimi i vendosjes së një pengu publikohet në buletin e DPPI-së.
4. Pengu krijon pasoja juridike vetëm pas regjistrimit të kontratës së pengut në regjistrin.
5. Forma dhe përmbajtja e kërkesës për regjistrimin e pengut përcaktohet në vendimin e Këshillit të Ministrave për disenjon.

Neni 129/b
Procedura e veprimeve përmbartimore
(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Disenjoja industriale mund të sigurohet dhe të jetë objekt i veprimeve përmbartimore.
2. Me kërkesën e njëres nga palët, të shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse, një veprim përmbartimor i marrë ndaj një disenjoje regjistrohet në regjistrin e disenjave dhe publikohet në buletin e DPPI-së.
3. Një veprim përmbartimor krijon pasoja juridike pas regjistrimit të veprimit përmbartimor në regjistrin e disenjave.
4. Forma dhe përmbajtja e kërkesës për regjistrimin e një veprimi përmbartimor përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për disenjon.

Neni 130

Ndryshimi i emrit dhe/ose adresës

1. DPPM-ja, me kërkesë të pronarit të disenjës, regjistron ndryshimet në emrin dhe/ose adresën e pronarit në regjistrin e disenjave, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

2. Të dhënat për depozitimin e kërkesës dhe procedura për regjistrimin e këtyre ndryshimeve parashikohen në rregulloren përkatëse.

Neni 131

Kalimi i pronësisë së disenjës

1. DPPM-ja regjistron në regjistrin e disenjave, me kërkesë të pronarit të disenjës ose të pronarit të ri të saj, transferimin e pronësisë së kësaj disenjeje, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

2. Pronari i një disenjeje të regjistruar mund të transferojë të drejtat e tij mbi disenjon, plotësisht ose pjesërisht, nëpërmjet një marrëveshjeje, të nënshkruar nga të dyja palët, e cila depozitohet në DPPM.

3. Të drejtat mbi disenjon mund të transferohen së bashku me veprimtarinë e biznesit ose pa e transferuar këtë të fundit.

4. Transferimi nuk ka efekt ligjor, nëse nuk regjistrohet në regjistrin e disenjave.

5. DPPM-ja refuzon regjistrimin në regjistër të një transferimi pronësie të kërkuar, në rast se dokumentacioni përkatës nuk paraqitet brenda afatit të caktuar.

6. Të dhënat për depozitimin e kërkesës dhe procedura për regjistrimin e ndryshimit të pronësisë parashikohen në rregulloren përkatëse.

KREU XX

(shfuqizuar kreu me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

KREU XXI

HEQJA DORË DHE SHFUQIZIMI

Neni 137

Heqja dorë nga një disenjo

1. Për të hequr dorë nga regjistrimi, pronari i disenjës duhet t'i paraqesë DPPM-së një deklaratë me shkrim, të shoqëruar me autorizimin e përfaqësimit dhe dokumentin, që vërteton kryerjen e pagesës së tarifës përkatëse. Heqja dorë nga disenjoja e regjistruar hyn në fuqi në datën kur është depozituar kërkesa pranë DPPM-së. Nëse regjistrimi është bërë për një grup disenjosh të ndara, heqja dorë mund të bëhet për të gjitha ose për disa prej tyre.

2. DPPM-ja regjistron heqjen dorë nga disenjoja në regjistrin e disenjave dhe e publikon atë. Nëse për disenjon, për të cilën kërkohet dorëheqja, është regjistruar një kontratë licence, dorëheqja regjistrohet nga DPPM-ja vetëm pasi pronari i disenjës provon se i licencuari është në dijeni për këtë veprim. Nëse për disenjon, për të cilën kërkohet dorëheqja, ka filluar një procedurë gjyqësore për të drejtën për mbrojtjen e saj, parashikuar në nenin 114 të këtij ligji, dorëheqja nuk mund të regjistrohet nga DPPM-ja pa miratimin e paditësit.

Neni 138

Shfuqizimi i disenjës

(ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Personi i interesuar, përkundrejt tarifës përkatëse, mund t'i drejtohet dhomës për

shfuqizim/zhvlerësim për të kërkuar shfuqizimin e një disenjoje të regjistruar, nëse ajo nuk i përmbush kushtet për t'u mbrojtur, sipas neneve 115 dhe 116, të këtij ligji, me përjashtim të rasteve të mëposhtme:

a) nëse është duke u zhvilluar një proces në lidhje me këtë disenjo në gjykatë, kërkesa duhet të bëhet në gjykatë;

b) kur, në çdo rast tjetër, kërkesa është bërë në dhomën për shfuqizim/zhvlerësim, personi, në çdo fazë të procedurës në DPPI mund t'ia drejtojë kërkesën gjykatës.

2. Disenjoja e regjistruar mund të mbahet në një formë të ndryshuar, nëse në formën e ndryshuar ajo i përmbush kërkesat për mbrojtje dhe identiteti i saj ruhet.

3. Çdo disenjo e regjistruar që shfuqizohet, zhvlerësohet nga data e depozitimit të saj.

4. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim merr vendim në lidhje me kërkesën e paraqitur, sipas pikës 1, të këtij neni, brenda 3 muajve nga data plotësimit të pretendimeve, prapësimeve dhe paraqitjes së të gjitha provave nga palët.

5. Shfuqizimi i një disenjoje të regjistruar nuk mund të bëhet pa u thirrur për t'u dëgjuar pronari i saj.

6. Vendimi i dhomës për shfuqizim/zhvlerësim mund të ankimohet, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, në Bordin e Apelit, brenda 1 muaji nga data që vendimi u njoftohet palëve.

KREU XXII MARRËVESHJET NDËRKOMBËTARE

Neni 139

Kërkesat sipas Marrëveshjes së Hagës

1. Aplikimet për regjistrimin ndërkombëtar të një disenjoje depozitohen në Zyrën Ndërkombëtare të Pronësisë Industriale, në përputhje me Marrëveshjen e Hagës "Mbi regjistrimin ndërkombëtar të disenjove industriale" datë 28 nëntor 1960, plotësuar më 14 korrik 1967 dhe ndryshuar më 28 shtator 1979 dhe me rregullat e nxjerra në zbatim të saj.

2. Në përputhje me nenin 8 të Marrëveshjes së Hagës, dispozitat e këtij ligji, për mbrojtjen e një disenjoje në Republikën e Shqipërisë, zbatohen *mutatis mutandis*.

PJESA IV MARKAT TREGTARE DHE TË SHËRBIMIT

KREU XXIII KUSHTET DHE E DREJTA PËR MBROJTJEN

Neni 140

Shenjat që mund të përbëjnë markë

(ndryshuar fjalia e parë e pikës 2 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

Një markë mund të jetë çdo shenjë, në veçanti fjalët, duke përfshirë emrat personalë ose disenjimet, shkronjat, numrat, ngjyrat, formën e mallrave ose të paketimeve të tyre ose tingujt, me kusht që këto shenja të jenë të afta:

a) të dallojnë mallrat apo shërbimet e një personi fizik apo juridik nga ato të një personi tjetër fizik apo juridik;

b) të përfaqësohen në regjistër në mënyrë të tillë, që të mundësojnë autoritetet kompetente dhe publikun të përcaktojnë qartë dhe saktë objektin e mbrojtjes që i njihet pronarit të saj.

Neni 141
Karakteri dallues

1. Një shenjë ka karakter dallues, nëse nëpërmjet saj përdoruesi i zakonshëm dallon një numër mallrash dhe shërbimesh specifike, nga një tjetër numër mallrash dhe shërbimesh, të njëjta me të parat, e lidhur, përkatësisht, me origjinën tregtare të tyre.

2. Karakteri dallues i një shenje vlerësohet në lidhje të ngushtë me mallrat dhe shërbimet, të cilat shenja ka për qëllim t'i dallojë.

Neni 142
Refuzimi ose shfuqizimi për shkaqe absolute

(shfuqizuar shkronja “f”, ndryshuar shkronja “g” dhe shtuar shkronjat “b”, “i” me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar titulli, pika 1 dhe 2 me ligjin nr. nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Një shenjë nuk regjistrohet si markë ose nëse regjistrohet, mund të shfuqizohet kur:

- a) nuk ka karakter dallues;
- b) përbëhet ekskluzivisht nga elemente ose tregues, që shërbejnë në treg për të treguar llojin, cilësinë, sasinë, qëllimin, vlerën, origjinën gjeografike ose kohën e prodhimit të mallrave apo të kryerjes së shërbimeve, ose për të treguar karakteristika të tjera të mallrave apo të shërbimeve;
- c) përbëhet ekskluzivisht nga elemente ose tregues, që janë bërë të zakonshëm në gjuhën e përditshme apo që janë kthyer në praktika tregtare;
- ç) përbëhet nga forma ose vija, të imponuara nga vetë natyra e mallrave apo e shërbimeve dhe/ose forma apo linja thelbësore, për të përmbushur një rezultat teknik;
- d) përbëhet nga forma, që u japin mallrave një vlerë thelbësore;
- dh) përbëhet nga elemente, që cenojnë interesin publik ose që bien në kundërshtim me vlerat morale apo rendin publik;
- e) përbëhet nga elemente, që kanë prirje të çorientojnë publikun për natyrën, cilësinë, origjinën gjeografike ose tregtare të mallrave dhe/ose shërbimeve, që ato kanë për qëllim të dallojnë;
- ë) përbëhet nga tregues gjeografikë, për verërat ose pijet alkoolike, që nuk e kanë origjinën gjeografike nga vendet, që tregohen në këta tregues, edhe nëse tregohet origjina e vërtetë e produkteve, ose treguesit gjeografikë janë përkthyer apo shoqëruar me shprehje të tilla, si “lloji” “tipi” “stili” “imitimi” ose shprehje të ngjashme;
- f) shfuqizuar;
- g) përbëhet nga:
 - i) emra shtetesh (të plotë ose të shkurtuar);
 - ii) emblema shtetërore, medalje, urdhra nderi;
 - iii) vula dhe shenja zyrtare të miratuara nga vendi;
 - iv) emblemat e organizatave të njohura ndërkombëtare ose shkurtimet e tyre;
- v) simbolet fetare;
- vi) flamujt kombëtarë;
- gj) përbëhet nga elemente, që bien në kundërshtim me nenin 6 ter të Konventës së Parisit, përveç kur autoritetet kompetente kanë autorizuar përdorimin e tyre.
- h) nuk përbën markë, sipas nenit 140 të këtij ligji;
- i) përmban ose përbëhet nga një emërtim origjine ose një tregues gjeografik, me efekt në territorin e Republikës së Shqipërisë, nëse kërkesa për regjistrimin e markës është dorëzuar pas datës së dorëzimit të kërkesës për regjistrimin e emërtimit të origjinës ose treguesit gjeografik dhe me qëllim mbrojtjen e tyre, të parashikuar në legjislacionin, në bazë të të cilit janë regjistruar ato dhe që kanë lidhje me të njëjtin lloj produktesh.

2. Një shenjë nuk përjashtohet nga regjistrimi si markë, në përputhje me shkronjat “a”, “b” e “c”, të pikës 1, të këtij neni, në qoftë se marka, objekt shqyrtimi, ka fituar karakter dallues në procesin e përdorimit përpara datës së aplikimit. Një markë tregtare nuk mund të zhvlerësohet

për të njëjtat arsye, nëse, para datës së kërkesës për shfuqizim, për shkak të përdorimit të saj, ajo ka fituar karakter dallues.

Neni 143

Refuzimi ose shfuqizimi për shkaqe relative

*(shfuqizuar fjalët në shkronjën “ç” pika 5 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014;
ndryshuar titulli, shtuar shkronja “ç” e pikës 2, shkronjat “b”, “c”, shtuar shkronja
“d” të pikës 3, shtuar pika 6 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)*

1. Marka nuk mund të mbrohet nëse përdorimi i saj bie në kundërshtim me të drejtat e mëparshme.

2. Marka nuk mund të regjistrohet ose, nëse është regjistruar, ajo duhet të deklarohet e pavlefshme kur:

a) është e njëjtë me një markë të mëparshme dhe mallrat e shërbimet, për të cilat është aplikuar ose regjistruar ajo, janë identike me mallrat ose shërbimet, për të cilat është mbrojtur marka e mëparshme;

b) është e njëjtë ose e ngjashme me një markë të mëparshme, e cila mbrohet për mallra apo shërbime identike ose të ngjashme dhe kur, për shkak të njëjlojshmërisë ose të ngjashmërisë, ekziston mundësia e shkakimit të konfuzionit të publiku, ku përfshihet edhe mundësia e bashkëlidhjes me markën e mëparshme;

c) është e njëjtë ose e ngjashme me një markë të mëparshme, edhe kur është për t'u regjistruar ose është regjistruar për mallra apo shërbime, që nuk janë të ngjashme me ato, për të cilat është regjistruar marka e mëparshme, kur marka e mëparshme ka një reputacion në Republikën e Shqipërisë dhe përdorimi ose regjistrimi i markës në fjalë, pa shkak të arsyeshëm, fiton prioritet të padrejtë ose dëmton natyrën dalluese apo emrin e mirë të markës së mëparshme.

ç) nëse kërkesa për regjistrimin e saj është bërë në keqbesim.

3. Marka nuk mund të regjistrohet ose, nëse është regjistruar, ajo deklarohet e pavlefshme, nëse cenon të drejtat e mëparshme, të fituara, si:

a) të drejtën e emrit tregtar, me kusht që ky emër ose pjesa thelbësore e tij të jetë e njëjtë apo e ngjashme me markën, që kërkohet të regjistrohet, dhe që pronari i emrit tregtar të prodhojë apo të sigurojë përkatësisht mallra ose shërbime, të njëjta ose të ngjashme me ato të markës, që kërkohet të regjistrohet;

b) të drejtën e një individi, emri, mbiemri ose pamja e jashtme e të cilit është e njëjtë ose e ngjashme me markën, që kërkohet të regjistrohet;

c) të drejtat e pronësisë industriale, emrat e varieteteve të mbrojtura, bimore dhe/ose shtazore dhe të treguesve gjeografikë;

ç) të drejtat e autorit të një veprë ose të një pjese të saj, me kusht që ajo të jetë e njëjtë ose e ngjashme me markën, që kërkohet të mbrohet.

d) të drejtat e një marke të paregjistruar ose një shenje tjetër, të fituara nga përdorimi për një kohë të gjatë në një aktivitet tregtar dhe shtrirja e gjerë territoriale.

4. Marka nuk mbrohet, nëse është e njëjtë ose e ngjashme me një markë të regjistruar, për mallra apo shërbime të njëjta ose të ngjashme dhe nëse vlefshmëria e saj ka mbaruar për shkak të mbarimit të afatit të mbrojtjes, për një periudhë gjashtëmujore nga mbarimi i këtij afati.

5. Markë e mëparshme, në kuptim të pikës 2 të këtij neni, vlerësohet:

a) marka, me një datë aplikimi për regjistrim më të hershme sesa data e aplikimit për regjistrim e një marke tjetër tregtare, duke pasur parasysh, kur është rasti, pretendimin për prioritet për atë markë, sipas nenit 147 të këtij ligji;

b) marka, që është regjistruar më parë, nëpërmjet një marrëveshjeje ndërkombëtare, në të cilën Republika e Shqipërisë është palë;

c) aplikimi për një markë, sipas përcaktimit të shkronjave “a” e “b” të kësaj pike, në varësi të regjistrimit të tyre;

ç) marka, e cila, në datën e aplikimit për regjistrim, ose në datën e prioritetit, në rastet kur pretendohet për prioritet, është e mirënjohur në Republikën e Shqipërisë, në kuptim të nenit 6 bis të Konventës së Parisit, të publiku i sektorit përkatës, si rezultat i përdorimit, përfaqësimit, publikimit ose reklamimit.

6. Kriteret në lidhje me markat e mirënjohura përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për markat.

Neni 144

E drejta për markë

E drejta ekskluzive për markat, sipas këtij ligji, fitohet nëpërmjet regjistrimit të tyre në DPPM.

KREU XXIV

PROCEDURAT E REGJISTRIMIT TË MARKËS

Neni 145

Përmbajtja e kërkesës

(shfuqizuar fjalët në shkronjën “c” dhe shkronja “ç” pika 4, ndryshuar pika 5 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar pika 1 dhe shtuar pika 6 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Kërkesa për të fituar të drejtën mbi një markë mund të bëhet nga çdo person.
2. Për çdo shenjë, për të cilën kërkohet mbrojtja si markë, duhet të bëhet kërkesë e veçantë.
3. Kërkesa për të regjistruar një markë përmban një ose disa klasa mallrash dhe/ose shërbimesh.
4. Kërkesa për regjistrimin e një marke përmban elementet e mëposhtme:
 - a) emrin dhe adresën e aplikantit;
 - b) përfaqësimin (pamjen) e markës, për të cilën kërkohet regjistrimi;
 - c) listën e mallrave dhe/ose të shërbimeve, për të cilat kërkohet regjistrimi;
 - ç) Shfuqizuar;
 - d) dokumentin, që vërteton pagesën e tarifës së caktuar për depozitimin.
5. Kërkesa për të regjistruar një markë përmban, gjithashtu:
 - a) emrin dhe adresën e përfaqësuesit të aplikuesit, si dhe autorizimin e përfaqësimit nëse kërkesa depozitohet nga përfaqësuesi;
 - b) listën e mallrave dhe/ose të shërbimeve, të grupuara në klasa, në përputhje me klasifikimin e Nicës;
 - c) një dokument që përcakton rregullat e përdorimit të markës në rastin e markës kolektive;
 - ç) deklarin e përjashtimit nga mbrojtja të elementeve të markës që janë përshkruese ose që nuk kanë karakter dallues;
 - d) nënshkrimin e aplikuesit apo të përfaqësuesit të tij;
 - dh) elemente të tjera të aplikimit, të përcaktuara në rregulloren përkatëse.
6. Pas datës së lëshimit të dëshmisë së depozitimit nga DPPI-ja, ndalohet të bëhen shtesa në listën e mallrave ose shërbimeve apo ndryshime në pamjen e markës, përveç rasteve që lidhen me bërjen e korrigjimeve ortografike ose saktësimeve në listën e mallrave ose shërbimeve.

Neni 146

Data e depozitimit

(ndryshuar me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

Data e depozitimit të aplikimit për regjistrimin e një marke është data kur DPPM-ja merr në dorëzim aplikimin me elementet e parashikuara në pikën 4, të nenit 145, të këtij ligji, në të kundërt, data e depozitimit të aplikimit konsiderohet data, në të cilën plotësohen kërkesat e pikës 4, të nenit 145, të këtij ligji.

E drejta për prioritet

1. Aplikimi për regjistrimin e një marke, i depozituar pranë DPPM-së, mund të përmbajë një deklaratë, ku kërkohet prioritet dhe të gëzojë një të drejtë prioriteti, kur ai është i njëjtë me një aplikim të mëparshëm e të rregullt kombëtar, të depozituar për të njëjtën markë dhe për të njëjtat mallra dhe/ose shërbime nga aplikanti ose zëvendësuesi i tij ligjor, në bazë të:

legjislacionit kombëtar të njërës prej shteteve anëtare të Konventës së Parisit;

legjislacionit kombëtar të njërës prej shteteve anëtare të Organizatës Botërore të Tregtisë.

Aplikim i rregullt kombëtar, quhet çdo aplikim, i cili ka plotësuar kërkesat e nevojshme, për të marrë një datë depozitimi, pavarësisht se çfarë ka ndodhur më vonë me të.

2. Aplikimi i depozituar sipas pikës 1 të këtij neni, gëzon të drejtën e prioritetit nga data e depozitimit të aplikimit të parë, me kusht që kërkesa pranë DPPM-së të bëhet brenda një periudhe gjashtëmujore nga data e depozitimit të aplikimit të parë. E drejta e prioritetit, e fituar si më sipër, sjell si pasojë që data e prioritetit quhet si datë depozitimi e aplikimit për regjistrimin e markës pranë DPPM-së, me qëllim për të përcaktuar se cili aplikim gëzon një të drejtë të mëparshme.

3. Aplikanti, i cili synon të përdorë të drejtën e prioritetit, në përputhje me pikën 2 të këtij neni, paraqet në DPPM të gjithë informacionin për aplikimin e parë (datën, vendin dhe numrin e aplikimit të parë) dhe, brenda një periudhe tremujore nga data e paraqitjes së kërkesës, depoziton në DPPM një kopje të aplikimit të parë dhe përkthimin e tij në shqip.

E drejta për prioritet

(ndryshuar titulli me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Personi që ka ekspozuar mallrat dhe/ose shërbimet, me një shenjë të caktuar, në një ekspozitë të njohur në Republikën e Shqipërisë ose në një vend tjetër, që është anëtar i Konventës së Parisit, brenda gjashtë muajve mund të aplikojë për regjistrimin e markës, duke kërkuar si datë prioriteti datën e ekspozimit të mallrave dhe/ose shërbimeve në ekspozitë.

2. Kërkesa e përmendur në pikën 1 të këtij neni shoqërohet me një certifikatë të lëshuar nga autoritetet përkatëse të shtetit anëtar të Konventës së Parisit dhe një dokument, ku përcaktohen lloji i ekspozitës ose i panairit, vendi i organizimit, data e hapjes dhe e mbylljes, si dhe dita e parë e ekspozimit të produkteve dhe/ose shërbimeve, të përcaktuara në kërkesën për regjistrimin e markës.

Ndarja e aplikimit dhe e regjistrimit të një marke

(ndryshuar me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Aplikanti ose pronari i një marke mund të kërkojë ndarjen e një aplikimi për regjistrimin e markës ose një marke të regjistruar në dy ose më shumë aplikime, ose regjistrime të ndara, duke depozituar pranë DPPM-së një kërkesë, në të cilën të përcaktojnë saktë mallrat dhe/ose shërbimet e përfshira në aplikimin ose regjistrimin fillestar që do të mbulohen nga secili aplikim ose regjistrim i ndarë.

2. Të dhënat për mënyrën e depozitimit të kërkesës dhe procedura e nevojshme për ndarjen e aplikimit apo e regjistrimit të markës do të përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për markat.

Ekzaminimi i përmbushjes së kërkesave

(ndryshuar pika 6 dhe 7 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. DPPI-ja ekzaminon kërkesat për regjistrimin e markave, sipas numrit rendor të paraqitjes së tyre.
2. Një kërkesë ekzaminohet jashtë numrit rendor, kur:
 - a) depozitohet një kërkesë për regjistrim ndërkombëtar të markës, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse;
 - b) është depozituar një kërkesë për ekzaminim jashtë numrit rendor, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.
3. Menjëherë pas marrjes së aplikimit, DPPI-ja ekzaminon nëse aplikimi është në përputhje me kërkesat e pikës 4, të nenit 145, të këtij ligji. Kur aplikimi nuk i përmbush të gjitha kërkesat e pikës 4, të nenit 145, DPPI-ja njofton aplikuesin t'i plotësojë ato brenda dy muajve nga data e njoftimit. Nëse aplikimi plotësohet brenda afatit, DPPI-ja lëshon dëshminë e depozitimit, duke shënuar si datë depozitimi datën në të cilën paraqitet plotësimi i aplikimit në DPPI. Nëse plotësimi i aplikimit nuk bëhet brenda këtij afati dymujor, DPPI-ja e refuzon depozitimin e aplikimit dhe njofton me shkrim për këtë aplikuesin.
4. Brenda tre muajve nga data e lëshimit të dëshmisë së depozitimit për aplikimin për regjistrimin e një marke, DPPI-ja ekzaminon aplikimin nëse përmbushen kërkesat e pikave 1, 2, 3, 5 dhe 6, të nenit 145, të këtij ligji. Kur aplikimi nuk përmbush të gjitha kërkesat e parashikuara në pikat 1, 2, 3, 5 dhe 6, të nenit 145, DPPI-ja njofton aplikuesin t'i plotësojë ato brenda tre muajve nga data e njoftimit. Nëse aplikuesi nuk i plotëson kërkesat brenda afatit, DPPI-ja e refuzon aplikimin dhe njofton për këtë me shkrim aplikuesin.
5. Afati për paraqitjen e plotësimeve, sipas pikës 4, të këtij neni, zgjatet deri në dy muaj shtesë, nëse aplikuesi paraqet brenda periudhës tremujore nga data e marrjes së njoftimit një kërkesë me shkrim dhe paguan tarifën përkatëse.

Ekzaminimi i shkaqeve absolute për refuzim

(Shtuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; shtuar pika 6 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Brenda tre muajve nga data e plotësimit të kërkesave, sipas pikave 1, 2, 3, 5 dhe 6, të nenit 145, DPPI-ja ekzaminon nëse marka është në përputhje me kërkesat e neneve 140 dhe 142, të këtij ligji. Kur aplikimi është në përputhje me këto kërkesa, DPPI-ja publikon aplikimin për regjistrim marke në buletin e saj të radhës.
2. Nëse marka nuk është në përputhje me kërkesat e neneve 140 e 142, DPPI-ja njofton aplikuesin dhe i jep atij mundësinë, brenda dy muajve nga data e njoftimit, të paraqesë shpjegimet e tij, si dhe dokumente shtesë, sipas rastit. Afati për paraqitjen e plotësimeve, sipas kësaj pike, zgjatet deri në dy muaj shtesë, nëse aplikuesi paraqet brenda periudhës dymujore nga data e marrjes së njoftimit një kërkesë me shkrim dhe paguan tarifën përkatëse.
3. Nëse një markë përmban një element, i cili, sipas DPPI-së, nuk është dallues, dhe kur përfshirja e atij elementi të marka mund të ngrejë dyshime nëse marka mund të mbrohet ose jo, DPPI-ja mund t'i kërkojë aplikuesit, si kusht për regjistrimin e markës në fjalë, që të heqë dorë dhe të përjashtojë nga mbrojtja çdo të drejtë ekskluzive mbi atë element. Ky përjashtim duhet të regjistrohet dhe të publikohet së bashku me aplikimin ose regjistrimin e markës, sipas rastit.
4. Aplikimi refuzohet kur:
 - a) aplikuesi nuk parashtrohet shpjegimet e tij;
 - b) nuk plotëson dokumentacionin brenda afatit kohor;

c) nëse DPPI-ja vëren se aplikimi nuk është në përputhje me përcaktimet e neneve 140 dhe 142, të këtij ligji, edhe pas shpjegimeve të aplikuesit.

Ky vendim i njoftohet aplikuesit.

5. Aplikimi nuk duhet të refuzohet përpara sesa t'i jetë dhënë aplikuesit njoftimi dhe afati përkatës që të paraqesë shpjegimet e tij ose përjashtimin nga mbrojtja të një elementi të markës ose ndryshimin e pranueshëm të elementit.

6. Nëse një element, i cili zë pjesën më të madhe ose dominante të përfaqësimit të shenjës së aplikuar për t'u regjistruar si markë, konsiderohet si jodallues sipas pikës 1 të nenit 142 të këtij ligji, DPPI-ja e refuzon regjistrimin e aplikimit edhe kur aplikanti kërkon përjashtimin nga mbrojtja të këtij elementi.

Neni 151

Publikimi i aplikimit

(ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014 dhe nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. DPPI-ja publikon të dhënat e aplikimit që plotëson të gjitha kërkesat e parashikuara në nenet 150 dhe 150/a në buletin e radhës.

2. Të dhënat e aplikimit, që botohen në buletin e DPPM-së, parashikohen në rregulloren përkatëse.

Neni 151/a

Observime nga palët e treta

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Brenda tre muajve nga data e publikimit të aplikimit për regjistrimin e një marke, çdo person i interesuar mund të paraqesë një kërkesë me shkrim në Dhomën për Shqyrtimin e Kundërshtimeve për shkaqe të bazuara në nenin 142, ku të përcaktojë se përse aplikimi nuk duhet të regjistrohet nga DPPI-ja.

2. Observuesi nuk bëhet palë e kësaj procedure dhe DPPI-ja nuk ka për detyrim ta informojë atë në lidhje me masat e marra për këtë observim.

3. Kërkesa, sipas pikës 1, të këtij neni, i komunikohet aplikuesit, i cili mund të paraqesë shpjegimet e tij në lidhje me këtë kërkesë brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit.

4. Kërkesa, sipas këtij neni, shqyrtohet brenda 2 muajve nga Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve.

5. Kundër vendimit të marrë nga Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve mund të bëhet ankim, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, në Bordin e Apelit, brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit.

Neni 151/b

Shfuqizimi ose ndryshimi i akteve administrative me gabime

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Kur DPPI-ja ka marrë një vendim ose ka nxjerrë një akt administrativ në lidhje me një markë, i cili përmban një gabim të dukshëm të bërë nga vetë DPPI-ja, me kërkesë të palëve të interesuara ose me iniciativë të DPPI-së, kjo e fundit mund të shfuqizojë ose të ndryshojë aktin administrativ.

2. DPPI-ja merr vendim brenda dy muajve në lidhje me kërkesën e paraqitur, sipas pikës 1, të këtij neni, dhe njofton palët për vendimin e marrë.

3. Kundër vendimit të marrë nga DPPI-ja, sipas pikës 2, të këtij neni, mund të bëhet ankim në Bordin e Apelit, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse brenda 1 muaji nga data që vendimi u njoftohet palëve.

Neni 151/c

Rivendosja në afat e së drejtës

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Kur për shkaqe e rrethana të veçanta, të krijuara në kundërshtim me vullnetin e tij, aplikuesi për regjistrim marke ose përfaqësuesi i tij nuk ka qenë në gjendje të respektojë një afat që sjell drejtpërdrejt si pasojë refuzimin e aplikimit për regjistrim marke, aplikuesi ka të drejtë të kërkojë të rivendoset në afat.

2. Kërkesa për rivendosjen në afat përmban shkaqet dhe rrethanat që kanë penguar aplikuesin të respektojë afatin. Kërkesa për rivendosjen në afat duhet të bëhet brenda 2 muajve nga dita kur janë eliminuar pengesat, të cilat kanë shkaktuar refuzimin e aplikimit, por jo më vonë se 1 vit nga data e përfundimit të afatit të humbur. Kërkesa për rivendosje në afat shoqërohet me pagesën e tarifës përkatëse.

3. Nëse kërkesa për rivendosje në afat pranohet, pasojat ligjore që shkaktohen nga mosrespektimi afatit, konsiderohen se nuk kanë ndodhur.

4. Rivendosja në afat nuk lejohet për:

- a) një kërkesë drejtuar Bordit të Apelit të DPPI-së;
- b) një kërkesë drejtuar dhomës për shfuqizim /zhvlerësim;
- c) një kërkesë drejtuar Dhomës për Shqyrtimin e Kundërshtimeve;
- ç) kërkesën për rivendosje në afat, sipas këtij neni.

5. Procedura për depozitimin dhe shqyrtimin e kërkesës për rivendosjen në afat kryhet në mënyrën që përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave për markat.

6. Kundër vendimit të marrë nga DPPI-ja për rivendosjen në afat mund të bëhet ankim në Bordin e Apelit përkundërt pagesës së tarifës përkatëse brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit

Neni 152

Kundërshtimi ndaj një marke

(ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Kundërshtimi ndaj një marke të publikuar depozitohet në DPPI brenda një periudhe tremujore nga data e publikimit, kundërt pagesës së tarifës përkatëse, nga:

- a) aplikanti i një marke të mëparshme të depozituar në DPPI ose nga pronari i një marke të mëparshme;
- b) pronari i një emri tregtar, në përputhje me përcaktimin e shkronjës “a”, të pikës 3, të nenit 143, të këtij ligji;
- c) një person fizik, në bazë të përcaktimit të shkronjës “b”, të pikës 3, të nenit 143, të këtij ligji;
- ç) pronari i një të drejte të mëparshme të pronësisë industriale, në bazë të përcaktimit të shkronjës “c”, të pikës 3, të nenit 143, të këtij ligji;
- d) çdo person që ka të drejtën e autorit, sipas përcaktimit të shkronjës “ç”, të pikës 3, të nenit 143, të këtij ligji;
- dh) përdoruesit e autorizuar të markave certifikuese;
- e) nga cildo subjekt i sipërpërmendur në këtë pikë, që vërteton se aplikimi është bërë në keqbesim;
- ë) përdoruesit e autorizuar ose të licencuarit e markës nga pronari i markës.

2. Periudha për paraqitjen e kundërshtimit nuk mund të zgjatet tej periudhës së parashikuar në pikën 1, të këtij neni.

3. Të dhënat për mënyrën e depozitimit të kundërshtimit dhe procedura e nevojshme parashikohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për markat.

Neni 153

Procedura e kundërshtimit

(Ndryshuar pika 3 dhe shfuqizuar fjalët në pikën 4 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve ekzaminon nëse kundërshtimi është depozituar në përputhje me kërkesat e pikës 1, të nenit 152, të këtij ligji.
2. Nëse kërkesat e parashikuara në pikën 1, të nenit 152, nuk janë plotësuar, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve refuzon kërkesën për kundërshtim dhe njofton kundërshtuesin.
3. Nëse kërkesa për kundërshtim plotëson kriteret e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve njofton me shkrim dhe i dërgon një kopje të kundërshtimit aplikantit të markës, kundër së cilës është depozituar kundërshtimi, të paraqesë argumentet brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.
4. Afati kohor i parashikuar në pikën 3, të këtij neni, nuk mund të zgjatet.
5. Nëse aplikanti nuk i paraqet argumentet e tij ndaj kundërshtimit brenda afatit kohor të parashikuar, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve e pranon kundërshtimin.
6. Kur Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve e konsideron të nevojshme, ajo fton palët në një seancë dëgjimore për t'i dëgjuar gjatë shqyrtimit të kundërshtimit.

Neni 153/a

Shqyrtimi i kundërshtimit

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Nëse aplikanti i markës së kundërshtuar paraqet argumentet e tij ndaj kundërshtimit brenda afatit të parashikuar, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve shqyrton brenda dy muajve argumentet dhe bazën ligjore mbi të cilat mbështetet kundërshtimi.
2. Pas shqyrtimit të kundërshtimit, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve mund të vendosë që regjistrimi i markës që kundërshtohet të refuzohet ose të pranohet për të gjitha mallrat/shërbimet ose për një pjesë të tyre dhe vendimi i marrë në lidhje me këtë u njoftohet palëve.
3. Kundër vendimit të marrë nga Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve mund të bëhet apelim në Bordin e Apelit përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, brenda një periudhe 1-mujore nga data e marrjes njoftim të vendimit.

Neni 154

Regjistrimi i markës

(Ndryshuar me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. DPPM-ja njofton aplikuesin të paguajë tarifën e regjistrimit pas kalimit të afatit 3-mujor nga data e publikimit të markës, nëse nuk janë depozituar kundërshtime apo kundërshtimet janë refuzuar. Aplikuesi paguan tarifën e regjistrimit brenda një muaji nga data e njoftimit nga DPPM-ja. DPPM-ja regjistron markën në regjistrin e markave dhe lëshon certifikatën e regjistrimit brenda tre muajve nga kryerja e pagesës nga aplikuesi.
2. DPPM-ja refuzon aplikimin nëse aplikuesi nuk e paguan tarifën e regjistrimit brenda afatit të caktuar në pikën 1 të këtij neni.
3. Marka e regjistruar publikohet në buletin e DPPM-së.
4. Të dhënat për certifikatën e regjistrimit dhe për publikimin e markës parashikohen në rregulloren përkatëse.

Neni 155

Apelimi i vendimit të refuzimit

*(ndryshuar fjalët në pikën 1 dhe pika 5, shfuqizuar pika 4 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014;
ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)*

1. Brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit për refuzimin e aplikimit, sipas neneve 150 dhe 150/a, të këtij ligji, aplikanti ka të drejtë, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse, të apelojë vendimin e DPPI-së në dhomën për shfuqizim/zhvlerësim.

2. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim shqyrton kërkesën për apelim, brenda tre muajve nga data e paraqitjes së tij dhe njofton apeluesin për vendimin e marrë.

3. Gjatë shqyrtimit, dhoma për shfuqizim /zhvlerësim ka të drejtë t'i kërkojë apeluesit të vendimit të paraqesë materiale dhe dokumente të tjera shtesë, brenda një periudhë të parashikuar për këtë qëllim në vendimin e Këshillit të Ministrave për markat.

4. Kundër vendimit të marrë nga dhoma për shfuqizim/zhvlerësim mund të bëhet apelim në Bordin e Apelit, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit.

KREU XXV

EFEKTET E REGJISTRIMIT TË MARKËS

Neni 156

Të drejtat që rrjedhin nga regjistrimi

1. Pronari i markës së regjistruar gëzon të drejtën ekskluzive të përdorimit të markës, në përputhje me të drejtat e parashikuara në këtë ligj.

2. Pronari i markës së regjistruar gëzon të drejtën të ndalojë personat e tretë të përdorin, gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tyre tregtare, pa autorizimin e tij:

a) një shenjë, që është e njëjtë me markën, për mallra dhe shërbime, që janë të njëjta me ato, për të cilat është regjistruar marka;

b) një shenjë, që është e njëjtë ose e ngjashme me markën apo që, për shkak të njëllojshmërisë apo ngjashmërisë së mallrave ose shërbimeve, për të cilat përdoret shenja, me mallrat apo shërbimet, që mbulohen nga marka e regjistruar, mund të shkaktojnë konfuzion te publiku, ku përfshihet edhe mundësia e bashkëlidhjes së shenjës me markën tregtare;

c) një shenjë të njëjtë ose të ngjashme për mallra apo shërbime, edhe kur këto nuk janë as të njëjta e as identike me ato, për të cilat është regjistruar marka, në rast se marka ka reputacion në Republikën e Shqipërisë dhe nga përdorimi i shenjës, pa shkak të arsyeshem, realizohet një përfitim i padrejtë ose dëmtohet natyra dalluese apo emri i mirë i markës.

3. Në përputhje me pikën 2 të këtij neni, gjithashtu, ndalohet:

a) vendosja e shenjës te mallrat ose ambalazhet e tyre;

b) hedhja e mallrave në treg, ofrimi i tyre për shitje, duke përdorur këtë shenjë, ose krijimi dhe mbajtja e rezervave për këto qëllime;

c) ofrimi i shërbimeve, duke përdorur këtë shenjë;

ç) importimi ose eksportimi i mallrave, duke përdorur këtë shenjë;

d) përdorimi i shenjës në veprimtarinë tregtare, në reklamime ose publicitete.

4. Të drejtat, që i njihen pronarit të markës së regjistruar, sipas këtij neni, i njihen edhe pronarit të markës së mirënjohur në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me përcaktimin e shkronjës “ç” të pikës 5 të nenit 143 të këtij ligji.

Neni 156/a

Citimi i markave tregtare në botime
(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

Nëse një markë tregtare e regjistruar përmendet në një fjalor, enciklopedi apo material të ngjashëm, duke përfshirë dhe botimet elektronike, dhe shërben si referencë, duke dhënë përshtypjen e gabuar se marka tregtare përbën një emër përshkrues të mallrave apo shërbimeve, për të cilat është regjistruar, botuesi, me kërkesë të pronarit të markës tregtare, në botimin e ardhshëm tregon, me anën e një sqarimi tregues ose shenje, se kemi të bëjmë me një markë të regjistruar.

Neni 157

Kufizimi i të drejtave që rrjedhin nga regjistrimi
(Shtuar pika 2 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Mbrojtja nuk i jep pronarit të markës të drejtën të ndalojë palët e treta të përdorin në treg dhe në përputhje me praktikën dhe kërkesat e biznesit:

- a) emrin dhe adresën e tij;
- b) treguesit e tipit, cilësisë, sasisë, destinacionit, vlerës, vendit të origjinës, kohës së prodhimit ose të karakteristikave të tjera të mallrave apo të shërbimeve;
- c) markën, kur ajo është e nevojshme për të treguar qëllimin e përdorimit të mallrave dhe të shërbimeve, veçanërisht në rastin e aksesorëve ose të pjesëve.

2. Marka tregtare nuk i jep të drejtë titullarit të saj të ndalojë palën e tretë të përdorë në tregti një të drejtë të mëparshme, e cila shtrihet në një territor të caktuar, nëse kjo e drejtë njihet nga legjislacioni shqiptar në fuqi dhe brenda territorit të caktuar.

Neni 158

Mbarimi i të drejtave që rrjedhin nga regjistrimi
(Ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Marka tregtare nuk i jep të drejtën titullarit të saj të ndalojë përdorimin e markës për produkte të hedhura në qarkullimin civil në territorin e Republikës së Shqipërisë nga mbajtësi i saj apo me pëlqimin e tij.

2. Pika 1 e këtij neni nuk zbatohet në rastin kur ekzistojnë arsye ligjore apo shkaqe të tjera bindëse, në bazë të të cilave pronari kundërshton tregtimin e mëtejshëm të mallrave, veçanërisht kur kushtet e mallrave kanë ndryshuar ose mallrat janë prishur, kanë skaduar apo janë bërë të papërdorshme pas hedhjes në treg.

Neni 159

Detyrimi i përdorimit të markës

1. Pronari i një marke, për të ruajtur vlefshmërinë e saj, duhet ta përdorë atë për mallrat ose shërbimet, për të cilat ajo është regjistruar, përveç kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për mospërdorimin e saj, si rastet që nuk varen nga vullneti i pronarit.

2. Kur brenda një periudhe pesëvjeçare nga data e regjistrimit të markës, pronari i markës nuk e ka përdorur atë për mallrat ose shërbimet, për të cilat marka është regjistruar, ose ka pezulluar përdorimin e saj për një periudhë të pandërprerë pesëvjeçare, marka bëhet objekt i sanksioneve të parashikuara në nenin 174 të këtij ligji, përveç kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për mospërdorimin e saj, si në rastet që nuk varen nga vullneti i pronarit.

3. Përdorimi i markës, në përputhje me përcaktimet e pikave 1 e 2 të këtij neni, nënkupton, gjithashtu, përdorimin e saj në paketimin, katalogët, broshurat, manualët, reklamimet, në median e komunikimit dhe të tregtisë elektronike ose në median audiovizuale, me kusht që ajo të

perceptohet nga publiku si ofrim ose si ofertë për blerje apo furnizim të mallrave ose shërbimeve, që përcaktohen nga marka në Republikën e Shqipërisë.

4. Përdorimi i markës në përputhje me përcaktimet e pikave 1 e 2 të këtij neni nënkupton gjithashtu:

a) përdorimin e saj nga i licencuari ose një person tjetër, kur lejohet nga pronari i markës apo nga çdo person, që ka autoritet të përdorë një markë kolektive;

b) përdorimin e saj në një formë, që ndryshon vetëm ato elemente të markës, që nuk cenojnë karakterin dallues të saj në formën që ajo është regjistruar;

c) vendosjen ose ngjitjen e markës te mallrat ose ambalazhimet e tyre në Republikën e Shqipërisë vetëm për qëllime eksporti.

Neni 160

Kufizimi i pasojës së pranimit në heshtje

1. Kur pronari i një marke të mëparshme, në përputhje me përcaktimin e pikës 5 të nenit 143 të këtij ligji, pranon në heshtje, për një periudhë të pandërprerë pesëvjeçare, përdorimin e një marke të regjistruar më vonë në Republikën e Shqipërisë, ai nuk ka më të drejtë, sipas së drejtës që rrjedh nga regjistrimi i markës së mëparshme, të kërkojë deklarimin e pavlefshëm të markës së mëvonshme ose ta kundërshtojë përdorimin e markës së mëvonshme për mallrat ose shërbimet, për të cilat marka e mëvonshme është përdorur, përveç kur regjistrimi i markës së mëvonshme është aplikuar në keqbesim.

2. Pronari i markës së mëvonshme nuk ka të drejtë të kundërshtojë përdorimin e markës së mëparshme.

Neni 161

Ndryshimet në emër, adresë dhe në listën e mallrave

1. Marka e regjistruar në regjistrin e markave të DPPM-së nuk ndryshohet gjatë kohëzgjatjes së regjistrimit dhe as me ripërtëritjen e saj. Megjithatë, kur ndryshimi ka të bëjë me emrin dhe adresën e pronarit të markës, me kërkesën e këtij të fundit, DPPM-ja i regjistron këto ndryshime në regjistrin e markave, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

2. DPPM-ja, me kërkesë të pronarit të markës, regjistron kufizimin e listës së mallrave dhe/ose shërbimeve në regjistrin e markave, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

3. Të dhënat për depozitimin e kërkesës dhe procedura për regjistrimin e këtyre ndryshimeve parashikohen në rregulloren përkatëse, dalë në zbatim të këtij ligji.

Neni 162

Transferimi i pronësisë së markës

1. DPPM-ja, me kërkesën e pronarit të markës ose të pronarit të ri të saj, regjistron transferimin e pronësisë së një marke në regjistrin e markave, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

2. Pronari i një marke të regjistruar mund të transferojë të drejtat mbi markën, të gjitha ose një pjesë të tyre, nëpërmjet një marrëveshjeje të nënshkruar nga të dyja palët, e cila depozitohet në DPPM.

3. Të drejtat mbi markën mund të transferohen së bashku me veprimtarinë e biznesit ose pa e transferuar këtë të fundit.

4. Transferimi nuk ka asnjë efekt ligjor, nëse nuk është i regjistruar në regjistrin e markave. Kur nga akti i transferimit duket qartë se transferimi i pronësisë mbi markën mund të keqinformojë publikun për natyrën, cilësitë dhe origjinën gjeografike të mallrave dhe/ose shërbimeve, për të cilat është regjistruar marka, DPPM-ja refuzon të regjistrojë transferimin, nëse

pronari i ri i markës nuk pranon ta kufizojë regjistrimin vetëm për mallrat dhe/ose shërbimet, të cilat nuk çojnë në keqinformimin e publikut.

5. DPPM-ja refuzon regjistrimin në regjistër të një transferimi pronësie të kërkuar, në rast se dokumentacioni përkatës nuk paraqitet brenda afatit të caktuar.

6. Të dhënat për depozitimin e kërkesës dhe procedura për regjistrimin e ndryshimit të pronësisë parashikohen në rregulloren përkatëse, dalë në zbatim të këtij ligji.

Neni 163

Licencimi

1. Marka mund të licencohet për disa ose për të gjitha mallrat apo shërbimet, për të cilat ajo është regjistruar. Licenca mund të jetë ekskluzive ose joekskluzive.

2. Kontrata e licencës bëhet me shkrim, nënshkruhet nga të dyja palët dhe depozitohet në DPPM.

3. Pronari i markës së licencuar mund të përdorë të drejtat, që rrjedhin nga regjistrimi i markës, kundër të licencuarit që shkel kushtet e përcaktuara në kontratë, për kohëzgjatjen e saj, formën sipas së cilës duhet të përdoret marka, klasat e mallrave ose të shërbimeve, për të cilat është lëshuar licenca, territorin ku përdoret marka, ose për cilësinë e produkteve të prodhuara apo të shërbimeve që sigurohen nga i licencuari.

4. Kontrata e licencës nuk është e vlefshme, nëse nuk përmban detyrimet që licencuesi i vendos të licencuarit për zbatimin e kushteve të përcaktuara në kontratë, sipas pikës 3 të këtij neni.

5. Kontrata e licencës nuk ka asnjë efekt ligjor, nëse nuk është e regjistruar në regjistrin e markave të DPPM-së. I licencuari ka të drejtë të ngrejë padi në gjykatë dhe të kryejë çdo veprim tjetër, të njohur me ligj, kundër shkeljes së të drejtave për markën vetëm me pëlqimin e licencuesit, përveç kur në kontratën e licencës është parashikuar ndryshe. Kur licenca është ekskluzive, i licencuari ka të drejtë të ngrejë padi në gjykatë dhe të kryejë çdo veprim tjetër, të njohur me ligj, kundër shkeljes së të drejtave për markën edhe pa pëlqimin e licencuesit, nëse ai, edhe pse është njoftuar nga i licencuari, nuk kryen asnjë veprim të njohur me ligj për mbrojtjen e markës, brenda një periudhe kohe të arsyeshme. I licencuari ka të drejtë të ndërhyjë në një padi të ngritur nga licencuesi kundër shkeljes së të drejtave për markën, kur kjo ndërhyrje ka për qëllim shpërblimin e dëmit të pësuar prej tij nga shkelja e të drejtave.

6. DPPM-ja refuzon regjistrimin e një kontrate licence në regjistër, nëse nuk paraqitet dokumentacioni përkatës në kohën e caktuar.

7. Të dhënat për depozitimin e kërkesës dhe procedura për regjistrimin e kontratës së licencës parashikohen në rregulloren përkatëse, dalë në zbatim të këtij ligji.

Neni 163/a

Regjistrimi i së drejtës së pengut mbi një markë

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Marka mund të sigurohet ose të jetë objekt mbi të cilin mund të vendoset pengu.
2. Me kërkesë të njëres prej palëve në kontratë, të shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse, kontrata e vendosjes së pengut mbi një markë tregtare regjistrohet në regjistrin e markave.
3. Regjistrimi i vendosjes së një pengu publikohet në buletin e DPPI-së.
4. Pengu krijon pasoja juridike vetëm pas regjistrimit të kontratës së pengut në regjistër.
5. Forma dhe përmbajtja e kërkesës për regjistrimin e pengut përcaktohet në vendimin e Këshillit të Ministrave për markat.

Neni 163/b

Procedura e veprimeve përmbarimore

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Marka mund të jetë objekt i veprimeve përmbarimore.
2. Me kërkesë të njëres prej palëve në kontratë, të shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse, një veprim përmbarimor i marrë ndaj një marke tregtare regjistrohet në regjistrin e markave dhe publikohet në buletin e DPPI-së.
3. Një veprim përmbarimor krijon pasoja juridike pas regjistrimit të veprimit përmbarimor në regjistrin e markave.
4. Forma dhe përmbajtja e kërkesës për regjistrimin e një veprimi përmbarimor përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për markat.

Neni 164

Kohëzgjatja dhe ripërtëritja e regjistrimit

(ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Marka e regjistruar mbrohet për një afat 10-vjeçar duke filluar nga data e depozitimit.
2. Marka mund të ripërtërihet pafundësisht për periudha dhjetëvjeçare, pasi pronari depoziton një kërkesë për këtë qëllim në DPPM dhe paguan tarifën përkatëse, në një periudhë jo më vonë se gjashtë muaj nga data e përfundimit të periudhës dhjetëvjeçare të regjistrimit.
3. Periudha e re e mbrojtjes së markës fillon në datën e mbarimit të periudhës së mëparshme dhjetëvjeçare.
4. Nëse pronari i markës nuk depoziton kërkesën për ripërtëritjen e saj ose nuk paguan tarifën përkatëse, sipas kërkesës së përcaktuar në pikën 2 të këtij neni, marka në fjalë bëhet e pavlefshme.
5. Të dhënat që jepen në kërkesën për ripërtëritjen e një marke dhe procedura përkatëse për ripërtëritjen parashikohen në rregulloren e përkatëse.

KREU XXVI

MARKAT KOLEKTIVE

Neni 165

Objekti i mbrojtjes së markave kolektive

(ndryshuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Markë kolektive është marka që shërben për të dalluar mallrat ose shërbimet e anëtarëve të një shoqate apo çdo forme tjetër organizimi ligjor, krijuar mes subjekteve tregtare që prodhojnë mallra, ofrojnë shërbime ose tregtojnë mallra ose shërbime të të tjerëve. Ky organizim i subjekteve tregtare është pronari i markës kolektive.
2. Të drejtat që lindin nga një markë kolektive janë të patransferueshme.
3. Parashikimet e këtij ligji për markat tregtare zbatohen, gjithashtu, për markat kolektive, me përjashtim të parashikimeve të shkronjës “b”, të pikës 1, të nenit 142, të këtij ligji, në lidhje me shenjat ose treguesit që mund të shërbejnë në treg për të treguar origjinën gjeografike të mallrave ose shërbimeve, elemente të cilët mund të mbrohen si markë kolektive. Në këtë rast, pronësia mbi një markë kolektive nuk i jep të drejtën pronarit të saj të ndalojë palët e treta të përdorin në treg shenja apo tregues të tillë, me kusht që ato të përdoren në përputhje me parimet e praktikës së ndershme tregtare dhe industriale. Në mënyrë të veçantë, e drejta mbi një markë të tillë kolektive nuk mund të përdoret kundër një pale të tretë që gëzon të drejta mbi një tregues gjeografik.

4. Aplikuesi për një markë kolektive depoziton, së bashku me aplikimin për regjistrimin, dokumentet e parashikuara nga neni 145, i këtij ligji, dhe rregulloren që parashikon rregullat e përdorimit të markës kolektive.

Në rregulloren e përdorimit të markës kolektive duhet të përmenden:

- a) personat e autorizuar për ta përdorur markën;
- b) kushtet e anëtarësimit në bashkimin ose partneritetin ligjor që kërkon regjistrimin e markës: dhe, nëse është e mundur,
- c) kushtet e përdorimit të markës dhe sanksionet në rast shkeljeje të tyre;
- ç) në rastin e markave të përmendura në pikën 3, të këtij neni, rregullorja e përdorimit duhet të parashikojë që çdo palë e tretë, mallrat ose shërbimet e të cilit e kanë origjinën në atë zonë të caktuar gjeografike, të mund të bëhet anëtar i bashkimit apo partneritetit ligjor që është pronar i markës kolektive.

5. Përveç shkaqeve të refuzimit të aplikimit për një markë tregtare, të parashikuara nga ky ligj, aplikimi për markë kolektive refuzohet edhe nëse nuk plotësohen kërkesat e këtij neni ose kur rregullat e përdorimit të markës bien në kundërshtim me parimet e njohura të rendit dhe moralit publik. Aplikimi për regjistrimin e një marke kolektive refuzohet, gjithashtu, nëse ekziston mundësia e keqorientimit të publikut, lidhur me karakterin ose domethënien e markës, në mënyrë të veçantë, nëse ka mundësi që ajo të kuptohet si diçka e ndryshme nga një markë kolektive.

6. Aplikimi për regjistrimin e një marke kolektive nuk refuzohet nëse aplikuesi, si rezultat i ndryshimeve në rregulloren e përdorimit të markës, arrin të plotësojë kërkesat e pikës 4 të këtij neni. Pronari i një marke kolektive duhet të depozitojë pranë DPPM-së çdo ndryshim të rregullores së përdorimit të markës dhe, nëse këto ndryshime janë në përputhje me kërkesat e këtij neni, DPPM-ja pasqyron ndryshimet në regjistrin e markave. Ndryshimet në rregullat e përdorimit të markës kolektive hyjnë në fuqi në datën e shënimit të tyre në regjistrin e markave.

7. Përveç shkaqeve për shfuqizimin e një marke, të parashikuara në nenet 142 dhe 143, të këtij ligji, një markë kolektive e regjistruar në kundërshtim me parashikimet e pikës 4, të këtij neni, mund të shfuqizohet, gjithashtu, mbi bazën e një kërkesëpadie drejtuar gjykatës, sipas nenit 173, të këtij ligji, ose mbi bazën e një kundërpadie gjatë një procedimi gjyqësor për shkeljen e të drejtave, përveç kur pronari i markës, duke ndryshuar rregullat e përdorimit, arrin të plotësojë kërkesat e neneve të lartpërmendura.

Neni 166

Markat certifikuese

(ndryshuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Marka certifikuese është marka, e cila tregon se mallrat ose shërbimet për të cilat ajo përdoret janë të certifikuara nga pronari i markës për origjinën e tyre, materialin e përdorur, mënyrën e përgatitjes së produktit ose ofrimit të shërbimit, cilësinë, saktësinë dhe për cilësi të tjera. Pronari i markës certifikuese nuk ka të drejtë ta përdorë atë për mallra ose shërbime, të cilat ai i hedh në treg. Persona të tjerë mund të përdorin markën certifikuese me autorizim të pronarit të markës dhe nën kontrollin e tij.

2. Dispozitat e këtij ligji që rregullojnë markën tregtare zbatohen edhe për markën certifikuese. Me përjashtim të parashikimeve të shkronjës “b”, të pikës 1, të nenit 142, të këtij ligji, shenjat ose treguesit, të cilët mund të shërbejnë në tregti për të përcaktuar origjinën gjeografike të mallrave ose shërbimeve, mund të konsiderohen si markë certifikuese, në kuptim të pikës 1 të këtij neni.

3. Aplikuesi për një markë certifikuese depoziton, së bashku me aplikimin për regjistrimin e një marke kolektive, dhe dokumentet e parashikuara nga neni 145, i këtij ligji, edhe rregulloren që parashikon rregullat e përdorimit të markës certifikuese. Rregullorja përmban karakteristikat që certifikohen nga marka, mënyrën e testimit të këtyre karakteristikave, masat e kontrollit që ndërmerren nga pronari dhe sanksionet që ai vendos.

KREU XXVII

(shfuqizuar kreu me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

KREU XXVIII

HEQJA DORË, SHFUQIZIMI DHE ZHVLERËSIMI

Neni 172

Heqja dorë nga regjistrimi

1. Pronari i markës së regjistruar mund të heqë dorë nga regjistrimi i saj me një kërkesë me shkrim, e cila depozitohet në DPPM.
2. Heqja dorë hyn në fuqi nga data që kërkesa, së bashku me autorizimin e përfaqësimit dhe dokumentin e pagesës së tarifës përkatëse, janë depozituar në DPPM.
3. Heqja dorë mund të bëhet për disa ose për të gjitha klasat e mallrave apo të shërbimeve, për të cilat është regjistruar marka.
4. DPPM-ja e regjstron dorëheqjen në regjistrin e markave.

Neni 173

Shfuqizimi i markës

(ndryshuar pika 1 dhe shtuar fjalia e dytë pika 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar pika 7 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Një markë e regjistruar mund të shfuqizohet kur:
 - a) regjistrimi i markës është bërë në shkelje të parashikimeve të neneve 142 e 143, të këtij ligji, në kohën kur është depozituar aplikimi për regjistrim;
 - b) aplikimi për regjistrimin e markës është bërë në keqbesim.
2. Kërkesa për shfuqizimin e një marke të regjistruar mund të bëhet nga çdo person, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse, në dhomën për shfuqizim/zhvlerësim, me përjashtim të rasteve të mëposhtme:
 - a) nëse është duke u zhvilluar një proces në lidhje me këtë markë në gjykatë, kërkesa duhet të bëhet në gjykatë;
 - b) kur, në çdo rast tjetër, kërkesa është bërë në dhomën për shfuqizim/zhvlerësim, personi, në çdo fazë të procedurës në DPPI, mund t'ia drejtojë kërkesën gjykatës.
3. Çdo markë e regjistruar që shfuqizohet, konsiderohet si e paqenë, duke filluar nga data e depozitimit të markës. Kur marka, që nuk përmbush kërkesat e përcaktuara në shkronjat “a”, “b” ose “c”, të pikës 1, të nenit 142, të këtij ligji, por ka fituar karakter dallues, në përputhje me pikën 2, të nenit 142, të këtij ligji, nuk shfuqizohet, por data e depozitimit do të zhvendoset në kohë në momentin që marka e ka fituar karakterin dallues.
4. Një markë nuk mund të shfuqizohet me arsyetimin se ekziston një markë e mëparshme, që është në konflikt me atë markë, nëse marka e mëparshme nuk përmbush kërkesat e nenit 159 të këtij ligji. Nëse marka tregtare e mëparshme është përdorur vetëm për një pjesë të mallrave apo shërbimeve, për të cilat është regjistruar, konsiderohet se ajo është regjistruar vetëm për këtë pjesë mallrash apo shërbimesh.
5. Kur arsyet për refuzimin e regjistrimit ose për shfuqizimin e një marke lidhen vetëm me disa mallra ose shërbime, për të cilat është paraqitur aplikimi apo është regjistruar marka, refuzimi i regjistrimit ose shfuqizimi mbulon vetëm ato mallra ose shërbime.
6. Shfuqizimi i një marke të regjistruar nuk mund të bëhet pa u thirrur për t'u dëgjuar pronari i saj.
7. Dhoma për Shfuqizim/Zhvlerësim merr vendim në lidhje me kërkesën e paraqitur, sipas pikës 1 të këtij neni, brenda 1 (një) muaji nga data e zhvillimit të seancës dëgjimore dhe njofton palët për vendimin e marrë.

8. Kundër vendimit të marrë nga dhoma për shfuqizim/zhvlerësim mund të bëhet ankim, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, në Bordin e Apelit, brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit të vendimit.

Neni 174

Zhvlerësimi i markës

(shtuar fjalët në shkronjën “a” pika 1 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

(ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Regjistrimi i një marke zhvlerësohet kur:

a) pronari i saj, pa pasur arsye legjitime, nuk e ka përdorur markën për mallrat ose shërbimet, për të cilat marka është regjistruar, për një periudhë të pandërprerë pesëvjeçare. Megjithatë, një palë e tretë nuk mund të kërkojë zhvlerësimin e markës për mospërdorimin e saj, nëse gjatë periudhës midis mbarimit të afatit 5-vjeçar të mospërdorimit dhe datës kur është ngritur padia për zhvlerësimin e markës, pronari i markës ka filluar ta përdorë markën ose ka rifilluar përdorimin e saj. Përdorimi i markës ose rifillimi i përdorimit të saj nga pronari i markës nuk do të merret parasysh, kur janë bërë jo më parë se tre muaj para ngritjes së padisë për zhvlerësimin e markës dhe jo më herët se me mbarimin e periudhës së pandërprerë pesëvjeçare të mospërdorimit, nëse pronari i markës fillon përdorimin ose ripërdorimin e markës për arsye se ka marrë dijeni për ngritjen e padisë për zhvlerësimin e saj;

b) si pasojë e veprimeve ose mosveprimeve të pronarit të saj, marka është bërë emër i zakonshëm në treg për mallrat ose shërbimet, për të cilat ajo është regjistruar;

c) si pasojë e përdorimit të bërë nga pronari ose me pëlqimin e tij të mallrave ose të shërbimeve, për të cilën ajo është regjistruar, marka çorienton publikun, kryesisht, për natyrën, cilësinë ose origjinën gjeografike të mallrave apo të shërbimeve.

2. Regjistrimi i një marke nuk zhvlerësohet, në kuptim të shkronjës “a”, të pikës 1, të këtij neni, për mallrat dhe shërbimet, për të cilat ajo është regjistruar, kur:

a) është përdorur nga i licencuari ose një person tjetër, me lejen e pronarit të markës ose nga çdo person, që ka autoritet të përdorë një markë kolektive;

b) është përdorur në një formë, që ndryshon vetëm ato elemente të markës, që nuk cenojnë karakterin dallues të saj, në formën që ajo është regjistruar;

c) i është ngjitur mallrave ose ambalazhimit të tyre në Republikën e Shqipërisë vetëm për qëllime eksporti;

ç) është përdorur për publicitet dhe korrespondencë biznesi, në përputhje me përcaktimet e pikës 3, të nenit 159, të këtij ligji.

3. Kur shkaqet për zhvlerësimin e një marke lidhen vetëm me disa mallra ose shërbime, për të cilat marka është regjistruar, zhvlerësimi shtrihet vetëm për këto mallra ose shërbime.

4. Kërkesa për zhvlerësimin e një marke të regjistruar mund të bëhet nga çdo person, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse, në dhomën për shfuqizim/zhvlerësim, me përjashtim të rasteve të mëposhtme:

a) nëse është duke u zhvilluar një proces në lidhje me këtë markë në gjykatë, kërkesa duhet të bëhet në gjykatë;

b) kur, në çdo rast tjetër, kërkesa është bërë në Dhomën për shfuqizim/zhvlerësim, personi, në çdo fazë të procedurës në DPPI, mund t’ia drejtojë kërkesën gjykatës.

5. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim njofton pronarin e markës, ndaj së cilës është depozituar kërkesa për zhvlerësim, dhe e fton atë të paraqesë, brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit, argumentet, provat ose çdo dokument tjetër në lidhje me kërkesën për zhvlerësim. Ky afat mund të zgjatet me kërkesë të pronarit të markës me dy muaj shtesë.

6. Zhvlerësimi i një marke të regjistruar nuk mund të bëhet pa u njoftuar pronari i saj.

7. Nëse dhoma për shfuqizim/zhvlerësim e konsideron të nevojshme, ajo mund të thërrasë palët për t’i dëgjuar në një seancë dëgjimore gjatë ndjekjes së procedurës së zhvlerësimit.

8. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim merr në shqyrtim kërkesën, argumentet dhe provat e

paraqitura nga palët dhe merr vendim brenda dy muajve, si dhe njofton palët për vendimin e marrë.

9. Kundër vendimit të marrë nga dhoma për shfuqizim/zhvlerësim mund të bëhet ankim, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, në Bordin e Apelit brenda 1 muaji nga data e marrjes së njoftimit.

10. Çdo markë e regjistruar që zhvlerësohet i pushon efektet nga dita që zhvlerësimi hyn në fuqi.

11. DPPI-ja e pasqyron zhvlerësimin e një marke në regjistrin e markave.

KREU XXIX MARRËVESHJET NDËRKOMBËTARE

Neni 175

Regjistrimi ndërkombëtar i markës

(ndryshuar pika 4 dhe shtuar pikat 5, 6, dhe 7 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Pronari i markës së regjistruar ose aplikanti mund të depozitojnë në DPPM një kërkesë, kundrejt pagesës së një tarife të caktuar, për regjistrimin ndërkombëtar të markës, në mbështetje të Marrëveshjes së Madridit dhe/ose të protokollit të kësaj marrëveshjeje.

2. Dispozitat e këtij ligji janë të zbatueshme për të gjitha çështjet, që nuk janë përfshirë në këto marrëveshje.

3. Në funksion të regjistrimit ndërkombëtar të markës, sipas Marrëveshjes së Madridit, publikimi i kërkesës, në përputhje me nenin 151 të këtij ligji, zëvendësohet me publikimin e regjistrimit ndërkombëtar në gazetën zyrtare të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale (ONPI).

4. Afati për depozitimin e kundërshtimit ndaj regjistrimit ndërkombëtar të markës në Republikën e Shqipërisë fillon nga data e publikimit të aplikimit të markës në gazetën zyrtare të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale.

5. Kërkesa e përmendur në pikën 1 të këtij neni depozitohet në DPPM, sipas procedurës së parashikuar në rregulloren përkatëse.

6. Afati për paraqitjen e kundërshtimit nuk mund të zgjatet tej afatit të parashikuar në pikën 4 të këtij neni.

7. Regjistrimet ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë i nënshtrohen shqyrtimit për shkaqet absolute të refuzimit, ashtu siç i nënshtrohen edhe aplikimet kombëtare për regjistrimin e markës tregtare.

8. Nëse marka ndërkombëtare nuk është në përputhje me kërkesat e neneve 140 dhe 142, DPPI-ja njofton aplikuesin dhe i jep atij mundësinë, brenda katër muajve nga data e publikimit të njoftimit në gazetën zyrtare të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, të paraqesë shpjegimet e tij, si dhe dokumente shtesë, sipas rastit.

Neni 175/a

Transformimi i një regjistrimi ndërkombëtar

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Regjistrimi ndërkombëtar i një marke mund të transformohet në aplikim për markë kombëtare, sipas nenit 9quinques, të Protokollit të Madridit, si dhe sipas kushteve dhe mënyrës së përcaktuar në vendimin e Këshillit të Ministrave për markat.

2. Kërkesa për transformim, sipas nenit 9quinques, të Protokollit të Madridit, duhet të depozitohet pranë DPPI-së brenda 3 muajve nga data në të cilën regjistrimi ndërkombëtar është fshirë.

3. Periudha e mbrojtjes së markës së transformuar konsiderohet se fillon në datën e regjistrimit

ndërkombëtar, sipas nenit 3(4), të Protokollit të Madridit, ose në datën e regjistrimit të shtrirjes territoriale, sipas nenit 3ter (2), të Protokollit të Madridit, dhe, nëse regjistrimi ndërkombëtar gëzon prioritet, i njihet data e prioritetit.

PJESA V
TREGUESIT GJEOGRAFIKË DHE EMËRTIMET E ORIGINËS
(ndryshuar titulli me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

KREU XXX
PËRKUFIZIMI, KUSHTET DHE E DREJTA E MBROJTJES
(ndryshuar krejt kapitulli me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

Neni 176
Objekti i mbrojtjes

1. Treguesit gjeografikë dhe emërtimet e origjinës, që përdoren në tregti për të treguar origjinën gjeografike të produkteve, mbrohen nga ky ligj dhe nga aktet nënligjore të nxjerra në zbatim të tij.

2. “Emërtim origjine” quhet emri që identifikon një produkt:

- a) që e ka origjinën nga një vend specifik, rajon apo, në raste të veçanta, një shtet;
- b) cilësitë ose karakteristikat e të cilit vijnë, ekskluzivisht ose esencialisht, si rezultat i një mjedisi gjeografik të veçantë, që përfshin faktorët natyrorë dhe njerëzorë, të trashëguar nga ky mjedis;

c) hapat për prodhimin e të cilit realizohen në zonën e përcaktuar gjeografike.

3. “Tregues gjeografik” quhet emri që identifikon një produkt:

- a) që e ka origjinën në një vend specifik, rajon apo shtet;
- b) cilësitë, reputacioni ose karakteristikat e tjera të të cilit i atribuohen esencialisht origjinës së tij gjeografike;

c) të paktën një nga hapat prodhues të të cilit realizohet në zonën e përcaktuar gjeografike.

4. Disa emra tradicionale gjeografikë ose jogjeografikë, të përdorur për një produkt ushqimor ose bujqësor, të cilët e kanë origjinën në një rajon apo vend specifik dhe që përmbushin kushtet e përcaktuara në shkronjën “b”, të pikës 2, të këtij neni, trajtohen si emërtime të origjinës.

5. Në përjashtim të parashikimit të pikës 2, të këtij neni, disa tregues gjeografikë trajtohen si emërtime origjine në rastin kur lënda e parë e produktit vjen nga një zonë gjeografike më e gjerë ose e ndryshme nga zona ku përpunohet produkti, me kusht që:

- a) zona e prodhimit të lëndës së parë të jetë e përcaktuar;
- b) të ekzistojnë kushte specifike për prodhimin e lëndës së parë;
- c) të ekzistojnë rregullime për inspektimin që sigurojnë se këto kushte janë përmbushur.

Në kuptim të kësaj pike, vetëm kafshët e gjalla, mishi dhe qumështi mund të vlerësohen si lëndë e parë.

6. Në rastin e aplikimeve që kanë të bëjnë me pijet alkoolike, tregues gjeografik i një pijeje alkoolike do të jetë një tregues që identifikon një pije alkoolike me origjinë në territorin e një vendi ose një rajoni apo lokaliteti të këtij territori, ku një cilësi e dhënë, reputacioni apo karakteristika të tjera të asaj pijeje alkoolike i atribuohen esencialisht origjinës së tij gjeografike.

7. Në rastin e aplikimeve që kanë të bëjnë me verërat:

a) “Emërtim origjine” quhet emri i një rajoni, i një vendi specifik ose, në raste të veçanta të justifikuara në mënyrën e duhur, emri i një shteti, që përdoret për të treguar një produkt që përmbush kriteret e mëposhtme:

i) cilësitë ose karakteristikat e produktit vijnë ekskluzivisht ose esencialisht si rezultat i një mjedisi gjeografik të veçantë, që përfshin faktorët natyrorë dhe njerëzorë, të trashëguar nga ky mjedis;

- ii) hardhitë nga të cilat është prodhuar produkti vijnë ekskluzivisht nga ajo zonë gjeografike;
 - iii) prodhimi realizohet në atë zonë gjeografike;
 - iv) produkti përfitohet nga varietete hardhish që i përkasin llojit Vitisvinifera.
- b) “Tregues gjeografik” quhet një tregues që i referohet një rajoni, një vendi specifik ose, në raste të veçanta dhe të justifikuara, në mënyrën e duhur, emri i një shteti, që përdoret për të treguar një produkt që përmbush kriteret e mëposhtme:
- i) zotëron një cilësi, reputacion ose karakteristika të tjera specifike që i atribuohen asaj zone gjeografike;
 - ii) të paktën 85 për qind e rrushit të përdorur për prodhim vjen ekskluzivisht nga ajo zonë gjeografike;
 - iii) prodhimi i tij realizohet në atë zonë gjeografike;
 - iv) produkti përfitohet nga varietete hardhish që i përkasin llojit Vitisvinifera ose një kryqëzim midis llojit Vitisvinifera dhe llojeve të tjera të gjinisë Vitis.

Neni 177

E drejta për të depozituar një aplikim

(ndryshuar me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014 dhe nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. “Grup” quhet çdo shoqatë, pavarësisht nga forma e saj ligjore, i përbërë kryesisht nga prodhuesit apo përpunuesit që punojnë me të njëjtin produkt.
2. Kërkesat për regjistrimin e emrave, si EOM, TGJM, mund të paraqiten vetëm nga grupet të cilat punojnë me produktet, emrat e të cilave do të regjistrohen.
3. Një person i vetëm fizik ose juridik mund të trajtohet si një grup kur plotësohen dy kushtet e mëposhtme:
 - a) personi është i vetmi prodhues i gatshëm të paraqesë një kërkesë;
 - b) për sa u përket emërtimeve të mbrojtura të origjinës dhe treguesve gjeografikë të mbrojtur, zona e përcaktuar gjeografike ka karakteristika, të cilat ndryshojnë dukshëm nga ato të zonave fqinje ose karakteristikat e produktit janë të ndryshme nga ato të prodhuara në zonat fqinje.
4. Grupet e huaja të prodhuesve mund të depozitojnë aplikim, me kusht që e drejta mbi TGM ose EOM është dhënë në vendet e origjinës dhe nëse ato plotësojnë kërkesat e këtij ligji.

Neni 178

Të drejtat që burojnë nga regjistrimi

(ndryshuar me ligjin dhe nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. E drejta e pronësisë mbi TGJ ose EO fitohet nëpërmjet regjistrimit në DPPI. Regjistrimi i një treguesi gjeografik u jep pronarëve të drejtën për ta përdorur atë. Ata nuk kanë të drejtë të japin licenca përdorimi për TGJ ose EO.
2. Pronarët kanë të drejtë të ndalojnë:
 - a) çdo përdorim tregtar të një TGJ ose EO për mallrat që janë të njëjta ose të ngjashme me ato, për të cilat është regjistruar TGJ ose EO ose çdo përdorim për mallrat, edhe kur ato nuk janë të ngjashme me ato për të cilat është regjistruar TGJ ose EO, nëse nga reputacioni i mallrave, për të cilat është regjistruar TGJ ose EO, është arritur përfitim i padrejtë;
 - b) çdo përdorim të papërshtatshëm ose falsifikim të TGJ ose EO, edhe nëse është specifikuar origjina e vërtetë e mallrave ose çdo përdorim i përkthimit ose përdorim i shoqëruar me terma të tillë si “lloj”, “tip”, “stil” ose të tjera të ngjashme me to;
 - c) çdo përdorim tjetër i pasaktë dhe i pavërtetë i TGJ ose EO, i origjinës, natyrës ose cilësive thelbësore të mallrave të specifikuara në ambalazhim, në materialet e reklamimit dhe të korrespondencës për produktet, kur të dhëna të tilla shkaktojnë keqinformim për origjinën e vërtetë të produkteve;

ç) çdo përdorim të TGJ ose EO, që identifikon verëra ose pije, që nuk e kanë origjinën në vendin e përcaktuar nga treguesi gjeografik, edhe në rastet kur jepet origjina e vërtetë e tyre ose çdo përdorim i përkthimit apo përdorim i shoqëruar me terma të tilla, si “lloj”, “tip” etj.;

d) çdo veprim tjetër, që mund të shkaktojë keqinformim të përdoruesit për origjinën e vërtetë të mallrave.

3. TGJ ose EO nuk kthehen në emra të zakonshëm për aq kohë sa ato gëzojnë mbrojtje, sipas dispozitave të këtij ligji.

4. Një TGJ ose EO i regjistruar është një e drejtë kolektive dhe mund të përdoret si e tillë në treg vetëm nga ata që, në përputhje me përcaktimet e nenit 176 dhe kërkesat e nenit 182 prodhojnë, përpunojnë ose përgatitin produktin.

5. Në lidhje me EOM dhe TGJM, verifikimi i përputhshmërisë me specifikimet e produktit përpara hedhjes së tij në treg do të bëhet nga:

a) autoriteti kompetent, i caktuar nga ministri përgjegjës për bujqësinë; ose

b) një ose disa nga organet e kontrollit, të miratuara nga ministri përgjegjës për bujqësinë.

Neni 179

E drejta e përdoruesit

1. E drejta për të përdorur TGJM ose EOM nuk mund të transferohet ose të lihet peng me një marrëveshje.

2. Nëse TGJM ose EOM përkon me elementin fjalë të markës tregtare të aplikuar ose të regjistruar më parë, marka tregtare në fjalë nuk mund të tranferohet, të licencohet ose të lihet peng me një marrëveshje.

3. Çdo produkt me prejardhje nga Shqipëria që tregtohet në bazë të TGJM ose EOM, në përputhje me këtë ligj, duhet të etiketohet me shprehjen “tregues gjeografik i mbrojtur” ose “emërtim origjine i mbrojtur” apo me logon e TGJM ose EOM.

4. Çdo produkt me prejardhje jashtë Shqipërisë, që tregtohet në bazë të treguesit gjeografik ose emërimit të origjinës, të regjistruar, në përputhje me këtë ligj, duhet të etiketohet me shprehjen “tregues gjeografik i mbrojtur” ose “emërtim origjine i mbrojtur” apo me logon e TGJM ose EOM.

5. DPPI-ja përcakton në rregullore logon e EOM, TGJM.

Neni 180

Bazat për refuzimin e regjistrimit

Një emër nuk regjistrohet si TGJ ose EO nëse:

a) është kthyer në emër të zakonshëm në treg në Republikën e Shqipërisë, për një produkt të veçantë, pavarësisht nëse produkti e ka origjinën në vendin e përcaktuar nga TGJ ose EO në fjalë;

b) ka të njëjtin emër me atë të një produkti bujqësor ose të një varieteti shtazor të regjistruar më parë, gjë që shkakton keqinformim të përdoruesit për origjinën e vërtetë të mallrave;

c) është i njëjtë me atë të një treguesi gjeografik ose të një marke të regjistruar më parë, për të njëjtat produkte;

ç) është i njëjtë me atë të një treguesi gjeografik ose të një marke të regjistruar më parë, për produkte që janë të ngjashme ose të njëjta, gjë që shkakton keqinformim të përdoruesit;

d) orienton në mënyrë mashtruese konsumatorin të besojë se produkti vjen nga një territor tjetër;

dh) ka pushuar së përdoruri në një territor gjeografik të caktuar;

e) për personat e huaj kur nuk është i mbrojtur në vendin e origjinës.

Neni 180/a

Homonimet e treguesve gjeografikë ose emërtimeve të origjinës

Nëse emrat e dy ose më shumë vendeve të origjinës së produkteve janë identike apo pothuajse identike, mbrojtja e emrave të tillë si tregues gjeografik ose emërtime origjine do të miratohet për të gjithë prodhuesit që plotësojnë kërkesat e këtij ligji, nëse këto emra janë përdorur në përputhje me praktikën e mira të biznesit dhe informimin e vërtetë të konsumatorit, përveç nëse ata mund të çorientojnë publikun lidhur me origjinën gjeografike.

Përdoruesi i homonimeve do të sigurojë informata të mjaftueshme mbi etiketën e materialeve të paketimit, në lidhje me origjinën e vërtetë të produktit, në mënyrë që të dallohet një homonim nga një tjetër dhe të mos çorientohet konsumatori.

Neni 180/b

Mbrojtja ndërkombëtare

(ndryshuar pika 3 dhe shtuar pika 4 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Treguesit gjeografikë ose emërtimet e origjinës së mbrojtur në Republikën e Shqipërisë mund të mbrohen edhe jashtë vendit në bazë të marrëveshjeve dypalëshe për mbrojtjen e ndërsjellë ose marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë.

2. Aplikimet për mbrojtje jashtë vendit mund të paraqiten vetëm nga grupe prodhuesish të treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës, të regjistruar në regjistrin përkatës të DPPI-së.

3. Në përputhje me Aktin e Gjenevës dhe Marrëveshjen e Lisbonës për regjistrimin ndërkombëtar të treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës, aplikimet për mbrojtje të një treguesi gjeografik ose emërtimi origjinë jashtë vendit mund të paraqiten nga grupet e prodhuesve nëpërmjet DPPI-së vetëm pas regjistrimit të një emri si EOM-i ose TGJM-ja në territorin e Shqipërisë.

4. Në përputhje me Aktin e Gjenevës dhe Marrëveshjen e Lisbonës për regjistrimin ndërkombëtar të treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës, aplikimet ndërkombëtare për mbrojtje si tregues gjeografikë apo emërtim origjinë jashtë vendit mund të paraqiten drejtpërdrejt në OBPI ose nëpërmjet DPPI-së me kërkesë të grupit të prodhuesve, vetëm pas regjistrimit të një emri si EOM-i ose TGJM-ja në territorin e Shqipërisë.

Neni 180/c

Aplikimi nga një grup i huaj prodhuesish

Kur grupi i huaj prodhues paraqet një kërkesë për mbrojtje të një TGJ ose EO, duhet të bashkëngjitë një kopje të certifikatës ose akt tjetër juridik në gjuhën zyrtare të vendit të origjinës, të lëshuar nga autoriteti kompetent në vendin e origjinës, si një dëshmi se TGJ ose EO është i mbrojtur në atë vend, në përputhje me treguesin gjeografik të mbrojtur, në përputhje me legjislacionin kombëtar në vendin e origjinës, si dhe një përkthim të certifikuar në gjuhën shqipe.

Neni 181

Kohëzgjatja e mbrojtjes

(ndryshuar me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014 dhe nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Mbrojtja e TGJ ose EO fillon me regjistrimin në DPPI, me efekt nga data e depozitimit të aplikimit.

2. Mbrojtja ligjore e një TGJ ose EO të regjistruar është e pakufizuar në kohë dhe përfundon kur nuk ekziston më lidhja ndërmjet vetive e karakteristikave të mallrave dhe mjedisit gjeografik.

KREU XXXI
PROCEDURAT PËR REGJISTRIMIN E NJË TREGUESI GJOGRAFIK
OSE EMËRTIMI ORIGJINE
(ndryshuar krejt kapitulli me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

Neni 182

Depozitimi i aplikimit

1. Aplikimi për regjistrimin e një treguesi gjeografik ose emërtimi origjine depozitohet pranë DPPI-së.

2. Aplikimi bëhet vetëm për një tregues gjeografik ose emërtimi origjine dhe për një lloj produkti.

3. Aplikimi përmban:

a) emrin dhe adresën e grupit të prodhuesve dhe të autoriteteve ose, nëse disponohet, organin që verifikon përputhshmërinë me dispozitat ligjore që përcaktojnë specifikimet e produktit;

b) specifikimet e produktit që përfshijnë:

i) emrin që do të mbrohet si emërtim origjine ose tregues gjeografik, ashtu si përdoret në tregti ose në gjuhën e zakonshme;

ii) një përshkrim të produktit, përfshirë materialet e lëndës së parë dhe, nëse është e përshtatshme, edhe karakteristikat kryesore fizike, kimike, mikrobiologjike ose organoleptike të produktit;

iii) përcaktimin e zonës gjeografike;

iv) prova që produkti e ka origjinën nga zona gjeografike e përcaktuar;

v) një përshkrim të metodës së përfutimit të produktit dhe, kur është e përshtatshme, metodat lokale autentike e të pandryshueshme si dhe një informacion lidhur me paketimin, në qoftë se grupi i prodhuesve vendos kështu, dhe jep justifikime të mjaftueshme në lidhje me specifikat e produktit se përse paketimi duhet të bëhet në zonën e caktuar gjeografike për të ruajtur cilësinë, për të siguruar origjinën ose kontrollin, duke mbajtur parasysh lëvizjen e lirë të mallrave dhe ofrimin falas të shërbimeve;

c) detajet që përcaktojnë:

i) lidhjen midis cilësisë ose karakteristikave të produktit dhe mjedisit gjeografik; ose

ii) kur është e përshtatshme, lidhjen midis një cilësie të caktuar, reputacionit ose karakteristikave të produktit me origjinën gjeografike;

iii) emrin dhe adresën e autoriteteve ose, nëse është e disponueshme, emrin dhe adresën e organit që verifikon përputhshmërinë me dispozitat ligjore që përcaktojnë specifikimet e produktit;

iv) çdo rregull specifik për etiketimin e produktit në fjalë;

ç) një dokument të lëshuar nga autoritetet vendore, që vërteton kryerjen e veprimtarisë prodhuese të aplikantit në rajonin gjeografik të dhënë;

d) autorizimin nëse personi që aplikon përfaqësohet nga përfaqësuesi i autorizuar;

dh) aplikimi shoqërohet me dokumentin e pagesës së tarifës përkatëse.

4. Specifikimet e produktit në lidhje me verën duhet të paktën të përbëhen nga:

a) emri që do të mbrohet;

b) një përshkrim i verës ose verërave;

i) në lidhje emërtimet e origjinës, karakteristikat kryesore analitike dhe organoleptike;

ii) në lidhje me treguesit gjeografikë, karakteristikat kryesore analitike, si dhe një vlerësim ose indikacione të karakteristikave të tij organoleptike;

c) kur është e aplikueshme, praktikat enologjike specifike të përdorura për prodhimin e verës ose verërave, si dhe kufizimet që lidhen me përgatitjen e tyre;

ç) kufijtë e zonës gjeografike që i përkasin;

d) maksimumin e prodhimit për hektar;

- dh) një tregues për varietetin ose varietetet e rrushit, nga i cili përfitohet vera ose verërat;
- e) detajet që rezultojnë nga nënndarja “i”, e shkronjës “a”, të pikës 7, të nenit 176, ose nënndarja “j”, e shkronjës “b”, të pikës 7, të nenit 176;
- ë) emrin dhe adresën e autoriteteve ose emrin dhe adresën e organit që verifikon përputhshmërinë me dispozitat ligjore që përcaktojnë specifikimet e produktit.
5. Procedurat dhe plotësimet e tjera për kërkesën përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për treguesit gjeografikë dhe emërtimet e origjinës.

Neni 182/a

Ekzaminimi i formaliteteve

1. DPPI-ja ekzaminon kërkesat për regjistrimin e treguesve gjeografikë ose emërtimeve të origjinës, sipas numrit rendor të paraqitjes së tyre.
2. DPPI-ja, brenda tre muajve nga data e marrjes së aplikimit, ekzaminon nëse aplikimi përmban elementet e specifikuara në nenin 182 të këtij ligji.
3. Nëse kërkesa për regjistrimin e treguesit gjeografik apo emërtimit të origjinës i përmban të gjitha elementet e nenit 182 të ligjit, DPPI-ja e publikon atë në buletin e radhës.
4. Nëse DPPI-ja vëren se nuk janë përfshirë të gjitha elementet e nenit 182 të këtij ligji dhe të rregullores së dalë në zbatim të tij, njofton aplikantin për të bërë plotësimet brenda dy muajve nga data e njoftimit. Kur aplikanti nuk kryen plotësimet e kërkuara brenda kohës së caktuar, DPPI-ja refuzon aplikimin për regjistrimin e treguesit gjeografikë apo emërtimit të origjinës.
5. Periudha për paraqitjen e plotësimeve mund të zgjatet deri në dy muaj shtesë, nëse aplikanti paraqet një kërkesë me shkrim për zgjatje afati, të shoqëruar me pagesën përkatëse, e cila duhet të depozitohet brenda përfundimit të afatit dymujor, të përcaktuar në pikën 4 të këtij neni.
6. Vendimi për refuzimin e aplikimit mund të apelohej brenda 1 muaji në dhomën për shfuqizim/zhvlerësim.

Neni 182/b

Publikimi i aplikimit

1. DPPI-ja publikon elementet kryesore të aplikimit.
2. Të dhënat që publikohen në buletin e DPPI-së përcaktohen në rregulloren përkatëse.

Neni 182/c

Ekzaminimi në substancë

(ndryshuar pikat 5 e 6, dhe shtuar pika 8 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Në qoftë se aplikimi për një TGJ ose EO i referohet një produkti bujqësor apo ushqimor, brenda 30 ditëve nga data e mbylljes së publikimit, DPPI-ja i dërgon kërkesën, me një kopje të dosjes, ministrit përgjegjës për bujqësinë për vlerësim, në lidhje me specifikimet e produktit, në përputhje me kërkesat e shkronjave “a”, “b”, “c” dhe “ç”, të pikës 3, të nenit 182, dhe nenit 176, të këtij ligji.
2. Në qoftë se aplikimi për një TGJ ose EO i referohet një produkti jobujqësor apo joushqimor, brenda një muaji nga data e mbylljes së publikimit, DPPI-ja i dërgon kërkesën me një kopje të dosjes së aplikimit autoritetit kompetent për vlerësim në lidhje me specifikimet e produktit, në përputhje me kërkesat e shkronjave “a”, “b”, “c” dhe “ç”, të pikës 3, të nenit 182 dhe nenit 176, të këtij ligji.
3. Procedura në lidhje me pikat 1 dhe 2, të këtij neni, përcaktohet në rregulloren përkatëse.
4. Vlerësimi i kërkuar sipas pikave 1 dhe 2, të këtij neni, lëshohet nga organet kompetente brenda një periudhe dymujore nga data e paraqitjes së kërkesës.

5. Kur vlerësimi i parashikuar në pikat 1 e 2 të këtij neni është pozitiv, DPPI-ja, pas kryerjes së pagesës për regjistrim brenda afatit 3-mujor nga data e marrjes së njoftimit, regjistron treguesin gjeografik ose emërtimin e origjinës dhe lëshon certifikatën.

6. Kur vlerësimi i specifikimeve të produktit, sipas pikave 1 ose 2 të këtij neni, është negativ ose kur pagesa për regjistrimin e emërtimin të origjinës ose të treguesit gjeografik nuk është kryer brenda afatit të caktuar, DPPI-ja refuzon regjistrimin e aplikimit dhe njofton kërkuuesin.

7. Vendimi i refuzimit, i lëshuar sipas pikës 6, të këtij neni, mund të apelohej në gjykatë brenda një muaji nga data e marrjes së njoftimit.

8. Në rastin kur aplikimi për mbrojtjen e një treguesi gjeografik ose emërtimi i origjinës është paraqitur nga një grup i huaj prodhuesish, sipas nenit 180/c të këtij ligji, DPPI-ja nuk kërkon vlerësimin e specifikimeve të produktit, siç përcaktohet në pikat 1 e 2 të këtij neni.

Neni 182/ç

Procedura e kundërshtimit

(ndryshuar pika 11 dhe shtuar pikat 11/1 e 11/2 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Çdo person fizik ose juridik që ka interes të ligjshëm mund të depozitojë një kundërshtim ndaj aplikimit brenda një afati tremujor nga data e publikimit, kundrejt pagesës së tarifës përkatëse, pranë Dhomës për Shqyrtimin e Kundërshtimeve.

2. Kundërshtimi duhet të përfshijë:

a) emrin dhe adresën e personit që depoziton kundërshtimin;

b) të dhëna që justifikojnë interesin ekonomik ose juridik të personit që depoziton kundërshtimin.

Të dhënat për depozitimin e kundërshtimit dhe procedurat përkatëse përcaktohen në rregulloren përkatëse.

3. Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve ekzaminon nëse kundërshtimi është depozituar në përputhje me kërkesat e pikave 1 dhe 2 të këtij neni.

4. Nëse kërkesat e parashikuara në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, nuk plotësohen, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve refuzon kërkesën për kundërshtim dhe njofton paraqitësin e kërkesës.

5. Nëse kërkesat e parashikuara në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, plotësohen, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve njofton aplikantin dhe i jep atij mundësinë të paraqesë vërejtje, shpjegime ose dokumente shtesë brenda dy muajve nga data e njoftimit.

6. Afati kohor, i parashikuar në pikën 5, të këtij neni, nuk mund të zgjatet.

7. Nëse kundërshtimi ka si objekt specifikimet e një produkti bujqësor ose ushqimor, bazuar në shkronjën “a”, të nenit 182/d, të këtij ligji, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve i dërgon dosjen e aplikimit së bashku me dosjen e plotë për kundërshtim ministrit përgjegjës për bujqësinë për miratim brenda një muaji nga plotësimi i të gjitha dokumenteve të përcaktuara në rregulloren përkatëse.

8. Nëse kundërshtimi ka si objekt specifikimet e një produkti jobujqësor ose joushqimor, bazuar në shkronjën “a”, të nenit 182/d, të këtij ligji, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve i dërgon dosjen e aplikimit së bashku me dosjen e plotë për kundërshtim autoritetit kompetent për miratim brenda 1 muaji nga plotësimi i të gjitha dokumenteve të përcaktuara në rregulloren përkatëse.

9. Nëse kundërshtimi ka si objekt një pretendim të bazuar në shkronjat “b”, “c”, dhe “d”, të nenit 182/d, të këtij ligji, kërkesa shqyrtohet nga Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve, që del me vendim brenda 2 muajve nga plotësimi i të gjithë dokumentacionit të përcaktuar në rregulloren përkatëse. Vendimi, sipas kësaj pike, mund të apelohej në Bordin e Apelit brenda 1 muaji nga data e njoftimit të vendimit.

10. Nëse aplikanti i TGJ ose EO së kundërshtuar paraqet argumentet e tij ndaj kundërshtimit brenda afatit të parashikuar, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve shqyrton brenda dy

muajve argumentet dhe bazën ligjore, mbi të cilat mbështetet kundërshtimi.

11. Bazuar në një vlerësim pozitiv lidhur me aplikimin e kundërshtuar, referuar pikave 7 e 8 të këtij neni, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve merr vendimin për regjistrimin e TGJ-së ose EO-së.

11/1. Pasi vendimi i Dhomës për Shqyrtimin e Kundërshtimeve merr formë të prerë, DPPI-ja njofton aplikantin të kryejë pagesën përkatëse për regjistrimin e TGJ-së ose EO-së brenda afatit 3-mujor nga data e marrjes së njoftimit.

11/2. Brenda 3 (tre) muajve nga data e depozitimit të dokumentit të pagesës, sipas pikës 12 të këtij neni, DPPI-ja lëshon certifikatën e regjistrimit të TGJ-së ose EO-së.

12. Bazuar në një vlerësim negativ në lidhje me aplikimin e kundërshtuar, referuar pikave 7 dhe 8, të këtij neni, Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve brenda një muaji merr vendim për refuzimin e regjistrimit dhe njofton aplikantin.

13. Kundër vendimit të refuzimit, të parashikuar në pikën 12, të këtij neni, mund të bëhet apelim në gjykatë brenda një muaji nga data e marrjes së njoftimit.

Neni 182/d

Bazat për kundërshtim

1. Një kundërshtim ndaj një aplikimi për regjistrimin e një TGJ ose një EO do të jetë i pranueshëm vetëm nëse ai do të depozitohet në DPPI brenda afatit tremujor të publikimit dhe nëse:

a) tregon se aplikimi për regjistrimin e TGJ ose EO nuk përmbush kushtet e parashikuara në nenin 176 dhe shkronjën “b”, të pikës 3, të nenit 182;

b) tregon se regjistrimi i emrit që kërkohet të mbrohet është në kundërshtim me nenin 180;

c) tregon se regjistrimi i emrit që kërkohet të mbrohet rrezikon një emër tërësisht ose pjesërisht identik të mbrojtur ose një markë tregtare që gëzon të drejta të mëparshme ose ekzistencën e produkteve, të cilat kanë qenë ligjërisht në treg për të paktën pesë vjet para datës së regjistrimit; ose

ç) jep detaje, nga të cilat mund të konkludohet se emri për të cilin kërkohet regjistrimi është një term i përgjithshëm përshkrues.

2. Afati sipas pikës 1, të këtij neni, nuk mund të zgjatet.

Neni 182/dh

Ndryshime në specifikimet e produktit

1. Një grup që ka interes të ligjshëm mund të aplikojë për miratimin e ndryshimeve në specifikimet e produktit.

2. Aplikanti duhet të justifikojë dhe të japë arsye në lidhje me ndryshimet e kërkuara.

3. Aplikimi për ndryshim do të ndjekë procedurën e parashikuar në nenet 182, 182/a, 182/b, 182/c, 182/ç dhe 182/d të këtij ligji.

Neni 183

Shfuqizimi i një treguesi gjeografik

1. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim, me kërkesë të çdo pale që ka një interes të ligjshëm, mund të marrë vendim për shfuqizimin e një TGJM ose EOM në rastet e mëposhtme:

a) kur nuk ekziston më përputhshmëria me kushtet e specifikimeve të produktit;

b) kur nuk është hedhur në treg asnjë produkt me këtë TGJM ose EOM për një periudhë kohore të pandërprerë prej shtatë vjetësh.

2. Rregulla të hollësishme në lidhje me procedurën e shfuqizimit përcaktohen në rregulloren përkatëse.

3. Vendimi i shfuqizimit të TGJM ose EOM apelohehet në gjykatë brenda një muaji nga data e marrjes së njoftimit mbi vendimin.

XXXI/a

**BAZA E TË DHËNAVE ELEKTRONIKE E PRONËSISË INDUSTRIALE DHE
SISTEMI I ADMINISTRIMIT TË PRONËSISË INDUSTRIALE (SAPI)**
(shtuar kreu XXXI/a me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

Neni 183/a

Baza e të dhënave të pronësisë industriale dhe SAPI

1. Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale krijon dhe administron bazën e të dhënave shtetërore për Sistemin e Administrimit të Pronësisë Industriale (në vijim “SAPI”).

2. SAPI është mjeti elektronik, përfshirë edhe bazën e të dhënave, për administrimin e objekteve të pronësisë industriale nga Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale (DPPI).

SAPI përfaqëson regjistrin unik që mbledh e përpunon të dhënat e objekteve të pronësisë industriale, duke përfshirë të gjitha kërkesat e lidhura me objektet e pronësisë industriale të depozituara nga individë/subjekte vendase apo të huaja në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me legjislacionin në fuqi për pronësinë industriale.

Neni 183/b

Përmbajtja e SAPI-t

1. SAPI përmban këto të dhëna:

a) të dhënat e patentave për shpikje, të modeleve të përdorimit, të produkteve gjysmëpërçuese, markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës, që janë aplikuar dhe/ose regjistruar në DPPI në përputhje me legjislacionin në fuqi për pronësinë industriale;

b) të dhënat e patentave për shpikje, të markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës ndërkombëtare të aplikuar dhe/ose regjistruara në dhe për Republikën e Shqipërisë në përputhje me marrëveshjet ndërkombëtare, ku vendi ynë ka aderuar ose ratifikuar;

c) të dhënat lidhur me kërkesat për regjistrimin e patentave për shpikje, të modeleve të përdorimit, të produkteve gjysmëpërçuese, të markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës, të cilat janë refuzuar, zhvlerësuar, shfuqizuar apo kanë skaduar;

ç) të dhënat për çdo ndryshim në regjistrat e patentave për shpikje, të modeleve të përdorimit, produkteve gjysmëpërçuese, markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës që janë aplikuar dhe/ose regjistruar;

d) të dhënat për vizatimet dhe paraqitjet figurative të patentave për shpikje, të modeleve të përdorimit, produkteve gjysmëpërçuese, disenjove industriale, si dhe paraqitjet figurative të markave, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës;

dh) referencat për dokumentet e skanuara, të cilat janë depozituar ose lëshuar nga DPPI-ja;

e) të dhënat për dokumentet shoqëruese/akte dhe informacione që regjistrohen, njoftohen apo depozitohen në regjistra;

ë) të gjitha dokumentet e skanuara lidhur me kërkesat e depozituara në DPPI;

f) të dhënat për palët, individë dhe subjekte, të cilat administrohen dhe përpunohen në përputhje me ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale;

g) informacione të tjera plotësuese për procese të punës së stafit të DPPI-së;

gj) informacione në lidhje me publikimet zyrtare të buletineve të pronësisë industriale;

h) të dhëna në lidhje me klasifikimet ndërkombëtare për objektet e pronësisë industriale, të cilat janë përdorur nga DPPI-ja gjatë procesit të ekzaminimit;

- i) të dhëna referuese për ndërveprimin dhe baza të dhënash të tjera;
- j) të dhëna të regjistrat të përfaqësuesve të autorizuar;
- k) të dhëna të regjistrat të ekspertëve në fushën e pronësisë industriale;
- l) të dhëna të kontratave të licencave të objekteve të pronësisë industriale;
- ll) të dhëna në lidhje me certifikatat e mbrojtjes shtesë në përputhje me legjislacionin në fuqi për pronësinë industriale;
- m) të dhëna për pagesat e kryera në lidhje me shërbimet e ofruara pranë DPPI-së;
- n) të dhëna të përdoruesve të sistemit SAPI;
- nj) të dhëna referuese për komunikimin me regjistrat *online* të organizmave ndërkombëtarë me të cilët DPPI-ja ka marrëveshje;
- o) të dhënat e raporteve dhe të statistikave.

2. Të dhëna parësore konsiderohen të dhënat e mbledhura në kohë reale nga SAPI dhe që kanë të bëjnë me:

- a) të dhënat që u përkasin kërkesave për regjistrimin e patentave për shpikje, modeleve të përdorimit, produkteve gjysmëpërçuese, markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës;
- b) të dhënat që u përkasin patentave për shpikje, modeleve të përdorimit, produkteve gjysmëpërçuese, markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës, të cilat janë refuzuar, shfuqizuar, zhvlerësuar apo kanë skaduar;
- c) çdo ndryshim në regjistrat e patentave për shpikje, modeleve të përdorimit, produktet gjysmëpërçuese, markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës, të cilët janë aplikuar dhe/ose regjistruar;
- ç) të dhëna për dokumentet shoqëruese/aktet dhe informacione që regjistrohen, njoftohen apo depozitohen në regjistra;
- d) të dhënat që i përkasin numrit unik të aplikimit dhe/ose regjistrimit të patentave për shpikje, modeleve të përdorimit, markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe emërtimeve të origjinës;
- dh) referencat për dokumentet e skanuara, të cilat janë depozituar ose lëshuar nga DPPI-ja;
- e) të dhëna për individë/subjekte të huaja, të cilët kërkojnë të regjistrojnë patenta për shpikje, modele përdorimi, marka, diseno industriale, tregues gjeografikë dhe emërtime të origjinës, që administrohen e përpunohen në përputhje me ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale;
- ë) tagrat e përfaqësimit dhe afatet e emërimit të personave përgjegjës për administrimin dhe përfaqësimin e subjekteve në marrëdhënie me të tretët;
- f) të dhëna për kërkesat dhe miratimin për lëshimin e dublikatave dhe ekstrakteve nga regjistri;
- g) të dhëna për kërkesat e sigurimit të informacionit në shërbim të hetimeve;
- gj) të dhëna në lidhje me historikun e veprimeve të kryera për një aplikim.

3. Të dhëna dytësore janë të dhënat që merren nga një bazë tjetër të dhënash shtetërore, ku ato janë parësore, në shërbim të regjistrimit/mbrojtjes së pronësisë industriale dhe që kanë të bëjnë me:

- a) të dhënat identifikuese për kërkuesit, mbajtësit e të drejtave, shpikësve të patentave apo modeleve të përdorimit dhe krijuesve të disenjos industriale, duke përfshirë: emrin, mbiemrin, adresën;
- b) të dhëna për ndërveprim me baza të dhënash të tjera;
- c) të dhëna për individë/subjekte të huaja, të cilët kërkojnë të regjistrojnë patenta për shpikje, modele përdorimi, marka, diseno industriale, tregues gjeografikë dhe emërtime origjine në dhe për territorin e Republikës së Shqipërisë.

4. Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale është subjekti përgjegjës për administrimin e bazës së të dhënave të SAPI-t.

5. Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale përfaqëson autoritetin e vetëm, i cili përcakton të drejtat dhe kufizimet e operimit në bazën e të dhënave elektronike nëpërmjet aplikimit të skemave të aksesit me nivele të shkallëzuara dhe hierarkike të administrimit të

informacionit respektiv për të gjitha institucionet e tjera të interesuara për të dhënat në këtë regjistrë.

6. Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale është përgjegjëse për krijimin, operimin dhe mirëfunksionimin e të gjithë përdoruesve me privilegje aksesit të nivelit të parë të bazës së të dhënave elektronike të SAPI-t dhe miraton gjithashtu krijimin e përdoruesve, duke monitoruar operacionet e të gjithë këtyre përdoruesve të tjerë me privilegje aksesit të nivelit të dytë.

7. Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale është institucioni administrues dhe përgjegjës i bazës së të dhënave të SAPI-t dhe i procesit të regjistrimit të saj.

8. Ofrues i informacionit që përmban SAPI është DPPI-ja dhe organizatat ndërkombëtare me të cilat DPPI-ja ka marrëveshje për shkëmbim të të dhënave të hapura për publikun.

9. Subjekte të interesuara janë:

- a) ministria përgjegjëse për ekonominë;
- b) Drejtoria e Përgjithshme e Doganave;
- c) Policia e Shtetit, prokuroria apo agjenci të tjera të hetimit;
- ç) gjykatat;

d) organizmat ndërkombëtarë në fushën e pronësisë industriale, më të cilët Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale ka marrëveshje bashkëpunimi ose detyrime në bazë të ligjeve apo të marrëveshjeve ndërkombëtare të posaçme;

dh) inspektorati që mbulon fushën e mbikëqyrjes së tregut;

e) çdo subjekt tjetër publik apo privat që lidh marrëveshje me DPPI-në apo ka detyrimin në bazë të ligjeve të posaçme.

10. Niveli i aksesit në sistemin dhe bazën e të dhënave të SAPI-t është si më poshtë:

a) individët dhe subjektet fizike dhe juridike kanë të drejtë aksesit në regjistrat publikë, të cilët Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale i publikon në faqen zyrtare të saj;

b) institucionet ndërkombëtare me të cilat Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale shkëmben të dhëna, kanë të drejtë aksesit në regjistrat publikë që publikohen në faqen zyrtare të saj;

c) institucionet ndërkombëtare me të cilat Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale shkëmben të dhëna, kanë të drejtë të publikojnë në regjistrat e tyre *online* të dhënat e dërguara nga Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale, siç është përcaktuar shprehimisht në marrëveshjet e lidhura ndërmjet tyre;

ç) Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale gjatë aktivitetit të saj ka të drejtë aksesit, administrimi, përpunimi dhe modifikimi për të dhënat e ruajtura nga SAPI, në përputhje me parashikimet e legjislacionit në fuqi;

d) Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit, pa cenuar të drejtat e autorit, ka të drejta të plota administrative mbi sistemin lidhur me rolet:

- i. administrator;
- ii. raportues;
- iii. auditues.

dh) të drejtat e autorit mbi kodin burim janë në pronësi të Organizatës Botërore të Pronësisë Industriale;

e) subjektet e tjera, sipas përcaktimit me vendim të Këshillit të Ministrave, mund të kenë akses në nivelin raportues ose statistikor për të monitoruar apo raportuar mbi veprimet për pronësinë industriale.

KREU XXXII
USHTRIMI I TË DREJTAVE

Neni 184

Aktet që përbëjnë shkelje të të drejtave

(ndryshuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Veprimet e kryera nga çdo person, në kundërshtim me nenet 36, 37, pika, 1, 47 e 48, të ligjit, për një shpikje, e cila mbrohet nga një patentë ose nga një aplikim për patentë, përbëjnë shkelje të të drejtave të patentës.

Në gjykimet civile për shkeljet e të drejtave të një procesi të patentuar, kur objekti i një patente është një proces për përfitim e një produkti, gjykata ka të drejtë të urdhërojë të paditurin të provojë se procesi për përfitim e një produkti identik është i ndryshëm nga procesi i patentuar.

Pavarësisht nga sa parashikohet në paragrafin e mëparshëm, nëse:

a) produkti i përfutur nga procesi është i ri;
b) ose ka gjasë thelbësore se produkti të jetë bërë nga procesi i patentuar, por pronari i patentës nuk ka qenë në gjendje pas përpjekjesh të arsyeshme të përcaktojë procesin e përdorur faktikisht, do të prezumohet se produkti është prodhuar duke përdorur procesin e patentuar, përveç kur provohet e kundërta.

2. Përbën shkelje të së drejtës, sipas rastit, çdo përdorim, kufizim, imitim ose bashkëshoqërim i paautorizuar i disenjos së regjistruar, markës apo treguesit gjeografik, si dhe çdo veprim tjetër që cenon të drejtat e pronarit, sipas neneve 127, 156 dhe 178, të këtij ligji. I njëjti rregull zbatohet edhe për disenjon, markën apo treguesin gjeografik të depozituar në DPPM, për të cilin është bërë kërkesë për regjistrim, sipas këtij ligji.

Neni 184/a

E drejta për të vepruar kundër shkeljes së të drejtave

(shtuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. E drejta për të ngritur padi në gjykatë për shkelje të të drejtave, sipas këtij ligji, i përket:

a) pronarit të një patente, disenjoje ose markë të regjistruar;
b) përdoruesit të autorizuar të një marke kolektive ose treguesi gjeografik;
c) mbajtësit të një licence ekskluzive për një patentë ose aplikimi për patentë, në përputhje me kreun XXX, si dhe mbajtësit të një licence për një disenjo industriale ose marke, në përputhje me nenet 129 dhe 163, të këtij ligji;

ç) pronarit të një marke të mirënjohur në Republikën e Shqipërisë, në kuptim të nenit 6 bis të Konventës së Parisit, në përputhje me shkronjën “ç”, të pikës 5, të nenit 143, të këtij ligji.

2. Pronari i një patente ose i një aplikimi për patentë ka të drejtë të ngrejë padi në gjykatë kundër çdo personi, që ka shkelur, po shkel ose rrezikon të shkelë të drejtat mbi patentën. Megjithatë, gjykata mund të mos vendosë në themel për çështjen, derisa të publikohet patenta e dhënë.

3. Kur i licencuari ka një licencë ekskluzive mbi një patentë ose aplikim për patentë, ai ka të drejtë të fillojë proces gjyqësor, nëse pronari i patentës ose i aplikimit për patentë, pas njoftimit zyrtar nga i licencuari, nuk fillon procesin gjyqësor kundër shkeljeve, brenda një periudhe të arsyeshme kohe. Nëse licenca e patentës është joekskluzive, i licencuari mund të fillojë procesin gjyqësor kundër shkeljes vetëm nëse pronari i saj ose aplikuesi për patentë jep pëlqimin. Pronari i patentës ose aplikuesi për patentë ka të drejtë të marrë pjesë në procesin gjyqësor kundër shkeljes së filluar nga i licencuari. Në rastin kur gjykimi ndaj shkeljeve fillohet nga pronari i patentës, i licencuari ka të drejtë të marrë pjesë në gjykim si person i tretë.

Neni 184/b

Procedurat në rast shkeljeje

(shtuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar shkronjat “a”, “b” dhe “c” të pikës 1 me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Personat e përmendur në nenin 184/a, të këtij ligji, kanë të drejtë t'i drejtohen gjykatës kundër çdo personi, që shkel të drejtat e tyre për të kërkuar:

a) ndalimin e mallrave/shërbimeve që shkelin të drejtat e personave që parashikohen në nenin 184/a;

b) heqjen ose bllokimin nga qarkullimi civil i materialeve, pajisjeve, instrumenteve dhe mjeteve të përdorura kryesisht për krijimin ose prodhimin e mallrave ose shërbimeve që shkelin të drejtat;

c) në lidhje me mallrat e paligjshme (*counterfeiting*), thjesht heqja ose shkëputja e markës së ngjitur në këto mallra nuk është e mjaftueshme, përveçse në raste përjashtimore për të lejuar hedhjen në treg të këtyre mallrave.

ç) publikimin e vendimit përfundimtar të gjykatës në median publike me shpenzimet e personit që ka kryer shkeljen, sipas mënyrës së parashikuar nga gjykata.

2. Gjykata urdhëron zbatimin e masave të parashikuara në pikën 1, shkronjat “b” dhe “c”, të këtij neni, me shpenzimet e shkelësit, përveç kur ka arsye të veçanta për të vendosur ndryshe. Në shqyrtimin e kërkesës për marrjen e masave të parashikuara në pikën 1, shkronjat “b” dhe “c”, gjykata vlerëson proporcionalitetin midis rëndësisë së shkeljes dhe masës së urdhëruar, si dhe interesat e palëve të treta.

3. Masa e parashikuar në shkronjën “a”, të pikës 1, të këtij neni, mund të merret edhe ndaj një ndërmjetësi, shërbimet e të cilit përdoren nga një palë e tretë për të shkelur një të drejtë të pronësisë industriale.

4. Padia kundër shkeljes së të drejtave duhet të depozitohet në gjykatë, brenda tre vjetëve nga data kur paditësi merr dijeni për shkeljen dhe shkelësin.

Neni 184/c

Shpërblimi i dëmeve

(shtuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

Shkelësi është përgjegjës për të gjitha dëmet që i janë shkaktuar paditësit. Gjykata, në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi, vendos për masën e dëmshpërblimit, përveç kur është parashikuar ndryshe. Gjykata, në caktimin e masës së dëmshpërblimit:

a) mban parasysh çdo dëm efektiv dhe real, përfshirë edhe fitimin e munguar, që ka pësuar pala e dëmtuar, çdo fitim të padrejtë, të realizuar nga shkelësi, si rezultat i konkurrencës së pandershme dhe, sipas rastit, edhe dëmin moral shkaktuar mbajtësit të të drejtave nga shkelja, cenimin e emrit apo të reputacionit të tij tregtar etj.;

b) sipas rastit, mund të vendosë shpërblimin e menjëhershëm të dëmit duke llogaritur fitimet që do të siguroheshin ose do të merreshin në rast se shkelësi do të kishte kërkuar autorizim për përdorimin e së drejtës së pronësisë industriale në fjalë.

Neni 184/ç

Paditë kundër vendimeve të Bordit të Apelit

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

Kundër një vendimi të Bordit të Apelit mund të bëhet ankim në gjykatën kompetente brenda 45 ditëve nga dita kur është marrë një vendim për vendimin.

Neni 185

E drejta e informacionit

(Ndryshuar me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Gjatë procesit të shqyrtimit të shkeljes së të drejtave të pronësisë industriale, gjykata në bazë të kërkesës, mund të urdhërojë që informacioni për origjinën dhe rrjetin shpërndarës të mallrave, shërbimeve që cenojnë këto të drejta, të jepet ose të sigurohet nga shkelësi dhe/ose çdo person tjetër për të cilin:

- a) është konstatuar se zotëron mallra cenuese, në kuptimin e këtij ligji, në shkallë tregtare;
- b) është konstatuar se përdor shërbime cenuese, në kuptimin e këtij ligji, në shkallë tregtare;
- c) është konstatuar se ofron shërbime të përdorura në veprimtaritë cenuese, në shkallë tregtare;

ç) tregohet nga personi i përmendur në shkronjat “a”, “b” ose “c” të kësaj pike se është përfshirë në prodhimin, përgatitjen apo shpërndarjen e mallrave ose në kryerjen e shërbimeve.

2. Informacioni i përmendur në pikën 1 të këtij neni, sipas rastit, përmban:

a) emrat dhe adresat e prodhuesve, fabrikuesve, shpërndarësve, furnizuesve e të mbajtësve të tjerë të mëparshëm të mallrave dhe shërbimeve, si dhe të tregtuesve me shumicë dhe pakicë;

b) të dhëna për sasitë e prodhuara, të fabrikuara, të shpërndara, të marra ose të porositura, si edhe çmimet e marra për mallrat apo shërbimet në fjalë.

3. Pikat 1 e 2 të këtij neni nuk zbatohen nëse:

a) në bazë të informacionit të paraqitur për administrim, gjykata ka arsye të besojë se e drejta për informacion është shpërdoruar;

b) informacioni i kërkuar e detyron personin e përmendur në pikën 1 të këtij neni, të pranojë pjesëmarrjen e tij ose të të afërmeve të ngushtë të tij në shkeljen e së drejtës së markës;

c) bërja e ditur ose publike e informacionit nuk mund të kërkohej për shkak të rregullave, që mbrojnë konfidencialitetin e burimeve informuese ose përpunimin e të dhënave personale.

Neni 185/a

Mbrojtja e të dhënave personale

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

Përpunimi i të dhënave personale, për qëllim të zbatimit të këtij ligji, duhet të kryhet në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 186

Provat

(shtuar pika 3 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Me kërkesë të palës, që ka paraqitur prova të mjaftueshme për mbështetjen e pretendimeve të veta dhe, për t'i bazuar këto pretendime, ka përcaktuar edhe prova të tjera, që janë në zotërim të palës kundërshtare, gjykata mund të urdhërojë që këto prova të paraqiten nga pala kundërshtare, me kusht që të mbrohet informacioni konfidencial.

2. Në po të njëjtat kushte, në rastin e shkeljes së kryer në shkallë tregtare, gjykata mund të urdhërojë, sipas rastit, me kërkesë të palës, paraqitjen e dokumenteve bankare, financiare ose tregtare, që janë në zotërim të palës kundërshtare, me kusht që të mbrohet informacioni konfidencial.

3. Gjkata mund të urdhërojë këqyrjen e sendeve të luajtshme ose të paluajtshme dhe sigurimin e provave, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Civile.

Masat e përkohshme

(ndryshuar titulli, shkronja "a" e pikës 1, pika 4, 5 dhe shtuar pika 7 me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014; ndryshuar pikat 3 dhe 7 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Gjykata, me kërkesën e personit të interesuar, urdhëron vendosjen e masave të përkohshme kur ai:

a) është pronar, sipas parashikimit të këtij ligji dhe gëzon të drejtat e përcaktuara në nenet 36, 127, 156 dhe 178 të këtij ligji;

b) depoziton dokumente, që i japin mundësi gjykatës për të vendosur se e drejta e tij është shkelur, ose se ka shumë të ngjarë që shkelja të ndodhë;

c) kërkon që masat të merren pa vonesë të pajustificuar pas konstatimit të shkeljes së pretenduar.

2. Me marrjen e masave të përkohshme, gjykata:

a) ndalon shkeljet e pritshme ose shkeljet që kanë filluar të kryhen;

b) ndalon hyrjen e mallrave në rrugët tregtare;

c) urdhëron ruajtjen e provave të rëndësishme për shkeljen e pretenduar, me kusht që të mbrohet informacioni konfidencial. Masa të tilla mund të përfshijnë përshkrimin e hollësishëm, me ose pa marrjen e mostrave, ose bllokimin fizik të mallrave shkelëse dhe, sipas rastit, të materialeve dhe të mjeteve të përdorura në prodhimin dhe/ose shpërndarjen e këtyre mallrave dhe të dokumenteve të lidhura me to;

ç) konfiskon, nxjerr jashtë qarkullimit ose vë nën kontroll, për periudhën e vazhdimet të procesit gjyqësor, objektet që përbëjnë shkelje të të drejtave, sipas këtij ligji, ose mjetet e përdorura, kryesisht, për prodhimin e këtyre objekteve;

d) urdhëron, në rastin e një shkeljeje të kryer në shkallë tregtare dhe nëse pala e dëmtuar demonstroi rrethana të tilla, që mund të rrezikojnë riparimin e dëmeve, bllokimin e përkohshëm të pasurive të luajtshme dhe të paluajtshme të shkelësit të pretenduar, përfshirë edhe bllokimin e llogarive të tij bankare dhe të aseteve të tjera. Për këtë qëllim, gjykata mund të urdhërojë paraqitjen e dokumenteve bankare, financiare ose tregtare, ose shfrytëzimin e mundësive të tjera, të përshtatshme, për të zotëruar informacionin përkatës.

3. Gjykata vendos për marrjen e masave të përkohshme, pa dëgjuar palën tjetër, veçanërisht kur vonesa mund t'i shkaktojë dëme të pariparueshme pronarit të së drejtës ose kur prova mund të shkatërrohet. Pala, kundër së cilës është vendosur masa, njoftohet menjëherë për masat e marra, por jo më vonë se menjëherë pas ekzekutimit të tyre.

Rishikimi, përfshirë të drejtën për t'u dëgjuar, bëhet me kërkesë të palës, kundër së cilës është vendosur masa, për të vendosur brenda një kohe të arsyeshme pas njoftimit të marrjes së masave nëse këto masa duhet të ndryshohen, të shfuqizohen ose të konfirmohen.

4. Kur vendos për marrjen e masave të përkohshme, gjykata cakton një afat, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Civile, brenda të cilit personi që ka kërkuar këto masa duhet të ngrejë padi në gjykatë, në përputhje me nenin 184 të këtij ligji.

5. Masat e përkohshme, të përmendura në shkronjat "a" e "b", të pikës 2, të këtij neni, mund të jepen kundër shkelësit të pretenduar të së drejtës së pronësisë industriale, si dhe në kushte të njëjta kundër ndërmjetësit, shërbimet e të cilit janë përdorur nga pala e tretë për të cenuar këtë të drejtë.

6. Marrja e masave të përkohshme kushtëzohet me depozitimin nga paditësi të një garancie të përshtatshme ose të një sigurimi tjetër, të barasvlershëm me të, që synon të sigurojë kompensimin e çdo dëmi që i shkaktohet palës kundërshtare.

7. Nëse masat e përkohshme të parashikuara nga ky nen shfuqizohen, shuhen ose nëse ato bëhen të pavlefshme për shkak të një veprimi a mosveprimi të paditësit, gjykata urdhëron paditësin, me kërkesën e të paditurit, t'i ofrojë këtij të fundit shpërblim të përshtatshëm për çdo dëm të shkaktuar, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Civile.

Neni 188

Masat në kufirin e vendit dhe në tregun e brendshëm

(ndryshuar me ligjin nr. 10/2013, datë 14.2.2013 dhe nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Nëse pronarët ose mbajtësit e të drejtave, në kuptim të këtij ligji, të një patente, disenjoje ose marke të regjistruar ose përdoruesit e autorizuar të treguesit gjeografik të regjistruar paraqesin një kërkesankesë për mallrat e importuara në Republikën e Shqipërisë ose për mallrat e tjera brenda tregut, të cilat cenojnë të drejtat e tyre, të parashikuara në këtë ligj, autoritetet doganore ose Inspektorati Shtetëror i Mbikëqyrjes së Tregut, sipas rastit, janë të detyruara të bëjnë verifikimet përkatëse dhe, në bazë të përfundimeve të nxjerra, të vendosin bllokimin e zhdoganimeve ose heqjen e mallrave nga tregu, si dhe vendosjen e tyre në një vend të sigurt, përveç kur importuesi ose tregtari vërteton, nëpërmjet dokumenteve të origjinës së mallrave, se ato nuk janë të falsifikuara. Autoritetet doganore dhe inspektorët e Inspektoratit Shtetëror të Mbikëqyrjes së Tregut veprojnë edhe ex officio kur parashikohet nga legjislacioni në fuqi që rregullon aktivitetin e këtyre organeve.

2. Procedurat për veprimet që ndërmarrin autoritetet doganore dhe inspektorët e Inspektoratit Shtetëror të Mbikëqyrjes së Tregut, sipas pikës 1, të këtij neni, rregullohen nga legjislacioni doganor dhe legjislacioni për inspektimet në Republikën e Shqipërisë.

3. Autoritetet doganore ose Inspektorati Shtetëror i Mbikëqyrjes së Tregut njoftojnë menjëherë importuesin, pritësin e mallrave ose tregtarin për masat e marra.

4. Autoritetet doganore ose Inspektorati Shtetëror i Mbikëqyrjes së Tregut i ndërpresin masat e marra, sipas pikës 1, të këtij neni, nëse pronarët ose mbajtësit e të drejtave, në kuptim të këtij ligji, të një patente, disenjoje ose marke të regjistruar apo përdoruesit e autorizuar të treguesit gjeografik të regjistruar, nuk ngrenë padi në gjykatë për shkeljen e të drejtave të tyre brenda 20 ditëve (ditë pune) nga data e njoftimit të marrjes së masave.

Neni 188/a

Deklarata për mosshkelje të së drejtës së patentës

(Shtuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014)

1. Çdo person i interesuar mund të ngrejë padi kundër pronarit të patentës për të provuar se një veprim i veçantë nuk përbën shkelje të patentës. I licencuari i një licence ekskluzive duhet të thirret në gjykatë si i paditur së bashku me pronarin e patentës.

2. Pronari i patentës ka detyrë të njoftojë të licencuarin për gjykimin në fjalë. I licencuari ka të drejtë të marrë pjesë në gjykim, me cilësinë e personit të tretë, përveç kur parashikohet ndryshe në marrëveshjen e licencimit.

3. Nëse është ngritur një padi për shkelje të një patente nga pronari ose i licencuari i saj kundër një personi, ky i fundit ka të drejtë të ngrejë kundërpadi për të provuar se veprimi i tij nuk përbën shkelje të patentës.

4. Kërkesëpadia e lartpërmendur mund të paraqitet së bashku me kërkesën për shfuqizimin e patentës.

PJESA VI
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

KREU XXXIII
(ndryshuar krejtësisht kreu me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)
ORGANIZIMI DHE FUNKSIONIMI
I DPPI-SË

Neni 189

Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale (DPPI)

1. Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale është institucion publik jobuxhetor që regjistron, administron dhe promovon objektet e PI-së dhe funksionon si agjenci autonome nën mbikëqyrjen e ministrit përgjegjës për ekonominë dhe ka selinë e vet në Tiranë.
2. Drejtori i Përgjithshëm e përfaqëson atë në marrëdhënie me të tretët.
3. Veprimtaria e DPPI-së përcaktohet dhe rregullohet me këtë ligj dhe me akte të tjera të nënligjore.
4. Marrëdhëniet e punës të nëpunësve të DPPI-së rregullohen nga ligji për nëpunësin civil.
5. DPPI-ja ka logon dhe vulën e saj të miratuar nga Drejtori i Përgjithshëm.

Neni 189/a

Organet drejtuese të Drejtorisë së Përgjithshme të Pronësisë Industriale

Organet drejtuese të Drejtorisë së Përgjithshme të Pronësisë Industriale janë Këshilli Mbikëqyrës dhe Drejtori i Përgjithshëm.

Neni 189/b

Këshilli Mbikëqyrës

1. Këshilli Mbikëqyrës është organ kolegjal, i përbërë nga 5 anëtarë, kryetari dhe 4 anëtarë, nga të cilët:
 - a) një jurist;
 - b) një financier;
 - c) një anëtar i kabinetit të Kryeministrit;
 - ç) një anëtar i kabinetit të ministrit përgjegjës për ekonominë;
 - d) një anëtar nga struktura që mbulon investimet e huaja.
2. Anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës emërohen nga ministri përgjegjës për ekonominë.
3. Kryetar zgjidhet njëri nga anëtarët që parashikohen në shkronjat “a” dhe “b”, të pikës 1, të këtij neni, me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës. Në rast se kjo shumicë nuk arrihet, kryetari emërohet nga ministri përgjegjës për ekonominë.

Neni 189/c

Kompetencat e Këshillit Mbikëqyrës

Këshilli i Mbikëqyrës ka këto kompetenca:

1. Mbikëqyr veprimtarinë e DPPI-së dhe ushtron çdo kompetencë tjetër sipas këtij ligji.
2. Miraton programet e zhvillimit të DPPI-së.
3. Miraton rregulloren e brendshme të organizimit dhe të funksionimit të DPPI-së.
4. Miraton strukturën dhe organikën e DPPI-së me propozimin e Drejtorit të Përgjithshëm pas marrjes së dakordësisë nga ministri përgjegjës për administratën publike dhe ministri përgjegjës për financat.

5. Miraton programin financiar të DPPI-së si dhe projektbuxhetin, i cili më pas miratohet nga Këshilli i Ministrave.

6. Miraton projektin për nivelin e pagave të punonjësve të DPPI-së, i cili më pas miratohet nga Këshilli i Ministrave.

7. Miraton çdo vit kriteret dhe masat për shpërblimet stimuluese të personelit për efektivitetin e shërbimit të kryer në DPPI, me propozim të Drejtorit të Përgjithshëm.

8. Miraton kushtet, afatet dhe procedurat për ofrimin e shërbimeve me mjete elektronike nga DPPI-ja, me propozim të Drejtorit të Përgjithshëm.

Neni 189/ç

Kriteret e emërimit të anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës

Personi, që është për t'u emëruar si anëtar në Këshillin Mbikëqyrës, sipas shkronjave “a” dhe “b”, të nenit 189/b, duhet të plotësojë këto kërkesa:

- a) të ketë shtetësi shqiptare;
- b) të ketë përfunduar një program studimi të ciklit të dytë “Master i shkencave”;
- c) të ketë të paktën 5 vjet përvojë pune në profesion, në administratën publike, në institucione qendrore publike;
- ç) të mos jetë dënuar me vendim gjykatë të formës së prerë për ndonjë vepër penale;
- d) të mos jetë larguar nga shërbimi civil;
- dh) të mos ketë vërejtje të pashuara ende;
- e) të mos ketë konflikte interesash me detyrën, sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 189/d

Mandati i anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës

1. Mandati i kryetarit dhe i anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës është 3 vjet, pa të drejtë riemërimi, përveç rasteve kur anëtarët e zgjedhur sipas shkronjave “c”, “ç” dhe “d”, të nenit 189/b, lirohen nga funksionet e tyre përpara mbarimit të mandatit, të cilët do të zëvendësohen sipas procedurës së përcaktuar në këtë ligj për mandatin e mbetur. Anëtarët e tjerë të Këshillit Mbikëqyrës, që parashikohen në shkronjat “a” dhe “b”, të nenit 189/b, vazhdojnë të jenë anëtarë për aq kohë sa zgjat mandati i tyre, sipas këtij neni.

2. Kur mandati i kryetarit apo i një anëtari përfundon, ai qëndron në detyrë deri kur zëvendësohet. Një muaj para përfundimit të mandatit të çdo anëtari të Këshillit Mbikëqyrës, DPPI-ja lajmëron me shkrim ministrin përgjegjës për ekonominë, i cili fillon procedurat për emërimin e anëtarit të ri.

3. Kryetari dhe anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës mund të jenë të punësuar, me kohë të plotë, në detyra të tjera, por nuk mund të jenë anëtarë të ndonjë këshilli tjetër mbikëqyrës.

Neni 189/dh

Largimi nga detyra i anëtarit të Këshillit Mbikëqyrës

1. Largimi nga detyra i anëtarit të Këshillit Mbikëqyrës përpara përfundimit të mandatit bëhet kur anëtari:

- a) jep dorëheqjen;
- b) humbet pozicionin, sipas shkronjave “c”, “ç” dhe “d”, të pikës 1, të nenit 189/b;
- c) bëhet fizikisht i paafte për më shumë se tre muaj të përmbushë detyrën, për të cilën është emëruar;
- ç) mungon pa arsye për më shumë se tre mbledhje radhazi;
- d) i shkakton dëm DPPI-së apo imazhit të saj për shkak të paaftësisë profesionale ose të qëndrimeve neglizhente;

dh) duke qenë anëtar i Këshillit Mbikëqyrës, ai/a jo vepron në kundërshtim me interesat e DPPI-së;

e) dënohet me vendim të formës së prerë për kryerjen e një vepre penale;

ë) humbet apo lë shtetësinë shqiptare.

2. Propozimi për lirim nga detyra të anëtarit të Këshillit Mbikëqyrës bëhet nga vetë këshilli ose nga Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së, shoqëruar me arsyet dhe dokumentet provuese, në bazë të të cilave kërkohet ky lirim. Ky propozim i paraqitet ministrit përgjegjës për ekonominë, i cili fillon procedurat përkatëse për lirim nga detyra.

3. Ministri, në zbatim të pikës 2, të këtij neni, mund të vendosë pezullimin e anëtarit nga kryerja e funksioneve deri në përfundim të verifikimit dhe marrjes së një vendimi.

4. Kur një anëtar i Këshillit Mbikëqyrës lirohet nga detyra përpara mbarimit të mandatit, anëtar i ri zëvendësues emërohet sipas së njëjtës procedurë që u ndoq për emërimin e anëtarit që u largua.

Neni 189/e

Mbledhjet e Këshillit Mbikëqyrës

1. Mbledhjet e Këshillit Mbikëqyrës thirren nga kryetari, me kërkesën e secilit prej anëtarëve ose me kërkesë të Drejtorit të Përgjithshëm të DPPI-së. Drejtori i Përgjithshëm merr pjesë në mbledhjet e këtij këshilli pa të drejtë vote.

2. Këshilli Mbikëqyrës mbledhet të paktën katër herë në vit. Mbledhjet e këshillit drejtohen nga kryetari ose, në mungesë të tij, nga njëri prej anëtarëve, i autorizuar prej tij.

3. Këshilli Mbikëqyrës harton rregulloren e tij të brendshme për funksionimin dhe organizimin e Këshillit Mbikëqyrës. Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së ia paraqet këtë rregullore për miratim ministrit përgjegjës për ekonominë.

4. Mbledhjet e Këshillit Mbikëqyrës janë të vlefshme kur janë të pranishëm të paktën 3 anëtarë të tij. Vendimet e tij janë të vlefshme kur shumica e anëtarëve të pranishëm votojnë në favor të tyre. Abstenimi nuk lejohet.

5. Për çdo mbledhje mbahet procesverballi nga sekretari teknik, i cili nënshkruhet nga të gjithë anëtarët e pranishëm, përfshi edhe sekretarin teknik, ndërsa vendimet e Këshillit Mbikëqyrës nënshkruhen nga kryetari.

6. Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së cakton një punonjës të DPPI-së në rolin e sekretarit teknik të Këshillit Mbikëqyrës.

7. Kryetari, anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës dhe sekretari teknik shpërblehen në masën dhe sipas kriterëve të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 190

Detyrimet, kufizimet dhe e drejta e shpërblimeve stimuluese të punonjësve të DPPI-së

1. Punonjësit e DPPI-së, gjatë periudhës së ushtrimit të veprimtarisë, si dhe për një periudhë kohore prej një viti, pas përfundimit të punës në këtë drejtori, nuk mund të depozitojnë aplikime për patenta, marka tregtare, diseno industriale ose tregues gjeografikë. Atyre nuk u lejohet të gëzojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë të drejta mbi patentat, markat tregtare ose disenjo industriale, përveç rasteve të trashëgimisë, të miratuara nga DPPI-ja, dhe as nuk mund të përfitojnë ndonjë të drejtë që rrjedh prej tyre.

2. Punonjësit e DPPI-së nuk mund të gëzojnë asnjë të drejtë për prioritet për patentat, regjistrimet e markave, disenjoje industriale ose të treguesve gjeografikë ose për aplikimet për patenta, marka, diseno industriale ose tregues gjeografikë, të cilat kanë datë më të hershme se një vit nga përfundimi i punës në këtë drejtori.

3. Punonjësit e DPPI-së kanë të drejtën të marrin shpërblime stimuluese për efektivitetin e shërbimit të kryer në DPPI, sipas legjislacionit në fuqi.

Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së

1. Drejtori i Përgjithshëm drejton veprimtarinë e kësaj drejtorie dhe ndjek përmbushjen e dispozitave, të parashikuara në këtë ligj dhe në rregulloret e nxjerra në zbatim të tij.

2. Drejtori i Përgjithshëm ka të drejtë të nënshkruajë marrëveshje bashkëpunimi dy apo shumëpalëshe me zyra homologe në fushën e pronësisë industriale, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

3. Drejtori i Përgjithshëm përfaqëson drejtorinë për çështje të pronësisë industriale në gjykatë, arbitrazh dhe institucionet shtetërore, brenda hapësirave të parashikuara në legjislacionin në fuqi, si dhe përfaqëson vendin për çështje të pronësisë industriale në organizatat ndërkombëtare të fushës, në të cilat Republika e Shqipërisë është palë.

4. Në përputhje me dispozitat e këtij ligji, Drejtori i Përgjithshëm i propozon për miratim Këshillit Mbikëqyrës rregulloren e brendshme të kësaj drejtorie, si dhe nxjerr urdhra, udhëzime ose akte të tjera të brendshme.

5. Drejtori i Përgjithshëm menaxhon punonjësit administrativë, në zbatim të legjislacionit në fuqi.

6. Drejtori i Përgjithshëm i propozon për miratim Këshillit Mbikëqyrës organikën, strukturën, projektin e nivelit të pagave, si dhe shpërblimet e punonjësve të DPPI-së.

7. Drejtori i Përgjithshëm i propozon për miratim Këshillit Mbikëqyrës kushtet, afatet dhe procedurat për ofrimin shërbimeve me mjete elektronike nga DPPI-ja, pas marrjes së dakordësisë nga ministri përgjegjës për shoqërinë e informacionit.

Të ardhurat e DPPI-së

1. Të ardhurat që realizon DPPI-ja janë:

a) të ardhurat që krijohen nga aktiviteti i saj;

b) të ardhurat nga tarifat e Sistemit të Madridit për regjistrimin e markave ndërkombëtare, e Marrëveshjes së Hagës për aplikimet ndërkombëtare për diseno industriale, si dhe të gjitha marrëveshjet e tjera që Republika e Shqipërisë ka lidhur ose do të lidhë në fushën e pronësisë industriale;

c) të ardhura të tjera që mund të krijohen sipas legjislacionit në fuqi.

2. Pasqyra financiare e të ardhurave dhe shpenzimeve hartohet në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi.

3. Të ardhurat përdoren për paga, sigurime dhe shpërblime, shpenzime operative dhe investime kapitale, aktivitete të ndryshme në fushën e pronësisë industriale, brenda dhe jashtë vendit, të gjitha këto të nevojshme për ushtrimin dhe realizimin e funksioneve të DPPI-së, si dhe kontributeve që rrjedhin nga anëtarësimi i Republikës së Shqipërisë në organizmat ndërkombëtarë të PI-së.

4. Për projektet, aktivitetet apo investimet që zbatohen në kuadër të marrëveshjeve të lidhura nga DPPI-ja me institucione ndërkombëtare të fushës, të cilat investohen tërësisht me fondet e tyre apo pjesërisht edhe me fondet e DPPI-së, zbatohen procedurat që ndjekin këto institucione ose procedurat që përcaktohen në marrëveshjet përkatëse të lidhura me këto institucione.

Buxheti

1. Viti financiar fillon më 1 janar dhe mbyllet më 31 dhjetor.

2. Veprimtaria e DPPI-së financohet nga të ardhura të krijuara nga kryerja e veprimtarisë së saj në zbatim të këtij ligji dhe nga burime të tjera të ligjshme. Të ardhurat që DPPI-ja realizon, sipas

këtij ligji, por të pashpërndara në fund të vitit, derdhen në Buxhetin e Shtetit, me përjashtim të:

- a) fondeve të parashikuara për investime;
- b) pagesave të menjëhershme për llogari të institucioneve ndërkombëtare të fushës, sipas të cilave Republika e Shqipërisë ka detyrime financiare.

3. DPPI-ja ka të gjitha të drejtat dhe detyrimet të administrojë asetet e llogaritë e saj bankare pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 191/c **Kontabiliteti**

1. DPPI-ja mban regjistrat kontabël, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe standardet kontabël të zbatueshme.

2. Regjistrat kontabël duhet të pasqyrojnë me saktësi, në çdo kohë, gjendjen financiare të DPPI-së.

3. DPPI-ja përgatit pasqyrat financiare vjetore të veprimtarisë së vet brenda datës 31 mars të vitit pasardhës dhe, pas verifikimit dhe certifikimit të tyre nga ekspertët auditues, i raporton për rezultatin financiar ministrit përgjegjës për ekonominë.

Neni 191/ç **Raportimi nga DPPI-ja**

1. Në muajin prill të vitit pasardhës DPPI-ja i paraqet ministrit:

a) një raport vjetor për veprimtarinë e tij, përfshirë të gjitha vendimet e marra nga Këshilli Mbikëqyrës:

b) pasqyrën vjetore financiare;

c) një raport për realizimin e planit të të ardhurave e të shpenzimeve.

2. DPPI-ja i paraqet ministrit përgjegjës për ekonominë, me kërkesë të këtij të fundit, çdo të dhënë tjetër që vlerësohet e nevojshme për realizimin e objektivave të politikës së zhvillimit të DPPI-së.

Neni 192 **Regjistrat dhe buletini**

1. DPPI-ja mban dhe administron regjistrat për:

a) aplikimet për regjistrimin e markave, disenjove industriale, treguesve gjeografikë dhe aplikimet për patentat e shpikjeve, modeleve të përdorimit dhe regjistrimin e topografisë së produkteve gjysmëpërçuese;

b) patentat e shpikjeve, modelet e përdorimit, topografia e produkteve gjysmëpërçuese, markat, disenjot industriale, treguesit gjeografikë, të regjistruara në DPPI;

c) përfaqësuesit e autorizuar për patentat, markat, disenjot industriale dhe treguesit gjeografikë;

ç) ekspertët e PI-së të licencuar nga DPPI-ja sipas nenit 198/b.

2. Regjistrat e përmendur në pikën 1, të këtij neni, janë të hapur për inspektime nga publiku.

3. Të gjitha ndryshimet në lidhje me të dhënat e objekteve të pronësisë industriale pasqyrohen në regjister dhe publikohen në Buletinin e Pronësisë Industriale.

4. DPPI-ja publikon Buletinin e Pronësisë Industriale të paktën një herë në muaj, në përputhje me kërkesat e këtij ligji. DPPI-ja e mban Buletinin e Pronësisë Industriale në format elektronik dhe e boton atë në faqen zyrtare të internetit.

Neni 192/a
Transmetimi i të dhënave elektronike

Për të lehtësuar procedurat e regjistrimit dhe/ose ofrimin e shërbimeve të tjera shtesë, në favor të subjekteve të interesuara, DPPI-ja, në përputhje me legjislacionin në fuqi, bashkëpunon me autoritete të tjera publike, brenda dhe jashtë vendit, për ndërlidhjen dhe shkëmbimin elektronik të të dhënave.

Neni 192/b
Veprimet pranë modulit për aplikimin elektronik

1. Çdo individ, pasi të jetë identifikuar elektronikisht, ka të drejtë që, në cilësinë e aplikantit apo të personit të autorizuar, të aplikojë apo të kryejë pranë sportelit elektronik çdo kërkesë për regjistrim apo veprim tjetër, sipas këtij ligji, përfshirë këtu procedurat e ankimit administrativ, dhe të marrë nga DPPI-ja nëpërmjet këtij moduli konfirmimin e marrjes nga DPPI-ja të aplikimit të tyre. Çdo aplikim/kërkesë në format elektronik duhet të shoqërohet me nënshkrimin elektronik, sipas legjislacionit në fuqi, për t'i dhënë vlerë ligjore këtij dokumenti.

2. Çdo individ, pa qenë i detyruar të identifikohet elektronikisht, ka të drejtë të kryejë pranë modulit për aplikimin elektronik kërtime elektronike në regjistër, të marrë ekstrakte, si dhe kopje të dokumenteve shoqëruese në format elektronik apo të kryejë veprime të tjera për informacione, të cilat janë të hapura për publikun dhe për të cilat identifikimi i personit, kryerja e pagesës së një tarife nëpërmjet mjeteve elektronike nuk kërkohet, sipas këtij ligji.

Neni 192/c
Identifikimi elektronik

Veprimet pranë modulit për aplikimin elektronik të DPPI-së, për të cilat ky ligj kërkon identifikimin elektronik, kryhen nëpërmjet mjeteve elektronike që garantojnë autenticitetin e origjinës dhe pacenueshmërinë e përmbajtjes së dokumenteve në format elektronik, të paktën nëpërmjet nënshkrimit elektronik të avancuar, sipas përcaktimeve të legjislacionit në fuqi për nënshkrimin elektronik. Identifikimi elektronik kryhet në përputhje me legjislacionin në fuqi për identifikimin elektronik dhe shërbimet e besuara.

Neni 192/ç
Kushtet procedurale dhe teknike për modulën e aplikimit elektronik

1. Këshilli Mbikëqyrës përcakton kushtet, afatet dhe procedurat për ofrimin e shërbimeve me mjete elektronike nga DPPI-ja, sipas këtij ligji, nëpërmjet modulit për aplikimin elektronik, kushtet dhe mënyrat e pajisjes së individëve me të drejtat përkatëse të aksesit elektronik, procedurat për ndryshimin e tyre, kushtet e sigurisë e të ruajtjes së komunikimeve elektronike, mënyrat e vërtetimit të dokumenteve elektronike, të kërkesave e teknologjisë së zbatueshme për realizmin e tyre, sipas këtij ligji, si dhe procedurat e njoftimit publike, të realizuara nga DPPI-ja për rastet e remonteve të planifikuara apo të incidenteve teknike të modulit për aplikimin elektronik, si dhe për njoftimin e rasteve të ndërhyrjeve të paautorizuara.

2. Rregullat e parashikuara në këtë nen do të jenë në përputhje me legjislacionin në fuqi për ofrimin e shërbimeve publike me mjete elektronike.

Dhoma për shqyrtimin e kundërshtimeve

1. Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve është një strukturë e ngritur brenda njësisë së ekzaminimit dhe merr në shqyrtim observacionet dhe kërkesat për kundërshtim, në kuptim të këtij ligji.

2. Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve përbëhet nga tre anëtarë të njësisë së ekzaminimit që emërohen nga Drejtori i Përgjithshëm.

3. Vendimet e marra nga Dhoma për Shqyrtimin e Kundërshtimeve mund të ankimohen në Bordin e Apelit, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse brenda një muaji nga data e marrjes dijeni të vendimit.

4. Organizimi dhe funksionimi i Dhomës për Shqyrtimin e Kundërshtimeve rregullohen me rregulloren e brendshme të DPPI-së.

Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim

1. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim është një strukturë e ngritur brenda DPPI-së dhe merr në shqyrtim kërkesat për shfuqizim, zhvlerësim dhe apelitet e vendimeve për refuzim, në kuptim të këtij ligji.

2. Dhoma për shfuqizim/zhvlerësim përbëhet nga tre anëtarë, që emërohen nga Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së.

3. Një prej anëtarëve të dhomës për shfuqizim/zhvlerësim është jurist.

4. Vendimet e marra nga dhoma për shfuqizim/zhvlerësim mund të ankimohen në Bordin e Apelit përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse brenda një muaji nga data e marrjes dijeni të vendimit.

5. Organizimi dhe funksionimi i dhomës për shfuqizim/zhvlerësim rregullohen me rregulloren e brendshme të DPPI-së.

Bordi i Apelit

(ndryshuar fjalia e parë e pikës 1 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Bordi i Apelit përbëhet nga pesë anëtarë, nga të cilët dy janë punonjës të DPPI-së dhe tre anëtarë të jashtëm të fushës së PI-së, të cilët plotësojnë kushtet për ekspertë të PI-së. Anëtarët e Bordit të Apelit nuk mund të jenë përfaqësues të autorizuar.

2. Anëtarët e dhomës për shfuqizim/zhvlerësim nuk mund të jenë anëtarë të Bordit të Apelit.

3. Kryetari i Bordit të Apelit është Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së. Anëtarët e Bordit të Apelit emërohen dhe lirohen nga Këshilli Mbikëqyrës, me propozim të Drejtorit të Përgjithshëm të DPPI-së për një periudhë 1-vjeçare, me të drejtë riemërimi.

4. Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së cakton një punonjës të DPPI-së në rolin e sekretarit teknik të Bordit të Apelit.

5. Organizimi, funksionimi i Bordit të Apelit, si dhe shpërblimi i kryetarit, anëtarëve dhe sekretarit të Bordit të Apelit rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave për Bordin e Apelit.

6. Bordi i Apelit mblidhet sa herë është e nevojshme, por jo më pak se 4 herë në vit.

7. Procedurat e hollësishme për emërimin dhe lirimimin e anëtarëve të Bordit të Apelit parashikohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për Bordin e Apelit.

Neni 193/c

Lirimi nga detyra i anëtarëve të Bordit të Apelit

Anëtari i Bordit të Apelit mund të lirohet nga detyra në rast se:

- a) nuk përmbush detyrat e caktuara;
- b) i është ndaluar ushtrimi i këtij aktiviteti me vendimi gjyqësor të formës së prerë;
- c) ka paraqitur dorëheqjen.

Neni 193/ç

Komisioni i Vlerësimit

1. Komisioni i Vlerësimit është një strukturë e ngritur brenda DPPI-së për licencimin e përfaqësuesve të autorizuar, si dhe ekspertëve të PI-së, në përputhje me parashikimet e këtij ligji.
2. Komisioni i Vlerësimit përbëhet nga tre anëtarë, që emërohen nga Drejtori i Përgjithshëm i DPPI-së.
3. Organizimi dhe funksionimi i Komisionit të Vlerësimit rregullohen me vendimin e Këshillit të Ministrave për përfaqësuesit e autorizuar dhe ekspertët.

Neni 193/d

Qendra e Trajnimeve në Fushën e Pronësisë Industriale

(ndryshuar pika 2 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Qendra e Trajnimeve në Fushën e Pronësisë Industriale, pjesë përbërëse e strukturës dhe organikës së DPPI-së, organizon aktivitete, kurse, trajnime dhe seminare në fushën e PI-së.
2. Procedurat për pjesëmarrje në aktivitetet e parashikuara në pikën 1 të këtij neni, tarifat përkatëse për pjesëmarrje në këto aktivitete dhe masa e shpërblimit të lektorëve në Qendrën e Trajnimeve në Fushën e Pronësisë Industriale përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 194

Informimi i publikut

1. Informimi i publikut për dokumente dhe informacione të tjera, që gjenden në DPPI, bëhet sipas legjislacionit në fuqi për të drejtën e informimit dhe sipas dispozitave të këtij ligji.
2. Dokumentet dhe informacioni, të përmendura në pikën 1, të këtij neni, jepen kundrejt tarifave të përcaktuara.

KREU XXXIV

PËRFAQËSIMI

Neni 195

Përfaqësimi në DPPM

(ndryshuar pika 3 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Përfaqësimi në DPPM i personave bëhet nga përfaqësues të autorizuar, të regjistruar në këtë drejtori.
2. Personat mund të autorizojnë një ose më shumë përfaqësues, për të gjitha ose disa veprime në DPPM, nëpërmjet autorizimit të përfaqësimit.
3. Ndryshe nga sa parashikohet në pikën 1 të këtij neni, personat që kanë një adresë në Republikën e Shqipërisë ose që kryejnë veprimtari brenda territorit të saj, mund të përfaqësohen në DPPI vetë ose nëpërmjet përfaqësuesve të tjerë, që nuk janë të regjistruar në këtë drejtori, por janë të pajisur me autorizim.
4. Të dhënat për autorizimin e përfaqësimit parashikohen në rregulloren përkatëse.

Neni 196

Shfuqizimi dhe kufizimi i përfaqësimit

1. Paraqitësi i kërkesës ose pronari i një objekti të pronësisë industriale ka të drejtë të shfuqizojë, të ndryshojë ose të kufizojë aktin e përfaqësimit apo tagrat e përfaqësimit.

2. Shfuqizimi, ndryshimi ose kufizimi i përfaqësimit sjellin pasoja, vetëm pasi për këto veprime është njoftuar me shkrim DPPM-ja.

Neni 197

Përfaqësuesit e autorizuar të patentave dhe markave

(Ndryshuar neni me ligjin nr. 55/2014, datë 29.5.2014, nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Përfaqësues i autorizuar për patentat e shpikjeve dhe modeleve të përdorimit mund të jetë:

1.1. Çdo person me qëndrim të përhershëm në Republikën e Shqipërisë me kusht që:

a) të ketë përfunduar së paku studimet e ciklit të dytë “Master i shkencave”;

i) në fushën e inxhinierisë ose të shkencave natyrore ose farmaceutike, si dhe të jetë kualifikuar në trajnime ose kurse në fushën e pronësisë industriale;

ii) në një fushë tjetër dhe të ketë jo më pak se 5 vjet eksperiencë pune në këtë fushë, si dhe të jetë kualifikuar në trajnime ose kurse në fushën e pronësisë industriale;

b) të ketë kaluar testimin për kualifikimin e përfaqësuesve të autorizuar për patentat e shpikjeve dhe modeleve të përdorimit.

1.2. Çdo ish-punonjës i DPPI-së i diplomuar, që ka jo më pak se 3 vjet eksperiencë pune në çështjet e pronësisë industriale në DPPI.

2. Përfaqësues i autorizuar për disenjot industriale, markat tregtare dhe treguesit gjeografikë mund të jetë:

2.1. Çdo person me qëndrim të përhershëm në Republikën e Shqipërisë, me kusht që:

a) të ketë kryer së paku studimet e ciklit të dytë “Master profesional”, si dhe të jetë kualifikuar në trajnime ose kurse në fushën e pronësisë industriale;

b) të ketë kaluar testimin për kualifikimin e ekspertëve në fushën e markave, disenjove industriale dhe treguesve gjeografikë.

2.2. Çdo ish-punonjës i DPPI-së i diplomuar, që ka jo më pak se 3 vjet përvojë pune në çështjet e pronësisë industriale pranë DPPI-së.

3. DPPI-ja është organi i vetëm që licencën dhe vlerëson përfaqësuesit e autorizuar për objektet e pronësisë industriale, nëpërmjet testimit me shkrim.

Neni 198

Testimi kualifikues dhe Regjistri i Përfaqësuesve të Autorizuar

(ndryshuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar fjalë në pikën 4 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Komisioni i Vlerësimit organizon testimin për kualifikimin e përfaqësuesve të autorizuar pranë DPPI-së. Pjesëmarrja në këtë testim bëhet kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

2. DPPI-ja regjistron në regjistrin përkatës përfaqësuesit e autorizuar të patentave, disenjove industriale, markave dhe treguesve gjeografikë, si dhe i publikon në format elektronik në faqen zyrtare të saj.

3. DPPI-ja i publikon përfaqësuesit e autorizuar të patentave, disenjove industriale, markave dhe treguesve gjeografikë, në format elektronik në faqen zyrtare të saj vetëm pasi ata kanë dorëzuar në DPPI ekstraktin e regjistrimit për lejimin e ushtrimit të aktivitetit tregtar.

4. Nëse përfaqësuesi nuk e ushtron aktivitetin tregtar për një periudhë 5-vjeçare, certifikata nuk ripërtërihet dhe përfaqësuesi duhet t'i nënshtrohet edhe një herë testimit për marrjen e licencës.

5. Detajet për Regjistrin e Përfaqësuesve të Autorizuar dhe për procedurat e regjistrimit përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për përfaqësuesit e autorizuar dhe ekspertët.

6. Regjistrimi i përfaqësuesve të autorizuar në regjistrin e përfaqësuesve, çdo ndryshim në këtë regjistër, si dhe publikimi në faqen zyrtare të DPPI-së bëhen kundrejt kërkesës dhe pagesës së tarifave përkatëse.

7. Regjistrimi në Regjistrin e Përfaqësuesve të Autorizuar ripërtërihet çdo vit para datës së mbarimit të këtij afati kundrejt pagesës së tarifës së ripërtëritjes së regjistrimit të përfaqësuesve të autorizuar, të parashikuar me vendim të Këshillit të Ministrave për tarifën.

8. Detajet për ripërtëritjen e regjistrimit në Regjistrin e Përfaqësuesve të Autorizuar, si dhe për procedurat e regjistrimit përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për përfaqësuesit e autorizuar dhe ekspertët.

Neni 198/a

Heqja nga Regjistri i Përfaqësuesve të Autorizuar

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar fjalë në pikën 3 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Përfaqësuesi i autorizuar hiqet nga Regjistri i Përfaqësuesve të Autorizuar në rast se:

a) nuk bën pagesën e tarifës së ripërtëritjes së regjistrimit në Regjistrin e Përfaqësuesve të Autorizuar brenda afatit të përcaktuar në pikën 5, të nenit 198, të këtij ligji;

b) është depozituar një kërkesë për dorëheqje nga regjistri prej vetë atij;

c) me vendim gjyqësor, ai është ndaluar të ushtrojë aktivitetin si përfaqësues i autorizuar;

ç) nuk depoziton në kohë dokumentet, nëse ka të tilla, për ripërtëritjen e regjistrimit në Regjistrin e Përfaqësuesve të Autorizuar;

d) përfaqësuesi i autorizuar humb shtetësinë shqiptare.

2. Nëse DPPI-ja konstaton se për një përfaqësues të autorizuar ekziston një prej shkaqeve të mësipërme, sipas pikës 1, të këtij neni, vendos heqjen nga regjistri të përfaqësuesit të autorizuar dhe e publikon këtë në faqen zyrtare të DPPI-së.

3. Nëse konstatohet shkelje e etikës profesionale apo e rregullave morale përgjithësisht të njohura nga përfaqësuesi i autorizuar, Komisioni i Vlerësimit mund të marrë vendim për heqjen e certifikatës së tij për një periudhë nga dy deri në pesë vjet.

4. Kundër vendimit të marrë, sipas pikës 3, të këtij neni, mund të bëhet ankim në gjykatë brenda një muaji nga data e marrjes së vendimit.

Neni 198/b

Ekspertët e PI-së

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar fjalë në pikën 3 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Ekspert për Patentat e Shpikjeve dhe Modeleve të Përdorimit mund të jetë:

1.1. Çdo individ me kusht që:

a) të ketë qëndrim të përhershëm në Republikën e Shqipërisë;

b) të ketë përfunduar një program studimi të ciklit të dytë “Master i shkencave” në fushën ku kërkohet ekspertizë;

c) të ketë jo më pak se 5 vjet eksperiencë pune si përfaqësues i autorizuar për patentat e shpikjeve dhe modeleve të përdorimit apo të jetë kualifikuar në trajnime ose kurse në fushën e pronësisë industriale;

ç) të ketë kaluar testimin për kualifikimin e ekspertëve të fushës për patentat e shpikjeve dhe modeleve të përdorimit.

1.2. Çdo ish-punonjës i DPPI-së i diplomuar në fushën ku kërkohet ekspertizë, që ka jo më pak se 4 vjet eksperiencë pune në çështjet e pronësisë industriale dhe çdo ish-anëtar i Bordit të Apelit pranë DPPI-së, që ka jo më pak se 2 vjet pune në këtë bord.

2. Ekspert për disenjot industriale, markat tregtare dhe treguesit gjeografikë mund të jetë:

2.1. Çdo individ me kusht që:

a) të ketë qëndrim të përhershëm në Republikën e Shqipërisë;

b) të ketë jo më pak se 5 vjet eksperiencë pune si përfaqësues i autorizuar për markat, disenjot industriale dhe treguesit gjeografikë pranë DPPI-së apo të jetë kualifikuar në trajnime ose kurse të specializuara në fushën e pronësisë industriale;

c) të ketë kaluar testimin për kualifikimin e ekspertëve në fushën e markave, disenjove industriale dhe treguesve gjeografikë;

ç) të ketë përfunduar një program studimi të ciklit të dytë “Master i shkencave”.

2.2. çdo ish-punonjës i DPPI-së që ka jo më pak se 4 vjet eksperiencë pune në çështjet e pronësisë industriale, si dhe çdo ish-anëtar i Bordit të Apelit pranë DPPI-së, që ka jo më pak se 2 vjet pune në këtë bord.

3. DPPI-ja është organi i vetëm që certifikon dhe vlerëson ekspertët e PI-së nëpërmjet testimit me shkrim.

4. Ekspertët nuk mund të jenë njëkohësisht edhe përfaqësues të autorizuar.

Neni 198/c

Testimi vlerësues dhe Regjistri i Ekspertëve

*(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar fjalë në pikat 4 e 7
me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)*

1. Komisioni i Vlerësimit organizon testimin për vlerësimin e ekspertëve të objekteve të pronësisë industriale. Pjesëmarrja në këtë testim bëhet kundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

2. DPPI-ja regjistron në Regjistrin e Ekspertëve ekspertët e patentave për shpikje, modeleve të përdorimit, markave, disenjove industriale dhe treguesve gjeografikë, si dhe i publikon në format elektronik në faqen zyrtare.

3. DPPI-ja i publikon ekspertët e PI-së në format elektronik në faqen zyrtare të saj, vetëm pasi ata kanë dorëzuar në DPPI ekstraktin e regjistrimit për lejimin e ushtrimit të aktivitetit tregtar.

4. Nëse eksperti i PI-së nuk e ushtron aktivitetin tregtar për një periudhë 5-vjeçare, certifikata nuk ripërtërihet dhe eksperti duhet t'i nënshtrohet edhe një herë testimit për marrjen e licencës.

5. Detajet për Regjistrin e Ekspertëve dhe për procedurat e regjistrimit përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për ekspertët e PI-së.

6. Regjistrimi i ekspertëve në Regjistrin e Ekspertëve, si dhe çdo ndryshim në regjistër apo publikimi në faqen zyrtare bëhet kundrejt pagesës së tarifave përkatëse që përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për tarifatat.

7. Regjistrimi në Regjistrin e Ekspertëve ripërtërihet çdo vit para datës së skadimit të saj, kundrejt pagesës së tarifës për ripërtëritje të certifikatës së ekspertëve të parashikuar me vendimin e Këshillit të Ministrave për tarifatat.

8. Hollësitë për ripërtëritjen e regjistrimit në Regjistrin e Ekspertëve, si dhe për procedurat e regjistrimit përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave për ekspertët e PI-së.

Neni 198/ç

Heqja e ekspertëve nga regjistri

(shtuar me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017; ndryshuar fjalë në shkronjën “a” të pikës 1 dhe në pikën 4 me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Ekspertët e PI-së hiqen nga Regjistri i Ekspertëve në rast se:
 - a) certifikata nuk është ripërtëritëse për 5 vjet radhazi;
 - b) është depozituar një kërkesë për dorëheqje nga regjistri;
 - c) ekspertit i ndalohet ushtrimi i këtij aktiviteti me vendim gjyqësor të formës së prerë;
 - ç) si rezultat i një vendimi të Komisionit të Vlerësimit, ai është ndaluar të ushtrojë aktivitetin si ekspert për shkaqet e parashikuara në VKM-në për ekspertët dhe përfaqësuesit e autorizuar.
2. Ripërtëritja e regjistrimit për një ekspert nuk pranohet në rastet:
 - a) kur nuk është bërë pagesa e tarifës së ripërtëritjes së regjistrimit brenda afatit të përcaktuar në pikën 5, të nenit 198/c, të këtij ligji;
 - b) nëse nuk depoziton në kohë dokumentet që kërkohen për ripërtëritjen e regjistrimit në Regjistrin e Ekspertëve.
3. Kur DPPI-ja konstaton se nuk janë përmbushur kushtet e parashikuara në pikën 1, të këtij neni, vendos heqjen e ekspertit nga Regjistri i Ekspertëve dhe e publikon atë në faqen zyrtare të DPPI-së.
4. Nëse konstatohet shkelje e etikës profesionale apo moralit nga eksperti i PI-së, Komisionit i Vlerësimit mund të marrë vendim për heqjen e certifikatës së tij për një periudhë 5-vjeçare.
5. Kundër vendimit të marrë, sipas pikës 4, të këtij neni, mund të bëhet ankim në gjykatë brenda 1 muaji nga data e marrjes njoftim të vendimit.

KREU XXXV

KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 199

Kundërvajtjet administrative

(Ndryshuar pika 1 me ligjin nr. 10/2013, datë 14.2.2013)

1. Çdo veprim i kryer në kundërshtim me përcaktimet e neneve 36, 127, 156 e 178 të këtij ligji, për shkelje të të drejtave të pronësisë industriale, kur nuk përbën vepër penale, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me dënim kryesor me gjobë nga 100 000 deri në 500 000 lekë. Gjobat vendosen nga inspektorati që mbulon fushën e mbikëqyrjes së tregut.
2. Gjoba, sipas përcaktimit të pikës 1 të këtij neni, nuk mund të vendoset nëse kanë kaluar tre vjet nga data e kryerjes së shkeljes.
3. Në rast përsëritjeje, dënimi maksimal i parashikuar në pikën 1 të këtij neni dyfishohet. Përsëritje vlerësohet rasti kur shkelësi e kryen shkeljen për herë të dytë brenda një periudhe prej pesë vjetësh.
4. Ngarkohet Policia Tatimore për ekzekutimin e gjobës.

Neni 199/1

Ankimi

(Shtuar neni me ligjin nr. 10/2013, datë 14.2.2013)

Ndaj vendimit të inspektoratit mund të bëhet ankim në përputhje me ligjin nr. 10 433, datë 16.6.2011 “Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë”.

KREU XXXVI
DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 200

Kontrolli dhe mbikëqyrja e tregut të brendshëm

(Ndryshuar me ligjin nr. 10/2013, datë 14.2.2013)

1. Kontrolli për zbatimin e këtij ligji në tregun e brendshëm bëhet në përputhje me ligjin për inspektimin nga inspektorati që mbulon fushën e mbikëqyrjes së tregut, pranë ministrisë përgjegjëse për tregtinë.

2. Organizimi dhe funksionimi i këtij inspektorati përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, në përputhje me ligjin për inspektimin.

Neni 200/a

Kompetencat e Inspektoratit Shtetëror të Mbikëqyrjes së Tregut

(shtuar me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

Inspektorati Shtetëror i Mbikëqyrjes së Tregut (në vijim “ISHMT”) është përgjegjës për të monitoruar e garantuar respektimin e të drejtave të pronësisë industriale kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme dyshimi se një e drejtë e pronësisë industriale është shkelur nga mallrat, të cilat janë vendosur në treg dhe janë në shërbim/përdorim në territorin e Republikës së Shqipërisë, pas çlirimit në qarkullim të lirë nga autoritetet doganore.

ISHMT-ja vepron ex-officio ose mbi bazën e kërkesë-ankesës për inspektim të mbajtësit të së drejtës.

Neni 200/b

Veprime mbi bazën e kërkesë-ankesës për inspektim

(shtuar me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. Mbajtësi i së drejtës të pronësisë industriale ose përfaqësuesi i tij paraqesin pranë ISHMT-së një kërkesë-ankesë për inspektim për të filluar procedurat dhe veprimet përkatëse të inspektimit kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme dyshimi se shkelet një e drejtë e pronësisë industriale nga mallra dhe/ose shërbime të tjera identike apo të ngjashme, të cilat janë vendosur në treg dhe janë në shërbim/përdorim në territorin e Republikës së Shqipërisë, pas çlirimit në qarkullim të lirë nga autoritetet doganore.

2. Kërkesë-ankesa për inspektim paraqitet pranë ISHMT-së në gjuhën shqipe dhe përfshin të paktën informacionin si më poshtë:

a) të dhëna identifikuese për kërkuesin e kërkesë-ankesës për inspektim (emri, adresa dhe të dhënat e kontaktit të kërkuesit);

b) statusi i kërkuesit dhe të dhëna identifikuese për përfaqësuesin e tij, në rast se kërkesë-ankesa për inspektim paraqitet nëpërmjet përfaqësuesit (emri, adresa, të dhënat e kontaktit dhe provat që personi në fjalë ka kompetenca të veprorë në cilësinë e përfaqësuesit, sipas legjislacionit në fuqi);

c) e drejta apo të drejtat e pronësisë industriale që zbatohen, e cila/të cilat duhet të jenë regjistruar pranë DPPI-së;

ç) të dhëna teknike dhe specifike për mallrat origjinale, duke përfshirë, por duke mos u kufizuar në: përshkrimin e mallrave, shenjat, bar-kodet, imazhet, mesatarja e vlerës në tregun kombëtar, karakteristikat dalluese të mallrave dhe çdo informacion tjetër të nevojshëm për identifikimin e mallrave origjinale;

d) informacionin e nevojshëm për t'u mundësuar autoriteteve inspektuese të identifikojnë mallrat origjinale, i tillë si informacioni për vendin e prodhimit të mallrave origjinale;

dh) informacionin e nevojshëm për autoritetet inspektuese për analizën dhe vlerësimin e riskut të shkeljes së të drejtës apo të të drejtave të pronësisë industriale, i tillë si informacioni për shoqëritë e përfshira në tregtimin e mallrave origjinale apo distributorët e autorizuar.

Në mënyrë opsionale, kërkuesi mund të përfshijë në kërkesë-ankesën e tij për inspektim edhe informacionin e mëposhtëm:

i. të dhëna identifikuese për mbajtësin/tregtarin e mallrave që dyshohet se shkel të drejtat e pronësisë industriale, të tilla si: emri, adresa, emri tregtar, NIPT-i etj.;

ii. të dhëna teknike dhe specifike për mallrat cenuese;

iii. çdo informacion tjetër shtesë të nevojshëm për identifikimin e mallrave cenuese.

3. Kërkesë-ankesa për inspektim duhet të shoqërohet edhe me dokumentacionin vijues:

a) dokumente që provojnë se kërkuesi është mbajtës i një të drejte në kuptim të këtij ligji, të tilla si ekstrakte të lëshuara nga DPPI-ja për regjistrimin e një të drejte të pronësisë industriale, certifikata të regjistrimit apo të ripërtëritjes së një të drejte të pronësisë industriale, licencë ekskluzive për përdorimin e të drejtës së pronësisë industriale etj.;

b) autorizimin e përfaqësimit të lëshuar nga mbajtësi i së drejtës në rast se kërkesë-ankesa për inspektim paraqitet nëpërmjet përfaqësuesit të tij;

c) në rast se është e mundur, çdo dokument tjetër provues në ndihmë të autoriteteve inspektuese dhe/ose mostra apo riprodhime të ndryshme të mallrave cenuese.

Dokumentacioni sipas kësaj pike paraqitet pranë ISHMT-së në kopje origjinale ose të njësuar me origjinalin. Të gjitha dokumentet në fjalë duhet të jenë të përkthyer në gjuhën shqipe.

4. Kërkesë-ankesa për inspektim shqyrtohet nga Drejtoria e Pronësisë Intelektuale dhe Industriale pranë ISHMT-së brenda 10 ditëve punë nga data e dorëzimit të kërkesë-ankesës. Kur pas marrjes së kërkesë-ankesës ISHMT-ja vlerëson se kërkesë-ankesa nuk përmban të gjithë informacionin e kërkuar sipas paragrafit të parë të pikës 2 të nenit 220/b të këtij ligji, i kërkon kërkuarit që të vërë në dispozicion informacionin që mungon brenda 10 (dhjetë) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit të ISHMT-së.

Kur kërkuesi nuk vë në dispozicion informacionin e kërkuar brenda afatit të përcaktuar në pikën 4 të nenit 200/b të këtij ligji, ISHMT-ja refuzon kërkesë-ankesën për inspektim.

5. ISHMT-ja, brenda 20 ditëve punë nga data e dorëzimit të kërkesë-ankesës dhe informacionit të plotë ligjor, ka detyrimin që të kryejë verifikime në treg dhe pranë ambienteve të mbajtësit/tregtarit të mallrave që dyshohet se shkelin të drejtat e pronësisë industriale, në rast se kërkuesi ka paraqitur të dhëna konkrete mbi të.

Në rast se kërkuesi nuk ka paraqitur të dhëna konkrete për mbajtësit/tregtarin e mallrave, që dyshohet se shkel/in të drejtat e pronësisë industriale, ISHMT-ja ka të drejtë të vijojë me verifikimet dhe inspektimet në treg bazuar në informacionin e paraqitur në kërkesë-ankesën për inspektim, duke njoftuar kërkuarin për çdo subjekt të identifikuar e të supozuar si shkelës të të drejtave të pronësisë industriale.

Në çdo rast, ISHMT-ja ka të drejtë të vendosë bllokimin e përkohshëm të mallrave që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale dhe heqjen e tyre përkohësisht nga tregu.

6. Bllokimi i mallrave do të kryhet pranë ambienteve të subjektit, duke vendosur nxjerrjen e menjëhershme nga tregu dhe ndalimin e përkohshëm të tregimit të tyre. ISHMT-ja përpilon e mban procesverbalin/inventarin përkatës për natyrën dhe sasinë e mallit të bllokuar, duke i bashkëlidhur edhe pamjet fotografike që dokumentojnë bllokimin. Inventari dhe pamjet fotografike bëhen pjesë e praktikës përkatëse në sistemin e-inspektimi.

Në rast se mbajtësi/tregtari i mallrave kundërshton bllokimin e mallrave dhe demonstroi apo provon ligjërisht nëpërmjet dokumenteve përkatëse se mallrat nën posedimin/përdorimin e tij janë origjinale, ISHMT-ja revokon vendimin për bllokimin e përkohshëm të mallrave dhe njofton menjëherë kërkuarin brenda 3 (tri) ditësh nga data e marrjes së vendimit të revokimit.

Kundër vendimit të revokimit mund të paraqitet ankimi sipas legjislacionit në fuqi.

7. ISHMT-ja mund të kërkojë shpjegime dhe dokumente mbështetëse për origjinën e mallrave nga mbajtësi/tregtari i mallrave që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale në

mënyrë që ky i fundit të provojë dhe të vërtetojë se mallrat janë origjinale. Shpjegimet dhe dokumentet mbështetëse të kërkuara vendosen në dispozicion të ISHMT-së brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e njoftimit.

Në rast se mbajtësi/tregtari i mallrave, që dyshohet se shkel një të drejtë të pronësisë industriale, nuk paraqet shpjegimet dhe dokumentet mbështetëse të kërkuara brenda afatit ligjor të përcaktuar më sipër, ISHMT-ja vijon menjëherë me shqyrtimin e kërkesë-ankesës për inspektim, duke u bazuar vetëm në dokumentet dhe informacionet e paraqitura nga kërkuuesi.

8. Në përfundim të shqyrtimit të kërkesë-ankesës për inspektim dhe kryerjes së verifikimeve përkatëse, ISHMT-ja vendos për:

a) pranimin e kërkesë-ankesës për inspektim dhe bllokimin përfundimtar të mallrave cenuese, duke informuar përkatësisht mbajtësin/tregtarin e mallrave dhe kërkuuesin për procedurat e shkatërrimit të këtyre mallrave; ose

b) refuzimin e kërkesë-ankesës për inspektim në rast të mosplotësimit të kushteve formale dhe ligjore të parashikuara në pikat 2 dhe 3 të këtij neni.

9. Çdo vendim i marrë nga ISHMT-ja, në vijim të kërkesë-ankesës për inspektim, i njoftohet kërkuetit dhe mbajtësit/tregtar të mallrave.

Mbajtësi/tregtari i mallrave cenuese nënshkruan një deklaratë me anë të së cilës ai pranon shkatërrimin e mallrave në përdorim/posedim brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e njoftimit të vendimit të ISHMT-së.

Kur mbajtësi/tregtari i mallrave cenuese nuk ka dhënë me shkrim pëlqimin e tij për shkatërrimin e mallrave dhe as nuk ka kundërshtuar vendimin e shkatërrimit të këtyre mallrave brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e njoftimit të vendimit, ISHMT-ja prezumon se mbajtësi/tregtari i mallrave ka dhënë pëlqimin për shkatërrimin e mallrave.

10. Shkatërrimi i mallrave organizohet nën mbikëqyrjen e ISHMT-së jo më vonë se 30 (tridhjetë) ditë kalendarike nga data e marrjes së vendimit të shkatërrimit.

Kostot e lidhura me shkatërrimin e mallrave cenuese janë në ngarkim të kërkuetit.

Ky nen nuk cenon të drejtën e kërkuetit për të kërkuar kompensim nga shkelësi apo personat e tjerë në përputhje me legjislacionin në fuqi.

11. Nëse mbajtësi/tregtari i mallrave refuzon dhe kundërshton shkatërrimin e mallrave të bllokuara brenda afatit të përcaktuar në pikën 9 të këtij neni, ISHMT-ja njofton menjëherë kërkuetin. Kërkueti brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit të ISHMT-së duhet të fillojë procedimin gjyqësor për shkelje të të drejtave të pronësisë industriale pranë gjykatës kompetente.

Kërkueti brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit të ISHMT-së duhet të njoftojë, gjithashtu, ISHMT-në për ngritjen e padisë në gjykatë duke paraqitur një kopje të kërkesë-padisë përkatëse.

12. Në rast se kërkueti depoziton kërkesë-padinë për shkelje të të drejtave në gjykatën kompetente dhe paraqet njëkohësisht kopjen e kërkesë-padisë në fjalë pranë ISHMT-së brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit për refuzimin/kundërshtimin e shkatërrimit të mallrave nga mbajtësi/tregtari i mallrave, ISHMT-ja i mban mallrat të bllokuara deri në momentin e marrjes së një vendimi të formës së prerë nga gjykata për këto mallra.

13. Në rast se kërkueti nuk depoziton kërkesë-padinë për shkelje të të drejtave në gjykatën kompetente ose nuk paraqet njëkohësisht kopjen e kërkesë-padisë në fjalë pranë ISHMT-së brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit për refuzimin/kundërshtimin e shkatërrimit të mallrave nga mbajtësi/tregtari i mallrave, ISHMT-ja bën shënimin përkatës në procesverbalin/inventarin e mbajtur për këtë qëllim dhe revokon automatikisht vendimin për bllokimin e përkohshëm të mallrave në fjalë.

14. Kur një procedurë gjyqësore e filluar sipas këtij neni ndërpritet/pushohet për shkak të një veprimi apo mosveprimi të kërkuetit apo kur vërtetohet se mallrat në fjalë nuk shkelin një të drejtë të pronësisë industriale, kërkueti është përgjegjës kundrejt çdo mbajtësi/tregtari të mallrave, i cili ka pësuar dëm nga kjo situatë, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 200/c
Veprime ex-officio
(shtuar me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

1. ISHMT-ja, në përputhje me analizën dhe planet e vlerësimit të riskut të kryera sipas metodologjisë përkatëse, mund të ndërmarrë veprime ex-officio në tregun e brendshëm.

2. Në rastet kur ISHMT-ja identifikon mallra që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale, i kërkon fillimisht mbajtësit/tregtarit të mallrave shpjegime dhe dokumente shtesë për origjinën e mallrave për të provuar e vërtetuar se mallrat në fjalë janë origjinale.

Mbajtësi/tregtari i mallrave duhet të paraqesë shpjegimet dhe dokumentet mbështetëse brenda 5 (pesë) ditëve punë pranë ISHMT-së ose në rast të kundërt ISHMT-ja ka të drejtë të vendosë bllokimin e përkohshëm të mallrave që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale.

Të gjitha veprimet e ndërmarra nga ISHMT-ja dokumentohen nëpërmjet mbajtjes së një procesverbal/inventari, i cili nënshkruhet nga inspektorët përgjegjës dhe regjistrohet në regjistrin përkatës të institucionit.

3. Në çdo rast të identifikimit të mallrave që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale sipas pikës 2 të këtij neni, ISHMT-ja kërkon informacion pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Pronësisë Industriale (DPPI) për ekzistencën e të drejtave të tilla të pronësisë industriale në Republikën e Shqipërisë, mbajtësit e regjistruar të të drejtave dhe përfaqësuesit të tyre në vendin tonë.

4. ISHMT-ja mund të kërkojë gjithashtu informacione shtesë pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave (DPD) lidhur me mbrojtjen e të drejtave të pronësisë intelektuale në doganë dhe ekzistencën e kërkesave për veprim pranë autoriteteve doganore.

5. Bazuar në kërkesën e ISHMT-së, DPPI-ja dhe DPD-ja sigurojnë, brenda afateve ligjore përkatëse të gjithë informacionin e nevojshëm nën administrimin e tyre për ekzistencën e të drejtave të pronësisë industriale, mbajtësve të regjistruar të të drejtave të tilla apo përfaqësuesve të tyre në Republikën e Shqipërisë, si dhe çdo të dhënë tjetër lidhur me mallrat origjinale apo mallrat që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë intelektuale.

6. Në vijim, ISHMT-ja, bazuar në informacionin e mbledhur sipas pikave 3 deri në 5 të këtij neni, njofton mbajtësin e së drejtës ose përfaqësuesin e autorizuar të tij për bllokimin e mallrave që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë industriale brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e marrjes së informacionit përkatës.

Njoftimi i ISHMT-së për bllokimin e mallrave, që dyshohet se shkelin një të drejtë të pronësisë, përfshin, duke mos u kufizuar në: natyrën dhe sasinë reale ose të vlerësuar të mallrave, pamje fotografike, mostra apo riprodhime të mallrave etj.

7. Mbajtësi i një të drejte të pronësisë industriale ose përfaqësuesi i tij duhet të konfirmojë me shkrim brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e njoftimit të ISHMT-së se mallrat e identifikuar shkelin të drejtat e tij dhe se ai merr përsipër kostot përkatëse për shkatërrimin e mallrave nën mbikëqyrjen e ISHMT-së.

8. Në rast se ISHMT-ja nuk identifikon asnjë person me të drejta të pronësisë industriale për mallrat e bllokuara brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e vendimit të bllokimit të mallrave, vendimi i bllokimit revokohet automatikisht dhe bëhet shënimi përkatës në procesverbal.

9. Në përfundim të procedurave verifikuese përkatëse dhe të veprimeve të përcaktuara më sipër, ISHMT-ja vendos, për:

a) revokimin e vendimit për bllokimin e përkohshëm të mallrave, në rast se mbajtësi i të drejtave të pronësisë industriale nuk ka vepruar sipas pikës 7 të këtij neni, ose nuk është identifikuar asnjë person, mbajtës i të drejtave, sipas pikës 8 të këtij neni;

b) vijimin e procedurave për bllokimin përfundimtar dhe shkatërrimin e mallrave cenuese në rast se merr konfirmimin me shkrim nga mbajtësi i së drejtës, sipas pikës 7 të këtij neni, dhe mbajtësi/tregtari i mallrave nuk kundërshton vendimin e shkatërrimit.

10. Vendimi i marrë nga ISHMT-ja i njoftohet mbajtësit të identifikuar të të drejtave dhe mbajtësit/tregtarit të mallrave.

Mbajtësi/tregtari i mallrave cenuese nënshkruan një deklaratë me anë të së cilës ai pranon shkatërrimin e mallrave në përdorim/posedim brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e njoftimit të vendimit të ISHMT-së.

Kur mbajtësi/tregtari i mallrave cenuese nuk ka dhënë me shkrim pëlqimin e tij për shkatërrimin e mallrave dhe as nuk ka kundërshtuar vendimin e shkatërrimit të këtyre mallrave brenda 5 (pesë) ditëve punë nga data e njoftimit të vendimit, ISHMT-ja mund të vlerësojë se mbajtësi/tregtari i mallrave ka dhënë pëlqimin për shkatërrimin e mallrave.

11. Shkatërrimi i mallrave organizohet nën mbikëqyrjen e ISHMT-së jo më vonë se 30 (tridhjetë) ditë kalendarike nga data e marrjes së vendimit të shkatërrimit.

Kostot e lidhura me shkatërrimin e mallrave cenuese janë në ngarkim të mbajtësit të të drejtave.

Ky nen nuk cenon të drejtën e mbajtësit të të drejtave për të kërkuar kompensim nga shkelësi apo personat e tjerë në përputhje me legjislacionin në fuqi.

12. Nëse mbajtësi/tregtari i mallrave refuzon dhe kundërshton shkatërrimin e mallrave të bllokuar brenda afatit të përcaktuar në pikën 10 të këtij neni, ISHMT-ja njofton menjëherë mbajtësin e së drejtës. Mbajtësi i së drejtës brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit të ISHMT-së duhet të fillojë procedimin gjyqësor për shkelje të të drejtave të pronësisë industriale pranë gjykatës kompetente.

Mbajtësi i së drejtës brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit të ISHMT-së duhet të njoftojë gjithashtu ISHMT-në për ngritjen e padisë në gjykatë, duke paraqitur një kopje të kërkesë-padisë përkatëse.

13. Në rast se mbajtësi i së drejtës depoziton kërkesë-padinë për shkelje të të drejtave në gjykatën kompetente dhe paraqet njëkohësisht kopjen e kërkesë-padisë në fjalë pranë ISHMT-së brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit për refuzimin/kundërshtimin e shkatërrimit të mallrave nga mbajtësi/tregtari i mallrave, ISHMT-ja i mban mallrat të bllokuara deri në momentin e marrjes së një vendimi të formës së prerë nga gjykata për këto mallra.

14. Në rast se mbajtësi i të drejtës nuk depoziton kërkesë-padinë për shkelje të të drejtave në gjykatën kompetente ose nuk paraqet njëkohësisht kopjen e kërkesë-padisë në fjalë pranë ISHMT-së brenda 20 (njëzet) ditëve punë nga data e marrjes së njoftimit për refuzimin/kundërshtimin e shkatërrimit të mallrave nga mbajtësi/tregtari i mallrave, ISHMT-ja bën shënimin përkatës në procesverbalin/inventarin e mbajtur për këtë qëllim dhe revokon automatikisht vendimin për bllokimin e përkohshëm të mallrave në fjalë.

15. Kur një procedurë gjyqësore e filluar sipas këtij neni ndërpritet/pushohet për shkak të një veprimi apo mosveprimi të mbajtësit të të drejtës, apo kur vërtetohet se mallrat në fjalë nuk shkelin një të drejtë të pronësisë industriale, mbajtësi i të drejtës është përgjegjës kundrejt çdo mbajtësi/tregtari të mallrave, i cili ka pësuar dëm nga kjo situatë, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 200/ç

Masa të tjera

(shtuar me ligjin nr. 96/2021, datë 7.7.2021)

Procedurat dhe masat e ndërmarra nga ISHMT-ja sipas këtij ligji, nuk cenojnë të drejtën e këtij institucioni që ndaj veprimeve, të cilat përbëjnë kundërvajtje administrative sipas ligjeve të tjera të posaçme, të vendosë masat e parashikuara nga legjislacioni në fuqi.

Neni 201

Procedurat në proces

1. Për procedurat e regjistrimit të të drejtave të pronësisë industriale, që nuk kanë përfunduar

deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, zbatohen dispozitat e ligjit në fuqi në çastin e aplikimit.

2. Për procedurat e shkeljeve të të drejtave të pronësisë industriale, që nuk kanë përfunduar deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, zbatohen dispozitat e ligjit në fuqi në çastin e fillimit të procedurave.

Neni 202
Aktet nënligjore

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 1 muaji nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 11, 17, 18, 20, 24, 26, 29, 30, 31, 34, 35, 49, 50, 70, 75, 97, 99, 119, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 145, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 161, 162, 163, 164, 166, 175, 182 dhe 195 të tij.

Neni 203
Shfuqizimi

Ligji nr.7819, datë 27.4.1994 “Për pronësinë industriale”, i ndryshuar, shfuqizohet.

Dispozitë kalimtare
(e shtuar me ligjin nr. 10/2013, datë 14.2.2013)

Organi ekzistues inspektues vazhdon të ushtrojë funksionin e vet sipas organizimit aktual deri në krijimin e organit të ri, sikurse parashikohet në ndryshimet e bëra në këtë ligj.

Dispozita kalimtare
(të përcaktuara me ligjin nr. 17/2017, datë 16.2.2017)

1. Për procedurat e regjistrimit të të drejtave të pronësisë industriale, që nuk kanë përfunduar deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, zbatohen dispozitat e ligjit në fuqi në çastin e aplikimit.

2. Për procedurat e shkeljeve të të drejtave të pronësisë industriale, që nuk kanë përfunduar deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, zbatohen dispozitat e ligjit në fuqi në çastin e fillimit të procedurave.

3. Pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, Drejtori i Përgjithshëm dhe punonjësit e DPPM-së vijojnë të ruajnë pozicionet e tyre, në përputhje me kërkesat e ligjit për nëpunësin civil.

4. Shndërrimi i DPPM-së në agjenci autonome me vetëfinancim i fillon efektet financiare brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 204
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi tre muaj pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.5825, datë 29.7.2008 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bamir Topi**

LIGJ
Nr. 33/2018

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË MARRËVESHJEN E
LOKARNOS “PËR PËRCAKTIMIN E NJË KLASIFIKIMI NDËRKOMBËTAR PËR
DISENJOT INDUSTRIALE”**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në marrëveshjen e Lokarnos “Për përcaktimin e një klasifikimi ndërkombëtar për disenjot industriale”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 7.6.2018

Shpallur me dekretin nr. 10814, datë 25.6.2018 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Ilir Meta

MARRËVESHJA E LOKARNOS
PËR PËRCAKTIMIN E NJË KLASIFIKIMI NDËRKOMBËTAR
PËR DIZENJOT INDUSTRIALE
E nënshkruar në Lokarno, më 8 tetor 1968
dhe e ndryshuar më 28 shtator 1979

Neni 1

Themelimi i një Unioni të Posaçëm; miratimi i një Klasifikimi Ndërkombëtar

1. Vendet ku zbatohet kjo Marrëveshje përbëjnë një Union të Posaçëm.
2. Këto vende miratojnë një klasifikim të vetëm për disenjot industriale (në vijim i referuar si “Klasifikimi Ndërkombëtar”).
3. Klasifikimi Ndërkombëtar përbëhet nga:
 - i. një listë e klasave dhe e nënklasave;
 - ii. një listë alfabetike e mallrave ku përfshihen disenjot industriale, me një tregues të klasave dhe nënklasave ku ato kategorizohen;
 - iii. shënime shpjeguese.
4. Lista e klasave dhe e nënklasave është lista bashkëlidhur kësaj Marrëveshjeje, objekt i këtyre ndryshimeve dhe shtesave, siç përcaktohet nga Komiteti i Ekspertëve, sipas nenit 3 (në vijim i referuar si “Komiteti i Ekspertëve”).

5. Lista alfabetike e mallrave dhe e shënimeve shpjeguese miratohet nga Komiteti i Ekspertëve, në përputhje me procedurën e përcaktuar në nenin 3.

6. Klasifikimi Ndërkombëtar mund të ndryshohet ose plotësohet nga Komiteti i Ekspertëve, në përputhje me procedurën e përcaktuar në nenin 3.

7. a) Klasifikimi Ndërkombëtar hartohet në gjuhët angleze dhe frënge.

b) Tekstet zyrtare të Klasifikimit Ndërkombëtar, në gjuhë të tjera, siç mund të përcaktohen nga Asambleja e përmendur në nenin 5, përcaktohen pas konsultimit me qeveritë e interesuara, nga Byroja Ndërkombëtare e Pronësisë Intelektuale (në vijim e referuar si “Byroja Ndërkombëtare”), e përmendur në Konventën për themelimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale (në vijim e referuar si “Organizata”).

Neni 2

Përdorimi dhe fusha ligjore e veprimit të Klasifikimit Ndërkombëtar

1. Sipas kërkesave të përshkruara në këtë Marrëveshje, Klasifikimi Ndërkombëtar ka vetëm karakter administrativ. Megjithatë, secili vend mund të vendosë atë fushë ligjore veprimi që e çmon të përshtatshme. Në veçanti, Klasifikimi Ndërkombëtar nuk i detyron vendet e Unionit të Posaçëm në lidhje me natyrën dhe objektin e mbrojtjes që u jepet dizenjove në ato vende.

2. Secili vend i Unionit të Posaçëm rezervon të drejtën për të përdorur Klasifikimin Ndërkombëtar si një sistem parësor ose sistem ndihmës.

3. Zyrat e vendeve të Unionit të Posaçëm duhet të përfshijnë në dokumentet zyrtare për depozitimin ose për regjistrimin e dizenjove dhe, nëse janë botuar zyrtarisht, në botimet në fjalë, numrat e klasave dhe të nënklasave të Klasifikimit Ndërkombëtar ku kategorizohen mallrat që i përkasin dizenjosh.

4. Në përzgjedhjen e kushteve për përfshirjen në listën alfabetike të mallrave, Komiteti i Ekspertëve tregon kujdes të arsyeshëm për shmangien e përdorimit të kushteve ku mund të ekzistojnë të drejta ekskluzive. Megjithatë, përfshirja e ndonjë fjale në indeksin alfabetik nuk përbën shprehje të opinionit të Komitetit të Ekspertëve në lidhje me faktin nëse është objekt i të drejtave ekskluzive apo jo.

Neni 3

Komiteti i Ekspertëve

1. Komitetit të Ekspertëve i besohen detyrat e përmendura në nenin 1, paragrafët 4 dhe 5 dhe në nenin 1, paragrafi 6. Çdo vend i Unionit të Posaçëm përfaqësohet në Komitetin e Ekspertëve, i cili organizohet sipas rregullave të procedurës të miratuara me shumicë të thjeshtë të vendeve të përfaqësuara.

2. Komiteti i Ekspertëve miraton listën alfabetike dhe shënimet shpjeguese me shumicë të thjeshtë të votave të vendeve të Unionit të Posaçëm.

3. Propozimet për ndryshime ose shtesa në Klasifikimin Ndërkombëtar mund të kryhen nga zyra e çdo vendi të Unionit të Posaçëm ose nga Byroja Ndërkombëtare. Çdo propozim që paraqitet nga një zyrë përcillet nga ajo zyrë pranë Byrosë Ndërkombëtare. Propozimet nga zyrat dhe Byroja Ndërkombëtare përcillen nga këto të fundit tek anëtarët e Komitetit të Ekspertëve jo më vonë se dy muaj para seancës së Komitetit ku do të shqyrtohen propozimet e lartpërmendura.

4. Vendimet e Komitetit të Ekspertëve, në lidhje me miratimin e ndryshimeve dhe të shtesave të Klasifikimin Ndërkombëtar, do të merren me shumicë të thjeshtë votash të vendeve të Unionit të Posaçëm. Megjithatë, nëse këto vendime sjellin krijimin e një klase të re ose transferim të mallrave nga njëra klasë në tjetrën, kërkohet unanimitet.

5. Çdo ekspert ka të drejtë të votojë me postë.

6. Nëse një vend nuk emëron një përfaqësues për një seancë të caktuar të Komitetit të Ekspertëve, ose nëse eksperti i emëruar nuk e ka hedhur votën e tij gjatë seancës ose brenda një afati të caktuar nga rregullat e procedurës së Komitetit të Ekspertëve, vendi në fjalë konsiderohet se e ka pranuar vendimin e Komitetit.

Neni 4

Njoftimi dhe botimi i klasifikimit dhe i ndryshimeve dhe shtesave të tyre

1. Lista alfabetike e mallrave dhe shënimet shpjeguese të miratuara nga Komiteti i Ekspertëve, si dhe çdo ndryshim ose shtim i Klasifikimit Ndërkombëtar të vendosur nga Komiteti, u përcillet zyrtarisht të vendeve të Unionit të Posaçëm nga Byroja Ndërkombëtare. Vendimet e Komitetit të Ekspertëve hyjnë në fuqi sapo ky komunikim të jetë pranuar. Megjithatë, nëse këto vendime sjellin krijimin e një klase të re ose transferimin e mallrave nga njëra klasë në tjetrën, ato hyjnë në fuqi brenda një periudhe prej gjashtë muajsh nga data e komunikimit në fjalë.

2. Byroja Ndërkombëtare, si depozitare e Klasifikimit Ndërkombëtar, përfshin ndryshimet dhe shtesat që kanë hyrë në fuqi. Njoftimet e ndryshimeve dhe shtesave publikohen në botimin periodik që caktohet nga Asambleja.

Neni 5

Asambleja e Unionit të Posaçëm

1. a) Unioni i Posaçëm ka një Asamble të përbërë nga vendet e Unionit të Posaçëm.
- b) Qeveria e secilit vend të Unionit të Posaçëm përfaqësohet nga një delegat, i cili mund të asistohet nga delegatë, këshilltarë dhe ekspertë të ndryshëm.
- c) Shpenzimet e secilit delegacion mbulohen nga qeveria që e ka caktuar atë.
2. a) Në bazë të dispozitave të nenit 3, Asambleja:
 - i. trajton të gjitha çështjet që lidhen me mirëmbajtjen dhe zhvillimin e Unionit të Posaçëm dhe zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;
 - ii. jep udhëzime për Byronë Ndërkombëtare në lidhje me përgatitjen për konferencat e rishikimit;
 - iii. shqyrton dhe miraton raportet dhe veprimtaritë e Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës (në vijim i referuar si “Drejtori i Përgjithshëm”) në lidhje me Unionin e Posaçëm dhe i jep atij të gjitha udhëzimet e nevojshme për çështjet që mbulohen nga Unioni i Posaçëm;
 - iv. përcakton programin dhe miraton buxhetin dyvjeçar të Unionit të Posaçëm dhe miraton llogaritë e tij përfundimtare;
 - v. miraton rregulloret financiare të Unionit të Posaçëm;
 - vi. vendos për hartimin e teksteve zyrtare të Klasifikimit Ndërkombëtar në gjuhë të ndryshme, përveç gjuhës angleze dhe frënge;
 - vii. themelon, përveç Komitetit të Ekspertëve, të krijuar sipas nenit 3, komitete të tjera ekspertësh dhe grupe pune që i çmon të përshtatshme për përmbushjen e objektivave të Unionit të Posaçëm;
 - viii. përcakton cilat vende nuk janë anëtare të Unionit të Posaçëm dhe cilat organizata ndërqeveritare dhe ndërkombëtare joqeveritare do të pranohen në takimet e tyre në rolin e vëzhguesit;
 - ix. miraton ndryshime në nenet 5 deri 8;
 - x. ndërmerr çdo masë tjetër të përshtatshme që synon të zhvillojë më tej objektivat e Unionit të Posaçëm;
 - xi. kryen funksione të tjera të përshtatshme sipas kësaj Marrëveshjeje.
- b) Në lidhje me çështjet me interes edhe për sindikatat e tjera nën administrimin e Organizatës, Asambleja merr vendimet e saj, pasi të ketë dëgjuar këshillën e Komitetit Koordinues të Organizatës.
3. a) Çdo anëtar i vendit të Asamblesë gëzon një votë.
- b) Gjysma e vendeve anëtare të Asamblesë përbën një kuorum.
- c) Pavarësisht nga dispozitat e nënparagrafit “b”, nëse në ndonjë seancë numri i vendeve të përfaqësuara është më pak se gjysma, por i barabartë ose më i madh se një e treta e vendeve anëtare të

Asamblesë, Asambleja mund të marrë vendime, por, me përjashtim të vendimeve që lidhen me procedurën e vet, të gjitha vendimet e tjera hyjnë në fuqi vetëm nëse plotësohen kushtet e përcaktuara më poshtë. Byroja Ndërkombëtare ua komunikon vendimet në fjalë vendeve anëtare të Asamblesë që nuk janë të përfaqësuara dhe i fton të hedhin me shkrim votën e tyre ose të abstenojnë brenda një periudhe prej tre muajsh nga data e komunikimit. Nëse, pas skadimit të kësaj periudhe, numri i vendeve që kanë hedhur votën ose kanë abstenuar në këtë mënyrë arrin numrin e shteteve që mungonin për arritjen e kuorumit në seancë, këto vendime hyjnë në fuqi me kusht që në të njëjtën kohë të arrihet shumica e nevojshme.

d) Në bazë të dispozitave të nenit 8, paragrafi 2, vendimet e Asamblesë kërkojnë dy të tretat e votave të hedhura.

e) Abstenimet nuk konsiderohen si vota.

f) Një delegat mund të përfaqësojë dhe të votojë vetëm në emër të një vendi.

4. a) Asambleja mbledhet një herë çdo vit të dytë kalendarik në seancë të zakonshme pas thirrjes nga Drejtori i Përgjithshëm dhe, në mungesë të rrethanave të jashtëzakonshme, gjatë së njëjtës periudhe dhe në të njëjtin vend si Asambleja e Përgjithshme e Organizatës.

b) Asambleja mbledhet në seancë të jashtëzakonshme pas thirrjes nga Drejtori i Përgjithshëm, me kërkesën e një të katërtës së vendeve anëtare të Asamblesë.

c) Rendi i ditës i çdo seance përgatitet nga Drejtori i Përgjithshëm.

5. Asambleja miraton vetë rregulloren e saj të brendshme.

Neni 6

Byroja Ndërkombëtare

1. a) Detyrimet administrative në lidhje me Unionin e Posaçëm përmbushen nga Byroja Ndërkombëtare.

b) Në veçanti, Byroja Ndërkombëtare përgatit mbledhjet dhe siguron Sekretariatin e Asamblesë, Komitetin e Ekspertëve dhe komitetet e tjera të ekspertëve dhe grupet e punës, siç janë krijuar nga Asambleja ose Komiteti i Ekspertëve.

c) Drejtori i Përgjithshëm është drejtuesi ekzekutiv i Unionit të Posaçëm dhe përfaqëson Unionin e Posaçëm.

2. Drejtori i Përgjithshëm dhe çdo anëtar tjetër i stafit të caktuar prej tij merr pjesë, pa të drejtë vote, në të gjitha mbledhjet e Asamblesë, të Komitetit të Ekspertëve dhe të komiteteve të tjera të ekspertëve ose të grupeve të punës që mund të jenë krijuar nga Asambleja ose Komiteti i Ekspertëve. Drejtori i Përgjithshëm ose një anëtar tjetër i stafit të caktuar prej tij është sekretar *ex officio*/i caktuar kryesisht i këtyre organeve.

3. a) Byroja Ndërkombëtare, në përputhje me udhëzimet e Asamblesë, kryen përgatitjet për konferencat e rishikimit të dispozitave të Marrëveshjes, përveç dispozitave të neneve 5 deri në 8.

b) Byroja Ndërkombëtare mund të konsultohet me organizatat ndërqeveritare dhe ndërkombëtare joqeveritare në lidhje me përgatitjet për konferencat e rishikimit.

c) Drejtori i Përgjithshëm dhe personat e caktuar prej tij marrin pjesë, pa të drejtë vote, në diskutimet e zhvilluara në këto konferenca.

4. Byroja Ndërkombëtare kryen çdo detyrë tjetër që i është caktuar.

Neni 7

Financat

1. a) Unioni i Posaçëm ka një buxhet.

b) Buxheti i Unionit të Posaçëm përfshin të ardhurat dhe shpenzimet që i takojnë Unionit të Posaçëm, kontributin e tij në buxhetin e shpenzimeve të përbashkëta për sindikatat dhe sipas rastit, shumën e vënë në dispozicion të buxhetit të konferencës së Organizatës.

c) Shpenzimet që nuk i atribuohen ekskluzivisht Unionit të Posaçëm, por as ndonjë apo më shumë sindikatave të tjera të administruara nga Organizata, konsiderohen si shpenzime të përbashkëta për sindikatat. Pjesa e këtyre shpenzimeve të përbashkëta që i takon Unionit të Posaçëm është në raport me interesin e Unionit të Posaçëm në to.

2. Buxheti i Unionit të Posaçëm krijohet duke pasur parasysh kërkesat e koordinimit me buxhetet e sindikatave të tjera të administruara nga Organizata.

3. Buxheti i Unionit të Posaçëm financohet nga burimet e mëposhtme:

- i. kontributet e vendeve të Unionit të Posaçëm;
- ii. tarifët dhe detyrimet për shërbime të kryera nga Byroja Ndërkombëtare në lidhje me Unionin e Posaçëm;
- iii. shitjen e/ose honorarët nga botimet e Byrosë Ndërkombëtare, në lidhje me Unionin e Posaçëm;

iv. dhuratat, trashëgimia dhe subvencionet;

v. qiratë, interesat dhe të ardhura të tjera të ndryshme.

4. a) Për qëllimin e përcaktimit të kontributit të përmendur në paragrafin 3, germa “i”, secili vend i Unionit të Posaçëm i përket së njëjtës klasë që i përket në Unionin e Parisit për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale dhe paguan kontributet e tij vjetore në bazë të njësive të përcaktuara për atë klasë në atë Union.

b) Kontributi vjetor i secilit vend të Unionit të Posaçëm është shuma në raport me shumën totale që duhet të paguhet në buxhetin e Unionit të Posaçëm nga të gjitha vendet, sipas numrit të njësive në totalin e njësive të të gjitha vendeve kontribuese.

c) Kontributet duhet të paguhen në fillim të muajit janar të çdo viti.

d) Vendi që nuk paguan kontributin e tij nuk mund të ushtrojë të drejtën e tij të votës në asnjë organ të Unionit të Posaçëm, nëse shuma e detyrimit të tij është e barabartë ose më e madhe se shuma e kontributeve që i detyrohen atij për dy vitet e plota të mëparshme. Megjithatë, çdo organ i Unionit të Posaçëm mund të lejojë që ky vend të vazhdojë të ushtrojë të drejtën e tij të votës në atë organ, nëse dhe për sa kohë që bindet se vonesa e pagesës ka ndodhur për shkak të rrethanave të jashtëzakonshme dhe të pashmangshme.

e) Nëse buxheti nuk miratohet para fillimit të një periudhe të re financiare, ai duhet të jetë në të njëjtin nivel me buxhetin e vitit paraprak, siç parashikohet në rregulloret financiare.

5. Duhet të vendoset shuma e tarifave dhe e detyrimeve për shërbimet e kryera nga Byroja Ndërkombëtare, në lidhje me Unionin e Posaçëm dhe Drejtori i Përgjithshëm duhet t’i raportojë Asamblesë këtë shumë.

6. a) Unioni i Posaçëm ka një fond të kapitalit qarkullues, i cili përbëhet nga një pagesë e vetme e kryer nga çdo vend i Unionit të Posaçëm. Nëse ky fond bëhet i pamjaftueshëm, Asambleja vendos ta rrisë atë.

b) Shuma e pagesës fillestare të secilit vend në fondin në fjalë ose pjesëmarrja e tij në rritjen e këtij fondi është pjesë e kontributit të atij vendi për vitin kur është krijuar ky fond ose kur është marrë vendimi për rritjen e tij.

c) Pjesa dhe kushtet e pagesës përcaktohen nga Asambleja me propozimin e Drejtorit të Përgjithshëm dhe pasi të ketë dëgjuar këshillat e Komitetit Koordinues të Organizatës.

7. a) Në Marrëveshjen për selinë, të nënshkruar me vendin në territorin e të cilit Organizata ka selinë, duhet të parashikohet që sa herë që fondi i kapitalit qarkullues të jetë i pamjaftueshëm, ky vend duhet të paguajë pagesa paraprake. Shuma e këtyre pagesave paraprake dhe kushtet e pagesës u nënshtrohen marrëveshjeve të veçanta, në çdo rast, ndërmjet këtij vendi dhe Organizatës.

b) Vendi i përmendur në nënparagrafin “a” dhe Organizata kanë të drejtë të përfundojnë detyrimin për dhënien e pagesave paraprake, nëpërmjet një njoftimi me shkrim. Prishja e Marrëveshjes hyn në fuqi tre vjet pas përfundimit të vitit kur është njoftuar.

8. Auditimi i llogarive kryhet nga një ose më shumë vende të Unionit të Posaçëm ose nga auditues të jashtëm, siç parashikohet në rregulloret financiare. Ato përcaktohen nga Asambleja me miratimin e tyre.

Neni 8

Ndryshimi i neneve 5 deri në 8

1. Propozimet për ndryshimin e neneve 5, 6, 7 dhe të këtij neni mund të iniciohen nga çdo vend i Unionit të Posaçëm ose nga Drejtori i Përgjithshëm. Drejtori i Përgjithshëm u komunikoi këto propozime vendeve të Unionit të Posaçëm, të paktën gjashtë muaj para shqyrtimit të tyre nga Asambleja.

2. Ndryshimet në nenet e përmendura në paragrafin 1 miratohen nga Asambleja. Ky miratim kërkon tri të katërtat e votave të hedhura, me kusht që çdo ndryshim i nenit 5 dhe i këtij paragrafi të kërkojë katër të pestat e votave të hedhura.

3. Çdo ndryshim i neneve të përmendura në paragrafin 1 hyn në fuqi një muaj pasi njoftimet me shkrim të pranim, të miratuara në përputhje me proceset e tyre përkatëse kushtetuese, të jenë pranuar nga Drejtori i Përgjithshëm nga tri të katërtat e vendeve anëtare të Unionit të Posaçëm në momentin e miratimit të këtij ndryshimi. Çdo ndryshim i këtyre neneve të pranuar në këtë mënyrë i detyron të gjitha vendet anëtare të Unionit të Posaçëm në momentin e hyrjes në fuqi të ndryshimit ose vendet që anëtarësohen pas kësaj date, me kusht që çdo ndryshim që rrit detyrimet financiare të vendeve të Unionit të Posaçëm të jetë detyrues vetëm për ato vende që kanë njoftuar pranimin e këtyre ndryshimeve.

Neni 9

Ratifikimi dhe aderimi; hyrja në fuqi

1. Çdo shtet palë në Konventën e Parisit për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale që ka nënshkruar këtë Marrëveshje mund ta ratifikojë atë dhe, nëse nuk e ka nënshkruar këtë Marrëveshje, mund të aderojë në të.

2. Instrumentet e ratifikimit dhe të aderimit depozitohen pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

3. a) Në lidhje me pesë vendet e para që kanë depozituar instrumentet e tyre të ratifikimit ose të aderimit, kjo Marrëveshje hyn në fuqi tre muaj pas depozitimit të instrumentit të pestë.

b) Për sa i përket çdo vendi tjetër, kjo Marrëveshje hyn në fuqi tre muaj pas datës kur Drejtori i Përgjithshëm njofton për ratifikimin ose aderimin e saj, përveç nëse në instrumentin e ratifikimit ose të aderimit shënohet ndonjë datë e mëvonshme. Në rastin e fundit, kjo Marrëveshje hyn në fuqi vetëm për atë vend në datën e shënuar për këtë qëllim.

4. Ratifikimi ose aderimi sjell automatikisht pranimin e të gjitha klauzolave dhe pranimin e të gjitha përparësive të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 10

Zbatimi dhe kohëzgjatja e Marrëveshjes

Kjo Marrëveshje ka të njëjtën fuqi dhe kohëzgjatje si Konventa e Parisit për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale.

Neni 11

Rishikimi i neneve 1 deri 4 dhe 9 deri 15

1. Nenet 1 deri 4 dhe 9 deri 15 të kësaj Marrëveshjeje mund të dërgohen për rishikim, me synim paraqitjen e përmirësimeve të dëshiruara.

2. Çdo rishikim do të shqyrtohet në një konferencë që do të zhvillohet ndërmjet delegatëve të vendeve të Unionit të Posaçëm.

Neni 12

Prishja e Marrëveshjes

1. Çdo vend mund ta prishë këtë Marrëveshje me anë të një njoftimi drejtuar Drejtorit të Përgjithshëm. Prishja e kësaj Marrëveshjeje cenon vetëm vendin që prish Marrëveshjen, dhe Marrëveshja mbetet në fuqi dhe me efekt të plotë për vendet e tjera të Unionit të Posaçëm.

2. Prishja e Marrëveshjes hyn në fuqi një vit pas datës kur Drejtori i Përgjithshëm merr njoftimin.

3. E drejta e prishjes së Marrëveshjes e parashikuar në këtë nen nuk ushtrohet nga asnjë vend para përfundimit të afatit pesëvjeçar nga data kur ky vend bëhet anëtar i Unionit të Posaçëm.

Neni 13

Territoret

Dispozitat e nenit 24 të Konventës së Parisit për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale zbatohen për këtë Marrëveshje.

Neni 14

Nënshkrimi, gjuha, njoftimet

1. a) Kjo Marrëveshje nënshkruhet në një kopje të vetme në gjuhët angleze dhe frënge, ku tekstet në të dyja gjuhët janë njëloj autentike dhe depozitohen në qeverinë e Zvicrës.

b) Kjo Marrëveshje mbetet e hapur për nënshkrim në Bernë, deri më 30 qershor 1969.

2. Tekstet zyrtare përcaktohen nga Drejtori i Përgjithshëm, pas konsultimit me qeveritë e interesuara, në gjuhë të tjera, siç përcaktohen nga Asambleja.

3. Drejtori i Përgjithshëm përcjell dy kopje të tekstit të nënshkruar të kësaj Marrëveshjeje, të certifikuara nga qeveria e Zvicrës, qeverive të vendeve që e kanë nënshkruar atë dhe, me kërkesë të tyre, qeverisë së çdo vendi tjetër.

4. Drejtori i Përgjithshëm e regjistron këtë Marrëveshje në Sekretariatin e Kombeve të Bashkuara.

5. Drejtori i Përgjithshëm njofton qeveritë e të gjitha vendeve të Unionit të Posaçëm për datën e hyrjes në fuqi të Marrëveshjes, nënshkrimit, depozitimit të instrumenteve të ratifikimit ose të aderimit, pranimit e ndryshimeve të kësaj Marrëveshjeje dhe datat e hyrjes në fuqi të këtyre marrëveshjeve, dhe njoftimet e prishjes së marrëveshjeve.

Neni 15

Dispozita kalimtare

Derisa Drejtori i parë Përgjithshëm të marrë detyrën, referencat në këtë Marrëveshje për Byronë Ndërkombëtare të Organizatës ose për Drejtorin e Përgjithshëm konsiderohen përkatësisht si referenca për Byrotë e Bashkuara Ndërkombëtare për Mbrojtjen e Pronësisë Intelektuale (BIRPI) ose për drejtorin e kësaj zyre.

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Qendra e Botimeve Zyrtare
Përmbledhje legjislacioni për të drejtën e autorit
dhe të drejtat e tjera të lidhura me to / Qendra
e Botimeve Zyrtare. - Tiranë : QBZ, 2021
... f. ; ... cm.

ISBN 978-9928-01-133-6

1. Prona intelektuale
2. E drejta e autorit
3. Legjislacioni
4. Ligje
5. Shqipëri

347.78(496.5) (094.5)